

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Gontscharoff, J.; af J. Gontscharoff ; oversat fra
Russisk af Em. Hansen.

Titel | Title:

Saadan gaar det! : Roman i 2 Dele

Udgivet år og sted | Publication time and place: Kjøbenhavn : Andr. Schou, 1877

Fysiske størrelse | Physical extent:

VI, 232, 264 s.

DK

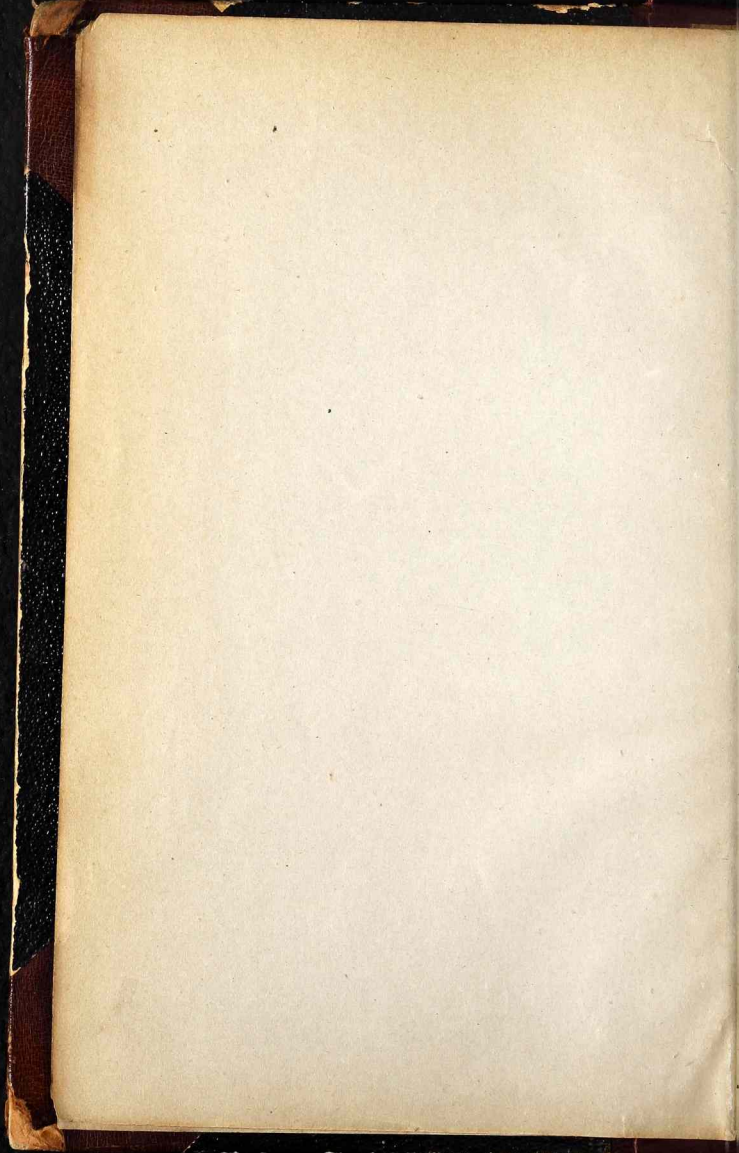
Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

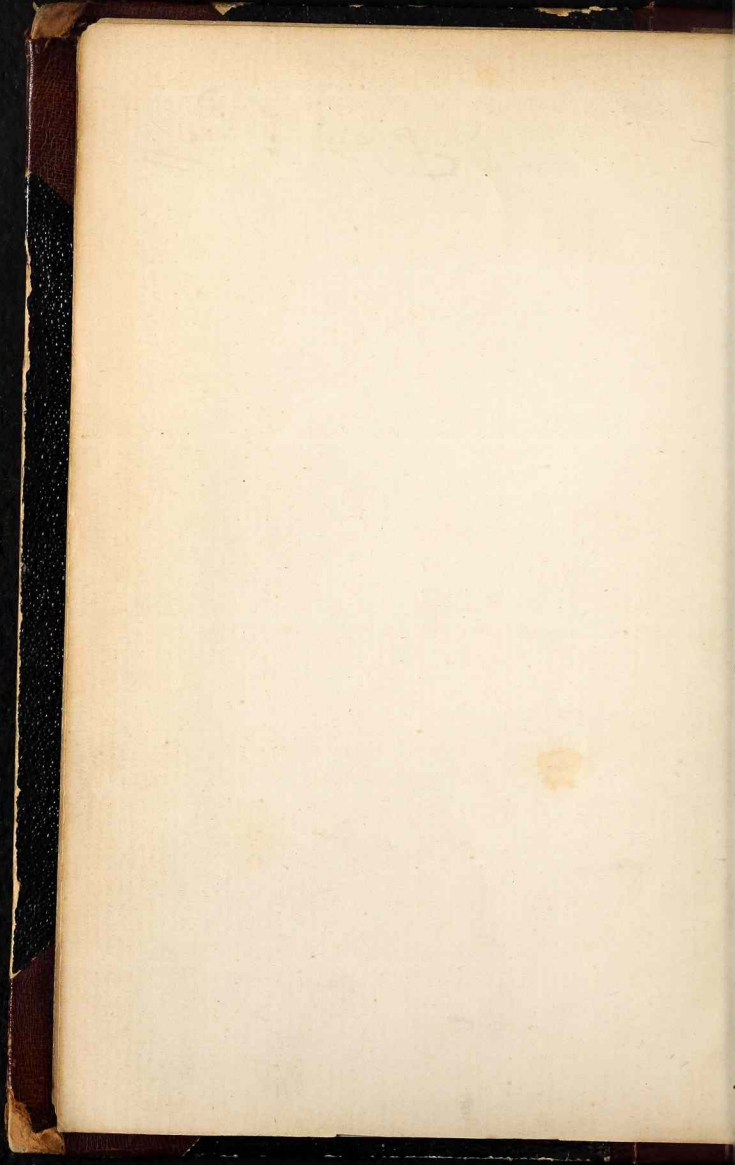
The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

1944 41438

Johann Nün.

Saa dan gaar det!

Roman i to Dese

af

I. Gontscharoff.

Overfat fra Russisk af Em. Hansen.

Kjøbenhavn.

Andr. Schou's Forlag.

J. Cohens Bogtrykkeri.

1877.

Forord.

Under Paavirkning af Hegels Theorier samt af Balzacs, George Sands, Dickens' og Thackerays Romaner dannede der sig henimod 1840 i den russiske Literatur en ny Skole, der antog Navnet „den naturalistiske“. Den berømte Kritiker Belinskij var dengang souveræn Smagsdommer. Han udviklede den nye Læres Principer i et indflydelsesrigt Tidsskrift, „Fædrelandiske Annaler“, og støttede sig særlig til Gogol, hvis sidste Arbejder begyndte at hælde over til Realismen. Ifølge Belinskij skulde Kunsten kun være en tro Gjenspejling af Livet og baseres paa et omhyggeligt og samvittighedsfuldt Studium af Folket og dets Færd.

Unge Talenter som Turgeneff, Gontscharoff, Pisemskij og Dostoievskij indrullerede sig hurtig under hans Banner og, taltet være dem, stod Naturalismen i Rusland snart omgivet af ikke mindre Glæde end tidligere Puschkins og Lermontoffs Romantik. Hovedstjernen i denne nye Skole, Turgeneff, har allerede forlængst set sit Ry naa langt ud over Ruslands Grændser. Han er ikke alene kjendt, men Undlingsforfatter i hele den civiliserede Verden. Mærkeligt nok har den af hans Rivaler, der i fremragende Begavelse kommer nærmest op paa Siden af ham, Ivan Gontscharoff, ikke været saa heldig. Hans Bøger ere oversatte og anerkjendte, som de fortjener, i

Frankrig og Tydskland, men derved er det, — saavidt os bekendt — hidtil ogsaa blevet. I den Antagelse, at det danske Publikum vil vide at sætte Pris paa denne ejendommelige og sjældent talentfulde Forfatter, forelægges da herved den første af hans Romaner paa vort Sprog.

Ivan Alexejewitsch Gontscharoff er født 1823 i det simbirske Gouvernement, hvor hans Fader levede som Rjebmand. Han begav sig imidlertid allerede som ganske ung til St. Petersborg, hvor han har tilbragt saa godt som hele sit Liv. I Begyndelsen studerede han ved Universitetet, samtidig med at han søgte at skaffe sig Livsopholdet ved at undervise. Senere traadte han i Statens Tjeneste og blev længe i den. Af det sparsomme biografiske Materiale, der foreligger om ham, kan tilføjes, at han i 1852—54 som Regeringssekretær fulgte med Fregatten „Pallas“ paa dens Rejse omkring Jorden. Paa en ligesaa original som fængslende Maade beskrev han denne Rejse i Værket „Fregat Pallada“ (2 Bind. Petersborg 1858; 2det Oplag 1862.)

Han var fem og tredive Aar, da han 1858 første Gang optraadte som Skribent. Den Roman, hvormed han debuterede, „Obhyknoennaja istorija“ — ordret „En almindelig Historie“ er den samme, der her fremtræder paa Dansk under Titelen „Saadan gaar det“. Han afmaler i den med stærke, realistiske Farver den intellektuelle og moralske Afmattelse, hvori Kejser Nicolaus Regering havde nedsænket Rusland. Man danner sig vanskelig nogen Forestilling om, hvorledes denne store Nation dengang led. Medens Folkets Stemning gav sig Lust i dets melankolske Sange, var Skribenternes Tanker kvalte under

Tabshedens Knebel eller frøb ydmygt under Despotismens Nag. „Bestikkelse og Vilkaarlighed“, siger Turgenjeff i sine Erindringer om Belinski, „stod i fuldeste Blomstring, Livegenskabet ragede op som en Klippe, Kasernen var det offentlige Livs Midtpunkt, Justits fandtes ikke, der gik Rygter om Universitetets forestaaende Ophævelse, det var blevet umuligt at rejse udenlands, forstandige Boger var ikke til at opdrive, over alle saakaldte Lærde, navnlig over Skribenterne, hang der som en mørk, uheldvarslende Sky, Angiverier og Mistænkeliggjorelser var vort daglige Brød“. Med Haanden paa den Syges Puls fortalte Gontscharoff, rolig og lidenskabsløs, om Samfundets Lidelser. Han gjorde sig ikke den Ulejlighed at søge Kilderne til Ondet: Enhver kjendte dem kun altfor godt. Hans Bog gjorde Furore; den blev paa een Gang en Hævn og en Triumf.

Med eet Slag havde han faaet Plads mellem Russlands hypperste Forfattere, og hans efterfølgende Roman „Oblomoff“ befæstede kun yderligere dette velfortjente Ry. I „Saadan gaar det“ havde han viist, hvorledes den sociale Desorganisation var gaaet for sig, i „Oblomoff“ afmalede han det Samfund, som den foregaaende Regering havde skabt. Adujeff, Helten i „Saadan gaar det“ er en Døende, der vaander sig i Dødskampen, Oblomoff er en Død, i hvem man indblæser en kunstig Livskraft. Uden Karakter, uden Energi, uden Initiativ, som han er, viser han os den sidste Frugt af en Despotisme, der har levet sin Tid.

Foruden disse to Romaner har Gontscharoff hidtil kun skrevet endnu en tredie „Dbrjo“ (Afgrunden; Peterss-

borg 1870), i hvilken han drager Parallelen mellem den forrige Periodes Fædre og deres Sønner fra de yngre Dage. Saafremt „Saadan gaar det“ ogsaa hos os vinder Publikum, vil denne Roman senere blive efterfulgt af en Oversættelse af Oblomoff.

Første Del.

100. 07/10/2

I.

Det var en Sommermorgen i Landsbhyen Gratschach. Hos den velhavende Godsejerste, Anna Pavlovna Abujeva, var Alle i Huset, lige fra Husfruen til Lænehunden Barbofs, allerede paa Benene før Daggrø. Kun Anna Pavlovnas eneste Søn, Alexander Fjodoritsch, sov endnu saa trygt, som en tyveaarig Ugersvend gjør. Alle Andre i Huset havde travlt og løb frem og tilbage imellem hverandre. Folkene gik paa Taaspidserne og hvistede for ikke at vække den unge Herre. Saa snart der blot lød en svag Støj, eller Nogen talte højt, var Anna Pavlovna strax paa færde som en tirret Lovinde og straffede den Uforsigtige med en drøj Brettesættelse og haarde Ord, ja endogsaa med et Puf, lige som det kunde træffe sig.

Forøvrigt var hun en god Frue og bar over med Meget; men at støje, naar hendes Sascha sov, ikke gjøre ham tilpas, ikke opfylde ethvert af hans Ønsker — Gud Fader bevares!

I Kjøkkenet var der saa mange Hænder i Arbejde, som om der tilberedtes et Maaltid for ti Personer, uagtet hele Højskabet kun bestod af Anna Pavlovna og Alexander Fjodoritsch. I Vognskuret blev Kjøretojet pudset

og smurt. Alle havde travlt og arbejdede, saa de svedte derved. Barbofs alene bestilte Jngenting, men selv den tog, saa godt den kunde, Del i det almindelige Røre. Naar en af Tjenerstabet eller Kudsten gik den forbi eller en af Pigerne foer over Gaarden, saa logrede den med Halsen, snusede omhyggelig til den Forbigaaende, og saae ud, som om den med Dnene vilde spørge: faaer jeg dog en Gang at vide, hvad det er for en Forstyrrelse idag?

Forstyrrelsen kom deraf, at Anna Pavlovna sendte sin Son til Petersborg for at søge et Embede, eller, som hun udtrykte sig, for at se paa Folk og vise sig frem. Det var en skræffelig Dag for hende! Derfor var hun saa sørgmodig og fortabt. Ofte aabner hun Munden for at give en eller anden Ordre og standser pludselig midt i et Ord, Stemmen svigter hende, og hun vender sig bort for at astørre en Taare, hvis hun faaer Tid dertil, — ellers lader hun den falde i Rufferten, hvori hun med egen Haand nedpaffer Saschas Linned. Disse Taarer har længe kogt i hendes Hjerte, nu sidder de i Halsen, trykker for Brystet og er nær ved at flyde ud i Strømme; men hun synes at spare paa dem til Afskeden og lader, som sagt, kun af og til en enkelt falde.

Hun var ikke den Eneste, som græd over Skilsmis-
missen: ogsaa Saschenkas Kammertjener, Zevsëi, græm-
mede sig svært. Han skulde følge med Herren til Peters-
borg og forlade den allerluneste Krog i Huset bag Dnen
hos Agrafëna, som var første Minister i Anna Pav-
lovnas Husholdningsvæsen og, hvad der havde mest at
sige for Zevsëi, som Husholderste havde Røglerne til
Fadeburet.

Bagved Dnen var der netop Plads til at stille
to Stole og Bordet, hvorpaa Agrafëna tillavede Theen,

Kaffen og det kolde Kjøkken. Zevséi havde sat sig godt fast saa vel paa Pladsen bag Ønen, som i Agrafenas Hjerte. Hun sad selv paa den anden Stol. Historien om Agrafena og Zevséi var allerede en gammel Historie i Huset. Om den som om alt Andet i Verden, havde man talt og snakket, og bagtalt dem Begge, indtil man endelig havde hørt op med at tale derom som om alt Andet. Fruen selv havde vænnet sig til at se dem sammen, og saaledes havde de nydt Livet i samfulde ti Aar. Hvor mange er vel de, som i Aarenes Sum kan tælle ti lykkelige Aar sammen af deres Liv? Men nu var ogsaa Skilsmisjens Time slagen! Farvel du lune Krog, Farvel Agrafena Ivanovna, Farvel Sorteper, Kaffe, Snaps og Vikor, — Farvel!

Zevséi sad tavst og sukede dybt. Agrafena saae bister ud og havde travlt med Husholdningen. Hos hende ytrede Sorgen sig paa en egen Maade. Det var med et forhærdet Sind, at hun stjænkede The paa denne Dag; i Stedet for, som sædvanlig, at bringe den første stærke Kop til Fruen hældte hun den bort, hvad der vilde sige saa meget som: „Den skal Ingen have!“, og bar Frettesættelsen med Anstand. Godt var det, at Fruen den Gang slet ikke havde Tanke for Theen, ellers vilde hun nok have givet hende ganske anderledes Besked. Kaffen kogte over, Bloden blev sveden, og Kopperne drattede ud af Hænderne paa hende. I Stedet for at sætte Præsenterbakkén ordentlig fra sig, smed hun den hen ad Bordet og smækkede med Dørene. Men hun græd ikke; hun var vred paa Alle og paa Alt. Det var forøvrig Hovedtrækkene i hendes Karakter. Aldrig var hun tilfreds, stadig var der Noget i Vejen; hun brummede og klagede uafsladelig. I denne for hende saa

stjæbnesvangre Stund udfoldede hendes Karakter sig i al dens Pathos. Man skulde næsten have troet, at hun var allermeest vred paa Zevsëi.

— Agrafena Ivanovna! sagde han i en klagende, om Tone, der ikke saa ganske harmonerede med hans lange og stærkt byggede Person.

— Hvad sidder Du her og driver efter, Tossehoved? svarede hun, som om det var første Gang, han sad der. — Væk med sig: jeg skal have et Haandklæde.

— Na, Agrafena Ivanovna! gentog han slæbende en halv Tone lavere, medens han løftede sig fra Stolen og strax satte sig igjen, saa snart hun havde taget Haandklædet.

— Man hører heller ikke Andet end Slæben! Indlade sig med saadan en Vandstryger! Gud, hvad det dog er for en Plage! Og man bliver aldrig fri igjen!

Herved kastede hun en Ske i Spølkummen, saa det klingrede.

— Agrafena! lod det pludselig fra Bærelset ved Siden af: — Du er da vel aldrig gaaet fra Forstanden! Veed Du maaske ikke, at Saschenka sover? Er Du kommen op at nappes med Din Hjertenskjær til Afsted?

— Man kan heller ikke røre sig af Pletten for Din Skyld; der maa man sidde som en Dødnings! hvæsende Agrafena som en Slange og tørrede en Kop af med begge Hænder, som om hun vilde mase den.

— Farvel, Farvel! sagde Zevsëi med et umaadeligt Suk: — det er den sidste Dag, Agrafena Ivanovna!

— Ja, Gud være lovet! Gid den Lede føre Zev bort herfra, saa kan man dog saa Lov til at røre sig. Saa gaa dog af Vejen! ikke et Skridt kan man gjøre, tag Benene til sig!

Han piffede hende paa Skulderen, — det kan nok være, han fik Svar paa Tiltale! Han sukkede igjen, men rørte sig ikke af Stedet; det vilde ogsaa kun have været spildt Ulejlighed. Det vidste Jevsúi godt og lod sig ikke forstyrre.

— Hvem skal fide paa min Blads? spurgte han, stadig med et Suk.

— Skotrollden! svarede hun kort.

— Gud give, det var saa vel! naar det bare ikke bliver Broschka. Og hvem skal De spille Sorteper med?

— Om det ogsaa blev med Broschka, hvad Ulykke var der saa i det? svarede hun ondskabsfuldt.

Jevsúi rejste sig.

— De spiller ikke med Broschka, nej, det gjør De ikke! sagde han urolig, næsten truende.

— Og hvem vil forbyde mig det? Du maaſte? Saadan en Bavian!

— Lille Moer, Agrafena Ivanovna! begyndte han med en bedende Stemme, idet han tog hende om, — jeg vilde sagt: Livet, hvis hun blot havde havt den allerfjerneſte Antydning af Liv.

Hun besvarede Omfavnelsen med at støde ham Albuen for Brystet.

— Lille Moer, Agrafena Ivanovna! gjentog han: — vil Broschka elſke Dem ſaaledes ſom jeg? Se dog en Gang, hvad det er for en ſtamløs Karl! Ikke et enesſte Truentimmer kan ſaa Lov at gaa for ham. Men jeg — Di! I er min egen Djeſten! Derſom ikke Herſabet var over os, ſaa . . . Di!

Han ſtonnede og ſlog med Haanden. Det var mer, end Agrafena kunde bære: endelig viſte ogsaa Sorgen ſig hos hende i Taarer.

— Saa lad mig dog være, Du nedrige Menneſte! ſagde hun grædende: — Hvad er det for noget Vaas, Du kommer med? Jeg ſkulde indlade mig med Proſchka? Som om Du ikke ſelv vidſte, at man ikke kan ſaa et fornuftigt Ord ud af ham! Det Eneste, han forſtaar, er at gramſe med Labberne . . .

— Er han ogsaa kommen til Dem? Al, den Kjætring! Men De tier ſtille! Jeg ſkulde . . .

— Prøv bare, ſaa ſaaer Du at vide, hvad det er: Er jeg maatte det eneste Fruentimmer paa Gaarden? Jeg ſkulde indlade mig med Proſchka! Det var en rar Snak! Den Karl ſlaar et Menneſte for et godt Ord og ſkulde nok ogsaa ſe at tyre Herſkabet's Mad, hvor han blot kunde komme til det!

— Men, Agraſena Ivanovna, derſom noget Vignende ſkulde paſſere, — den Onde er ſtærk, ſom man ſiger, — ſaa ſæt hellere Griſchka her; han er idetmindſte en ſkikkelig Karl og ingen Grinebider . . .

— Nu har jeg aldrig hørt ſaa galt! ſoer Agraſena igjen løſ paa ham: — Hvad ſkal det ſige, at Du vil binde mig den Førſte den Bedſte paa Halsen, ſom om jeg var en eller anden . . . Pak Dig! Dine Lige har vi Nok af! Jeg ſkulde kaſte mig om Halsen paa den Førſte den Bedſte: nej, jeg er ikke af den Slags! Det er kun Dig, den Onde har loffet mig ſammen med for mine Synders Skyld; Du Barulv, det fortryder mig haardt nok, — og han finder oven i Kjøbet paa nye Hiſtorier!

— Gud lønne Dem for Deres dydige Sind! Det var en Sten fra Hjertet! udbrod Jevſei.

— Nu blev han glad! ſkreg hun igjen med et vildt Udtryk.

— Der er virkelig Grund til Glæde, — glæd Dig!
Hendes Læber bleve hvide af Forbitrelse. De tav
Begge.

— Agrafena Ivanovna! sagde Zevsëi frygtsomt efter
en lille Pause.

— Hvad er der nu?

— Jeg havde nær glemt det: jeg har ikke faaet en
Draabe i min Mund lige siden i Morges.

— Han tænker heller ikke paa Andet!

— Sorgen er Skyld i det, lille Moer!

Fra den nederste Hylde i Skabet, bagved en Top
Suffer, hentede hun et Glas med Brændevin og to
vældige Skiver Brød med Skinke paa. Alt dette havde
hendes omhyggelige Haand for længe siden tilberedt for
ham. Hun kastede det hen til ham, som man ikke vilde
have kastet det til en Hund. En af Skiverne faldt paa
Gulvet.

— Der, gid Du maa kvæles! Saa skulde da
ogsaa . . . stille! Du smaster, saa man kan høre det
over hele Huset!

Hun vendte sig fra ham, som det kunde være med
et Udtryk af Had, medens han begyndte at spise ganske
langsomt, idet han skulede til Agrafena og holdt den ene
Haand for Munden.

Smidlertid kom Rudskén til Synne ved Porten med
tre Heste for Vognen. Over Halsen paa den mellemste
var der kastet en Træbue. Den lille Kloffe, som var
bunden fast til Sadelgjorden paa Ryggen, bevægede
Rnebelen dumpt og tvungent, som en fuld Mand, der
er kastet i Brummen.

Rudskén bandt Hestene under Taget ved Vognsturet,
tog sin Hat af og hentede et smudsigt Haandklæde, hvor-

med han tørrede sig Sveden af Ansigtet. Saa snart Anna Pavlovna blev ham vaer fra Vinduet, bleguede hun, Benene rystede under hende, og hun lod Hænderne synke, endstjøndt det kun var, hvad hun ventede. Da hun havde samlet sig, kaldte hun paa Agrasena.

— Gaa en Gang paa Taaspidsjerne, saa sagte, som mulig, og se, om Saschenka sover? sagde hun. — Den kjære Sjæl sover maaske den sidste Dag bort, saa jeg ikke engang faaer Tid til at se mig mæt paa ham. — Nej, lad Du kun være! Du humper jo afsted som en Ko! Jeg vil hellere selv.

Og dermed gik hun.

— Ko! brummede Agrasena, da hun var kommen tilbage til sit Værelse: — Det var godt for Dig, om Du havde mange af den Slags Koer?

Anna Pavlovna mødte Alexander Fjodoritsch paa Bejen. Det var en lyshaaret ung Mand i sin Alders, Sundheds og Krafts fulde Blomstring. Han hilste fornojet paa Moderen, men da han pludselig fik Øje paa Rufferten og Pakterne, blev han forlegen, gik tavs hen til Vinduet og gav sig til at tegne med Fingeren paa Ruden. Et Øjeblik efter talte han igjen med Moderen og saae sorgløst, ja endogsaa tilfreds paa Forberedelserne til Rejsen.

— Hvorledes er det, Du har sovet over Dig, min Ven! sagde Anna Pavlovna: — Dit Ansigt er ganske op-hovnet. Kom, saa skal jeg bade Dine Øjne og Kinder med Rosenvand!

— Nej, lille Moer, det kan være det Samme.

— Hvad vil Du have til Frokost? The først eller Kaffe? Jeg har ogsaa beordret Koteletter med Blode-sauce, — hvad vil Du have?

— Na, det er det Samme; hvad der er, lille Moer.

Han gav sig til at spise Frokost, og Anna Pavlovna fortsatte Medpakkningen af Linnedet. Bludselig standsede hun og saae bedrovet paa Sønnen.

— Sascha! sagde hun efter en Pause.

— Hvad er til Tjeneste, lille Moer?

Hun talte langsomt, som om der var Noget, hun frygtede for.

— Hvor rejser Du hen, min Ven? Hvad rejser Du for? spurgte hun endelig sagte.

— Hvorhen, lille Moer? Til Petersborg! Hvorfor? . . . for at . . .

— Sascha, hør mig, sagde hun stærkt bevæget, idet hun lagde Haanden paa hans Skulder og aabenbart havde til Hensigt at gjøre det sidste Forsøg: — Det er ikke for sent endnu; betænk Dig, bliv her!

— Blive her! Hvorledes er det muligt? Desuden er jo . . . Linnedet pakket ned, sagde han, uden at vide, hvad han skulde finde paa.

— Linnedet er pakket ned! Ja, ja . . . nu . . . nu . . . og nu er det ikke pakket ned!

I tre Dag havde hun tømt hele Ruffertens Indhold.

— Men hvad ligner det, lille Moer? At lave sig til og saa igjen! Hvad vil Folk sige . . .

Han saae sørgmodig hen for sig.

— Det er ikke saa meget for min som for Din Skyld, at jeg vil overtale Dig. Hvorfor vil Du rejse? For at søge Din Lykke? Har Du det da ikke godt her? Tænker Din Moder maaske ikke hele den udslagne Dag paa, hvorledes hun bedst skal efterkomme ethvert af Dine Ønsker? Naturligvis, Du er nu i den Alder, hvor en Moders Omfjorg alene ikke er nok til at gjøre lykkelig;

men det forlanger jeg heller ikke. Se engang omkring Dig: Alle kommer Dig her imøde. Og Maria Karpovnas Datter Sónjuska? Hvad . . . blev Du rød? Hvor hun elsker Dig, det søde Bæsen, — Gud velsigne hende! Hør: i tre Nætter har hun ikke lukket et Øje!

— Hvad skal det til, lille Moer! Hun er . . .

— Ja vist; som om jeg ikke havde Øjne i Hovedet . . . Det er sandt! Lad mig ikke glemme det: hun paatog sig ogsaa at sømme alle Dine Lommetørklæder. „Jeg vil selv“, siger hun, „jeg lader ingen Anden faa Lov, og jeg skal ogsaa nok mærke dem“, — ser Du! Hvad vil Du faa mer? Bliv!

Han hørte tavst efter, hang med Hovedet og legede med Kvasten paa sin Slaabrok.

— Hvad tror Du, Du finder i Petersborg? vedblev hun: — Du mener, at Du vil faa det lige saa godt der, som her? Alf, min Ven! Kun Gud veed, hvad Du der vil faa at se og prøve! Kulde, Sult og Nød, — det vil Du Altsammen lære at kjende! Onde Mennesker er der overalt nok af, men de Gode finder man ikke saa snart. Og hvad Anseelsen angaar, saa er den ganske den Samme paa Landet som i Hovedstaden. Naar Du ikke faar det petersborgske Liv at se, saa vil det forekomme Dig her, at Du er den Første i Verden og saaledes ogsaa i alt Andet, Kjære. Du har jo Kundskaber og er flink og god. Det var den eneste Glæde, jeg gamle Kone havde tilbage, at have Dig om mig. Og naar Du giftede Dig, og Vorherre sendte Dig Smaabørn, saa skulde jeg pleje dem, — og — Du vilde bo her, fri for Kummer og Sorger og henleve Dit Liv i Fred og Ro, uden at have nødig at misunde Nogen; men der vil

det maafte ikke gaa Dig godt, maafte vil Du da sande mine Ord . . . Bliv, Saschenka, hvad?

Han hostede og sukede, men sagde ikke et Ord.

— Se en Gang herhen, vedblev hun og aabnede Døren til Balkonen: — Og Du kan næppe at forlade saadan et yndigt Sted?

Den friske Luft strømmede ind i Værelset fra Balkonen. I vid Udstrækning fra Hovedbygningen, bredte Haven sig med sine gamle Lindetræer, sine tætte Hegn af vilde Roser, Tuglekirsebærtræer og Syrenbuste. Smellem Træerne lyste Blomster i alle Farver, der løb Gangstier i forskjellige Retninger, og længer borte skulpede en Sø sagte mod sine Bredder; paa den ene Side laa den glat som et Spejl, overgydt af Morgensolens gyldne Straaler; paa den anden var den mørkeblaa som Himlen, der spejlede sig i den, og bevægedes af en næppe mærkelig Volgegaa. Derovre laa Kornmarkerne med Sæden, der fulgte i forskellige Farver og tegnede sig mod den mørke Skov.

Anna Pavlovna skyggede med den ene Haand for Øjet imod Solen og viste med den anden Sønnen hver enkelt Gjenstand.

— Se en Gang, sagde hun: — hvor skjønt Gud har indrettet Alting her! Alene af disse Tønder Rug, og der ved Siden af har vi baade Byg og Boghvede; dog er Boghveden ikke det i Aar, som den var ifjor; den lover ikke meget. Og Skoven, hvor Skoven dog er voget til! Ja, Guds Visdom er stor! Brændet alene giver os tusind Rubler, Alt i Alt! Og som der brimles af Vildt, Champignoner og Bær! Og Alt det er Dit, kjære Søn: jeg er kun Din Forvalter. Se en Gang paa Søen: hvor den er

dejlig, himmelsk! Den er fuld af Fisk; vi kjober kun Stor, men ellers mylrer den af Albarrer og Karudser! Det rækker baade til til eget Brug og til Folkene. Der gaar Dine Koe og Heste paa Græs. Her er Du alene Manden for det Hele; men der vil Du maaske komme til at danse efter Andres Pibe. Og Du iler bort fra dette velsignede Sted, for Du endnu veed, hvorhen Du gaar, — maaske i en Afgrund, Gud forlade mig! Bliv!

Han tav.

— Du hører ikke efter. — Hvad ser Du saaledes paa?

Han pegede tavst og tankesuldt med Haanden ud i det Fjerne. Anna Pavlovna fulgte Retningen og skiftede Farve. Der snoede Landevejen sig imellem Markerne som en Slange og løb om bag ved Skoven: Vejen til det forjættede Land, til Petersborg. Anna Pavlovna tav nogle Djebliffe for at samle sig.

— Saaledes at forstaa! sagde hun endelig formodig. — Nu, min Ven, Gud være med Dig! Rejs, naar Du endelig vil bort herfra: jeg holder Dig ikke tilbage; saa skal Du idetmindste ikke kunne sige, at Din Moder forspilder Dig Din Ungdom og Dit Liv.

Staffels Moder! Det har Du til Lon for al Din Kjærlighed! Havde Du ventet det? Det er netop Sagen, at Moder aldrig venter nogen Lon. De venter og fordrer derimod den Kjærlighed, som ikke faas for Intet, men som, Gud maa vide hvorfor, kaldes uegennyttig. Ikke desto mindre forlanger den Alt: at man vinder Gælle eller fornædler sig for dens Skyld, arbejder eller driver Tiden hen i Lediggang, udfolder Vingerne og flyver med Ornenes Flugt eller ligger som en Hund for de Skjonnes Fodder; i Nødsfald ofrer man Livet for den.

Alle disse blege, takfulde Udvalgte med blaa Djne, som bestandig taler om en hemmelig Sjælens Sympathi, om et forud anet Møde med den Elskede, og som i Vindens Pust, i Strømmens Hvisken hører hans Røst; hine flammende, mørke Skjønheder, som i et Anfald af Skinsyge strax gribe efter Dolken, og hine milde, altid smilende Skjønne med et svømmende Blik og kastaniebrunt Haar, — Alle elsker de hos deres Gjenstand: Vren, Glansen, Forstanden, Skjønheden eller idetmindste hans Penge. De vil, at man skal straale, hæve sig over Mængden, gøre Vidundere, for at den Skjønne ogsaa kan have Grund til at være stolt af En; eller, hvis man ikke kan blænde hermed, saa maa man idetmindste blænde med Foræringer: men da bliver man ogsaa bestrøet med Myrter, overøst med Kjerategn og Taarer; da kommer Maaneskinstoure, disse Samtaler, som vel er uden Sammenhæng, men dog saa henrivende, og alle Elskovens Hemmeligheder! Men er ikke dette tilstede, straaler De ikke i nogenjomhelst Henseende, saa — bliv ikke vred, men saa behøver man Dem ikke, man bedrager Dem, bliver kold imod Dem og . . . tager sig en Anden, som straaler.

Kun Modres Kjerlighed omstiftes ikke og kolnes ikke: Den lader sig hverken forringe eller bestikke paa nogenjomhelst Maade. Den er altid den Samme. Moderen elsker uden Mening og uden Valg. Er man berømt, fortræffelig, smuk, stolt; gaar Ens Navn fra Mund til Mund, gør Ens Handlinger Opsigt i Verden, — saa ryfter den gamle Kones Hoved af Glæde, hun baade græder og leer og hvisker: „Det er min!“ Og saa tænder hun Lampen foran Frelserens Billede og beder længe og inderlig. Men Sønnen tænker som oftest

kun lidt paa at dele sin Hæder med Moderen. Er man en Digger i Sjæl og Sind, har Naturen mærket En med Hæslighedens Stempel, sidder Sygdommens Braad i Ens Hjærte eller Legeme, thynges man endelig af Alles Foragt, er man forstødt af Menneſker, er der ingen Plads for En iblandt dem, — deſto mere Plads er der i Moderens Hjerte. Hun trykker det vanſkabte, miſlykkede Barn endnu faſtere til ſit Bryſt og beder længere og inderligere.

Kan man kalde Alexander ſoleſløs, fordi han kunde beſlutte ſig til Ekiſmiſſen? Han var tyve Aar gammel. I den Alder afholder forſigtige Forældre deres Børn fra Vin og Kaffe, fordi, ſom det hedder: de har hedt Blod nok uden det. Hvorledes ſkal man i den Alder kunne ſlaa ſig til Ro? Navnlig maa man foreſtille ſig, hvorledes Alexander Bjodoritsch var paa dette Tidſpunft. Livet havde tilſmilet ham lige fra Buggen. Moderen forkjælede ham, ſom man altid forkjæler ſit enefte Barn; Ammen ſang ſtadig over hans Bugge, at han vilde komme til at gaa klædt i Guld og ikke lære Sorg at kjende; Profefſorerne paaſtod, at han vilde blive noget Stort, og ved hans Hjemkomſt fra Univerſitetet mødte Naboenſ Datter ham med venlige Øjne. Selv den gamle Hantat, Baaska, ſyntes at være mere kjælen imod ham end imod alle Andre i Huſet.

Sorg, Taarer kjendte han kun af Dmtale, ſom man kjender en eller anden Smitte, der ikke er kommen til Udbrud, men hemmelig ſkjuler ſig etſteds i Folket. Derfor ſtod ogſaa Fremtiden for ham i et klart Lys. Der var Noget, ſom loffede ham ud i det Fjerne, men hvad det egentlig var, det vidſte han ikke. Det ene forførefriſke Billede foer ham forbi efter det Andet; men det lyffedes ham ikke at faſtholde dem og tage dem nærmere.

i Djesyn, han horte blandede Lyd — snart af Grens, snart af Elfkovens Røst, og alt dette bragte en sød Uro over ham. Hans Verden i Hjemmet blev ham snart for snever. Naturen, Moderens Omhed, Ammens og Tyendets Forgudelse, det bløde Leje, de velsmagende Retter og Vaskes Snurren, — hele dette Velbære, som man skatter saa højt i de modnere Aar, byttede han med Glæde for det Uvisse, som vinkede ham med alstens skjulte og fortryllende Herligheder. Selv Sofias Kjærlighed, den første, omme, rosenfarvede Kjærlighed, kunde ikke holde ham tilbage. Hvad var vel denne Kjærlighed for ham? Han drømte om kolossale Videnskaber, som ikke kjende til Hindringer og udføre store Bedrifter. Hans Kjærlighed til Sofia var en ganske lille en, som han hengav sig til foreløbig, i Forventning om en stor. Han drømte ogsaa om den Nytte, han vilde gjøre Fædrelandet. Han var flittig og havde lært Meget. I hans Examensbevis hed det, at han kjendte to og tyve Videnskaber, tre Kunster og endnu et Par Gjenstande — ikke Videnskaber, heller ikke Kunster, — Vorherre maa vide, hvad det var. Fremfor Alt drømte han om at blive berømt som Forfatter. Saabel hans Vers som hans Prosa vakte hans Kammeraters Beundring. En Mængde Beje aabnede sig for ham, og den ene syntes bedre end den anden. Han vidste ikke, hvilken han skulde slaa ind paa. Kun den lige Vej skulde sig for hans Blik; dersom han havde seet den, var han maaske heller ikke rejst. Hvorledes skulde han kunne blive? Hans Moder ønskede det, — det var igjen en anden og yderst naturlig Sag. I hendes Hjerte var alle Følelser udelevede, med Undtagelse af en eneste: Kjærlighed til Sønnen, og Hjertet flammrede sig til denne sidste Gjenstand. Dersom han ikke var,

hvad var der da for hende at gjøre? Alt dø, ikke Andet. Det er alt længst godtgjort, at det kvindelige Hjerte ikke kan leve uden Kjærlighed. Mandens Kjærlighed, — det er noget overordentlig Omfattende. Han har baade Passion for een Kvinde og for mange Kvinder ad Gangen, baade for det Nyttige, for Eliquot og for Heste, og elsker ofte Alt paa samme Tid og paa samme Maade; undertiden kan han ogsaa ganske undvære Elskov. Kvinden samler for største Delen sin Følelse paa een Gjenstand. Af og til stifter hun den vel, men hun bliver dog ved Et. Dersom der Ingen er, hun kan elske, saa laver hun sig selv baade Elskoven og en Elsker. Den fingerede Elsker kaldes Ideal, og hun elsker Idealet. Har hun heller ikke det, saa kaster hun sin Hengivenhed paa Blomster, paa en Hund og elsker bestandig, til Livets Ende, til det sidste Mandedrag.

Naturen selv gav Alexander Medhold. Den har indrettet det saaledes, at Børn, naar de voxer til, næsten aldrig betaler Forældrene med den samme Kjærlighed, men først tænker paa at søge sig en anden, ikke mild og stille, men en med Sindsbevægelser, Lidelser og Taarer.

Livet i Hjemmet havde forkjælet, men ikke fordærvet Alexander. Naturen havde udstyret ham saa godt, at Moderens Kjærlighed og hans Omgivelser's store Føjelighed kun virkede paa hans gode Sider og saaledes udviklede hans bedre Følelser før Tiden og gav ham en saadan Tillid til Alt, at den grændsede til Overmaal. Herved blev maaske ogsaa hans Egoisme sat i Bevægelse; men Egoismen er jo i og for sig kun en Form; det kommer an paa Stoffet, som man kommer i denne Form.

Langt større Fare laa der for ham i den Omstændighed, at Moderen, med al sin Omhed, ikke havde været

istand til at give ham det rette Blik paa Livet og forberede ham til Kampen med det, der ventede ham, og som engang venter Enhver. Hertil udfordredes der en kunstfærdig Haand, en fint udviklet Forstand og en rig Erfaring, hvilket altsammen fandtes inden for den snevre, landlige Horizont. Og hertil var det ogsaa nødvendigt at elske ham mindre, ikke tænke for ham hvert Øjeblik, ikke holde enhver Sorg og Ubehagelighed borte fra ham, ikke græde og sukke med ham i Barndommen, for at han selv kunde føle de truende Farer, samle sine Kræfter og tænke over sin Skjæbne, — med eet Ord: erfare, at han var et Mandfolk. Hvorledes skulde Anna Pavlovna forstaa det, endfige bringe det til Udførelse? Væseren har set, hvorledes hun er. De skal strax faa Mere at se, hvis De blot har Lyst.

Hun havde allerede glemt den sønlige Egoisme. Alexander Bjodoritsch traf hende ved en gjentagen Redpakning af Linned og Klæder. I sine Sykler med Forberedelserne til Rejsen var det, ligesom hun havde glemt Sorgen. — Nu, Saschenka, pas godt paa, hvor jeg lægger Hvert især, sagde hun. — Paa Bunden af Kufferten er Lagenerne, et Dufin. Se en Gang efter, om det ogsaa er saaledes angivet i Fortegnelsen?

— Ja, lille Moer.

— Alle med Dine Mærker, ser Du — A, A, A, . . . det er Altsammen den søde Sofias Værk! Uden hende kom vi nok ikke vidt. Hvad er der nu? Naa, Betræk til Hovedpuderne. En, to, tre, fire, — rigtig, her er hele Dufinet. Skjorter — tre Dufin. Lærredet er allerede mageløst! det er hollandsk; jeg kjørte selv ud paa Fabrikken til Vasilij Vasiljevitsch; han søgte mig tre Stykker ud af det Allerbedste. Kjære Søn, hver Gang Du

modtager Løj fra Vasserkonen saa beder jeg dig indstændig se efter i Fortegnelsen; Alt er splinternyt. Derinde faar Du ikke mange saadanne Skjorter at se; jeg er saa bange for, at man skal bytte dem; der gives jo nedrige Menneſter, som ikke kjender til Gudsfrugt. Fem og tyve Par Soffer . . . Veed Du, hvad jeg har tænkt paa? At lægge Din Lommebog med Pengene i en Strømpe . . . For Du naaer Petersborg, vil Du ikke faa Brug for dem, og der vil jeg bede Gud holde sin Haand over dem, saa Ingen skal røve dem fra Dig. Brevet til Onkel lægger jeg ogsaa der. Han vil blive glad! I hele sytten Aar har vi ikke vexlet et Ord med hinanden, det vil saamænd sige Noget! Nu kommer Kraverne. Se en Gang, hvor de er vassede og strøgne. Saaledes skal man nok lade være at stryge derinde! Her er Halstørklæderne og Lommetørklæderne; der blev endnu et halvt Dufin tilbage hos Sonjusta. Tab endelig ikke Lommetørklæderne, de er af det fineste Hørlærred. Jeg har kjøbt dem hos Michejeff for 2 Rubler og 25 Kopek. Saa, det var altsaa Lintojet. Nu kommer vi til Klæderne . . . Men hvor er Jevséi? Hvorfor er han ikke her og passer paa? Jevséi!

Jevséi traadte dovent ind i Stuen.

— Hvad er til Tjeneste? spurgte han endnu mere dovent. — Hvad der er til Tjeneste? gjentog Adujeva vredt. — Hvorfor er Du her ikke og ser efter, hvorledes jeg passer ned? Naar I saa siden faar Brug for Noget undervejs, saa skal I vel til at røde mig Alting igjennem og kaste det hulter til bulter. Han kan ikke rive sig løs fra sin Hjertenskjær, — det var ogsaa en Skat! Dagen er lang: Du har Tiden for Dig! Vil du ogsaa passe Herren saaledes der? Tag Dig iagt! Na,

se nu efter: dette er en Stadskjole, — ser Du, hvor jeg lægger den? Og Du, Saschenka, spar rigtig paa den. Slid ikke paa den til Hverdags Brug: Klædet er til 16 Rubler Alen.*) Tag den paa, naar Du gaar til fine Folk; men lad mig se, Du ikke sætter Dig hen i Vejret, hvor det kan træffe sig, saaledes som din Tante har for Skif. Altkurat som om det var med Ild, sætter hun sig aldrig paa en tom Stol eller Sofa, men sørger stadig for at smide sig ovenpaa en Hat eller saadan Noget. Forleden Dag satte hun sig i en Tallerken Syltetøj, — det var en formelig Skandale! Og hun er ovenikjøbet boglærd og bestiller ikke Andet end at læse Bøger! Denne Kjole her kan Du tage paa, naar Du gaar til Folk af jævne Slags. Her er Vestene: en, to, tre, fire. To Par Bentlæder. En saadan Garderobe, mener jeg kan nok holde ud for tre Aar. Uh! hvor jeg er træt! Jeg har ogsaa været paa Benene hele Morgenstunden! Gaa din Vej, Zevséi! Lad os nu tale om noget Andet, Saschenka! Gæsterne kommer snart, og saa faar vi Andet at tænke paa.

Hun satte sig paa Sofaen og drog ham ned ved Siden af sig.

— Nu Saschenka, sagde hun efter et Øjebliks Tavs-
hed: — Du rejser nu til en fremmed Egn; kun Gud veed, hvad Du der vil erfare og faa at se, baade af Godt og Ondt. Jeg haaber, at Han, vor himmelske Fader, vil være din Støtte, og Du, min Ven, fremfor Alt, glem ikke ham; husk, at uden Tro er der ingen Frelse nogetsteds eller i nogen Ting. Hvis Du naaer en

*) Pengeangivelserne i nærværende Roman ere i den Tids „Assignatier“, hvoraf der gik 3½ Rubel paa en Sølvrubel nutildags.

høj Rang derinde og kommer tilvejs, — vi er jo lige-
 saa gode som Andre: Din Fader var Adelsmand og
 Major, — saa ydmyg Dig alligevel for Herren, din Gud;
 bed i Medgang som i Modgang; men gør ikke som det
 hedder i Ordsproget: „Det maa tordne, før Bonden skal
 forse sig.“ Saa længe det gaar et Menneske godt, saa
 tænker han ikke paa at gaa i Kirke; men naar det kniber,
 saa skal der stilles Bøghs for ham i Kirken til en Rubel
 Stykket og gives Almisser til de Fattige: det er en stor
 Synd. Godt, at jeg huskede det; hvad Tiggere angaar,
 saa kast ikke Pengene i Flæng til dem, giv ikke for
 Meget ad Gangen. Hvorfor skal man forvænne dem?
 De blive dog aldrig fornøjede. De vil kun drikke det op,
 som Du giver dem og gøre sig lystige over Dig. Jeg
 veed, Du har et blødt Gemyt. Du kunde gjerne falde
 paa at smide Tikopeker ud til dem. Nej, lad det være;
 Gud hjælper dem nok. Vil Du ogsaa besøge Hans
 hellige Tempel? Vil Du gaa til Messen om Søndagen?

Alexander tav. Han huskede, hvorledes han under
 sine Studeringer ved Universitetet, medens han bode i
 Gouvernementsbuen, just ikke havde været nogen ibrig
 Kirkeganger, og paa Landet var det kun for at se
 Moderen, at han ledsagede hende til Messen. Han
 skammede sig for at lyve. Derfor tav han. Moderen
 forstod hans Tavshed.

— Nu, jeg vil ikke trænge ind paa Dig, vedblev
 hun: — Du er et ungt Menneske; hvorledes skulde Du
 kunne være saa slittig til at gaa i Kirke som vi Gamle?
 Og saa kan det ogsaa gjerne være, at Embedet kommer i
 Vejen. Du kan blive opholdt hos gode Bekjendte eller
 sove over Dig. Sorg ikke for det: Du har en Moder.
 Hun vil ikke sove over sig. Saa længe jeg har en Draabe

Blod tilbage, saa længe Taarerne ikke ere udtørrede i mine Øjne, og Gud bærer over med mine Synder, vil jeg slæbe mig paa mine Knæ til Kirkens Dørtærskel, ifald jeg ikke har Kraft til at gaa oprejst og mit sidste Suk, min sidste Taare skal være for Dig, min Ven! Jeg vil nedbede Sundhed, Titler, Ordner, alle Himlens og Jordens gode Gaver over Dig. Skulde virkelig Han, den barmhjertige Fader, ikke værdiges at høre en stakkels, gammel Kones Bøn? Selv behøver jeg Intet. Han maa fratage mig Alt: Sundhed, Livet, lad Ham slaa mig med Blindhed, — naar han kun vil skjænke Dig hver en Glæde, Lykke og alt Godt . . .

Hun fik ikke talt til Ende: Taarerne trillede ned over hendes Kinder.

Alexander rejste sig hæftig.

— Lille Moer, sagde han: — Der er ingen Nerver som kan udholde . . .

— Nu, sæt Dig, sæt Dig! bad hun, idet hun hurtigt afdørrede Taarerne. Jeg har endnu Meget tilbage at sige . . . Ja, hvad var det, jeg vilde sige? Saa, nu har jeg glemmt det. Det gaar daarlig med min Hukommelse i den senere Tid . . . Jo! Overhold Fasten, min Ven: det er en vigtig Ting! Alt Du ikke faster til Stadighed om Onsdagen og om Fredagen, — det kan Gud tilgive; men selve Fastedagene er Gud nidkjær over!

Bevar for Alt Din Helbred. Skulde Du — hvad Gud forbyde! — blive alvorlig syg, saa skriv strax . . . jeg tager de sidste Kræfter sammen og kommer. Hvem skulde ellers pleje Dig? Der vil man nok snarere se sit Snit til at klæde den Syge godt af. Gaa ikke omkring i Gaderne om Natten og afhold Dig fra Folk med et slet Ødre. Der gives skammelige Mennesker, som Intet

er helligt for: de vil heller ikke skaane saadan en Perle. Vær sparsom med Penge . . . og brug dem med Forstand. De fordomte Penge er Skyld i Alt, baade Godt og Ondt. Ud ikke, afhold Dig fra overflødige Udgifter. Hvert Aar skal Du fra mig saa to Tusind fem Hundrede Rubler. Jeg vil passe paa hvad Du ejer, som min Øjsten, og naar Du saa bagefter kommer tilbage og gifter Dig, — saa kan Du indrette Alt, som Du selv vil. To Tusind fem Hundrede Rubler er ikke saa lidt. Tillad Dig ingen som helst Overdaadighed eller Noget af den Art; men nægt Dig heller ikke, hvad der er tilladeligt. Naar Du bliver lækkersulten, — saa tag det ikke saa nøje med en Rubel. Kjøb ikke for mange Bøger. — Hvad skal de til? Du har allerede fuldt op af dem: i hele Dit Liv kan Du ikke saa dem læst igjennem. Du er lærd nok, som Du er; man skal da heller ikke altid studere, een Gang maa det holde op, ellers skal man nok snart blive af med Helbreden! Du er da ingen slet og ret Lærer, skulde jeg mene! I Din Gravværelse lader jeg Dine Bøger lukke inde i Pulterkammeret. — Læg Dig ikke efter at drikke Vin, — Vin er Menneskets værste Fjende. Og (her sænkede hun Stemmen): . . . vogt Dig for Fruentimmerne! Jeg kjenner dem! Der gives dem, som er skamløse nok, til selv at falde Dig om Halsen, naar de ser saadan en . . .

Hun saae paa ham med Omhed.

— Derksom det skulde træffe sig, med din Overordnede eller med en anden, fornem og rig Stormand, at Tænderne løb i Vand paa ham, saa han fik Lust at give Dig sin Datter til Kone, — saa gjør det ikke Noget, skriv bare. Paa en eller anden Maade skal jeg nok slæbe mig afsted og selv se til, at man ikke prækker Dig En eller

Anden paa, som man blot vil af med: en gammel Tomsfru eller Det, som værre er. Saadan en Brudgom vil der nok blive Rist om. Men dersom Du selv skulde blive forelsket og finde en god Pige, saa, veed Du hvad . . . (her talte hun endnu sagtere) saa kan Du gjerne lade Sonjuska sidde.

Af Kjærlighed til Sonnen tog den gamle Kone ikke i Betænkning at handle mod sin Samvittighed.

— Hvad er det ogsaa, Maria Karpovna har sat sig i Hovedet! Hendes Datter passer ikke for Dig. En slet og ret Landsbypige! Nei, der er nok ganske Andre, som vil gjøre sig lækkre for Dig!

— Sofia! Nei, lille Moer, jeg glemmer hende aldrig! sagde Alexander og slog Djnene imod Himlen.

— Naa, naa, min Ven, tag Dig det ikke saa nær! Det var ikke saaledes ment. Pas Dit Embede og kom tilbage igjen, saa faar vi at se, hvad Gud vil; en Brud finder Du nok! Hvis Du ikke til den Tid har glemt . . . Saa kan Du ogsaa . . . Nu, men . . .

Hun vilde have sagt Noget, men kunde ikke rigtig faa det frem. Endelig bøjede hun sig ned til hans Dre og sagde sagte:

— Men vil Du ogsaa huske din Moder?

— Jeg skulde glemme Dem, lille Moer: hvad er det for et Spørgsmaal!

Han kyssede Moderens Haand med Varme. Hendes Ansigt straalede.

— Du er ung, Du begynder først at leve; Du vil faa Venner, gifte Dig, — Din unge Hustru vil erstatte Dig Din Moder og alt Andet: det var det, jeg mente, naar jeg talte om mig selv. Og forresten, om Du ogsaa glemmer . . . mig . . . saa er Ulykken ikke saa stor,

naar Du kun selv maa blive lykkelig, — og saa velsigne Gud Dig, saaledes som jeg velsigner Dig!

Hun kyssede ham paa Panden og sluttede hermed sin Formaningstale.

— Hvad betyder det, at her slet Ingen kommer? sagde hun. — Hverken Maria Karpovna eller Anton Ivanitsch eller Præsten lader sig se. Nu maa Messen dog være forbi! Ah se, der kommer Nogen kjørende! Det er nok Anton Ivanitsch . . . ja, rigtig: naar man taler om Solen, saa finner den!

Hvem kjender ikke Anton Ivanitsch? Det er den evige Jøde. Han har eksisteret altid og overalt, fra de allerældste Tider og er aldrig gaaet af Mode. Han har overbæret baade de græske og de romerske Festsmaaltider og naturligvis været med til at spise af Fedekalben, som den lykkelige Fader slagtede i Anledning af sin forlorne Sønns Hjemkomst. Hos os i Rusland optræder han under forskjellige Skikkelser. Den, som her er Tale om, er saaledes: Han har tyve Sjæle*), som han har pantsat utallige Gange; han bor i en Art Skur eller saadan en underlig Bygning, som udvendig fra ligner et Pakhus, med Indgang etsteds bagfra over en Bjælke lige ved Plankerbærket; men han har nu i tyve Aar bestandig gjentaget, at til næste Foraar vil han tage fat paa at bygge et nyt Hus. Han giver sig ikke af med at føre Husholdning. Der er ikke En iblandt hans mange Bekjendte, som har spist til Middag, til Aften eller blot druffet en Kop The hos ham, men der er heller ikke en Eneste, hos hvem han ikke selv har gjort det et halvt Hundrede Gange om Aaret. Tidligere gif Anton Iva-

*) Fivogne.

nitsch i hvide Buxer og Kosafin; nu gaar han om Hverdagen i Overfrakke og Bentklæder af en nyere Fagon, og om Helligdagen i Kjole, Gud maa vide af hvilket Snit. Han er vel ved Magt, fordi han hverken kjender til Sorger, Bekymringer eller Sindsbevægelser, skjøndt han giver det Udseende af, at han bestandig kun lever for Andres Sorger og Bekymringer; men det er jo en bekendt Sag, at man ikke bliver mager af Andres Sorger. I Virkeligheden er der Ingen, som har Brug for Anton Ivanitsch; men uden ham kan dog ikke en eneste Festslighed gaa for sig: hverken Bryllup eller Begravelse. Han er med til alle Middags- og Aftensjelskaber og tager Del i ethvert Familieraad; uden ham er der Ingen, som gjør et Skridt. Man tror maaſke, at han er meget nyttig, at han snart udfører et eller andet vigtigt Hverv, snart giver et godt Raad og bringer en Sag i Orden, — men det er der ikke Tale om! Der er heller Ingen, som falder paa at lægge Sligt paa hans Skuldre. Han veed Ingenting og forstaar Ingenting. Han veed hverken, hvorledes man skal føre en Sag for Retten eller være Fredsmægler, — kort sagt, han forstaar slet ingen Ting. Men derimod kan man t. Ex. overdrage ham: naar han kjører forbi at bringe en Hilsen fra Den og Den til Den og Den, hvad han aldrig forsømmer, lige saa lidt som at spise Frokost ved samme Lejlighed; — at lade en vis Person vide, at et vist Papir er ankommet (hvad det er for et Papir, siger man ham ikke), — at minde om, naar der er Navnedage hos Ens Bekjendte o. s. v. Saa bruger man ogsaa Anton Ivanitsch i saadanne Sager, som man ikke anser det for bekvemt at betro til en Tjener. „Man kan ikke sende Petruschka,“ hedder det, „han forkluddrer det, skal man se. Nei, lad heller

Anton Ivanitsch tage afsted!" Eller: „Man kan ikke være bekendt at sende en Tjener: Den eller Den vil føle sig fornærmet, — det er bedre at lade Anton Ivanitsch besørge det." — „Du skulde heller skrive", siger Hustruen; men at skrive er endnu den Dag idag for Mange her i Rusland saadan et Arbejde, at man hellere vil kjøre ti Versier eller sende Tjeneren med en mundtlig Bæst, end skrive et Par Linier. „Der skal man først", hedder det, „til at lede efter Blækhuset: og hvor er det? Maaſke har Børnene for længe siden kastet det bort. Saa maa man sende Bud efter Blæk hos Diaconus'en eller hos Godsforvalteren og skjære en Pen til; ovenikjøbet kan man maaſke ikke finde et Stykke Papir i Huset, og, hvad der er Hovedsagen: saa skal man sidde i tre Timer blot for at finde paa, hvad man skal skrive. Mundtlig gaar det, som det var smurt; men lige saa snart man har dyppet Pennen i Blækhuset, saa er det noget ganske Andet. Ordene begynde paa en Gang at vimse om i Ens Hoved, man veed ikke, hvilket man skal skrive først, — eller ogsaa kan man ikke finde paa et Gneſte; desuden maa man skrive med et ganske anderledes Sving, end man taler, og her gjælder det netop, at man forstaar at finde Ordene! Nej, lad saa heller Anton Ivanitsch tage afsted; det er dog noget ganske Andet, naar et levende Menneske overbringer det mundtlig!" Og de har Ret, de gode Mennesker; dersom de forstod at udtænke og stille de nødvendige Ord rigtig sammen, saa kunde man gjerne bestille Anton Ivanitsch's Begravelse!

Bed højtidelige Lejligheder er han heller ikke ledig. Til Exempel: Hvem holder Fadet med Rutja'en*) eller

*) Rutja: kogt Ris med Rosiner, som man spiser efter Messen over en Asdpø.

Helgenbilledet? Han. Hvem giver Forlovelsesringene til Præsten? Hvem er stadig i Brudgommens Følge? Hvem tilhvisker ved Barnedaab Fadderne, naar de skal spytte og blæse, og hvem spytter og blæser selv sammen med dem? Hvem indretter det med Præsten om Betalingen? Stadig han! Naar man har Brug for en saadan Tjeneste, saa hedder det altid i Kor: „Anton Ivanitsch! Anton Ivanitsch!“ Og Anton Ivanitsch er der strax. Hvor man holder Familieraad, bliver han ufejlbarlig indbudt, skjøndt han endnu aldrig har givet Nogen et Raad, aldrig har vilagt en eneste Trætte, ja ikke engang under Striden sagt et eneste fornuftigt Ord. Det forlanges heller ikke af ham; man vilde blive højlig forundret ved at høre ham tale eller give Raad, som man naturligvis ikke vilde følge. Det er kun Bedkommende om at gjøre, at han er tilstede, og spørger man, hvorfor? saa hedder det:

— Hvorfor, hvorfor? . . . „Fire Djne ser mere end To.“

Det vilde have vaakt almindelig Forundring, dersom han engang manglede ved et eller andet Middags- eller Aftenselskab.

— Men hvor er dog Anton Ivanitsch? vilde sikkert Alle spørge med den største Forbauselse. Hvad fejler han? Hvorfor er han her ikke?

Og Middagen er ikke det, som den skulde være. Ved en saadan Lejlighed sender man endogsaa En og Anden afsted til ham som Deputeret for at erkjendige sig om, hvad der er i Vejen med ham, om han ikke er syg eller bortrejst? Og dersom han er syg, saa kan ingen kjødelig Slægtning glæde sig ved saa megen Deltagelse.

Dør et saadant Menneske, saa lever han endnu længe i Omgangskredsens Grindring.

— Ja, den salig Anton Ivanitsch holdt meget af stegte Karudser, hødder det om ham, naar der kommer stegte Karudser paa Bordet.

— Ja, Anton Ivanitsch er ikke mere! Levede han endnu den Gang?

— Ja, den Gang levede Anton Ivanitsch endnu; han sad netop her paa dette selvsamme Sted!

Og saaledes mindes man ham ved enhver Lejlighed og i lang Tid, medens man ofte glemmer et Menneske, som ubemærket, ved sin Nærværelse, oplivede den Kreds, hvori han var Centrum.

Anton Ivanitsch bøjede sig over Anna Pavlovnas Haand.

— Goddag, lille Moer, Anna Pavlovna! jeg har den Ære at ønske til Lykke!

— Med hvad, Anton Ivanitsch? spurgte Anna Pavlovna og besaa sig selv fra Øverst til Nederst.

— Ih, med den lille Bro ved Porten. Jeg kommer der kjørende over den og hører, at Brædderne ikke dandser mere under Hjulene som sædvanlig. Jeg ser efter, hvad det kan være: og Broen er ny!

Naar han træffer sammen med sine Bekjendte, har han stadig for Skik at ønske dem til Lykke med Et eller Andet: med Fasten eller med Foraaret eller med Efteraaret; naar der efter Tovejr indtræder Frost, da med Frosten, og naar Frosten afløses af Tovejr, — saa med Tovejret.

Denne Gang forelaa der Intet af den Art, men naar der ikke gjor det, saa skal han nok selv finde paa Noget.

— Alexandra Basiljevna, Matróna Michailovna og Peter Sergjeitsch lader Dem hilse! sagde han.

— Erhødigst Tak, Anton Ivanitsch! Er Børnene raske hos dem?

— Gud være lovet! — Jeg fører Guds Betsignelse til Dem: i mit Følge kommer hans Højærbærdighed. Men har De hørt, min Naadige, at vor egen Semjón Archipitsch . . .

— Hvad han?

— Er salig hensovet!

— Hvad siger De! Naar?

— Igaar Morges. Man lod en Dreng ride efter mig Aftenen iforvejen; jeg tog strax afsted og har ikke sovet hele Natten. Hele Familien svømmer i Taarer; der maa trøstes og træffes Anstalter; Ingen kan røre sig til det Mindste; de bare græder og græder, — jeg er alene om det Hele!

— Al, Du min himmelske Fader! sagde Anna Pavlovna og rystede paa Hovedet: — Der ser man, hvad Livet er! Men hvorledes kunde det gaa til? I forrige Uge sendte han jo en Hilsen med Dem!

— Ja, lille Moer! Men han har skrantet længe, veed De; han var gammel! Mærkelig nok, at han kunde hænge sammen saa længe!

— Gammel! Han var kun et Aar ældre end min afdøde Mand. Nu, Gud skjenke ham sin Fred! sagde Anna Pavlovna og korsede sig. — Det gjør mig Ondt for den stakkels Feodosja Petróvna; nu sidder hun der tilbage med Børnene. Det er saamænd svært nok: der er hele Fem, og næsten alle Pigebørn! Naar skal Begravelsen være?

— Imorgen.

— Man ser, Enhver har sine Sorger, Anton Ivanitsch. Jeg maa nu skilles fra min Søn.

— Hvad skal man sige, Anna Pavlovna? Vi er Alle Mennesker! „Hold ud“ staar der i det hellige Evangelium.

— Tag det ikke fortrydelig op, at jeg har ulejligen Dem for at hjælpe mig med at fordrive Sorgen. De er os saa hengiven som en kjædelig Slægtning.

— Ej, lille Moer, Anna Pavlovna! Hvem skulde jeg holde af, naar det ikke var Dem? Som om vi havde Mange af Deres Lige? De kender ikke Deres eget Værd. Jeg sidder i Forretninger til op over Dreene; jeg har ovenikjobet min Byggeplan i Hovedet. Igaar plagede jeg mig hele Formiddagen med en Tømmemand; men det lader dog ikke til, at vi skal blive enige. Alligevel, tænker jeg, hvor skal jeg kunne blive hjemme? Hvad vil hun der, tænker jeg, gribe til uden mig? Hun er ikke ung længere: man skal se, hun gaar rent fra det!

— Gud velsigne Dem, Anton Ivanitsch, at De ikke glemmer os! Det er virkelig sandt, jeg gaar rent ud af mit gode Skind. Der er saa tomt i mit Hoved: jeg ser slet Jægenting! Halsen er brændt ganske tør af Graad. Vær saa god, nyd Lidt: De er baade træt og sulten, kan jeg tænke.

— Jeg takker ærbødigt! Jeg tilstaar, at jeg har stukket en lille En under Vesten og taget mig en Vid Brød i Forbisfærende hos Peter Sergjéitsch. Men det staar ikke: Naar hans Højærværdighed kommer, saa lad ham give sin Velsignelse, saa kan vi tage fat igjen! Ih, der er han jo paa Trappen!

Præsten kom. Maria Karpovna kom ogsaa kjørende med sin Datter: en fyldig og rødmsætt Pige med et Smil om Munden og forgrædte Øjne. Sofias Øjne og

hele Udtryk sagde tydelig: jeg vil elske ligesvem og uden alle Bidtøftigheder, tjene min Mand som en Amme, lyde ham i Et og Alt, og aldrig falde paa at være klogere end han. Hvorledes skulde man ogsaa kunne være klogere end sin Mand: det er syndigt! Jeg vil sy og være flittig i Husholdningen; jeg skal føde ham et halvt Dussin Børn, og jeg vil selv amme dem og pleje dem og sy alt deres Tøj! — Hendes fyldige Figur og friske Kinder, tilligemed hendes høje Bryst afgav en tilstræffelig Garanti, hvad Børnene angik. Men hendes forgrædte Øjne og sorgmodige Smil gav hende i dette Øjeblik en anden og mindre profaisk Interesse.

Først holdt man Gudstjeneste, hvortil Anton Zvanitsch kaldte Gaardens Folk sammen, tændte Lyset og modtog Bogen af Præsten, saa snart denne havde ophørt at læse, hvorefter han overgav den til Diaconus'en; dernæst fyldte han en lille Flaske med Vievand og stak den i Lommen med de Ord: „Det er til Agáfsjevna Nikitina!“ Saa satte man sig tilbords.

Med Undtagelse af Anton Zvanitsch og Præsten var der, som sædvanlig, Ingen, der rørte det Mindste; men saa maa man ogsaa lade Anton Zvanitsch, at han lod denne homeriske Frokost vederfares fuld Retfærdighed. Anna Pavlovna græd stadig og aftørrede Taarerne i Smug.

— Naa, Anna Pavlovna, lad det nu være nok med at spille Taarer! sagde Anton Zvanitsch i en paatagen fortrydelig Tone, idet han fyldte sig et Glas med Visker. — Man skulde næsten tro, De sendte ham til Slagterbænken! Derpaa drak han Glasset halvt ud og smækkede med Læberne.

— Hvad det dog er for en Visker! Sikken Aroma!

Man finder ikke Mage til den i hele Goubernementet, vedblev han med et Udtryk af stor Tilfredshed.

— Den er fra for—ferrige Aar! sagde Anna Pavlovna hulkende: — den kom blot paa Bordet for Deres Skyld.

— Ej, Anna Pavlovna! jeg skammer mig ved at se paa Dem, begyndte Anton Ivanitsch igjen; — er det en Maner at græde?

— Sæt Dem i mit Sted, Anton Ivanitsch; jeg har kun een Søn, og han rejser fra mig; naar jeg døer, er der Ingen til at luffe mine Øjne.

— Hvad er vi da til? Er jeg Dem maaſte en Fremmed? Hvorfor har De ſaa travlt med at dø? Se blot til, at De ikke ſnarere gaar hen og gifter Dem! Der ſkulde vi ſaa os en Svingom til Bryllupet! Saa hold dog op med at græde!

— Jeg kan ikke, Anton Ivanitsch, jeg kan virkelig ikke, jeg veed ikke ſelv, hvor Taarerne kommer fra.

— Alt ville holde ſaadan en raſt Fyr under Laas og Slaa! Lad ham bare flyde ud, ſaa ſkal han nok bruge ſine Vinger og gjøre Vidundere, ſkrabe Titler til ſig . . .

— Tror De, Anton Ivanitsch? ſagde Anna Pavlovna med et Smil.

— Om jeg tror? Ja, det kan De ſtole paa, han vil. Hvor ſer man den Slags Fyre nutildags?

— Gud give, det var ſaa vel! Men hvorfor har De taget ſaa lidt Poſtej? Tag dog mere!

— Det ſkal jeg nok, jeg vil blot forſt ſpiſe dette Stykke. Hvad det dog er for en Dreng, Nifanor Michajitsch har! Han er formelig ſom et vildt Dyr! Jeg kan aldrig ſaa ſnart ſætte Foden indenfor Døren, for

han strax skal spille mig en eller anden Skarnstreg. Enten tager han Støvlerne bort om Ratten eller vender Brangen ud paa Klæderne, og hvis ikke det, saa stjæler han Knapperne af Ens Frakke! Forleden havde han sat mig en Rattetilling under Hovedpuden, den Slubbert! Jeg trode, det var en Mus, og løb barbenet ud i Gaarden midt om Ratten, mere død end levende; men han stod ganske rolig og lo af fuld Hals! Man skulde tro, han havde sat sig for at plage Livet af mig. Er det maaske for Madens Skyld, han tror, at jeg vil finde mig i, han har mig til Nar? Jeg er aldeles ikke forlegen. Gudskelov! for mig staar alle Døre aabne; jeg har flere Venner, end jeg kan overkomme. Det var en anden Sag, dersom der var Overflødighed i Huset, men vil De tro det, at saavel Herstabet som Folkene ikke spiser Andet end Raalsuppe og Grød, og at Hesten tidt faar Lov til at staa hen uden Foder! . . .

Anna Pavlovna rystede paa Hovedet. — Dem, Anton Ivanitsch, tager man overalt imod med aabne Arme, sagde hun.

— Deres Velgaaende, Alexander Fjodoritsch! Paa en lykkelig Rejse! og kom igjen saa snart som mulig, og lad mig se, De gifter Dem! Hvad blev De rød for, Sofia Basiljevna?

— Jeg . . . jeg veed ikke . . . det var . . .

— O, Ungdom, Ungdom! He, he, he!

— Naar man er sammen med Dem, Anton Ivanitsch, saa glemmer man at sørge! sagde Anna Pavlovna: — saaledes som De forstaar at trøste En! Gud lønne Dem for det! Endnu et Glas Visker?

— Med Fornøjelse! Hvor skulde man kunne lade være at drikke til Afsted!

Frokosten var tilende. Rudsken havde allerede for længe siden spændt Hestene for Kjøretojet og holdt for Døren. Tjenestefolkene kom løbende ud, den En efter den Anden. En bar Rufferten, en Anden en Paffe, en Tredie en Sæk, og løb strax igjen tilbage for at hente Noget. Folkene summede om Kjøretojet som Fluer, og havde Allesammen travlt.

— Nej, saaledes er det bedst at lægge Rufferten, sagde En: — og her kan man stille Vesten med Jodevarer.

— Hvor skal de da gjøre af Benene? spurgte en Anden: — det er bedre at lægge Rufferten paalangs, og Vesten kan man stille ved Siden.

— Nej, naar Rufferten staar paalangs, glider Buden ned; det er bedst paatværs. Hvad er der mere? Er Støvlerne pakkede ned?

— Det veed jeg ikke. Hvem skulde have pakket dem ned?

— Ikke jeg. Gaa en Gang op og se, om de ikke er deroppe.

— Gaa selv.

— Og Du da? Jeg har travlt, som Du ser.

— Og glem ikke dette her! raabte en Pige og stak en Byldt frem.

— Kom her med den!

— Se at faa dette stukket i Rufferten; det blev glemt før, sagde en anden Pige og traadte op paa Bogntrinnet med en lille Børste og en Kam.

— Hvor skal man nu gjøre af det? raabte En vredt: — Gaa din Vej. Du ser, at Rufferten ligger allerunderst.

— Fruen har befaleet det; hvad kommer det mig

ved? For mig kan Du gjerne smide dem bort! Hvad skal jeg gjøre med dem?

— Rømme dine Fletninger.

— Gid Pokker havde Jer, Grinebidere! Jeg giver Fruen dem tilbage . . .

— Nu, saa kom med dem i en Fart: man kan lægge dem her i Sidelommen.

Stanghesten løftede idelig Hovedet og rystede Manken, hvorved den lille Klokke hver Gang ringede med en skarp Lyd, som mindede om Afskeden; de to Sideheste stode takkefulde med sænkede Hoveder, som om de havde en Forudsølelse af hele Herligheden ved den Rejse, som ventede dem. De slog af og til med Halerne eller berørte Stanghesten med Mullen. Endelig kom det skjæbnevangre Øjeblik. Man holdt Bøn.

— Sid ned, sid ned, Allesammen! sagde Anton Ivanitsch i en bydende Tone: — Vær saa god at sidde ned, Alexander Fjodoritsch! Sid ned, Jevséi! Sid ned, sid! Selv satte han sig knap et Sekund paa Ranten af en Stol. — Nu, rejs med Gud!

Anna Pavlovna kastede sig om Halsen paa Alexander og brast i Graad.

— Farvel, farvel, min Søn! sagde hun hulkende; — Gud veed, om jeg nogensinde saaer Dig at se mere? . . .

Hvad hun videre sagde, kunde man ikke forstaa. I dette Øjeblik lod en anden Klokke sig høre. Der sløj en lille Vogn ind i Gaarden med tre Heste for. En ung Mand, helt tilstøvet, sprang ned fra Vognen, løb ind i Værelset og kastede sig om Halsen paa Alexander.

— Pospjéloff! . . . Adujeff! . . . raabte de paa een

Gang, medens de omfavnede hinanden paa det allerkræftigste.

— Hvor kommer Du fra? hvorledes gaar det til? spurgte Abdujeff.

— Hjemmesfra; jeg har kjørt i Gallop et helt Døgn for at sige Farvel til Dig.

— Min Ven, min Ven! Det kan man kalde en sand Ven! sagde Abdujeff med Taarer i Øjnene. — At komme farende 160 Verster for at sige Farvel! O, der er dog Venskab til i Verden! For evig, ikke sandt? sagde Alexander med Varme, idet han trykkede sin Vens Haand og kastede sig om hans Hals.

— Til Gravens Rand! svarede denne, idet han trykkede Alexanders Haand endnu kraftigere og ligeledes kastede sig om hans Hals.

— Skriv til mig!

— Ja, ja, og skriv Du ogsaa!

Anna Pavlovna vidste slet ikke, hvorledes hun bedst skulde vise Pospjéloff sin Glæde og Taknemlighed. Afrejsen blev trukken ud en halv Time. Endelig lavede man sig til. Alle gik tilfods ud til Skoven. Da de passerede en mørk Forstue, kastede Sofia og Alexander sig i hinandens Arme.

— Alexander Fjodoritsch! . . . Sofia Basiljevna! sagde de, og Ordene døde hen i et Øys.

— De glemmer mig der? sagde hun grædesfærdig.

— O, hvor De kender mig daarlig! Jeg kommer tilbage, tro mig, og aldrig skal nogen Anden . . .

— Her, skynd Dem, tag det: det er en Lok af mit Haar og min Ring.

Han stak hurtig begge Dele i Lommen.

Foran gik Anna Pavlovna med Sønnen og Pospjéloff,

derefter Maria Karpovna med sin Datter og endelig Præsten og Anton Ivanitsch. Kjøretojet holdt sig i nogen Afstand. Kudsten havde Møje med at holde Hestene. Ved Porten samlede Thyendet sig om Zevséi.

— Farvel, Zevséi Ivanitsch! Farvel, kjære Ven! glem os ikke! lod det fra alle Sider.

— Farvel, kjære Venner! Farvel, og glem, hvis jeg har gjort Jer Noget imod.

— Farvel, Zevséjussa, Farvel, min Allerkjæreste! sagde Moderen og omfavnede ham. Her har Du et Helgenbillede; tag det tilligemed min Velsignelse. Hold fast ved den rette Tro, Zevséi, og gaa ikke over til Tyrken, for saa vil jeg forbande Dig! Drik ikke og stjæl ikke; tjen Din Herre tro og redelig. Farvel, Farvel! . . .

Hun trak Forklædet op for sit Ansigt og gif.

— Farvel, lille Moer, mumlede Zevséi dovent.

En lille tolvaars Pige kom løbende henimod ham.

— Tag Afsted med Din lille Søster, sagde en af Konerne i Flokken.

— Er Du ogsaa der? sagde Zevséi og kyskede hende; — Naa, Farvel med Dig, gaa ind i Huset, barbenede Unge!

Afsondret fra alle de Andre, sidst i Rækken stod Agrafena. Hun var bleven ganske grøn i Ansigtet.

— Farvel, Agrafena Ivanovna! sagde Zevséi langtruffent, idet han hævede Stemmen og rakte hende Haanden.

Hun lod sig omfavne, men besvarede ikke Omfavnelsen; kun hendes Ansigt fortrak sig.

— Der, tag det! sagde hun og tog en lille Pose med Noget i, frem under Forklædet og stak den til ham:

— Det vil Du nok svire op med Petersborgerne! til-

fejede hun og skjævede til ham med et Blik, hvori man kunde læse al hendes Sorg og Skinsyge.

— Jeg skulde svire, det skulde jeg gjøre? begyndte Jevséi: — saa gibe Gud, at jeg aldrig maa komme af Stedet, gid mine Dine maa revne, gid jeg maa synke i Jorden her, hvor jeg staar, dersom jeg foretager mig Noget af den Slags . . .

— Det er godt, det er godt! mumlede Agrafena mistroisk: — Det siger Du nok; men om Du mener det, det er en anden Ting.

— Ej, det havde jeg nær glemt! sagde Jevséi og tog et gjennemsedtet Spil Kort op af Lommen. — Der, Agrafena Ivanovna, tag det til Grindring; det kan De nok ellers ikke faa her.

Han rakte Haanden ud.

— Forær mig dem, Jevséi Ivanitsch! raabte Proscha inde i Flokken.

— Dig! Nej, saa vil jeg hellere brænde dem end forære dem til Dig! sagde han og gjemte Kortene i Lommen.

— Saa giv mig dem dog, Du Nar! sagde Agrafena.

— Nej, Agrafena Ivanovna, hvad De saa siger, saa giver jeg dem ikke fra mig, for saa vil De spille med ham. Farvel!

Og uden at se sig tilbage slog han med Haanden og drev langsomt efter Kjøretojet, som det saae ud til, han kunde have taget paa Skuldrene med Alexander, Rudskén, Hestene og det Hele.

— Den Hund! sagde Agrafena, medens hun saae efter ham og aftarrede en Taarestrøm med Enden af sit Hovedklæde.

Man gjorde Holdt ved Skoven. Imens Anna

Pavlovna græd og tog Afsted med Sønnen, klappede Anton Ivanitsch en af Hestene paa Halsen, tog den ved Næseborene og rykkede i dem til begge Sider, saa Hesten viste Tænder og fnyste.

— Stram Buggjorden paa Stanghesten, sagde han til Kudskfen: — Saddelen sidder jo helt skjævt!

Kudskfen saae paa Saddelen, og da han fandt, at den var i Orden, rørte han sig ikke fra Bukken, men rettede blot med Pidsken lidt paa Svandsremmen.

— Nu er det paa Tide, De kommer afsted; Gud være med dem! sagde Anton Ivanitsch. Hold dog op med at plage Dem selv, Anna Pavlovna! Tag Plads, Alexander Fjodoritsch; De maa se at naae Schischkoff, mens det er lyst. Farvel, Leve! Gud gibe Dem Lykke, Titler og Kors, Helsen og Sundhed og Alt, hvad som Godt er!!! Nu, rejs med Gud! Kjør til og vær forsigtig der ved Skraaningen! tilføjede han til Kudskfen.

Alexander satte sig helt forgrædt i Vognen. Zevséi gik hen til Fruen, knælede for hende med Panden imod Jorden og kyskede hende paa Haanden. Hun gav ham en Femrubel-Seddel.

— Lad mig se, Zevséi, at Du huster, hvad jeg sagde: vær tro, saa vil jeg gifte Dig med Agrasena, ellers . . .

Hun kunde ikke sige mere. Zevséi klavrede op paa Bukken. Kudskfen, som var kjed af den lange Venten, fik ligesom nyt Liv; han trykkede Hatten fast paa Hovedet, satte sig tilrette og strammede Tømmerne; Hestene satte sig i et let Trav; han gav de to yderste et godt Drag af Pidsken, de sprang i Vejret, foer afsted, og Vognen forsvandt snart i Skoven.

Den hele Skare af ledsagere stod i en Stovfky, tavst og ubevægelig, saalænge til Vognen helt svandt ud af Syne. Anton Ivanitsch fattede sig først.

— Alle Mand hjem! sagde han.

Alexander saae sig tilbage ud af Vognen saalænge som mulig; derpaa trykkede han Ansigtet ind mod Pudsen.

— Forlad ikke mig arme Staffel, Anton Ivanitsch! sagde Anna Pavlovna. — Spis til Middag her!

— Godt, lille Moer, jeg er til Tjeneste, jeg bliver ogsaa gjerne til Aften.

— Saa bliv De her ogsaa inat!

— Hvad tænker De paa, — og Begravelsen imorgen?

— Al, ja! Nu, jeg vil ikke tvinge Dem. Hils Fedosja Petrovna fra mig, og sig, at jeg af mit inderste Hjerte begræder hendes Sorg, og gjerne selv vilde have besøgt hende; men Vorherre har ogsaa sendt mig en Sorg — at maatte stilles fra min Søn!

— Det skal jeg nok sige, stol paa mig.

— Saschenka, min Djeften! hvistede hun og saae sig tilbage; han er der ikke mere, han er borte!

Hele Dagen sad hun tavst og spiste hverken til Middag eller Aften. Til Gjengjæld tog Anton Ivanitsch sig baade af Middags- og Aftensmaden og sørge for Underholdningen.

— Hvor mon han nu er, min Djeften? siger hun af og til.

— Nu maa han være i Neplujeff eller der omkring; der antager jeg, han vil drikke The, svarer Anton Ivanitsch.

— Nej, han drikker aldrig The paa den Tid.

Dg saaledes rejste Anna Pavlovna med ham i Tanterne. Senere, da han, efter hendes Beregning, allerede maatte være kommen til Petersborg, var hun afveylende besjæftiget med at bede for ham, lægge Skort op og tale om ham med Maria Karpovna.

Dg han? Ham møder vi i Petersborg.

II.

Peter Abujeff, vor Helts Onkel, var ogsaa, ligesom han, i en Alder af tyve Aar bleven sendt til Petersborg af sin ældre Broder, Alexanders Fader, og havde boet der stadig i sytten Aar. Efter Broderens Død havde han ikke staaet i Brevverling med sine Slægtninge, og Anna Pavlovna havde ikke hørt fra ham, efterat han havde solgt sit lille Gods, som laa i Nærheden af hendes Landsby. I Petersborg gjaldt han for at være en velhavende Mand og maaske ikke uden Grund. Han var ansat hos en vis højtstaaende Person som Embedsmand for særlige Forretninger og bar adskillige Smaaabaand i sin Kjoles Knaphul. Han beboede en elegant Lejlighed i en af Hovedgaderne, holdt tre Tjenestefolk og et tilsvarende Antal Heste. Han var endnu, hvad man kalder: en Mand i sine bedste Aar, imellem fem og tredive og fyrgetyve. Forøvrig holdt han ikke af at tale om sin Alder; det var ikke fordi han var forsængelig, men efter en Slags vel overlagt Beregning, som om han havde til Hensigt at forstyre sit Liv saa dyrt som muligt. Idetmindste var der i hans Maade at skjule sin virkelige Alder paa, ikke nogen travl Jordringsfuldhed paa det smukke Njon. Han var et af disse høje, vel proportionerede Mandfolk, som i deres Ydre, Holdning, Gang og kraftige Figur bringer En til at tænke — ikke paa Apollo fra Belvedere, denne

Thye paa en harmonisk ungdommelig Figur, — men paa Centauren, noget Massivt, men paa samme Tid Harmonisk og Let. Hans Ansigtstræk var store og regelmæssige, men bar hverken Udtrykket af Godmodighed eller Ondskab eller nogen overordentlig Forstand, endnu mindre af Dumhed; derimod af en vis kold Ro, som forøvrig hverken virkede affrækkende eller frastødende. Hvad man end fortalte ham, hvad man end foretog sig i hans Nærværelse: det være noget særdeles Forstandigt eller overordentlig Dumt, saa var hans Maade at se og høre paa bestandig den samme. Forgjæves vilde et vittigt Hoved anstrænge sig for at faa ham til at le; det var allerede særdeles Meget, om en god Vittighed afløskede ham et Smil. Forgjæves vilde en Ven løbe som en Affindig for at overraske ham med en uventet og sørgelig Nyhed, det lykkedes aldrig. Peter Ivanitsch hørte denne Nyhed fortælle, ganske som om han allerede havde hørt den før. Aldrig kunde hverken et godt eller et ubehageligt Indtryk faa ham til at gaa ud af sig selv. Det var nu hans Maade at være paa. Man kunde ellers langt fra kalde hans Ansigt forstenet: nei, det var blot roligt. Han var stadig elegant, endogsaa flot klædt, kun ikke overdrevent, men med Smag. Han gik med udmærket Vinend, hans Hænder var fyldige og hvide med lange, gennemfigtige Negle.

En Morgen, da han vaagnede og ringede paa Tjeneren, bragte denne ham tillige med Theen tre Breve og meldte, at der havde været en ung Herre, som hed Alexander Fjodoritsch og kaldte Peter Ivanitsch for sin Onkel, og havde lovet at komme igjen Klokken tolv.

Peter Ivanitsch hørte som sædvanlig rolig paa

denne Nyhed, kun lidt mere opmærksomt end ellers og med Øjenbrynnene løstede lidt i Bejret.

— Det er godt, Du kan gaa, sagde han til Tjeneren.

Derpaa tog han et Brev og vilde til at aabne det, men standsede og faldt i Tanke.

— Brodersønnen fra Landet, — det var en rar surprise! brummede han: — Og jeg, som trode, at man havde glemt mig i den Egn! Hvad er det forresten værd at gjøre saa mange Omstændigheder; det skal jeg dog ikke have Noget af . . .

Han ringede igjen.

— Sig denne Herre, naar han kommer, at jeg, ligesom jeg stod op, kjørte ud paa Fabrikken og først kommer igjen om tre Maanedes.

— Som De befaler, svarede Tjeneren: — Og hvad skal vi gjøre med Foræringerne?

— Hvilke Foræringer?

— De blev bragte af en Karl; han sagde, at det var Foræringer fra Fruen paa Landet.

— Foræringer?

— Ja, et Kar med Honning, en Sæk tørrede Hindbær . . . Peter Ivanitsch trak paa Skuldrene.

— Nu?

— Og to Stykker Lærred og Syltetøj.

— Det er sagtens noget pænt Lærred det.

— Ja, Lærredet er godt og Syltetøjet udmærket.

— Gaa kun; jeg skal strax se paa det.

Han tog et af Brevene, aabnede det og lod sit Øje glide ned over en Side. Det var skrevet med store slaviske Bogstaver, uden Interpunktionstegn og med mange Forkortninger.

„Adujeff begyndte at læse halvhojt.

„Højstærede Peter Ivanitsch!

„Som en forhenværende gammel Bekjendt og god
„Ven af Deres salig henseviede Forældre, der ogsaa har
„moret Dem selv mangen god Gang i Deres Barndoms
„Dage og tidt og ofte nydt Gjæstfrihed i Deres Forældres
„Hus, er jeg af den Grund opfyldt af saa megen Iver
„og Velvillie, at De ikke maa have glemmt den gamle
„Basilij Tichonitsch, ligesom ogsaa vi bevarer baade Dem
„og Deres Forældre i kjærlig Erindring og bede til
„Gud . . .

— Hvad er det for en Skrue? Hvem er det fra?
sagde Peter Ivanitsch og saae efter Underskriften: —
Basilij Bajeschaloff! Bajeschaloff, — om jeg skulde dø paa
Stedet, saa er jeg ikke Menneſte for at huske, hvem det
er! Hvad vil han mig?

Han læste videre.

„Min allerærbødigste Ansøgning og Nærgaaenhed
„gaar ud paa, at De ikke vil afvise mig, kjæreste Ven . . .
„De er nok ganske anderledes stillet i Petersborg, skal
„jeg tro, end vi her; der er Intet, som De jo ikke veed,
„og overalt har De gode Venner og Bekjendte. Jeg er
„plaget med en forbiſtret Retsſag, som jeg nu paa syvende
„Aar ikke kan faa fra Halsen. De husker nok den Lund,
„som ligger to Verſter fra min lille Ejendom. Retten
„havde begaaet en Fejl i Kjøbekontrakten, og min Mod-
„stander, Medvjédjeff, støtter sig nu paa den og siger
„her er et falſkt Punkt, og derved bliver han. Medvjédjeff
„er den selv samme, som stadig fangede Fiſk uden
„Tilladelse paa Deres Landſted; Deres salig Fader
„jagede ham bort med Tort og Skam og vilde have
„anklaget ham for Selvtægt hos Gouvernøren selv, men

„i sin store Hjertens Godhed — Gud være hans Slægt
 „naadig! — Iod han Sagen falde, skjondt man ikke burde
 „skaarne saadan en Misdaeder. Vær mig en Ven, kjære
 „Peter Ivanitsch; Sagen er nu for Højesteret; jeg veed
 „kun ikke, i hvad for en Afdeling eller hos hvem; men
 „Dem vil man naturligvis strax sige det. Gjør omkring
 „til Sekretærerne og Senatorerne og faa dem over paa
 „min Side; sig dem, at jeg maa bøde for en Fejl i
 „Kontrakten; for Deres Skyld gjør man Alt, hvad det
 „skal være. Ved samme Lejlighed vil jeg bede dem ud-
 „virke tre Titler for mig og sende mig Beviset. Hav
 „ogsaa den Godhed, Peter Ivanitsch, at fatte oprigtig
 „Deltagelse for en uskyldig, nedbøjet Ulykkelig og hjælp
 „med Raad og Daad. Vi har her i Gouvernements-
 „bestyrelsen en Raad, Droschschoff, som lider meget Ondt
 „af Gouvernøren og Prokuroren, som det hedder, for
 „Bestikkelser; men han er min Ven og vi holder stadig
 „Omgang med hinanden. Gam nøder man til at tage
 „sin Afsked. Vær os en Fader og tag om til alle de
 „store Herrer der og indprent dem, at Angivelsen er
 „falsk og gjort paa Foranstaltning af Gouvernørens
 „Sekretær. Hvad De siger, vil man tro, og skriv mig
 „til derom med første Post. Se ogsaa at finde min
 „gamle Kollega, Kostjakoff. Jeg hørte af en Tilreisende,
 „Studenizin, — En af Deres fra Petersborg, saa kjender
 „De ham maaske? — at han bor paa Sandbunken;
 „ethvert Barn vil kunne vise Dem Huset. Skriv ogsaa
 „med samme Post, — lad mig se, De er flink, — og
 „lad os høre, om han lever, om han er rask, hvad han
 „bestiller, og om han husker mig endnu? Gjør nærmere
 „Bekjendtskab med ham, det er et prægtigt Menneske:
 „en Sjæl som en aaben Bog og saadan en rigtig

„gemhytlig Tyr. Jeg slutter min Skrivelse med nok en „lille Anmodning . . .“

Adujeff hørte op med at læse, rev langsomt Brevet i fire Stykker og kastede dem i Papirskurven under Bordet, hvorefter han strakte sig og gæbede.

„Kjære Broder, højstærede Peter Ivanitsch!“

— Hvad er det for en Søster? sagde Adujeff og saae paa Underskriften: — Maria Gorbatoa . . . Han vendte Ansigtet imod Loftet og søgte i sin Hukommelse. — Hvad kan det dog være for Noget? Det klinger saa bekendt . . . Bah, der har vi det: min Broder var jo gift med en Gorbatoa; det er hendes Søster, det er hende . . . Min Gud og Fader! Jeg tænkte, at der for lang Tid siden ikke mere var Noget, som . . .

Han rynkede Brynene og læste videre.

„Endsskjønt Skjæbnen har stilt os ad, maaske for „evig, og der ligger en Afgrund imellem os . . . Der „er gaaet mange Aar . . .“

Han sprang nogle Linier over og læste videre:

„Til min sidste Stund vil jeg huske, hvorledes De „engang, da vi spadserede sammen omkring vor Sø, „med Fare for Liv og Sundhed vadede i Vand til Knæ- „erne og bragte mig en stor gul Blomst, som stod imel- „lem Sivene, og hvorledes der af dens Stængel udflod „en Art Saft, som tilsmudsede Deres Hænder over det „Hele, og De øste Vand med Deres Kasket for at faa „dem vaskede; vi lo den Gang saare meget herover. „Hvor jeg var lykkelig! Denne samme Blomst opbevarer „jeg endnu den Dag idag i en lille Bog . . .“

Adujeff standsede. Denne Omstændighed var ham øjensynlig meget ubehagelig; han rystede endogsaa vantro paa Hovedet.

„Men har De ogsaa opbevaret det Baand (læste han videre), som De ranede ud af min Komode til Trods for alle mine Skrig og Bønner . . .“

— Jeg skulde have ranet et Baand! sagde han højt og trak Djenbrynene stærkt sammen. Derpaa tav han lidt, sprang endnu et Par Linier over og læste:

„Men jeg har viet mig til den ugifte Stand og føler mig højest lykkelig. Ingen forbyder mig at min= des hine salige Tider . . .“

— Na, det er en gammel Somfru: der har vi det! . . . Mellem dem findes der endnu Salige, især i Provindserne! tænkte Peter Ivanitsch. — Denne har gule Blomster i Hovedet. Hvad er der saa Mere?

„Er De gift, kjæreste Broder, og med Hvem? Hvo er den yndige Veninde, som forstjønner Deres Vej i Livet? Nævn hende for mig; jeg vil elske hende som en kjædelig Søster, i mine Sværmerier vil jeg forene hendes Billede med Deres og bede til Gud for Eder Begge. Men dersom De ikke er gift, — hvorfor da? Skriv aabenhjertig: Ingen skal faa Deres Hemmelig= heder at læse; jeg vil bære dem inderst paa mit Bryst, og man skal ikke kunne fravrifte mig dem uden sammen med mit Hjerte. Lad mig ikke vente for længe, jeg brænder af Utaalmodighed efter at læse Deres usfatter= lige Linier . . .“

— Nej, det er nok Dine Linier, som er usfatter= lige! brummede Peter Ivanitsch.

„Jeg vidste ikke, (læste han), at vor kjære Saschent= med Et vilde faa Lyst til at besøge den mageløse Ho= vedstad, — den Lykkelige! Han faar alle de smukke Huse og Magaziner at se, vil komme til at nyde al den Luxus og trykke den forgudede Duktel til sit Bryst; men jeg

„— jeg vil imidlertid sælde Taarer ved Grindringen om
 „hin lykkelige Tid. Dersom jeg havde vidst noget af hans
 „Udfrejse, saa vilde jeg have fiddet Dag og Nat og bro-
 „deret en Pude til Dem. Den skulde forestille en Ara-
 „ber med sine to Hunde. De tror ikke, hvor ofte jeg
 „har grædt ved at betragte dette Monster: hvad kan være
 „mere heldigt end Venstab og Trostab? . . . Nu be-
 „skjæftiger kun denne ene Tanke mig; den helliger jeg
 „mine Dage; men da jeg ikke har noget godt Uldgarn
 „her, saa beder jeg Dem ærbødigt, kjæreste Broder,
 „at sende mig, efter disse Prover, som jeg vedlæg-
 „ger, hvad De kun kan finde af det allerbedste Uldgarn
 „fra det første Magazin, i den kortest mulige Tid. Men
 „hvad siger jeg? Hvilken forfærdelig Tanke standser min
 „Ben! Maaſte har De allerede glemt os, og hvorledes
 „skulde De kunne mindes en stakkels Ulykkelig, som har
 „fjernet sig fra Verden, og hvis Taarer rinde? Dog
 „nej! Jeg kan ikke tro, at De skulde være et Uhyre som
 „alle andre Mandfolk. Nej! Mit Hjerte siger mig, at
 „De i Et og Alt har bevaret Deres tidligere Følelser
 „midt i den mageløse Hovedstads Luxus og Udspredelser.
 „Denne Tanke er en Balsam for mit syge Hjerte. Til-
 „giv mig, jeg kan ikke skrive mere, min Haand ryfter . . .

„Deres til Døden

„Maria Gorbatoſova.

„P. S. Lille Broder! Skulde De ikke have nogle
 „gode Boger? Send mig dem, hvis De ikke bruger dem
 „selv; ved hver Side vilde jeg tænke paa Dem og græde;
 „ellers kan De kjøbe nye i Boghandelen, hvis de ikke er
 „for dyre. Man siger, at Hr. Bagostin og Hr. Marlinsk
 „skal skrive saa rart, — send dem; saa har jeg ogsaa set

„en Artikel i Bladene, „Om Fordomme“ af Hr. Pusin, —
„lad mig faa den: jeg kan ikke udstaa Fordomme!“

Efterat have læst Brevet igjennem, vilde Abujeff først lade det gaa samme Vej som det forrige, men betænkte sig.

— Nej, tænkte han, det vil jeg gjemme. Der gives Bihavere til saadanne Breve; Nogle anskaffer sig hele Samlinger, — maaste kan man bruge det ved Lejlighed.

Han kastede Brevet i en Kurb, som hang paa Væggen, tog det tredie Brev og begyndte at læse:

„Kjæreste Svoger, Peter Ivanitsch!

„Husker De, hvorledes vi for sytten Aar siden sendte
„Dem fra Hjemmet? Nu har Gud ført det saaledes, at
„jeg har maattet give mit eget Barn Betsignelsen til
„hans lange Rejse. Lad mig se, De holder af ham,
„bedste Ven, og husk den salig Hensøvede, vor uforglem-
„melige Fjodor Ivanitsch. Saschenka er ham op ad
„Dage. Kun Gud alene veed, hvad det har kostet mit
„Moderhjerter at sende ham ud blandt Fremmede. Jeg
„sender min kjære Søn lige til Dem og har paalagt
„ham, at han ikke maa tage ind andre Steder end hos
„Dem . . .“

— Det gamle Tosskehoved! brummede Abujeff og læste videre.

„I sin Uerfarenhed kunde han gjerne have taget
„ind paa et Gæstgiversted; men da jeg veed, hvor meget
„det kunde krænke hans kjødelige Onkel, har jeg bedet ham
„indstændig at tage lige til Dem. Der vil blive Glæde,
„naar De ser hinanden! Lad ham ikke savne Deres Raad,
„kjære Svoger; tag Dem af ham: jeg betror ham i Et
„og Alt til Dem.“

Peter Ivanitsch gjorde igjen et Ophold.

„De er jo den Gæste (læste han videre), som han
 „har at holde sig til der. — Hav Opfigt med ham, for-
 „kjæl ham ikke altfor meget, men vær heller ikke altfor
 „streng imod ham: Strengthed vil han kunne møde nok
 „af hos Fremmede, men hvor skal han vel kunne finde
 „Venlighed uden hos sine Egne; han er selv saa venlig;
 „blot De ser ham, saa vil De nok synes om ham. Og
 „hvad Chesen angaar, som han kommer til at tjene under,
 „saa sig ham, at han maa skaane min Saschenka og
 „fremfor Alt være nænsom i Omgang med ham: Han
 „har ikke lidt Nød hos mig; jeg har opdraget ham i
 „Kjærlighed. Hold ham fra Vin og Rort. Om Ratten,
 „— jeg antager, at I vel kommer til at sove i eet Væ-
 „relse, — har Saschenka den Bane at ligge paa Ryggen,
 „hvorfor det kjære Væsen ofte stønner og har urolige
 „Drømme; men saa væk De ham kun ganske lemsældig
 „og gjør Korsets Tegn, — saa gaar det strax over. Om
 „Sommeren beder jeg Dem lægge ham et lille Tørklæde
 „over Munden, for han aabner den i Søvn, og henad
 „Morgenstunden kravler de forbandede Fluer ham ned i
 „Halsen. Hjælp ham ogsaa, hvis han skulde komme i
 „Forlegenhed og i Pengesager . . .

Abdujeff rynkede Panden, men hans Ansigt klaredes
 snart op igjen, da han læste videre.

„Jeg sender, hvad der behøves, og har givet ham
 „tusind Rubler med paa Reisen; men jeg er kun bange
 „for, at han skal give dem ud til Unytte, eller at Snylte-
 „gjæster skal lokke dem fra ham. Der skal jo være fuldt
 „op i Hovedstaden af Tyveknægte og Menneſter uden
 „Væge i Livet. Og hermed vil jeg bede Dem have mig

„undstyldt, dyrebare Svoger, jeg er rent kommen ud af
„Bane med at skrive. Jeg forbliver Deres

„med Afgtelse hengivne Svigerinde

„A. Udujeva.

„P. S.

„Jeg sender hermed nogle Smaasforæringer fra Lan-
„det: Hindbær fra vor egen Have, hvid Honning, saa
„klar som en Taare, hollandsk Lærred til to Dusin
„Skjorter, og Syltetøj. Gid De maa nyde og slide det
„med Helsen, og naar det slipper op, skal jeg nok sende
„igjen. Hav et Dje med Jevsúi: han er skuffelig og
„drifter ikke; men det kan gjerne være, at han lader sig
„spolere derinde i Hovedstaden: saa lad ham kun saa et
„godt Livsfuld Sug.”

Peter Ivanitsch lagde langsomt Brevet paa Bordet, tog endnu langsommere en Cigar frem, rullede den imellem Hænderne og begyndte at ryge. Han saa længe og spekulerede over dette Bud, — som han i Tankerne kaldte det, — som hans Svigerinde havde spillet ham. Han overvejede nøje, saavel hvad man havde gjort imod ham, som hvad han selv havde at gøre, og fik som Udbytte følgende For- og Eftersætninger: Hans Brodersøn er ham ubekjendt; selvfølgelig elsker han ham ikke, og hans Hjerte paalægger ham saaledes ingensomhelst Forpligtelse: Sagen maa afgjøres paa Grundlaget af sund Fornuft og Villighedsfølelse. Hans Broder giftede sig og nød det ægteskabelige Livs Lykke; men er det maaske en Grund til, at han, Peter Ivanitsch, som ikke har profiteret af Ægteskabets Sødme, skal trækkes med Om sorgen for sin Broders Søn? Det kan der naturligvis ikke være Tale om. Paa den anden Side viser der sig imidlertid Følgende: Moderen har sendt sin Søn til

ham uden at vide, om han ogsaa er villig til at paatage sig denne Byrde, ja uden engang at vide, om han lever og er i Stand til at gjøre Noget for Brodersønnen. Det er naturligtvis dumt; men naar det nu engang er sket, og Brodersønnen befinder sig i Petersborg, uden Hjælp, uden Bekjendte, ja endog uden Anbefalingsbreve, ung og blottet for al Erfaring, — har han da ogsaa Ret til at overlade ham til sin Skjæbne, til at kaste ham ud iblandt Mængden, uden Vejledning, uden Raad og — hvis der skulde tilstøde ham Noget, vil da ikke han have det paa sin Samvittighed? . . . Han gjennemløb i Tankerne sit forgangne Livs Historie. Han mindedes den Taalmodigheds Skole, han havde prøvet: hvorledes den unge Selvfjærlighed var bleven saaret, de ungdommelige Følelser krænkede, hvor ofte han havde følt den flammende Berørelse af en forskjelligartet Trang, havde maattet pine og plage sig for Klæder og Støvler; han huskede det tydske Spisekvarter, hvor han nød sin Middag og benyttede Lejligheden til at spytte i Spyttetassen. Hvad havde det ikke kostet ham at gaa alt dette igjennem og holde ud? Han havde holdt ud og medbragte fra denne tunge Skole faste og levende Overbevisninger. Vilde maaske Enhver kunne gjøre det, og vilde denne unge Mand holde ud? Her mindedes Adujess belejligt, hvorledes for sytten Aar siden hans afdøde Broder og denne selvsamme Anna Pavlovna havde sendt ham afsted. De havde naturligtvis ikke kunnet gjøre Noget for ham i Petersborg: der havde han selv banet sig sin Vej. Men han mindedes hendes Taarer ved Afskeden, hendes moderlige Betsignelser, hendes Omhed, hendes Postejere og endelig hendes sidste Ord: „Naar Saschenka“ — han var dengang et Barn paa tre Aar — „med Tiden voyer

op, saa vil De, lille Svoger, maaske ogsaa være god imod ham!" . . . Her rejste Peter Ivanitsch sig og gik hurtigt ud i Forbærelset.

— Basili! sagde han: — Naar min Brodersøn kommer, saa skal Du ikke nægte mig hjemme. Og forhør Dig, om det Bærelse ovenpaa er ledigt, som man fornylig vilde leje bort, og hvis det er ledigt, saa sig, at jeg tager det. Ah! Der er Foræringerne! Hvad skal vi nu gjøre ved dem?

— Urtekræmmeren saae fornylig, at de blev bragte op; han spurgte, om vi ikke vilde overlade ham Høningen: „jeg betaler godt for den“ sagde han, og han tager ogsaa Hindbærrene.

— Det er jo udmærket! lad ham kun faae det. Men hvor skal man gjøre af Lærredet: kan det ikke bruges til Overtræk? . . . Nu, saa gjem Lærredet og Syltetojet, — det er vel til at spise, tænker jeg?

Ligesom Peter Ivanitsch skulde til at barbere sig, kom Alexander Djodoritsch. Han vilde have kastet sig om sin Onkels Hals, men denne trykkede hans bløde unge Haand fast i sin og holdt ham i nogen Afstand fra sig, som for bedre at kunne tage ham i Øjesyn, men ogsaa snarere som for at sætte en Stopper for dette heftige Jølelesesudbrud og indskrænke det til et Haandtryk.

— Det er sandt, hvad Din Moder skriver, sagde han: — Du er min salig Broders udtrykte Billede: jeg vilde have kunnet kjende Dig paa Gaden. Men Du ser bedre ud. Naa, jeg vedbliver at barbere mig uden al Ceremoni, og sæt Du Dig her ligeoverfor mig, saa jeg kan se paa Dig, og lad os tale sammen.

Hermed begyndte Peter Ivanitsch at tage fat igjen,

som om slet Ingen var tilstede, og sæbede sine Kinder ind, medens han vekselsvis strammede dem ud med Tungen. Alexander var bleven aldeles forvirret ved denne Modtagelse og vidste slet ikke, hvorledes han skulde begynde Samtalen. Han formodede, at hans Onkels Kulde kom af, at han ikke var taget lige ind til ham.

— Nu, hvorledes har Din Moder det? Jeg kan tænke, hun maa være gammel nu? spurgte Onklen, mens han skjar Ansigtet foran Speilet.

— Moder er rask, Gud være lobet! Baade hun og Tante, Maria Pavlovna, lader Dem hilse, sagde Alexander Fjodoritsch frygtssomt. — Tante bad mig om at omfavne Dig . . . Han rejste sig og gik henimod Onklen for at kysse ham paa kinden, Hovedet, Skulderen, eller hvor det kunde træffe sig.

— Det var paa Tiden, at Din Tante saae at komme til Forstand; men jeg ser, at hun er affurat det samme Tosselhoved, som hun var for tyve Aar siden.

Den forbløffede Alexander vendte baglænds tilbage til sin Plads.

— Har De faaet et Brev, Onkel? . . . sagde han.

— Ja.

— Vassili Tichonitsch Bajeschaloff, begyndte Alexander Fjodoritsch, — beder Dem paa det indstændigste forhøre Dem om hans Sag og gjøre, hvad De kan for . . .

— Ja, han skriver mig til . . . Har I mange af den Slags Hoveder?

Alexander vidste slet ikke, hvad han skulde tænke, — saaledes havde disse Uttringer overvældet ham. „Han er rimeligvis vred, fordi jeg ikke strax tog ind til ham,“ ræsonnerede han ved sig selv.

— Undskyld, lille Onkel . . . begyndte han næsten skjælvende.

— Hvad?

— Undskyld, at jeg ikke tog lige hen til Dem, men blev i Diligence-Kontoret . . . Jeg vidste ikke, hvor De boede . . .

— Hvad er der at gøre Undskyldning for? Du gjorde fuldstændig rigtig. Gud maa vide, hvad det er, Din Moder finder paa! Hvorledes skulde Du kunne tage ind til mig uden at vide, om Du ogsaa kunde bo hos mig eller ikke? Min Lejlighed er, som Du ser, beregnet for en Ungkarl; her er kun Plads til Een: Sal, Dagligstue, Spiseværelse, Kabinet, endnu et Arbejdsværelse, Garderobe og Toiletværelse, — oversflodige Værelser er her ikke, som Du ser. Jeg vilde kun genere Dig og Du mig . . . Men jeg har fundet en Lejlighed til Dig her i Huset . . .

— Ak, lille Onkel! sagde Alexander: — Hvorledes skal jeg takke Dem for Deres Omfjorg?

Han spidsede igjen Munden for at kysse Onklen.

-- Sagte, sagte, rør mig ikke! sagde Denne: — Knivene er saa skarpe som en Ulykke; Du kan gjerne skamskjænde baade Dig selv og mig.

Alexander saae, at det, til Trods for alle Anstrenge, ikke vilde lyffes ham idag at omfavne og trykke den forgudede Onkel til sit Bryst, og han opsatte det derfor til en anden Gang.

— Værelset, Du faar, er aldeles udmærket, begyndte Peter Ivanitsch: — Vinduerne vender rigtignok mest ud til en Mur; men Du skal jo heller ikke sidde hele Dagen ved Vinduet. Naar Du er hjemme, saa tager Du Dig Et og Andet for, saa der bliver ingen Tid til

at sidde og drive ved Vinduet. Det er heller ikke dyrt, — fyrgetyve Rubler om Maaneden. Der er et Forværelse til Tjeneren. Du maa se ligesaa Begyndelsen af at vænne Dig til at bo alene, uden Barnepige, at føre Din egen Menage, det vil sige, spise hjemme, holde The, Luffe, med eet Ord: have Din egen Kaffeelovns-krog, — un chez soi, som Franskmanden siger. Der kan Du ugenert modtage, hvem Du vil . . . Forøvrig, naar jeg spiser hjemme, er Du ogsaa velkommen hos mig. Her spiser unge Mennesker fordetmeste paa Restaurationer; men jeg raader Dig til at lade Middagsmaden bringe hjem: saa har Du det altid mere uforstyrret og risikerer heller ikke at træffe sammen med den første den bedste. Ikke sandt?

— Jeg er Dem meget taknemlig, lille Onkel . . .

— Hvad er det at være taknemlig for: er Du ikke min Slægtning? Jeg gjør kun min Skyldighed. Nu maa jeg klæde mig paa og kjøre ud; jeg har baade et Embede og en Fabrik . . .

— Jeg vidste ikke, lille Onkel, at De havde en Fabrik.

— For Glas og Porcellæn; jeg er forøvrig ikke alene om det: vi er tre i Kompagni.

— Gaar det godt?

— Ja, jeg kan ikke klage. Vi sende Størstedelen til de indre Gouvernementer og til Markederne. De sidste to Aar har ikke været saa daarlige endda! Gaar det saaledes endnu en fem Aars Tid, saa kan det nok blive til Noget . . . Den ene Kompagnon er rigtignok ikke videre paalidelig, — han øder stadig væk, — men jeg forstaar at styre ham. Nu, Farvel saalænge! Vese Byen, driv omkring, spis til Middag, hvor det kan træffe

fig, og kom i Aften og drif The hos mig, — jeg bliver hjemme; saa kan vi tale sammen. Sej, Basili! Vis ham Bærelset, og hjælp dem med at indrette sig der.

„Saaledes er her altsaa i Petersborg . . .“ tænkte Alexander, medens han sad i sin nye Lejlighed: — dersom en kjædelig Onkel er saaledes, hvad kan man saa vente af Andre? . . . Den unge Adujeff gik frem og tilbage i Bærelset i dybe Tanker. Zevséi talte med sig selv, medens han ryddede op.

— Hvad er det dog for en Levemaade her! brummede han: — Hos Peter Ivanitsch gjør de kun Jld paa i Rjoffenet een Gang om Maaneden! Folkene spiser hos Fremmede . . . Gud forbarme sig! Det kan man kalde Folk, det er vist! Og saa kalder de sig ovenikjøbet for Petersborgere! Om det saa er Hundene hos os, saa gjør dog hver sig tilgode af sit eget Fad!

Alexander var nok af samme Mening som Zevséi, skjøndt han tav. Han gik hen til Vinduet, hvorfra han kun saae lutter Skorstensrør, Tage, sorte, smudsige Side-
mure . . . og sammenlignede dette med, hvad han havde set for to Uger siden fra Vinduet af sit Hus i Lands-
byen. Han blev sorgmodig. Saa gik han ud paa Gaden,
— der var idelig Forvirring. Alle løb de efter Noget, kun optagne af dem selv, og havde kun saameget Oje for de Forbigaaende, som der behøvedes for ikke at løbe hverandre overende. Han mindedes sin Gouvernementsby, hvor ethvert Møde med hvemsomhelst har noget Interessant ved sig. Her gaar Ivanitsch hen til Peter Petrovitsch: og hele Byen veed, hvorfor. Her kjører Maria Martinovna fra Messen, og Afanasi Savitsch tager ud paa Fiskeri. Her farer en Politisoldat over Stok og Sten fra Gouvernøren til Doktoren, og hele Byen veed, at

hendes Raade har behaget at komme ned, — skjøndt det efter forskjellige gode Benneres og gamle Koners Mening er Noget, man ikke bør vide i Forvejen. Alle spørger: Nu, er det en Datter eller Søn? Fruerne har travlt med deres Stadskapper. Her kommer Matvjei Matvjeitsch ud af sit Hus med en tyk Stok i Haanden Kloffen sex om Eftermiddagen, og Enhver veed, at han gaar for at tage sin Eftermiddags-Motion, da hans Mave ellers ikke kan besørge Fordøjelsen, og at han ganske bestemt standser udenfor Binduet hos en gammel Raad, der, som man ogsaa veed, drikker The paa denne Tid. Hvem man saa møder, veksler man en Hilsen og et Par Ord, og Den, man ikke hilser, kjender man dog godt og veed baade, hvem han er, hvor han skal hen, og hvorfor han gaar, ligesom der i hans Dine staar skrevet: jeg veed ogsaa, hvem De er, hvor De skal hen, og hvad De gaar for. Dersom endelig to Ubekjendte mødes, som ikke har set hinanden før, saa forvandles begge Ansigter paa een Gang til Spørgsmaalstegn, de staar stille, vender sig om flere Gange, og naar de kommer hjem, beskriver de den nye Persons Dragt og Gang, og nu gaar det løs med Spørgsmaal og Gisninger om, hvem det kan være, hvor han er fra, og hvad han kommer for. Her derimod frastøder allerede Blikket, som om Alle laa i Fjendstab med hverandre.

Alexander saae i Begyndelsen med en Provinds-beboers Nysgjerrighed efter enhver Forbigaaende og antog ethvert velklædt Menneske snart for en Minister eller Gesandt, snart for en Forfatter: „Skulde det ikke være ham?“ tænkte han: „eller ham?“ Men det blev han dog snart kjed af: Ministre, Gesandter og Forfattere kom ham imøde ved hvert Skridt. Han saae paa Hufene,

— og han følte sig endnu mere forladt: disse ensformige Stenmasser gjorde ham sorgmodig og forekom ham som kolossale Vigtister, der var stillede op paa Rad. Man venter, naar Gaden ender, at faa Noget at se paa: en Høj, lidt Grønt eller et forfaldent Plankværk, — men nej, igjen begynder den samme Stenrække af ensartede Huse med fire Rader Vinduer. Og naar denne Gade er forbi, saa finder man den igjen spærret af en lignende, og der begynder atter en ny Række af de samme Huse. Hvorhen man ser, til Højre og Venstre, — overalt er man omringet, som af en Legion af Rjæmper: Huse, Huse og Huse, Sten og lutter Sten, evig et og det samme . . . Førgjæves søger Øjet efter en Udgang, en fri Udsigt: det er lukket inde fra alle Sider. Man skulde næsten tro, at Mennekenes Tanker og Følelser ogsaa var lukkede inde.

Det første Indtryk, Provindsbeboeren faar af Petersborg, er sørgeligt nok. Han føler sig fremmed og forladt tilmode. Ingen lægger Mærke til ham; han er ganske overladt til sig selv. Her er hverken Nyheder eller Afvevling for ham, og Mængden interesserer ham ikke. Hans Provinds-Egoisme erklærer Alt Krig, som han ser her og ikke har set hjemme. Han falder i Tanker og føler sig i Phantasien henfat til sin Fødeby. Hvilket henrivende Syn, hvilken Afvevling, hvilken Udsigt til alle Sider! Her ligger et spidstaget Hus, omgivet med Palisader af Akasietræer. Der er et Dueslag paa Taget, — Smeden, Isjumin, har sin Fornøjelse af hver Morgen og Aften at lade Duerne sværme, mens han staar paa Taget i Slaabrok med Nathue paa Hovedet og en Stok, som der er bundet en Lap fast til, og som han svinger med i Luften, mens han fløjter ad Duerne. Der ligger

et andet Hus, livagtigt som en Bygte, med Vinduer til alle fire Sider og et fladt Tag efter den ældre Bygningsmaade; man skulde tro, det hvert Øjeblik maatte falde sammen eller fortæres af Selvforbrænding; Bræderne have formelig antaget en lysegraa Farve. Det maa være frygtelig at bo i et saadant Hus; men man bør der alligevel. Værten ser rigtignok af og til paa det revnede Loft og siger med Hovedrysten: vil det ogsaa holde til Høsten? Maaſte, siger han og bliver rolig boende. Ved Siden af ligger Doktorens besynderlige Hus og paraderer kofet med sine to smaa Floje, som breder sig i en Halvkreds, helt skjult af Grønt. Det foregaaende Hus vender med Bagsiden ud til Gaden, og det følgende er omgivet af et Gjerde, som der paa en Strækning af to Verſter hænger røde Webler ud over, til stor Fristelse for Smaadrene. Husene ligge i en ærbødig Afstand fra Kirkerne. Rundt omkring dem ligge Ligstene, bevoxede med højt Græs. Raad- og Domhuset, — det ser man da, hvad er; det ſtaaer alene for sig, rundt om bevoxet med Borrer og Brændenelder, med en forfalden Indgang, som Gefimſen efterhaanden er falden af. Men her i Hovedſtaden ſkal man nok lade være at ſkjælne de offentlige Bygninger fra de alleralmindeligſte, og ſaa finder man ovenikjøbet med Skam at tale om en Krambod i Kjælderen. Naar man hos os har gaaet et Par Gader igjennem, ſaa mærker man ſtrag den friſte Luſt, lidt længere ude begynder Hegnene med Kjøkkenhaverne bagved, og der har man ſaa den frie Mark med Foraarsſæden. Og ſaa Stilheden og Ubevægeligheden! — overalt, paa Gaden, ſom i Husene finder man den ſamme velgjørende No. Der bør man frit og for aabne Døre, uden at genere hverandre; der kryber Folk ikke ſammen

som Myrer i en Tue. Selv Høns og Haner spadserer frit omkring paa Gaden, Køer og Gedebukke græsser, hvor de lyst, og Smaadrene sender Drager i Vejret. Men her . . . hvor her er trist! Den Tilrejsende føler sig saa tung og nedtrykt tilmøde, at han sukker efter Plankværket, som laa lige overfor hans Vindue, efter den støvede smudsige Gade, efter den elendige Bro og Skiltet udenfor Brændevinshandelen.

Endnu tungsindigere bliver Provindsbeboeren, naar han træder ind i et af disse Huse med et Brev langvejsfra. Han tænker, at man vil tage imod ham med aabne Arme, ikke vide, hvorledes man skal gjøre ham det godt nok, hvor man skal sætte ham, og han forestiller sig, hvilken Vin og Frokost der vil komme paa Bordet; hvorledes man i al Finhed vil lokke ud af ham, hvilken Ret han holder mest af, hvorledes han næsten skammer sig for al den Venlighed og endelig uden al Ceremoni kaster sig om Halsen paa Værten og Værtinden, omfavner dem og kysser dem, siger „Du“ til dem, som om de havde kjendt hinanden i tyve Aar; man drikker søde Snapse sammen og synger maaske en Fædrelandsang . . . Sovist! Man ser neppe paa ham, skjærer Ansigter og undskylder sig med Travlhed; hvis man endelig maa tage imod ham, saa bestemmer man en Tid, da man hverken spiser til Middag eller til Aften, og Admiralsens Stand*) kjender man slet ikke her, — hverken Snaps eller Smorrebrod. Værten viser slet ingen Lyst til Omfavnelser og ser fremmed paa Gæsten. I det tilstødende Værelse hører han en livlig Klirren af Glas og Skeer, mens man paa en fin

*) Saaledes falder man en Skik i Rusland: at drikke et Glas Brændevin henimod Klokken 12. D. A.

Maade søger at vise ham Døren . . . Overalt lukkede Døre og Dørklokker: kan man tænke sig Noget mere miserabelt? Overalt møder man saadanne kolde, menneskefjendste Ansigter. Nej, hos os paa Landet kan man rolig gaa lige ind overalt: dersom man har spist til Middag, saa spiser man igjen for Gjæstens Skyld; The-
maskinen kommer ikke af Bordet, hverken Morgen eller Aften, og Dørkloffen kjender man ikke engang i Bouti-
kerne. Man omfavner og kyskes med baade Per og Povl. Der veed man, hvad det er at have en Nabo, der hjælper man hinanden med Raad og Daad, lever for hinanden, og naar man har en Slægtning, saa kan man ogsaa sige, at man har en Slægtning: det er trist at tænke paa!

Alexander havde naaet Admiralitetspladsen og blev aldeles overvældet. Han stod en hel Time foran Robber-
rytteren*) — ikke med en bitter Bebrejdelse i Hjertet, som den stakkels Eugenie,**) men henrykt, begejstret. Han betragtede Næva Floden og Bygningerne der omkring, og hans Øjne straaledede. Han stammede sig pludselig over sin Forkjærlighed for Skumplebroen, Palisaderne og det forfaldne Plankeværk. Han følte sig glad og let om Hjertet. Og Larmen og Mængden, — Alt fik nu en anden Betydning i hans Øjne. Utter levede Haabet op i hans Sjæl, som var bleven forkuet i de tunge Øjeblikke, et nyt Liv tog ham i sin Favn og vinkede ham ud i det Ubestemte. Hans Hjerte bankede heftig. „Hvor er Du, min begejstrede Ven, Rospjéloff? Al denne Herlighed skulde vi dele sammen!“ hvisttede han

*) Peter den Stores Rytterstatue.

**) I Ruschkins „Onegin“.

Saadan gaar det! I.

og drømte om høje Livsmaal og ædel Stræben, medens han med en yderst vigtig Mine promenerede paa Newsky Prospekt og holdt sig for en Borger af en ny Verden.

Om Aftenen, Klokken elleve, lod Onklen ham hente ned til The.

— Jeg kommer ligesra Theatret, sagde Onklen, idet han gjorde sig det magelig i Sofaen.

— Det var kjedelig, at De ikke sagde mig det før, lille Onkel: saa kunde vi have gaaet sammen.

— Hvorfor sammen? sagde Peter Ivanitsch: — Gaa Du imorgen alene.

— Alene kjeder man sig i Mængden, lille Onkel; man har Ingen, med hvem man kan dele sine Indtryk ...

— Saameget desto bedre! man maa forstaa baade at føle og tænke, med eet Ord: leve paa egen Haand; det er aldeles nødvendig. Desuden maa Du være ordentlig paaflædt, før Du kan gaa i Theatret.

Alexander saae paa sine Klæder og undrede sig over, hvad hans Onkel kunde mene: — Er jeg maaske ikke ordentlig paaflædt? tænkte han: blaa Frakke og blaa Bentklæder . . .

— Jeg har fuldt op af Klæder, lille Onkel, sagde han. Kongigsstein har syet dem allesammen; han arbejder for Gouvernøren.

— Det kan gjerne være; men de duer alligevel ikke; jeg skal tage Dig med hen til min Stræder en af Dagene; men det har mindre at betyde. Vi har alvorligere Ting at tale om. Lad os engang høre: hvad er Du kommen her for?

— For at . . . bo her.

— For at bo her? Jasaa! Ijald Du derved forstaar at spise, drikke og sove, saa havde det rigtignok

ikke været Ulejligheden værd at gjøre saa lang en Rejse. Her vil Du hverken komme til at spise eller sove saa godt, som der, hvor Du har hjemme; men dersom Du tænkte paa noget Andet, saa lad os høre, hvad det er.

— For at profitere af Livet, vilde jeg have sagt, forbedrede Alexander og rødmede: — Jeg kjædede mig paa Landet; der gaar den ene Dag som den anden . . .

— Ah, saaledes at forstaa! Saa tænker Du maaske paa at leje en Belle-Etage paa Newsky-Prospekt, holde Kjøretøj, føre et stort Bekjendtskab og tage imod Gjæster paa bestemte Dage?

— Men er det ikke temmelig dyrt? bemærkede Alexander naivt.

— Din Moder skriver, at hun har givet Dig tusind Rubler; det er for lidt, sagde Peter Ivanitsch. — Se, en af mine Bekjendte kom hertil for nylig; han var ogsaa kjed af at leve paa Landet og havde Lyst til at profitere af Livet; men saa havde han ogsaa bragt halvtredsfindstyve Tusind med sig og vil aarlig modtage en lignende Sum. Se, han kan maaske komme til at profitere af Livet i Petersborg, men Du — nej, Du maa have en anden Grund.

— Saaledes som De taler, lille Onkel, skulde man næsten tro, at jeg ikke selv vidste, hvorfor jeg var rejst hertil.

— Næstendels; det forstaar jeg bedre: her er noget Sandt; men alligevel er det ikke, som det skulde være. Er det virkelig muligt, at Du er rejst hertil uden at have gjort Dig selv det Spørgsmaal: hvorfor rejser jeg egentlig? Det vilde ikke have været saa ganske overflødig.

— Førend jeg gjorde mig selv dette Spørgsmaal, havde jeg allerede Svaret færdigt! svarede Alexander stolt.

— Hvorfor siger Du det da ikke?

— Jeg følte en uimodstaaelig Trang, en Tørst efter ædel Virkksomhed; jeg nærede et brændende Ønske om at klare og virkeliggjøre . . .

Peter Ivanitsch rejste sig lidt op i Sofaen, tog Cigaren ud af Munden og spidsede Øren.

— Virkeliggjøre de Forhaabninger, som mylrede . . .

— Du skriver da vel ikke Vers? spurgte Peter Ivanitsch pludselig.

— Jo, og Prosa, lille Onkel: skal jeg maaske bringe Dem . . .

— Nej Tak, det har slet ikke nogen Hast; jeg vilde blot vide det.

— Hvorfor?

— Du taler saaledes, at . . .

— Udtrykker jeg mig maaske ikke godt?

— Maaske udmærket godt, men noget struet.

— Saaledes talte Professorens i Æsthetik, og han gjaldt for den mest veltalende af alle Professorene, sagde Alexander forvirret.

— Hvad talte han om?

— Om sit Sag, om det Stjønne . . .

— Det er en anden Sag; men ogsaa derom kan man tale anderledes . . .

— Hvorledes skal jeg da udtrykke mig, lille Onkel?

— Mere simpelt, ligesom andre Mennesker, og ikke som en Professor i Æsthetik. Det er forresten Noget, som man ikke kan forklare paa en Studs; det lærer Du nok senere. Du synes at ville sige, — saavidt jeg kan huske Forelæsningerne ved Universitetet og er istand til

at oversætte Dine Ord —, at Du er rejst hertil for at komme i Vej og gjøre Din Lykke, — er det saaledes, Du mener?

— Ja, lille Onkel, komme i Vej . . .

— Og gjøre Lykke, tilføiede Peter Ivanitsch: — hvad vil en Vej sige uden Lykke? Ideen er god nok; men Du skulde dog hellere være bleven, hvor Du var.

— Hvorfor det? Jeg haaber, at De ikke taler af egen Erfaring? sagde Alexander, idet han saa sig omkring.

— Det var en god Bemærkning. Jeg sidder virkelig i en god Vej, og mine Sager staar ganske godt. Men efter Alt, hvad jeg kan se, er der en stor Forskjel imellem Dig og mig.

— Jeg vover aldeles ikke at sammenligne mig med Dem.

— Herom er der ikke Tale; Du er maaske ti Gange klogere og bedre end jeg . . . men Du synes ikke at have en Natur, som kan indrette sig efter en ny Tingenes Orden, og den, som I har derude paa Landet — o ve! Du er forvænt og forkjælet af Din Moder, hvorledes skal Du kunne holde det ud, som jeg har gaaet igjennem? Saa lader Du ogsaa til at være en Sværmer, og at sværme er her ingen Tid til. Folk af dine Lige kommer hertil for at bestille Noget.

— Jeg vil dog maaske være i Stand til at gjøre Et og Andet, dersom De kun ikke vil nægte at hjælpe mig med Deres Raad og Erfaring . . .

— At raade — er jeg bange for. Jeg tør ikke svare for Din Landsbynatur: hvis Du gaar i Spaanerne, saa skal jeg have Skylden; men sige Dig min Mening, — det kan jeg gjerne; om Du vil høre den eller ikke,

det bliver Din Sag. Jeg har dog ikke noget Haab om et godt Resultat. I har derude Jert eget Blik paa Livet: hvorledes skal man omkalfatre det? I er bleven rent gale af Kjærlighed og Venstabs og Livets Herligheder: I tror, at Livet blot bestaar i at raabe: „D“ og „Ak“, hange og slæbe over hinanden og gjøre sig elskværdig, uden at tage sig Noget for . . . Hvorledes skal jeg vænne Dig af med alt det? Det er virkelig en vanskelig Opgave!

— Jeg skal, kjære Onkel, bestræbe mig for at indrette mit Liv efter Nutidens Fordringer. Allerede idag, ved Synet af disse umaadelige Bygninger, disse Skibe, som bringer os Kjøstbarheder fra fjerne Lande, tænkte jeg over vor Samtids Fremskridt; jeg forstod den Bevægelse, som rører sig i den forstandig virkende Hob og kunde gjerne have kastet mig ud i Strømmen . . .

Under denne Monolog havde Peter Ivanitsch truffet Djenbrynene betydelig i Bejret og saae stift paa Brodersønnen. Denne standsede.

— Sagen synes at være simpel nok, sagde Onklen: — men Gud maa vide, hvad det er for noget Tøj . . . „en forstandig virkende Hob!“ Oprigtig talt, Du havde gjort bedre i at blive, hvor Du var. Der henlevede Du din Tid prægtig, var den Klogeste i hele Flokken, havde Ry for Poesi og Bektalenhed, trode paa Bestandighed og Uforanderlighed i Venstabs, Værdighed, Slægtstabs og Lykke, gistede Dig og Tiden gled umærkelig hen, indtil Du blev gammel. Og saaledes vilde Du virkelig ogsaa være lykkelig paa din Maner; men her kan Du ikke blive det; her maa der vendes op og ned paa alle disse Begreber.

— Hvorledes, lille Onkel, er da Venstabs og Kjær-

lighed, — disse hellige Tølelser, der, som det synes af Banvare, er faldne ned fra Himlen i Jordens Mudder ...

— Hvadbehager?

Alexander tav.

— „Vensteb og Kjærlighed — faldne i Mudderet!“
Hvor er det mulig at komme med saadan noget Vaas?

— Er de maaske ikke et og det samme der, som her, vilde jeg sige.

— Man finder baade Kjærlighed og Vensteb her, — hvor finder man vel ikke disse Guder? Kun ikke paa samme Maade, som hos Jer, — det vil Du selv faa at se med Tiden. — Sorg først og fremmest at glemme disse „hellige“ og „himmelske“ Tølelser, og se at faa et mere naturligt Syn paa Sagen, hvad der virkelig er meget bedre, saa vil Du ogsaa komme til at tale mere naturlig. Forøvrigt angaar det ikke mig. Du er her nu engang og kan ikke godt rejse hjem igjen; men dersom Du ikke skulde finde, hvad Du søgte, saa har Du kun Dig selv at takke derfor. Jeg siger Dig forud, hvad der efter min Mening er godt eller slet, og saa kan Du gjøre, som Du vil. — Lad os se ad: maaske lykkes det, at gjøre Noget ud af Dig. — Han tav lidt: — Det er sandt! Din Moder bad mig om at forsyne Dig med Penge; men veed Du, hvad jeg mener om den Ting: bed ikke om at laane Penge af mig; det forstyrrer stadig det gode Forhold imellem ordentlige Menneſter. Tro forresten ikke, at jeg vilde afvise Dig: nej, dersom det skulde træffe sig, at der ikke er nogen anden Udvej, saa følger det naturligvis af sig selv, at Du kommer til mig: det er altid bedre at laane hos sin Onkel end hos Fremmede; i hvert Fald slipper Du for at betale Renter. Men for at denne Yderlighed ikke skal indfinde sig, skal jeg

nok skaffe Dig en Ansættelse snarest mulig, og brug Du imidlertid Dine Gaver, Betsalenheden ikke at forglemme; skriv og sælg, hvad Du skriver. Han lo og rejste sig fra Sofaen. — Nu, Farvel saalænge! Kom imorgen Formiddag, saa kan vi tale om Tingene.

Alexander Fjodoritsch gik.

— Hør, vil Du ikke spise til Aften? sagde Peter Svanitsch efter ham.

— Jo, lille Onkel, . . . det vilde jeg nok . . .

— Jeg har ikke Noget.

Alexander tav. „Hvorfor gjør han mig da dette forbindtlige Tilbud?“ tænkte han.

— Jeg spiser ikke hjemme, og nu er der luffet hos Traktørerne, fortalte Onklen. — Der har Du nu strax en Lektion at begynde med. Hos Jer staar man op og lægger sig med Solen, spiser og drikker, naar Naturen byder det; naar det er koldt, tager man en Hue paa med Dreklapper og bryder sig ikke om nogen Verdens Ting; naar det er lyst, — holder man Dag, og naar det er mørkt, — holder man Nat. Dine Dine begynder allerede at luffe sig, naar jeg sætter mig til at arbejde for at gjøre Regnskaberne op til Maanedens Udgang. Hele Naret rundt kan I derude paa Landet trække frisk Luft, men her maa man ogsaa betale for den Fornøjelse — ja, og saaledes er det med Alt. Fuldstændige Antipoder! Her spiser man ikke til Aften, mindst for egen Regning og heller ikke for min. Forresten kan det være Dig til Nytte: saa vil Du ikke ligge og stonne om Natten, og slaa Kors for Dig har jeg ikke Tid til.

— Det værner man sig let til, lille Onkel.

— Saameget desto bedre. Hos Jer er Alt endnu paa gammel Maner. Der kan man jo komme til Gæst

midt om Natten, og strax bliver der lavet Aftenmad til En?

— Nu, lille Onkel, jeg haaber, at det er et Træk, som man ikke kan laste. Den russiske Belgjørenhedsstrang . . .

— Passiar! Hvad er det for en Belgjørenhedsstrang! Af Kjedsommelighed er man der glad for den første den bedste Landstryger: — „Hjertelig velkommen! spis saameget Du lyst, naar Du blot vil more os lidt med Et og Andet, hjælpe os med at slaa Tiden ihjel, lade os se rigtig paa Dig; det er dog altid noget Nytt; vi sparer sandelig ikke paa Maden; den koster os her egentlig slet Ingenting . . . hvad der bliver tilovers, giver man jo dog til Hundene.“ — Jeg talfer for den Belgjørenhedsstrang!

Hermed gif Alexander i Seng og bestræbte sig for at udfinde, hvad hans Onkel egentlig var for et Menneſte. Han gjenneſigif hele Samtalen; der var Meget, som han ikke forſtod, og Andet, som han ikke rigtig vilde tro paa.

„Det duer ikke, ſiger jeg!“ tænkte han: „Kjærlighed og Venſkab varer ikke evig!“ Men gjor Onkel ſig ikke lyſtig over mig? Skulde man virkelig have ſaadanne Anſtueſer her? Det var jo netop Ordets Gave, ſom Sofia ſatte ſaa højt hos mig. Og hendes Kjærlighed ſkulde ikke være evig? . . . Og ſkulde man virkelig . . . ikke ſpiſe til Aften her?

Han laa endnu længe og vendte ſig paa Lejet. Hovedet, ſom var fuldt af urolige Tanker, og den tomme Mave tillod ham ikke at falde i Sovn.

Der hengif to Uger.

Peter Ivanitſch blev Dag for Dag mere fornøjet med ſin Broderſon.

— Han har Taft, sagde han til en af sine Kompagnoner paa Fabriken: — hvad jeg aldrig ventede at finde hos en Landsbyknøs. Han er fri for Baatrængenhed, kommer kun, naar han bliver kaldt paa, og saasnart han mærker, at han er overflødig, gaar han strax; han beder heller ikke om Penge og er i det Hele taget en god Fyr. Han har sine Særheder . . . holder af at kysse og taler som en Seminarist . . . men det vænner han sig nok ogsaa af med.

— Har han Formue? spurgte denne.

— Nej, omtrent et Hundrede Sjæle.

— Nu, dersom der er Gvner, saa vil han nok komme frem her . . . De begyndte jo heller ikke med store Sager, og her er dog, Gud være lobet . . .

— Nej, jeg er bange for ham! Denne dumme Begejstring fører ikke til Noget: med „D“ og „Alt“ skal han ikke komme langt; men det bliver nu hans Sag.

Alexander ansaa det for sin Pligt at holde af sin Onkel, men kunde dog alligevel ikke vænne sig til hans Karakter og Tænkemaade.

„Min Onkel lader til at være et godt Menneske“, — skrev han en Morgen til Pospjéloff: — „han er særdeles „klog, men kun i høj Grad prosaisk, altid optagen af Forretninger og Beregninger . . . Hans Sjæl er som lænket, bunden til Jorden og hæver sig aldrig til en over de „jordiske Udselheder hævet Verdensbetragtning. Himlen „er i hans Dine uopløselig forbunden med Jorden, og „det lader ikke til, at han og jeg nogensinde skulle kunne „gaa helt op i hinanden. Da jeg rejste hertil, tænkte „jeg, at han, som Onkel, vilde give mig en Plads i sit „Hjerte og i den herværende kolde Mængde varme mig „i Venskabets ildfulde Favntag! Venskab, veed Du nok,

„er det andet Forsyn. Men han er slet ikke andet
 „end et Udtryk for Mængden. Jeg tænkte, at vi skulde til-
 „bringe Tiden sammen, ikke stilles ad et Øjeblik: men hvad
 „fandt jeg? Kolde Raad, som han kalder nyttige; naar
 „de blot vare opfyldte af en varm og hjertelig Delta-
 „gelse! Man kan just ikke kalde ham stolt; men han er
 „en Sjende af hjertelige Udgydelser. Vi spiser hverken
 „til Middag eller til Aften sammen og gaar ingen Steder
 „hen. Naar han kommer hjem, fortæller han aldrig,
 „hvor han har været, eller hvad han har bestilt og siger
 „heller aldrig, hvor han kjører hen, hvorfor, hvem han
 „er bekendt med, om Noget interesserer ham eller ikke,
 „eller hvorledes han tilbringer sin Tid. Han er aldrig
 „vred og endnu mindre venlig, hverken glad eller kedrovet.
 „Hans Hjerte er fremmed for alle Kjærlighedens og
 „Venkabets Udbrud og for enhver Begejstring for det
 „Skjønne. Ofte giver man sig Lust, taler som en inspi-
 „reret Apostel, næsten som vor store, uforglemmelige
 „Ivan Semjonitsch, naar han — husker Du? — tordnede
 „fra Kathedret, og vi skjælvede af Begejstring over hans
 „flammende Ord og Blik. Men hvad gjør Onkel? Han
 „hører, løfter Øjenbrynene og ser ganske besynderlig
 „paa En, eller giver sig til at le paa sin egen Maade
 „med en Latter, som forandler mit Blod til Is, — og
 „saa Farvel Begejstring! Han forekommer mig undertiden
 „som Puschkins Dæmon . . . Han tror hverken paa
 „Værdighed eller Frihed, siger, at Lykken ikke er til, og
 „at der heller Ingen er, som har lovet En den; men at
 „der simpeltthen gives Livet, som deler sig i to Dele, be-
 „staende af Godt og Ondt, af Tilfredshed, Held, Sundhed,
 „No og paa den anden Side af Utilfredshed, Uheld, Syg-
 „dom og Uro; at man maa tage alt dette, som det er, og ikke

„gibe sig af med unyttige, — hvad synes Du: unyttige!
 „— Spørgsmaal om, hvad man er skabt for, hvortil
 „man føler sig kaldet, — at det ikke er vor Sag, og
 „at man af den Grund ikke ser, hvad der ligger ligesom
 „Ens Næse, og forsjømmer sine Forretninger. Hos ham
 „kan man aldrig bestemme, om han befinder sig under
 „Indflydelsen af en poetisk Stemning eller af en prosaisk
 „Forretning: saavel ved Regnskaberne, som i Theatret og
 „ved Bogen er han altid ens: Stærke Indtryk kjender
 „han slet ikke, og efter min Mening er han ingen Elsker
 „af det Skjønne; det er hans Sjæl fremmed; jeg tror
 „ikke engang, han har læst Pusckin . . .

Peter Ivanitsch traadte uventet ind i sin Broders
 søns Bærelse og traf ham ved Skriveriet.

— Jeg kom for at se, hvorledes Du har indrettet
 Dig her, sagde Onklen: — og for at tale med Dig om
 en Sag . . .

Alexander foer op og skjulte hurtigt Noget i Haanden.

— Gjem kun Din Hemmelighed, sagde Peter Iva-
 nitsch: — jeg vender Ryggen til saalænge. Har Du
 gjemt den? Men hvad er det, der faldt? Hvad er det
 for Noget?

— Det er Jngenting, lille Onkel, begyndte Alexander.

— Det er nok Haar: ja, det er virkelig Jngenting!
 Men naar jeg har set det, saa kan Du ogsaa gjerne vise
 mig, hvad Du har skjult i Haanden.

Som en Skoledreng, der bliver greben paa fersk
 Gjerning, luskede Alexander langsomt Haanden op og
 viste en Ring.

— Hvad er det? Hvor kommer den fra? spurgte
 Peter Ivanitsch.

— Det er nogle materielle Tegn . . . fra et sjæleligt Forhold.

— Hvad for Noget?! Lad mig engang se disse „Tegn“!

— Det er Panter . . .

— Dem har Du nok bragt med fra Landet?

— Fra Sofia, lille Onkel, til Grindring . . . ved Afsteden . . .

— Alffurat. Og det har Du slæbt med halvbundet tusind Verster?

Onklen rystede paa Hovedet.

— Du maatte hellere have bragt nok en Sæk tørrede Hindbær med; den kunde man da idetmindste have solgt i Urteboden; men disse Panter . . .

Han besaa afvejlende Ringen og Haarene, lugtede til Haarene og vejede Ringen i Haanden. Derpaa tog han et Stykke Papir fra Bordet, svøbte begge Tegnene ind deri og trykkede det Hele sammen til en fast Klump og — saa! ud af Vinduet.

— Onkel! skreg Alexander rasende og greb ham i Armen; men det var for sent: Klumpen fløj over Hjørnet af Rabotaget, faldt ned i Kanalen paa Kanten af en Pram med Mursten, sprang i Vejret og dumpede i Vandet.

Alexander saae tabs, med et Udtryk af bitter Bebrejdelse, paa Onklen.

— Onkel! gjentog han.

— Nu?

— Hvorledes skal man benævne Deres Udfærd?

— En Kasten ud af Vinduet i Kanalen med sjælelige Tegn og alskens Stads og Pjant, som man ikke har Brug for i Værelset . . .

— Bjank! det kalder De Bjank!

— Og hvad trode Du: Dit halve Hjerte! — Jeg kommer for at tale med ham om Forretninger, og saa finder jeg ham fordybet over saadan noget Stads!

— Kan det maaske skade Ens Forretninger, Onkel?

— Ja, meget. Tiden gaar: og Du har til Dato endnu ikke omtalt Dine Hensigter, om Du onsker et Embede, eller om Du har fundet Dig en anden Bestjæftigelse, — ikke med et Ord! Og det kommer Altsammen af, at Du har Sofia og Tegn i Hovedet! Der skriver Du nok paa et Brev til hende, hvad?

— Ja, jeg havde begyndt . . .

— Har Du skrevet til Din Moder?

— Endnu ikke; det vilde jeg gjøre imorgen.

— Hvorfor imorgen? Imorgen til Din Moder, men idag til Sofia, som Du maa se at glemme om en Maaned.

— Sofia? Kan man glemme hende?

— Ja, dersom jeg ikke havde kastet Dine Panter bort, saa kunde Du maaske have husket hende en Maaned for længe. Jeg har bevist Dig en dobbelt Tjeneste. Om nogle Aar vilde disse Tegn have mindet Dig om en Dumhed, som Du maatte rødme over.

— Man skulde rødme over et saa rent og helligt Minde? Det vil ligefrem sige, at fornegte Poesien . . .

— Hvad Poesi skulde der være i det, der er dumt? Nej, saa lover jeg Poesien i Din Tantes Brev: der er en gul Blomst, en Sø, noget vist Hemmelighedsfuldt . . . Da jeg læste det sølte jeg mig saa ilde tilmode, at jeg ikke kan sige det; jeg var ikke langtfra at rødme, og er der Noget, jeg har glemt, saa er det at rødme!

— Det er stræffelig, stræffelig, Onkel! Saa har De maaske aldrig elsket?

— Jeg har aldrig kunnet døje „Tegn.“

— Hvad det er for et Træmands-Liv! sagde Alexander i stærkt Sindssbevægelse: — Det er en Vegeteren og ikke noget Menneſte-Liv! En Vegeteren uden Begejstring, uden Taarer, uden Liv, uden Kjærlighed . . .

— Og uden Haar! tilføjede Onklen.

— Men Onkel! Hvorledes kan De dog spotte saa koldt over alt det Bedste, der findes paa Jorden? Det er jo en Forbrydelse . . . Kjærlighed . . . hellige Nørelser . . .

— Jeg kjender nok denne hellige Kjærlighed: naar man i Din Alder blot ser en Haarlok, en Sko, et Strømpebaand, blot rører ved Haanden, saa løber der strax en hellig og ophøjet Kjærlighed gennem hele Kroppen; men lader man den blot saa sin Billie, saa skal den nok . . . Du har uheldigvis Din Kjærlighed for Dig, den løber Du ikke fra, men Dine Bestjæftigelser løbe fra Dig, dersom Du ikke vil tage Dig af dem.

— Er da Kjærlighed maaske ingen Bestjæftigelse?

— Nej, kun en behagelig Udspredelse, som man dog ikke maa hengive sig altfor meget til, da det i saa Fald ender med Pjank. Derfor er det ogsaa, at jeg er bange for Dig. — Jeg har saa godt som fundet en Plads til Dig: Du vil jo dog have et Embede?

— Al, lille Onkel, hvor det glæder mig!

Alexander kastede sig henimod sin Onkel og kyskede ham paa Kinden.

— Ei, der saae han dog sit Snit! sagde Onklen, idet han tørrede Kinden af: — At jeg ikke kunde tage

mig iagt! Nu, saa hør da. Sig mig, hvad har Du lært, hvortil føler Du Dig skiftet?

— Jeg har studeret Theologi, Civil-, Criminel-, Natur- og Folke-Retten, Diplomati, Stats-Oekonomi, Philosophi, Æsthetik, Archeologi . . .

— Stop, stop! Men forstaar Du at skrive ordentlig Rusfisk? Det er foreløbig det Allernødvendigste.

— Det var ogsaa et Spørgsmaal, Onkel, om jeg forstaar at skrive Rusfisk! sagde Alexander og løb hen til Komoden, hvorfra han begyndte at hente forskjellige Papirer; imidlertid tog hans Onkel et Brev, som laa paa Bordet og gav sig til at læse.

Alexander gik hen til Bordet med Papirerne og saae Onklen læse. Papirerne faldt ud af Hænderne paa ham.

— Hvad er det, De læser, Onkel? spurgte han forfækket.

— Her laa et Brev, til din Ven formodentlig. Det traf sig meget beleiligt: jeg vilde se, hvorledes Du skriver.

— Og De har læst hele Brevet?

— Ja, omtrent — der er kun to Linier tilbage: jeg skal strax være færdig. Forresten er her jo ingen Hemmeligheder, ellers vilde det ikke ligge saaledes og flyde.

— Og hvad tænker De nu om mig?

— Jeg tænker, at Du skriver ganske godt, grammatikalsk rigtig, flydende . . .

— Formodentlig har De da ikke læst Alt, hvad der staar skrevet? spurgte Alexander levende.

— Jo, jeg tror nok Alt, sagde Peter Ivanitsch, idet han kastede et Blik paa begge Sider af Brevet: — Først beskriver Du Petersborg og Dine Indtryk og senere mig.

— Min Gud! udbroød Alexander og bedækkede Ansigtet med sine Hænder.

— Hvad er det? Hvad gaar der af Dig?

— Og det siger De saa rolig? De er ikke vred, De hader mig ikke?

— Nej! Hvorfor skulde jeg det?

— De maa gjentage det, De maa berolige mig!

— Nej, nej, nej.

— Jeg kan alligevel ikke tro det; bevis det Dntel ...

— Hvormed, ønsker Du?

— Omfavn mig.

— Det kan jeg ikke.

— Hvorfor?

— Fordi saadant Noget strax er meningsløst, eller, for at tale med Din Professor: Bevidstheden tilskynder mig ikke dertil. Ja, dersom Du var et Fruentimmer, — det var en anden Sag: der gjøres Sligt uden Mening, men efter en anden Tilskyndelse.

— Følelsen ønsker at vise sig, fordrer Gjennembrud, Udgydelser ...

— Hos mig hverken ønsker eller fordrer den, og hvis den gjorde det, saa vilde jeg holde igjen, — hvad jeg ogsaa anbefaler Dig.

— Men hvorfor?

— For at man ikke bagefter, naar man har taget det Menneske nærmere i Ojesyn, som man omfavnede, skal komme til at rødme over sin Omfavnelse.

— Kan det maaske ikke ogsaa træffe sig, Dntel, at man støder et Menneske fra sig og bagefter fortryder det?

— Det kan hænde; men derfor støder jeg heller aldrig Nogen fra mig.

— De vil heller ikke støde mig fra Dem paa Grund af, hvad jeg har gjort, ikke kalde mig et Uhyre?

— I Dine Tanker er den, som skriver noget Baas, strax et Uhyre; paa den Maade vilde Verden snart blive fuld af Uhyrer.

— Men at læse saadanne bittre Sandheder om sig selv — og af hvem? af sin kjædelige Brodersøn!

— Saa Du tror, at det er Sandheder, Du har skrevet . . .

— O, nej, Onkel! Naturligvis har jeg taget Fejl . . . jeg vil forbedre det . . . tilgiv mig . . .

— Har Du Lyft, saa skal jeg diktere Dig lidt Sandhed?

— Hvis De virkelig vil?

— Saa sæt Dig ned og skriv.

Alexander lagde et Ark Papir tilrette, tog en Pen, og Peter Ivanitsch dikterede, medens han af og til saae i Brevet, som han nylig havde læst igjennem.

— „Kjære Ven!“ Har Du det?

— Ja.

— „At beskrive Petersborg og mine Indtryk kunde ikke falde mig ind.

— „Falde mig ind,“ sagde Alexander, da han var færdig.

— „Petersborg er beskrevet tidt nok, og hvad der „ikke er beskrevet, det maa man se selv; mine Indtryk „kan ikke hjælpe Dig det Allermindste. Det vilde kun „være at spille Tid og Papir til ingen Nytte. Jeg vil „hellere beskrive min Onkel, da det er Noget, som angaar „mig personlig.“

— „Onkel,“ sagde Alexander.

— Nu, Du skriver her, at jeg er overmaade god og

klog, maaske er det sandt, maaske ikke; lad os hellere gaa
Middeelvejen, skriv:

— „Min Onkel er hverken dum eller ond; han mener
mig det godt . . .“

— Onkel! jeg forstaar at skatte og føle . . . sagde
Alexander, idet han strakte sig hen for at kysse ham.

— „Skjøndt han ikke hvert Øjeblik hænger sig om
Halsen paa mig,“ vedblev Peter Ivanitsch at diktere.
Alexander skyndte sig at faa sat sig ned igjen.

— „Men han onsker mig det godt, fordi han ingen
„Grund eller Tilskyndelse har til at onske mig noget Ondt,
„og fordi min Moder, som i sin Tid ogsaa har vist ham
„Gudhed, har bedt ham derom. Han siger, at han ikke
„holder af mig, hvad der er i høj Grad naturligt, da
„man ikke kan komme til at holde af et Menneſke i to
„Uger, og jeg holder heller ikke af ham, selv om jeg
„ogsaa paastaar det Modsatte . . .“

— Hvor er det muligt? sagde Alexander.

— Skriv, skriv.

— „Men vi begynder efterhaanden at vænne os
„til hinanden. Han siger endogsaa, at man rent kan und-
„være Kjærlighed. Han sidder ikke og omfavner mig fra
„Morgen til Aften, fordi det er ganske overflødig, og
„han heller ikke har Tid til det.

— „En Fjende af hjertelige Udgydelser“ skriver
Du, — det kan Du beholde; det er godt. Er Du
færdig?

— Færdig.

— Hvad har Du saa mere? „En prosaisk Sjæl,
Dæmon.“ Skriv.

Medens Alexander skrev, tog Peter Ivanitsch et Papir
fra Bordet, rullede det sammen, holdt det hen til. Al den

og tændte en Cigar ved det, hvorefter han kastede Papiret paa Gulvet og traadte paa det.

— „Min Dufel er hverken en Dæmon eller en „Engel, men ganske saadan, som alle Andre“ disterede han: „kun ligner han rigtignok ikke os To. Han „tænker og føler som et Menneske af denne Verden „og formoder, at dersom vi bor paa Jorden, saa skal vi „heller ikke ulejlige os med at flyve til Himlen, hvor „der foreløbig ingen Brug er for os, men beskjæftige „os med menneskelige Sager i Følge vor Bestemmelse. „Derfor interesserer han sig for alt Jordisk, blandt Andet „for Livet, som det er, og ikke, som vi gjerne vilde have „det. Han tror saavel paa Godt, som paa Ondt, paa det „Skønne, som paa det Hæslige. Han tror ogsaa paa „Kjærlighed og Venstabskab, men antager dog ikke, at de er „faldne ned fra Himlen i Mudderet; han formoder der- „imod, at de er skabte tilligemed Menneskene og for „deres Skyld, til deres Brug, at man maa forstaa dem „saaledes, i det Hele taget undersøge Tingene nøjagtig „fra deres rigtige Side og ikke lade sig føre af Folke i „Vold af sine Betragtninger. Han indrømmer Mulig- „heden af en venstabelig Omgang imellem ordentlige Folk, „som ved hyppig Berøring og Bane kan blive til Ven- „stabskab. Men han antager tillige, at Banen under Ud- „skillelsen taber sin Kraft, saa at man glemmer hinanden, „og at det slet ikke er nogen Forbrydelse. Af den Grund „paastaar han, at jeg vil glemme Dig, og Du mig. Det „forekommer mig og formodentlig ogsaa Dig sært; men „han anbefaler at gjøre sig fortrolig med denne Tanke, „da det vil spare En for mange Dumheder. Om Kjær- „lighed har han den samme Mening med nogle smaa „Nuancer: han tror ikke paa en uforanderlig og evig

„Kjærlighed, ligesaa lidt som han tror paa Nisser, — og
 „raader os til det Samme. Forøvrig raader han mig
 „at tænke saa lidt herover som mulig, hvad jeg ogsaa
 „raader Dig til. Det er Noget, siger han, som kommer af
 „sig selv, uden Søgen; han siger, at Livet bestaar ikke i
 „det alene; at saavel det som alt Andet har sin Tid, og
 „at det er dumt at sværme hele Livet igjennem for
 „Kjærlighed alene. De, som søger den og ikke kan leve
 „et Øjeblik den foruden, lever i Indbildningen. Dnkel
 „holder af at bestjæftige sig, hvad han ogsaa raader mig
 „til, og jeg Dig. Vi behøver Samsundet, siger han,
 „og det har Brug for os. Under Arbejdet glemmer han
 „heller ikke sig selv: Arbejdet giver Penge og Penge
 „Komfort, som er Noget, han holder meget af. Desuden
 „synes han at have Hensigter, i Følge hvilke det ikke
 „lader til, at jeg bliver hans Arving. Dnkel tænker
 „ikke altid blot paa Embedet og Fabrikken; han kjender
 „baade Buschkin og flere andre Digtere udenad . . .“

— De, Dnkel? spurgte Alexander forbavset.

— Ja, det vil Du nok saa at se. Skriv.

„Af fremmed Literatur læser han i to Sprog alt
 „Mærkeligt, som udkommer i alle Videnskabens Grene,
 „elster Kunst, har en smuk Samling af den flamske
 „Skole, — det er hans Smag, — besøger ofte Theatret,
 „er fri for al Vidtløftighed og Sværmeri, raader ikke
 „„D“ og „Al“, fordi han finder det barnagtig og
 „mener, at man skal kunne beherske sig og ikke paatrænge
 „Nogen sine Indtryk, fordi de ikke angaar Nogen. Han
 „taler heller ikke skruet, hvad han ogsaa raader mig fra,
 „og jeg Dig. Farvel! Skriv ikke for tidt og spild ikke
 „Tiden til Unytte. Din Ven osv.“

— Hvorledes skal jeg kunne sende saadan et Brev

afsted? sagde Alexander: — „Skriv ikke for tidt“ — netop til dette Menneſte, ſom rejſte halvandet Hundrede Verſter for at ſige mig det ſidſte Farvel! „Jeg raader Dig til Det og Det“ . . . Han er ikke dummere end jeg. Han forlod Univerſitetet ſom næſtbedſte Kandidat.

— Det er lige meget; ſend Du alligevel Brevet afſted; maaſke kan det lære ham Et og Andet; det fører ham paa flere nye Tanter. Skjondt I har endt Ederſ Studier, begynder dog Ederſ Skole forſt nu for Alvor.

— Nej, Onkel, jeg kan ikke overvinde mig til . . .

— Jeg blander mig aldrig i fremmede Sager; men Du har ſelv bedt mig om at gjøre Noget for Dig. Jeg ſøger at føre Dig paa rette Vej og lette Dig det forſte Skridt; men Du er gjenſtridig. Du har Din frie Villie: jeg ſiger kun min Mening, jeg nøder Ingen. Jeg ſkal ikke være Din Barnepige.

— Om Forladſe, Onkel! jeg vil i Alt rette mig efter Deres Villie, ſagde Alexander og forſeglede Brevet.

Efterat have forſeglet det ene Brev, begyndte han at ſøge efter det andet til Sofia.

— Hvad ſøger Du? ſpurgte Onklen.

— Jeg ſøger det andet Brev . . . til Sofia.

Onklen begyndte ogsaa at ſøge.

— Hvor kan det være? ſagde Peter Ivanitsch: — Jeg har ſandelig ikke kaſtet det ud af Vinduet . . .

— Onkel! Hvad har De gjort? De har jo tændt Deres Cigar ved det! ſagde Alexander bedrøvet og tog de forbrændte Levninger af Brevet op fra Gulvet.

— Er . . . det . . . mulig? udbrød Onklen: —

hvorledes kunde det dog gaa til, at jeg ikke saa det . . . Der skal man se: jeg har kunnet gaae hen og brænde saadan en Røstbarhed . . . Forresten, veed Du hvad, paa een Maade er det ovenikjøbet godt . . .

— Nej, Onkel! det veed Gud, det er ikke godt, hverken paa den ene eller paa den anden Maade . . . sagde Alexander fortvivlet.

— Det er godt, tro Du mig: med denne Post faar Du ikke Tid til at skrive til hende, og til næste Post kommer Du sikkert paa andre Tanker, faar travlt med Dit Embede: saa bliver der ingen Tid til det, og saaledes kommer Du til at gjøre een Dumhed mindre.

— Hvad maa hun tænke om mig?

— Lad hende tænke, hvad hun vil. Efter min Mening vil det ogsaa være godt for hende. Du gifter Dig jo dog ikke med hende? Hun vil tænke, at Du har glemte hende, hun glemmer saa ogsaa Dig og faar da mindre Grund til at rødme for sin tilkommende Brudgom, naar hun skal til at forsitte ham, at han er den Æneste, hun har elsket.

— De er et mærkværdigt Menneſte, Onkel: for Dem gives der ingen Bestandighed, ingen Løftets Hellighed . . . Livet er saa herlig, saa fuldt af Skjønhed og Gode: det er som en smuk, spejlsblank Sø . . .

— I hvilken der voxer gule Blomster, ikke? afbrød Onklen.

— Som en Sø, vedblev Alexander, der er opfyldt af noget vist Hemmelighedsfuldt og Vinkende og skjuler saameget . . .

— Mudder, Kjære.

— Men Onkel, hvorfor skal De absolut grave Mudder op? Hvorfor vil De nedbryde og tilintetgjøre

alle Glæder, Haab og himmelske Raadegaver og se Alt fra den sorteste Side?

— Jeg ser Tingene fra den rigtige Side, hvad jeg ogsaa raader Dig til, saa bliver man ikke holdt for Nar.

— Dine Begreber om Livet passer hos Jer i Provindserne, hvor man ikke kjender Noget til det. Der findes heller ikke Menneſter, men Engle. Denne Bajeschaloff er en Helgen, din Tante en ophøjet og følsom Sjæl. Sofia er nok ligesaa god en Tosse, som Din Tante, og . . .

— Hold op, Dnfel! sagde Alexander ude af sig selv.

— Og endelig saadanne Sværmere, som Du er: — gaar der og stifter Næsen op i Vinden, for at se, om man ikke skulde kunne snuse lidt evigt Venſkab og Kjærlighed op . . . Jeg siger for tyvende Gang: den Rejſe kunde Du have sparet Dig!

— Hun skulde forſikre ſin Brudgom, at hun aldrig har elſket før! sagde Alexander, næſten for ſig ſelv.

— Han bliver ſtadig ved Sit!

— Nej, jeg er vis paa, at hun ligefrem og med ædel Grimodighed overgiver ham mine Breve og . . .

— Og Tegn, sagde Peter Ivanitſch.

— Ja, og ethvert Tegn paa vort Forhold . . . og ſiger: Der ſer Du, hvem der forſt har vaſt mit Hjerte af Dvale, hvis Navn forſt har ſaaet dets Strengte til at bæve . . .

Dnflen begyndte at trække Brynene i Vejret og ſpile Djnene op. Alexander tav.

— Hvorfor holdt Du op med at ſpille paa Dine Strengte? Nu, min Kjære, Din Sofia maatte være meget dum, derſom hun kunde gjøre ſaadan en Bommert;

jeg vil da haabe, hun har en Moder, eller at der er Andre, som kan holde hende tilbage.

— Hvorledes, Onkel, dette hellige Udbrud af Sjælen, denne ædle Udgydelse af Hjertet kan De befremme Dem til at kalde en Dumhed: hvad skal man tro om Dem?

— Hvad Du selv finder for godt. Vorherre maa vide, hvad hendes Brudgom vil tænke om hende! Man skal se, Bryllupet gaar overstyr, og hvorfor? Fordi I der har plukket gule Blomster sammen . . . Nej, saaledes bærer man sig ikke ad. Naa, Du forstaar altsaa at skrive Rusfist, — imorgen kjører Du til Ministeriet; jeg har allerede omtalt Dig for Departements-Chefen, min tidligere Kollega, og han sagde, at der er en Plads ledig. Der er ingen Grund til at spille Liden . . . Hvad er det for en Bog, Du har trukket frem der?

— Det er mine Arbejder fra Universitetet. Vil De maaske behage at læse nogle Sider af Ivan Semjonitschs Forelæsninger om Kunsten i Grækenland . . .

Han begyndte allerede at blade ivrig i Bogen.

— Na, gør mig den Tjeneste at lade mig være fri! sagde Peter Ivanitsch med en sur Mine. — Og hvad er det?

— Det er mine videnskabelige Afhandlinger. Jeg kunde have lyst til at vise min Chef dem; her er navnlig eet Project, som jeg har udarbejdet . . .

— Ah! et af disse Projecter, som allerede er udførte for tusind Aar siden, eller som hverken kan udføres eller bruges til Noget.

— Men Onkel! De maa vide, at dette Project blev forelagt hans Excellence. Han bad mig endog saa af den Grund til Middag hos sig en Gang med Rectoren. Her har jeg begyndt paa et andet Project.

— Du maa spise til Middag hos mig to Gange, om Du vil, naar Du blot vil lade være at arbejde videre paa det andet Project.

— Hvorfor det?

— Fordi Du endnu ikke er i Stand til at skrive Noget, som duer, og Tiden gaar.

— Hvorledes? Efter alle de Forelæsninger, jeg har hørt.

— De kommer Dig tilgode med Tiden; men nu har Du blot at være opmærksom, læse, studere og gjøre, hvad man siger Dig.

— Hvorledes skal min Foresatte da faa at se, hvad jeg duer til?

— Det ser han strax. Han er en Mester i det. Hvilken Plads har Du forresten tænkt at opnaa?

— Jeg veed ikke, Onkel, hvilken det skulde være . . .

— Her er forskjellige Stillinger, sagde Peter Svabitsch: — Ministre, Ministrenes Medhjælpere, Directører, Vicedirectører, Departements-Chefer, Bureau-Chefer og deres Medhjælpere, Embedsmænd med særlige Forretninger . . . Her er saamænd Nok!

Alexander blev betænkelig; her var saameget, at han ikke vidste, hvad han skulde vælge.

— Til en Begyndelse kunde det maaske være godt, at blive Bureau-Chef, sagde han.

— Ja, det kunde jo være ganske godt, gjentog Onklen.

— Saa kunde jeg gjøre mig bekendt med Sagerne, Onkel, og om en Maaned eller to blive Departements-Chef. Onklen spidsede Ører.

— Naturligvis, hvorfor ikke? sagde han: — og om

et Hjerdingaar Director og inden Aaret var omme Minister: var det saaledes, Du mente?

Alexander blev rød og tav.

— Departements-Chefen har formodentlig sagt Dem, hvilken Plads der er ledig? spurgte han bagefter.

— Nej, svarede Onklen: — det sagde han ikke, og vi gjør ogsaa bedst i at overlade det til ham. Vi har svært ved at vælge selv, som Du ser; men han veed nok, hvor han skal sætte Dig. Dine Bamseligheder ved Valget skal Du ikke berøre for ham, og tal heller ikke et Ord om Dine Projecter; han kan gjerne blive fornærmet over, at man ikke har Tillid til ham, og jage En en Skræk i Livet: han er kort for Hovedet. Jeg vil heller ikke raade Dig til at tale til de herværende Skjønne om „materielle Tegu“: det vil de ikke forstaa, naturligvis! det er dem altfor højt. Jeg havde ondt nok ved at komme efter det, men de vil bare le ad saadan Noget.

Medens Onklen talte, sad Alexander og drejede en Kulle i Haanden.

— Hvad har Du mere at vise frem?

Alexander ventede med Utaalmodighed paa dette Spørgsmaal.

— Jeg . . . vilde for længe siden have vist Dem det: det er Vers . . . De interesserede Dem engang for . . .

— Det kan jeg ikke huske; jeg veed ikke af, at jeg har yttret mig . . .

— Ser De, Onkel, jeg tænker at et Embede er en tør Bestjæftigelse, som Sjælen ingen Del tager i; men Sjælen tørster efter at komme til Udtryk, efter at dele med Næsten den Overflod af Tanker og Følelser, som opfylder den . . .

— Nu, og hvad saa? spurgte Onklen utaalmodig.

— Jeg søger Kald til at skabe . . .

— Det vil sige, Du har Øyst til at beskæftige Dig ogsaa udenfor Tjenesten — med Oversættelser eller noget lignende? Nu, det er jo meget rosværdig. Hvormed skal det være: med Literaturen?

— Ja, Onkel, jeg vilde bede Dem, om De ikke skulde finde Lejlighed til at anbringe Et og Andet . . .

— Er Du ogsaa vis paa, at Du har Talent? Foruden det vil Du jo kun blive en Haandlanger i Kunsten, — og det er der sandelig ikke noget rart ved. Har Du Talent: saa er det en anden Sag, saa kan Du gjøre meget Godt, og desuden er det en Kapital, som er mere værd end Dine hundrede Sjæle.

— Regner De ogsaa dette ud i Penge?

— Ja, naturligvis? Jo mere man læser Dig, desto bedre vil Du ogsaa blive betalt.

— Men Hæder, Hæder? Det er Sangerens bedste Løn . . .

— Den er træt af at være Barnepige for Sangerne, der er altfor mange Prætendenter. Det var fordem, at Hæderen, som en Kvinde, gjorde Kur til Alle og Enhver, men hvor ser man den nu? Man skulde næsten tro, den ikke var til mere, eller at den havde skjult sig — ja! Der gives Anseelser, men Hæder hører man ikke Noget til, eller ogsaa har den udfundet en ny Fremtrædelsesform. Den, der skriver bedst, faar flest Penge, og Den, der skriver mindre godt, færre. Derfor ser man ogsaa nutildags, at en god Forfatter lever godt og hverken fryser eller sulter ihjel paa et Tagkammer; men saa render man heller ikke efter ham paa Gaden og peger fingre ad ham, som ad en Gjøgler. Man har indset, at en Digter ikke er et himmelsk Væsen, men et Menneske;

at han ser, gaar, tænker og gjør Dumheder ligesom alle Andre, og hvad er der saa at se efter?

— Som alle Andre? — Men Onkel dog! Hvor kan De sige saadan Noget? En Poet er mærket med et eget Stempel: der skjuler sig en højere Kraft i ham . . .

— Det gjør der ogsaa undertiden hos Andre — hos en Mathematiker, en Uhrmager, hos Folk af bore Dige, Fabrikherrerne. Newton, Gutenberg, Watt var ogsaa begavede med en højere Kraft ligesaavel som Skakspillemænd, Dante o. s. v. Dersom jeg ved en eller anden Proces kunde bringe vort pargalsøstke Land saa vidt, at det giver Porcellæn, som er bedre end det sachsiske og fæbreffe, tror Du da ikke, at her ogsaa var en højere Kraft tilstede?

— De sammenblander Kunst med Haandværk, Onkel?

— Gud fri mig! Kunst for sig og Haandværk for sig; men en skabende Kraft kan der gives i det ene som i det andet, ligesom ogsaa begge Dele kan være blottede derfor. Naar den ikke findes, saa kalder man ogsaa Haandværkeren slet og ret Haandværker, og en Digter uden Skaberevne er heller ingen Digter, men en Forfatter . . . Har man maaske ikke forklaret Jer det paa Universitetet? Hvad har I da studeret for?

Onklen ærgrede sig allerede over at have indladt sig paa saadanne Forklaringer af almindelige Begreber.

„Det ligner næsten hjertelige Udgydelser,“ tænkte han. —

— Lad mig se, hvad har Du der? spurgte han: — „Digtninger!“

Onklen tog Hæftet og begyndte at læse paa den første Side:

„Hvorfra mon ofte Sorg og Smerte
fremfarer som en Uvejrsky
og vækker Splid i mangt et Hjerte . . .“

— Giv mig en Svovlstift, Alexander.

Han tændte en Cigar og fortsatte:

„Bortjager Haabets Morgengry?
Hvi skal med Et en Graavejrsdag
nedsænke Sjælen dybt i Slummer,
saa den kan stille sit Behag
og ængste den med navnløs Rummer! . . .“

— Her er affurat det Samme, som i de første fire
Linier, og det Hele blev til Band, sagde Peter Ivanitsch.

„Hvem er der vel, som veed, hvordan
med Et det blege Legems Porer
staa fyldt af Taarers kolde Band . . .“

— Hvorledes gaar det til? Legemet kan staa i
Sved, men i Taarer, — det har jeg ikke set endnu. Det
er ikke rigtig.

„og hvad det er, som vi da sporer?
Nattehimmels fjerne Stilhed
gjør saa ængstelig og bange . . .“

— Ængstelig og bange — det kommer ud paa Et.

„O, men Lunas hulde Mildhed

— Luna maa ogsaa med. Den kan aldrig und-
væres! Dersom Du her kommer med „Maane“ og
„daane“, saa er Du fortabt, jeg opgiver Dig!

„stemmer Sjælen ømt til Sange,
mens i Straaler tabs den svømmer
og en Hemmelighed svar,
hvorom Tiden ikke drømmer,
i sit Skjød begravet har.“

— Ikke saa daarlig! Lad mig saa Ild . . . Cigaren er gaaet ud. Hvor var det nu — ah!

Han læste en halv Snæs Linier videre og gabede stærkt.

— Hvad skal den Streg til? Ah! Dette var om Bedrøvelse, nu kommer der om Glæde . . .

Han begyndte at læse hurtig og næsten for sig selv endnu en Side.

— Det er ikke slet og heller ikke godt! sagde han, da han var færdig. — Her er megen Snak, men hverken Billeder eller Farver, kun de almindelige Fraser! Andre har forresten begyndt værre endnu. Forsøg, skriv, beskæftig Dig, naar Du endelig vil; maaske viser det sig da, at Du har Talent, saa er det en anden Sag.

Alexander var bedrøvet. Han havde ventet sig en ganske anden Dom. Det trøstede ham noget, at han ansaa sin Onkel for et koldt, næsten sjælløst Menneſke, og ikke ganske stolede paa hans Kritik.

— Her er en Oversættelse af Schiller, sagde han.

— Det kan være tilstrækkelig; jeg ser det; kan Du ogsaa Sprog?

— Jeg kan Fransk, Tydsk . . .

— Saa ønsker jeg Dig til Lykke! Det skulde Du have sragt strax; jeg ser, der kan gøres Meget ud af Dig. Du fortalte mig for om Stats-Oekonomi, Philosophi, Archeologi og Gud veed, hvad mere, men ikke et Ord om Hovedsagen: den Besfedenhed er ikke paa rette Sted. Jeg skal ogsaa snart finde literær Besfægtigelse for Dig.

— Er det mulig, Onkel? Der gjør De mig en Tjeneste! Tillad, at jeg omfavner Dem.

— Bent lidt, lad mig finde den først.

— Vil De ikke vise min tilkommende Chef Et og Andet af mine Skrifter for at give ham et Begreb . . .

— Nej, det kan være det Samme. Skulde det behøves, saa kan Du vise det selv, men det vil formodentlig ikke gøres nodig. Vil Du ikke forære mig Dine Projekter og Skrifter?

— Forære? Vær saa god, Onkel, sagde Alexander, højlig smigret ved sin Onkels Anmodning. — Ønsker De ikke, at jeg skal gjøre en Fortegnelse over de forskjellige Artikler i kronologisk Orden?

— Nej, det kan være det Samme. Tak for Gaven! Zevsëi, giv disse Papirer til Basili.

— Hvorfor til Basili? Lad ham bringe dem til Deres Kabinet.

— Han bad mig om noget Papir til at klistre op etsteds.

— Hvorledes Onkel?! spurgte Alexander forfærdet og snappede igjen Pакken.

— Du har jo foræret mig den, og hvad vedkommer det saa Dig, hvilken Brug jeg gjør af Din Foræring?

— De skaaner heller Intet . . . Intet! stønnede han fortvivlet og pressede Papirerne med begge Hænder til sit Bryst.

— Hør mig, Alexander, sagde Onklen og rev Pакken fra ham, Du vil ikke have det at rødme over siden, og takke mig.

Alexander gav Slip paa Papirerne.

— Der, bring det bort, Zevsëi, sagde Peter Zvanitsch. — Naa, nu er her jo rent og net hos Dig; Dit Værelse er frit for unyttig Tøjeri, og det vil bero paa Dig selv, om det igjen skal fyldes med lignende Snabs eller med noget Nyttigt. Lad os kjøre en Tur ud paa Fabrikken, adsprede os, trække frisk Luft og se, hvorledes det gaar med Arbejdet.

Næste Formiddag tog Peter Ivanitsch sin Brodersøn med sig til Departementet, og medens han selv talte med sin Ven, Departementschefen, gjorde Alexander Bekjendtskab med denne for ham saa nye Verden. Han fantaserede endnu stadig om Projekter og brød sit Hoved for at udfinde, hvilket Regjerings-Spørgsmaal man vilde forelægge ham til Afgjørelse, og stod imidlertid og saae sig om.

„Ganske som min Onkels Fabrik!“ sagde han endelig: „Der tager en Mester en Klump og kaster den ind i Maskinen, drejer rundt, en, to, tre — og man ser den komme ud som en Kegle, Oval eller Halvkugle; han giver den til en Anden, som tørrer den over Ilden, en Tredie forgylder, en Fjerde maler, og Resultatet er en Kop, en Bæse eller en Tallerken. Her kommer en Ansøger med sit Dokument, som han sammenbøjet og med et lykkelig Smil overrækker; Mesteren tager det, berører det knap med Pennen og overgiver det til en Anden, som kaster det i en Hob af Tusind andre Papirer, — men det bliver ikke borte, mærket med Nummer og Datum gaar det uafbrudt igjennem tyve Hænder, befrugtes og frembringer andre i Lighed med det selv. En Tredie tager det, roder efter Noget i et Skab, ser efter i en Bog eller i et andet Papir, siger nogle magiske Ord til en Fjerde, — og nu faar han travlt med at kradsse paa Papiret. Naar han er færdig, giver han Barfelsonen med det nye Fostre til en Femte, han kradsjer ogsaa efter Tur med Pennen og føder en ny Frugt, en Sjette forbedrer den og lader gaa videre, og saaledes gaar Papiret uafbrudt og bliver aldrig borte; dets Forfatter dør, men det eksisterer endnu bestandig i Aarhundreder. Naar det endelig staaar tildækket af Tidens Støv, saa kan man dog

ikke lade det være i Ro, men skal raadsføre sig med det. Og Dag for Dag, Time for Time, idag og imorgen, hele Aarhundreder arbejder den bureaukratiske Maskine afmaalt, uafbrudt, uden Hvile, som om der ikke gaves Mennesker, men kun lutter Hjul og Fjedre . . ."

"Hvor er den Forstand, som opliber og bevæger denne Papir-Fabrik?" tænkte Alexander: — "I Bøgerne, i Papirerne selv eller i disse Menneskers Hoveder?"

Og hvilke Mennesker saa! Folk, som man ikke veed af at have mødt paa Gaden, eller som man skulde tro aldrig viste sig ude i Guds Verden: her synes de at være fødte, opvojede og vogede sammen med deres Pladser, her synes de ogsaa at dø. Alexander tog Departementschefen nøjere i Betragtning; han lignede Lynslyngerens Jupiter selv; naar han aabner Munden, — saa farer Merkurer afsted med smaa Blikplader paa Bryttet; naar han rækker Haanden frem med et Papir, strækker thyve Hænder sig ud for at tage imod det. — Ivan Ivanitsch! sagde han.

Ivan Ivanitsch sprang op fra sin Stol, løb hen til Jupiter og stod foran ham som et Espeløv i Vinden. Alexander blev ogsaa bange, uden selv at vide, hvorfor.

— Giv mig en Pris, sagde Jupiter til Ivan Ivanitsch.

Denne holdt med begge Hænder en aaben Snus-Tobaksdaase frem.

— Prøv den unge Mand der! sagde Chefen og pegede paa Alexander.

"Det er altsaa ham, der skal prøve mig!" tænkte Alexander, medens han saae paa Ivan Ivanitsch's gule Figur med de forslidte Albuer paa Ermet. "Skulde virkelig ogsaa dette Menneske afgjøre Stats-Spørgsmaal?"

— Har De en god Haand? spurgte Ivan Ivanitsch.

— Haand?

— Ja, Haandskrift. Hav den Godhed at affkrive dette Papir.

Alexander undrede sig over dette Forlangende, men efterkom det dog. Ivan Ivanitsch trak paa Næsen ved at se hans Arbejde.

— Skriver daarlig, sagde han hvistende til Departementschefen. Denne saae til.

— Ja, ikke godt: kan ikke skrive rent. Nu, lad ham foreløbig omskrive Sedler til Kontorbrug, og naar han siden er bleven mere øvet, saa lad ham beskæftige sig med Resolutioner; maaske kan han bruges, han har været paa Universitetet.

Snart blev ogsaa Udujeff en Heder i Maskinen. Han skrev og skrev i een Guddommelighed og undrede sig næsten over, at man kunde gjøre Andet om Formiddagen; men naar han saa kom til at huske paa sine Projekter, foer alt Blodet ham til Hovedet.

„Onkel!“ tænkte han: — „J Gæt har Du Ret, ubarmhertigt, som Du er! Skulde Du virkelig ogsaa have Ret i alt Andet? Skulde jeg virkelig have taget Fejl i mine hellige begejstrede Synser, i min varme Tro paa Kjærlighed, Venskab, Mennesker . . . og mig selv? Hvad er da Livet?“

Han højede sig over Papiret, kradsede stærkere med Pennen, og Taarerne perlede i hans Øjenvipper.

— Lykken har erklæret sig for Dig! sagde Peter Ivanitsch til sin Broder søn. — Jeg gif i Begyndelsen et helt Ar uden Gage, og Du bliver strax ansat med Gage som Eldre; det er ikke mindre end 750 Rubler, og med den aarlige Gratification bliver det 1000. Det

kan man kalde at begynde godt. Departementschefen roser Dig; han siger blot, at Du er noget distræt; snart glemmer Du at sætte Komma, snart at anføre Papirernes Indhold. Det maa Du endelig se at lægge af: Hovedsagen er, at Du retter Din Opmærksomhed paa, hvad Du har for Dig, og ikke stadig flyver op i de højere Regioner.

Fra nu af blev Onklen mere venlig imod sin Brodersøn.

— Min Bureauchef er dog en herlig Mand, Onkel! sagde Alexander en Dag.

— Hvoraf veed Du det?

— Jeg har lært ham nærmere at kjende. Hvilken ærlig og ædel Retning! Og hans Medhjælper, det lader til at være en Mand med en fast Karakter og en Fernvillie . . .

— Saa Du har allerede lært dem nærmere at kjende?

— Ja det har jeg! . . .

— Har Bureauchefen ikke indbudt Dig til sig om Torsdagen?

— Med den største Elskværdighed: hver Torsdag. Han synes at være særlig Velvillie for mig . . .

— Vilde hans Medhjælper ikke laane Penge af Dig?

— Jo, Onkel, en ren Ubetydelighed . . . Jeg gav ham 25 Rubler, det var Alt, hvad jeg havde hos mig; han bad om 50 til.

— Saa Du har allerede givet ham 25! Ja, sagde Onklen ærgerlig, heri er jeg for en Del Skyld, da jeg ikke har advaret Dig. Men jeg trode rigtignok ikke, at Du var i den Grad enfoldig, at Du efter to Ugers

Bekjendtskab vilde laane Penge ud. Der er ikke Andet for, vi maa være Halvt om det, Du kan skrive mig for tolv og en halv Rubel.

— Hvorledes, Onkel, han betaler dem jo tilbage?

— Vær paa Din Post! Jeg kjender ham, han har skaffet mig af med 100 Rubler fra den Tid, jeg tjente der. Han laaner hos Alle. Hvis han igjen vil laane af Dig, saa sig ham blot, at jeg beder ham erindre mit lille Tilgodehavende, — saa lader han Dig nok være! Bureauchefen skal Du ogsaa holde Dig fra.

— Men hvorfor, Onkel?

— Han er en Spiller. Han sætter Dig ved Siden af to andre Fyre, der er lige saa gode, som han selv; de stifter Hovederne sammen, og det ender med, at de tager Din sidste Koppek fra Dig.

— En Spiller! sagde Alexander forbauset, er det mulig? Han synes at være et rigtig hjerteligt Menneske.

— Men sig Du ham ved Lejlighed, i Samtalens Løb, at jeg har taget alle dine Penge i Forvaring, saa faar Du at se om han er saa hjertelig længer, og om han tiere beder Dig hjem til sig om Torsdagen.

— Alexander faldt i Tanker. Onklen rystede paa Hovedet.

— Og Du trode, at der var lutter Engle omkring Dig! Hjertelighed og Velwillie! Det ligger dog saa nær at falde paa: Skulde det ikke være nogle Slynkler Allesammen? Hvad vilde Du her? sagde Peter Ivanitsch, — hvorfor blev Du ikke, hvor Du var?

En Morgen, da Alexander lige var vaagnet, bragte Jevsej ham en stor Pakke med en Seddel fra Onklen.

„Her har Du endelig literær Bestjæftigelse,“ hed

det i Sedlen; „jeg talte igaar med en Redaktør af mit „Bekjendtskab, og han har sendt dette Arbejde til Prøve.“

Alexanders Hænder skjælvede, medens han aabnede Pakken. Skriften var tydf.

— Hvad er det — Prosa? sagde han; — hvorum? Overst læste han Følgende, skrevet med Blyant:

„Om Gjødning, Artikel til Afdelingen for Landbohusholdning. Man beder om Oversættelsen snarest mulig.“

Han sad længe i Tanker over Artiklen, derpaa tog han langsomt og med et Suk til Pennen og begyndte at oversætte. To Dage efter var Artiklen færdig og affendt.

— Det kan jeg lide! sagde Peter Ivanitsch til ham nogle Dage efter. — Redaktøren er særdeles tilfreds; han finder blot, at Stilen ikke er streng nok; men man kan jo heller ikke forlange Alting paa een Gang. Han ønsker at gjøre Dit Bekjendtskab. Gaa hen til ham imorgen Aften, Klokken 7; han har saa endnu en Artikel til Dig.

— Igjen om det Samme, Onkel?

— Nej, om noget Andet; han sagde mig det, men jeg har glemt det igjen . . . jo, det er sandt: „Om Kartoffelsirup.“ Jeg tror Du er født i en Sejersskjorte, Alexander! Jeg begynder endelig at haabe, at der kan blive Noget ud af Dig. Maaske vil jeg snart holde op med at spørge Dig: hvad Du kom for. Der er ikke gaaet to Maaneder, og det vælter allerede ind over Dig fra alle Sider. Der 1000 Rubler, og Redaktøren lover 100 Rubler om Maaneden for fire trykte Ark, det vil sige 2200 Rubler! Nej, jeg begyndte ikke saaledes! sagde han, og der foer en let Skygge over hans Ansigt. — Skriv til Din Moder, at Du er forsynet, og paa hvad Maade. Jeg vil ogsaa svare hende, jeg vil

skrive, at jeg til Grindring om min Broder og det gode, hun har bevisst mig, har gjort Alt for Dig, hvad jeg kunde.

— Moder vil være Dem ... meget taknemlig, Onkel, og jeg iligemaade, sagde Alexander med et Suk, men han kastede sig ikke mere hen imod sin Onkel for at omfavne ham.

III.

Der var hængaaet over to Aar. Hvem skulde have kjendt vor Provindsbeboer igjen i den unge Mand med de elegante Manerer og den flotte Dragt? Han havde forandret sig meget, var bleven mandig. Det ungdommelige Ansigts bløde Linier, Hudens Gjennemsigthed og Fjnhed, Dunet paa Hagen — Alt var forsvundet. Man saa heller ikke mere den frygtsumme Skamfuldhed eller gratiøse Kejtethed i Bevægelserne. Lilierne og Roserne forsvandt, som det kunde være under en let Solbrand. Dunet havde veget Bladsen for et smukt lille Rindskjæg. De vakkende Skridt var blevne til en afmaalt og fast Gang. Stemmen havde taget et Par Toner til i Dybden. Det henkastede Billede viste sig nu som et færdigt Portræt. Unglingen var bleven til Mand. Djnene funkede af Selvtillid og Frejdighed — dog ikke af den Frejdighed, som giver sig tilkjende en Verst forud, som ser frækt paa Alt og med sine Fatter og Blik støder Enhver, som den møder. Nej, den Maade, hans Frejdighed yttrede sig paa, stodte ikke fra, men virkede i høj Grad tiltrækkende. Denne Frejdighed er besfeden og kjendes paa sin Gang til det Gode, til al Fremgang og paa Ønsket om at tilintetgjøre de Forhindringer, som stiller sig i Vejen. Den Begejstring, Alexanders Ansigt tidligere havde udtrykt, var gaaet over til et let

Anstrog af Tænksomhed, det første Kjendetegn paa Mistilliden, som havde sneget sig ind i hans Sjæl, og som maaske var det eneste Resultat af Dnkslens Forelæsninger og den skaansjellose Analyse, som han underkastede Alt, hvad der rørte sig i og udenfor Alexander. Endelig havde Alexander ogsaa erhvervet sig Takt og Forstand til at omgaas Folk. Han kastede sig ikke mere om Halsen paa Alle og Enhver, isærdeleshed fra den Tid af, da Manden med Hjerteligheden, til Trods for Dnkslens Advarsel, et Par Gange havde pumpet ham læns i Spil, og Manden med den faste Karakter og Jernvillien fra Tid til anden havde faaet ikke saa faa Penge tillaaens af ham. Andre Menneſker og Tilfældet hjalp ham ogsaa meget. Et Sted saae han, hvorledes man i Smug morede sig over hans ungdommelige Begejstring og kaldte ham en Sværmer. Et andet Sted lagde man neppe Mærke til ham, fordi der Ingen var, som kunde blive ni chaud ni froid af ham. Han gav ikke Middage, holdt ingen Ekvipage, spillede ikke højt, musicerede ikke, ja talte ikke engang og gav sig ikke af med store Ord. Tidligere græmmede Alexander sig og klagede over disse Sammenstød imellem hans rosenfarvede Drommerier og Virkeligheden. Det faldt ham slet ikke ind at spørge sig selv: hvad har jeg da egentlig gjort, hvorved jeg har udmærket mig fremfor Mængden? Hvor er mine Fortjenester, og hvorfor skulde man lægge Mærke til mig?

Senere begyndte han dog efterhaanden at give den Tanke Rum, at Livet nok ikke bestaar af lutter Roser, men at der ogsaa findes Torne, som undertiden kan stikke, — dog kun ganske let og ikke saaledes, som hans Onkel fortæller. Og samtidig lærte han saa smaat at beherske sig selv, gav ikke saa ofte sine Stemninger og

Sindsbevægelser Luft og talte sjældnere skruet, idetmindste ikke i Fremmedes Nærværelse.

Men ifkedestomindre var han, til Peter Ivanitsch's store Sorg, endnu langt fra, rolig og koldt at kunne henføre Alt, hvad der bevæger den menneskelige Sjæl, til simple og almindelige Principer. Om at bringe alle Hjertets Hemmeligheder og Gaader til Klarhed, vilde han ikke engang høre Tale.

Peter Ivanitsch giver ham en Morgenstund en ordentlig Lektion; Alexander hører efter, bliver forlegen eller falder i Tanker, men om Aftenen gaar han hen etsteds i Selskab og kommer hjem helt ude af sig selv; tre hele Dage gaar han omkring som en Torrykt, og Onkelens Theori er gaaet Bopper i Vold. Balsalens Trylleri og Svimmelhed, Musikens Varm, de blottede Skuldre, Djnens Jld, de rosenrøde Læbers Smil lader ham ikke lufte et Øje hele Natten. Snart foresvæver der ham en slank Figur, som hans Haand har berørt, snart et langt og smægtende Blik, som blev tilkastet ham ved Afskeden, snart den hede Aande, som fik ham til at smelte i Balsen, eller en sagte Hviſten i Vindusfordybningen under Mazurka'ens Varm, da Djnene stode Junker, og Tungen talte, Gud veed hvad. Hans Hjerte bankede heftig; i feberagtig Skjelven omfavnede han sin Bude og kastede sig længe fra den ene Side til den anden.

„Hvor er Kjærligheden? O, Kjærlighed! jeg smægter efter Kjærlighed!“ sagde han. — „Naar kommer hun? Naar kommer disse underfulde Øjeblikke, disse søde Smarter, denne salige Skjelven under Taarer o. s. v.

Næste Dag indfandt han sig hos sin Onkel.

— Hvilken Aften igaar hos Zaraisich! sagde han, medens han hensesnk i Grindringen om Ballet.

— Har Du moret Dig?

— Mageløst!

— Var Aftensmaden god?

— Jeg spiste ikke til Aften.

— Hvorledes det? I Din Alder ikke spise til Aften, naar man har saa god en Lejlighed til det! Jeg ser, at Du for Alvor værner Dig til den herværende Levemaade, og det næsten mere, end det var ønskelig. Naar, var Alt ordentlig arrangeret? Toiletter, Belysning . . .

— Ja.

— Var der anstændige Folk?

— Ja, overmaade anstændige. Hvilke Dine, hvilke Skuldre.

— Skuldre! Hvem taler Du om?

— De spørger jo om dem?

— Om hvem?

— Om de unge Piger.

— Nej, dem spurgte jeg ikke om; men det er ligemeget, — var der mange Skønheder?

— O, fuldt op . . . men det er kjedelig, at de er saa ens Allesammen. Hvad den Ene siger og gjør, det Samme gjentager ogsaa den Anden, som om det kunde være en Vektie, der var lært udenad. Der var En, som . . . ikke saa ganske lignede de Andre . . . Men ellers ser man hverken Selvstændighed eller Karakter. Og Bevægelser og Djekast — overalt det Samme; en gedigen Tanke, et Udsigtstjær af Følelse træffer man aldrig . . . Alt er dækket og farvet med en og den samme Politur. Intet synes at være i Stand til at kalde Følelsen frem for Dagen. Skal den virkelig for evig blive indelukket og ikke aabenbare sig for Nogen? Skal virkelig

Snorelivet evig kvæle baade Kjerlighedens Suk og det sonderrevne Hjertes Veraab? Skal Jølessen virkelig aldrig faa Luft? . . .

— For Egtemanden kommer Alt for Dagen; men naar man vilde ræsonnere højt som Du, saa vil jeg gjerne tro, at Mange kom til at sidde hen som Piger. Der gives Tosser, som for Tiden lægger det for Dagen, der burde skjules og holdes tilbage; men saa faar de ogsaa Lov at græde for det bagefter. Det er en daarlig Beregning!

— Skal her ogsaa være Beregning, Onkel?

— Som overalt, Kjære, og Den, der handler uden Beregning, ham kalder man paa Russisk for en tankeløs Nar. Det er baade kort og tydelig.

— Man skulde holde sine ædle Jølesesudbrud tilbage! . . .

— Nej, jeg veed saa godt, at Du ikke holder dem tilbage! Du var istand til midt paa Gaden eller i Theatret at kaste Dig om Halsen paa en Ven og give Dig til at hulke højt.

— Hvad var der saa i det, Onkel? Man kunde blot sige: det er et Menneske med dyb Jøelse, og Den, der føler saaledes, er i Stand til alt Skjönt og Udelst og ude af Stand til . . .

— Ude af Stand til at beregne, det vil sige: tænke efter. Det har ogsaa Noget at sige — en Mand med dyb Jøelse, med uhyre Lidenstaber! Som om Alt var givet med Temperamentet. I Begejstring og Overspændthed til Exempel finder man mindst af Alt Menneskelighed, saa det er just ikke Noget at gjøre sig til af. Man maa spørge: forstaar han at beherske sine Jøelser? Den, som forstaar det, er en Mand . . .

— Efter Deres Mening skal man kunne styre Jø-
lelsen, som man styrer Dampen, saaldt Alexander ind: —
snart slippe lidt ud, saa pludselig holde igjen, aabne
eller lukke Klappen . . .

— Ja, denne Klap har Naturen ikke givet Menneſket
for Jntet, — det er Jornuften, men den benytter Du
juſt ikke altid, og det er Skade, for Du er ellers en
gaaſte ſlink Jyr!

— Nej, Onkel, man bliver trift ved at høre paa
Dem! Gjør mig hellere bejendt med denne tilrejsende
Dame . . .

— Med hvem? Med Ljubekſaja? Var hun der
igaar?

— Ja, hun talte længe med mig om Dem; hun
ſpurgte om ſin Sag.

— Det er ogſaa ſandt! Det traf ſig belejlig . . .
Onklen tog et Papir ud af en Skuffe.

— Bring hende dette Papir; ſig, at jeg forſt ſik
det fra Retten igaar, og det holdt haardt nok endda;
forklar hende Sagen rigtig tydelig; Du hørte mig jo
tale derom med Embedsmanden?

— Javist, javist; jeg ſkal nok forklare det Hele.

Alexander greb Papiret med begge Hænder og ſat
det i Lommen. Peter Ivanitsch ſaae opmærkſomt paa ham.

— Hvorfor vil Du i Grunden gjøre hendes Be-
kjendſkab? Hun ſynes ikke at være videre intereſſant,
og ſaa den Borte, hun har ved Næſen!

— Borte? Det huſter jeg ikke. Hvorledes har De
bemærket det, Onkel?

— Lige ved Næſen, det maa dog falde i Øjnene!
Hvad vil Du hoſ hende?

— Hun er ſaa god, ſaa agtværdig.

— Men hvordan gaar det til, at Du ikke har lagt Mærke til Borten ved Næsen, skjøndt Du allerede har set, at hun er god og agtbærdig? Det er mærkelig. Dog, hi lidt . . . hun har jo en Datter — den lille Brunette. Ja, saa undrer det mig ikke mere. Det var altsaa derfor, at Du ikke har lagt Mærke til Borten ved Næsen!

Begge lo.

— Og hvad der undrer mig, Onkel, sagde Alexander, det er, at De har set Borten før Datteren.

— Giv mig Papiret igjen. Naar det kommer til Stykket, er Du i Stand til at lade hele Din Beholdning af Følelse slippe ud der og rent glemme at lukke Klappen, gjøre Dumheder og forklare en god Støble . . .

— Nej, Onkel, vær De ganske rolig. Og Papiret maa De undskyldte, giver jeg ikke tilbage. Jeg skal strax . . .

Hermed forsvandt han ud af Værelset.

Smidlertid gik Tingene deres vante Gang. Man lagde paa Kontoret Mærke til Alexanders Evner og gav ham en meget god Plads. Ivan Ivanitsch begyndte nu ogsaa ærbødigt at hyde ham sin Tobaksdaase, i den Forudsølelse, at han, som saa mange Andre, efterat have tjent, som han udtrykte sig, „en Uge mindre end et Aar“, vilde springe ham forbi, løbe i Bejret til Departementschef og, man havde set saa galt, til Vice-Direktør, som Den og Den, eller til Direktør, som Den og Den, skjøndt baade den Ene og den Anden havde begyndt sin Embedsskole under hans Vejledning. „Og saa kan jeg saa Lov at arbejde for dem!“ tilføjede han.

I Redaktions-Kontoret var Alexander ogsaa bleven en vigtig Person. Han bestjæftigede sig saavel med Ud-

valget, som med Oversættelser og Forbedringer af fremmede Artikler, og skrev selv forskjellige theoretiske Betragtninger over Landbovæsenet. Efter hans Mening havde han flere Penge, end han behøvede, men efter hans Onkels Mening var det ikke nok endnu. Dog arbejdede han ikke altid for at tjene Penge. Han kunde ikke sige sig løs fra den søde Tanke om et andet og højere Kald. Hans ungdommelige Kræfter slog til overalt. Han stjal Tiden fra Sovnen, fra Tjenesten og skrev baade Vers, Fortællinger, historiske Skizzer og Biografier. Onklen brugte nu ikke mere hans Skrifter til at tapetsere Skillerum med, men læste dem stiltiende og gav sig til at sløjte og sagde: „Ja, det er bedre end før.“ Enkelte Artikler kom i Trykken under fremmede Navne. Alexander hørte med glad Skjelven paa den bifaldende Dom, han fandt hos sine Venner, som han overalt havde Mæster af, baade i Rancelliet, i Konditorierne og i private Huse. Hans bedste Drømme, efter Kjærlighedens, vare gaaede i Opfyldelse. Fremtiden lovede ham fuldt op af Glands og Triumfer; der syntes at vente ham en ikke almindelig Lod, da paa een Gang . . .

To, tre Maanedes gik som et Par Dage. Alexander saae man næsten ingen Steder; han var ligesom bleven borte. Han besøgte kun sjældent sin Onkel. Denne tilskrev det hans mange Forretninger og vilde ikke forstyrre ham. Men en Dag mødte Redaktøren Peter Ivanitsch og beklagede sig over, at Alexander beholdt Artiklerne altfor længe. Onklen lovede ved første Lejlighed at tale derom med sin Brodersøn. Lejligheden tilbød sig efter tre Dages Forløb. En Morgen kom Alexander løbende til sin Onkel som en Afspindig. I hans Gang som i hans Bevægelser saae man et Overmaal af glad Iver.

— Goddag Onkel! hvor det glæder mig at se Dem! sagde han og vilde omfavne ham, men Onklen undgik det ved at stille sig bagved et Bord.

— Goddag, Alexander! Hvor har Du været henne saalænge?

— Jeg . . . har været i Aktivitet, Onkel; jeg har gjort et Udtog af tydske Økonomer . . .

— Naa, saa lyver altsaa Redaktøren? Han sagde mig iforgaars, at Du Ingenting bestiller, — det er mig en rigtig Journalist! Jeg skal tage ham under Behandling ved Lejlighed.

— Nej, sig ikke Noget til ham, afbrød Alexander; jeg har ikke sendt ham mit Arbejde endnu, og derfor er det, han har sagt det . . .

— Men hvad er der paa Færde med Dig? Hvad er det for et festligt Udtryk i dit Ansigt? Er Du bleven Assessor, eller har Du faaet en Dekoration?

Alexander ryttede paa Hovedet.

— Penge da?

— Nej.

— Hvorfor har Du da en Mine som en General?

— Er der Ingenting paa Færde, saa forstyr mig ikke; men sæt Dig hellere ned og skriv til Kjøbmand Dubassoff i Moskow, at han snarest mulig sender Resten af Pengene for Tajance. Læs hans Brev. Hvor er det nu? Her.

Begge tav og satte sig til at skrive.

— Jeg er færdig, sagde Alexander efter nogle Minuters Forløb.

— Det var hurtigt. Du er flink! Lad mig se. Hvad er det? Du adresserer jo Brevet til mig: „Høfstedede Peter Ivanitsch!“ Han hedder Timoféi Mironitsch.

Hvad for Noget: 520 Rubler! 5200. Hvad er der i Bejen med Dig Alexander?

Peter Iwanitsch lagde Pennen fra sig og saae stift paa sin Brodersøn. Alexander blev rød.

— Lægger De slet ikke Mærke til Noget i mit Ansigt? spurgte han.

— Jo, Du ser noget dummere ud end sædvanlig . . . Vent . . . Du er forelsket?

Alexander tav.

— Altsaa har jeg gjættet rigtig?

Alexander nikkede bekræftende med et triumferende Smil og straalende Øjne.

— Der har vi det! Hvorfor kunde jeg ikke sige mig det strax? Deraf kommer det altsaa, at Du er begyndt at dovne, og derfor ser man Dig ingen Steder. Baade Zaraiskis og Skatschins spørger mig bestandig: Hvor er dog Alexander Fjodoritsch? Naa, saa han er altsaa i den syvende Himmel!

Peter Iwanitsch begyndte igjen at skrive.

— Det er Nádinka Ljubéskaja, sagde Alexander.

— Det har jeg ikke spurgt om, svarede Onklen. Hvem det er, er ligegyldig: Galskaben bliver dog den samme. Hvad er det for en Ljubéskaja? Hende med Borten?

— Men Onkel! udbød Alexander ærgerlig, hvor er den Borte?

— Gige ved Næsen. Har Du ikke fundet den endnu?

— De tager fejl. Det er Moderen, som nok har en Borte paa Næsen.

— Det er ligemeget.

— Ligemeget! Nádinka! det er en Engel! Har De virkelig ikke lagt Mærke til hende? Hvor kan man dog se hende uden at lægge Mærke til hende?

Saa dan gaar det! I.

— Hvad særlig aparte er der da ved hende? Du siger jo selv, — at hun ingen Borte har.

— Nu, kan De dog endelig ikke engang blive færdig med den Borte? De gjør hende højlig Uret, Dnkel. Kan man maaske stille hende ved Siden af disse affættede Modeduffer? Se engang rigtig paa hendes Ansigt: hvilken stille og dyb Tanke der hviler over det! Det er ikke blot en sølsom, men ogsaa en tænksom Pige . . . en dyb Natur . . .

Dnklen begyndte at kradse med Pennen paa Papiret. Alexander fortsatte.

— I Samtalen med hende hører De ikke en eneste slob Hverdagstalemaade. Hvilken klar Forstand lyser ikke ud af hendes Bedømmelser! Hvilken Ild i Følelsen! Hvor grundig hun forstaar Livet! De forgifter det med Deres Ansuelser, men Nadinka forsoner mig med det.

Alexander tav et Øjeblik og fordybede sig i sine Drømme om Nadinka. Saa begyndte han igjen:

— Og naar hun hæver Øjet, ser man strax, hvilket varmt og kjærligt Hjerte de affpejler! Og Stemmen, hendes Stemme! Hvilken melodisk Klang, hvilken Fryd er der ikke i den! Men naar denne Stemme udtaler Tilstaaelsen . . . ja, da er det den største Salighed paa Jorden! Dnkel! Hvor Livet er skjønt! Hvor jeg er lykkelig!

Taarerne stod ham i Øjnene. Han kastede sig henimod Dnklen og omfavnede ham af al Magt.

— Alexander! skreg Peter Ivanitsch og sprang op fra Stolen: — Luk Klappen i en Jart, — Du har sluppet al Dampen ud! Du er affindig! Se, hvad Du har gjort: hele to Dumheder i eet Sekund. For det første har Du bragt mit Haar i Uave og dernæst smurt

Brevet til. Jeg trode, Du rent havde afslagt Dine gamle Baner. Saaledes har Du ikke været længe. For Guds Skyld se Dig engang i Spejlet. Er det mulig at have et mere dumt Pshysionomi? Og Du er dog ikke dum!

— Nej, jeg er lykkelig, Onkel!

— Det mærker man!

— Ikke sandt? Jeg veed, at mit Blik straalet af Stolthed. Jeg betragter Hoven med et Udtryk, som man kun finder hos Helten, hos Digteren og den Forelskede, som er lykkelig i besvaret Kjærlighed . . .

— Og hos Sindsforvirrede . . . eller værre endnu . . . Hvad skal jeg nu gjøre med Brevet?

— Lad mig, jeg skal radere det ud, saa man ikke skal kunne se det Mindste, sagde Alexander. Han skyndte sig henimod Bordet med den samme feberagtige Hast, begyndte at radere, hviſte og gnide, indtil han til Slutning gned et Hul i Papiret. Bordet rystede under hans Anstrengelser og stødte til en lille Reol. Paa Reolen stod en Buste af italiensk Alabast, der forestillede Sophokles eller Eschylus. Den ærværdige Tragiker rokkede under Rystelsen først et Par Gange frem og tilbage paa det usikre Fodstykke, faldt saa ned fra Reolen og gik i Stykker.

— Det var den tredie Dumhed, Alexander! sagde Peter Ivanitsch, mens han tog Staaerne op. Og denne koster halvtredsindstyve Rubler.

— Jeg betaler Onkel! Jeg betaler! Men fordom ikke min Begejstring: Den er ren og ædel; jeg er saa lykkelig, saa lykkelig! Gud, hvor Livet er skjönt!

Onklen saae bekymret paa den ituslagne Buste og rystede paa Hovedet.

— Naar vil Du dog blive fornuftig, Alexander?

spurgte han. Jeg betaler! jeg betaler! det bliver den fjerde Dumhed. — Jeg ser, Du har Lykt til at fortælle om Din Lykke. Saa lad gaa da! Dersom det endelig er Onklernes sure Lod at maatte vise Deltagelse for det Naas, deres Brodersønner kan finde paa, saa vil jeg da ogsaa skjænke Dig et Kvarter. Sid rolig, gjør ikke en eller anden femte Dumhed, saa gaa Din Vej: jeg har travlt. Na, Du er lykkelig . . . Hvad saa videre? Fortæl, og lad det ikke vare forlænge.

— Om det ogsaa forholder sig saaledes, Onkel, saa er det Ting, som ikke lader sig fortælle, indvendte Alexander med et bestemt Smil.

— Jeg vilde hjælpe Dig paagled, men jeg ser, at Du alligevel vil begynde med de sædvanlige Præludier. Det betyder, at Historien trækker ud i en hel Time, og jeg har travlt: Posten venter ikke. Stop, lad saa hellere mig fortælle.

— De? Det var morsomt!

— Ja, hør efter, det bliver meget morsomt! Du havde igaar en Samtale under fire Djne med Din Skjønne . . .

— Hvoraf veed De det? begyndte Alexander opfarende. Lader De mig udspionere?

— Naturligvis, jeg holder Spioner i min Tjeneste for Din Skyld. Hvoraf formoder Du ellers, at jeg interesserer mig saa stærkt for Dig?

Disse Ord ledsagedes af et iskoldt Blik.

— Hvorledes kan De da vide det? spurgte Alexander og nærmede sig Onklen.

— Sæt Dig, sæt Dig, for Guds Skyld, og kom ikke for nær til Bordet; saa slaar Du igjen Noget i Stykker.

Det hele staar skrevet i Dit Ansigt; jeg kan læse det herfra. Det kom til en Forklaring imellem Jer.

Alexander blev rød og tav. Det var klart, at Onklen igjen havde truffet rigtig.

— I var Begge, som Skik og Brug er ved denne Bejlighed, yderst dumme . . .

Alexander gjorde en utaalmelig Bevægelse.

— Sagen begyndte med Ubethdeligheder, da I var blevne alene; med et eller andet Brodermønster, vedblev Onklen. Du spurgte, hvem hun broderede det for? Hun svarede: for Mama eller for Tante eller Noget i den Stil, og imens stod i begge To og rystede, som om I havde Feber . . .

— Nej, Onkel, der gjættede De ikke rigtig: det var ikke ved et Brodermønster; vi var i Haven, sagde Alexander ubetænksomt og tav pludselig igjen.

— Nu, saa med en Blomst da, sagde Peter Ivanitsch; — maaske ovenikjøbet en gul; det er ligemeget, hvad der her falder i Øjnene, naar man blot kan saa Noget at begynde Samtalen med; det kniber ellers med at saa Ordene frem. Du spurgte, om hun holdt af denne Blomst: hun svarede: „ja“ — hvorfor egentlig? „Fordi jeg holder af den“, sagde hun, og saa tav I Begge, fordi I vilde have sagt noget ganske Andet, og Samtalen kom saaledes ikke i Gang. Derefter saae I paa hinanden, smilede og blev røde i Hovedet.

— Men Onkel, Onkel! hvorledes kan De dog . . . sagde Alexander i den største Forlegenhed.

— Dernæst, fortsatte den ubønhørlige Onkel, begyndte Du at tale om, hvorledes der havde aabnet sig en ny Verden for Dig. Hun saae pludselig op paa Dig, som om hun hørte en uventet Nyhed; Du, kan jeg

tænke, vidste hverken ud eller ind, og gif rent fra det; senere begyndte Du igjen, neppe hørlig, at først nu havde Du lært at sætte Livet; at Du ogsaa tidligere havde set hende . . . hvad er det hun hedder: Maria?

— Nádinka.

— Men set hende, som det havde været i en Drøm; at Du havde forudsølt, at Du skulde mødes med hende; at det var Sympathien, som førte Jer sammen, og at Du fra nu af vilde tilegne hende al Din Poesi og Prosa . . . Og imens havde Du nok ordentlig travlt med Hænderne; Du har ganske sikkert væltet Noget eller slaaet Noget i Stykker.

— Onkel! De har beluret os?! raabte Alexander ude af sig selv.

— Ja, jeg sad der bagved Busten. Jeg har jo ikke andet at bestille, end at rende Dig i Hælene og høre paa alskens Bjank.

— Hvorledes kan De vide alt dette? spurgte Alexander tvivlsraadig.

— Det er svært nok! Lige fra Adam og Eva har Alle havt den selvsamme Historie med smaa Variationer. Saasnart man kjenner de handlende Personers Karakter, saa kjenner man ogsaa Variationerne. Det forundrer Dig, og Du er ovenikjøbet Forfatter. I tre Dage vil Du nu hoppe og springe omkring som en gal Mand og kaste Dig om Halsen paa Alle og Enhver, kun, for Guds Skyld, lad mig være fri! Jeg vil raade Dig til at lufte Dig inde i Dit Værelse, slippe al Dampen ud der og øve alle Dine Kunststykker paa Jevsøi, saa blot Ingen faar det at se. — Siden, naar Du har sundet Dig lidt, kan Du se at opnaa noget Andet, et Kys for Exempel . . .

— Et Kys af Nadinka! O, hvilken umaadelig, himmelft Belønning! raabte Alexander.

— Himmelft?!

— Hvorledes — mener De materiel, jordist?

— Udentvivl; det er en Virkning af Electriciteten! Forelskede er ganske som to Leydener-Glasfer, der er stærkt ladede. Electriciteten frigjør sig i Kysset, og naar den frigjør sig helt — saa Farvel Kjærlighed! Derefter følger Afkjøling . . .

— Onkel!

— Ja! Hvad trode Du?

— Hvilke Begreber!

— Det er sandt: jeg har glemt, at der igjen vil komme til at figurere „materielle Tegn“ hos Dig. Du vil igjen samle alstens Snabs, fordybe Dig derover og forsømme Dine Forretninger.

Alexander foer pludselig med Haanden til Lommen.

— Hvad, har Du allerede begyndt? Du vil gjøre affurat det Samme, som Menneskene have gjort fra Verdens Skabelse.

— Rimeligvis det Samme, som De ogsaa har gjort, Onkel?

— Ja, kun mere dumt.

— Mere dumt! Kalder De maaske det Dumhed, at jeg vil elske dybere og stærkere end De, ikke vil spotte med Jølelser, ikke le ad dem eller lege koldt med dem, som De . . . og ikke drage Forhænget fra de hellige Mystier . . .

— Du vil elske, som alle Andre, hverken dybere eller stærkere; Du vil ogsaa drage Forhænget fra Mystierne; men Du vil være ene om at tro paa en evig og uforanderlig Kjærlighed og lade det være Din eneste

Tanke; men det er netop dumt; derved bereder Du blot Dig selv mere Sorg end nødvendig.

— O, det er frygtelig, frygtelig, hvad De siger, Onkel! Hvor ofte har jeg ikke lovet mig selv at dølgge for Dem, hvad der foregaar i mit Hjerte . . .

— Hvorfor dølgger Du det da ikke? — Du kom jo selv her og forstyrrede mig!

— Men De er jo dog min eneste Paarørende, Onkel: Med hvem skal jeg ellers dele dette Overmaal af Følelser? Og De kan uden Medlidenhed høre Deres anatomiske Kniv i de allerhjemmeligste Folder af mit Hjerte?

— Det gjør jeg ikke for min Fornøjelses Skyld; Du har selv bedt mig om Raad. Hvormange Dumheder har jeg ikke sparet Dig for!

— Nej, Onkel! saa lad mig hellere bestandig gjælde for dum i Deres Øjne; men jeg kan ikke eksistere med saadanne Begreber om Livet og om Menneffene. Det er altfor tungt, altfor trist! Saa behøver jeg ikke Livet; jeg vil ikke have det paa saadanne Betingelser, — hører De? jeg vil ikke have det!

— Det hører jeg nok; men hvad skal jeg gjøre? Jeg kan jo dog ikke tage det fra Dig.

— Tiltrods for Deres Forudsigelser skal jeg blive lykkelig; jeg vil elske evig og kun een Gang! sagde Alexander.

— Det siger man altid i Din Alder. Men det gaar for vidt, naar man kaster sit Arbejde bort for Kjærligheden. Elskov for sig og Arbejde for sig . . .

— Jeg gjør Uddrag af thydske . . .

— Na Snak, Du gjør ikke det, der ligner Uddrag;

Du hengiver Dig blot til Din „søde Fryd“, men Redaktøren giver Dig Afsted . . .

— Lad ham det! jeg behøver ham ikke. Er jeg nu i Stand til at tænke paa den lave Fordel, naar . . .

— O, „den lave Fordel“! lave! Byg Du Dig hellere en Hytte paa Bjerget, lev af Vand og Brød og syng:

For mig en ussel Hytte
med Dig er Salighed . . .”

men jeg siger blot, at naar Du ikke har mere af det „lave Metal“, saa skal Du ikke bede mig, — Du faar ikke . . .

— Jeg synes ikke, at jeg ofte har ulejlighet Dem.

— Hidtil ikke, Gud være lobet! Men det kan komme endnu, hvis Du holder op med at arbejde. Kjærlighed fordrer ogsaa Penge; man maa være flottere end til daglig Brug og har mange forskjellige Udgifter . . . Na, denne Kjærlighed i de Tyve! Se, den kan man kalde lav, rigtig lav, ikke en Pibe Tobak værd!

— Hvilken Kjærlighed, Dufel, duer da: den i de Tyrrer?

— Jeg veed ikke, hvorledes Kjærligheden er i de Tyrrer, men i de Niogtredive . . .

— Som Deres?

— Na ja, som min.

— Det vil sige, slet ingen.

— Hvor kan Du vide det?

— Som om De skulde kunne elske?

— Hvorfor ikke? Er jeg maaske ikke et Menneske? Eller er jeg maaske firfjindstyve Aar? Men dersom jeg elsker, saa elsker jeg med Forstand, glemmer ikke mig selv og slaar hverken i Stykker eller vælter nogen Ting.

— En forstandig Kjærlighed! Det var en rar Kjærlighed, som ikke glemmer sig selv! indvendte Alexander spottende.

— Det er kun en tankeløs og dyriff Kjærlighed, afbrød Peter Ivanitsch: — som ikke husker; men en forstandig maa nødvendigvis huske; i modsat Fald er det ikke Kjærlighed . . .

— Men hvad da?

— En Gemenhed, som Du siger.

— De — elske! udbrød Alexander med et vantro Blik paa sin Onkel: — Ha, ha, ha!

Peter Ivanitsch skrev tavst videre.

— Hvem kan det dog være, Onkel? spurgte Alexander.

— Det har Du Lyft til at vide?

— Ja, det har jeg rigtignok.

— Min Brud.

— Deres — Brud! stammede Alexander, forbauset, sprang op fra sin Stol og gik henimod Onklen.

— Ikke for nær, ikke for nær, Alexander, luk Klappen! sagde Peter Ivanitsch, da han saa de store Øjne, som hans Brodersøn gjorde, og skyndte sig med at skrabe forskjellige Sager til sig, som Buxer, Figurer, Uhr og Blækhus.

— Saa gifter De Dem formodentlig?

— Formodentlig.

— Og De er saa rolig: skriver et Brev til Moscom, taler om udenforstaaende Sager, besørger en Fabrik og ræsonnerer ovenikjøbet saa djævelsk koldt om Kjærlighed!

— Hvorledes — koldt: det var noget Nyt! Hos Djævlene skal der være hedt, siger man. Hvorfor ser Du saa vildt paa mig?

— De — gifte Dem!

— Hvad mærkeligt er der saa deri? spurgte Peter Ivanitsch og lagde Pennen fra sig.

— Hvorledes: De gifter Dem uden at sige mig et eneste Ord!

— Undskyld, jeg har glemt at bede om Din Tilladelse!

— De skal ikke bede om Tilladelse, Onkel, men jeg bør dog vide det. Min kjædelige Onkel gifter sig, og jeg veed Ingenting, man har ikke engang sagt mig det!

— Nu har jeg jo sagt det.

— Ja, sagt det, fordi det passede i Samtalen.

— Jeg sørger saavidt mulig for at gjøre Alt, hvor det passer.

— Nej, jeg burde dog være den Første, De meddeler Deres Glæde: De veed, hvor jeg holder af Dem, og hvor jeg elsker . . .

— Jeg undgaar i det Hele taget Delinger, og navnlig i Egteskabet.

— Veed De hvad, Onkel? sagde Alexander levende:

— Maaſte . . . jeg kan ikke skjule Noget for Dem . . . Det er ikke min Natur, jeg vil sige Alt . . .

— Na, Alexander, jeg har ikke Tid; dersom det er en ny Historie, kan den saa ikke vente til imorgen?

— Jeg vil blot sige, at jeg maaſte . . . ogsaa er nærved den samme Lykke . . .

— Hvad? sagde Peter Ivanitsch, idet han saa smaat spidsede Ører: — det lyder interessant . . .

— Ah, interessant? Saa skal jeg ogsaa plage Dem: jeg siger det ikke.

Peter Ivanitsch tog ganske ligegyldig en Pafse, lagde Brevet derpaa og begyndte at forsegle det.

— Maaske gifter jeg mig ogsaa! sagde Alexander lige i Dret paa Onklen.

Peter Ivanitsch slap Brevet og saae meget alvorlig paa ham.

— Alexander, luf Klappen! sagde han.

— Spøg De kun, Onkel; men jeg spøger virkelig ikke. Jeg vil bede Moder om Tilladelse.

— Du vil gifte Dig!

— Og hvorfor ikke?

— I Din Alder?

— Jeg er treogthve Aar.

— Saa er det unægtelig paa Tiden! I den Alder er det kun Bønder, der gifte sig, naar de har Brug for en Arbejderske i Huset.

— Men dersom jeg er forelsket i en Pige og har Mulighed for at gifte mig, saa er det efter Deres Mening ikke nødvendig . . .

— Jeg raader Dig paa ingen Maade til at gifte Dig med et Gruentimmer, som Du blot er forelsket i.

— Hvorledes, Onkel! Det var noget Nytt: det har jeg aldrig hørt før.

— Der er saameget, som Du ikke har hørt før.

— Jeg har altid tænkt, at Egteskab uden Kjærlighed ikke bør finde Sted.

— Egteskab for sig, og Kjærlighed for sig, sagde Peter Ivanitsch.

— Hvorledes, skal man da gifte sig . . . efter Beregning?

— Med Beregning, men ikke efter Beregning. Kun maa denne Beregning ikke alene have med Pengene at gjøre. Manden er skabt til at leve i Kvindens Selskab. Naar Du da begynder at anfille Dine Beregninger om,

hvorledes Du skal gifte Dig, saa begynder Du at søge og vælge imellem Kvindeskjønnet . . .

— Søge, vælge! sagde Alexander forundret.

— Ja, vælge. Derfor raader jeg Dig heller ikke til at gifte Dig, naar Du forelsker Dig. Kjærligheden forgaar dog, — det er jo en temmelig forslidt Sandhed.

— Det er den allergroveste Løgn og Bagtalelse!

— Nu lader Du Dig ikke overbevise; men Du vil selv saa det at se med Tiden. Husk paa mine Ord: Kjærligheden forgaar, det gjentager jeg: og da vil den Kvinde, som forekom Dig at være et Ideal af Fuldkommenhed, maaske befindes overmaade ufuldkommen; men Sagen staar ikke til at ændre. Kjærligheden forhindrer Dig i at se Mængden af Egenskaber, som ere nødvendige for en Hustru. Derimod, naar Du vælger, saa overvejer Du koldblodig: har den og den Kvinde saadanne Egenskaber, som Du ønsker at se hos Din Hustru? Og deri ligger den egentlige Beregning. Hvis Du finder en saadan Kvinde, saa maa hun nødvendigvis altid behage Dig, fordi hun svarer til Dine Anskuelser, Principer og Tilbøjeligheder. Hermed opstaar der imellem Dig og hende et nærmere Forhold, som fiden antager Formen af . . .

— Kjærlighed? spurgte Alexander.

— Ja, . . . Bane.

— At gifte sig uden Sværmeri, uden Kjærlighedens Poesi, uden Videnskab; overveje, hvorledes og hvorfor!

— Ja, Du kunde godt gifte Dig uden at overveje og spørge Dig selv: hvorfor; det veed Du vist, det vilde være ganske, som da Du rejste hertil; da spurgte Du heller ikke Dig selv, hvorfor.

— Saa De gifter Dem altsaa efter Beregning? spurgte Alexander.

— Med Beregning, rettede Peter Ivanitsch.

— Det kommer ud paa Eet.

— Nej, efter Beregning vil sige, at gifte sig for Penge: det er lumpent; men at gifte sig uden Beregning, det er dumt! . . . Men Du skulde slet ikke gifte Dig nu.

— Naar skal jeg da gifte mig? Naar jeg bliver gammel? Hvorfor skal jeg følge et absurd Eksempel?

— Som mit? Jeg takker!

— Jeg taler ikke om Dem, men i det Hele taget om Alle. Man hører, der er Bryllup, gaar hen i Kirken, — og hvad ser man? En smuk og zart Skabning, næsten et Barn, som kun ventede paa Elskovens magiske Berøring for at udfolde sig til en Pragtblomst, og pludselig river man hende bort fra hendes Duffer, fra Ammen, fra de barnlige Lege, fra Dands og Lystighed, og Gud være lovet, hvis det endda er Alt. Men ofte kaster man ikke engang et Blik i hendes Hjerte, som maaske ikke tilhører hende mere. Hun klædes i Flor og Kniplinger, smykkes med Blomster, og uden at man bryder sig om hendes Taarer og Blegghed, slæbes hun afsted som et Offer og stilles — ved Siden af hvem? Ved Siden af en ældre Mand, som oftest grim, og som allerede har mistet Ungdommens Friskhed. Han ser enten paa hende med en fornærmelig Attraa eller maaler hende koldt fra Øverst til Nederst og tænker imidlertid: „Du er smuk; men Du har nok ogsaa Hovedet fuldt af Daarskaber, som Elskov og Roser, — disse Nykker skal jeg nok faa Bugt med, det er kun Barnestreger! Naar Du bliver min, maa Du vænne Dig af med at sukke og sværme og vide at føre Dig med Anstand,“ eller, hvad værre er, han sværmer for hendes Midler. Den Allerhygste, man ser, har sine tredive Aar paa Bagen. Han møder ofte med

en Maane paa Isen og et Kors om Halsen, det er sandt, undertiden endogsaa med en Stjerne paa Brystet. Og det hedder: „Der er han, hvem alle Din Ungdoms Skatte ere helligede, ham tilkommer Dit Hjertes første Banken og Tilstaaelse, hvert Blik, hvert Ord, din jomfruelige Omhed, hele Livet.“ Men rundtomkring trænger sig i tætte Rhynger de, som er hendes Lige i Ungdom og Skjønhed, og som egentlig burde staa ved Brudens Side. De sluger det blege Offer med Djnene og synes at sige: „Se, naar vi har faaet Ende paa Friskheden, Sundheden og bliver skaldede, saa gifter vi os ogsaa, og saa faar vi ogsaa en saadan Pragtblomst . . .“ Det er rædsomt!

— Det er skruet, sthygt, Alexander! Du har nu i to Aar, sagde Peter Ivanitsch, skrevet baade om Gjødning, om Kartofler og andre alvorlige Gjenstande, hvor Stilen var streng og sammentrængt, men taler dog endnu bestandig skruet. For Guds Skyld, hengiv Dig ikke til Ekstasen, eller, naar denne Galstab kommer over Dig, saa ti hellere stille og lad den faa Tid til at fortage sig; i denne Tilstand vil Du hverken sige eller gjøre Noget ordentlig, men absolut prostituere Dig.

— Hvorledes, Onkel? er det maaske ikke i Ekstasen, at Digteren undfanger sine Tanker?

— Jeg veed ikke, hvorledes de undfanges, men jeg veed, at de springer helt færdige ud af Hovedet, det vil sige, naar de ere gennemarbejdede, og først da kan der være Tale om dem. Men, sagde Peter Ivanitsch efter en lille Pausse: — med hvem skulde man da, efter Din Mening, gifte disse skjønne Væsener?

— Med dem, de elsker, som endnu ikke har tabt den ungdommelige Skjønheds Glands, og i hvis

Hoved og Hjerte man overalt fornemmer Livets Pulseren, i hvis Dgne Straalerne endnu ikke er slukkede, paa hvis Kinder Rødmen ikke er bleven kold eller har tabt sin Friskhed: Sundhedens Kjendetegn: med dem, som ikke vil føre den skønne Veninde gennem Livet ved en udtæret Haand, men bringer hende et Hjertes Gave, fuldt af Kjærlighed til hende, i Stand til at forstaa og dele hendes Følelser, medens Naturens Ret . . .

— Det er nok! Det vil sige, med saadanne raske Svende som Du selv. Dersom vi levede i Arkadien, „midt i Enge og tykke Skove“, — saa var det en anden Sag; men som det nu er, vilde der ikke komme noget Godt ud af et saadant Frisfhyrs-Giftermaal som Dit! I det første Aar er Du aldeles ellebild, men siden begynder Du at se bagved Kulisserne, og giver man da Din Hustru sin egen Stuepige til Medbejlerske, fordi Naturens Ret, som Du snakker om, kræver Forandring, noget Nyt — jo, det var en herlig Indretning! Og Hustruen, som opdager Mandens Skjælsstykker faar nu paa eengang Interesse for Militære, for Parader og Mascherader og gjør Dig til . . . Uden Midler er det endnu værre: „man maa dog leve“, hedder det!

Peter Ivanitsch satte et surt Ansigt op.

— „Jeg er gift“, hedder det, fortsatte han: — jeg har hele tre Børn, hjælp mig, jeg veed ikke, hvor jeg skal tage Føden fra, jeg er fattig . . .“ fattig! Det er modbydelig! Nej, jeg haaber dog, at Du hverken vil indregistrere Dig under den ene eller den anden af disse Kategorier.

— Jeg kommer under de lykkelige Egtmænds Kategori, Onkel, og Nådinka under de lykkelige Hustruers. Jeg vil ikke gifte mig, som Pluraliteten har for Skik,

naar de kun kan slynge den gamle Vise: „Ungdommen er forbi, man er kjed af den enlige Stand, saa maa man gifte sig!“ Sæg er ikke af den Slags!

— Du taler i Vildelse, Kjære!

— Hvor kan De vide det?

— Fordi Du er ganske saadan et Menneſte, som Andre, og hvad Andre gjør, det har jeg længe vidst. Sig mig engang, hvorfor vil Du gifte Dig?

— Hvorfor? hvorfor? Nádinka — min Hustru! udbrod Alexander og skjulte Ansigtet i sine Hænder.

— Naa, hvad saa? Ser Du: Du veed ikke selv, hvad Du skal fige.

— Ah! Jeg taber Vejret ved den blotte Tanke! De veed ikke, hvor jeg elsker hende, Onkel! Jeg elsker saaledes, som endnu Ingen har elsket: med al min Sjæls Kraft; jeg vil gjøre Alt for hende . . .

— Du maatte hellere skjælde mig ud, Alexander, eller, naar galt skulde være, omfavne mig, end komme med saadan en erkendum Frase! Jeg kan ikke forstaa, hvordan Du kan saa den over Dine Læber! „Saaledes som endnu Ingen har elsket!“

Peter Ivanitsch trak paa Skuldrene.

— Hvorledes, er det maaske ikke mulig?

— Forøvrig, naar jeg ser paa Din Kjærlighed, saa vil jeg indrømme Sandheden af: at det er umulig at elske mere dumt!

— Men hun siger, at man maa vente et Aar, at vi er unge og maa prøve os selv først . . . et helt Aar . . . og da . . .

— Et Aar! Ah! Det skulde Du have sagt for længe siden! afbrød Peter Ivanitsch: — Det har hun

foreflaaet? Hvad det er for en klog Pige! Hvor gammel er hun?

— Atten Aar.

— Og Du — treogthve. Nu min Ven, hun er treogthve Gange klogere, end Du. Jeg ser, hun forstaar sig paa Forholdene. Hun vil blot spase med Dig, kofettere lidt, dermed gaar Tiden behagelig og siden . . . Man maa tilstaa: der gives overmaade kloge Skabninger mellem disse Pigebørn! Nu, saa gifter Du Dig ikke. Jeg tænkte, Du vilde se at gjøre det af i en Fart og i al Hemmelighed. I Din Alder gøres den Art Dumheder saa hurtigt, at man ikke faar Tid til at forhindre dem; men om et Aar! Til den Tid vil hun holde Dig for Aar . . .

— Hun — holde for Aar, kofettere! Pigebarn! hun, Madinka! Sy, Onkel! Hvem har De omgaaedes hele Deres Liv, hvem har De haft at gjøre med, hvem har De elsket, naar De nærer den Slags Tanker?

— Jeg har omgaaedes med Mennesker — elsket en Kvinde.

— Hun skulde bedrage! Denne Engel, denne personificerede Oprigtighed! En Kvinde saa ren og straalende, som Gud endnu aldrig har skabt . . .

— Men alligevel en Kvinde, der sandsynligvis engang vil bedrage.

— Saa skal vi se, at jeg vel sagtens ogsaa vil gjøre det.

— Ja, med Tiden — ogsaa Du.

— Jeg! Om dem, som De ikke kjender, kan De formode hvadsomhelst; men det er skammelig af Dem at mistænke mig for en saadan Lavhed. Hvad er jeg da i Deres Øjne?

— Et Menneſte.

— Alle er ikke enſ. De maa vide, det var ikke for Spøg, at jeg gjorde hende det Løfte at elſte hende hele Livet; jeg er beredt til at bekræfte det med en Ed . . .

— Det veed jeg nok! Et anſtændigt Mandſkolt tvivler ikke paa Oprigtigheden af den Ed, ſom han tilſværges en Kvinde, men ſiden bedrager han hende dog eller bliver kold, uden at han ſelv veed hvorfor. Dette ſter ikke med Overlæg, og heri er ſlet intet Skjændigt. Der er Ingen, ſom har Skyld; det er Naturen, der ikke tillader Noget at elſte evig. Og de, der tro paa en evig og uforanderlig Kjærlighed, gjør affurat det ſamme, ſom de Iffetroende; kun lægger de ikke Mærke til det eller vil ikke være det bekjendt. „Vi ſtaar højt over Sligt, vi er ikke Menneſker, men Engle“ — Hvor dumt!

— Men der er jo dog Elſkere, Egteſkolt, ſom elſker hinanden evig og lever hele Livet ſammen . . .

— Evig! — Den ſom elſker i to Uger, kalder man en Juſentast, men to, tre Aar: det hedder ſtrag evig! Hvad bliver der til Slutning af alle diſſe ſmaa Villigheder, denne idelige Opmærkſomhed, denne Tørſt efter at være ſammen, Taarerne, Begejſtringen og alt dette Pjant? Egttemændenes Kulde og Kluntethed er endogſaa bleven til et Ordsprog. „Hos dem forvandler Kjærligheden ſig til Venſkab!“ ſiger de Alle med en vigtig Mine: men ſaa er den jo ikke mere Kjærlighed!

— Venſkab! Og hvad er det for et Venſkab: fælles Intererſſer, Omſtændigheder, een Skjæbne, — og derfor bor man ſammen; men hvor dette ikke findes, gaar hver til ſin Side, elſker Andre, En før, en Anden ſenere: og dette kaldes Falſkhed! Men de, ſom lever ſammen, forenes blot ved Vanen, ſom jeg vil betro Dig er ſtærkere end

nogensomhelst Kjærlighed; det er ikke for Intet, den hedder den anden Natur. Ellers vilde Menneſter jo ikke ophøre med at plage ſig ſelv under Adſkillelſen eller ved den Elſtedes Død; men man trøſter ſig jo dog. Og ſaa ſkal det hedde: evig, evig! . . . Man ſtriger op og veed ikke engang, hvad der er Tale om!

— Hvorledes gaar det til, Onkel, at De ikke ſelv er ængſtelig? Maaſte vil ogſaa Deres Brud . . . undſkyld . . . holde Dem for Nar?

— Det tænker jeg ikke.

— Hvilken Selvkjærlighed!

— Det er ikke Selvkjærlighed, men Beregning.

— Ingen Beregning!

— Nu, Overlæg, om Du vil.

— Men derſom hun bliver forelſket i en Anden?

— Man maa ikke lade det komme ſaa vidt; men derſom Ulykken ſkulde ſke, ſaa maa man ſørge for paa en fin Maade at ſaa hende fra det.

— Som om det var muligt? Staar det maaſte i Deres Magt?

— Ganſke viſt.

— Det vilde ſaa alle bedragne Egttemænd gjøre, ſagde Alexander: — hvis der var et Middel . . .

— Alle Egttemænd er ikke ens, Kjære. Nogle forholder ſig ganſke ligegyldige til deres Huſtruer; de ſer ſlet ikke, hvad der foregaar omkring dem, og vil ikke engang ſe det; Andre, mere ſelvkjærlige, vil gjerne, men de forſtaa ikke at gribe Sagen rigtig an.

— Hvorledes bærer De Dem da ad?

— Det er min Hemmelighed; men man kan jo ikke tale med Dig: Du har Feber.

— Jeg er lykkelig nu og takker Gud; men hvad der skal komme, tænker jeg ikke paa.

— Den første Halvdel af Din Sætning er saa forstandig, at den gjerne kunde være sagt af en Ikke-Forelsket; den viser Forstand paa at benytte sig af det Nærværende; men den anden, maa Du undskyldes, er ikke en sur Sild værd. „Hvad der skal komme, tænker jeg ikke paa!“ Det vil sige: jeg vil ikke vide, hvad der er sket igaar, eller hvad der sker idag, jeg vil hverken tænke eller overveje, hverken forberede mig til det Gode eller afholde mig fra det Ondt, men lade staa til, som Vinden blæser!

— Hvorledes skal man da bære sig ad efter Deres Mening, Onkel? Naar det salige Øjeblik kommer, maa man holde det under et Forstørrelsesglas . . .

— Nej, under et Formindskelsesglas, for ikke strax at gaa fra Forstanden af Glæde og hænges om Halsen paa Folk.

— Eller Sorgens Øjeblik, fortsatte Alexander: — skal man se det i Deres Formindskelsesglas?

— Nej, Sorgen maa man se i Forstørrelsesglasset; en Ubehagelighed er altid lettere at bære, naar man forestiller sig den dobbelt saa stor, som den virkelig er.

— Hvorfor, vedblev Alexander ærgerlig, skal jeg dog med kold Beregning dræbe enhver Glæde i Fødselen, uden at have nydt den, medens jeg tænker: den forgaar eller stuffer? Hvorfor skal jeg plage mig med Sorgen, før den endnu har indfundet sig? . . .

— For, naar den indfinder sig, afbrød Peter Zvanitsch, at kunne tænke: Sorgen vil ogsaa forgaa, som den i sin Tid forgik baade for mig og for mange Andre.

Jeg haaber, det er ikke saa galt og vel værd at lægge Mærke til.

— Der er altsaa Hemmeligheden ved Deres No! sagde Alexander takkesfuld.

Peter Ivanitsch tav og skrev.

— Men hvad er det for et Liv! begyndte Alexander igjen: — aldrig glemme, men stadig tænke og tænke . . . Nej, jeg føler, det er ikke saaledes! Jeg vil leve uden Deres kolde Analyse, uden at tænke paa, om der venter mig en Ulykke og Fare eller ikke, — det er mig ligegyldig! Hvorfor skal jeg tænke derover i Forvejen og forgifte . . .

— Jeg siger jo, hvorfor; men han bliver alligevel ved Sit! Rød mig ikke til at anstille en fornærmelig Sammenligning paa Din Beføstning. Fordi, naar man forudser en Fare, en Hindring eller en Ulykke, saa kan man altid lettere tumle med den eller bære den: man gaar hverken fra Forstanden eller dør; og naar Glæden kommer, saa springer man ikke omkring og vælter Busten, — er det tydelig? Man siger ham: her er Begyndelsen, se nøje til og forestil Dig heraf, hvad Enden vil blive; men han lukker Øjnene, ryfter paa Hovedet, som om han saae et Spøgelse, og bærer sig ad som et Barn. Efter Din Mening er det bedst at lade hver Dag sørge for sig, mens Du sidder paa Dørtærskelen til Din Hytte og inddeler Livet i Middagsselskaber, Balaftener, Kjærlighed og varigt Venskab. Alle ønske Guldalderen! Jeg har allerede sagt Dig, at med Dine Begreber kan man sidde lunt og godt inden Døre paa Landet med en Mutter og en halv Snes Røllinger; men her maa man tage anderledes fat. Og derfor maa man uafsladelig tænke og huske, hvad man har gjort igaar, og hvad man gør idag, for at

vide, hvad man skal gjøre imorgen: det vil sige, leve under en uafbrudt Kontrol med sig selv og sit Arbejde. Paa denne Maade kan man opnaa et ordentlig Resultat; men saaledes . . . Dog, hvorfor taler jeg egentlig med Dig: Du er i Vildelse nu. Ej! Klokken er snart Et. Ikke et Ord mere, Alexander; gaa . . . jeg vil ikke høre paa Dig. Spis hos mig imorgen; her kommer En og Anden.

— Da vel aldrig Deres Venner?

— Jo, Konjoff, Smirnoff, Fjodoroff — Du kjender dem; desuden kommer ogsaa . . .

— Konjoff, Smirnoff, Fjodoroff! Det vil sige, de samme Folk, som De har Forretninger med?

— Savist, det er alle Folk, som jeg har Brug for.

— Saa det er altsaa Deres Venner? Det maa jeg sige, jeg har ikke set, at De har modtaget Noget med særlig Varme.

— Jeg har allerede sagt Dig, at jeg kalder dem mine Venner, som jeg ser oftest, og som skaffer mig enten Nytte eller Fornøjelse. Hvorfor i al Verden skulde man fore dem gratis?

— Og jeg tænkte, at De før Brylluppet vilde tage Afsted med Deres sande Venner, som De elsker af Hjertet, og i deres Selskab for sidste Gang ved Bægeret mindes den glade Ungdom og maaske ved Afsteden trykke dem fast til Deres Hjerte.

— I Dine Bar Ord er Alt, hvad der ikke findes eller ikke skulde findes i Livet. Med hvilken Begejstring vilde Din Tante her ikke falde Dig om Halsen! Det er virkelig ogsaa sandt: her er baade „sande Venner“, medens der i Virkeligheden kun gives simpelthen Venner, og et „Bæger“, da man jo dog drikker af Pokaler eller af

Glas, og endelig „Omsavnelser ved Afsseden,“ da der ingen Afssed gives. Na, Alexander!

— Og det gjør Dem ikke ondt at stilles fra disse Benner eller idetmindste se dem mindre ofte? sagde Alexander.

— Nej, jeg har aldrig nærmet mig saa stærkt til Noget, at jeg skulde savne dem, og det Samme vil jeg raade Dig.

— Men maaske er de Andre ikke saaledes: maaske det gjør dem ondt i Dem at miste en god Kammerat og Selskabsbroder?

— Det er igjen ikke min Sag, men deres. Det er just ikke første Gang, at jeg har mistet den Slags Kammerater, men jeg er dog ikke død af det endnu. Saa kommer Du altsaa imorgen?

— Imorgen, Dufel . . . jeg . . .

— Hvad?

— Jeg er bedt ud paa Landet.

— Rimeligvis til Vjubeekis?

— Ja.

— Saaledes! Nu, som Du vil. Glem ikke Dit Arbejde, Alexander: jeg skal sige Redaktøren, hvad Du tager Dig for . . .

— Men Dufel, hvor er det mulig! Jeg skal ganske bestemt ende mine Udtog af de tydske Økonomer . . .

— Saa skulde Du da begynde dem først. Husk mine Ord: bed ikke om det „lave Metal“, naar Du om kort Tid ganske hengiver Dig til Din „søde Fryd“!

IV.

Alexanders Liv delte sig i to Døle. Embedet slugte hele Formiddagen. Han rodede i støvede Dokumenter, overvejede Sager, som aldeles ikke angik ham, og regnede Millioner af fremmede Penge sammen paa Papiret. Men undertiden nægtede Hovedet at tænke for Andre, Pennen faldt ud af hans Haand, og han blev med Et overvældet af den „søde Fryd“, som Peter Ivanitsch var saa vred paa. Da lænede Alexander sig tilbage i Stolen og lod sig i Tankerne henflytte til et roligt og grøntbevoget Sted, hvor der hverken fandtes Papirer eller Blæk, hverken sælsomme Figurer eller Kancelli-Uniformer, hvor der herskede Ro, Velbære og Kjølighed, hvor en elegant møbleret Sal duftede af Blomster og gjenlød af et Fortepianos Toner, hvor der hoppede en Poppegøje i i Buret, medens Binden i Haven satte Birketræernes Grene og Syrenbustene i en let Bevægelse. Og Dronningen for det Hele — var hun . . . Om Morgenens, i Kancelliet, er Alexander tilstede paa Ljubézkis Landsted paa en af Øerne, og om Aftenen præsidere han der i egen virkelige Person. Lad os tage os den Frihed, at kaste et Blik paa hans Lykkelighed.

Det var en hed Dag, en af de sjældne i Petersborg: Solen oplivede Markerne, men lagde de petersborgske

Gader øde; dens Straaler brændte paa Graniten, sprang tilbage fra den og skoldede Menneffene. Folk gik langsomt og hængte med Hovedet og Hundene med Tungen ude af Halsen. Byen lignede en af hine Byer i Eventyret, hvor Alt, paa Trolldmandens Bink, med Et er bleven til Sten. Hjøretøjerne larmede ikke paa Brostenene, Markiserne var som lukkede Djenlaag slaaede ned for Vinduerne, Træbrolægningen skinnede som et Parketgulv, og man brændte Fodderne paa Fortovene. Overalt var der kjedelig og søvnig. Fodgjængerer søgte efter Skygge, medens han tørrede Sveden af Ansigtet. En Diligence med sex Passagerer slæbte sig langsomt afsted udenfor Byen næsten uden at rejse Støv efter sig. Klokkerne fik Embedsmændene fra deres respektive Kontorer og spredtes langsomt Hver til Sit.

Alexander foer afsted, som om Løftet var faldet ned i Huset, og saae paa Uhrer, — det var for sent: han kunde ikke naa at komme til Middag. Han sprang ind i en Restauration.

— Hvad har De? Hurtig!

— Soupe julienne og à la reine; Sauce à la provençale, à la maitre d'hôtel, Steg, Raskun, Wildt og Omelette soufflée.

— Nu, lad mig faa Suppe à la provençale, Sauce julienne og Rjød soufflé; men faa hurtig som mulig!

Opvarteren saae paa ham.

— Hvad bliver det til? sagde Alexander utaalmodig.

Opvarteren sprang afsted og bragte, hvad der faldt ham ind. Alexander var overmaade tilfreds. Han oppebiede ikke Desserten, men løb afsted til Landingsstedet ved Nema'en. Der ventede ham en Vaad med to Kor-

karle. Efter en Times Forløb fik han Øje paa den forjattede Blet, rejste sig op i Baaden og saae ud i det Fjerne. Først blev hans Blik klart af Frygt og Uro, som gik over til Tvivl. Derpaa foer der et Glædeslys, som en Solstraale, over hans Ansigt. Han skjelnede ved Løvhytten i Haven en bekjendt Klædning; der blev man nu ogsaa ham vaer og vinkede med et Tørklæde. Man ventede ham og havde maaske allerede ventet ham længe. Det var, som om hans Stovlesaalers brændte af Utaalmødighed.

„Åh, dersom man kunde gaa paa Vandet! tænkte Alexander. Man hitter paa alt mulig Stads, men det kan man ikke finde paa!“ Korkarlene førte Marerne langsomt og afmaalt, som en Maskine. Sveden haglede i Strømme ned over deres solbrændte Ansigter; hvad angik det dem, at Hjertet hoppede i Livet paa Alexander, at han, uden at vende Øjet fra det ene Punkt, han havde i Sigte, allerede to Gange i Tanker havde stukket snart det ene, snart det andet Ben over Rælingen; de lod som Ingenting og roede væk med den samme Mægma, medens de imellemstunder tørrede Sveden af Ansigtet med Ermet.

— Munter! sagde han. En halv Rubel i Driftpenge!

Det kan nok være, at de tog fat og begyndte at springe paa deres Sæder! Hvor var Trætheden nu? Hvor fik de Kræfter fra? Marerne dansede formelig paa Vandet.

Baaden skød for hvert Tag afsted med en saadan Fart, at tre Favne var som Ingenting. Efter en halv Snes Mareslag, beskrev Bagstavnen allerede en Bue, og Baaden lagde gratiøst til, lige ved Bredden. Alexander og Nádinka smilede hinanden imøde og saae ufravendt

paa hinanden. Abdujeff traadte med den ene Fod i Vandet istedenfor paa Bredden, Nádinka brast i Latter.

— Saa smaat, Herre, vent lidt og lad mig lange Dem en Haand, sagde en af Rorkarlene, da Alexander allerede var iland.

— Vent mig her, sagde Alexander og løb hen til Nádinka.

Hun smilede Alexander ømt imøde. For hver Bevægelse, som havde bragt Baaden nærmere til Bredden, steg og sank hendes Barm stærkere.

— Nadjéschda Alexándrovna! sagde Abdujeff, som neppe kunde faa Vejret af Glæde.

— Alexander Fjodoritsch! svarede hun.

De kastede sig uvilkaarlig fremad, men standsede og betragtede hinanden med et Smil og fugtige Øjne og var ikke istand til at sige Noget. Saaledes hengik et Par Minuter.

Det var ikke Peter Ivanitschs Skyld, at han ikke havde lagt Mærke til Nádinka første Gang. Hun var ingen Skjønhed og fængslede ikke strax Opmærksomheden. Men Den, som fordybede sig i hendes Træk, vilde ikke saasnart vende Øjet fra hende igjen. Hendes Ansigt var sjelden roligt i to Minuter. Alle de Tanker og forskjelligartede Følelser, som bevægede sig i hendes for ethvert Indtryk modtagelige og let bevægelige Sjæl, vekslede uafsladelig med ny, og disse Følelsers Afstygninger smeltede sammen til et forbavsende Spil, som hvert Øjeblik gav hendes Ansigt et nyt og overraskende Udtryk. Øjnene, til Exempel, slyngede pludselig ligesom Lyn og skjulte sig saa øjeblikkelig bagved de lange Øjenhaar. Ansigtet bliver livløst og ubevægeligt, — og det er, som om man havde en Marmorstatue for sig. Man venter, at der

herefter igjen skal komme en lignende gennemtrængende Straale; men det er langtfra! Djenlaagene hæver sig ganske langsomt, og Blikket overgyder En med et mildt Skjær, som Maanens, naar den langsomt kommer hvømmende ud af en Sky. Man føler ubilkaarlig en let Hjertebanken overfor et saadant Blik. — I Bevægelserne gjentog det Samme sig. De havde megen Gratie, om end ikke en Sylphides; der var noget Bildt og Stormende i denne Gratie, som Naturen giver Alle, men som Kunsten senere borttager lige til det sidste Spor, istedenfor blot at formilde den. Netop disse Spor viste sig ofte i Nádinkas Bevægelser. Hun sidder undertiden i en malerisk Stilling, da med Gæt, Gud maa vide, ifølge hvilken indre Kærelse, denne smukke Stilling forstyrres af en ubentet Bevægelse, som igjen er forstyrrende. I Samtalen forekom de samme ubilkaarlige Omslag: snart en rigtig Bedømmelse, snart Sværmeri, en Dom og en barnagtig Slutning eller sin Forstillelse. Alt dette godtgjorde, at hun havde en kvif Forstand, et egenfindigt og omstifteligt Hjertelag. Og Alexander var ikke den Eneste, som hun kunde faa til at gaa fra Forstanden; kun Peter Ivanitsch kunde staa imod; men var der maaske Mange, som han?

— De har ventet mig! Gud, hvor jeg er lykkelig! sagde Alexander.

— Ventet? jeg? Det har jeg ikke tænkt paa! svarede Nádinka og ryftede paa Hovedet. De veed, jeg er altid i Haven.

— Bliver De vred? spurgte han frygtfomt.

— Hvorfor? Det var ogsaa et Indfald!

— Saa giv mig da Haanden!

Hun rakte ham Haanden, men han havde aldrig saasnart berørt den, før hun strax rev den til sig igjen

og med Et var ganske forandret. Smilet var forsvundet, og der viste sig Noget som Fortrydelse i hendes Ansigt.

— Hvad er det? Drikker De Mælk? spurgte han.

Nádinka havde en Kop og en Tvebak i Haanden.

— Jeg spiser til Middag, svarede hun.

— Til Middag! Kloffen sex og ikke Andet end Mælk?

— Dem maa det naturligtvis forundre at se En drikke Mælk efter den storartede Middag hos Deres Onkel. Men her paa Landet lever man tarvelig.

Hun bed et lille Stykke af Tvebakken af med Fortænderne, drak Mælk til og gjorde en allerkjæreste Grimasse med Munden.

— Jeg har ikke spist til Middag hos Onkel; jeg afflog det endnu igaar, sagde Abujeff.

— De har da heller ingen Skam i Livet! Hvor kan man lyve saa stærkt? Hvor har De været saalænge?

— Jeg har idag siddet i Kancelliet til Kloffen fire . . .

— Men nu er Kloffen sex. Lyb ikke, men tilstaa hellere, at De lod Dem forføre af Middagen og det behagelige Selskab? De har vist moret Dem overordentlig godt?

— Paa Gresord! jeg har ikke engang været hos min Onkel, begyndte Alexander med Varme at retfærdiggjøre sig: — Kunde jeg maaske da være kommen saasnart til Dem?

— Ah! Det finder De tidlig? Det er meget, at De ikke kom endnu et Par Timer senere! sagde Nádinka, drejede sig med en hurtig Pirouette om fra ham og gik henad Stien til Huset. Alexander efter hende.

— Kom mig ikke nær, kom mig ikke nær! sagde hun og slog med Haanden. Jeg kan ikke taale at se Dem!

— Hold op med at spøge, Nádinka Alexandrovna!

— Jeg spøger aldeles ikke. Sig, hvor har De været saalænge?

— Klokken fire gik jeg fra Kancelliet, begyndte Abujeff; jeg var en Time undervejs hertil . . .

— Saa skulde Klokken blot være fem, men nu er den sex. Hvor har De tilbragt den sidste Time? Ser De, hvor De lyver!

— Jeg spiste i en Haandevending til Middag hos en Restauratør . . .

— I en Haandevending! Ikke mere end en Time! sagde hun. De arme Stakkel! De maa sikkert være sulten. Vil De ikke have lidt Mælk?

— O, giv mig, giv mig denne Kop . . . sagde Alexander og rakte Haanden ud.

Men hun stod pludselig stille, vendte Koppen med Bunden i Vejret og saae, uden at lægge Mærke til Alexander, med stor Interesse paa, hvorledes de sidste Draaber faldt fra Koppen ned i Sandet.

— De er uden Medlidenhed! sagde han. Hvor kan De pine mig saaledes?

— Se engang, se engang, Alexander Fjodoritsch, afbrød Nádinka ham pludselig, om jeg kan faa en Draabe til at falde paa den Skarnbasse, som krabler der paa Stien? . . . Ah! jeg ramte! Den Stakkel! den dør! sagde hun og tog omhyggelig Skarnbassen op, lagde den i Haanden og gav sig til at aande paa den.

— Hvor De interesserer Dem for den Skarnbasse! sagde han ærgerlig.

— Den Staffel! se engang: den dør! sagde Nádinka sørgmodig; hvad har jeg dog gjort?

Hun var Skarnbasjen et lille Stykke i Haanden; den kom snart tillive og begyndte at kravle frem og tilbage i Haanden; det gjøs i Nádinka, hun kastede den hurtig paa Jorden og traadte den ihjel med Foden. „Den ælle Skarnbasje!“ udbød hun.

— Hvor har De dog været? spurgte hun derpaa igjen.

— Men jeg har jo sagt . . .

— Ja, det er sandt! hos Deres Onkel. Var der mange Gjæster? Blev der drukket Champagne? Jeg kan endogsaa herfra mærke, at De har drukket Champagne . . .

— Vist ikke, jeg har ikke været hos Onkel! afbrød Alexander fortvivlet. Hvem har sagt det?

— De selv.

— Maaske sætter man sig først nu tilbords der. De kjender ikke disse Middagselskaber. Er maaske saadan en Middag forbi i en Time?

— De har spist i to — fem og sex

— Og naar er jeg taget herud?

Hun svarede ikke Noget, men gjorde et Hop og rev en Kvist af et Akasietræ, hvorpaa hun løb henad Stien. Udujeff efter hende.

— Hvor skal De hen? spurgte han.

— Hvorhen? det var et løjerligt Spørgsmaal! Til Moder.

— Hvorfor? Maaske forstyrrer vi hende?

— Nej, det gjør Ingenting.

Maria Michailovna, Nadjéschda Alexándrovnas Moder, var en af de gode og ligefremme Modre, som finder Alt

fortræffelig, hvad Børnene falder paa. Maria Michailovna befaler for Exempel, at Vognen skal spændes for.

— Hvorhen, Moder? spørger Nádinka.

— Lad os kjøre en Tour: Vejret er saa smukt, siger Moderen.

— Hvor kan vi det? Alexander Sjodoritsch vilde jo komme.

Og Hestene bliver spændt fra igjen.

En anden Gang har Maria Michailovna sat sig hen med sit Skjærf, som hun aldrig kan faa færdig og begynder at sukke, tager sig en Pris og ordner sine Benpinde eller fryder sig ved Læsningen af en fransk Roman.

— Maman, hvorfor klæder De Dem ikke paa? spørger Nádinka strengt.

— Hvor skal vi hen?

— Vi skal jo ud at spadserere.

— Spadserere?

— Ja, Alexander Sjodoritsch kommer jo og henter os. Det har De allerede glemt!

— Det har jeg ikke engang vidst!

— Det skulde De ikke vide! siger Nádinka højlig misfornøjet.

Moderen lægger baade Skjærfet og Bogen fra sig og gaar for at klæde sig om.

Saaledes nød Nádinka sin fuldstændige Frihed og dominerede saavel over sig selv som over sin Moder, sin Tid og sine Bestjæftigelser, ganske som hun vilde. Forøvrig var hun en god og kjærlig Datter, — lydig kunde man ikke sige, fordi det ikke var hende, som lystrede, men Moderen; til Gjengjæld kunde man sige, at hun havde en lydig Moder.

— Gaa ind til Moder, sagde Nádinka, da de stod ved Døren til Salen.

— Og De?

— Jeg kommer bagefter.

— Saa vil jeg ogsaa vente.

— Nej, gaa De først.

Alexander gik og vendte strax efter tilbage paa Taaspidsferne.

— Hun blunder i Lænestolen, sagde han hvissende.

— Det gjør ikke Noget, kom kun. Maman, ei, Maman!

— Ah!

— Alexander Fjodoritsch er her.

— Mr. Adujess ønsker at se Dem.

— Ah!

— Ser De, hun sover trygt. Væk hende ikke! indvendte Alexander.

— Nej, jeg vil vække hende. Maman!

— Ah!

— Saa vaagn dog! Alexander Fjodoritsch er her!

— Hvor er Alexander Fjodoritsch? sagde Maria Michailovna, medens hun saae lige paa ham og rettede paa sin Kappe, som var gleden ned til Siden.

— Al, er det Dem, Alexander Fjodoritsch! Velkommen! Jeg sad her og faldt just saa smaat i Blund; jeg veed ikke selv, hvorledes det kom sig, det maa nok ligge i Bejret. Mine Sigtørne begynder ogsaa at gjøre ondt, — det betyder Regn. Jeg sidder og blunder og ser som i en Drøm, at Ignatius melder Gjæster, men hvem det var, kunde jeg ikke forstaa. Jeg hører, man figer, at der er kommet Nogen, men hvem det er, kan jeg ikke blive klog paa. Saa kaldte Nádinka, og jeg

vaagnede strax. Jeg har en let Søvn: naar jeg blot hører en Vyd, er jeg strax vaagen. Sæt Dem, Alexander Fjodoritsch; er De rast?

— Jeg taffer ærbødigt!

— Er Peter Ivanitsch ogsaa rast?

— Ja, Gud være lovet, yderst forbunden!

— Hvorfor besøger han os dog aldrig? Jeg tænkte saamænd endnu igaar, om han dog ikke engang vil komme ud til os? Men nej, han maa nok have travlt?

— Overordentlig travlt, sagde Alexander.

— Og det er nu to Dage siden, vi har set Dem, fortsatte Maria Michailovna. — Smorges, da jeg vaagnede, spurgte jeg: hvor er Nádinka? Hun sover endnu, sagde man. — Nu lad hende sove, siger jeg: hele Dagen i Luften, i Haven, Vejret er godt, saa bliver man træt. I hendes Alder sover man trygt; det er ikke som i min. Jeg forsikrer Dem, jeg kan undertiden slet ikke saa Søvn i mine Dje; man bliver ganske trist ved det; maaske kommer det af Nerverne — Gud skal vide! Saa faar jeg min Rasse, — jeg nyder den altid paa Sengen, — naa, saa drifter jeg og tænker: Hvad mon det betyder, at man ikke ser Noget til Alexander Fjodoritsch? Er han ogsaa rast? Saa stod jeg op og ser, at Klokken er elleve, — jeg veed ikke, hvad De synes: Folkene siger slet ikke Noget! Saa kommer jeg til Nádinka, — hun er ikke vaagnet endnu. Jeg vækkede hende: Det er paa Tiden at staa op, Klokken er snart tolv: hvad er det for Noget med Dig? Jeg maa hele Dagen gaa om hende som en Barnepige. Jeg lod udtryffelig Gouvernanten rejse, for at her ikke skulde være Fremmede. Naar man vil forlade sig paa Fremmede, saa maa Vorherre vide, hvad de kan spille En for Puds! Nej, jeg har

selv taget mig af hendes Opdragelse og passer strengt paa; hun gaar ikke et Skridt uden mig, og jeg tør nok sige, at Nádinka føler det: hun har ikke en eneste Tanke hemmelig for mig. Det er, som jeg kunde se tværs igjennem hende. Saa kom Kloffen; ham talte jeg med en hel Time, og siden læste jeg i *mémoires du diable* . . . Al, hvad denne Soulié dog er for en behagelig Forfatter! Hvor yndig han beskriver Alting! Saa kom vore Naboeer, Maria Ivanovna med sin Mand, saa jeg veed slet ikke, hvor Formiddagen blev af, da jeg med Et ser, at Kloffen er fire, og det er paa Tide at spise til Middag! Det er sandt, hvorfor kom De dog ikke til Middag? Vi ventede paa Dem til Kloffen fem:

— Til Kloffen fem? sagde Alexander; det var mig en ren Umulighed, Maria Michailovna: jeg blev opholdt i Embedsforretninger. Jeg beder Dem aldrig vente paa mig længere end til Kloffen fire.

— Det Samme sagde jeg, men Nádinka mente: vi skulde vente lidt endnu.

— Jeg, maman! Hvor kan De dog sige saadant Noget: Sagde jeg ikke: „Det er paa Tiden, maman, at spise til Middag“, men De sagde: „Nej, vi maa vente lidt endnu; Alexander Fjodoritsch har ikke været her saalænge; han kommer ganske vist til Middag“.

— Vil man se, vil man se! sagde Maria Michailovna og rystede paa Hovedet: — Al, den slemme Pige! vælter sine egne Ord over paa mig!

Nádinka vendte sig bort, gik hen til Blomsterne og gav sig til at drille Poppegøjen.

— Jeg siger: „Hvor skulde Alexander Fjodoritsch komme nu?“ vedblev Maria Michailovna: — „Kloffen er allerede halv fem.“ — „Nej, maman,“ siger hun,

„vi maa vente: han kommer.“ — Jeg ser paa Uhret: tre Kvarter til fem: „Som Du vil, Nádinka“, siger jeg: „men Alexander Sjodoritsch er sikkert i Selskab og kommer ikke; jeg er ordentlig bleven ganske sulten.“ — „Nej,“ siger hun: „vi maa vente lidt endnu, til Kloffen er fem.“ Og saaledes har hun holdt mig hen uden Middag. Er det maaske ikke sandt, naadige Frøken?

— Poppedreng, Poppedreng! lod det mellem Blomsterne: — hvor har Du spist til Middag idag, hos Onkel?

— Hvad, hun har gjemt sig! sagde Moderen: — Man kan se, hun skammer sig for Dagens Lys!

— Slet ikke svarede Nádinka, idet hun kom frem fra Løvhytten og satte sig ved Vinduet.

— Og saaledes kom hun slet ikke tilbords! sagde Maria Michailovna. Hun bad om en Kop Mælk og gik ud i Haven og har saaledes ikke spist til Middag. Hvad? Se mig lige i Djnene, Frøken!

Alexander stod som forstenet under denne Fortælling. Han saae paa Nádinka, men hun vendte ham Ryggen og sad og rev i et Epheublad.

— Nádjeschda Alexandrovna! sagde han. Er jeg virkelig saa lykkelig, at De skulde tænke paa mig?

— Kom mig ikke nær! udbrød hun, ærgerlig over at hendes Bedrageri var bleven røbet. — Moder spøger blot; men De skal strax tro det!

— Men hvor er de Bær, som Du har lystet til Alexander Sjodoritsch? spurgte Moderen.

— Bær?

— Ja, Bær.

— Dem har De jo spist til Middag . . . svarede Nádinka.

— Jeg! huft Dig dog om. Du gjemte dem og vilde ikke lade mig faa dem. „Naar Alexander Fjodoritsch kommer, skal De ogsaa faa!“ Fangede jeg Dig?

Alexander saae ømt og skjælmst paa Nádinka. Hun blev rød.

— Hun pillede dem selv, Alexander Fjodoritsch, tilføjede Moderen.

— Hvad er dog det for Opdigtelser, maman? Jeg pillede to eller tre Bær, og dem spiste jeg selv; men Vasilisa . . .

— Tro det ikke, tro det ikke, Alexander Fjodoritsch: Vasilisa har været i Byen lige fra Morgenstunden af. Hvorfor skal man stjule det? Det er sikkert Alexander Fjodoritsch mere behageligt, at Du har piller dem, end Vasilisa.

Nádinka smilede, forsvandt igjen bag Blomsterne og kom tilbage med en Tallerken fuld af Bær. Han kysede hendes Haand og modtog Bærrene, som om det kunde have været en Marstalsstav.

— De fortjener det ikke! At lade vente saalænge paa sig! sagde Nádinka. Jeg stod hele to Timer ved Rækværket: Forestil Dem! Der kom En fjørende, jeg troede, det var Dem, og viftede med Lommeørklædet; med Et ser jeg, det er en Fremmed, en Militær. Han viftede ogsaa ad mig, den uforfammede Karl!

Om Aftenen kom der Gæster, som snart gik igjen. Det begyndte at skumre. Ljubéskis og Adujeff var igjen alene Tre. Nádinka gik ud i Haven. Der opstod nu en mindre vellykket Samtale imellem Maria Michailovna og Adujeff. Længe fortalte hun ham om, hvad hun havde bestilt igaar og idag, og hvad hun agtede at tage sig for imorgen. En stræffelig Rjedsomhed og Uro bemæg-

tigede sig ham. Det var snart Aften, og han havde endnu ikke faaet sagt Nádinka et Ord i Enrum. Koffen befriede ham. Denne Belgjører kom for at spørge, hvad der skulde laves til Aftensbordet; Alexander havde vanskeliggere ved at trække Vejret nu end i Vaaden; men aldrig saasnart havde man begyndt at tale om Koteletter og Tykmælk, før han tiltraadte et yderst kunstigt Tilbagetog. Hvormange Manøvrer brugte han ikke blot for at komme bort fra Maria Michailovnas Lænestol! Han gif først hen til Vinduet og saae ud i Gaarden, medens Venene trak ham hen til den aabne Dør. Derpaa gif han langsomt hen til Fortepianoet, medens han havde ondt ved ikke at styrte ud over Hals og Hoved, hamrede paa forskjellige Steder i Klaviaturet, tog med en feberagtig Skjelven Noderne fra Nodestolen, saae flygtig i dem og lagde dem strax tilbage, ja havde endog Sikkerhed nok til at lugte til et Par Blomster og vække Poppegøjen. Hans Utaalmodighed er stegen til det Yderste; han er lige ved Døren, men generer sig dog for at gaa ud: han maa blive staaende et Par Minuter og derpaa gaa ud som ved et Tilfælde. Koffen gjør allerede to Skridt tilbage, endnu et Ord — han gaar, og saa vil Fruen absolut igjen henvende sig til ham. Alexander kunde ikke dy sig, men smuttede som en Slange ud igjennem Døren, sprang ned ad Trappen uden at tælle Trinene og var i et Par Skridt ved Enden af Alleen, paa Bredden ved Nádinkas Side.

— Endelig hustede De paa mig! sagde hun, denne Gang venlig bebrejdende.

— O, hvilken Kval har jeg døjet! udbrød Alexander: og De kunde ikke komme mig til Hjælp!

Nádinka viste ham en Bog.

— Se her, hvad jeg vilde have kaldt Dem ud med, dersom De havde ventet endnu et Minut, sagde hun. — Sid ned, nu kommer maman ikke: hun er bange for Fugtighed. Jeg har saameget, saameget at sige Dem! . . . af!

— Jeg ogsaa . . . af!

Og saa sagde de Ingenting, eller saa godt som Ingenting: Noget, som de allerede havde talt om ti Gange før. Det gamle Thema: Sværmerier, Himlen, Stjerner, Sympathi og Lykke. Samtalen foregik mest i Djensproget, ved Hjælp af Smil og Udraabsord. Bogen laa og flød i Græsset.

Natten faldt paa . . . Natten! Som om der var Nat om Sommeren i Petersborg? Nej, Nat er der ikke; i det højeste Noget, som man maaske kunde kalde Dæmring. Alt var stille trindtom; det var, som om Neba sov; af og til, naar den vaagnede et Øjeblik, kastede den med et sagte Skvulp en Vølge imod Bredden og tav saa igjen. Der kom mangen sen Lustning fra forskjellige Sider og foer hen over de søvnige Bover, men ingen var i Stand til at vække dem og nøjedes derfor med at fruse Overfladen og vifte Kjølighed over Nádinka og Alexander, eller bære Lyden til dem af en Sang i det Fjerne, — saa bliver det atter stille, og Neba ligger igjen ubevægelig som en Sovende, der ved den mindste Larm aabner Øjet lidt og strax efter lukker det igjen, medens Sønnen lægger sig end nutungere over de trætte Øjelaag. Fra Broen høres Larmen af Fjællebogne, som en fjern Torden, tilligemed en Lænkeshunds Gjøen fra et nærliggende Fiskerhus, og saa paany Stilhed. Træerne antage Formen af mørke Buegange og bevæge deres Grene sagte og lydløst. I Lykstederne langsmed Bredderne bliver

der tændt Lys. Hvad er det for et sælsomt Stof, som denne varme Luft fører med sig? Hvad er det for en Hemmelighedsfuldhed, som farer henover Blomsterne, Træerne og Græsset og fylder Sjælen med en ubeskrivelig Salighed? Hvoraf kommer det, at den ved denne Lejlighed føder andre Tanker, andre end i Larmen og iblandt Mennesker? Og hvilken Omgivelse for Kjærlighed midt i denne Naturens Sovn, i dette Tusmørke, mellem tavse Træer, Blomsterdust og Ensomhed! Hvor mægtig Alt stemmer Tanken til Sværmeri og Hjertet til disse sjældne Følelser, som i det hverdagsagtige, regelrette og strenge Liv synes saa unyttige og saa slet anbragte saa . . . ja, unyttige, men ikke desto mindre er det dog kun i saadanne Øjeblikke, at Sjælen opnaar en fjern Forudsølelse af den Lykke, som den til andre Tider søger saa ivrig uden at finde den.

Alexander og Nádinka gik ned til Floden og lænede sig til Rækværket. Hun saae længe i Tanker paa Neva'en og ud i det Fjerne, medens han stirrede paa hende. Deres Sjæle var fulde af Lykke, Hjertet følte en sød og paa samme Tid næsten sygelig Smerte, men Tungen var stum. Alexander lagde sagte sin Haand om hendes Liv. Hun stødte den bort med sin Albu. Han berørte hende atter, hun stødte ham atter bort, men mere svagt og uden at vende Blikket fra Neva'en. Trede Gang stødte hun ham ikke bort. Han tog hendes Haand, — hun trak den ikke tilbage; han trykkede den og hendes besvarede Tryk. Saaledes stod de tavse; men hvad følte de ikke!

— Nádinka! sagde han sagte.

Hun svarede ikke.

Alexander bøjede sig med hurtig bankende Hjerte

ned over hende. Hun folte hans hede Aande paa sin Kind, skjælvede, vendte sig om og — traadte ikke tilbage med ædel Uvillie, streg ikke: — hun var ikke i Stand til at modsætte sig og trække sig tilbage: Elskovens Tryllemagt bragte Fornuften til at tie, og da Alexander tryffede sine Læber mod hendes, besvarede hun Kysset, om end kun svagt, neppe mærkelig. Skjalver, strenge Mødre! „Alene i Haven, uden Moder, kysjes med en ung Mand; det er rædsomt!“ siger de. Hvad skal man gjøre: „det er rædsomt“, men hun besvarede Kysset.

„O, hvor et Menneſke dog kan være lykkelig!“ sagde Alexander ved sig selv og bøjede sig igjen over hendes Læber og forblev staaende ſaaledes i nogle Sekunder.

Hun stod bleg og ubevægelig, der var Taarer i hendes Øjne, og Bryſtet bevægede sig stærkt og afbrudt.

— Det er ſom en Drøm! hviſtede Alexander.

Nadinka foer pludſelig ſammen; Forglemmelſens Øjeblik var forbi . . . Hun bedækkede Anſigtet med ſine Hænder, tog dem atter bort og kaſtede et heftigt Blik paa Alexander.

— Hvad er det for Noget? De forglemmer Dem! ſagde hun pludſelig og kaſtede ſig et Par Skridt tilbage fra ham; jeg ſiger det til Moder!

Alexander stod ſom falden fra Stjerne.

— Nadjeſchda Alexandrovna! tilintetgjør ikke min Uykſalighed med Bebrejdelſer, begyndte han, vær ikke ſom . . .

Hun ſaae kjærlig paa ham og braſt pludſelig i en stærk nervøs Latter; derpaa nærmede hun ſig atter til ham, stod igjen ved Nærværket og ſtøttede tillidsfuld ſit Hoved i Haanden paa hans Skulder.

— Elsker De mig da saa højt? spurgte hun, idet hun aftørrede Taaren, som trillede ned over hendes Kind.

Alexander foretog en ubeskrivelig Bevægelse med Skuldrene. Hans Ansigt havde „et umaadelig dumt Udtryk“, vilde Peter Ivanitsch have sagt, hvad der maaske ogsaa var sandt, men hvormegen Lykkelighed var der dog ikke i dette dumme Udtryk! Som før saae de tavse paa Vandet, paa Himlen og ud i det Fjerne, som om der slet ikke var foregaaet Noget imellem dem. De var kun bange for at se paa hinanden, og da tilsidst deres Øjne mødtes, smilede de og vendte sig bort igjen.

— Skulde der virkelig være Sorg til i Verden? sagde Nádinka efter en lille Pavse.

— Man siger, at der er . . . svarede Adujeff tankefuld: — men jeg tror det ikke . . .

— Hvilken Sorg skulde det være?

— Onkel siger — Fattigdom.

— Fattigdom! Som om Fattige ikke føler det Samme, som vi nu? Men saa er de heller ikke fattige!

— Onkel siger, at de har ikke Tanker for det, — at man maa spise og drikke . . .

— Fi done! spise! Deres Onkel siger ikke Sandhed, man kan ogsaa være lykkelig uden det: jeg har ikke spist til Middag idag, men jeg er dog saa lykkelig!

Han smilede og kyskede hendes Haand.

— Ja, for dette Djeblik kunde jeg give Alt, Alt til de Fattige! vedblev Nádinka. Lad de Fattige kun komme. Ak! hvorfor kan jeg ikke trøste og opmuntre Alle med en eller anden Glæde?

— Engel! Engel! udbrød Alexander begejstret og trykkede hendes Haand.

— Ah, hvor De trykker stærkt! afbrød Nádinka pludselig, rynkede Panden og tog Haanden til sig.

Men han greb den igjen og begyndte at kysse den heftig.

— Hvor jeg vil takke Gud, vedblev hun, — idag, imorgen, bestandig for denne Aften! Hvor jeg er lykkelig! Men De?

Hun faldt pludselig i Tanke; der viste sig Uro i hendes Blik.

— Ved De, sagde hun, man siger, at Det, som een Gang har været, aldrig gjentager sig mere! Saa vil dette Øjeblik altsaa heller ikke gjentage sig?

— O, nej! svarede Alexander, det er ikke sandt, det gjentager sig! der kommer bedre Øjeblikke . . . ja, det føler jeg! . . .

Hun rystede paa Hovedet og sukede dybt. Han hufkede ogsaa sin Onkels Undervisning og holdt pludselig inde.

„Nej,“ sagde han ved sig selv: — „nej, det er umulig; Onkel har ikke kjendt denne Lykke, og derfor er han saa streng og mistroist imod Folk. Den Stakkel! Det gjør mig ondt for hans kolde, forhærdede Hjerte; det har ikke kjendt til Elskovens Rus, derfor denne Forsølgelse af Livet. Gud forlade ham det! Dersom han kunde se min Lykkelighed, saa vilde ikke engang han lægge Haand paa den eller fornærme den med en plump Tvivl. Det gjør mig ondt for ham! . . .

— Nej, Nádinka, nej, vi bliver lykkelige! sagde han højt. — Se Dem engang omkring: glæder ikke Alt sig ved Synet af vor Kjærlighed? Gud selv giver den sin Velsignelse. Hvor muntert skal vi ikke gaa gennem Livet Arm i Arm! Hvor vi skal blive stolte, store i gjensidig Kjærlighed!

— O, hold op, hold op at forudsige, hvad der skal komme! afbrød hun. Spaa ikke; jeg bliver saa angst, naar De taler saaledes. Jeg er allerede bedrovet . . .

— Hvad er der at frygte for? Skulde man virkelig ikke kunne stole paa sig selv?

— Nej, nej! sagde hun og rystede paa Hovedet.

Han saae paa hende og faldt i Tanker.

— Hvorfor? begyndte han derpaa. Skulde denne Verden være i Stand til at forstyrre vor Lykke? Hvem er der vel, som bryder sig om os? Vi vil altid blive alene og holde os borte fra alle Andre: hvad angaar de os? Og hvad angaar vi dem? Man vil snart glemme os, og ingen Skygge af Sorg og Ulykke skal forstyrre os, som nu her i Haven, hvor ingen Lyd forstyrrer denne højtidelige Stilhed . . .

Nádinka! Alexander Fjodoritsch! løb det med Get fra Havedøren. Hvor er I?

— Hører De! sagde Nádinka i en profetisk Tone. Det er et Bink fra Skjæbnen: dette Djeblisk kommer aldrig igjen, — det føler jeg . . .

Hun greb hans Arm, trykkede den fast og saae paa ham med et sælsomt, sørgmodigt Blik: derpaa samlede hun sin Kjole om sig med Haanden og kastede sig hurtig og fuld af Angst ind i den mørke Allee.

Han blev alene tilbage, uvis, om han skulde følge eller ikke.

— Alexander Fjodoritsch! løb det atter fra Havedøren. Dykmælken har længe staaet paa Bordet.

Han trak paa Skuldrene og gik ind i Værelset.

— Man kommer fra den syvende Himmel og paa een Gang: Dykmælk!! sagde han til Nádinka. Skulde det virkelig altid gaa saaledes i Livet?

— Naar det blot ikke er værre, sagde hun, igjen fornojet: — Tykmælk er en herlig Ting, især for den, der ikke har spist til Middag.

Lysten oplivede hende paany. Den mørke Anelse var forsvunden som en Sky. Hendes Kinder blussede, og hendes Dine brændte med en usædvanlig Glæde. Hvor hun var omhyggelig som Værtinde, og hvor overgivent hun lod Munden løbe! Der var ikke Skygge tilbage af den Sørgmodighed, som havde bemægtiget sig hende for et Øjeblik; hun var ellevild af Glæde.

Morgenrøden stod allerede højt over Horisonten, da Adujeff satte sig i Baaden. Rorkarlene, som havde den halve Rubel i Udsigt, spyttede i Hænderne og begyndte at tage fat, som paa Udsarten, og springe i Sæderne, medens de brugte Narerne af al Magt.

— No langsomt! sagde Alexander; nok en halv Rubel i Drifkepenge!

De saae først paa ham, dernæst afveglende paa hinanden. Den Ene kløede sig paa Brystet, den Anden paa Ryggen og lod Narerne hænge, saa de neppe berørte Vandet. Baaden svømmede afsted som en Svane.

„Og Onkel vil forsikre mig, at Lysten — er en Indbildning, at man aldrig ubetinget kan tro Noget, at Livet . . . han maa stamme sig! Hvorfor vilde han bedrage mig saa skjændig? Nej, dette er Livet! Saaledes har jeg forestillet mig det, saaledes skal det være, saaledes er det, og saaledes bliver det! Ellers er det ikke Livet!“

Der blæste en let Morgenvind fra Nord. Alexander foer sammen, dels som en Følge af Vinden, dels ved Grindringen, gæbede, indhullede sig i sin Kappe og hensant i sine Drommerier.

V.

Adujeff havde naaet sin Lyffes Zenith. Han havde intet mere at ønske. Embedet, hans Arbejder for Journalen, Alt var glemmt og kastet tilside. Man var allerede gaaet ham forbi ved Advancementerne, men han lagde først Mærke dertil, da Onklen mindede ham derom. Peter Ivanitsch raadede ham til „at lade det Pjank fare,“ men ved Ordet „Pjank“ trak Alexander paa Skuldrerne med et medlidende Smil og tav. Onklen, som saae det Unyttige i sine Forestillinger, trak ogsaa paa Skuldrerne med et medlidende Smil og tav, med de Ord: — „Som Du vil, det er Din Sag; men husk kun, at naar Du faar Brug for det „Lave Metal“, saa skal Du ikke komme til mig.“

— Det skal De ikke være bange for, Onkel, svarede Alexander. Det er ikke godt at mangle Penge; jeg behøver ikke mange, — jeg har nok!

— Nu, det er jo godt for Dig! tilføjede Peter Ivanitsch.

Alexander stuede ham øjensynlig. Han havde tabt enhver Tro paa hans sørgelige Forudsigelser og frygtede hans kolde Blik paa Kjærligheden i Almindelighed og fornærmelige Hentydninger paa hans Forhold til Nådinka i Særdeleshed. Det var ham modbydeligt at høre Onklen

forklare hans Kjærlighed ligesom efter en Lov, der skulde være ens for Alle og Enhver og saaledes profanerede denne, efter hans Mening, høje og hellige Sag. Han skjulte sin Glæde og hele dette Perspektiv af rosenfarvet Lykke hos sig selv med en Forudsølelse af, at ligesaa snart den kom i Berøring med hans Dnkels Analyse, vilde nok Roserne falde fra hinanden og gaa tilgrunde eller forvandles til Gjødning. Dnklen skuede ogsaa ham i Begyndelsen, i den Tro, at Fyren vilde blive doven, gaa i Hundene og saa komme til ham for at plage ham med sit Vaas, forstyrre ham i Forretningerne, rive Busten omfuld, bede om Penge o. s. v.

I Alexanders Gang, Blik og hele Afseer var der noget Triumpherende og Hemmelighedsfuldt. I Omgang med Andre var han som en rig Kapitalist paa Børsen mod de smaa Kjøbmænd, besfeden og værdig, medens han tænker ved sig selv: „I Stakker! Hvem af Jer raader vel over en saadan Stat som jeg! hvem forstaar at føle saaledes? hvor er den mægtige Sjæl . . .“ osv. Han var overbevist om, at der var Ingen i Verden, som elskede og var elsket, saaledes som han.

Det var forøvrig ikke alene sin Dnkel, han skuede, men ogsaa Hoben, som han udtrykte sig. Han laa enten paa Knæ for sin Guddom, eller han sad hjemme og nød sin Lyksalighed i Enrum, medens han analyserede og udstykkede den i en Uendelighed af Atomer. Det kaldte han at skabe „en aparte Verden“, og saaledes som han sad der i sin Ensomhed, skabte han virkelig ogsaa af Ingenting en Art Verden, som han for største Delen gik op i, medens han kun sjældent og med Ulyst besørgede sit Embede, som han kaldte „en bitter Nødvendighed“, „et nødvendigt Onde“ eller „en sørgelig Prosa“. Han

havde overhovedet mange Variationer over denne Gjenstand. Redaktøren og sine Bekjendte besøgte han slet ikke. At samtale med sit eget Jeg var ham den største Bederkvægelse. „Kun i Enrum med sig selv“ — skrev han i en Fortælling — „ser et Menneſſe sig selv ſom i et Spejl; kun da lærer han at tro paa den menneſkelige Storhed og Værdighed. Hvor han er ſtjøn i denne fortrolige Samtale med sine Landskræfter! Som en Hørſpører holder han forſt et ſkarpt Overblik, former dem derpaa efter en dybt gjennemtænkt Plan, kaſter ſig i Spidsen for dem, og nu lader han ſin ſtabende Kraft virke! Hvor ynkværdig derimod er Den, ſom ikke forſtaar eller frygter for at være alene med ſig ſelv; ſom idelig undſkylder ſit eget Jeg og overalt ſøger Selſkab, fremmed Mand og Tænkemaade! . . .“

Man ſkulde tro, det var en eller anden Tænker, ſom opdagede nye Love for Verdens-Ordenen eller for Menneſkehedens Tilværelſe, og ſaa er det kun en Forelſket!

Han ſidder i ſin Læneſtol à la Voltaire. Foran ham ligger et Blad Papir, hvorpaa der er henkaſtet nogle Vers. Snart bøjer han ſig over Papiret og foretager en Rettelfe eller tilføjer et Par nye Linier, ſnart kaſter han ſig tilbage i Læneſtolen og falder i Tanker. Der ſvæver et Smil om hans Læber; man kan ſe, at han lige har taget dem fra Lyffens „Væger“. Hans Djne lukker ſig ſmægtende ſom en ſlumrende Hantats eller ſunkle pludſelig af indre Bevægelfe. Der er ſtille rundt om. Kun i det Fjerne, fra Hovedgaderne, lyder Larmen af Hjøretøjer, og undertiden taler Jevſei højt med ſig ſelv, naar han er træt af at børſte Stovler. „Blot man ikke glemmer det: nylig tog jeg for en halv

Ropet Eddike i Boutiken og for ti Ropet Raal; det maa jeg betale imorgen, ellers skal man se, at Boutiksvenden ikke tror mig en anden Gang — den Hund! Man vejer Brød ud i Pundevís, som om der var Hungersnød — sy for en Ulykke! Gud Fader, hvor jeg er udaset! Jeg vil blot give denne Støvle lidt endnu, og saa i Seng. I Gratschach sover de nok for længe siden; det er ikke, som man her bruger det! Naar vil dog Gud Fader unde mig at komme hjem igjen . . .” her sukkede han dybt, aandede paa Støvlen og begyndte saa atter at arbejde med Borsten. Han ansaa dette for sin Hovedbestjæftigelse og næsten eneste Skyldighed, ligesom han overhovedet maalte en Tjeners, ja endog saa et Mennesses Værd efter hans Evne til at børste Støvler. Selv børstede han med en Art Fanatisme, som om hans Forestilling om Pligter havde antaget Formen af en utrættelig og dadelfri Borsten Støvler. Alt Øvrigt regnede han for Smaating og foretog sig ellers ikke Noget.

— Hold op, Jevsúi! Du forstyrrer mig i mit Arbejde! raabte Abdujeff.

— Hvad er det da, jeg gjør? brummede han; arbejder jeg maaske ikke? Du sidder der og hænger over Narrestreger, men jeg arbejder. Det var en Gru, som han havde svinet Støvlerne til; jeg havde nær aldrig faaet dem blanke! Han stillede Støvlen paa Borden og saa med inderlig Fornøjelse, hvorledes den skinnede som et Spejl.

— Jeg vil se Den, som kan blanke saadan! sagde han.

Alexander fordybede sig mere og mere i sine Drømmerier over Nadinka og dernæst i sine Skaber-

Fantasier. Bordet var tomt. Alt, som erindrede om hans tidligere Beskjæftigelser, om Embedet, om hans Arbejder for Journalen, laa under det eller ovenpaa Skabet eller under Sengen. „Det blotte Syn af dette Snabs“, sagde han, „ængster den skabende Aand, saa den flyver bort, som en Rattergal forlader Skoven ved den pludselige Anrøken af usmurte Vognhjul, som lyder fra Bejen!“ Ofte traf Morgensolen ham isærd med en eller anden Elegi. Al den Tid, som han ikke tilbragte hos Ljubépfis, var helliget til Skaben. Han skriver et Digt og læser det for Nådinka; hun rensskriver det paa smukt Papir og lærer det udenad, og han nyder nu „Poetens højeste Lykke: at høre sin Frembringelse fra de hulde Læber“. — „Du er min Musa“, sagde han til hende: — „Bær Vesta over den hellige Ild, som brænder i mit Bryst; naar Du forlader den, slukkes den for bestandig.“ — Derpaa sendte han Vers under fremmede Navne til en Journal. De blev trykte, fordi de virkelig var ganske gode, flere Steder ikke uden Energi, gennemtrængte af en levende Følelse og skrevne i et let Sprog. Nådinka var stolt af hans Kjærlighed og kaldte ham: — „Min Digter!“ — „Ja, Din, evig Din!“ tilføjede han. Berømmelsen smilede ham i Møde. Arandsen, tænkte han, vilde Nådinka binde til ham og flette Myrther sammen med Lavren, og saa —: „Hvor Livet dog er skjönt!“ udbrod han. Men Dufel? Hvorfor vil han bringe Uro ind i min Sjæls Verden? Er det maaske en Dæmon, som Skjæbnen har sendt mig? Hvorfor forgifter han al min jordiske Lykke med sin Galde? Skulde det være af Misundelse over, at hans Hjerte er fremmed for disse rene Glæder eller maaske af et stummet Onske om at fordærve . . . O, langt, langt bort

fra ham! Med sin Misundelse vil han dræbe, besmitte min elstovsfulde Sjæl og fordærve den . . ." Han stjæde sin Dufel og saae ham ikke hele Uger, Maaneder. Og dersom de mødtes, og Samtalen faldt paa Jølelsen, saa tav han med et spottende Udtryk eller hørte efter som En, hvis Overbevisning ingensomhelst Bevisførelse er i Stand til at røkke. Han ansaa sin Dom for ufejlsbar, sine Meninger og Jølelser for uforanderlige og besluttede forud, blot at lade sig lede af dem, idet han sagde til sig selv, at han dog ikke var nogen Dreng mere, at man ogsaa selv kunde have en Mening o. s. v. Dufelen var den Samme som altid; han spurgte ikke Brodersønnen om Noget som helst og lagde ikke Mærke til eller lod, som om han ikke lagde Mærke til ham. Da han saae, at Alexanders Tilstand ikke forandrede sig, at han levede som sædvanlig, skjult, afholdende, ikke kom med Brøvl og heller ikke kastede Penge bort, saa blev han efterhaanden venlig imod ham som før og bebrejdede ham kun saa smaat, at han kom saa sjældent hos ham. — „Min Hustru er vred paa Dig“, sagde han. „Hun har vænnet sig til at betragte Dig som en Slægtning; vi spiser hjemme hver Dag; lad mig se, Du kommer!“ — Og det var det Hele. Men Alexander kom dog kun sjældent; han havde heller ikke Tid: om Formiddagen var han paa Kontoret og hele Eftermiddagen til ud paa Natten hos Ljubétkis, saa der var kun Natten tilbage; men om Natten færdedes han i den aparte „Verden“, som han selv havde indrettet sig, og fortsatte sin Skaben. Desuden kan man da ogsaa have Godt af lidt Sovn. I den profaiske Skjønheds-Literatur var han mindre heldig. Han havde skrevet en Komedie, to Fortællinger, en Art Skizze og en Rejsebeskrivelse etsteds fra. Hans Virksomhed var forbausende,

Papiret brændte formelig under hans Pen. Han viste først Komedien og en Fortælling til sin Onkel og bad ham sige, om de ikke skulde kunne bruges? Onklen læste et Par Sider hist og her og sendte dem tilbage med Paaskrift: — „Kan bruges til . . . Skillevægge!“

Alexander blev rasende og sendte dem til Journalen, men fik begge Dele sendt tilbage. Flere Steder i Komedien var der skreven i Marginen med Blyant: — „ganske godt“, — og det var det Hele. I Fortællingerne traf han som oftest følgende Bemærkninger: — „svagt, usandt, umodent, mat, mangelfuldt udviklet“ o. s. v., og ved Slutningen hed det: — „Overhovedet finder man her Ubekjendtskab til Livet, overdreven Hefstighed i Følelsen, Unatur, alle Personerne gaa paa Stylder, man ser ikke Noget til Mennesket . . . Helten er vanskabt . . . den Slags Folk eksisterer ikke . . . er ikke brugeligt til Trykken. Forøvrig synes det, som Forfatteren ikke er uden Begavelse, han maa kun arbejde dygtig! . . .“

„Den Slags Folk eksisterer ikke!“ tænkte den krænke og forbausede Alexander. — „Eksisterer ikke!? Helten er jo mig selv. Man vil dog vel ikke, at jeg skal tænke og føle som Hoben, gjøre Det, som alle Andre gjør — disse uynkværdige Personer fra det daglige Livs ubetydelige Komedier, som ikke har noget særegent Præg . . . Skal Kunsten nedværdige sig til Sligt?“

Til Bekræftelse af den Skoles Renhed, som han havde gennemgaaet over det Skjønne, paakaldte han Byrons Skygge og støttede sig paa Göthe og Schiller, paa deres Werthere og Margaretha'er. Helten, som skulde kunne bruges i Dramaet eller Fortællingen, kunde han kun forestille sig som en Slags Korsar, en stor Digter eller Kunstner og lod dem handle og føle paa

sin egen Maner. I en Fortælling havde han valgt Stedet for Handlingen i Amerika; Omgivelsen var pragtfuld: den amerikanske Natur, Bjerge og midt i alt Dette den Landsflygtige, som havde bortført sin Elskede. Hele Verden havde glemt dem; de glædede sig over sig selv og over Naturen, og da der kom Efterretning om Tilgivelse og viste sig Mulighed for at vende tilbage til Hjemmet, afflog de det. Derpaa, efter thve Aars Forløb, kom en europæisk Rejsende dertil, gik paa Jagt, ledsaget af Indbaanere, og fandt paa et Bjerg en Hytte med et Skelet i. Europæeren var Heltens Medbejler. — Hvor han var indtagen i denne Fortælling! Med hvilken Begejstring havde han ikke i de lange Vinterastener læst den for Nadinka, og hvor begjærlig havde hun ikke lyttet til ham! Og denne Fortælling havde man ikke antaget!

Om dette Uheld sagde han ikke et Ord til Nadinka; han slugte Fornærmelsen tavs og lod sig ikke mærke med Noget. „Hvad bliver det til med Fortællingen“, spurgte hun: — „bliver den trykt?“ — „Nej!“ sagde han: — „man kan ikke; der er Meget af den Slags, som hos os synes vildt og besynderligt . . .“ Han skulde blot vide, hvilken Sandhed han der udtalte, medens han dog sagde den i en ganske anden Mening!

Han kunde heller ikke forstaa, hvorfor man skulde arbejde. „Hvad er da Talentet!“ sagde han. — „Lad en talentløs Arbejder trælle; Talentet skaber let og frit . . .“ Men ved at mindes, at hans Artikler om Landhusholdning ligesom ogsaa hans Vers i Begyndelsen hverken var det Gne eller det Andet, men først efterhaanden havde naat Fuldkommenhed og vakt Publikums særlige Opmærksomhed, blev han estertænksum, indsaa det

Urimelige i sine Slutninger og lagde med et Suk den profaiske Skjøn-Literatur bort til en senere Tid. Han lovede sig selv at vente til Hjertet kom til at slaa mere regelmæssig og der kom Orden i hans Tanker, saa vilde han ogsaa beskæftige sig, som det sig hør og bør.

Dagene gik og indeholdt en uafbrudt Række af Nydelser for Alexander. Han er lykkelig, naar han kysser Enden af Nadinikas Finger, og kan sidde to hele Timer lige over for hende uden at vende Øjet fra hende, medens han smægter og sukker eller deklamerer Vers, som passe til Lejligheden. Retfærdigheden kræver at tilføje, at hun af og til besvarede Sukkene og Versene med en Gaben. Men det var heller ikke underligt: hendes Hjerte var optaget, men Forstanden forblev ledig. Alexander var ikke betænkt paa at forsyne den med Føde. Det Mar, Nadinika havde fastsat til Prøve, var forbi. Hun bode igjen med Moderen paa det samme Landsted. Alexander bragte hendes Løfte paa Tale og bad om Tilladelse til at anholde om hendes Gaand hos Moderen. Nadinika vilde opsætte det, til de flyttede til Byen, men Alexander trængte paa. En Aften ved Afskeden tillod hun ham endelig at tale med Moderen den næste Dag. Alexander sov ikke hele Natten og gik ikke paa Kontoret. Han havde blot den næste Dag i Hovedet og overvejede, hvorledes han skulde tale med Maria Michailovna; han vilde forfatte en Tale og havde allerede forberedt sig derpaa, men aldrig saasnart huskede han, at Sagen drejede sig om Nadinikas Gaand, før han tabte sig i Sværmerier og glemte det Hele igjen. Saaledes kom han om Aftenen til Landstedet uden at have forberedt sig paa Noget; men det behøvedes da heller ikke: Nadinika kom ham som sæd-

vanlig i Møde i Haven, men med en let Skygge af Tankefuldhed i Blikket, uden Smil og saa underlig adspredt.

— Iddag kan De ikke tale med Moder, sagde hun, den ælle Greve sidder hos hende!

— Greve! hvad for en Greve?

— Som om De ikke vidste, hvad det er for en Greve! Det er naturligvis Grev Robinski, vor Nabo: det er hans Landsted der: hvor tidt har De ikke selv rost Haven!

— Grev Robinski — hos Dem? sagde Alexander forbauset; hvorledes gaar det til?

— Jeg veed ikke engang selv rigtig, svarede Nadinka. Jeg sad her og læste Deres Bog; Moder var ikke hjemme, hun var gaaet hen til Maria Ivanovna. Det begyndte saa smaat at regne; jeg gik ind i Bærelset, og pludselig kjører en Karet hen for Døren, blaa med hvidt Betræk indvendig, den samme, som bestandig kjørte her forbi, og som De syntes saa godt om. Jeg ser, Moder træder ud af den med en Mandsperson. De kom ind; saa siger Moder: „Det er min Datter, Greve; jeg haaber, vi skal gjøre nærmere Bekjendtskab.“ Han bukkede. Jeg generede mig, blev rød og løb ud og skjulte mig i mit eget Bærelse. Moder — hvor hun er utaalelig! — siger: „Undskyld, Greve, hun er saadan en lille Bidskat . . .“ Nu gjættede jeg, at det maatte være vor Nabo, Grev Robinski. Han har rimeligvis kjørt Moder hjem i Karet hen fra Maria Ivanovna paa Grund af Regnen.

— Er han . . . gammel? spurgte Alexander.

— Han, gammel; hvad tænker De paa: han er ung og smuk! . . .

— Saa De har allerede haft Lejlighed til at se, at han er smuk! sagde Alexander ærgerlig.

— Hvad maa jeg høre! skal man være længe om det? Jeg har allerede talt med ham; han er overordentlig elskværdig. Han spurgte mig ud om Alt, hvad jeg bestiller. Han talte om Musik og bad mig synge Et og Andet; men jeg vilde ikke; jeg kan jo næsten heller ikke. Til næste Vinter vil jeg absolut bede mamman tage en god Sanglærer til mig. Greven siger, at det nutildags er meget i Mode at synge.

Alt dette blev sagt med en ualmindelig Livlighed.

— Jeg antager, Nádjeschda Alexándrovna, bemærkede Alexander: — at De til næste Vinter vil faa Andet at bestille end at tænke paa Sangtimer . . .

— Hvad skulde det være?

— Hvad det skulde være?! sagde Alexander bebrejdende.

— Ak! ja . . . Kom De over Floden idag?

Han saae stiltiende paa hende. Hun vendte sig om og gik ind i Huset.

Adujeff traadte ikke uden Uro ind i Salen. Hvad er det for en Greve? Hvorledes skal man stille sig til ham, hvorledes er han i Omgang: stolt? skjodesløs? Han traadte ind. Greven rejste sig først og hilste høflig. Alexander svarede med en tvungen og fejtet Hilsen. Fruen forestillede dem for hinanden. Der var Noget ved Greven, som ikke tiltalte ham; men det var ellers en smuk Mand: høj og slank, lyshaaaret, med store, udtrykksfulde Øjne og et behageligt Smil. Der var Digefremhed, Elegance og Blødhed over hans Manerer. Han maatte vinde Enhver for sig, men Adujeff kunde han ikke vinde. Tvertimod Maria Michailovnas Indbydelse

til at sætte sig nærmere hen til Bordet satte Alexander sig i en Krog af Bærelset og gav sig til at se i en Bog, hvad der baade var lejtet og slet anbragt. Nadinka stod bag ved Moderens Vænestol, saae nysgjerrig paa Greven og hørte paa, hvad han talte, og hvorledes han talte: han var noget Ryt for hende. Adujeff var ikke i Stand til at skjule, at Greven mishagede ham. Greven syntes ikke at lægge Mærke hertil, han var opmærksom imod Adujeff og bestræbte sig for at gjøre Samtalen almindelig. Men det var Altsammen forgjæves: Denne tav eller svarede blot med Ja eller Nej.

Da Fruen tilfældigvis nævnte hans Navn, spurgte Greven, om Peter Ivanitsch ikke var hans Slægtning.

— Dnkel, svarede Alexander kort.

— Jeg træffer ham ofte i Selskabslivet, sagde Greven.

— Meget mulig; det er der ikke noget Mærkeligt i, svarede Alexander og trak paa Skuldrene.

Greven undertrykte et Smil, Nadinka vekslede et Blik med Moderen, blev rød og slog Øjnene ned.

— Deres Dnkel er en klog og behagelig Mand! bemærkede Greven.

Adujeff taug.

Nadinka kunde ikke dy sig, men gik hen til Alexander, og medens Greven talte med hendes Moder, hviskede hun til ham: — „Skammer De Dem ikke? Greven er saa venlig imod Dem, og De . . .“

— Venlig! sagde Alexander næsten højt og i en ærgerlig Tone! — Jeg har ingen Brug for Venlighed; lad mig være fri for at høre dette Ord . . .

Nadinka foer bort fra ham, saae længe paa ham i Afstand og gjorde store Øjne; derpaa stillede hun sig

igjen bagved Moderens Stol og gav nu ikke mere Agt paa Alexander.

Adujeff ventede stadig paa, at Greven skulde gaa, og han endelig kunde komme til at faa talt med Moderen. Men Klokken slog Ti og Elleve, og Greven gif ikke endnu, men talte bestandig. Alle Gjenstande, hvorum Samtalen i Almindelighed drejer sig i Begyndelsen af et Bekjendtskab, vare udtømte. Greven begyndte at spøge. Han spøgte med Forstand; der var i hans Spøg ikke den allermindste Tvang eller Fordring paa at være vittig, men noget særdeles Fængslende, en ejendommelig Gave til at fortælle morsomt, ikke blot en Anekdote, men ogsaa en simpel Nyhed eller ligefrem hverdagsagtig Begivenhed, og med et eneste, uventet Ord give en alvorlig Sag en komisk Bending. Baade Moder og Datter hengav sig fuldstændig under Paavirkningen af hans Munterhed, og Adujeff var mer end een Gang nødsaget til med Bogen at skjule et ufrivilligt Smil. Men i sit Indre var han rasende. Greven talte med Smag og lige godt om Alt: om Musik, om Folk, om fremmede Lande. Naar Samtalen drejede sig om Mandfolkene eller om Fruentimmerne, saa rev han ned paa Mandfolkene, sig selv iberegnet, forstod behændig at rose Damerne og kom med høflige Komplimenter til dem her i Huset. Adujeff tænkte paa sine litterære Beskjæftigelser, sine Poesier. „Paa det Omraade skulde jeg nok tage Luven fra ham,“ tænkte han. Talen faldt imidlertid ogsaa paa Litteraturen; baade Moder og Datter anbefalede Alexander som Forfatter.

Greven talte som om han aldrig havde beskjæftiget sig med Andet og gjorde nogle flygtige, men træffende Bemærkninger om samtidige russiske og franske Berømt-

heder. Det viste sig ovenikjøbet, at han stod i ven-
skabeligt Forhold til de første russiske Litterater og i
Paris havde stiftet Bekjendtskab med flere af de franske.
Han udtalte sig kun med Anerkjendelse om Zaa, de Andre
berørte han kun let. Om Alexanders Digte sagde han,
at han kjendte dem ikke, men skyndte sig med at tilskrive det
sin Mangel paa Opmærksomhed. Nádinka saae med et
underligt Udtryk paa Alexander, som om hun vilde
spørge: „Hvor er da Dit Ry?“ Alexander blev beskemt.
Stoltheden maatte vige for Nedslaethed. Han lignede
en Hane med vaad Hale, som skjuler sig i Regnvejret
under et Skur.

Fra Spisestuen hørte man Lyden af Glas og Skeer.
Der blev dækket Bord; men Greven gik ikke endnu.
Det sidste Haab forsvandt. Han modtog endog saa Fruens
Anmodning om at blive til Aften og spise Tykmælk.

„Greve og spise Tykmælk!“ hviskede Alexander med
et misundeligt Blik paa Greven.

Greven spiste med Appetit og blev ved at spøge
saa muntert, som om han var hjemme.

— Han har heller ingen Skam i Livet. Han er
første Gang i Huset og spiser for Tre! hviskede Alexander
til Nádinka.

— Hvad er der i det? Han er sulten! svarede
hun naivt.

Endelig gik Greven, men det var for sent nu at
tale om Sagen. Abujeff tog sin Hat og skyndte sig at
komme afsted. Nádinka naaede ham og fik ham beroliget.

— Imorgen altsaa? spurgte Alexander.

— Imorgen er vi ikke hjemme.

— Saa iovermorgen.

De skiltes.

To Dage efter kom Alexander tidligere end sædvanlig. Endnu i Haven lod der ubekjendte Toner ud til ham fra Værelset . . . som af en Violoncel . . . Han kom nærmere . . . det var en Mandsstemme, der sang, og hvilken Stemme! Saa frisk og klangfuld, en af dem, som rigtig veed at finde Vej til Fruentimmernes Hjerter. Den gik ogsaa Abujeff til Hjerte, men paa en anden Maade. Det trak sig sammen, vaandede sig af Sorg, Misundelse, Had og af en uklar og tung Forudfølelse. Han gik fra Gaarden ind i Forværelset.

— Hvem er her? spurgte han Tjeneren.

— Grev Robinski.

— Har han været her længe?

— Fra Kloffen sex.

— Sig hemmelig til Frøkenen, at jeg har været her og kommer igjen.

— Det skal jeg.

Alexander gik bort og gik omkring mellem Landstederne, næsten uden at lægge Mærke til, hvorhen han gik. Efter to Timers Forløb kom han tilbage.

— Naa, er han her endnu?

— Ja, og det lader til, han bliver til Aften. Fruen har givet Ordre til at stege Hasselhøns til Aftensmaden.

— Og Du meddelte Frøkenen, hvad jeg sagde?

— Ja.

— Naa, og hun?

— Hun sagde aldeles ikke Noget.

Alexander tog hjem og viste sig ikke i to Dage. Gud veed, hvad han tænkte og følte i den Tid; endelig indfandt han sig. Der fik han Dje paa Landstedet, rejste sig op i Baaden og saae frem for sig, medens han

styggede for Solen med Haanden. Imellem Træerne ser han et Glimt af den blaa Kjole, der sidder saa godt paa Nadinka; Blaate klæder hende især. Hun iførte sig altid denne Kjole, naar hun ret vilde behage Alexander. Han følte sig let om Hjertet.

„Ah! Hun vil belønne mig for den Tid, hun har negligeret mig mod sin Willie,” tænkte han: — „det er ikke hende, men mig, der har Skyld; hvor var det mulig at bære sig saa utilgivelig ad? dermed giver man kun Andre Baaben i Hænderne imod sig selv; han er Fremmed, et nyt Bekjendtskab . . . hvor naturlig, at hun som Bærtinde . . . Ah! Der kommer hun frem fra Busken paa den smalle Sti og gaar hen til Rækværket, der vil hun blive staaende og vente . . .

Hun kom virkelig ud i den store Allee . . . men hvem er det, som følger efter hende fra Stien?

— Greben! udbrød Alexander højt og kummerfuldt, uden at ville tro sine egne Øjne.

— Hvad sa'e De? spurgte en af Rorkarlene.

„Allene med ham i Haven . . .” hvistede Alexander . . . som før med mig . . .

Greben og Nadinka gik ned til Rækværket uden at se paa Gloden, vendte om og gik langsomt tilbage ad Alleen. Han bøjede sig ned til hende og sagde Noget ganske sagte. Hun gik med sænket Hoved.

Abujeff stod stadig op i Baaden med aaben Mund, uden at røre sig, med Armene udstrakte mod Bredden; derpaa lod han dem synke og satte sig ned. Rorkarlene vedblev at ro.

— Hvor skal I hen? streg Alexander rasende, da han kom til sig selv igjen: — Tilbage!

— Skal vi ro tilbage? gjentog En af dem, idet han saae paa ham med aaben Mund.

— Tilbage! Er Du maaske døv?

— Skal vi da ikke derhen?

Den anden Rorarl gav sig stiltiende til at dreje tilvenstre med den ene Aare, tog derpaa et Tag med begge Aarerne, og Baaden foer nu rask afsted paa Tilbagevejen. Alexander trak Hatten ned over Ørerne og hensesank i kvalfulde Tanker.

Serefter viste han sig ikke hos Ejubéktis i to Uger. To Uger: hvad det er for en Tid for en Forelsket! Men han ventede bestandig, at man skulde sende Tjeneren for at høre, hvorledes han havde det? Om han ikke var syg? Saaledes som man altid ellers gjorde, naar han var upasselig eller blot fik Nykker. Først plejede Nádinka at sende en formel Forespørgsel i Moderens Navn; men hvad skrev hun ikke siden i sit eget! Hvilke søde Bebrejdelser, hvilken om Uro! hvilken Utaalmodighed!

„Nej, denne Gang vil jeg ikke give mig saasnart,“ sagde Alexander; — „jeg vil pine hende lidt. Jeg skal lære hende, hvorledes man bør forholde sig overfor et fremmed Mandfolk; Freden skal ikke blive saa let endda!“ Han udtænkte en haardhjertet Plan til Hævn, drømte om Anger, om, hvorledes han højmodig vilde tilgive og holde en Formaningstale. Men man sendte ikke Tjeneren til ham og tilstod heller ikke, at man havde havt Uret; det var, som om han ikke eksisterede for dem. Han blev mager og bleg. Skinshyge er værre end den værste Sygdom, især Skinshyge paa Grundlag af blot og bar Mistanke, uden Beviser. Naar man har Beviset, saa er det forbi med Skinshygen, for største Delen ogsaa med Kjærligheden; saa veed man idetmindste, hvad man skal

gjøre; men til det Øjeblik er det en Kval! Og Alexander erfarede det i fuldt Maal.

Endelig besluttede han sig til at gaa en Morgenstund, i den Tanke at træffe Nádinka alene og komme til en Forklaring med hende. Han kom derud. I Haven var der Ingen, i Salen og Dagligstuen heller Ingen. Han gik ud i Forbærrelset og aabnede Døren til Gaarden . . . Hvilken Scene viste der sig her for ham! To Rideknægte i Grebens Librée holdt hver en opsadlet Hest. Paa den ene hjalp Greben og en Tjener Nádinka til Sæde; den anden var sadlet til Greben selv. Maria Michailovna stod paa Trappen. Hun betragtede denne Scene med en utilfreds og bekymret Mine.

— Sid endelig fast, Nádinka! sagde hun. — Pas paa hende, Grebe, for Gud i Himlens Skyld! Ak, jeg er saa bange! Hold Dig fast ved Øret paa Hesten, Nádinka: det er jo en ren Djævel — se bare, hvor den springer og danser!

— Det gør Ingenting, maman, sagde Nádinka muntert: — jeg har jo allerede lært at ride: se bare!

Hun gav Hesten et Nap med Ridepidsten, saa den stejlede og gav sig til at snuise og springe paa Stedet.

— Gi, ei! hold den endelig! raabte Maria Michailovna og slog med Haanden: — hold op, den slaar Dig ihjel!

Men Nádinka strammede blot Tømmen, og Hesten stod strax stille.

— Ser De, hvorledes den lystrer mig! sagde Nádinka og klappede Hesten paa Halsen.

Adujeff var der Ingen, som bemærkede. Han stod bleg og saa tabt paa Nádinka, og ligesom til Trods havde hun aldrig forekommet ham saa smuk, som nu.

Hvor Ridekjolen klædte hende godt, og denne Hat med det grønne Slør! Hendes Ansigt bar Udtrykket af en blufærdig Stolthed. Rødmen kom og svandt af Fornøjelse paa hendes Kinder. Hesten sprang let i Vejret og nødte den slanke Rytterske til at bøje sig gratiøst forover og kaste sig tilbage. Hendes Figur svaiede i Sadeln som en Blomsterstængel, der bugges af Vinden. Derpaa førte en Rideknægt Grebens Hest frem.

— Grebe! vi rider vel igjen igjennem Skoven?

„Igjen!“ tænkte Abujeff.

— Med Fornøjelse! svarede Greben.

Hestene satte sig i Bevægelse.

— Nadjeschda Alexandrovna! streg Alexander pludselig med en vild Stemme.

Alle stod som naglede til Stedet og saae uvist paa Alexander. Dette varede et Minut.

— Ah, det er Alexander Fjodoritsch! sagde Moderen, som først gjenvandt sin Fatning. Greben hilste høflig. Nadjinka rev hurtig Sløret fra Ansigtet og saae forstræffet paa ham med store, stive Øjne, vendte sig derpaa hurtig bort igjen, gav Hesten et Nap af Bissen, hvorved den rev sig løs, og var i to Sæt ude af Porten. Greben satte efter hende.

— Sagte, sagte, for Guds Skyld, sagte! raabte Moderen efter dem: — hold Dig ved Dret! Al, Du min Gud og Fader! Man skal se, hun falder af. Hvad er det ogsaa for en Fornøjelse!

Der var ikke mere at se af dem; man hørte kun Hestenes Hovslag og saae en Støvsky rejse sig paa Vejen. Alexander blev alene med Fruen. Han saae tabs paa hende, som om han med Øjnene vilde spørge: „Hvad betyder dette?“ Hun lod ham ikke vente paa Svaret.

Saadan gaar det! I.

— De er borte, sagde hun: — og der er ikke Spor at se af dem! Naa, lad kun de Unge more sig, imens vil vi to tage os en Pøssiar sammen, Alexander Fjodoritsch! Hvordan kan det være, at man hverken har hørt eller set Dem i hele to Uger: Har De glemt os?

— Jeg har været syg, Maria Michailovna, svarede han mørkt.

— Ja, det kan man se: De er bleg, og hvor De er bleven mager! Sæt Dem hurtig og hvil Dem. Har De ikke Lyst til blodfugte Æg? Der er endnu længe til Middag.

— Nej, mange Tak.

— Hvorfor? De skal strax være færdige; det er saadan nogle dejlige Æg: Bondekonen har lige bragt dem.

— Nej Tak.

— Hvad fejler De dog? Jeg venter og venter og tænker: hvad skal det dog sige: selv kommer han ikke, og franske Bøger ser vi heller ikke? Hvad var det, De lovede: „Peau de chagrin“ eller, hvad det var. Jeg venter og venter — nej! Saa, tænker jeg, har altsaa Alexander Fjodoritsch glemt os, rent glemt os!

— Jeg er bange for, Maria Michailovna, at det er Dem, som har glemt mig.

— Nej, Alexander Fjodoritsch, jeg har Dem saa kjær, som en kjædelig Slægtning. Jeg veed ikke, hvad Nádinka siger; men hun er jo et Barn endnu; hvad forstaar hun vel? Hvorledes skal hun kunne statte Folk! Jeg siger hver evige Dag til hende: Hvor kan dog Alexander Fjodoritsch være henne, siden han ikke kommer? Og venter og venter. Vil De tro mig, vi har ikke nogen Dag sat os til Middagsbordet før Kloffen fem; jeg

tænkte bestandig: nu kommer han ganske vist. Og Mádinka siger undertiden: „Hvem er det dog, mamam, De venter paa? Jeg er sulten, og jeg tænker ogsaa, at Greven . . .

— Kommer Greven her . . . ofte? spurgte Alexander.

— Ja, næsten hver Dag; undertiden to Gange om Dagen; han er saa god og holder saameget af os . . . Naa, saa siger Mádinka: „Jeg vil spise, kort og godt: det er paa Tiden at gaa tilbords.“ Men dersom Alexander Fjodoritsch kommer? siger jeg. „Han kommer ikke,“ siger hun: „skal vi vædde, at han ikke kommer? Der er ikke Noget at vente efter . . .“ disse Ljubépkajas Ord skjar Alexander i Hjertet som en Kniv.

— Det . . . sagde hun virkelig? spurgte han, idet han bestræbte sig for at smile.

— Ja, det siger hun og skynder paa. Jeg er streng, selv om jeg ogsaa ser god ud. Jeg har skjændt paa hende: hvad er det! Snart venter Du ham til Aftenen fem og vil ikke spise til Middag, og saa vil Du slet ikke vente, — hvorledes skal man blive klog paa Dig? Det er ikke smukt! Alexander Fjodoritsch er en gammel Bekjendt af Huset og holder af os, og hans Onkel, Peter Ivanitsch, har ofte vist os Belvillie . . . Det er ikke smukt at være saa ligegyldig! Han kan gjerne blive vred og holde op med at komme her . . .

— Hvad sagde hun til det? spurgte Alexander med tilbageholdt Aandedræt.

— Ingenting. De kjender hende jo, hvad hun er for en lystig Sjæl — springer og skyder og løber sin Vej eller siger: „Han kommer nok, naar han selv vil!“ Saadan en kaad Unge! Jeg tænkte ogsaa, at De nok vilde komme. Men den næste Dag gif — nej! Saa

figer jeg igjen: Hør, Nádinka! mon Alexander Sjodoritsch virkelig er rask? „Det veed jeg ikke, maman,“ siger hun, „hvor skulde jeg vide det?“ Lad os engang sende Bud og høre, hvorledes han har det. Men der blev heller Ingenting af at sende Bud. Jeg glemte det og stolede paa hende, og hun er, som Vinden blæser. — Nu skal hun ud at ride bestandig. Hun havde set Greven en Dag tilheft fra Vinduet og plagede mig nu inderlig med „Jeg vil ogsaa ride“, og det blev hun ved med. Jeg søgte at faa hende fra det, nej — „Jeg vil!“ Den Wildkat! I min Tid kjendte man ikke Noget til denne Riden! Vi blev ganske anderledes opdragne. Men nutildags er jo Damerne, med Skam at sige, endogsaa begyndt at ryge; her ligeoverfor bor en ung Enke; hun sidder hele den udslagne Dag paa Balkonen med en Straa=Cigar i Munden; Folk kjører og gaar forbi, og det bryder hun sig ikke det Mindste om! I min Tid, naar man blot kunde mærke, at et Mandsfolk havde roget i Salen . . .

— Naar er det begyndt? spurgte Alexander.

— Jeg veed det saamæn ikke; man siger, det er fem Aar siden, at det blev Mode; det kommer Altsammen fra Franskmanden . . .

— Nej, jeg spørger: naar er Nadjeschda Alexándrovna begyndt at ride?

— For halvanden Uge siden. Greven er saa god og saa venlig: Han forkjæler hende rent. Se engang denne Mængde Blomster: Altsammen fra hans Have. Man skammer sig ordentlig undertiden. „Hvorfor forkjæler De hende saaledes, Greve? Hun bliver slet ikke til at styre mere!“ Jeg skjænder ogsaa paa hende. Jeg var henne i Rideskolen hos ham med Maria Ivanovna

og Nádinka; som De veed, har jeg altid selv et vaagent Øje med hende; hvem kan vel bedre end en Moder passe paa sin Datter? Jeg har selv taget mig af hendes Opdragelse og kan sige uden at prale, at der er ikke Mange, som har saadan en Datter! Der lærte saa Nádinka at ride i vor Nærværelse. Siden spiste vi Frokost hos ham i Haven, og nu rider de hver Dag. Hvad der er for en Rigdom i Huset! De har selv set, hvor Alt er smagfuldt og elegant!

— Hver Dag! sagde Alexander næsten for sig selv.

— Hvorfor skal man ikke more sig? Jeg har selv været ung . . . og det kan nok være . . .

— Rider de længe?

— Jo, tre Timer ad Gangen. Men hvad blev De syg af?

— Jeg veed det ikke . . . det gjør ondt her i Brystet, sagde han og pressede Haanden imod Hjertet.

— Tager De ikke Noget ind?

— Nej!

— Saaledes er Ungdommen! Man regner det for Sugenting, men naar det saa tager fat for Alvor, saa er Kræfterne der ikke mere. Hvordan har De det? River det, trykker det eller stjærer det?

— Det baade river og trykker og stjærer! sagde Alexander adspredt.

— Det er Forkjølelse; for Guds Skyld, saadant Noget maa man ikke lade gaa hen; . . . det kan blive til Betændelse! Og slet ikke bruge Lægemidler! Veed De hvad? Tag Opodeldoc og gnid Brystet godt ind dermed til Natten, gnid saalænge, til det bliver rødt, og istedenfor The skal De drikke Urter; jeg vil give Dem Opstriften.

Nádinka vendte tilbage, ganske bleg af Træthed. Hun fastede sig næsten aandeløs i en Sofa.

— Vil man bare se! sagde Maria Michailovna og lagde Haanden paa hendes Hoved: — hvor hun er udaset; det er knap, hun kan trække Vejret. Drik lidt Vand og gaa saa ind og klæd Dig om. Denne Riden kommer der ikke noget Godt ud af!

Alexander og Greven blev der hele Dagen. Greven var, som altid, høflig og opmærksom imod Alexander, indbød ham til at komme og bese sin Have, foreslog ham at deltage i Ridetourene og tilbød ham en Hest.

— Jeg kan ikke ride, sagde Alexander koldt.

— Kan De ikke? spurgte Nádinka. Det er saadan en mageløs Fornøjelse! Vi rider vel igjen imorgen, Greve?

Greven bukkede.

— Lad det nu være nok, Nádinka, indvendte Moderen: — Du plager Greven.

Der var forøbrig Intet, som antydede, at der fandt noget særeget Forhold Sted imellem Greven og Nádinka. Han var ligesaa elskværdig imod Moderen som imod Datteren, søgte ikke Lejlighed til at tale med Nádinka alene, løb ikke ned efter hende i Haven og saae ikke anderledes paa hende end paa Moderen. Hendes Frihed i Umgang med ham og Ridetourene kunde for hendes Bedkommende forklares af en aparte og uregelmæssig Karakter, Naiviteten og maaske desuden af en mangelfuld Opdragelse og Ubekjendtskab med Etikettens Love; for Moderens Bedkommende — af Svaghed og Kortsynethed. Grevens Opmærksomhed og Tjenstvillighed, hans daglige Besøg kunde tilskrives Naboskabet og den gjæstfri Modtagelse, som han bestandig fandt hos

Ljubéfkis. Sagen var naturlig nok, naar man vilde se den saadan. Alexander saae igjennem et Forstørrelsesglas og saae Meget . . . Meget . . . som ikke kunde ses med det blotte Øje. „Hvorfor,“ spurgte han sig selv, — „havde Nádinka forandret sig imod ham? Hun venter mig ikke mere i Haven, moder mig ikke mere med et Smil, men med et forfækket Udtryk og klæder sig i den senere Tid med langt større Elegance. Der er ingen Skjodesløshed i hendes Manerer. Hun er mere varsom i sin Afsærd og synes at være bleven mere estertænksum. Af og til er det, som om der i hendes Øjne og Ord skjuler sig Noget, der ligner en Hemmelighed . . . Hvor er de nydelige Kapricer, hvor er hendes Bildhed, Raadhed og Ustyrlighed? Alt er forbi. Hun er bleven alvorlig, estertænksum og tavøs. Det er, som om Noget piner hende. Hun ligner nu alle andre unge Piger, forstaar baade at forstille sig og lyve, spørger saa omhyggelig til Ens Helbred . . . er stadig saa opmærksom, saa elskværdig efter Formen . . . imod ham . . . mod Alexander, med hvem . . . „Gud!“ Hans Hjerte trak sig sammen. „Det er ikke for Jngenting, det er ikke for Jngenting“ gjentog han for sig selv: — „her skjuler sig Noget! Men jeg vil erfare det, hvad det saa skal koste . . .

Jeg taaler ej, en arg Forfører
 med sine Suk og Smigers Ald
 det unge Hjerte leder vild . . .
 ej, at en led og giftig Drm
 skal søndergnave Lilliens Rod
 og dræbe Blomsten smuk og god,
 før den endnu har vundet Form . . .

Og samme Dag, saasnart Greven var gaaet, gjorde Alexander sig al mulig Umage for at opfange et Øjeblik

til at tale ene med Nádinka. Hvad fandt han ikke paa? Han tog Bogen, hvormed hun tidligere kaldte ham ud i Haven fra Moderen, viste hende den og gik ned til Strandbredden i den Tro, at hun strax vilde komme løbende. Han ventede og ventede, — men hun kom ikke. Han gik tilbage i Bærelset. Der sad hun og læste i en Bog og saae ikke engang paa ham. Han satte sig ved Siden af hende. Hun saae ikke op og spurgte kun flygtig, i Forbigaaende, om han bestjæftigede sig med Litteraturen, om der var udkommet noget Nyt? Ikke et Ord om det Forbigangne.

Han gav sig i Samtale med Moderen. Nádinka gik ud i Haven. Moderen havde ogsaa Noget at gaa efter, og Aldusjeff ilede ud i Haven efter Nádinka. Ved at se ham, rejste Nádinka sig fra Bænken og gik — ikke for at møde ham, men om ad en Sideallee langsomt op imod Huset, som for at undgaa ham. Han fordoblede sine Skridt, hun ogsaa.

— Nádjeschda Alexándrovna! raabte han et Stykke borte, jeg vilde blot sige Dem to Ord.

— Lad os gaa ind i Stuen; her er fugtig, sagde hun.

I Stuen satte hun sig igjen ved Siden af Moderen. Alexander var nærved at faa Ondt.

— Saa De er ogsaa begyndt at blive bange for Fugtighed? spurgte han i en vidende Tone.

— Ja, Aftenerne er saa kolde og mørke nu, svarede hun og gavede.

— Vi flytter ogsaa snart til Byen, sagde Moderen. Hav den Godhed, Alexander Fjodoritsch, at gaa hen i Lejligheden og huse Værten paa, at han gjør de to Laase i Stand i Dørene og Skodderne for Nádinkas Sovestue. Han har rigtignok lovet det, men han

glemmer det nok. Saadan er de Allesammen; det er dem blot om at gjøre at tage Penge ind.

Adujeff tog Afsted.

— Lad mig se, De kommer snart igjen! sagde Maria Michailovna.

Nadinka tav.

Han var allerede ved Døren, da han saa sig om efter hende. Hun gjorde tre Skridt henimod ham. Hans Hjerte bankede heftig.

„Endelig!“ tænkte han.

— Kommer De her imorgen? spurgte hun koldt, men hendes Blik var fæstet paa ham med Nysgjerrighed.

— Jeg veed det ikke; hvorfor?

— Jeg spørger blot: kommer De?

— Kunde De maaske ønske det?

— Kommer De her imorgen? gjentog hun i den samme kolde Tone, men med endnu større Nysgjerrighed.

— Nej! svarede han ærgerlig.

— Men iovermorgen?

— Nej; jeg kommer ikke i en hel Uge, maaske to . . . længe! Han kastede et forskende Blik paa hende og bestræbte sig for at læse i hendes Øjne, hvilket Indtryk dette Svar vel vilde gjøre.

Hun tav; men ved at høre hans Svar, slog hun pludselig Øjnene ned, og hvad sagde de vel? Traf Sorgen sit Slør over dem, eller funklede de af Glæde, — det var umulig at læse Noget i dette smukke Marmoransigt.

Alexander frammede Hatten i Haanden og gik.

— Glem ikke at gnide Brystet med Opodeldoc! raabte Maria Michailovna efter ham.

Her var igjen en Opgave for Alexander: at udfinde,

hvad Nádinka's Spørgsmaal tilsigtede? Om det var Onsket efter at se ham eller Frygt derfor, det indeholdt?

„O, hvilken Kval! hvilken Kval!“ udbrod han fortvivlet.

Den stakkels Alexander holdt det ikke ud: han kom allerede Frededagen derefter. Nádinka stod ved Rækværket i Haven, da han kom. Han blev allerede glad, men saasnart han blot nærmede sig Bredden, vendte hun sig bort og lod, som hun ikke saa ham, gjorde nogle ligegyldige Skridt henad Stien, som En, der gaar uden noget bestemt Maal og gif hjem. Han traf hende hos Moderen. Der var to Gæster fra Byen, Maria Ivanovna og den uundgaaelige Greve. Alexander led ubefrivelig. Utter gif Dagen med tomme, intetsigende Samtaler. Hvor han var fjed af Gæsterne! De talte saa rolig om alffens Pjank, ræsonnerede, spogte, lo.

„De ler!“ sagde Alexander: — „de kan le, naar Nádinka har svigtet mig! Det er dem det Samme! Disse ynkværdige, tomme Menneſker, de kan glæde dem over Alting!“ Nádinka gif ud i Haven; Greven fulgte ikke efter hende. I den sidste Tid var det, ligesom han og Nádinka undgik hinanden, naar Alexander var tilstede. Han traf dem undertiden alene i Haven eller i Bærøset, men saa gif de strax fra hinanden og nærmede sig ikke mere, saalænge han var tilstede. Det var en ny og skræffelig Opdagelse for Alexander: et Tegn paa, at de havde sammensvoret sig imod ham. Gæsterne gif bort, og lidt efter gif ogsaa Greven. Det vidste Nádinka ikke og havde derfor heller ikke travlt med at komme hjem. Abdujeff forlod udenvidere Maria Michailovna og gif ned i Haven. Nádinka stod med Ryggen til Alexander og

lænedes sig til Rækværket, med Hovedet støttet paa sin Haand som hin uforglemmelige Aften . . . Hun hverken saa eller hørte ham komme.

Hvor hans Hjerte bankede, medens han stjal sig hen til hende paa Taaspidsjerne. Han trak neppe Vejret.

— Nadjjeschda Alexándrovna! sagde han ganske sagte i stærk Sindsbevægelse.

Hun foer sammen, som om der var faldet et Skud ved Siden af hende, vendte sig om og traadte et Skridt tilbage.

— Sig mig engang, hvad er det for en Røg derhenne? sagde hun i sin Forlegenhed og pegede hurtig paa den modsatte Bred af Floden. Er det maaste Ildløs eller en Fabrikksforsten?

Han saa tavst paa hende.

— Jeg tænkte virkelig, det var Ildløs . . . Hvorfor ser De saaledes paa mig, som om De ikke trode . . .

Hun standsede.

— Ogsaa De, begyndte han og rystede paa Hovedet, — ogsaa De er ligesom alle de Andre! . . . Hvem skulde have ventet det . . . for to Maanedes siden? . . .

— Hvad mener De? Jeg forstaar Dem ikke, sagde hun og vilde gaa.

— Vent, Nadjjeschda Alexándrovna, jeg kan ikke mere udholde denne Tortur . . .

— Hvilken Tortur? jeg veed virkelig ikke . . .

— Forstil Dem ikke; sig, er det virkelig Dem? den Samme, som De altid har været?

— Den Samme! sagde hun tørt.

— Hvorledes! De har ikke forandret Dem imod mig?

— Nej. Jeg synes, jeg er ligesaa venlig imod

Dem, som jeg altid har været; jeg hilser Dem ligesaa fornøjet . . .

— Ligesaa fornøjet! Hvorfor løber De da bort fra Rætværket?

— Løber jeg! Hvad er det for et Indfald; jeg staar her ved Rætværket, og De siger, at jeg løber!

Hun lo tvungent.

— Nádjeschda Alexándrovna, lad den Forstillelse fare! vedblev Adujess.

— Hvilken Forstillelse? Hvorfor overhænger De mig?

— Er det ogsaa Dem? Min Gud! Blot sex Uger tilbage, paa dette samme Sted!

— Hvad er det for en Røgovre paa den anden Side? Det kunde jeg have Lyst til at vide . . .

— Skræffelig! Skræffelig! udbroød Alexander og foer med Haanden til Hjertet og derpaa til Hovedet.

— Ja, hvad har jeg gjort Dem? De holdt op med at komme her . . . Det maa De om . . . holde paa Dem imod Deres Villie . . . begyndte Nádinka.

— De forstiller Dem! Som om De ikke vidste, hvorfor jeg holdt op med at komme?

Hun saae til Siden og rystede paa Hovedet.

— Og Greven? sagde han næsten truende.

— Hvilken Greve?

Hun saae ud, som om hun ikke vidste af nogen Greve at sige.

— Hvilken?! Tør De da paastaa, at han er Dem ligegyldig?

— De er gaaet fra Forstanden! svarede hun og gik bort fra ham.

— Der tog De ikke fejl! vedblev han; min Dømmekraft taber sig med hver Dag . . . Hvor er det muligt

at være saa underfundig imod et Menneſte, ſom har elſket Dem højere end alt Andet i Verden, ſom har glemt Alt for Dem, Alt . . . ſom trode ſnart at ſkulle blive lykkelig for beſtandig, mens De . . .

— Mens jeg? ſvarede hun og traadte endnu et Par Skridt tilbage.

— Mens De! udbrod han, rafende over denne Koldblodighed: — De har glemt! Lad mig minde Dem om, hvorledes De her, paa dette ſamme Sted, hundrede Gange har ſvoret at ville tilhøre mig: „Diſſe Eder hører Gud!“ ſagde De. Ja, Han har hørt dem! De er nødt til at rødme baade for Himlen, for diſſe Træer og for hvert et Græsſtraa . . . Alle har de været Vidner til vor Lykke: hvert Sandskorn taler her om vor Kjærlighed; ſaa ſe dog, ſe Dem omkring! . . . Menedersſte, ſom De er!!!

Hun ſaae forſærdet paa ham. Hans Øjne rullede i Hovedet, og Læberne var kridhvide.

— Uh! hvor De er ondſkabsfuld! ſagde hun bange: — Hvad er De vred for? Jeg har ikke givet Dem Afſlag, De har endnu ikke talt med mamman . . . hvor kan De vide? . . .

— Jeg ſkulde tale efter en ſaadan Optræden?

— Hvilken Optræden? Der er aldeles ikke noget. . .

— Hvilken? Det ſkal jeg ſtrag ſige: Hvad bethyder diſſe Stævnemøder med Greven, diſſe Ridetoure?

— Jeg kan dog ikke løbe min Vej for ham, hver Gang Moder gaar ud af Stuen! Ridetourene bethyder, at jeg holder af at ride . . . det er ſaa rart: man farer afſted . . . Al, hvad denne Lucia er for en yndig Hefſt! Har De ſet den? Den kjender mig allerede . . .

— Og denne Forandring i Deres Omgang med

mig? vedblev han: — Hvorfor er Greven hos Dem hver Dag fra Morgen til Aften?

— Min Gud og Fader! hvor kan jeg vide det? Hvor De dog er komist! mamam vil have det saaledes.

— Det er ikke sandt! mamam vil, som De vil. Til hvem er alle disse Foræringer, Roder, Album, Blomster ogsaa til mamam?

— Ja, mamam holder meget af Blomster. Hun kjøbte endnu igaar nogle hos Gartneren . . .

— Og hvad taler De med ham om, naar De hvister? vedblev Alexander, uden at give Agt paa hendes Ord: — se, De bliver bleg, De føler selv Deres Brøde. At ødelægge et Menneſkes Lykke, at glemme og tilintetgjøre Alt saa hurtigt, saa let! Hylleri, Utafnemlighed, Vogn, Bedrag . . . ja, Bedrag! Hvor kunde De lade det komme saa vidt med Dem? Den rige Greve, Løven, værdiges at tilkaste Dem et naadigt Blik, — og De smeltede og faldt til Jode for denne Sol af Flitterguld; hvor er Stammen!!! Greven maa ikke sætte sin Fod her i Huset! sagde han med brudt Stemme: — Hører De? Afbryd enhver Forbindelse med ham, saa han glemmer Bejen til Deres Hus! . . . jeg vil ikke taale . . .

Han greb hende som en Rasende ved Haanden.

— Mamam, mamam! Hjælp! skreg Nadinke med en gennemtrængende Stemme, idet hun rev sig løs fra Alexander og løb hjem alt, hvad hun kunde.

Han satte sig paa en Bænk og greb sig med begge Hænder om Hovedet.

Hun kom løbende ind i Bærelset, bleg og forstræffet, og sank om paa en Stol.

— Hvad er det? Hvad fejler Dig? Hvorfor

striger Du? spurgte den ængstede Moder, idet hun gik hende imøde.

— Alexander Tjodoritsch . . . er ikke rigtig rass! sagde hun med Besvær.

— Han er saa frygtelig, maman, lad ham for Guds Skyld ikke komme mig nær!

— Hvor Du forfækkede mig, Du gale Pige! Hvad er der i det, at han ikke er rigtig rass? Seg veed det nok, han har Dindt i Brystet. Hvad er der saa frygteligt i det? Det er dog ikke Tæring! Naar han blot guider sig godt med Opodeldoc, er det Hele snart forbi.

Alexander kom til sig selv igjen. Den hidfige Feber gik over, men hans Kval fordoblede. Tivlen fik han ikke opklaret, men opnaaede blot at forfække Nádinka, og nu vilde han naturligvis ikke saa noget Svar ud af hende; det var ikke saaledes, han skulde have taget fat paa Sagen. Som enhver Forelsket faldt det nu ogsaa pludselig ham ind: „Men dersom hun nu ikke er skyldig? Maaske er Greven hende virkelig ligegyldig? Den tankeløse Moder indbyder ham hver eneste Dag; hvad skal hun gjøre? Han er elskværdig som en Mand af god Tone; Nádinka er en smuk Pige; maaske ønsker han virkelig at behage hende; men dermed er dog endnu ikke sagt, at han ogsaa har behaget hende. Hun holder maaske af Blomsterne, Ridetourene og lignende uskyldige Fornøjelser, men ikke af Greven selv? Og om her virkelig ogsaa skulde være lidt Koketteri tilstede, — kan det da maaske ikke tilgives!\" Han aandede atter frit; der foer en Glædesstraale igjennem hans Sjæl. Saaledes er Forelskede altid: snart overmaade blinde, snart overdrevent skarpsynede. Desuden er det saa behageligt at retfærdiggjøre den, man elsker.

„Men hvorfor har hun forandret sin Aldfærd imod mig?“ spurgte han pludselig sig selv og blev bleg igjen:

„Hvorfor styr hun mig og tier, som om der var Noget, hun stammede sig over? Hvorfor var hun saa stadselig klædt igaar, paa en Hverdag? Der var ikke andre Gæster end han. Hvorfor spurgte hun, om Balletten snart begynder?“ Spørgsmaalet var simpelt nok, men han huskede, at Greven i Samtalens Løb havde lovet at skaffe Dage til enhver Tid, uanset alle Vanskeligheder: Selvfølgelig vil han ledsage dem. „Hvorfor gif hun igaar op fra Haven? Hvorfor kom hun ikke ned i Haven? Hvorfor spurgte hun om Det? Hvorfor spurgte hun ikke om Det?“ Han henfaldt atter i tung Tvivl og pinte sig paaany bittert og kom endelig til den Slutning, at Nádinka egentlig aldrig havde elsket ham.

„Gud, min Gud!“ udbød han fortvivlet: — „hvor det er tungt og bittert at leve! Stjænk mig denne døde Ro, denne Sjælens Sovn!“ . . .

Efter et Kvarters Forløb traadte han nedslaaet og ængstelig ind i Værelset.

— Farvel, Nádjeschda Alexándrovna! sagde han frygtomt.

— Farvel, sagde hun kort, uden at se op.

— Naar tillader De mig at komme?

— Naar De behager. Forøvrig . . . i næste Uge flytter vi til Byen . . . vi skal lade Dem det vide . . .

Dermed tog han bort. Der hengif over to Uger. Alle var flyttede ind fra Landet. De aristokratiske Saloner begyndte igjen at straaie. Og saa Embedsmanden tændte to Lamper i Salen, købte et halvt Bund Stearinlys og stillede Spilleborde omkring, i Forvent-

ning om Besøg af Stepan Ivanitsch og Ivan Stepanitsch og meddelte sin Hustru, at de vilde tage imod om Tirsdagen.

Men Adujeff modtog stadig ingen Indbydelse fra Ljubézkis. Han havde mødt baade deres Kof og Stuepige. Stuepigen fik aldrig saasnart Øje paa ham, før hun skyndte sig at komme afsted; det var øjensynligt, at hun handlede i Frøkenens Mand. Koffen derimod standsede.

— Hvordan kan det være, Herre, at De saaledes rent har glemt os? sagde han. — Og det er snart to Uger siden, vi flyttede ind.

— Maaſke er J ikke komne i Orden endnu, tager ikke imod?

— Hvad for Noget, Herre, tager vi ikke imod? Alle har været der undtagen De: Fruen kan ikke noksom undre sig. Hans Herlighed har gjort os den Ære at komme hver Dag . . . det er saadan en rigtig god Herre. Jeg var fornylig hos ham med saadan en Skrivebog fra Frøkenen, — han spenderede saamænd en Rod*).

— Hvad Du dog er for et Fæ! sagde Adujeff og skyndte sig bort fra den forbløffede Kof. Om Aftenen gif han hen foran Ljubézkis Lejlighed. Den var oplyst, og der holdt en Karet for Indgangen.

— Hvis er den Karet? spurgte han.

— Grev Robinskis.

Den følgende og den næstfølgende var det samme Tilfældet. Endelig gif han op en Dag. Fruen modtog ham hjertelig, med Bebrejdelser for hans Udebliven, og skjændte paa ham, fordi han ikke gned Brystet med

*) En Tirubelfeddel.

Saadan gaar det! I.

Opdelsdoc. Nádinka var rolig og Greven høflig. Samtalen vilde ikke komme i Gang. Saaledes gik det et Par Gange. Det var forgjæves, at han saae vist paa Nádinka; hun lod, som om hun slet ikke lagde Mærke til hans Blik; det var ikke som i gamle Dage! For, naar han talte med Moderen, stillede hun sig ligeoverfor ham bagved Maria Michailovna og skjar Ansigtet til ham, spogte og fik ham til at le. En ulidelig Rummer bemægtigede sig ham. Han tænkte blot paa, hvorledes han skulde slippe for det Kors, som han frivillig havde taget paa sine Skuldre. Han vilde se at komme til en Forklaring. „Hvorledes end Svaret bliver“, tænkte han: — „det kan være det Samme, naar Tvivlen blot bliver forvandlet til Visshed.“ Han overvejede længe, hvorledes han skulde tage fat paa Sagen, udtænkte endelig en Maade og gik hen til Ljubétkis. Alt var ham gunstigt. Der holdt ingen Raret for Døren. Han gik langsomt igjennem Salen og standsede et Øjeblik udenfor Døren til Dagligstuen for at trække Vejret. Der sad Nádinka og spillede paa Fortepiano. Et Bærelse længere borte sad Fruen selv og strikkede paa sit Skjærf. Da Nádinka hørte Skridt i Salen, spillede hun sagte videre og strakte Hovedet lidt frem. Hun ventede med et Smil paa Gæstens Ankomst. Gæsten kom, og Smilet forsvandt øjeblikkelig; i dets Sted viste der sig Angst. Hun skiftede Farve og rejste sig fra Stolen. Det var ikke den Gæst, hun ventede. Alexander bukkede tavs for hende og gik videre som en Skygge ind til Moderen. Han gik sagte, uden sin fordums Selvtillid og med bøjet Hoved. Nádinka satte sig og vedblev at spille, medens hun af og til saae sig urolig tilbage. Efter en halv Times Forløb

blev Moderen kaldt ud af Værelset. Alexander gik ind til Nádinka. Hun rejste sig og vilde gaa.

— Nádjeschda Alexándrovna! sagde han nedslaaet:
— bliv, stjænk mig fem Minuter, ikke mere.

— Jeg kan ikke høre paa Dem! sagde hun og vilde gaa; sidst var De saa . . .

— Jeg havde Uret den Gang. Nu skal jeg tale anderledes, det giver jeg Dem mit Ord paa. De skal ikke høre en eneste Bebrejdelse. Afslaa mig det ikke: maaske er det sidste Gang. En Forklaring er nødvendig. De har jo tilladt mig at anholde hos Deres Moder om Deres Haand. Siden er der sket Meget . . . som . . . fort sagt — jeg maa gjentage mit Spørgsmaal. Sæt Dem og spil videre: saa vil Deres Moder ikke kunne høre os; det er dog ikke første Gang . . .

Hun adløb mekanisk med en let Rødmen over hans Gentydning og begyndte at slaa forskjellige Accorder an, medens hun saae paa ham i spændt Forventning.

— Hvor er De henne, Alexander Fjodoritsch? spurgte Moderen, efter at være vendt tilbage til sin Plads.

— Jeg vilde tale lidt med Nádjeschda Alexándrovna om . . . Litteraturen, svarede han.

— Nu, tal De bare! Det er saamænd længe siden, de har talt sammen.

— Svar mig kort og oprigtig paa et eneste Spørgsmaal, begyndte han sagte: — og vi skal strax være færdige med vor Forklaring . . . De elsker mig ikke mere?

— Quelle idée! svarede hun forvirret: — De veed, hvorledes baade maman og jeg bestandig har skattet Deres Venkab, at vi . . . altid har været glade ved at se Dem . . .

Adujeff saae paa hende og tænkte: — „Er det ogsaa

Dig? Dette lunefulde, men aabenhjertige Varn, denne Skjælsmester, dette livfulde Væsen? Hvor hurtig hun har lært at forstille sig! Skulde virkelig disse yndige Luner kun have været Spiren til Hyfleri og List? . . . Hun kjender ikke Noget til Onkels Methode, men hvor hurtig denne Pige dog har udviklet sig til en Kvinde! Og alt Det er sket i Grebens Skole og i et Par Maanedes Tid! O, Onkel, Onkel! Og saa heri har Du grusomt Ret!”

— Hør mig, sagde han i en saadan Tone, at Masken paa een Gang faldt af Forstillelsen. — Bliv for et Øjeblik igjen den forrige Rådinka, som De var, da De endnu holdt en Smule af mig . . . og svar mig ligesom: jeg maa have et Svar, ved Gud, det maa jeg!

Hun vendte Bladet og fulgte Moderne opmærksomt, medens hun spillede en vanskelig Passage, men forblev tavst.

— Nu, godt, jeg forandrer mit Spørgsmål, vedblev Adjuff: — sig mig, er der Ingen — jeg nævner ikke engang hvem — men simpelthen, er der Ingen, som har optaget min Plads i Deres Hjerte?

Hun pudsede Lyset og rettede længe paa Bægen, men forblev stadig tavst.

— Saa svar dog, Rådjeschda Alexándrovna. Et eneste Ord befrier mig fra Kval og Dem fra enhver ubehagelig Forklaring.

— Herregud, saa hold dog op! Hvad skal jeg sige Dem? Jeg har slet ikke Noget at sige! Svarede hun, idet hun vendte sig bort fra ham.

En Anden havde været tilfreds med et saadant Svar og deraf set, at han ikke behøvede at gjøre sig mere Uvejlighed. Han vilde have forstaaet det Hele af denne tavse og kvalfulde Smerte, som stod skreven i hendes

Ansigt og viste sig i hendes Bevægelser. Men Abujeff var ikke tilfreds. Han martrede sit Offer som en Bøddel og var selv besjælet af et Slags vildt, fortvivlet Dnske om at tømme Bægeret til Bunden i et eneste Drag.

— Nej! sagde han. Lad denne Kval faa Ende idag. Den ene Tvivl fortære end den anden oprører min Sjæl og sønderriver mit Hjerte. Jeg er forpint; jeg tror, mit Bryst snart vil sprænges af Spænding . . . Her hjælper ingen Opodeldoc . . . Der er Intet, som kan forvisse mig i min Tvivl; De maa sige mig Alt, ellers kan jeg aldrig blive rolig.

Han saae paa hende og ventede Svar. Hun tav.

— Forbarm Dem over mig! begyndte han igjen. Se paa mig: ligner jeg vel mig selv? Alle forstrækkes ved at se mig; man kjender mig ikke igjen . . . Alle ynkes, kun De alene . . .

Det var virkelig saaledes: hans Øjne brændte med en vild Gløds. Han var mager og bleg; den kolde Sved sprang frem paa hans Pande. Hun kastede et stjaalent Blik paa ham, og der var ligesom et Glimt af Medlidenhed i dette Blik. Hun tog endogfaa hans Haand, men slap den strax igjen med et Suk og tav stadig.

— Nu? spurgte han.

— Af, lad mig være i Fred! sagde hun smertelig:

— De piner mig med Spørgsmaal . . .

— Jeg bønfaller Dem, for Himlens Skyld! sagde han. Lad det Hele faa Ende med eet Ord . . . Hvad kan det hjælpe Dem at skjule Noget? Taler De ikke, beholder jeg dog Haab, jeg vil ikke blive borte, men komme her hver Dag, bleg og i en oprørt Stemning. Jeg vil bringe Sorg over Dem ogsaa. Hvis De nægter at modtage mig, vil jeg gaa frem og tilbage under Vin-

duerne, møde Dem i Theatret, paa Gaden, overalt, som et Gjenfærd, som et memento mori. Alt dette er dumt maasse, Andre vil le deraf, men jeg føler Smerten. De veed ikke, hvad Lidenstabs er, hvad den kan føre til! Gud lade Dem aldrig faa det at vide! . . . Til hvad Nytte tror De? Er det ikke bedre at sige det strax?

— Men hvad spørger De mig dog om? sagde Nádinka, idet hun kastede sig tilbage i Lænestolen. Jeg er rent forstumlet . . . der ligger som en Taage over mit Hoved . . .

Hun pressede frampagtig Haanden mod Banden og tog den strax bort igjen.

— Jeg spørger: Er der Ingen, som har optaget min Plads i Deres Hjerter? Et eneste Ord — Ja eller Nej — afgjør Alt. Er det virkelig saa svært at sige det?

Hun vilde have sagt Noget, men kunde ikke; hun slog Øjnene ned og begyndte at hamre med Fingrene paa en af Tangenterne. Det var tydelig, at hun kjæmpede stærkt med sig selv.

— Ak! udbrød hun endelig smertefuldt.

Adujeff astørrede sin Bande med Lommeørklædet.

— Ja eller Nej? gentog han med tilbageholdt Aandedræt.

Der forløb nogle Sekunder.

— Ja eller Nej?

— Ja, hviskede Nádinka neppe hørlig, bøjede sig derpaa helt over Klaviaturet og begyndte som i Tanker at gribe nogle stærke Accorder. Dette Ja lød neppe hørlig, som et Suk, men det bedøvede Adujeff. Det var, som om hans Hjerterev sig løs, og Venene slog sammen under ham. Han sank om paa en Stol ved Siden af

Slaveret og tab. Nádinka skottede ængstelig til ham. Han saae meningsløst paa hende.

— Alexander Tjodoritsch! raabte Moderen pludselig fra sit Værelse. Hvilket Dre ringer det for?

Han tab.

— Maman spørger Dem, sagde Nádinka.

— Ah?

— Hvilket Dre ringer det for? gjentog Moderen hurtig!

— For dem Begge! sagde Adujeff fortvivlet.

— Vil man se! For det venstre! Jeg vilde gjætte, om Greven kommer idag?

— Greven! sagde Adujeff.

— Tilgiv mig! sagde Nádinka med en bedende Stemme og bøjede sig henimod ham. Jeg veed ikke selv, hvad der gaar ad mig. Det er Altsammen sket tilfældig, imod min Villie . . . hvorledes, det veed jeg ikke: jeg kunde ikke bedrage Dem . . .

— Jeg holder mit Ord, Nádjeschda Alexándrovna, svarede han. Jeg skal ikke gjøre Dem en eneste Brejdselse. Tak for Deres Oprigtighed . . . De har gjort Meget . . . Meget . . . idag . . . Det var tungt for mig at høre dette Ja . . . Farvel. De ser mig ikke mere. Det er den eneste Belønning for Deres Oprigtighed . . . men Greven, Greven!

Han skjar Tænder og gik henimod Døren.

— Ja, sagde han, idet han vendte sig om: — hvad faar De ud af det? Greven gifter sig ikke med Dem: hvad har han vel for Hensigter?

— Det veed jeg ikke! svarede Nádinka igjennem Taarer og rystede sørgmodig paa Hovedet.

— Gud! hvor De er forblindet! udbød Alexander forfærdet.

— Han kan umulig have flette Hensigter . . . tilføjede hun med svag Stemme.

— Vogt Dem, Nádjeschda Alexándrovna! Han tog hendes Haand, kyssede den og gik med usikre Skridt ud af Døren. Han var skrækkelig at se paa. Nádinka blev fiddende ubevægelig paa Stolen.

— Hvorfor spiller Du ikke Nádinka? spurgte Moderen efter et Øjeblik's Forløb. Nádinka vaagnede som af en dyb Sovn og sukkede.

— Strax, maman! svarede hun, medens hun tankefuldt højede Hovedet og ængstelig begyndte at lade Fingrene løbe hen over Klaviaturet: hendes Hænder rystede. Hun led aabenbart af Samvittighedsnag og af de Tvivl, som de henkastede Ord: „Vogt Dem!“ havde fremkaldt hos hende. Da Greven kom, var hun tavøs og forstemt; der var noget Tvungent i hendes Manerer, og under Foregivende af Hovedpine traf hun sig snart tilbage til sit Værelse. Og saa hun fandt det trist at leve den Aften.

Adujeff var aldrig saasnart kommen ned ad Trappen, før Kræfterne svigtede ham; han satte sig paa det nederste Trin, bedækkede Øjnene med sit Lommetørklæde og begyndte pludselig at hulke ganske højt, men uden Taarer. I dette Øjeblik gik Gaardskarlen forbi. Han stod stille og lyttede.

— Marfa, nej, Marfa! raabte han, idet han gik hen til sin fædte Dør: — Kom herud og hør; der er Nogen, der brøler her, som det kunde være et vildt Dyr. Jeg tænkte, om ikke vores Arapka skulde have revet sig løs; men nej, det er ikke Arapka.

— Nej, det er ikke Arapka! gentog Marfa og lyttede: — Det var dog mærkeligt!

— Gaa engang og hent Lygten: den hænger bagved Døren.

Marfa bragte en lille Lygte.

— Brøler det endnu?

— Brøler! Skulde det ikke være en Tyveknekt, som er sluppen ind? — Hvem der? spurgte Gaardskarlen.

Ingen svarede.

— Hvem der? gentog Marfa.

Der løb kun det samme Brøl. De traadte begge ind paa een Gang. Udujeff ilede bort.

— Ej, det var jo en fin Herre! sagde Marfa, idet hun saae ud efter ham. Hvor kunde Du dog ogsaa finde paa, at det var en Tyveknekt? En Tyveknekt skulde give sig til at brøle i Andres Forstuer!

— Nu, saa har han haft en Donner.

— Bedre endnu! svarede Marfa; Du tror, at Alle ligner Dig? Det er ikke Alle, der brøler, naar de er fulde, som Du gjør!

— Er han da sulten, eller hvad er der med ham? sagde Gaardskarlen ærgerlig.

— Hvad! sagde Marfa og gjorde store Øjne: — Hvor kan man vide, maaske har han tabt Et og Andet — Penge . . .

De satte sig pludselig ned begge To og begyndte at rode om med Lygten i alle Kroge.

— Tabt! brummede Gaardskarlen, idet han oplyste Gulvet: — Hvor skulde man tabe Noget her? Trappen er af Sten og saa ren, at man kunde finde en Knappe-naal . . . Tabt! Saa maatte man have hørt det, det

klinger jo mod Stenen. Saadan En skulde tabe Noget? Han er ikke af den Slags! De Folk taber ikke Noget, det skal Du ikke være bange for! De sørger blot for at rage godt til sig! Og han skulde have tabt Noget? Vi kjender dem nok, disse Tyveknegte! Han skulde have tabt Noget! Hvor skulde han have tabt det?

Saaledes laa de endnu længe paa Gulvet og søgte efter de tabte Penge.

— Nej, der er ikke Noget at lede efter! sagde Gaardskarlen omfjeder med et Suk og pustede Lyset ud, hvorefter han klemte Bægen mellem to Fingre og tørrede dem af paa sin Faarestindspels.

VI,

Klokken Elleve den samme Aften, da Peter Ivanitsch, med et Lys og en Bog i den ene Haand og Skjødets af sin Slaabrok i den anden, gik fra sit Kabinet til Soveværelset for at lægge sig til at sove, meldte Kammer-tjeneren ham, at Alexander Fjodoritsch ønskede at tale med ham. Peter Ivanitsch trak Brynene sammen, betænkte sig lidt og sagde derpaa rolig: — „Ved ham gaa ind i mit Kabinet, jeg kommer strax“.

— Goddag, Alexander! sagde han til Brodersønnen, da han kom tilbage: — Det er lang Tid siden, at vi To har set hinanden! Snart faar man Lov at vente efter Dig hele Dage, snart kommer Du — bag midt om Natten! Hvorfor saa sent? Hvad er der i Vejen med Dig? Du ligner jo ikke Dig selv!

Alexander satte sig, fuldstændig udmattet og uden at sige et Ord, i en Vænestol. Peter Ivanitsch saae nysgjerrig paa ham.

Alexander trak Vejret dybt.

— Er Du ogsaa rask? spurgte Peter Ivanitsch omhyggelig.

— Ja, svarede Alexander med svag Stemme: — jeg kan røre mig, jeg spiser og drikker, folgelig er jeg rask.

— Det skal Du alligevel ikke spøge med: Tal med Doktoren.

— Det har ogsaa Andre raadet mig; men her hjælper hverken Doktor eller Opodeldoc. Det er ikke et physisst Ildebefindende, jeg lider af . . .

— Hvad fejler Du da? Har Du maaske tabt i Spil, eller i det Hele taget mistet Penge? spurgte Peter Ivanitsch.

— De er heller aldrig i Stand til at forestille Dem en Sorg, hvor der ikke er Penge med i Spillet! svarede Alexander med Forsøg paa at smile.

— Nej, Dine Sorger kan jeg ikke forestille mig. De plejer ikke at være noget værd.

— Og den nærværende da?

— Hvad skulde det være for en Sorg! I Hjemmet staar Alt vel til, det veed jeg af de Breve, som Din Moder opbarter mig med hver Maaned. Hvad Embedet angaar, saa kan det umuligt være værre, end det var: Dine egne Undergivne kommanderer over Dig, videre kan Du ikke drive det. Du siger, at Du er rast, at Du ikke har tabt Dine Penge, heller ikke spillet dem bort . . . Og det er Hovedsagen. Alt det Øvrige kan man snart blive færdig med. Det er ikke Andet end Pjank, Kjærlighed sagtens?

— Ja, Kjærlighed; men veed De ogsaa, hvad der er sket? Naar De erfarer det, saa vil De maaske ophøre at domme saa let og forfærdes . . .

— Lad os høre! Det er længe siden, jeg er bleven forfærdet . . . sagde Onklen og satte sig. Det er forresten neppe svært at gjette: man har rimeligvis holdt Dig for Nar . . .

Alexander foer op og vilde have sagt Noget, men sagde Ingenting og satte sig rolig ned igjen.

— Ah, rigtig? Ser Du: det var jo Det, jeg sagde; men Du gjentog blot: „Nej nej, hvor er det muligt!“

— Hvor kunde jeg ane det? . . . sagde Alexander; efter Alt . . .

— Du skulde ikke ane, men forudsæ, det vil sige: vide, det er mere sikkert, — og handle derefter.

— De kan ræsonnere saa rolig, Dufel, imens jeg . . . sagde Alexander.

— Ja, hvad angaar det mig?

— Det havde jeg ogsaa glemt. For Dem maa hele Byen brænde af eller synke i Jorden, — det gjør ikke Noget!

— Tak skal Du have! Og Fabriken?

— De spøger, men jeg lider for Alvor. Jeg føler mig saa daarlig, som om jeg kunde være virkelig syg.

— Det er dog vel aldrig af Kjærlighed, at Du er bleven saa mager? Ih for en Ulykke! Nej, Du har været syg og begynder nu at komme Dig igjen, og det er virkelig paa Tiden! Det vil sige Noget: at saadan en Dumhed har kunnet trække ud i halvandet Aar! Havde det været lidt endnu, saa vil jeg ikke svare for, at jeg ikke ogsaa var kommen til at tro paa en evig og uforanderlig Kjærlighed.

— Dufel! sagde Alexander: — Hav Medlidenshed med mig; der er et Helvede i min Sjæl . . .

— Ja, hvad saa?

Da Alexander rykkede sin Lænestol hen til Bordet, begyndte Dufelen at fjerne Blækhuset, Brevpresseren og andre Sager fra Brodersønnen.

„Han kommer om Natten,” tænkte han: — „med et Helvede i Sjælen . . . man skal se, han slaar igjen Noget i Stykker . . .”

— Trøst skal jeg ikke finde hos Dem; det forlanger jeg heller ikke, begyndte Alexander: — jeg beder om Deres Hjælp som min Onkel og som en Slægtning . . . De finder mig . . . dum, ikke sandt?

— Ja, dersom Du ikke var ynkværdig.

— Saa De ynker mig?

— Meget. Er jeg maaske af Sten? En god Fyr, forstandig, med en ganske god Opdragelse og gaa saaledes til Grunde, — og hvorfor? For ingen Verdens Ting!

— Bevis, at det gør Dem ondt for mig.

— Hvormed? Penge behøver Du ikke, som Du siger . . .

— Penge, Penge! O, dersom min Ulykke blot bestod i Pengemangel, saa vilde jeg velsigne min Skjæbne!

— Sig ikke det! sagde Peter Ivanitsch alvorlig. Du er ung; Du vilde forbande og ikke velsigne Din Skjæbne! Om det saa er mig, saa har jeg forbandet den mer end een Gang.

— Hør mig taalmodig tilende.

— Bliver Du her længe, Alexander? spurgte Onklen.

— Ja jeg har al Deres Opmærksomhed nodig; hvorfor?

— So, ser Du: jeg har lyst til at spise til Aften. Jeg lavede mig til at gaa i Seng uden Aftensmad, men dersom vi nu kommer til at sidde længe oppe, saa lad os spise til Aften med det Samme og tømme en Flaske Vin; imens kan Du fortælle mig det Hele.

— Kan De virkelig spise til Aften? spurgte Alexander forundret.

— Ja, det kan jeg rigtignok; har Du maaske ikke Lyst?

— Jeg — spise til Aften! De vil heller ikke kunne faa en Bid ned, naar De hører, at Sagen handler om Liv og Død.

— Om Liv og Død? gjentog Onklen. Det er unegtelig en vigtig Sag; men lad os prøve alligevel: maaske glider Maden dog.

Han ringede.

— Forhør, sagde han til den indtrædende Kammertjener, hvad der er at faa til Aften, og bring en Flaske Safitte med grønt Lak.

Kammertjeneren gik.

— Onkel! Jeg ser, at De ikke er i Stemning til at høre paa min Kammers sørgelige Historie, sagde Alexander, idet han tog sin Hat. Jeg vil hellere komme igjen imorgen . . .

— Nej, nej, bliv kun! tog Peter Ivanitsch ivrig til Orde, medens han holdt Brodersønnen tilbage ved Haanden. Jeg er altid eens stemt. Imorgen kan det ogsaa passere, at Du træffer mig ved Frokosten eller, hvad værre er, i Forretninger. Lad os heller faa Ende paa det strax. Aftensmaden kan ikke skade Sagen. Tværtimod, saa baade hører og forstaar jeg bedre. Paa en tom Mave, veed Du, virker det ikke saa behagelig . . .

Aftensmaden blev bragt.

— Men Alexander, saa tag dog for Dig! sagde Peter Ivanitsch.

— Jeg vil ikke spise, Onkel, sagde Alexander utaalmodig og trak paa Skuldrene ved at se, hvor travlt Onklen havde med Aftensmaden.

— Saa drik dog idetmindste et Glas Vin! Winen er ikke daarlig.

Alexander rystede paa Hovedet.

— Saa tag en Cigar og fortæl, jeg er lutter Dre! sagde Peter Ivanitsch og gav sig ivrig isærd med at spise.

— De kjender Grev Robinski? spurgte Alexander efter en lille Pause.

— Grev Platon?

— Ja.

— Det er min Ven; hvad saa videre?

— Jeg gratulerer Dem til saadan en Ven, — det er en Skurk!

Peter Ivanitsch holdt pludselig op med at tygge og' saae forundret paa sin Brodersøn.

— Det var jo rart! sagde han. Kjender Du ham maaske?

— Overmaade godt.

— Har Du kjendt ham længe?

— Tre Maanedes.

— Hvordan gaar det til? Jeg har kjendt ham i fem Aar og bestandig anset ham for et ordentligt Menneske, og hvem man saa hører, saa roser Alle ham, og nu knuser Du ham saaledes paa een Gang.

— Naar har De begyndt at tage Folk i Forsvar, Onkel? spør, synes jeg . . .

— Jeg har ogsaa før forsvaret ordentlige Folk. Men naar har Du begyndt at rive ned paa Folk og er ophørt med at kalde dem Engle?

— Det var dengang, jeg ikke kjendte dem, men nu . . . O, Folk, Folk! Det er en ynkværdig Slægt, vi lever imellem, en Slægt, som man baade kan le og græde over! Jeg tilstaar, jeg har haft stor

Uret i ikke at ville høre Dem, da De raadede mig til at vogte mig for Enhver . . .

— Det raader jeg ogsaa nu til; det skader aldrig at være forsigtig: viser det sig at være en Døgenigt, man har for sig, saa bliver man ikke bedraget; er det et ordentligt Menneſte, saa er det en behagelig Fejltagelse.

— Hvor finder man ordentlige Menneſter? ſagde Alexander med Foragt.

— Vi To for Exempel — er vi maaske ikke ordentlige Menneſter? Og ogsaa Greven er et ordentligt Menneſte. Der er ſaamænd Mange. Enhver har noget Slet ved ſig; men derfor er han ikke helt ſlet, og ikke Alle er ſlette.

— Alle, Alle! ſagde Alexander beſtemt.

— Du ogsaa?

— Jeg? Jeg trækker mig idetmindſte ud af Hoben med et Hjerte, ſom, ſkjøndt det er knuſt, dog er rent og frit for Gemenhed; min Sjæl er ſønderreven, men uden Skyld i Løgn, Forſtillelſe, Bedrag, jeg lader mig ikke ſmitte . . .

— Det er godt, vi ſaar at ſe. Hvad har Greven gjort Dig?

— Hvad han har gjort? Fraliſtet mig Alt, hvad jeg ejede.

— Tal mere beſtemt. Under Ordet „Alt“ kan man forſtaa, Gud veed hvad: Penge, om det ſkal være; det er han ikke i Stand til . . .

— Det, ſom er mig mere værd end alle Verdens Skatte, ſagde Alexander.

— Hvad kan det være for Noget?

— Alt — Lykke, Liv!

— Men Du lever jo dog?

Saa dan gaar det! I.

— Ja, desværre! Men dette Liv er værre end en hundredfoldig Død.

— Sig da ligefrem, hvad er der sket?

— Det er stræffeligt! udbrod Alexander. Gud, Gud!

— Oho! Han skulde vel aldrig have nappet Din Skjønne fra Dig, denne . . . hvad er det, hun hedder? Ja! Han er Mester i de Dele; det vil falde Dig svært at hamle op med ham! sagde Peter Ivanitsch, idet han tog et Stykke Ralkunsteg i Munden.

— Hans Mesterstab skal komme ham dyrt at staa! sagde Alexander heftig. Jeg viger ikke uden Strid. Kun Døden skal afgjøre, hvem af os, der skal besidde Nadinka! Jeg vil knuse denne gemene Straajunker! Han skal ikke have Lov til at leve og glæde sig over den Skat, han har ranet . . . Jeg vil udslutte ham af de Levendes Tal!

Peter Ivanitsch gav sig til at le.

— O, Provinds! sagde han. A propos om Greven, Alexander. Sagde han ikke, om han havde faaet Porcellain tilsendt fra Udlandet? Han forskrev en Sending i Foraaret; jeg havde nok Lyst til at tage den i Djesyn . . .

— Her er ikke Tale om Porcellain, Onkel; har De hørt, hvad jeg sagde? afbrød Alexander strengt.

— Mm — mm! mumlede Onklen bekræftende, mens han gnavede et Ben.

— Hvad siger De saa?

— Ingenting. Jeg hører paa, hvad Du siger.

— Saa hør dog een Gang i Livet opmærksomt efter: jeg kom for at tale alvorlig med Dem, for at beroliges og faa Afgjørelse paa en Million pinefulde Spørgsmaal . . . Jeg er rent ude af mig selv; hjælp mig . . .

— Vel, jeg er til Din Tjeneste; sig bare, hvad der skal gøres, . . . selv om det skulde være med Penge, saa er jeg parat, naar det blot ikke er til Narrestreger . . .

— Narrestreger! Nej, det er ikke Narrestreger, naar jeg efter et Par Timers Forløb maaske ikke er mere til eller er bleven en Morder . . . Men De ler og spiser ganske rolig til Aften.

— Vil man bare høre! Han har nok selv faaet sig en god Aftensmad, kan jeg tænke; men en Anden skal ikke have Lov at spise til Aften!

— I to Døgn har jeg ikke smagt Mad.

— Ja, saa maa der være noget Alvorligt paa Færde?

— Sig blot et Ord: vil De bevise mig en overordentlig Tjeneste?

— Hvilken?

— Samtykker De i at være min Sekundant?

— Noteletterne er ganske kolde! sagde Peter Ivanitsch misfornøjet, idet han stødte Fadet fra sig.

— De ler, Onkel!

— Døm selv: hvorledes skal man kunne høre alvorlig paa saadant noget Vaas.

— Hvad vil De da gjøre?

— Det er klart nok: jeg giver mig ikke af med Dueller.

— Godt, saa finder jeg vel en Anden. Paatag Dem blot den Ulejlighed at tale med Greven og erfare Betingelserne . . .

— Det er umuligt. Jeg kan ikke saa det over mine Læber at foreslaa ham en saadan Dumhed.

— Saa Farvel! sagde Alexander, idet han tog sin Hat.

— Hvad! gaar Du allerede? Og Du vil ikke drikke et Glas Vin?

Alexander gik hen imod Døren og sank om paa en Stol i en overordentlig nedtrykt Stemning.

— Hvem skal man gaa til? Hvor skal man søge Deltagelse? sagde han sagte.

— Hør, Alexander! begyndte Peter Ivanitsch, medens han aftenredede Munden med Servietten og skjød sin Lænestol hen til Brodersønnen. Jeg ser, at man virkelig maa tale alvorlig med Dig. Saa lad os tale sammen. Du kom til mig om Hjælp. Den skal Du finde, men kun paa en anden Maade, end Du ventede, og paa den Betingelse, at Du gjør, hvad jeg siger. Ved Ingen om at være Vidner: det fører ikke til Noget. Af en Ube-tydelighed gjør Du en hel Historie. Den vil rygtes overalt, og man vil høre le ad Dig eller, hvad værre er, forvolde Dig Ubehageligheder. Du faar ingen Sekundant, og selv om Du skulde finde en eller anden Galning, der vilde være det, saa er det Hele spildt Ulejlighed: Greven slaas ikke; jeg kender ham.

— Han slaas ikke! Saa har han ikke Spor af Gresfølelse! sagde Alexander forbitret. Jeg antog ikke, at han var i den Grad ussel!

— Han er kun fornuftig.

— Saa mener De altsaa, at jeg er dum?

— Nej, forelsket, sagde Peter Ivanitsch langtruffent.

— Dersom De har i Sinde, Onkel, at forklare det Meningsløse i Dueller, som en Fordom, saa siger jeg Dem forud, at det er spildt Ulejlighed: jeg lader mig ikke rokke.

— Nej, det er allerede for lang Tid siden godtgjort,

at det i det Hele taget er dumt at slaas. Men man slaas dog; der er Fæhoveder nok, som vil. Du maa alligevel bemærke, at det nu gaar mere sjældent paa. Jeg vil blot godtgjøre, at Du navnlig ikke bør slaas.

— Jeg er nysgjerrig efter at høre, hvorledes De vil overbevise mig om det.

— Hør nu efter: sig mig en Gang, hvem er Du mest vred paa: paa Greven eller paa denne . . . hvad er det, hun hedder . . . Anjuta, hvad?

— Jeg hader ham og hende foragter jeg, sagde Alexander.

— Vi vil først tage Greven. Lad os sætte, at han tager imod Din Udfordring, lad os endog saa sætte, at Du finder en Nar af en Sekundant, — hvad kommer der saa ud af det? Greven slaar Dig ihjel paa Stedet som en Flue eller skamstjænder Dig, og siden vil man kun le ad Dig; det var en dejlig Hævn! Men det var jo ikke det, Du ønskede: Du vilde jo tilintetgjøre Greven.

— Det er uvist, hvem af os der dræber den Anden, sagde Alexander.

— Efter al Rimelighed dræber han Dig. Saa vidt jeg veed, forstaar Du jo slet ikke at styde, og efter Reglerne er det første Skud — hans!

— Her maa Guds Dom afgjøre!

— Nu, som Du vil, saa bliver det afgjort til hans Fordel. Man siger om Greven, at han i en Afstand af femten Skridt sætter den ene Kugle i Prikken efter den anden. Og saa skulde han netop styde forbi, naar det gjælder Dig! Men lad os endog saa antage, at Guds Dom vilde tilstede en saa dum og uretfærdig Streg: at Du paa en eller anden Maade kom til at dræbe ham,

hvad Nytte har Du saa heraf? Vilde Du maaſte derved gjenvinde Din Skjønnes Kjærlighed? Nej, hun vilde hade Dig, og desuden blev Du taget til Soldat . . . Men Hovedſagen er, at Du allerede Dagen efter vilde rive Haarene af Dit Hoved i Fortvivlelſe og med det Samme tabe Begejſtringen for hende.

Alexander traf foragtelig paa Skuldrene.

— De har ſaa let ved at domme herom, Onkel, ſagde han. Men hvad ſkal jeg da gjøre i min nærværende Situation.

— Jngenting! lad Sagen være, ſom den er; den er ikke værd at røre ved.

— Lade min Lykke forblive i hans Hænder, lade ham være Herre over . . . O, hvor ſkulde nogen Trufel kunne holde mig tilbage? De kjender ikke mine Kvaler, De har aldrig elſket, derſom De kan tro at bringe mig paa andre Tanker med denne kolde Moral . . . Det er ikke Blod, men Mælk, ſom flyder i Deres Arer!

— Hold op med at vaane, Alexander! Verden har Rok af den Slags ſom Din — Maria eller Sofia, hvad er det, hun hedder?

— Hun hedder Nádjeſchda.

— Nádjeſchda? Hvem er da Sofia?

— Sofia . . . det var paa Landet, ſagde Alexander tvungent.

— Ser Du! vedblev Onklen. Der er det Sofia, her Nádjeſchda, et andet Sted Maria. Hjertet er en umaadelig dyb Brønd: det varer længe, inden man finder Bunden. Det elſker, til man bliver gammel . . . Det vil ſige, ikke Hjertet, det er blot ſaadan en Talemaade . . .

— Nej, Hjertet elſker kun een Gang.

— Du gjentager ogsaa, hvad Du har hørt af Andre! Hjertet elsker, saalænge det ikke har udtømt sine Kræfter. Det fører et Liv for sig selv og har som Alt i Mennesket sin Ungdom og sin Alderdom. Naar det ikke har Held med sig i een Kjærlighed, saa trækker det sig blot sammen og tier stille til den næste; og saa gaar det igjen, som det gif første Gang, og saa fremdeles en tre, fire Gange, indtil dette Hjerte endelig samler al sin Kraft paa et eller andet lykkeligt Møde, hvor der ikke er Noget, som forstyrrer det, og hvor det saa langsomt og gradvis affjøles. En har Held med sig i sin første Kjærlighed, og derfor striger man paa, at man blot kan elske een Gang. Saa længe man ikke er gammel endnu og rast . . .

— De taler bestandig om Ungdom, selvfølgelig om en materiel Kjærlighed . . .

— Jeg taler om Ungdommen, fordi en gammelmands Kjærlighed er en Fejl og en Uting. Hvad vil ogsaa en materiel Kjærlighed sige? En saadan Kjærlighed eksisterer slet ikke, ligesom der heller ikke gives nogen ideel. I Kjærligheden deltager baade Sjæl og Legeme ligelig; i modsat Fald er Kjærligheden ikke fuldstændig; vi er hverken Mander eller Dyr. Du siger jo selv, „at der flyder Mælk og ikke Blod i Narerne“. — Ser Du altsaa: paa den ene Side: Blod i Narerne, det er det Materielle; paa den anden: Selvkjærlighed, Bane, det er det Sjælelige. Og der har Du Kjærligheden! Hvor var det, jeg slap? . . . Ja, ved Soldaterbæset. Ikke Nok hermed, efter denne Historie vil Din Skjønne ikke se Dig for sine Øjne. Du vilde blot skade Dig selv og hende til ingen Nytte. Jeg haaber nu, at vi har afhandlet dette Spørgsmaal tilstrækkelig fra een Side. Nu . . .

Peter Ivanitsch skjænkede sig et Glas Vin og drak:

— Det Fæ! sagde han. Han har bragt kold
Lafitte.

Alexander tav og hang med Hovedet.

— Sig mig nu, fortsatte Onklen, medens han var-
mede Glasfæt med Vinen imellem begge Hænder, hvorfor
vilde Du udslette Greven af de Levendes Tal?

— Jeg har allerede sagt Dem, hvorfor: Er det
maaſke ikke ham, som har ødelagt min Lykke? Som et
Kovdyr brød han ind . . .

— I Gaarestien! afbrød Onklen.

— Og ranede Alt! vedblev Alexander.

— Han har ikke ranet Noget; men han kom blot og
tog. Var han maaſke forpligtet til at forhøre sig, om
den Skjønne var optaget eller ikke? Jeg kan ikke forſtaa
den Dumhed, som Størstedelen af de Foreſkede har be-
gaaet lige fra Verdens Skabelſe til vore Tider: at vredeſe
paa en Medbejler! Kan Noget være mere meningsløst:
„Udslette ham af de Levendes Tal!“ Og hvorfor? Fordi
han har behaget. Som om det var hans Fejl, og som
om Sagen vandt ved, at han blev afſtraffet! Og har
Din — hvad er det, hun hedder? Katinka? — maaſke
gjort ham Modſtand? Har hun gjort nogen Anſtrængelſe
for at undgaa Faren? Hun har ſelv givet sig hen, har
ophørt at elſke Dig, hvad er der ſaa at ſtrides om? Du
forandrer det dog ikke! Og at ville tvinge, — det er
Egoiſme. Alt fordre Troſkab af en Huſtru, det kan der
endda være Mening i; her er indgaaet en Forpligtelſe,
ſom ofte hele Familiens egentlige Velſærd beror paa.
Og ikke engang her kan man fordre, at hun aldrig ſkulde
have elſket Nogen . . . man kan blot fordre, at hun ikke
gjør En til . . . Men har Du ikke ſelv overladt hende

til Greben med begge Hænder? Har Du stridt med ham om hende?

— Jeg vil jo netop stride, sagde Alexander, idet han foer op fra Stolen. Men det er Dem, som holder min ædle Harmie tilbage . . .

— At ville stride med en Knippel i Haanden! afbrød Onklen. Her er vi ikke i den kirgisiske Steppe. Den dannede Verden har andre Vaaben. Du burde have taget fat itide og ganske anderledes. Du skulde have ført en anden Slags Duel med Greben for Din Skjønnes Dje!

Alexander saae spørgende paa sin Onkel.

— Hvad skulde det være for en Duel? spurgte han.

— Det skal jeg strax sige Dig. Hvilken Fremgangsmaade har Du brugt til Dato?

Alexander fortalte nu hele Sagens Gang med en Mængde Omsvøb, Formildelser, Modsigelser og forstjellige Grimasser.

— Ser Du? Du har selv ene og alene Skylden! sagde Peter Ivanitsch efter at have hørt ham tilende. Hvad har Du dog ikke begaaet for Dumheder! Pokker maa vide, Alexander, hvad Du vilde her! Det var ogsaa Noget at rejse efter! Det kunde Du Altsammen have gjort, hvor Du var, ved Søen, sammen med Din Tante. Hvor kan man bære sig saa barnagtig ad! Give Scener . . . og strige op som en gal Mand? Fy! Hvem bærer sig saaledes ad nutildags? Hvad siger Du til det, dersom Din . . . hvad er det, hun hedder? Julia . . . fortæller Greben det Hele? Men nej, det er der, Gud være lovet, ingen Grund til at frygte for! Hun er sikkert saa klog, at hun paa Spørgsmaalet om Jeres Forhold vilde sige . . .

— Vilde sige? spurgte Alexander ibrig.

— At hun har haft Dig tilbedste, at Du var forelsket, og at Du er æfel, at Du kjædede hende til Døde . . . som de altid gjør . . .

— De tror, at hun . . . vilde sige det? spurgte Alexander og blegnede.

— Ganske bestemt. Du bilder Dig dog vel ikke ind, at hun skulde fortælle, hvorledes I har plukket gule Blomster sammen i Haven? Det kan man kalde enfoldigt!

— Hvad skulde det være for en Duel med Greven? spurgte Alexander utaalmodig.

— Nu kommer vi strax til det. Du skulde ikke have været grov, ikke have støjet ham og skaaret Ansigter, men tværtimod besvaret hans Elskværdighed med en dobbelt, tredobbelt, tidobbelt. Og denne . . . hvad er det, hun hedder? Nadinke? Der traf jeg det nok? . . . skulde Du ikke have tirret med Bebrejdelser; Du skulde have baaret over med hendes Luner, ladet, som om Du slet ikke mærkede Noget, og som et Bedrag for Dig var noget ganske Utænkeligt. Du skulde ikke have ladet det komme til Fortrolighed imellem dem, men fint og ligesom tilfældig have forstyrret enhver Samtale under fire Øjne, været med overalt, endog saa deltaget i deres Ridetoure og under alt dette, for hendes Øjne, i al Stilhed have udfordret Medbejleren til Kamp, og her skulde Du saa have rykket i Marken med hele din Aands Styrke, opført dit Hoved-Batteri af Kløgt og List, truffet din Medbejlers svage Punkter og lidt efter lidt revet det Drapperi af ham, som et ungt Menneſte blæser sig i overfor den Skjønne . . . Du skulde have lagt Mærke til, hvad der især talt hende ved ham, og saa skulde Du snildt være falden

over det, have forklaret, stille disse Egenskaber frem i almindeligt Lys og vist, at den nye Helt . . . kun var saa som saa . . . og blot for hendes Skyld havde taget Fæstdragten paa . . . Naar alt Dette gjøres med Koldblodighed, med Udholdenhed og med Forstand, — saa har man her den ægte Duel for vor Tid! Men det er rigtignok ikke Noget for Dig!

Peter Ivanitsch tomte med disse Ord sit Glas og fyldte det strax igjen.

— Hvilken nedrig Ligt! Alt gribe til Uunderfundighed for at beherske et Kvindehjerte! . . . sagde Alexander med Ubillie.

— Men at gribe til Knippen, som Du vil, er det maaske bedre? Ved Hjælp af Ligt kan man endnu sikre sig en vis Grad af Hengivenhed, men neppe med Magt. Jeg kan forstaa Ønsket om at fjerne sin Medbejler: her arbejder man paa at sikre sig den elskede Kvinde, at forekomme eller afvende Faren, — og det er Altsammen meget naturligt! Men at prygle ham, fordi han har indgydt Kjærlighed, — det er ganske det Samme, som at støde sig og derefter slaa det Sted, hvor man stødte sig. Du maa sige, hvad Du vil; men Greven har ingen Skyld! Efter Alt, hvad jeg ser, saa forstaar Du Dig aldeles ikke Noget paa Hjertets Hemmeligheder; deraf kommer det ogsaa, at Dine Kjærlighedsaffærer og Fortællinger er saa maadelige.

— Kjærlighedsaffærer! sagde Alexander med en foragtelig Hovedrykten: — men er den Kjærlighed maaske smuk og varig, som indgydes ved Ligt?

— Jeg veed ikke, om den er smuk, det er, som man tager det. Jeg har overhovedet ingen høj Mening om Kjærlighed, som Du veed; for mig maatte den gjerne

slet ikke være til; men at den er mere varig, — det er sandt. At gaa ligesvem tilværks med Hjertet kan man ikke. Det er et altfor indviklet Instrument. Naar man nu ikke veed, hvilke Stykker det kan spille En! Indgyd Kjærlighed, med hvad Du vil, men lad Forstanden hjælpe til. Vist, det er kun en Side af Forstanden: her er slet ikke noget foragteligt. Man skal ikke skamstjænde sin Medbejler og gribe til Skjældsord og Bagtalelse; dermed væbner man kun den Skjønne imod sig . . . Du skal blot rive det Glitter af ham, hvormed han forblinder Dine paa Din Hjertenskjær, vise hende, at han er et ganske almindeligt Menneſte og ingen Helt. Jeg tror, at det er tilgiveligt at beskytte sit Guds med en ædel Vist; man foragter den jo heller ikke i Krigen. Se, Du vilde have giftet Dig! Du vilde være bleven en dejlig Egtemand, dersom Du vilde have leveret Din Hustru Scener og vist Medbejlerne en Knippel, — og Du var ganske vist bleven . . .

Peter Ivanitsch viste med Haanden paa Panden.

— Din Nådinka var tyve Procent klogere end Du, da hun foreslog at vente et Aar.

— Men kunde jeg ogsaa være listig, selv om jeg forstod det? Saa maa man ikke elske saa højt, som jeg. Andre anstiller sig undertiden kolde, viser sig, efter Beregning, ikke i et Par Dage, — og det virker . . . Men jeg! Jeg skulde forstille mig, beregne! Naar det blotte Syn af hende fik mig til at tabe Vejret, og Knæerne rystede under mig; naar jeg var beredt til at trodse enhver Kval blot for at se et Glimt af hende . . . Nej, De maa sige, hvad De vil; men jeg foretrækker den Rus, hvori man elsker med alle Sjælens Kræfter, selv om man ogsaa skal lide, — for Det, at være elsket uden at elske,

eller elske halvt, til Tidsfordriv, efter et modbydeligt System og lege med en Kvinde, som med en Skjodehund, og derpaa støde hende fra sig . . .

Peter Ivanitsch trak paa Skuldrene.

— Nu, saa lid, hvis Du endelig finder det saa rart! sagde han. O, Provinds! O, Asien! Du skulde leve i Østerland; der befaler man endnu Kvinderne, hvem de skal elske, og de, som ikke vil lystre, smider man i Vandet. Nej, fortsatte han som for sig selv: — for at være lykkelig med en Kvinde her, at sige ikke paa Din Maner, som en gal Mand, men med Overlæg: dertil udfordres mange Betingelser. Man maa forstaa at udvikle den unge Pige til en Kvinde efter en vel overlagt Plan, om Du vil, for at hun kan forstaa og opfylde sin Bestemmelse. Man maa omgive hende med en magist Kredts — ikke altfor snever, at hun ikke skal mærke Grændserne og overskride dem — og listig gjøre sig til Herre, ikke blot over hendes Hjerte, hvad har vel det at sige? det er en usikker og stor Vare; men over hendes Forstand og Villie, lade hendes Smag og Tænkemaade underkaste sig Din, saa hun ser paa Tingene med Dine Øjne og tænker med Din Forstand! . . .

— Det vil sige, gjøre hende til en Duffe eller til en stum Slavinde af sin Mand! afbrød Alexander.

— Hvorfor? Indret det saaledes, at hun ikke i nogetomhelst taber sin kvindelige Karakter og Værdighed. Lad hende handle frit i sin Sphære; men sørg blot for, at Din altstuenende Forstand iagttager enhver Bevægelse, ethvert Suk og ethvert Skridt, hun gjør, og at enhver flygtig Bevægelse eller Opblussten, enhver Følelsens Spire overalt og altid møder Egtemandens Øje, som aldrig maa slumre, selv om det Udvortes bevarer

sin Vigeeghldighed. Indfør en stadig Kontrol, fri for ethvert Tyranni . . . og kunstfærdig, uden at hun lægger Mærke til det, og for hende saa den Vej, Du ønsker . . . Men hertil behøves en høj og vanskelig Skole, og denne Skole er — en klog og erfaren Mand, det er Knuden!

Han rømmede sig betydningsfuldt og tømte Glasfæt med Salvelse.

— Saa, vedblev han, kan Vgtemanden sove trygt, selv om hans Hustru ikke er ved hans Side, eller sidde rolig i sit Kabinet, mens hun sover . . .

Her blev Døren til Kabinettet aabnet ganske sagte, uden at der viste sig Noget.

— Og Hustruen, lød en kvindelig Stemme fra Korridoren: — skal ikke lade sig mærke med, at hun forstaar Mandens høje Skole, og indføre sin egen mindre, men ikke snakke om den ved en Glasfe Vin . . .

Begge Adujesserne foer henimod Døren, men i Korridoren lød der hurtige Skridt, en Silketjoles Klasken, og Alt var stille igjen.

Dnklen og Brodersønnen betragtede hinanden.

— Hvad siger De nu, lille Dnkel? spurgte Brodersønnen efter et Djebliks Pausse.

— Hvad jeg siger? Ingenting! sagde Peter Ivanitsch og rynkede Panden. Man skal ikke rose sig i Altide. Se Dig i Spejl, Alexander, eller lad helst være at gifte Dig, eller tag en Tosse: et klogt Fruentimmer vil Du ikke kunne hamle op med.

Han faldt i Tanker og slog sig pludselig med Haanden for Panden.

— Alt jeg dog ikke kunde falde paa, at hun maatte vide Bested om Dit sildige Besøg! sagde han ærgerlig.

Dg at det ikke faldt mig ind, at et Fruentimmer umulig kan falde i Sovn, naar to Mandfolk har en Hemmelighed sammen i Sideværelset; at hun naturligvis enten vilde sende Stuepigen eller selv . . . Dg Det kunde jeg ikke forudse! Hvor dumt! Men det kan jeg Alltsammen takke Dig for og saa det forbandede Glas Lafitte! Saadan en Lektion af et tyveaars Fruentimmer! . . .

— Bliver De bange, Onkel?

— Hvorfor skulde jeg blive bange? Aldeles ikke! Jeg har begaaet en Fejl, — men man maa ikke tabe Roldblodigheden; man maa se at rede sig ud af det igjen.

Han faldt atter i Tanker.

— Hun har kun pralet! begyndte han senere. Hvad skulde hun have for en Skole? Hun har aldrig haft nogen Skole: det er hun altfor ung til! Dg dersom hun havde, saa sagde hun det ikke! Men nu har hun opdaget denne magiske Kreds: nu maa man bruge en anden Methode . . .

Han greb sig pludselig i det og tav, medens han ængstelig skottede til Døren.

— Men det har Tid Alltsammen, vedblev han. Lad os nu tale om Dine Sager, Alexander. Hvor var det vi slap? Ja! Det lod jo til, som Du vilde myrde Din . . . hvad er det, hun hedder?

— Jeg foragter hende altfor dybt, sagde Alexander med et tungt Suf.

— Ser Du! Du er allerede halvvejs helbredet. Men er det blot ogsaa sandt? Du lader endnu til at være vred. Forøvrig: foragt bare, det er det allerbedste, Du kan gjøre i Din Stilling. Jeg vilde have sagt Noget; men nej . . .

— O, tal, for Guds Skyld, tal! sagde Alexander: Jeg har ikke en Gnist af Dømmekraft tilbage. Jeg lider, jeg gaar tilgrunde . . . Giv mig Deres kolde Indsigt. Sig Alt, hvad der kan lette og berolige det syge Hjerte . . .

— Hvis jeg sagde det — saa vilde Du nok igjen vende tilbage . . .

— Hvad tænker De paa! Efter alt Det . . .

— Det har kun lidt at sige for Dig! Giver Du mig Dit Vresord paa, at Du ikke gaar derhen?

— Jeg vil sværge, om De ønsker det!

— Nej, giv mig Dit Vresord, det er mere sikkert.

— Paa Vresord!

— Nuvel, ser Du: vi blev enige om, at Greven ingen Skyld har.

— Lad os antage det; hvad saa?

— Men hvad Skyld har da Din . . . hvad er det, hun hedder?

— Hvad Skyld Nadinka har! udbrød Alexander forbavset: — hun skulde ikke have Skyld!

— Nej! hvori? Der er slet ingen Grund til at foragte hende.

— Ingen Grund! Nej, Onkel, det er virkelig altfor galt! Lad os ogsaa antage, at Greven . . . det fik endda at være . . . han vidste ikke . . . skøndt, det er heller ikke Tilfældet! Men hun? Hvem skal saa have Skylden? Jeg?

— Ja, næstendels; men i Virkeligheden Ingen. Sig, hvorfor foragter Du hende?

— For hendes lave Handlemaade.

— Hvori bestaar den?

— At betale en høj og uendelig Videnſkab med Utafnemlighed . . .

— Hvad er her at være taknemlig for? Var det maafte for hendes Skyld, af Forekommenhed imod hende, at Du elskede? Vilde Du maafte derved bevise hende en Tjeneste? I ſaa Fald ſkulde Du hellere have forelsket Dig i hendes Moder, hende med Borten: det havde været mere ſikkert.

Alexander ſaae paa ham og vidſte ſlet ikke, hvad han ſkulde ſige.

— Du ſkulde ikke have ladet hende ſe Din Følelſe i al ſin Kraft. En Kvinde bliver kold, naar Manden lægger hele ſit Indre for Dagen . . . Du ſkulde forſt have lært hendes Karakter at kjende og handlet i Overensſtemmelse hermed, men ikke have ligget ſom en Hund for hendes Fodder. Hvad vil det ſige, ikke at lære en Kompagnon at kjende, ſom man har Forretninger med? Du vilde da have ſet ganſte tydelig, at der ikke var Mere at vente af hende. Hun har ſpillet ſin Roman til Ende med Dig, ganſte ſom hun vil ſpille den til Ende med Greven og maafte endnu med En og Anden.

— Mere kan man ikke fordrø af hende: højere eller videre kan hun ikke gaa! Det er ikke en ſaadan Natur; men Du havde foreſtillet Dig, Gud maa vide, hvad! . . .

— Men hvorfor elskede hun en Anden? afbrød Alexander ſørgmodig.

— Det var ogſaa en Fejl: hvor kan Du ſpørge ſaaledes? Hvorfor blev Du forelsket i hende? Se at glemme hende ſaaſnart ſom mulig!

— Veror det maafte paa mig?

— Beroede det maafte paa hende, da hun blev forelsket i Greven? Du har jo ſelv gjentaget, at man

ikke skal lægge Vaand paa Jolelsen; men faasnart Touren kom til Dig selv, saa hed det strax: hvorfor blev hun forelsket? Hvorledes skal man besvare den Slags Spørgsmaal! Kjerligheden maa dog holde op engang, den kan ikke vare evig.

— Jo, det kan den. Jeg føler denne Kraft i mit Hjerte: jeg vilde være i Stand til at elske evig . . .

— Hold op med det Vaas!

— Hendes Kjerlighed kunde gjerne have ophørt, sagde Alexander; men hvorfor skulde den ophøre saaledes?

— Er det ikke ligegyldig? Man har jo elsket Dig, Du var salig — saa lad det være Nok!

— Det gif over paa en Anden! sagde Alexander, idet han blegnede.

— Og vilde Du da have, at hun skulde have elsket en Anden i Stilhed og imens bleven ved at forsitte Dig om sin Kjerlighed? Afgjør nu selv: hvad skulde hun gjøre?

— O, jeg vil hævne mig paa hende! sagde Alexander.

— Du er utafnemlig, vedblev Peter Ivanitsch: — det er stygt! Hvad en Kvinde end kunde gjøre imod Dig, selv om hun bedrog Dig, blev kold imod Dig, handlede falskt, som det hedder hos Digterne, — saa giv Naturen Skyld og hengiv Dig i denne Anledning, om Du vil, til en filosofisk Betragtning, skjæld ud paa Verden, paa Livet, paa hvadsomhelst, men gjør aldrig noget Anslag paa en Kvindes Personlighed, hverken i Ord eller Gjerning. Det Vaaben, som man skal bruge imod Kvinden, er — Overbærenhed, og endelig det allerhaardeste: Glemsel! Det er det Eneste, som et ordentligt Menneske kan tillade sig. Husk, at Du i halvandet Aar

hængte Dig om Halsen paa Alle og Enhver af Glæde og ikke vidste, hvor Du skulde gjøre af Dig selv af bare Lykke! Halvandet Mars uafbrudte Fornøjelser! Sig, hvad Du vil, men Du er utaknemlig!

— Ak, Onkel, Intet paa Jorden var mig mere helligt end Kjærlighed: uden den er Livet ikke Liv . . .

— Na! udbrod Peter Ivanitsch ærgerlig. Man faar ondt af at høre saadan noget Baas!

— Jeg vilde have forgudet Nadinka! vedblev Alexander, og ikke misundt Nogen i Verden hans Lykke; jeg drømte om at tilbringe hele Livet med Nadinka, — og hvad skete? Hvor er denne ædle, kolossale Lidenstabs, hvorom jeg drømte! Den blev spillet igjennem i en Art dum pygmæist Komedie, fuld af Suf, Scener, Skinsyge, Løgn, Forstillelse — Gud, Gud!

— Hvorfor vilde Du forestille Dig Noget, som ikke ster i Virkeligheden? Har jeg ikke bestandig sagt Dig, at Du til Dato har villet leve et Liv, som slet ikke forekommer? Efter Din Anskuelse har et Menneske ikke Andet at bestille end at være Elsker, Ægtemand og Fader . . . alt andet kommer ikke Dig ved. Mennesket er desuden ogsaa Statsborger, har et Kald, en eller anden Bestjæftigelse, som: Forfatter, Godsejer, Soldat, Embedsmand, Fabrikant . . . Men hos Dig er alt dette forenet i Kjærlighed og Venstabs. Hvad er det for et Arkadien? Du har læst Dig fuld i Romaner og faaet Ørerne stoppede af Din Tante derude i Jeres Udvik og kom saa hertil med disse Begreber. Saa har Du ogsaa udfundet en ædel Lidenstabs . . .

— Ja, ædel!

— Maa jeg bare være fri! Som om der gaves ædle Lidenstaber?

— Hvorledes?

— Metop. Videnskab betyder jo, at Ens Følelse, Tilbøjelighed, Hengivenhed eller, hvad det nu er, er kommen saavidt, at Forstanden har ophørt at virke. Hvad Vedt der nu er i det, kan jeg ikke forstaa; jeg ser ikke Andet end Afstandighed, Umenneskelighed. Hvorfor tager Du ogsaa kun den ene Side af Medaillen? Jeg taler om Kjerlighed, — tag nu ogsaa engang den anden Side, saa skal Du saa at se, at Kjerlighed er ikke at foragte. Tænk paa de lykkelige Djebliske; Du summede mig ordentlig Dyrerne fulde . . .

— O, mind mig ikke om det! sagde Alexander, idet han slog afværgende ud med Haanden. De har let ved at domme saaledes, fordi De er sikker paa den Kvinde, De elsker; jeg vilde nok se, hvad De vilde gjøre i mit Sted! . . .

— Hvad jeg vilde gjøre! . . . Jeg vilde tage ud og adsprede mig . . . paa Fabrikken. Skal vi tage derud imorgen?

— Nej, vi To bliver aldrig enige, sagde Alexander sorgmodig. Deres Blik paa Livet beroliger mig ikke, men støder mig bort fra det. Jeg er bedrovet; der gaar en kold Lustning over min Sjæl. Hidtil har Kjerligheden frelst mig fra denne Kulde; den er forbi, — mit Hjerte er fuldt af Kummer; jeg ængstes og længes . . .

— Bestil Noget.

— Alt det er sandt, Onkel; saaledes kan De og Deres Vige domme. De er af Naturen kold, De har en Sjæl, som ikke er egnet for Sindsbevægelser . . .

— Men Du har en mægtig Sjæl, tror Du? Igaar var Du i den syvende Himmel af Glæde; men saasnart

der blot kommer Noget i Vejen, saa forstaar Du slet ikke at bære Din Sorg.

— Damp! Damp! sagde Alexander svagt, næsten uden at forsvare sig. De tænker, føler og taler ganske saaledes som et Lokomotiv ruller hen over Skinnerne: ligelig, jævnt og rolig.

— Jeg antager, det er ikke saa galt endda og i hvert Fald bedre end, som Du, at springe ud af Sporet, vælte i Grøften og ikke forstaa at komme paa Benene igjen. Damp! Damp! Ja, ser Du, Dampen gjør netop Menneftet Vre! I denne Opfindelse ligger det samme Princip, som gjør os To til Mennesker; men at dø af Sorg kan ogsaa et Dyr. Man har Exempler paa, at Hunde er døde paa deres Herrer's Grave eller har opgivet Aanden af Glæde ved Gjensynet efter en lang Adskillelse. Hvad Fortjeneste er der vel i det? Men Du trode, Du var et aparte Væsen, af en højere Rang, et ualmindeligt Menneske . . .

Peter Ivanitsch saae paa Brodersønnen og holdt pludselig inde.

— Hvad er det? Du græder da vel ikke? spurgte han, medens hans Ansigt formørkedes: det vil sige, han blev rød.

Alexander tav. De sidste Beviser havde gjort det rent af med ham. Der var ikke Noget at indvende, men han befandt sig under Indflydelsen af sin altbetagende Følelse. Han mindedes den tabte Lykke, og hvorledes en Anden nu . . . Og Taarerne løb i Strømme ned over hans Kinder.

— Skam Dig! sagde Peter Ivanitsch. Og Du er et Mandfolk! Lad mig for Guds Skyld ikke se, at Du græder!

— Onkel! huff paa Deres Ungdom, sagde Alexander hukkende. Skulde De virkelig være i Stand til rolig og ligegyldig at bære den allerbitreste Sorg, som Skjæbnen kan sende et Menneſte? At leve ſaa fuldt et Liv i halvandet Aar og paa eengang — ſtaar man der uden nogetſomhelſt! Overalt Tomhed . . . Efter ſaamegen Inderlighed: Liſt, Skjulthed, Kulde — imod mig! Gud! kan der gives en ſtørre Kval? Det er let at ſige om en Anden: „man har bedraget ham“, men at prøve det ſelv? Hvor hun havde forandret ſig! Hvor hun pynkede ſig for Grevens Skyld! Jeg kommer uventet, hun bliver bleg, kan neppe tale . . . lyver . . . O, nej . . .

Taarerne flød ſtærkere.

— Derſom jeg beholdt den Trøſt, vedblev han, at jeg havde tabt hende ved et Tilfælde, derſom hun var bleven tvungen af Andres Willie . . . om hun var død . . . ſelv Det vilde have været lettere at bære; men Intet af det er ſket . . . En Anden! det er rædſomt, ikke til at udholde! Og der er ingen Midler til at rive hende ud af Forførerens Vold: De har afvæbnet mig . . . hvad ſkal jeg gjøre? Lær mig det dog! Jeg kvæles, jeg pineſ . . . jeg ſkyder mig en Kugle for Panden! . . .

Han lænede ſig over Bordet, ſkjulte Hovedet i ſine Hænder og hulkede højt.

Peter Ivanitſch vidſte ſlet ikke, hvad han ſkulde gjøre. Han gik et Par Gange frem og tilbage i Værelſet, ſtandsede derpaa foran Alexander og kløede ſig i Hovedet, uden at vide, hvad han ſkulde gjøre.

— Drik et Glas Vin, Alexander! ſagde Peter Ivanitſch ſaa venlig, ſom det var ham muligt: — og maaske det . . .

Alexander rørte sig ikke. Kun Skuldrene og Hovedet fortrak sig krampagtig; han hulkede bestandig. Peter Ivanitsch rynnede Banden, slog med Haanden og gik ud af Værelset.

— Hvad skal jeg gjøre med Alexander? sagde han til sin Hustru. Han sidder og skræler derinde og har jaget mig ud af Stuen. Han har næsten plaget Livet af mig!

— Og Du kunde forlade ham saaledes? spurgte hun.

— Den Stakkel! Lad mig gaa ind til ham.

— Der er ikke Noget at stille op; han er nu engang saadan en Natur. Han er Tanten op ad Dage. Jeg har ikke overtalt ham saa lidt endda.

— Blot overtalt?

— Og overbevist: han gav mig Ret.

— Det tvivler jeg ikke om: Du er meget klog og listig! tilføjede hun. Men han græder.

— Det er ikke min Skyld; jeg har gjort Alt for at trøste ham.

— Hvad har Du da gjort?

— Hvad jeg har gjort? Jeg har talt i en stiv Klokke-time . . . saa jeg ordentlig er bleven ganske tør i Halsen . . . Jeg forklarede ham hele Kjærlighedens Theori saa klart som To og To er Fire . . . tilbød ham Penge . . . og Aftensmad — den bedste Vin . . .

— Men han græder dog?

— Han tudskræler! Det blev værre og værre.

— Det er mærkeligt: Lad mig gaa til ham; jeg vil forsøge, og saa kan Du imens tænke over Din ny Methode . . .

— Hvad for Noget?

Hun forsvandt udaf Værelset som en Skygge.

Alexander sad endnu længe med Hovedet støttet paa sine Arme. Der var Nogen, som rørte ham ved Skulderen. Han saae op: der stod en ung og smuk Dame for ham i en let, hvid Dragt og med en Kappe à la Finnoise.

— Ma tante! sagde han.

Hun satte sig ved Siden af ham og saae opmærksomt paa ham saaledes, som kun en Kvinde undertiden kan se; derpaa tørrede hun sagte hans Øjne med sit Lommetørklæde og kysede ham paa Panden; han pressede sine Læber til hendes Haand. De talte længe sammen.

Efter en Times Forløb gik han bort takkefuld, men med et Smil og sov rolig ind første Gang efter mange søvnløse Nætter. Hun vendte tilbage til Soveværelset med forgrædte Øjne. Peter Ivanitsch laa for længe siden og snorpede.

Anden Del.

In C. n. h. u. l. l.

I.

Der var hængaaet et Aar efter de Scener og Begivenheder, som ere beskrevne i første Dels sidste Kapitel.

Alexander gik lidt efter lidt over fra en Tilstand af mørk Fortvivlelse til kold Medslaaethed. Han tordnede ikke mere Forbandelser mod Greven og Nádinka, men stemplede dem med dyb Foragt.

Lisavetta Alexándrovna trøstede ham som en kjærlig Veninde og Søster. Han gav sig gjerne under dette omme Formynderskab. Alle saadanne Naturer, som hans, holder af at lade deres Villie beherskes af en Anden. De kan ikke undvære en Barnepige. Endelig fordampede Liden skaben i ham, den virkelige Sorg fortog sig; men det var, som om det gjorde ham Ondt at skilles fra den, og af sin Rummer skabte han sig en Art sød Smerte, som han druknede i. Han fandt aabenbart Behag i at spille en Martyrs Rolle. Han var stille, fornem og taaget som et Menneske, der, som han udtrykte sig, havde baaret Skjæbnens Slag; — talte om store Lidelser, om hellige og ophøjede Følelser, som var bleven forstødte og traadte i Skarnet — „og af hvem?“ tilføjede han: — „af en pjanket Døs, en Glane, i Ledtog med en foragtelig Udhaler, en sad Laps. Har Skjæbnen virkelig blot sendt mig til Verden, for at jeg skulde bringe Alt,

hvad der er ophøjet i mig, som et Offer for Middelmaadighed?" Ingen Mand vilde have tilgivet en anden Mand, saa lidt som en Kvinde en anden Kvinde en saadan Forstillelse, men strax have sørget for at rive hinanden ned af Stylerne. Men hvad kan vel ikke unge Mennesker af begge Kjon tilgive hinanden?

Lisabetta Alexándrovna hørte rolig paa hans Tere-miader og trøstede ham saa godt hun kunde. Det var hende slet ikke imod, hvad der maaske kom af, at hun hos Brodersønnen dog fandt Medfølelse for sit eget Hjerte og i hans Klager over Kjærligheden hørte en Stemme, som ikke var hendes egne Videlser fremmed. Hun blev end ikke træt af at svare blidt og venlig paa Brodersønnens Klager; men Alexander vilde ikke høre Noget om Trøst.

— O, tal ikke derom, ma tante, indvendte han: — jeg vil ikke skjænde Kjærlighedens hellige Navn ved at anvende det paa mit Forhold til denne . . . Her antog han en foragtelig Mine og kunde gjerne, som Peter Ivanitsch, have spurgt: hvad er det, hun hedder? — Forøvrig, tilføjede han overlegent: — man maa tilgive hende; jeg stod altfor højt baade over hende og Greven og hele denne ynkelige og ubetydelige Sphære; det er ikke at undres over, om jeg ikke blev forstaaet af den!

— Onkel paastaar, at jeg bør være Náinka taknemlig, vedblev han: — Hvorfor? Hvad var denne Kjærlighed baseret paa? Lutter Pjant, ikke Andet end Hverdagsfraser! Var der et eneste Punkt, hvor den gik udenfor den almindelige Kredss af Hverdagslivets Trivialiteter? Saae man i denne Kjærlighed Spor af Heroisme eller Selvfornægtelse? Hvad maa det være

for en ung Pige, som ikke forstaar at gyde Poesi i en saadan Følelse!

— Hvilken Kjærlighed vilde De da fordrø af en Kvinde? spurgte Lisabetta Alexandrovna.

— Hvilken? gjentog Alexander. Jeg vilde forlange, at have den første Plads i hendes Hjerte. Den elskede Kvinde maa hverken se eller lægge Mærke til andre Mandfolk end mig; De bør Allesammen forekomme hende utaalelige. Jeg staar baade højere, er smukkere -- her strammede han sig op, bedre og ædlere end alle Andre. Ethvert Øjeblik, som hun ikke henlever med mig, er tabt for hende. I mine Øjne, i Samtaler med mig, skal hun øve sin Salighed og ikke kjende nogen Anden . . .

Lisabetta Alexandrovna bestræbte sig for at undertrykke et Smil. Alexander bemærkede det ikke.

— For min Skyld, vedblev han med funklende Øjne: — tør hun ofre Alt, enhver lav Fordel, Beregning, afkaste Moderens og Vgtemandens Aag og flygte til Verdens Ende, om det skulde være, energist udholde ethvert Savn og endelig foragte Døden selv, — det er Kjærlighed! men dette . . .

— Og hvormed vilde De belønne hende for en saadan Kjærlighed?

— Jeg? O! begyndte Alexander, idet han vendte Blikket mod Himlen. Jeg vilde hellige hende hele mit Liv, jeg vilde ligge for hendes Fodder; men den største Lykke skulde være at se ind i hendes Øjne. Hvert Ord af hende var en Lov for mig. Jeg vilde besynge hendes Skønhed, vor Lykkelighed, Naturen: Man skulde tro at høre Petrarcha. Men har jeg maaske ikke vist Mádinka, hvorledes jeg kan elske?

— Saa tror De altsaa slet ikke paa Følelse, naar

den ikke ytrer sig saaledes, som De vil have det? En dyb Følelse skjuler sig . . .

— De vil dog aldrig forsikre mig, ma tante, at en Følelse som Onkels, for Exempel, skjuler sig?

Livajetta Alexándrovna blev pludselig rød; hun kunde ikke Andet end stiltiende give Brodersønnen Ret i, at en Følelse, som slet ikke ytrer sig, er temmelig mistænkelig, og at den maaske slet ikke er til, da den i modsat Fald vilde komme til Udbrud; at ikke blot Kjærligheden selv, men ogsaa dens Fremtrædelsesmaade indeholder en usofklarlig Ynde. Hun gennemløb ofte i Tankerne hele sit ægteskabelige Livs Periode og faldt i dybe Tanker. Brodersønnens udelikate Hentydning havde foruroliget en Hemmelighed, som hun havde skjult dybt i sit Hjerte; Hemmeligheden bestod i det Spørgsmaal: om hun ogsaa var lykkelig? Hun var ikke berettiget til at klage: alle de udbortes Betingelser for Lykke, som Mængden efterstræber, var bleven opfyldte imod hende som efter et givet Program. Fornøjelser, Overskud i det Nærværende og en sorgfri Fremtid sparede hende for alle de bittere og smaalige Betyrninger, som udsuge Hjertet og forærer Brystet paa saamange Stakler. Hendes Mand havde arbejdet utrættelig og arbejdede endnu stadig. Men hvad var det egentlige Maal for hans Stræben?

Anstrenge han sig i et almenmenneskeligt Djemed, for Arbejds egen Skyld, idet han saaledes udførte en Op-gave, som Skæbnen havde paalagt ham, eller blot af smaalige Bevæggrunde, for at opnaa Betydning imellem Folk i Henseende til Stilling og Kapital, eller endelig af Frygt for, at Nød og Omstændigheder skulde faa ham i deres Vold? Gud skal vide det! Om ophøjede

Maal holdt han ikke af at tale, kaldte dem Hjernespind og sagde tørt og ligefrem, at man maatte arbejde.

Lisabetta Alexándrovna kom blot til den sorgelige Slutning, at hverken hun eller hans Kjærlighed til hende var det eneste Maal for hans Iver og Nøje. Han havde ogsaa arbejdet for Giftermaalet, medens hans Hustru endnu var ham ubekjendt. Om Kjærlighed havde han aldrig talt og heller ikke spurgt hende derom; hendes Spørgsmaal herom affærdigede han med en Spøg, en Bittighed eller med at blive søvnig. Kort efter at have gjort hendes Bekjendtskab, begyndte han allerede at tale om Brylluppet, som om han vilde lade hende forstaa, at Kjærlighed her er Noget, som følger af sig selv, og at der ikke var Meget at snakke om den. Han var en Fjende af alt Effekthageri, og det var godt. Men han holdt heller ikke af en oprigtig hjertelig Udgydelse, saa lidt som han trode paa denne Trang hos Andre. Imidlertid kunde han med et eneste Ord, et eneste Blik have bibragt hende en dyb Videnskab for sig; men han tav; det kunde være ham det Samme. Det var ikke engang smigrende for hans Selvkjærlighed. Hun forsøgte at vække hans Skinsyge, i den Tanke, at Kjærligheden da nødvendigvis vilde udtale sig . . . Men der kom hun til den Rette! Saa snart han blot opdagede, at hun viste en eller anden ung Mand i Selskabet en særlig Opmærksomhed, skyndte han sig med at indbyde ham hjem til sig, overøste ham med Venlighed, kunde ikke noksom rose hans gode Egenskaber og var ikke bange for at lade ham være ene med sin Hustru. Lisabetta Alexándrovna stussede undertiden sig selv med et sværmerisk Haab om, at Peter Zvanitsch maaske handlede strategisk; at hans hemmelige Methode maaske bestod i, at han, ved at søge at holde hende i en

stadig Tvivl, derved haabede at vedligeholde hendes Kjærlighed. Men hendes Mand's første Udtalelse om Kjærlighed bragte hende strax ud af Bilsfarelsen.

Dersom han endda var plump, ubehøvlet, sjælløs, fløv, en af disse Egtemænd, hvis Tal er Regio, som virkelig fortjener at blive bedragne, hvilket ogsaa kan gøres uden Synd og til gjensidig Fornøjelse, fordi de blot synes at være skabte, for at en Kvinde skal se sig om og finde En, som er det stik modsatte af dem, — saa var det en anden Sag: i saa Fald vilde hun maaske have baaret sig ad, som største Delen af Hustruer gøre i et saadant Tilfælde. Men Peter Ivanitsch var en Mand med Hoved og Takt, som man ikke møder hver Dag. Han var fin, skarpsindig og snild. Han kjendte alle Hjertets Rørelser, alle Sjælens Storme, — han kjendte dem, men det var ogsaa det Hele. Han havde hele Kjærlighedens Codex i Hovedet men ikke i Hjertet. Af hans Udtalelser herom fremgik det, at han gentog Noget, som han havde hørt og lært godt udenad, men var langt fra at have følt og oplevet. Hvad han sagde om Eidenstaberne, var sandt, men han anerkjendte ikke deres Herredomme over sig selv og gjorde sig endogsaa lystig over dem, idet han holdt dem for Fejl, en Art Sygdom, som Tiden efterhaanden bringer Lægedom for.

Lisabetta Alexandrovna følte hans aandelige Overlegenhed ligeoverfor alle hans Omgivelser og led bittert derunder. „Dersom han ikke var saa klog,“ tænkte hun: — „saa var jeg frelst. Han er praktisk og fornuftig, det er klart, og fordrer, at hans Hustru ogsaa afholder sig fra at føre et Drømmerliv. Men, Gud i Himlen!“ tænkte Lisabetta Alexandrovna: — „har han da virkelig kun giftet sig for at saa en Værtinde i Huset, som kan

give hans Ungkarlejlighed den Fylde og Anseelse, som det ægteskabelige Liv fører med sig. Værtinde og Hustru — i disse Ord's mest prosaiske Betydning! Forstaar han da maaske ikke med al sin Forstand, at der i Kvindens Livsbestemmelse ogsaa maa være Kjærlighed? Familielivets Pligter, det er hendes Domæne; men kan man maaske udføre dem uden Kjærlighed? Selv Barnepigen og Ammen skaber sig en Afgud af det Barn, de plejer, og nu Hustruen, Moderen! O, jeg vilde gjerne bære alle de Smerter, som Videnskaben uundgaelig fører med sig, dersom jeg blot maatte leve et fuldt Liv, føle min Tilværelse, og komme ud af denne valne Tilstand!" Hun saae paa de pragtfulde Møbler, paa alt det Legetøj og alle de kostbare Smaating, som hendes Boudoir var fuldt af — og hele denne Komfort, hvormed ellers en kjærlig Egtmands omhyggelige Haand omgiver den Kvinde, han elsker, forekom hende som en kold Spot over den sande Lykke. Hun havde to skrækelige Yderligheder for Øje i Brodersønnen og sin Mand. Den Ene var begejstret indtil Vanvid, den Anden iskold indtil Forhærdelse. „Hvor lidt kjender de Begge, saavel som største Deelen af Mændene, til virkelig Følelse! Jeg kjender den!" tænkte hun: — „men hvad hjælper det vel! O, dersom . . ." Hun luffede Øjnene og sad saaledes et Par Minuter; derpaa aabnede hun dem igjen, saae sig omkring, udstødte et Suk og antog strax igjen sit sædvanlige rolige Udseende. Den Stakkel! Hun skjulte sin Sorg med en heltemodig Selvfornegtelse og fandt endogsa Kraft nok til at trøste Andre.

Det varede ikke længe, før Alexander ophørte med at tale baade om ophøjede Lidelser og om en usforstaaet og upaastjonnet Kjærlighed. Han gik over til et mere

almindeligt Thema. Han klagede over Livets Kjedsommelighed, over Tomhed i Sjælen og en udmattende Kummer:

Hver en Smerte har jeg prøvet,
sagt Farvel til hver en Drøm . . .

gjentog han uophørlig.

— Nu er der en sort Dæmon, som følger mig. Overalt, ma tante, hvor jeg staar og gaar, er han med mig: om Natten, i Samtalen med en Ven, ved Gildet bageret og i Sjælens dybe Øjeblikke!

Saaledes hengik nogle Uger. Man skulde have troet, at naar der var gaaet endnu en Uge eller to, vilde denne løjerlige Patron være kommen til Ro og have vist sig som et rigtig ordentligt Menneske, det vil sige ligefrem og almindelig, som alle Andre. Men nej, hans besynderlige Natur fandt overalt Lejlighed til at ytre sin Særhed. Engang kom han til Tanten i en Stemning, som var fuld af Forbitrelse paa hele Menneskeslægten. Hvert Ord havde en Braad, hver Bedømmelse indeholdt et Epigram, der endog saa var rettet imod Folk, man skulde vise Agtelse. Han skaanede Ingen. Baade hun og Peter Ivanitsch fik ogsaa deres Del. Lisavetta Alexandrovna søgte at komme efter Grunden.

— De ønsker at vide, begyndte han langsomt og højtidelig, — hvad det er, som nu oprører mig og gør mig rasende? Saa hør: De veed, at jeg havde en Ven, som jeg ikke har set i flere Aar, men for hvem der bestandig var en Krog tilovers i mit Hjerte. I Begyndelsen af mit Ophold her nødte Onkel mig til at skrive et besynderligt Brev til ham, som indeholdt hans Yndlingsprinciper og Tænkemaade; men jeg rev det itu og sendte et andet, saa jeg skulde antage, at min Ven ikke havde nogen Grund til at forandre sig imod mig.

Efter dette Brev ophørte vor Brevbærling, og jeg havde rent tabt min Ven af Sigte. Hvad sker? For tre Dage siden, som jeg gaar paa Nevsthy-Prospekt, faar jeg pludselig Øje paa ham. Jeg stod som forstenet; det løb mig koldt og varmt ned ad Ryggen; jeg fik Taarer i Øjnene. Jeg rakte Haanden ud imod ham og kunde ikke sige et Ord af Glæde; jeg tabte Bejret. Han tog min Haand og trykkede den. „Goddag, Aldujeff!“ sagde han i en Tone, som om vi blot havde været skilte en Dag. „Har Du været her længe?“ spurgte han og undrede sig over, at vi ikke tidligere havde mødt hinanden, spurgte flygtig, hvad jeg bestilte, om jeg havde et Embede, ansaa det for sin Pligt at meddele mig, at han havde en udmærket Plads, var tilfreds baade med sin Stilling, sine Forsatte, sine Kammerater . . . med alle Menneſker . . . med sin Skjæbne . . . sagde derpaa, at han havde travlt, at han maatte skynde sig, da han havde en Indbydelse til Middag — hører De, ma tante! ved Gjensynet med Vennen, efter en lang Skilsmisse, var han ikke i Stand til at opſætte et Middagsſelskab . . .

— Man vilde maaske have ventet paa ham, bemærkede Tanten: — Anſtand kræver . . .

— Anſtand og Venſkab — ſtiller De ved Siden af hinanden, De, ma tante! Det fik endda at være, hvad det vilde; nu ſkal De høre: det bliver bedre endnu. Han ſtaf mig ſin Adreſſe i Haanden, ſagde, at han ventede at ſe mig hos ſig næſte Dags Aften, — og forſvandt. Jeg ſtod længe og ſaae efter ham og kunde ſlet ikke komme til mig ſelv igjen. Det var min Barndoms Vegebroder, min Ungdoms Ven: jeg veed ikke, hvad De ſynes! Men ſiden tænkte jeg, at han maaske vilde gjemme det Hele til om Aftenen og ſaa hellige Tiden til en

oprigtig og hjertelig Samtale. „Velan“, tænkte jeg, „saa vil jeg da gaa.“ Jeg kommer. Der var en halv Snes af hans gode Venner hos ham. Han rakte mig Haanden mere venlig end sidste Gang, det er sandt; forestillede mig derpaa for sine Bekjendte, og uden at sige et Ord foreslog han mig strax at sætte mig ved et Spillebord. Jeg saae paa ham med store Øjne, og han paa mig. „Hvad er det?“ sagde han ovenikjøbet. Jeg sagde, at jeg ikke spillede, og satte mig alene i Sofaen i den Tanke, at han vilde fæste Kortene og sætte sig hen til mig. „Spiller Du ikke?“ siger han: „Hvad bestiller Du da?“ Det var et rart Spørgsmaal! Jeg venter een Time, to Timer; men han kommer ikke hen til mig; jeg er nær ved at forgaa af Utaalsmodighed. Han tilbød mig snart en Cigar, snart en Pibe, beklagede, at jeg ikke spillede, at jeg kjædede mig og søgte at underholde mig — hvormed, tror De vel? med idelig at vende sig om til mig og meddele mig hver Gang, han havde bragt Held eller Uheld med sig. Til sidst holdt jeg det ikke længere ud, men gik hen til ham og spurgte ham, om han havde i Sinde at skjænke mig et Minut eller to den Aften? Imens togte Blodet i mig, Stemmen skjælvede. Det lod til at overraske ham. Han saae paa mig med en besynderlig Mine. „Godt“, sagde han, „lad mig først blive færdig med Pullien.“ Saa snart han blot havde sagt det, snappede jeg min Hat og vilde gaa, men han bemærkede det og holdt mig tilbage. „Pullien er lige færdig,“ sagde han: — „vi skal strax spise til Aften.“ Endelig blev han færdig. Han satte sig ved Siden af mig og gabede; dermed begyndte vor vensfabelige Underholdning. „Du vilde have sagt mig Noget?“ spurgte han. Det blev fremført med en saa monoton og

følelsesløs Stemme, at jeg, uden at sige et Ord, blot saae paa ham med et sørgmodigt Smil. Nu var det, som om der pludselig kom Liv i ham, og han overøste mig med Spørgsmaal: „Hvad fejler Dig? Mangler der Dig maaske Noget? Kan jeg ikke være Dig til Nytte?“ ojb. Jeg rystede paa Hovedet og sagde, at naar jeg vilde have talt med ham, saa var det ikke om materielle Fordele, men om det, som ligger Hjertet nærmere: om Venskabet's gyldne Dage, om Fortiden . . . Og forestil Dem! Han lod mig ikke engang tale ud. „Saa Du er endnu stadig“, siger han, „den samme Sværmer, som Du altid har været!“ hvorefter han pludselig gav Talen en anden Vending, som om han fandt, at det var ikke Noget at tale om, begyndte alvorlig at forhøre sig om mine Forhold, om mine Fremtidsudsigter, om Karrieren — ligesom Onkel. Jeg vilde ikke tro, at Hjertet skulde være istand til at forhærde sig saaledes i et Menneske! Og for at gjøre et sidste Forsøg, blev jeg ved det Spørgsmaal, han havde gjort mig om mine nuværende Forhold og begyndte at fortælle ham, hvorledes man havde baaret sig ad imod mig . . . „Hvorledes?“ afbrød han mig med Deltagelse: „Har man bestaalet Dig?“ Han trode, jeg talte om Lafajer; Andet kjender han ikke, ligesom Onkel: i den Grad kan et Menneske blive til Sten! „Ja“, sagde jeg: — „man har bestaalet min Sjæl . . . og nu begyndte jeg at tale om min Kjærlighed, om mine Kvaler og om den Tomhed, jeg føler i Sjælen . . . jeg talte mig varm og tænkte, at Historien om mine Lidelser skulde smelte Isforpen, at hans Taarers Kilde endnu ikke var udtørret . . . da han med Gæt — brast ud i en Stoggerslatter! Jeg ser, han har et Vommestørklæde i Haanden: under hele min Fortælling har han

stadig søgt at holde sig, til han endelig ikke kunde mere . . . Jeg tav forfærdet.

„Nu, lad det være godt,“ sagde han: — „Kom hellere og drif en Snaps og lad os spise til Aften. Brændevin!“ sagde han til en Tjener. „Kom, kom, ha, ha, ha! . . . her er en udmærket Beuf . . . Ha, ha, ha! . . . Det er Noget, som Du har lavet paa staaende Fod for at have mig tilbedste. Hvorledes skulde saadant noget Vaas . . .“

Han tog mig under Armen, men jeg rev mig løs og løb bort fra dette Uhyre . . . Saaledes er Folk, ma tante! endte Alexander, slog ud med Haanden og gik.

Lisabetta Alexandrovna beklagede Alexander; hun beklagede hans varme Hjerte, som man havde givet saa falsk en Retning. Hun saae, at han, med en anden Opdragelse og sit rige Blik paa Livet, baade vilde have været lykkelig og i Stand til at gjøre en Anden lykkelig, medens han nu kun var et Offer for sin egen Blindhed og Hjertets mest kvalfulde Vildfarelser. Han havde selv forvandlet Livet til Kval. Hvorledes skulde man vise hans Hjerte paa rette Vej? Hvor var dette frelsende Kompass? Hun sølte, at kun en om og hjærlig Haand kunde værne om denne Blomst. Det var allerede lykkedes hende een Gang at berolige de heftige Udbrud af Brodersønnens Følelser, men det var en Kjærlighedsfag. Der vidste hun, hvorledes man skulde forholde sig til et saaret Hjerte. Som en snild, kvindelig Diplomat overøste hun først Nádinka med Bebrejdelser, stillede hendes Afserd i det allersorteste Lys, gjorde hende ubetydelig i Alexanders Dje og opnaaede derved at bevise ham, at hun ikke var hans Kjærlighed værd. Hermed rev hun den kvalfulde Smerte ud af Alexanders Hjerte og gav det i Stedet for

en rolig, om end ikke ganske retfærdig, Tølelse af Foragt. Peter Ivanitsch derimod søgte at retfærdiggjøre Nådinka, hvorved han ikke blot ikke beroligede hans Kval, men forbitrede den og bragte ham til at tro, at en Værdigere var bleven foretrukken for ham. Men med Venskabets var det en anden Sag. Lisabetta Alexandrovna saae, at Alexanders Ven var skyldig i hans Døje, medens han i Birkeligheden havde Ret. Det skulde man nu forklare Alexander! Denne Helteddaad turde hun ikke paatage sig og tyede til sin Mand i den meget rigtige Formodning, at han ikke vilde lade det mangle paa Beviser imod Venskabet.

— Peter Ivanitsch! sagde hun en Dag meget venlig til ham: — Jeg har en Bøn til Dig.

— Hvad er det?

— Gjæt engang.

— Sig det hellere: Du veed, jeg kan ikke afflaa Dig nogen Bøn. Det er rimeligvis om Landstedet i Peterhof, men det har jo Tid endnu.

— Nej!

— Hvad er det da? Er Du bange for vore Heste? Vilde Du have dem mere rolige?

Hun rystede paa Hovedet.

— Som Du vil, men saa veed jeg ikke, hvad det er, sagde Peter Ivanitsch. Tag hellere denne Bankbillet og gjør med den, hvad Du finder for godt; det er min Gevinst fra iafte . . .

Han tog sin Lommebog frem.

— Nej; vær Du kun ganske rolig og glem Pengene igjen! sagde Lisabetta Alexandrovna. Den Sag vil ikke komme til at koste Dig en Koppek.

— Ikke tage imod Penge, naar man bliver budt!

sagde Peter Ivanitsch, idet han gjemte sin Lommebog og trak paa Skuldrene. — Hvad er det dog?

— Ser Du: iforgaars var Alexander hos mig.

— Na, jeg faar en slem Anelse! Nu?

— Han var saa tungsindig, vedblev Lisavetta Alexandrovna. Jeg er bange for, at alt Dette skal føre ham til . . .

— Hvad er der nu i Vejen med ham? Har man maaske igjen bedraget ham i Kjærlighed?

— Nej, i Vensteb.

— I Vensteb! Han er dog usorbederlig! I Vensteb — hvorledes det? Det er interessant: lad mig endelig høre.

— Det forholder sig saaledes. — Lisavetta Alexandrovna fortalte ham nu Alt, hvad hun havde hørt af Brodersønnen. Peter Ivanitsch trak paa Skuldrene.

— Hvad vil Du have, at jeg skal gjøre her? Du ser jo, hvorledes han er!

— Vis ham Deltagelse, gjør et Indblik i hans Hjerte . . .

— Nej, det Indblik vil jeg hellere lade Dig om.

— Bring ham til Besindelse, men mere skaansomt, ikke saaledes, som Du altid taler . . . Ie ikke ad hans Følelser . . .

— Du vil da vel ikke, at jeg skulde græde.

— Det vilde ikke skade.

— Men hvad Nytte har han deraf?

— Megen . . . og ikke blot han . . . tilføjede Lisavetta Alexandrovna med dæmpet Stemme.

— Hvad? spurgte Peter Ivanitsch.

Hun tav.

— Denne Alexander begynder virkelig at genere mig, sagde Peter Ivanitsch.

— Hvorledes kan han være bleven Dig saa besværlig?

— Hvorledes? Hele sex Aar har jeg været hans Barnepige. Saa græder han og skal trøstes, saa har man Skrivelser med Moderen.

— Du er virkelig at beklage, Din Stakkel! Hvorledes kan Du ogsaa holde det ud? Hvad det er for et frygteligt Arbejde, at saa Brev een Gang om Maaneden fra den gamle Kone og kaste det under Bordet, uden at have læst det, eller, at tale lidt med Brodersønnen! Naturligvis, det forstyrrer En i Forretningerne, i Whisten! . . . O, de Mænd, de Mænd! Der som der gives et godt Middagselskab, Lafitte med forgyldt Segl og Kort, — saa er her Alt, hvad I behøver; saa bryder I Jer slet ikke om Andet! Og naar hertil kommer en Lejlighed til at agere fornem og klog, — saa er I lykkelige!

— Vigesom I, naar I kofetterer, sagde Peter Ivanitsch. Hver har sin Lyst, min Kjære. Hvad er der saa mere?

— Hvad mere? Men Hjertet! Det er der aldrig Tale om. Vi er saa forstandige; hvorledes skulde vi kunne give os af med saadanne Ubetydeligheder? Vi holder Menneskers Skjæbne i vor Haand; vi er altfor stolte og fulde af gode Egenskaber! Selvfjærlighed, Uergjerrighed, Bindehge, det er Jeres Afguder! Dem bringer I Alt som Offer . . .

— Stop, stop! afbrød Peter Ivanitsch levende. I Elskov er det ogsaa Selvfjærligheden som spiller Hovedrollen! Om Hjertet kan der ikke være Tale — det er kun et Fælles-Begreb; Hjertet er Noget for sig selv —

et Kar, som fører Blodet om i Organismen. Men der gives Selvfjærlighed, Nerver, Blod og Bane: og der har Du Kjærligheden . . .

— Kommer Du nu igjen med Det! Jeg beder Dig, forstaa mig for denne Theori, eller foredrag den i Klubben, men lad mig endelig være fri! sagde hun næsten sørgmodig.

— Var det da ikke en net Kjærlighed, han indgjød denne . . . hvad er det, hun hedder? Bérotsjka? spurgte Peter Ivanitsch.

— Det var ogsaa En at stille ved Siden af ham! Det er en Spot af Skjæbnen. Den skal bestandig, som paa Trods, føre et ømtfølsende Menneske sammen med et koldt! Den stakkels Alexander! Hos ham holder Forstanden ikke Skridt med Hjertet, derfor er han ogsaa skyldig i deres Døje, hos hvem Forstanden er løbet altfor langt forud, og som overalt kun vil handle med Overlæg . . .

— Du maa alligevel indrømme, at det er Hovedsagen, ellers . . .

— Det indrømmer jeg aldrig, ikke for nogen Pris! Det er Hovedsagen paa Fabrikken maaske; men I glemmer, at Mennesket ogsaa har Følelser . . .

— Fem! sagde Aldujeff: — Det lærte jeg allerede tilligemed min ABC.

— Det er baade ærgerligt og trist! hvistede Visavetta Alexandrovna.

— Naa, naa, bliv ikke vred! Jeg vil gjøre Alt, hvad Du befaler. Sig mig blot, hvad der skal gøres! sagde Peter Ivanitsch.

— Giv ham en lille Lektion . . .

— En Overhaling? med Fornøjelse! . . .

— Strax en Overhaling! Nej forklar ham venlig, hvad man er i Stand til at fordre og vente af Venner i vor Tid; fig, at hans Ven ikke er saa skyldig, som han tror . . . Skal jeg maaske lære Dig? Du er saa klog . . . Du forstaar at gaa saa fint tilværks . . . tilføjede Lisavetta Alexándrovna.

Peter Ivanitsch rynkede Brynne lidt ved de sidste Ord.

— Man skulde synes, I har havt nok af hjertelige Udgydelser! sagde han i en bred Tone. Hvad har der ikke været for en Hvisten imellem Jer, og saa har I dog ikke faaet hvilet færdig om Venstab og Kjærlighed; nu skal jeg ovenikjøbet trækkes ind i det . . .

— Saa er det ogsaa for sidste Gang, sagde Lisavetta Alexándrovna. Jeg haaber, at han herefter vil forbedre sig.

Peter Ivanitsch ryttede vantro paa Hovedet.

— Har han Penge? spurgte han. Maaske er det Det, han mangler, og saa . . .

— Du tænker ogsaa altid blot paa Penge! Han var parat til at give Alt, hvad han ejer, for et hjerteligt Ord af Vennen.

— Hvorfor ikke? Det var han nok i Stand til! Saadan gav han en Gang i Departementet Penge til en Embedsmand for hans hjertelige Udgydelser . . . Der var Nogen, som ringede. Skulde det være ham! Hvad skal jeg gjøre? gjentag det: give ham en Overhaling . . . og hvad saa videre? Penge?

— Hvem taler om en Overhaling? Du gør maaske blot Ondt værre. Jeg bad Dig tale om Venstab og om Hjertet, men saa venlig og hensynsfuldt som mulig.

Alexander hilste tavst; ved Middagsbordet sad han ogsaa tavt og spiste meget, medens han lavede Brødfugler

imellem Retterne og skulede. Efter Bordet vilde han strax tage sin Hat.

— Hvor skal Du hen? spurgte Peter Ivanitsch. Bliv lidt hos os.

Alexander adlød tavst. Peter Ivanitsch tænkte over, hvorledes han skulde tage Sagen fat, saa varsomt og behændig som mulig, og spurgte pludselig i en hurtig Tone:

— Jeg hører, Alexander, at Din Ven skal have baaret sig saa lumpent ad imod Dig?

Ved denne uventede Tiltale rystede Alexander paa Hovedet, som om han var bleven ramt af et Skud, og kastede et Blik fuldt af Bebrejdelse paa Tanten. Hun havde heller ikke ventet en saa kras Fremgangsmaade og bøjede først Hovedet ned over sit Arbejde, hvorpaa hun ligeledes tilkastede sin Mand et bebrejdende Blik; men han var under en dobbelt Paavirkning af Fordøjelse og Søvnighed, hvorfor han heller ikke følte disse Djekasts Ricochet-Skud.

Alexander besvarede hans Spørgsmaal med et neppe hørligt Suk.

— Oprigtig talt, fortsatte Peter Ivanitsch. Det kan man kalde lumpent! Er det en Ven? Man har ikke set hinanden i fem Aar, og han er bleven i den Grad kold, at han ved Gjenhuet med sin Ven ikke kvæler ham i sine Omfavnelser, men indbyder ham til sig om Aftenen, vil sætte ham til et Spillebord . . . og give ham Aftensmad . . . Og saa skal det nedrige Menneſte, lige saa snart han ser en sur Mine i Vennens Ansigt, strax til at spørge ham ud om hans Forhold og For-nodenheder: saadan en gemen Nysgjerrighed! Og for at sætte Kronen paa sin Nederdrægtighed vover han at

tilbyde sin Tjeneste . . . Hjælp . . . Penge maaske! og ikke Spor af hjertelige Udgydelser! Det er grueligt, grueligt! Lad mig endelig faa dette Uhyre at se; bring ham med til Middag paa Fredag! Hvor højt spiller han?

— Spot kun Onkel: De har Ret; jeg alene har Skyld. Hvem skal man tro, hvor skal man søge Medfølelse? Hvorfor skal man kaste Perler for Svin? Overalt Lavhed, Sneverhjørtethed, Smaalighed; men jeg havde bevaret en ungdommelig Tro paa det Gode, paa Følelsen og Bestandigheden.

Peter Ivanitsch begyndte lidt vel tidt og asmaalt at nikke med Hovedet.

— Peter Ivanitsch! sagde Lisavetta Alexándrovna hvissende, idet hun trak ham ved Ermet: — Sover Du?

— Sover! sagde Peter Ivanitsch, idet han vaagnede: Jeg hører hvert Ord: „Følelse, Bestandighed“; hvorfor skulde jeg sove?

— Forstyr ikke Onkel, ma tante! sagde Alexander. Han faar ikke sovet, hans Fordøjelse kommer i Uorden, og Gud maa vide, hvad det kan føre til! Mennekket er vel Jordens Herre, men han er ogsaa en Træl af sin Mave.

Disse Ord ledsagede han med et bittert Smil.

— Sig en Gang, hvad forlanger Du af Din Ven? Et eller andet Offer? At han skulde rende Panden mod Væggen eller springe ud af Vinduet? Hvad forstaar Du ved Venkab? spurgte Peter Ivanitsch.

— Du forlanger jeg ingen Ofre mere, — vær De ganske rolig. Takket være Mennekkene, er jeg ogsaa sunket ned til en ynkkelig Opfattelse saavel af Venkab som af Kjærlighed . . . Jeg har nylig læst og udtrykkelig taget en Afskrift for mig selv af disse Linier, som syntes

mig at indeholde den rigtigste Definition af disse to Følelser, saaledes, som jeg forstod dem, og saaledes, som de nødvendigvis bør være; men nu ser jeg, at det er Løgn, en Bagvaskelse af Folk eller et ynkeligt Ubekjendtskab med deres Hjerter . . . Folk er ikke i Stand til saadanne Følelser. Vort med disse falske Ord!

Han tog sin Lommebog frem, hvori der laa to smaa tætbestrevne Stykker Papir.

— Hvad er det for Noget? spurgte Onklen. Lad mig se!

— Det er ikke Umagen værd! sagde Alexander og vilde rive Papirerne itu.

— Læs, læs! bad Bisavetta Alexandrovna.

— Her skal De høre, hvorledes to af de nyeste franske Romanforfattere bestemmer sand Kjærlighed og Venstabskab, jeg var enig med dem og tænkte, at jeg skulde møde saadanne Væsnere i Livet og finde — men hvad er der at tale om! Han slog foragtelig med Haanden og begyndte at læse:

„Alt elste er ikke denne falske og bange Sympathi, „som har hjemme i vore forgylde Sale, som ikke kan „bestaa for en Haandsfuld Guld, og som frygter for et „tveetydigt Ord; men dette almægtige Venstabskab, som giver „Blod for Blod, som viser sig i Kamp og Blodbad, „under Kanoners Torden og Stormens Brøl, naar „Venner kyskes med Læber, som Krudtet har sværtet og „trykker hinanden i et blodigt Favntag . . . Og naar „Pylades er saaret til Døden, siger Dreft ham et kraftigt „Farvel og gjør med et sikkert Dolkestød Ende paa hans „Avaler, idet han sværger en rædsom Ed paa at hævne „ham og holder Eden, hvorpaa han astørrer Taaren „og faar No . . .“

Peter Ivanitsch gav sig til at le med sin asmaalte stille Latter.

— Hvem ler De af, Onkel? spurgte Alexander.

— Af Forfatteren, dersom det, han skriver, ikke skal være Spøg, men alvorlig ment, og dernæst af Dig, dersom Du virkelig har forstaaet Venstabet saaledes.

— Men er det da blot komisk? spurgte Lisavetta Alexandrovna.

— Ja. Om Forladelse: komisk og ynkeligt. Forresten er jo Alexander ogsaa enig med mig heri og har givet mig Lov til at le. Han har lige selv tilstaaet, at et saadant Venstab er Usandhed og en Bagtalelse af Folk. Det er allerede et betydeligt Skridt fremad.

— Det er Usandhed, fordi Menneffene ikke er i Stand til at hæve sig til den Forstaaelse af Venstabet, som egentlig udfordres . . .

— Dersom Menneffene ikke er i Stand dertil, saa kan man heller ikke fordre det, sagde Peter Ivanitsch.

— Der har dog været Exempler . . .

— Det er Undtagelser, og Undtagelserne er næsten altid ubehagelige . . . „Blodige Favntag, rædsomme Eder, Dolkestik!“

Han begyndte igjen at le.

— Naa, lad os saa høre om Kjærlighed, sagde han. Nu er Sønnen gaaet over.

— Hvis det kan give Dem Lejlighed til at le igjen, saa med Fornøjelse! sagde Alexander og begyndte at læse Følgende:

„At elste vil sige at ophøre med at leve for sig selv, at gaa helt op i en Andens Tilværelse og samle „alle mennesskelige Følelser paa een Gjenstand, som Haab,

„Frygt, Kummer, Nydelse; at elste vil sige at leve i en
„uendelig . . .“

— Fanden veed, hvad det er for Noget! afbrød
Peter Ivanitsch. Saadan en Mængde Ord!

— Nej, det er overmaade godt! Mig behager det,
sagde Lisabetta Alexandrovna. Bliv ved, Alexander!

„Ikke kjende Grændser for Følelsen, hellige sig til
„et eneste Væsen,“ fortsatte Alexander; „leve og tænke
„blot for hans Lykke; finde Storhed i Fornedrelse, Nydelse
„i Sorg og Sorg i Nydelse, hengive sig til alle mulige
„Modsatninger, med Undtagelse af Elskov og Had. At
„elste betyder at leve i en ideal Verden . . .“

Peter Ivanitsch ryttede paa Hovedet.

„i en ideal Verden (fortsatte Alexander), som i
„Glands og Pragt overgaar al anden Glands og Pragt.
„I denne Verden synes Himlen mere ren og Naturen
„mere pragtfuld. Livet og Tiden deles i to Dele —
„(det Nærværende og det Fraværende), i to Aarstider:
„Forsaar og Vinter; den første svarer til Forsaaet, den
„anden til Vinteren, fordi, om end Blomsterne er aldrig
„saa skønne og Himlens Azur aldrig saa ren, saa for-
„mørker Fraværelsen baade det enes og det andets
„Skønhed. I hele Verden skal man kun se et eneste
„Væsen og i dette ene Væsen indeslutte Alt . . . At elste
„betyder endelig at bevogte ethvert Blik af den elskede
„Gjenstand, som Beduinen bevogter hver en Dugdraabe
„til at forfriske sine af Heden fortorrede Læber; at vælte
„sig under Fraværelsen i et Mylder af Tanker og i
„Nærværelsen ikke vide at udtrykke en eneste, søge at
„overgaa hinanden i at bringe Døse . . .“

— Lad det være nok for Guds Skyld, lad det være
nok! afbrød Peter Ivanitsch. Det er ikke til at udholde!

Du vilde have revet det itu, gjør det endelig, og det hurtig! Saaledes!

Peter Ivanitsch rejste sig endog saa fra Bænestolen og begyndte at gaa frem og tilbage i Værelset.

— Har der virkelig været en Tid, da man for Alvor tænkte saaledes og gjorde alle disse Kunster? sagde han. Er virkelig alt det, som skrives om Riddere og Hyrder mere end fornærmeligt Opspind imod dem? Og hvor kan man dog have Lyft til at opfriske og nøjagtig analysere disse hufværdige Strengte i den menneskelige Sjæl . . . Kjærlighed! Alt tillægge alt dette en saadan Betydning . . . Han trak paa Skuldrene.

— Hvorfor gaa saa langt tilbage i Tiden, Onkel? sagde Alexander. Jeg føler selv denne Kjærlighedens Kraft og er stolt af den. Min Ulykke bestaar blot deri, at jeg ikke har mødt et Væsen, som var en saadan Kjærlighed værdig og begavet med en lignende Styrke . . .

— Kjærlighedens Styrke! gjentog Peter Ivanitsch. Du kunde lige saa gjerne sige — Svaghedens Styrke!

— Det er ikke Noget for Dig, Peter Ivanitsch, bemærkede Lisavetta Alexandrovna. Derfor vil Du heller ikke tro paa Tilstedeværelsen af en saadan Kjærlighed hos Andre . . .

— Men Du? Du tror dog vel ikke derpaa? spurgte Peter Ivanitsch, idet han nærmede sig til hende. Nej, det er Din Spøg! Han er endnu et Barn og kjender hverken sig selv eller Andre; men Du maatte skamme Dig! Kunde Du virkelig agte et Mandfolk, som blev forelsket paa den Maade? Er det maaske saaledes, man elsker?

Lisavetta Alexandrovna slap pludselig sit Haandarbejde.

— Hvorledes da? spurgte hun sagte, idet hun tog ham ved Haanden og trak ham hen til sig.

Peter Ivanitsch trak sagte sin Haand ud af hendes og pegede i Smug paa Alexander, som stod med Ryggen til ham ved Vinduet, og begyndte igjen at gaa op og ned i Værelset.

— Hvorledes! begyndte han. Som om Du ikke havde hørt, hvorledes man elsker!

— Hvorledes man elsker! gjentog hun tankesuldt og tog atter langsomt fat paa sit Arbejde.

Tavsheden trak ud et helt Kvarter. Peter Ivanitsch afbrød den først.

— Hvad bestiller Du nu? spurgte han sin Brodersøn.

— Jeg — Jørgenting.

— Det var lidt. Men Du læser dog i det mindste?

— Ja.

— Hvad læser Du?

— Kryloffs Fabler.

— Det er en god Bog; men det er vel ikke den eneste.

— For Øjeblikket den eneste. Gud! Hvilke Portrætter, man der finder af Folk! Hvor de ligner!

— Du er mig noget bedst mod Folk. Kan virkelig Din Kjærlighed til denne ... (hvad er det, hun hedder?) have bragt Dig saavidt?

— O, jeg har allerede glemt den Dumhed. For nylig tog jeg omkring paa de Steder, hvor jeg har været saa lykkelig og har lidt saa meget; jeg tænkte, at Erindringerne skulde have revet Hjertet itu.

— Naa, gif det saa itu?

— Jeg saae baade Landstedet og Haven og Rækværket, men Hjertet lod sig ikke mærke med Noget.

— Det var jo det, jeg sagde. Hvorfor er Folt Dig da saa modbydelige?

— Hvorfor? For deres Læbhed, for deres Kræmmerfjæle. Min Gud! at tænke paa, hvor mange Gemenheder der er voget op der, hvor Naturen har udsaaet saa kostelige Frøforn . . .

— Hvad angaar det Dig? Vil Du maaske forbedre Folt?

— Hvad det angaar mig? Som om jeg ikke ogsaa bliver overstænket af det Skarn, Folt bader sig i? De veed, hvad der er hændet mig, — og efter alt dette skulde jeg ikke hade, ikke foragte Folt!

— Hvad er der da hændet Dig?

— At blive bedragen i Kjerlighed, at blive glemt af en Ven paa saadan en plump og kold Maade . . . Det er i det hele taget modbydeligt, stegt at se, hvorledes Folt bærer sig ad og at skulle leve med dem! Hvorhen man vender sig, møder man enten Is eller . . . Gjødning. Idag er man begejstret over Et, imorgen skjælder man ud; idag er man hed og om, imorgen kold . . . Nej, naar man ser rigtig til, saa er Livet rædsomt, modbydeligt. Men Folt! . . .

Peter Ivanitsch begyndte igjen saa smaat at blunde i Lænestolen.

— Peter Ivanitsch! sagde Lisavetta Alexandrovna og gav ham et lille Puf.

— Det er ikke andet end Griller! Du maa tage Dig Roget for, sagde Peter Ivanitsch, medens han gned Øjnene: — saa vil Du heller ikke skjælde ud paa Folt uden Grund. Hvad er der i Vejen med dine Bekjendte? Det er allesammen ordentlige Folt.

— Ja! hvem man saa tager, saa har man strax et eller andet Dyr fra Kryloffs Fabler, sagde Alexander.

— Chosaroff's til Exempel?

— Det er en hel Dyrefamilie! afbrød Alexander. En smigrer og kjæler for Dem, naar De er tilstede, men saa snart De blot er gaaet . . . Jeg hørte, hvad han sagde om mig. En Anden fælder salte Taarer med Dem idag over en Krænkelse, man har tilføjet Dem, og imorgen græder han i Selskab med den, som har fornærmet Dem; idag ler man med Dem af en Anden, og imorgen ler man med den Anden af Dem . . . Det er æfelt!

— Men Lupin's?

— Det er ogsaa en rar Familie. Han er ganske som det Vesel, Nattergalen sløj bort fra til Verdens Ende. Og han har saadan en rigtig god Rævemine . . .

— Hvad siger Du om Sonin's?

— Ikke noget Godt. Sonin giver stadig et godt Raad, naar Ulykken er gaaet over; men saasnart man blot prøver at komme til ham i Nød, saa lader han En gaa hjem uden Aftensmad, som Ræven gjorde ved Ulven. Kan De huske, hvorledes han gjorde sig lækker for Dem, da han søgte en Stilling ved Deres Hjælp? Nu skulde De blot høre, hvad han siger om Dem!

— Synes Du heller ikke om Bolotschhoff?

— Det er et rigtig lavt og tilmed ondskabssuldt Dyr . . . Baghold, Intriger, — det er hans Vaaben. Andres Ulykke er en Fæst for ham.

Alexander spyttede endogjaa.

— Det kan man kalde at tage under Behandling! sagde Peter Ivanitsch.

— Hvad har jeg at vente af Folk? vedblev Alexander.

— Alt: baade Venſkab og Kjærlighed og Stabs-Officers Rang og Penge . . . Slut nu dette Galleri med vore Portræter; lad os høre, hvad min Huſtru og jeg er for Dyr.

Alexander ſvarede ikke, men der foer et Udtryk af en fin og næppe mærkelig Ironi over hans Anſigt. Han ſmilede. Hverken dette Udtryk eller Smilet undgik Peter Ivanitsch. Han veglede Djekſt med ſin Huſtru; hun ſaae ned for ſig.

— Men hvad er Du ſelv for et Dyr? ſpurgte Peter Ivanitsch.

— Jeg har ikke tilføjet Nogen Ondt! ſagde Alexander med Værdighed. I mit Forhold til Folk har jeg opſyldt Alt . . . Jeg har et kjærlighedsfuldt Hjerte, jeg gif Folk i Møde med aabne Arme, men hvad gjorde de?

— Hvor komiſt han dog taler! bemærkede Peter Ivanitsch.

— For Dig er jo Alt komiſt! ſvarede hun.

— Selv fordrede jeg, vedblev Alexander, — hverken ſtore, gode Gjerninger, Højsindethed eller Selvfornegtelse af Folk . . . jeg fordrede blot, hvad der ſkyldtes mig og tilkom mig efter Ret og Skjel . . .

— Saa Du har Ret? Du har Dit paa det Rene? Vent lidt, ſaa ſkal jeg ſe, om jeg ikke kan forklare Dig den Sag lidt nærmere . . .

Lisavetta Alexandrovna, ſom bemærkede, at hendes Mand antog en ſtreng Tone, blev urolig.

— Peter Ivanitsch! hviſtede hun, hold op!

— Nej, lad ham kun ſaa Sandheden at høre! Jeg ſkal ſtrax være færdig. Sig mig engang, Alexander, da Du for nylig ſtemplede Dine Bekjendte, ſnart ſom Slyngler

og snart som Fæhoveder, rørte der sig da ikke Noget, som en Art Samvittighedsnag i Dit Hjerte?

— Hvorledes det, Onkel?

— Ganske simpelt, fordi Du nogle Aar i Træk bestandig har fundet en venlig Modtagelse hos disse Dyr. Selv om vi vil antage, at de ligeoverfor Folt, som de trængte til i en eller anden Henseende, spillede fint Spil og lagde Baghold for dem, som Du siger, hvad kunde de da vente sig af Dig, hvad skulde node dem til at indbyde Dig og overøse Dig med Venlighed? Det er ikke smukt, Alexander! tilføjede Peter Ivanitsch alvorlig.

— Det er Bagtalelse, tilmed en hensynsløs, som ikke er fremkaldt af nogensomhelst Fornærmelse fra deres Side. En Anden vilde blot af den Grund, selv om han ogsaa vidste nogle Smaahistorier om dem, tie stille med det.

Alexander blev ildrød i Hovedet.

— Jeg tilskrev disse Folks Opmærksomhed imod mig Deres Anbefalinger, svarede han, men temmelig spagfærdig. — Det er desuden selstabelige Forhold . . .

— Godt, saa lad os tage de ikke selstabelige. Jeg har allerede godtgjort Dig — kun veed jeg ikke, om Du ogsaa blev overbevist — at Du var uretfærdig imod Din . . . hvad er det, hun hedder? Saschenka? I halvandet Aar var Du som hjemme i Huset hos dem: Du var der fra Morgen til Aften og blev endogsaa elsket af denne „foragtelige Tøs“, som Du kalder hende. Det er dog ellers ikke det, man plejer at lønne med Foragt . . .

— Hvorfor bedrog hun mig?

— Det vil sige: forelskede sig i en Anden? Det har vi ogsaa afgjort tilfredsstillende. Eller tror Du virkelig, at dersom hun var bleven ved at elske Dig, Du da ikke havde ophørt at elske hende?

— Jeg? Aldrig!

— Nu, saa forstaar Du heller Jngenting. Lad os gaa videre. Du siger, at Du ingen Venner har, og jeg trode stadig, at Du havde tre.

— Tre! udbrod Alexander. Jeg havde engang een, men han er ogsaa . . .

— Tre! gjentog Peter Ivanitsch haardnakket. Lad os først tage den Ene, som Du har kjendt længst. Efter ikke at have set hinanden i flere Aar og have indrettet sine Forhold og Forbindelser her og fundet Folk, som stod ham nærmere, vilde en Anden i hans Sted ved Gjensynet have vendt Dig Ryggen; men han indbød Dig hjem til sig, og da Du kom med en sur Mine, udspurgte han Dig deltagende, om Du ikke trængte til Noget, tilbød Dig sin Tjeneste og Hjælp, jeg er vis paa, han vilde ogsaa have laant Dig Penge — ja! og i vor Tid er det ikke blot Følelsen alene, som svigter paa denne Prøvesten . . . Nej, Du maa gjøre mig bekendt med ham; jeg ser, han maa være et ordentligt Menneske . . . skjøndt Du finder ham lumpen.

Alexander stod og hang med Hovedet.

— Og saa Din anden Ven? spurgte Peter Ivanitsch.

— Hvem? spurgte Alexander forundret. Jeg har ingen . . .

— Skam Dig! afbrød Peter Ivanitsch. Hvad, Lisa? Han bliver ikke engang rød! Og hvad holder Du mig for, om man maa spørge?

— De . . . er min Slægting.

— Det var en herlig Titel! Nej, jeg tænkte, jeg var mere. Det er ikke smukt, Alexander! Det er saadan et Træk, som selv paa Forfiskterne i Skolen kaldes „affkyeligt“, og som nok ikke engang findes hos Kryloff.

— Men De stødte mig altid fra Dem . . . sagde Alexander frygtshomt uden at se op.

— Ja, naar Du vilde omfavne.

— De gjorde Dem lystig over mig og over Følelsen . . .

— Men hvorfor? hvorfor? spurgte Peter Ivanitsch.

— De holdt Dje med hvert Skridt, jeg gjorde . . .

— Ah! saa kom det endelig frem! Jeg holdt Dje med Dig! Se til, hvor Du finder Dig en saadan Hovmester! Hvorfor gjorde jeg mig al den Ulejlighed? Jeg kunde endnu tilføje Et og Andet, men det kunde se ud som en flov Bebrejdelse.

— Onkel! sagde Alexander, idet han gik henimod ham og rakte begge Hænder frem.

— Sæt Dig ned! jeg er ikke færdig endnu! sagde Peter Ivanitsch koldt. Din tredje og bedste Ven haaber jeg, Du vil nævne selv.

Alexander saae igjen paa ham og syntes at spørge: Hvor er han? Peter Ivanitsch pegede paa sin Hustru.

— Der er hun.

— Peter Ivanitsch! afbrød Lisavetta Alexandrovna. For Guds Skyld, hold dog op med det . . .

— Nej, forstyr mig ikke.

— Jeg forstaar at statte Tantes Venstreb, mumlede Alexander utydelig.

— Nej, det forstaar Du netop ikke; dersom Du havde forstaaet det, saa vilde Du have vidst, at Du havde en Veninde i hende. Dersom Du forstod hendes Venstreb, vilde Du af Agtelse for hendes gode Egenskaber ikke foragte Folk. Hun alene vilde i Dine Dje dække over alle Andres Mangler. Hvem astørrede Dine Taarer og delte Dit bedrøvelige Selskab? Hvem viste Deltagelse

for alt det Bjank, Du havde for, og hvilken Deltagelse! Kun en Moder alene kunde have taget sig Alt, hvad der angaar Dig, saa nær til Hjerte, og det havde hun ikke engang forstaaet. Dersom Du følte det, saa havde Du ikke smilet saa ironisk for, Du havde set, at her hverken er en Ræv eller en Ulv, men en Kvinde, som holder af Dig, som hun kunde være Din kjødelige Søster.

Lisabetta Alexandrovna's Hjerte bankede, da hendes Mand talte om hende. „Hvilken Lysstraale, der brød frem!“ tænkte hun, idet hun saae paa ham med hede Øjne: „hvorkænge varer det? hvorkænge varer det?“

— Alt, ma tante! sagde Alexander, hvem denne Behrejdselse havde tilintetgjort. Tror De virkelig ikke, at jeg skatter dette og anser Dem for en glimrende Undtagelse fra Mængden? Gud, Gud! jeg sværger . . .

— Jeg tror Dem, jeg tror Dem, Alexander! — De skal ikke høre paa Peter Ivanitsch. Hold op, for Guds Skyld, sagde hun, men ønskede egentlig slet ikke, at han skulde holde op. Hun havde gjerne set „Lysstraalen“ brænde lidt endnu. Men Peter Ivanitsch sænkede Stemmen og forlod den pathetiske Tone. Hun udstødte et Suk.

— Strax, jeg skal strax være færdig, vedblev han henvendt til Brodersønnen. Du sagde, at Du opfylder Alt, hvad Dine Forpligtelser imod Andre kræver af Dig?

Alexander svarede ikke et Ord mere og saae ikke op.

— Sig mig: elsker Du Din Moder?

Alexander levede pludselig op.

— Hvilket Spørgsmaal! sagde han: — Hvem skulde jeg vel ellers elske? Jeg forguder hende, jeg vilde give mit Liv for hende . . .

— Godt. Rimeligvis er det Dig da bekendt, at

hun kun lever og aander for Dig, at hver Din Sorg og Glæde er en Sorg og Glæde for hende. Hun beregner nu ikke mere Tiden efter Maaneder og Uger, men efter de Meddelelser, hun faar fra Dig og om Dig . . . Sig mig, er det længe siden, Du har skrevet?

Alexander var i stor Forlegenhed.

— Tre . . . Uger, mumlede han.

— Nej, fire Maaneder! Hvad skal man kalde saadan en Udsærd, med Din Tilladelse? Nu, hvad er Du for et Dyr? Maaſke ſiger Du det ikke, fordi det ikke findes hos Krylloſſ?

— Men hvad er der paa Færde? ſpurgte Alexander pludſelig forſkrækket.

— Der er det paa Færde, at den gamle Kone er ſyg af Sorg.

— Er det muligt? Gud! min Gud!

— Det er ikke ſandt! Det er ikke ſandt! ſagde Liſavetta Alexándrovna og ilede ſtrag hen til ſit Skrivebord, hvorfra hun tog et Brev, ſom hun rafte Alexander: — Hun er ikke ſyg, men hun længeſ meget.

— Du forkjæler ham, Liſa! ſagde Peter Ivanitſch.

— Og Du er over al Maade ſtæng. Alexander beſandt ſig i Forhold, der optog ham for en Tid . . .

— At glemme ſin Moder for et Pigebarn, — det var rare Forhold!

— Hold dog op, for Guds Skyld! ſagde hun bønſaldende og pegede paa Broderſønnen. Efterat have læſt Moderens Brev, ſkjulte han ſit Anſigt dermed.

— Forſtyr ikke Dufel, ma tante: lad ham kun tordne løs med Bebrejdelſer: jeg har fortjent en anden Behandling, jeg er et Uhyre! ſagde han uden at ſe op.

— Nu, ſlaa Dig til Taals, Alexander! ſagde Peter

Ivanitsch. Den Slags Uhyrer er der mange af. Du lod Dig henrive af et dumt Forhold og glemte Din Moder for en Tid, — det er naturligt; Kjærlighed til Moderen er en rolig Følelse. Du er den Æneste, hun har i Verden: derfor er det naturligt, at hun tager sig det nær. At bryde Staven over Dig er der endnu ingen Grund til; jeg siger blot med Din Indlingsforfatter:

Hvorfor have saa travlt med Næsten, Bro'ermin?

Se til, maaske finder Du, Fejlen er Din!

og vær mere overbærende mod Andres Svagheder. Det er en Regel, som man ikke kan undvære, hverken i Forholdet til sig selv eller til Andre. Det var det Hele. Nu vil jeg gaa og tage mig en Lur.

— Onkel! Er De vred? sagde Alexander i en yderst angersfuld Tone.

— Hvor falder Du paa det? Jeg har ikke tænkt paa at blive vred. Jeg vilde blot spille Bjørnens Rolle i Fablen „Marekatten og Spejlet“. Har jeg stilt mig godt fra det? Hvad, Lisa?

Han vilde have kysset hende i Forbigaaende, men hun vendte Hovedet bort.

— Jeg synes dog, at jeg har udført Din Befaling paa det Nojagtigste, tilføjede Peter Ivanitsch. Hvad mener Du? Ja, det er sandt, jeg glemte Hovedsagen . . . I hvilken Tilstand befinder Dit Hjerte sig, Alexander? spurgte han: Lad mig faa et lille Indblik deri.

Alexander tab.

— Penge behøver Du ikke? spurgte Peter Ivanitsch igjen.

— Nej, Onkel!

— Han beder heller aldrig! sagde Peter Ivanitsch, idet han lukkede Døren efter sig.

— Hvad vil Onkel tænke om mig? spurgte Alexander efter en Pause.

— Det Samme, som han altid har gjort, sagde Lisabetta Alexandrovna. De tror, at han har sagt alt Dette i Brede, for Alvor?

— Ja, hvad Andet?

— Tro De mig, han vilde blot imponere. Se engang, hvor methodisk han gif tilværks, i hvilken Orden han fremkom med sine Beviser imod Dem, først svagere, saa stærkere. Først søgte han at erfare Grunden til Deres flette Dmtale af Folk . . . og siden . . . overalt Methode! Nu, tænker jeg, han har glemt det.

— Svormegen Forstand, hvilket Kjendskab til Livet, til Mennesker og hvilken Evne til at beherske sig selv!

— Ja, megen Forstand og altformegen Evne til at beherske sig selv, sagde Lisabetta Alexandrovna, men . . .

Hun endte med et Suk.

— Og De, ma tante, De vil ogsaa ophøre at agte mig. Men tro mig, at kun saadanne Jordskjælv, som jeg har været underkastet, kunde saa mig til at glemme . . . Gud! min stakkels Moder!

Lisabetta Alexandrovna rakte ham Haanden.

— Jeg vil bestandig agte Dem for Deres Hjerte, Alexander, sagde hun. Det er Følelsen, som forleder Dem til Deres Fejltagelser; derfor undskylder jeg Dem ogsaa altid.

— Af, ma tante! De er et Ideal af en Kvinde!

— Blot en Kvinde.

Onklens Overhaling havde virket stærkt nok paa Alexander. Som han sad der med Tanten, fordybede

han sig i kvafulde Tanke. Det lod til, at den Ro, som hun med saamegen Møje og Kunst havde tilvejebragt i hans Hjerte, pludselig forlod ham. Det var forgjæves, at hun ventede paa et eller andet vredt Udfald, at hun selv kom med spidse Ord og vedholdende førte Peter Ivanitsch ind under Epigrammet. Alexander var baade døv og stum. Det var, som om man kunde have hældt en Spand koldt Vand over ham.

— Hvad tænker De paa? Hvorfor er De saa underlig? spurgte Tanten.

— Al, ma tante: jeg er ikke rigtig glad om Hjertet. Onkel har lært mig, at forstaa mig selv: det var en tydelig Forklaring!

— De skal ikke høre paa ham. Han siger undertiden ogsaa det, som ikke er sandt.

— Nej, De skal ikke trøste mig. Jeg forekommer nu mig selv modbydelig. Jeg foragtede og hadede Folk, og nu gjør jeg det Samme ved mig selv. Man kan skjule sig for Folk; men hvor skal man skjule sig for sig selv? Saaledes er Alt tilintetgjort: alle Livets Goder, dets Daarskaber og Folk og jeg selv . . . Jeg har kun den uegentlige Trøst tilbage, at jeg ikke har bedraget Noget, hverken i Kjærlighed eller i Venstreb.

— Man har ikke forstaaet at skatte Dem, sagde Tanten. Men vær forvisset om, at det Hjerte nok vil findes, som skal vide at vurdere Dem; det svarer jeg for. De er endnu saa ung. De vil glemme alt Dette; tag Dem Noget for; De har Talent: skriv . . . Skriver De Noget?

— Nej.

— De maa skrive.

— Jeg frygter, ma tante, . . .

— Hør ikke paa Peter Ivanitsch: tal med ham om Politik, om Agronomi, om hvad De vil, kun ikke om Poesi. Herom vil han aldrig sige Dem Sandheden. Publikum vil sætte Pris paa Dem. Det skal De se! Vil De saa skrive?

— Godt . . .

— Begynder De snart?

— Saa snart jeg blot kan. Nu er det mit eneste Haab . . .

Efterat have udsøbet, kom Peter Ivanitsch ind til dem, fuldstændig paaklædt og med Hat i Haanden. Han raadede ogsaa Alexander til at beskæftige sig med sin Stilling og med Artikler om Landvæsen og Husholdning til Journalen . . .

— Jeg skal gjøre mit Bedste, Onkel, svarede Alexander: — men jeg har lovet Tante . . .

Lisavetta Alexandrovna gav ham et Tegn til, at han skulde tie stille, men Peter Ivanitsch bemærkede det.

— Hvad har Du lovet? spurgte han.

— At bringe nye Noder, svarede han.

— Nej, det er ikke sandt; hvad er det, Alexander?

— At skrive en Fortælling eller saadant Noget . . .

— Saa Du har endnu ikke taget Afsked med Skjøn-litteraturen? sagde Peter Ivanitsch, medens han pillede Stovforn af sin Frakke. Og det er Dig, Lise, som sætter ham Griller i Hovedet; det kunde Du spare Dig!

— Jeg har ikke Ret til at sige mig løs herfra, sagde Alexander.

— Hvem noder Dig da?

— Hvorfor skal jeg egenraadig og uafhængigt støde den ærefulde Bestemmelse fra mig, hvortil jeg er kaldet? Jeg har kun et eneste lyst Haab tilbage i Livet, og det

skal jeg tilintetgjøre? Dersom jeg fordærver det, som er nedlagt i mig ovenfra, saa fordærver jeg ogsaa mig selv . . .

— Hvad er da det for Noget, som er nedlagt i Dig? Vil Du ikke være saa god at forklare mig det lidt nærmere.

— Det kan jeg ikke forklare Dem, Onkel. Det maa man forstaa selv. Er der Noget, som har faaet Haarene til at rejse sig paa Deres Hoved uden en Redekam?

— Nej! sagde Peter Ivanitsch.

— Nu, ser De. Har Lidenstaberne bruset i Dem, har Deres Indbildningskraft sydet og frembragt skønne Syner for Dem, som bad om Form? Har Deres Hjerte banket paa en sælsom Maade?

— Hvor det er skruet! Men hvad følger der saa af det? spurgte Peter Ivanitsch.

— Deraf følger, at den, med hvem det ikke har været Tilfældet, ham kan man heller ikke forklare, hvorfor man vil skrive, naar en urolig Aand idelig og idelig gjentager baade Dag og Nat, vaagen og isøvne: skriv, skriv . . .

— Men Du forstaar jo ikke at skrive.

— Lad det nu være godt, Peter Ivanitsch, sagde Lisavetta Alexándrovna. Fordi Du ikke selv forstaar det, hvorfor skal Du saa forstyre Andre?

— Undskyld, Onkel, dersom jeg tillader mig at bemærke, at De ikke er Dommer i denne Sag.

— Hvem er saa Dommer? Hun?

Peter Ivanitsch pegede paa sin Hustru.

— Hun lader blot, som hun giver Dig Medhold, og Du tror hende, tilføjede han.

— Men De har ogsaa selv i Begyndelsen af mit Ophold her raadet mig til at skrive og forsøge mig . . .

— Du har jo ogsaa forsøgt: der kommer ikke Noget ud af det, og saa skulde Du lade det fare.

— Har De virkelig aldrig fundet en god Ide hos mig eller et vellykket Vers?

— Jo, undertiden. Du er ikke dum; hvorfor skulde man ikke i nogle Pund*) Forfattervirksomhed af et Menneske, som ikke er dumt, kunne finde enkelte gode Ideer? Det kalder man dog ikke Talent, men Forstand.

— Na! sagde Lisabetta Alexándrovna ærgerlig, idet hun vendte sig i Stolen.

— Og Hjertebanken, Skjelven, en sød Fryd og saa videre, — hvem har ikke prøvet det?

— Du først og fremmest! sagde hans Hustru.

— Jovist! Huster Du ikke, hvorledes jeg kom i Grøstase . . .

— Hvorover? Det husker jeg ikke.

— Den Slags har Alle erfaret, vedblev Peter Ivanitsch henvendt til Brodersønnen. Hvem bliver ikke berørt af Stilheden eller af Nattens Mørke, hvad det nu hedder, af Skovens Susen, af Haven, Bækken eller af Havet? Deres Kunstnerne var de eneste, som havde Tølelse herfor, saa var der Ingen til at forstaa dem. Men at gjengive alle disse Tølelser i sine Frembringelser, — det er en anden Sag: hertil udfordres Talent, men det har Du ikke, synes det. Det lader sig ikke skjule, det glimter i hver Linie, i hvert Penselstrøg . . .

— Peter Ivanitsch! Det er paa Tiden, at Du kommer afsted, sagde Lisabetta Alexándrovna.

*) Et Pund = 40 Pund.

— Strax! — Du onsker at udmærke Dig? vedblev han: — Det har Du Lejlighed til. Redaktøren roser Dig, siger, at Dine Artikler om Landvæsen er fortrinlig udarbejdede, dem er der Mening i, — Alt vidner, siger han, om en indsigtssfuld Forfatter og ingen Haandværker. Det var Noget for mig. „Bah“! tænkte jeg: „alle disse Adujesser har dog Hoved!“ Ser Du: jeg er heller ikke fri for Selvtjærlighed! Du kan udmærke Dig baade i Embedet og erhverve Dig Ry som Forfatter . . . Jeg er nu Statsraad af Rang og Fabrikant af Haandværk; men dersom man vil foreslaa mig Navnet paa den første Digter i Bytte, saa tager jeg, ved Gud, ikke imod det!

— Hør, Peter Ivanitsch, Du kommer virkelig for sent! afbrød Lisabetta Alexándrovna. Klokken er snart Ti.

— Det er sandt, jeg maa se at komme afsted. Nu farvel, til vi ses. — Gud maa vide, hvad det er for nogle Indbildninger, brummede Peter Ivanitsch, idet han gik: — ualmindelige Menneſter . . . og hvor man tager det fra!

II.

Da Alexander var kommen hjem fra sin Onkel, satte han sig i Lænestolen og faldt i Tanker. Han gjennemgik hele Samtalen med Onklen og Tanten og gik strengt i Rette med sig selv. Hvorledes kunde han i sin Alder tillade sig at hade og foragte Folk og efterat have beset og bedømt deres Intethed, Smaalighed og Svaghed, efterat have gjennemgaaet hver Enkelt af sine Bekjendte, kunde han glemme at tage sig selv for! Hvilken Blindhed! Hans Onkel havde givet ham en Lektion, som en Skoledreng, taget ham igjennem fra Først til Sidst, og det ovenikjøbet i en Kvindes Nærværelse! Hvorfor kunde han ikke have kastet et Blik paa sig selv for! Hvormeget maa ikke Onklen denne Aften have vundet i sin Hustrus Øjne! Det var nu endda ikke saa slemt, saaledes skulde det ogsaa være; men Onklen havde dog vundet paa hans Bekostning. Overalt og i Alt gaar Onklen uomtvistelig af med Sejren over ham. Hvad betyder saa, tænkte han, Ungdommens Forrettighed, dens Frihed, levende Forstand og Følelse, naar en Mand, som blot har nogen Erfaring, men med et forhærdet Hjerte og uden Energi, tilintetgjør ham ved hvert Skridt og i en Haandevending? Naar vil Striden blive lige, og naar vil endelig Overbægten komme paa hans Side?

Paa hans Side, synes det, er der dog baade Talent, et Overmaal af Sjælskræfter . . . men Onklen viser sig som en Rjæmpe i Sammenligning med ham. Med hvilken Sikkerhed han disputerer, hvor let han affiger enhver Modsigelse og naaer Maalet, i Spøg, medens han gaber og spotter med Folelsen, med Venstebets og Kjærlighedens hjertelige Udgydelser, kort sagt, med Alt, hvad ældre Folk har for Skik at misunde de Yngre.

Ved at gjenneemgaa alt Dette i Tankerne, blev Alexander rød af Skam. Han lovede sig at passe strengt paa sig selv og ved første Lejlighed tilintetgjøre Onklen: vise ham, at ingensomhelst Erfaring kan opveje Det, som er „nedlagt ovenfra“; at hvad Peter Ivanitsch end finder for godt at foredrage, saa skal fra dette Djeblif af ikke een af hans kolde, methodiske Forudsigelser gaa i Opfyldelse. Alexander skal vide at finde sin Vej selv og ikke gaa frygtsomt henad den, men med faste og sikre Skridt. Han er ikke Det nu, som han var for tre Aar siden. Hans Blik var trængt ind i Hjertets skjulte Afkroge, han var fortrolig med Lidenstaberne, havde lært Livets Hemmeligheder at kjende, naturligvis ikke uden Aivaler, men til Gjengjæld havde han hærdet sig imod dem for bestandig. Fremtiden ligger klart for ham, han havde hævet sig igjen, faaet Binger, — han er ikke noget Barn mere, men en Mand — rast fremad! Hans Onkel skal nok saa at se, at Touren engang ogsaa vil komme til ham at spille den ynkkelige Lærlings Rolle overfor den erfarne Mester. Han skal saa at se til sin Forundring, at der gives et andet Liv, en anden Hæder og en anden Dykke end den ynkværdige Karriere, som han har valgt sig, og som han ogsaa vil snakke ham paa,

maafte af Misundelse. — Blot endnu een kraftig Anstrengelse, — og Striden er endt!

Alexander fik nyt Liv. Han begyndte igjen at skabe en særegen Verden, som var lidt mere viselig indrettet end den første. Tanten holdt denne Stemning vedlige hos ham, men i Smug, naar Peter Ivanitsch sov, kjørte ud paa Fabrikken eller til den engelske Klub. Hun udspurgte Alexander om hans Beskæftigelser. Det var Vand paa hans Mølle! Han meddelte hende Planen til sine Arbejder og bad undertiden om hendes Bisald i Form af en Forespørgsel. Hun disputerede ofte med ham, men gav ham endnu oftere Medhold. Alexander hengav sig til Arbejdet, som man hengiver sig til det sidste Haab. „Efter dette“, sagde han til Tanten; „kommer der ikke mere; derefter følger den nøgne Steppe, uden Vand, uden Grønt — overalt mørkt og øde: hvad bliver der saa af Livet? Saa kan man ligesaa gjerne lægge sig til at dø!“ Han arbejdede utrættelig. Af og til luede den næsten udslukkede Kjærlighed op i hans Erindring, han blev urolig — greb til Pennen og skrev en rørende Elegi. En anden Gang steg Galden ham op om Hjertet og løstede Hadet og Foragten imod Menneskene, som nylig larmede derop fra Bunden, og strax kom et Par elegiske Vers til Verden. I denne Tid udarbejdede og skrev han en Fortælling. Han spildte megen Tænkning, Følelse og materielt Arbejde derpaa og omtrent et halvt Aars Tid. Endelig var Fortællingen færdig, gennemfset og renskreven. Tanten var henrykt.

Handlingen i denne Fortælling var ikke henlagt til Amerika, men til en Landsby i Gouvernementet Tamboff. De optrædende Personer var almindelige Mennesker; Bagtalere, Vognere og alle Slags Uhyrer — i Fraffer,

og falske Skjønne i Korsetter og Damehatte. Alt var anstændigt, Alt paa sin rette Plads.

— Jeg tænker, ma tante, at man kan vise dette til Onkel?

— Ja, ja, naturligvis, svarede hun. Forresten . . . er det ikke bedre at give det i Trykken, som det er, uden ham? Han er altid imod den Slags, siger Et og Andet . . . De veed, han holder det for Barnefregger.

— Nej, det er bedre at vise det! svarede Alexander afgjørende: — Efter Deres Dom og mit eget Syn paa det frygter jeg ikke for Nogen. Lad ham kun se det . . .

Man viste det til Peter Ivanitsch. Ved Synet af det skrevne Hefte begyndte han saa smaat at rynke Panden.

— Hvad er det, har I skrevet sammen? spurgte han. Det var noget vel Meget. Og hvor det er smaat skrevet: det kan man kalde Lykt til at skrive!

— Bent med at rynke Panden, svarede hans Hustru: — og hør først, hvad det er. — Læs det højt for os, Alexander. — Men jeg vil bede Dig være opmærksom, ikke dose og saa sige os Din endelige Dom. Mangler kan man finde overalt, dersom man blot vil søge efter dem; lad mig se, Du er overbærende.

— Nej, hvorfor det? Vær blot retfærdig, tilføjede Alexander.

— Lad gaa, saa vil jeg da høre paa det, sagde Peter Ivanitsch med et Suk. Men paa to Betingelser: for det Første, at Du ikke vil læse kort efter Middagsbordet, da jeg i saa Tilfælde ikke svarer for, at jeg ikke falder isøvn. Det skal Du imidlertid ikke skrive paa Regning, Alexander. Hvad man saa læser for mig efter Middag, bliver jeg altid søvnig. Og for det Andet:

dersom det er Noget, som duer, saa skal jeg sige min Mening, hvis ikke, saa tier jeg blot stille, og saa maa I gjøre, som I vil.

Oplæsningen begyndte. Peter Ivanitsch gjorde ikke Mine til at blunde, men hørte ufravendt paa Alexander; han blinkede endogsaa mindre hyppig end ellers og nikkede to Gange ret bifaldende med Hovedet.

— Ser Du! sagde hans Hustru sagte. Det var det, jeg sagde!

Han nikkede ogsaa ad hende.

Oplæsningen varede to Aftener i Træk. Den første Aften, efter Oplæsningen, fortalte Peter Ivanitsch, til sin Hustrus store Forundring, Alt, hvad der videre skulde komme.

— Hvorledes kan Du vide det? spurgte hun.

— Som om det er saa vanskeligt! Ideen er ikke ny. Det har man skrevet om tusinde Gange. Det er egentlig overflødigt at læse videre; men lad os kun se, hvorledes den har udviklet sig hos ham.

Saa snart Alexander den følgende Aften begyndte at læse den sidste Side, ringede Peter Ivanitsch paa Tjeneren.

— Hav mit Toj beredt, sagde han. Undskyld, Alexander, at jeg afbrød Dig; men jeg maa skynde mig, ellers kommer jeg for sent til Whisten i Klubben.

Alexander endte. Peter Ivanitsch rejste sig hurtigt for at gaa.

— Nu, Farvel saalænge! sagde han til sin Hustru og Alexander: — Jeg kommer ikke herind mere.

— Vent! Vent! tog hans Hustru til Orde: — Hvorfor siger Du ikke Noget om Fortællingen?

— Efter Aftalen behøver jeg det ikke! svarede han og vilde gaa.

— Det er Egensindighed! — Bryd Dem ikke om det, Alexander!

„Det er Brangvillie!“ tænkte Alexander. „Han vil træde mig i Skarnet, slæbe mig ned i sin Sphære. Med alt Det er han kun en klog Embedsmand, en Fabrikant og ikke videre, — men jeg er Poet!“

— Det er altfor galt, Peter Ivanitsch! begyndte hans Hustru næsten grædesfærdig. Saa sig dog Noget! Jeg saa, hvorledes Du nikkede med Hovedet til Tegn paa Bisald; selvfølgelig maa det have behaget Dig. Du er blot for egensindig til at tilstaa det. Hvorledes kan man ogsaa være bekendt, at man synes om en Fortælling! Vi staar altfor højt over saadan Noget! Tilstaa, at den er god.

— Jeg nikkede med Hovedet, fordi det ogsaa fremgaar af denne Fortælling, at Alexander er ganske begabet; men han har ikke gjort klogt i at skrive den.

— Men Dufel, en Dom af den Art . . .

— Hør, hvad jeg vil sige. Du tror mig jo dog ikke, saa det er til ingen Nytte at disputere. Lad os hellere vælge en Opmand. Jeg vil endog saa gaa videre, at vi een Gang for alle kan saa den Sag paa det Rene: Jeg angiver mig som Forfatter af denne Fortælling og affender den til en af mine Venner, som er Medarbejder ved et Maanedsskrift; lad os se, hvad han siger. Du kender ham og stoler formodentlig paa hans Dom. Han er en Mand med Erfaring.

— Godt, lad os se.

Peter Ivanitsch satte sig ved Bordet og skrev hurtigt et Brev, som han derpaa overgav til Alexander.

„Jeg har flaaet mig paa Forfatterskabet paa mine „gamle Dage“, skrev han: „— hvad skal man sige: man

„har Lyft til at blive berømt, til ogsaa at være med her
 „— man er gaaet fra Forstanden! Saaledes har jeg
 „da frembragt den Fortælling, som hermed følger. Se
 „den igjennem, og dersom den duer, saa tryk den i Deres
 „Maanedsskrift, forstaar sig: imod Betaling; De veed
 „nok, jeg holder ikke af at arbejde gratis. De undres
 „maaske og vil ikke tro mig; men jeg tillader Dem end-
 „ogjaa at sætte mit Navn under, selvfølgelig lyver
 „jeg ikke.“

Sikker paa en gunstig Dmtale af Fortællingen, ventede
 Alexander rolig paa Svaret. Han var endogjaa glad
 over, at Onklen i Brevet havde mindet om Betalingen.
 „Det er overmaade fornuftigt“; tænkte han. „Moder-
 klager over, at Kornet er billigt; maaske kan hun ikke
 saasnart sende Penge; saa kan et halvandet Tusind komme
 yderst bejselig.“

Der hengik alligevel tre Uger, og endnu var der
 ikke kommet noget Svar. Endelig modtog Peter Ivanitsch
 en Morgenstund en stor Pakke tilligemed et Brev.

— Ah! man har sendt den tilbage! sagde han med
 et listigt Blik paa sin Hustru.

Han vilde hverken aabne Brevet eller vise det til
 sin Hustru, hvormeget hun saa bad ham derom. Samme
 Dags Aften, før han tog i Klubben, begav han sig selv
 hen til sin Brodersøn.

Døren var ikke lukket. Han gik ind. I Forværelset
 laa Jevsji og snorkede, udstrakt i en Diagonallinie paa
 Gulvet. Der var brændt en frygtelig lang Tande paa
 Tællelyset, som hang ned over Lysestagen. Han saae
 ind i det tilstødende Værelse: der var mørkt.

— O, Provinds! brummede Peter Ivanitsch.

Han vækkede Jevsji, pegede paa Døren, og Lyset

og truede ad ham med Stoffen. I det tredie Bærelse sad Alexander ved et Bord, med Armene paa Bordet og Hovedet paa Armen, og sov ligeledes. Foran ham laa et Papir. Peter Ivanitsch kastede et Blik paa det, — det var Vers.

Han tog Papiret og læste følgende:

„Den skønne Vaar er længst forbi:
 „for evig Elfskovs Trylleri
 „I Hjertet Gravens Hvile fandt,
 „mens Blodets Ild og Varme jvandt!
 „Paa det forladte Altarstrud
 „Staar alt forlængst en anden Gud:
 Han hører Bønnen . . . men . . .

— Og saa faldt han i Sovn! Ved, Kjære, dovne ikke! sagde Peter Ivanitsch højt. Dine egne Vers har gjort det af med Dig! Hvad behøver Du en anden Dom: Du har selv brudt Staven over Dig.

— Ah! sagde Alexander idet han strakte sig: — De er endnu stadig imod min Forfattervirksomhed! Sig mig oprigtig, Onkel, hvad bevæger Dem til saa vedholdende at forfølge Talentet, naar det dog er umuligt ikke at anerkjende . . .

— Misundelse, Alexander! Dom selv: Du erhverver Dig Hæder, Anseelse, maaske endog Udbodelighed, medens jeg forbliver i Mørket og er tvungen til at lade mig nøje med Navn af en nyttig Arbejder. Jeg er dog ogsaa en Adujess, sig, hvad Du vil, det er dog frænkende. Hvad er jeg? Jeg har henlevet min Tid stille og ubemærket, jeg har kun gjort min Gjerning og var endogsaa stolt deraf og lykkelig. Det er dog kun en ringe Lod, ikke sandt? Naar jeg dør, det vil sige: naar jeg ikke føler og veed af Noget mere, saa vil „Barden“ ikke

synge om mig „ved Harpen“, den „fjerne Fremtid“, „Efterslægten“, „Verden“ skal ikke gjenlyde af mit Navn, ikke erfare, at der engang har levet en Statsraad Peter Ivanitsch Adujeff, og jeg skal ikke have det at trøste mig med i Kisten, dersom forøvrig jeg og min Kiste holder ud til „Efterslægten“. Hvor ganske anderledes er Du stillet: naar Du løfter „de brusende Binger“ og flyver „under Skjerne“, maa jeg nøjes med den Trøst, at der i de menneskelige Beskræbelsers Masse ogsaa findes „en Draabe af min Honning“, som Din Yndlingsforfatter siger.

— Lad ham for Guds Skyld være udenfor. Er han maaske min Yndlingsforfatter! sagde Alexander ærgerlig.

— Saa Kryloff er falden i Unåde hos Dig, siden Du fandt Dit eget Portræt hos ham? A propos: veed Du, at jeg har den tilkommende Hæder og Udødelighed i Vommen? Jeg vilde dog hellere ønske, at det havde været Dine Penge: det var mere sikkert.

— Hvilken Hæder?

— Svaret paa mit Brev.

— Al! lad mig for Guds Skyld faa det, hurtigt! Hvad skriver han?

— Jeg har ikke læst det; læs det selv, men højt.

— Og De kunde bare Dem for at læse det?

— Ja, hvad angaar det mig?

— Hvad det angaar Dem! Jeg er dog Deres kjædelige Broder søn; om ikke for Andet, saa af Nysgjerrighed. Hvor det er koldt! Det er Egoisme, Onkel!

— Maaske: jeg vil ikke negte det. Forøvrig veed jeg, hvad der staar. Naa, læs!

Alexander begyndte at læse højt. Peter Ivanitsch sad imens og bankede med Stokken paa sine Støvler. I Brevet stod følgende:

„Hvad er det for en Mystification, kjæreste Peter Ivanitsch: De skrive Noveller! Og De tænkte at kunne føre mig gamle Ræv bag Lyset? Men dersom, hvad Gud forbyde, det skulde være sandt, dersom De af og til lod Deres Pen høre op at skrive de i Ordets bogstavelige Forstand kostbare Linier, hvoraf hver enkelt sikkert koster mer end een Rubel, og medens De ophørte med at sammendrage anselige „Summaer“, havde udført den foran mig liggende Fortælling, saa vilde jeg ogsaa i dette Tilfælde sige Dem, at Deres Fabriks skjøre Frembringelser er langt mere solide end dette Lands= foster . . .

Alexander tabte pludselig Stemmen.

„Men jeg forkaster en saa fornærmelig Mistanke,“ fortsatte han frygteligt og sagte.

— Jeg hører ikke, Alexander, højere! sagde Peter Ivanitsch.

Alexander læste sagte videre:

„De nærer Interesse for denne Fortællings Forfatter og har rimeligvis villet høre min Mening. Her er den. Forfatteren maa ganske vist være en ung Mand. Han er ikke dum, men saa løjerlig opbragt paa hele Verden. Hvad det er for en bedst og hjertelos Tone, han skriver i! Det maa rimeligvis være En, som er bleven stuffet i sine Forventninger. O, Gud! naar skal vi dog blive fri for Sligt? Hvor beklageligt, at saamegen Begavelse gaar tilgrunde hos os ved et falskt Blik paa Livet, ved tomme frugtesløse Sværmerier

„og en forgjæves Higen henimod det, hvortil den ikke
„er kaldet!

Alexander standsede og trak Vejret. Peter Ivanitsch tændte en Cigar og udstødte en Ring af Røg. Hans Ansigt udtrykte, som sædvanlig, den fuldstændigste Ro. Alexander læste videre med en klangløs og neppe
hørlig Stemme:

„Selvforgudelse, Sværmeri, en for tidlig Udvikling
„af Indbildningskraften paa Forstandens Beføstning, med
„den uundgaaelige Følge af Dovenskab, — det er Grundene
„til dette Onde. Videnskab, Studium og praktisk Arbejde
„er det, som kan bringe vor ledige og syge Ungdom til
„Besindelse.“

— Hele Sagen kunde forklares i tre Linier, sagde
Peter Ivanitsch, efterat have set paa Uhret. Men han
benytter et venstabeligt Brev til at skrive en hel Afhand-
ling! Er det nu ikke en Pedant? Vil Du læse videre,
Alexander? Lad det være: det er kjedeligt. Jeg havde
Noget at sige Dig . . .

— Nej, Onkel, med Deres Tilladelse vil jeg tomme
Skaalen til Bunden. Jeg vil læse det Hele.

— Nu, saa læs, og gid det maa bekomme Dig vel!

„Denne sørgelige Retning af en aandelig Begavelse,“
læste Alexander, „tyrer sig i hver Linie af den Fortæl-
„ling som De har sendt mig. Sig Deres Protegé,
„at en Forfatter først da kan skrive Noget, som er godt,
„naar han ikke længer befinder sig under Indflydelsen
„af personlige Indtryk eller Fordomme. Han maa med
„et roligt og klart Blik kunne overskue Livet og
„Menneskene i det Hele taget, ellers vil han blot affpejle
„sit eget Jeg, der ikke vedkommer Noget. Denne Mangel
„er stærkt fremherskende i Fortællingen. Den næste og

„væsentlige Betingelse — Det skal De dog forresten ikke
 „sige til Forfatteren, af Hensyn til hans Ungdom og
 „litterære Selvfjærlighed, som er den mest omfindtlige
 „Art Selvfjærlighed, — er Talent: og det er her ikke
 „Spor af. Sproget er forøvrig overalt korrekt og rent.
 „Forfatteren har Ordet i sin Magt . . .

Alexander læste med Nød og neppe saa vidt.

— Det skulde han have sagt strax! sagde Peter
 Ivanitsch, — i Stedet for at komme med alt det Præk
 udenom. Det Andet kan vi nok sige os selv uden hans
 Hjælp.

Alexander lod Hænderne synke. Han sad tavst, som
 et Menneſte, der er bedøvet af et ubentet Slag, og saae
 med et udtryksløst Blik paa Muren foran sig. Peter
 Ivanitsch tog Brevet fra ham og læste Følgende:

„P. S. Derſom De endelig vil have denne For-
 „tælling anbragt i vort Maanedsskrift, ſaa ſkal jeg gjøre
 „det for Deres Skyld i en af Sommermaanederne, naar
 „der ikke læses meget, men om Honorar kan der ikke
 „være Tale.“

— Naa, Alexander, hvorledes føler Du Dig tilmode?

— Mere rolig, end man kunde have ventet det,
 ſagde Alexander med Anſtrengelse. Jeg er tilmode ſom
 et Menneſte, der er bleven bedragen i Alt.

— Nej, ſom et Menneſte, der bedrog ſig ſelv, og
 ſom ogſaa vilde bedrage Andre . . .

Alexander hørte ikke denne Bemærkning.

— Skulde det ogſaa være en Drøm? . . . har det
 ogſaa ſvigtet? hviffede han. — Vitre Tab! Forreſten,
 er det jo ikke noget Nyt for mig at blive ſuffet! Jeg kan
 kun ikke forſtaa, hvorfor denne uovervindelige Trang til
 at ſkabe da er nedlagt i mig?

— Det er Sagen! Trangen er nedlagt i Dig; men selve Skaberkraften har man glemt at vedlægge, sagde Peter Ivanitsch: Det var det, jeg sagde!

Alexander svarede med et Suk og faldt i Tanker. Derpaa foer han pludselig op og gav sig i en Fart til at aabne alle sine Skuffer, fremtog flere Hefter, løse Blade og Lapper og begyndte med Raseri at kaste dem i Kaminen.

— Glem ikke det her! sagde Peter Ivanitsch, idet han skjød det Blad hen til ham med paabegyndte Vers, som laa paa Bordet.

— Lad det gaa samme Vej! sagde Alexander fortvivlet, medens han kastede Versene i Kaminen.

— Er der ikke Noget endnu? Se kun rigtig godt efter, sagde Peter Ivanitsch, medens han saae sig om: — Naar Du endelig engang gjør noget Fornuftigt, saa maa det gøres tilgavns! — Hvad er det for et Bundt der oppe paa Skabet?

— Det skal samme Vej! sagde Alexander, medens han ogsaa tog fat paa den Pakke. Det er Artiller om Landværn.

— Brænd dem ikke, brænd dem ikke! Giv mig dem! sagde Peter Ivanitsch, idet han rakte Haanden ud; — det er ikke Narrestreger.

Men Alexander hørte ikke paa ham.

— Nej, sagde han forbitret. Dersom en ædel Skaben i det Skønnes Tjeneste er gaaet til Grunde for mig, saa vil jeg heller ikke vide af den arbejdsomme at sige: her skal Skjæbnen ikke saa sin Billie med mig!

Og Bundtet fløj ind i Kaminen.

— Det var Skade! sagde Peter Ivanitsch og ragede

imens selv med Stoffen i Kurven under Bordet, for at se, om der ikke endnu skulde være Noget at kaste i Ovnen.

— Men hvad gør vi ved Fortællingen, Alexander? Den er hos mig.

— Har De ingen Skillevægge at tapetsere?

— Nej, nu ikke. Skal vi ikke lade den hente? — Zevséi er igjen falden i Sovn. Pas paa! Man vil stjæle min Overfrakke ligesom Næsen af Dig. Gaa hurtig hen og bed Vasili give Dig det tykke Heste, som ligger paa Strækebordet i mit Kabinet og bring det herhen.

Alexander sad med Hovedet støttet i sin Haand og saae ind i Kammeret: Hestet blev bragt. Alexander betragtede Frugten af et halvt Aars Arbejde og faldt i Tanke. Peter Ivanitsch bemærkede dette.

— Nej, lad det faa en Ende, Alexander, sagde han, og lad os tale om noget Andet.

— Det skal ogsaa den Vej! udbrod Alexander, idet han kastede Hestet ind i Ovnen. Begge gav sig til at se, hvorledes det vilde brænde, Peter Ivanitsch med synlig Tilfredshed, Alexander sørgmodig, næsten med Taarer. Her bevægede det øverste Blad sig og løftede sig, ligesom en usynlig Haand kunde have vendt det; Ranterne bøjede sig og blev sorte, det bukkede sig sammen og flammede pludselig op; derefter blussede hurtigt det andet, det tredje Blad op, og paa een Gang løftede flere Blade sig i Vejret og fængede Ild sammen, men den følgende Side under dem var endnu hvid; to Sekunder efter begyndte den ogsaa at blive sort paa Ranterne. Alexander opnaaede alligevel at læse paa den: 3die Kapitel. Han huskede, hvad dette Kapitel havde indeholdt, og det gjorde ham ondt for det. Han rejste sig fra Bænkestolen og greb Ildtangen for at frelse Resterne af

sit Produkt: „Maaſke kan det endnu . . .“ hviſtede Haabet.

— Vent! Lad mig komme til med Stoffen, ſagde Peter Ivanitſch. Du kan brænde Dig paa Ildtangen.

Han ſtodte Heftet helt ind i Raminen, ſaa at det kom til at ligge lige over Kullene. Alexander vidſte ikke, hvad han ſkulde gribe til. Heftet var tykt og gav ikke ſtrag efter for Ildens Virkning. Førſt væltede der en tyk Røg op under det: Flammen brød af og til frem forneden, ſliffede det paa Siden og efterlod en ſort Plet, hvorpaa den igjen ſkjulte ſig. Endnu ſtod det til at redde. Alexander ſtrakke allerede Haanden ud, men i det ſamme Øjeblik oplyſte Flammen Væneſtolen, Peter Ivanitſch's Anſigt og Bordet. Hele Heftet blusſede op og ſlukkedes i Løbet af et Minut og efterlod en Bunke ſort Aſke, ſom der enkelte Steder lob ſmaa Ildſlanger henover. Alexander kaſtede Ildtangen fra ſig.

— Alt er forbi! ſagde han.

— Forbi! gjentog Peter Ivanitſch

— Oh! udbrod Alexander: jeg er fri!

— Det er nu anden Gang, at jeg hjælper Dig med at gjøre Din Vejſlighed ren, ſagde Peter Ivanitſch. Jeg haaber, at det maa være den ſidſte.

— Uigjenkaldelig, Onkel!

— Amen! ſagde Onklen, idet han lagde Haanden paa hans Skulder. Nu, Alexander, raader jeg Dig til ikke at tøve, men ſtrag ſætte Dig hen og ſkrive til Ivan Ivanitſch, at han ſender Dig Arbejde paa Landhuſholdningens Omraade. Mens Du er i Aande, efter alle diſſe Dumheder vil Du ſkrive noget ganſke Fortræffeligt. Han ſpørger beſtandig: „Hvad er der i Vejen med Deres Broderſøn . . .“

Alexander rystede sørgmodig paa Hovedet.

— Jeg kan ikke, sagde han. Nej, jeg kan ikke. Alt er forbi!

— Hvad vil Du da nu tage Dig for?

— Hvad? spurgte han og tænkte efter. Foreløbig Ingenting.

— Det er kun i Provindserne, at man Ingenting bestiller; men her . . . Hvorfor rejste Du da hertil? Det er ubegribeligt! . . . Nu, foreløbig kan det være nok herom. Jeg har en Anmodning til Dig.

Alexander hævede langsomt Hovedet og saae spørgende paa sin Onkel.

— Du kjender jo, begyndte Peter Ivanitsch, medens han rykkede sin Lænestol hen til Alexander: — min Kompagnon Surkoff?

Alexander nikkede med Hovedet.

— Ja, Du har undertiden spist til Middag hos mig sammen med ham; men har Du ogsaa haft rigtig Lejlighed til at se, hvad det er for en Fugl? Han er en god Fyr, men Tomheden selv. Hans fremherskende Svaghed er — Fruentimmer. Til al Ulykke er han, som Du har set, ikke hæslig, det vil sige, rødmsuset, glat-haget, høj, stadig krøllet, parfumeret og klædt efter Modejournalen. Derfor bilder han sig ogsaa ind, at alle Damer maa tabe Hovedet ved at se ham — en rigtig Laps! Gid Fanden havde ham helt og holdent, jeg skulde ikke have Noget at bemærke; men Ulykken er, at der er kommen en Passion med i Spillet, saa han er begyndt at kaste omkring med Pengene. Her skal han møde med Surpriser og Foræringer og gjøre sig behagelig. Han vil spille Modeherre, begynder at stifte Kjøretøjer, Heste . . . det bliver en formelig Ruin! Han

Saa dan gaar det! II.

gjorde ogsaa Haneben til min Hustru. Jeg havde aldrig nodig at sende Tjeneren efter Theater-Billetter: Surkoff skulde nok bringe dem. Naar der skulde byttes Heste, skaffes noget rigtig Sjeldent, gjøres Plads i en Folke-mængde eller tages ud og se paa et Vandsted, hvor man saa vilde sende ham hen, han var strax paa Pletten! Jeg havde overordentlig megen Nytte af ham. Saadan En lejer man ikke for Penge. Skade! Jeg lod ham udtryffelig gaa med Fred; men han kjedede min Hustru over al Maade, og saa gav jeg ham Lobepas. Se, naar han saaledes tager paa Vej med at ode Penge, slaar Renterne naturligvis ikke mere til, og saa kommer han og vil laane Penge af mig. Giver man ham ikke, taler han om Kapitalen: „Hvad Nytte“, siger han, „har jeg af Deres Fabrik, naar man aldrig har rede Penge ved Haanden!“ Naar han endda vilde tage sig en eller anden — men nej, han søger stadig sine Forbindelser i Selskabslivet: „Jeg maa“, siger han, „have en nobel Intrige: jeg kan ikke leve uden Kjærlighed!“ Er det nu ikke en Udsel! Tyren er over de Tyrrer og kan ikke leve uden Kjærlighed!

Alexander tænkte paa sig selv og smilede sorgmodig.

— Han lyver bestandig, vedblev Peter Ivanisch. Jeg saae fiden efter, hvad det var, han havde saa travlt med. Det er ham blot om at gjøre at prale, at der tales om ham, at man ser ham i Logen hos Den eller Den eller paa et Vandsted sent om Aftenen alene med hende paa Balkonen eller paa et affides Sted i en Karet eller tilhest. Og imidlertid viser det sig, at disse saakaldte „noble Intriger“ — gid Fanden havde dem! — forer meget større Udgifter med sig end de unoble. Andet har han ikke i Hovedet, den Nar!

— Men hvortil fører alt Dette, Onkel? spurgte Alexander.

— Nu skal Du strax faa at se. Fornylig er der vendt en ung Enke tilbage hertil fra Udlandet, Julia Pavlovna Tsjajeva. Hun ser overmaade godt ud. Jeg og Surkoff var gode Venner af hendes Mand. Tsjajeff døde i Udlandet. Kan Du nu gjette Dig til Resten?

— Jeg gætter det: Surkoff har forelsket sig i Enken?

— Rigtig: han er bleven rent or. Videre:

— Videre? jeg veed ikke . . .

— Na, det var det Hele! Nu, saa hør, Surkoff har to Gange fortalt mig, at han snart vil faa Brug for Penge. Jeg formodede strax, hvad det betød; men kunde blot ikke gjette, fra hvilken Kant Vinden blæste. Jeg udforster ham: hvortil han bruger Penge? Han vred sig længe ved det, men sagde dog tilsidst, at han havde Øyst til at indrette sig en Vejlighed paa Viténjoi. Jeg tænker efter, hvad der vel kunde være paa Viténjoi og erindrede mig, at Tsjajeva netop bor der og affurat ligeoverfor det Sted, som han havde valgt. Han havde allerede givet Haandpenge. Det truer med en uundgaaelig Ulykke, dersom — Du ikke hjælper. Har Du nu gættet Dig til, hvad det er?

Alexander løftede Næsen lidt i Bejret, lod Blikket glide hen over Væggen og Loftet, blinkede et Par Gange og gav sig til at se paa Onklen, men sagde ikke Noget.

Peter Ivanitsch saae paa ham med et Smil. Det var en af hans største Fornøjelser at iagttage, naar Noget kom tilfodt med Forstanderen eller med at gjette sig til Noget, og lade Bedkommende føle det.

— Hvad er det, Alexander? Og Du skriver oven-
ifjobet Fortællinger! sagde han.

— O, nu har jeg gjættet det, Onkel!

— Gud ste Lov!

— Surkoff beder om Penge; De har ingen og vil
at jeg . . . Han talte ikke ud.

Peter Ivanitsch gav sig til at le. Alexander fik ikke
endt sin Sætning og saae raadvild paa Onklen.

— Nej, det var det ikke! sagde Peter Ivanitsch: —
Hvornaar har Du truffet mig i Pengesforlegenhed?
Forsøg kun at henvende Dig, naar Du vil, saa faar
Du at se. Nej, Sagen er den: Tasajeva har igjen-
nem ham bedt mig erindre Bekjendtskabet med hendes
Mand. Jeg tog derhen. Hun bad mig om at besøge sig
oftere; jeg lovede det og sagde, at jeg vilde tage Dig
med. Nu maa Du vel have forstaaet det?

— Mig? gjentog Alexander, idet han stirrede paa
Onklen: — Ja, naturligvis, nu . . . har jeg forstaaet
. . . tilføjede han hurtigt, men snublede over det sidste Ord.

— Hvad har Du forstaaet? spurgte Peter Ivanitsch.

— Om De vil slaa mig ihjel, saa forstaar jeg ikke
det Mindste, Onkel! Tillad . . . maaske fører hun et
behageligt Hus . . . De vil, at jeg skal adsprede mig,
da jeg kjeder mig . . .

— Det var jo rart! Jeg skulde nok af den Grund
trække om med Dig i Husene! Saa manglede der ikke
Andet, end at jeg ogsaa skulde lægge et Torklæde over
Munden paa Dig om Natten mod Fluerne! Nej, heller
ikke det. Sagen er den: lad Tasajeva forelske sig i Dig.

Alexander trak pludselig Ojenbrynene i Vejret og
saae paa Onklen.

— De spøger, Onkel? Det er jo meningsløst!

— Ellers gjør Du saa meget, som er meningsløst, med stor Selvfølelse; men hvor Sagen er simpel og naturlig nok, finder Du den meningsløs. Hvad Meningsløst finder Du vel her? Undersøg en Gang, hvor meningsløs Kjærligheden selv er: et Spil af Blodet, Selvtjærlighed . . . Men det kan man jo ikke tale med Dig om: Du tror jo endnu stadig paa en uundgaaelig Bestemmelse af dem, som man skal elske, paa en Sjælens Sympathi!

— Undskyld! nu tror jeg ikke paa Nogetsomhelst. Men er det maaske muligt at gjøre sig elsket og forelske sig, ligesom man selv vil?

— Muligt, kun ikke for Dig. Men vær Du ganske rolig; jeg skal nok vogte mig for at give Dig et saa vanskeligt Hverv. Det Eneste, jeg beder Dig om, er, at gjøre Kur til Tsjajeva, vise hende Opmærksomhed, ikke lade Surkoff være ene med hende, kort sagt, gjøre ham rasende. Forstyr ham, hvor Du kan; bliv ham ikke et Ord skyldig; naar han siger Et, saa sig Du et Andet. Bring ham idelig ud af Fatning, slaa ham af Marken for hvert Skridt . . .

— Men, hvorfor?

— Du er endnu lige nær! Fordi, Kjære, han i Begyndelsen vil gaa fra Forstanderen af Skinsyge og Ugrælse og siden blive affjolet. Hos ham følger det ene snart efter det Andet. Han er ganske dum af Egenkjærlighed. Saa faar han ingen Brug for Lejligheden, Kapitalen forbliver hel, og Sagerne paa Fabrikken gaar deres rolige Gang . . . Er Du nu med? Det er femte Gang, jeg spiller ham det Bud. Tidligere, mens jeg var ugift og yngre, gjorde jeg det selv eller overdrog det til en af mine Venner.

— Men hun kjender mig jo ikke, sagde Alexander.

— Af den Grund vil jeg ogsaa føre Dig hen til hende paa Onsdag. Om Onsdagene samler der sig stadig nogle af de gamle Bekjendte hos hende.

— Men dersom hun besvarer Surkoffs Kjærlighed, saa maa De tilstaa, at min Forbindtlighed og Opmærksomhed ikke vil gjøre ham alene rasende.

— Na, hvor vil Du hen! Et anstændigt Fruentimmer, som har gennemskuet en Nar, ophører at interessere sig for ham, især, naar der er Andre tilstede. Egoismen tillader det ikke. Her vil nu vise sig en Anden, som baade er klogere og smukkere; hun vil stamme sig for sig selv og saa meget desto snarere opgive ham. Derfor er det, jeg har valgt Dig.

Alexander bukkede.

— Surkoff er ikke farlig, vedblev Onklen. Men da Tasajeva ser overmaade Saa hos sig, kan han godt i hendes lille Kreds give Loven og det gode Hoved. Det Ydre har meget at sige hos Fruentimmerne. Han er desuden Tjenstfærdigheden selv; derfor taaler man ham. Hun koketterer maaske blot med ham, og han tænker allerede . . . Selvfølge Fruentimmer holder af, at man gjør Dumheder for deres Skyld, især kostbare. Kun elsker største Delen ved denne Lejlighed ikke Den, som gjør Dumhederne, men en Anden . . . Det er der Mange, som ikke vil forstaa, blandt Andre ogsaa Surkoff. Se nu til, at Du kan gjøre ham det begribeligt.

— Men Surkoff kommer der rimeligvis ikke blot om Onsdagen. Om Onsdagen kan jeg forstyrre ham, men hvad gjør jeg de andre Dage?

— Man skal ogsaa lære Dig Alting! Du maa smigre hende og stille Dig an, som om Du var en lille

Smule forelsket. Fra den anden Gang vil hun ikke blot indbyde Dig til at komme om Onsdagen, men ogsaa om Torsdagen eller Fredagen; Du maa fordoble Din Opmærksomhed, og saa skal jeg nok stemme hende lidt og gjøre Hentydninger til, at Du i Virkeligheden er, nok sagt . . . Hun lader til . . . saa vidt jeg kunde bemærke . . . at være meget sølsom . . . uden Tvivl nervesvag . . . Jeg tror nok, hun ikke har Noget imod Sympathi . . . og Udgydelse . . .

— Hvor er det muligt, Onkel? sagde Alexander tvivlsraadig. Dersom jeg endda kunde blive forelsket — det var en anden Sag, men det kan jeg nu engang ikke . . . og saa vil det ikke føre til Noget.

— Tværtimod, det vil det netop. Dersom Du blev forelsket, vilde Du ikke kunne forstille Dig; det skulde hun strax mærke og holde jer begge To for Nar. Men nu . . . Ja, gjør Du mig blot Surkoff gal; jeg kan ham udenad paa mine Fingre. Saa snart han blot ser, at der ikke er Noget at figge efter, vil han heller ikke kaste Penge bort til ingen Nytte, og det er mig blot herom at gjøre. Hør, Alexander, det er overordentlig vigtigt for mig; dersom Du gjør det, saa — huster Du de to Vaser, som Du syntes saa godt om paa Fabrikken? — de ere Dine; kun maa Du selv kjøbe Pjedefal til dem.

— Men, Onkel! De tror dog vel ikke, at jeg . . .

— Hvorfor skal Du have Ulejlighed og spille Tiden for Ingenting? Det var jo rart! Nej! Vaserne ere særdeles smukke. I vore Tider gjør man ikke Noget for Ingenting. Naar jeg gjør Et og Andet for Dig, saa maa Du gjerne byde mig en Førring: jeg skal nok tage imod den.

— Det var et mærkeligt Øverb! sagde Alexander, uvis om, hvad han skulde gjøre.

— Jeg haaber, at Du ikke nægter at gjøre det for mig? Jeg er ogsaa beredt til at gjøre for Dig, hvad jeg kan: naar Du har Brug for Penge, saa kom Du kun! . . . Altsaa paa Onsdag! Denne Historie vil træffe ud i en Maaned, højt to. Jeg skal selv sige Dig, naar det kan være nok, og lad den saa kun fare.

— Som De vil, Onkel! jeg er beredt; det er kun saa besynderligt . . . Jeg svarer ikke for et heldigt Udfald . . . Dersom jeg endda selv kunde blive forelsket . . . men det kan jeg nu ikke.

— Som godt er; i modsat Fald vilde Du kun forværre det Hele. Jeg svarer selv for et heldigt Udfald. Farvel!

Han gik, og Alexander sad endnu længe ved Kaminen over den kjære Aske.

Da Peter Ivanitsch kom hjem igjen, spurgte hans Hustru, hvorledes Alexander havde det, hvorledes det gik med hans Fortælling, om han vilde skrive mere?

— Nej, jeg har helbredet ham for bestandig.

Udujeff fortalte hende Brevets Indhold, som han havde modtaget tilligemed Fortællingen, og om hvorledes de havde brændt Alt.

— Du har heller ikke Spor af Medlidenhed, Peter Ivanitsch, sagde Lisavetta Alexandrovna: — eller ogsaa forstaar Du ikke at gjøre Noget ordentlig, hvad Du saa tager Dig for!

— Du gjorde rigtignok godt i at node ham til at smøre Papir til: som om han havde Talent?

— Nej.

Peter Ivanitsch saae forundret paa hende.

— Men hvorfor har Du da . . .

— Har Du endnu ikke forstaaet det, ikke gjættet det?

Han tav og mindedes uvilkaarlig den Scene, han havde haft med Alexander.

— Hvad er her at forstaa? Det er klart nok!

— Hvad er det da? Lad os høre!

— Hvad det er, hvad det er . . . Du vilde give ham en Lektion . . . kun anderledes, mere lemsfældig, paa Din egen Maner.

— Det kan Du ikke forstaa og er dog en klog Mand! Hvoraf kom det, at han i al den Tid var munter, ja næsten lykkelig? Det kom deraf, at han haabede. Derfor støttede jeg dette Haab: er det nu tydeligt?

— Saa har Du blot spillet fint Spil med ham?

— Jeg antager, det er tilladeligt. Men hvad har Du gjort? Uden at det i mindste Maade gør Dig ondt for ham, har Du berøvet ham det sidste Haab.

— Na, hvad er det for et sidste Haab! Han vil gjøre mange Dumheder endnu.

— Hvad vil han nu tage sig for? Igjen gaa og hænge med Hovedet?

— Nej, det vil han ikke: han har Andet at bestille. Jeg har givet ham et Arbejde for.

— Hvad er det? Igjen en eller anden Oversættelse om Kartofler? Er det Noget, der kan beskæftige en ung Mand og især en saa let bevægelig og begejstret Natur!

— Nej, Kjære, det er ikke om Kartofler, men Noget, der har at gjøre med Fabrikken.

III

Onsdagen kom. I Julia Pavlovnas Sal havde samlet sig tolv til femten Gjæster. Fire unge Damer, to skjæggede Udlændinge, som Værtinden havde gjort Bekjendtskab med i Udlandet, og to Officerer udgjorde een Kreds. Afside fra dem sad en gammel Herre i en lille Sofa, efter Udseendet at domme en afskediget Officer med to Totter graa Haar under Næsen og en Masse Smaabaand i Knaphullet. Han talte med en anden ældre Herre om de forestaaende Forpagtninger. I det næste Værelse sad en gammel Dame og spillede Kort med to Herrer. En meget ung Pige sad ved Klaveret, medens en anden stod og talte med en Student.

De to Abuejffer kom. Man saae fjelden Nogen træde ind i en Sal med saa megen Utvungenhed og Værdighed som Peter Ivanitsch. Efter ham kom Alexander med en underlig Ubestemthed i sin Optræden. Hvilken Forskjel mellem disse To! Den Eine var et helt Hoved højere end den Anden, en Mand med en rank og fyldig Figur, en stærk og sund Natur med Selvtillid i Blik og Manerer. Men ikke af et eneste Ord, Blik eller Bevægelse var man i Stand til at gjætte sig til Peter Ivanitsch's Tanker eller Karakter. I den Grad var Alt skjult af Verdensmanden og Kunsten at beherske

fig selv. Det saae ud, som om han havde beregnet baade sine Blik og Bevægelser. Hans blege, lidenskabsløse Ansigt viste, at Lidenskaberne hos dette Menneſte kun havde haft ringe Spillerum under Forstandens despotiske Styrelse, og at hans Hjerte bankede eller ikke bankede efter Hovedets Forgodtbeſindende. Hos Alexander derimod tydede Alt hen paa en ſvag og zart Bygning: ſaabel det voxlende Udtryk i Ansigtet, ſom en Art Dovenskab eller Langſomhed og Uſikkerhed i Bevægelſerne, og det matte Blik, ſom ſtrax ſagde, hvilken Følelſe, der gjorde hans Hjerte uroligt, eller hvilken Tanke, der rørte ſig i hans Hoved. Han var af Middelhøjde, men mager og bleg, ikke bleg af Naturen, ſom Peter Ivanitsch, men paa Grund af uophørlige Sindsbevægelſer; Haarene voxede ikke, ſom hos Hin i en tyk Skov paa Hovedet og paa Kinderne, men ſaldt ned over Tindingerne og Nakken i lange og tynde, men overordentlig bløde Silketraade af en lys Farve og et ſmukt Skjær.

Dnklen foreſtillede ſin Broderſøn.

— Saa min Ven, Surkoff, er her ikke? ſpurgte Peter Ivanitsch, idet han forundret ſaae ſig om: — Han har glemt Dem!

— O, nej! jeg er ham meget taknemlig, ſvarede Huſfruen: — Han beſøger mig ſtadig. De veed, at med Undtagelſe af min ſalig Mands Bekjendte, ſer jeg næſten Ingen hos mig.

— Hvor er han da?

— Han kommer ſtrax. Han har givet mig og min Ruſine ſit Ord paa, at han ſkal ſtaffe os en Loge til Foreſtillingen imorgen, ſkjøndt man ſiger, at det er aldeles umuligt . . . og nu tog han afſted.

— Og ſtaffer den; jeg ſvarer for ham: han er et

Geni heri. Han skaffer mig altid, naar hverken Befjendtskab eller Protektion kan hjælpe Noget. Hvordan han opnaar det, og hvad det koster, — det er hans Hemmelighed.

Endelig kom ogsaa Surkoff. Hans Toilette var elegant, men i enhver Fold af hans Klæder, i enhver Smaating saae man tydelig Fordringen paa at ville være Løve og overgaa alle Modeherrer, ja Moden selv. Dersom Moden t. Ex. forlangte aabentstaaende Kjoler, saa stod hans Kjole i den Grad aaben, at den lignede en Fugls udbredte Vinger; dersom man bar høje Kraver, saa bestilte han sig En af en saadan Størrelse, at han saae ud i sin Kjole som en Dyveknægt, der bliver greben bagfra i Halsen og river sig løs af Grebet. Han holdt selv en Forelæsning for sin Skrædder over, hvorledes han skulde sy. Da han viste sig hos Tasajeva, var hans Halstørklæde gjort fast til Skjorten med en Naal af en saa usorholdsmæssig Størrelse, at den havde Lighed med en lille Kjæp.

— Nu, fik De Billet? lød det fra alle Sider. Surkoff vilde lige til at svare, men ved Synet af Abdujeff og Brodersønnen holdt han pludselig inde og saae forundret paa dem.

— Han aner Noget! sagde Peter Ivanitsch sagte til sin Brodersøn: — Bah! han er med Stof: hvad skal det sige?

— Hvad er det? spurgte han Surkoff og pegede paa Stoffen.

— Fornylig, da jeg gik ud af Karetten, traadte jeg fejl, saa jeg halter lidt, svarede Surkoff med en let Hosten.

— Waas! hviskede Peter Ivanitsch til Alexander:

— Læg Mærke til Haandtaget: ser Du Lovehovedet af Guld? Han pralede for mig iforgaars med at han havde betalt Barbien seghundrede Rubler for den, og nu viser han den frem. Her har Du en lille Prøve, paa hvad han bruger. Rust Dig og kast ham ud af den Stilling, han har indtaget der.

Peter Ivanitsch pegede gennem Vinduet paa Huset som laa ligeoverfor! — Hust, Vaserne er Dine, og tag Dig sammen! tilføjede han.

Surkoff nærmede sig højtidelig til Fruen og spurgte hende, om hun havde Billet til Forestillingen den næste Aften, og da hun svarede „Nej“, overrakte han hende en Logebillet med en hel Kjærlighedstirade af et populært russisk Skuespil.

Officeren smilede, saa hans Anebelsharter kom i en let Bevægelse. Peter Ivanitsch saae fra Siden til sin Brodersøn og Julia Pavlovna blev rød. Hun indbød Peter Ivanitsch til at tage Plads i sin Loge.

— Jeg er Dem meget taknemlig, sagde han: — imorgen sidder jeg i Theatret hos min Hustru; men tillad mig at foreslaa Dem denne unge Mand i Bytte.

Han pegede paa Alexander.

— Jeg vilde ogsaa have bedt ham; vi er kun tre: jeg og min Kusine og . . .

— Han vil erstatte Dem mig og i Rødsfald ogsaa denne Bejrhane, sagde Peter Ivanitsch, idet han pegede paa Surkoff og begyndte at sige hende Noget ganske sagte, hvorunder hun to Gange kastede et stjaalent Blik paa Alexander og smilede.

— Jeg takker, sagde Surkoff: — Det vilde ellers ikke have været af Vejen at foreslaa dette Bytte lidt tid-

ligere, da der ikke var flere Billetter at faa. Saa vilde jeg nok have set, hvem De havde fundet i mit Sted.

— Al! jeg er Dem overordentlig taknemlig for Deres Elstværldighed, sagde Husfruen ivrig til Surkoff: — men jeg indbød Dem blot ikke i Vogen af den Grund, at De har en Lænestol i Parketten. De foretrækker sikkert at være ligesom Scenen . . . især til Balletten . . .

— Nej, nej, De forstiller Dem, det mener De slet ikke: jeg skulde bytte Pladsen ved Siden af Dem — ikke for nogen Pris!

— Men den er allerede lovet bort . . .

— Hvorledes? til hvem?

— Mr. Reneau.

Hun pegede paa en af de skjæggede Udlændinge.

— Oui, madame m'a fait cet honneur . . . mumlede Denne hurtig.

Surkoff saae med aaben Mund først paa ham og dernæst paa Tsjajeva.

— Jeg bytter med ham: jeg foreslaar ham min Lænestol, sagde han.

— Forsøg.

Den Skjæggede tog paa Vej baade med Arme og Ben.

— Jeg er Dem særdeles forbunden, sagde Surkoff til Peter Ivanitsch med et skjævende Blik paa Alexander.

— Det kan jeg takke Dem for!

— Ikke Noget at takke for. Har Du ikke Lykt til at komme op i min Voge. Jeg er alene med min Husfru. Du har ikke set hende længe: saa kunde Du jo gjøre Ganeben.

Surkoff vendte sig ærgerlig fra dem. Peter Ivanitsch tog ubemærket bort. Julie lod Alexander sætte

sig ved Siden af sig og talte med ham i en hel Time. Surkoff blandede sig et Par Gange i Samtalen; men stadig uden at have Held til at falde belejlig ind. Han talte om Balletten og fik „Ja“ til Svar, naar det skulde have været „Nej“ og omvendt: det var tydeligt, at man ikke hørte paa ham. Derefter sprang han pludselig over til at tale om Østers og forsikrede, at han om Formiddagen havde spist hundrede og firindstyve Stykker; men fik ikke saameget som et Blik. Han kom endnu med et Par almindelige Fraser, men da han saa, at det ikke førte til Noget, tog han sin Hat og drejede sig om Julia for at lade hende mærke, at han var misfornøjet og lavede sig til at tage bort. Men hun bemærkede det ikke.

— Jeg tager bort! sagde han endelig med Eftertryk: — Farvel!

Der lod en slet skjult Uregrelse i disse Ord.

— Allerede! svarede hun rolig: — Gaar man Dem at se et Øjeblik i Logen imorgen?

— Hvilken Underfundighed! Kun „et Øjeblik“, naar De veed, at jeg ikke vilde bytte Pladsen ved Deres Side med en Plads i Paradis.

— Ifald De ved Paradis forstaar Galleriet, saa tror jeg Dem*).

Han havde slet ingen Lyst til at tage bort mere. Hans Uregrelse var gaaet over ved de venlige Ord, som Julia havde tilkæstet ham ved Afsteden. Men Alle havde hørt ham sige Farvel, saa han maatte tage afsted, hvor nødigt han vilde, og han gik, idet han saa sig om, som

*) I de russiske Theatre hedder det øverste Galleri „Paradis“.

en Hund, der vilde have fulgt efter sin Herre, men bliver jaget tilbage.

Julia Pavlovna var tre, fire og tyve Aar. Peter Ivanitsch havde gjættet rigtig: hun var virkelig nerve-svag, men det forhindrede ikke, at hun tillige var et overmaade smukt, klogt og gratioft Fruentimmer. Hun var hun frygtfom, sværmerisk og følsom, som største Delen af nervøse Fruentimmer. Hendes Ansigtstræk var zarte og fine, hendes Blik var mildt og fordetmeste tankesuldt, undertiden sørgmodigt — uden Grund eller, om man vil, paa Grund af Nerverne. Hendes Blik paa Verden og Livet var ikke saa ganske velvilligt, og naar hun fordybede sig i Spørgsmaalet om sin Bestemmelse, fandt hun stadig, at hun var overflødig her. Men Gud bevare Nogen for blot tilfældig i hendes Nærværelse at tale om Graven og om Døden, — saa blegnede hun strax. Den lyse Side af Livet var undgaaet hendes Blik. Til sine Spadseretoure i Haven eller i Skoven valgte hun stadig en mørk og tæt Allee og saae ligegyldig paa det smilende Landskab, som udbredte sig for hende. Hun gik kun i Theatret til Dramaer, sjældent til Komedier og aldrig til Vaudeviller. Hun holdt sig for Ørerne, naar hun tilfældigvis hørte Lyden af en munter Bise og smilede aldrig ad en Spøg. Til andre Tider udtrykte hendes Ansigt Træthed, dog ikke en lidende eller sygelig, men en Slags blodagtig Træthed. Det var tydeligt, at hun indvendig kæmpede med et eller andet forførerisk Phantasibillede og faldt i en let Alsmagt. Efter en saadan Kamp var hun længe tavst og sørgmodig; derpaa gik hun pludselig over til en uforklarlig glad Sindsstemning, uden dog at forandre sin Karakter: hvad der opmuntrede hende, vilde sikkert ikke have op-

muntret en Anden. Det kom Altsammen af Nerverne! Men dersom man vil høre paa, hvad disse Damer siger, saa skal de nok give En Bessed! Trd som „Eksjæbne“, „Sympathi“, „en uforklarlig Trang“, „en sælsom Rummer“, „uroilige Onster“, jage formelig hinanden, og saa ender dog det Hele med et Suk, kortsagt med Nerver og en Eau-de-Cologne Flacon.

— Hvor De har forstaaet mig! sagde Tasajeva til Alexander ved Afskeden: — Der er ikke et eneste Mand-folk, selv ikke min Mand, som har kunnet forstaa min Karakter tilfulde.

Men Sagen er den, at Alexander nok ikke var langt fra at være ligesom hun. Her var Alt, hvad hans Hjerte begjærede!

— Til vi ses!

Hun rakte ham Haanden.

— Jeg haaber, at De vil kunne finde Vejen til mig uden Deres Onkel? tilføjede hun.

Det blev Vinter. Alexander spiste i Reglen om Fredagen hos sin Onkel. Men nu var der allerede gaaet fire Fredage, og han kom ikke og viste sig heller ikke de andre Dage. Lisabetta Alexandrovna blev vred og Peter Ivanitsch brummede over, at han lod vente forgjæves paa sig en halv Time over Tiden. Men Alexander var imidlertid ikke uden Arbejde; han udførte det Hverv, som hans Onkel havde givet ham. Surkoff havde for længe siden ophørt at besøge Tasajeva og erklærede overalt, at „Alt var forbi“ imellem dem, og at de var gaaet fra hinanden.

En Aften — det var en Torsdag — da Alexander kom hjem, fandt han paa Bordet to Vaser og en Seddel fra sin Onkel. Peter Ivanitsch takkede ham for

hans venstfabelige Dver og bad ham som sædvanlig komme til Middag Dagen efter. Alexander saldt i Tanker, lige-
som om denne Indbydelse kunde have forstyrret hans
Planer. Den næste Dag gik han alligevel hen til Peter
Svanitsch en Time før Middag.

— Hvad er der med Dig? Man ser Dig slet
ikke! Har Du glemt os? lod det ham paa een Gang
imøde baade fra Onklen og Tanten.

— Nu, det var en Vennegjerning! vedblev Peter
Svanitsch: — Dver al Forventning! Og Du var dog
saa beskedet: „Jeg kan ikke“, hed det, „jeg forstaar det
ikke“! forstaar det ikke! Jeg vilde for længe siden have
talt med Dig; men man kan aldrig saa Dig fat. Jeg
er Dig meget taknemlig! Har Du faaet Baserne i god
Stand?

— Det har jeg; men jeg sender dem tilbage igjen.

— Hvorfor det? paa ingen Maade: de tilhører
Dig med al mulig Ret.

— Nej, sagde Alexander bestemt: — jeg tager ikke
imod denne Foræring.

— Nu, som Du vil! Min Hustru synes om dem:
saa tager hun dem.

— Jeg vidste ikke, Alexander, sagde Lisavetta Alexan-
drovna med et skjælmst Smil: — at De var saa flink i
de Sager . . . ikke et Ord derom til mig!

— Det var Onkels Paafund, svarede Alexander
forvirret: — jeg betyder ikke Noget her, han har end-
ogsaa lært mig, hvorledes . . .

— Ja, ja, hør ham bare: selv forstaar han det ikke.
Men han har dog stilt sig saa fix fra denne Sag . . .
Jeg er Dig overordentlig taknemlig! Min Hans Kvast,
Surkoff, var nær gaaet fra Forstanden. Jeg havde min

Spas med ham. For to Uger siden kom han farende til mig helt ude af sig selv. Jeg forstod strax, hvad der var paaferde, men lod mig ikke mærke med det, og bliver ved at skrive, som om jeg Ingenting veed. „Ah, det er Dig,“ siger jeg, „hvad siger Du for Godt?“ Han smilede og vilde give den Rolige, men var ikke langtfra at have Taarer i Øjnene. „Slet intet Godt“, siger han, „jeg kommer til Dem med slette Nyheder“. Jeg saae forundret paa ham. „Hvad er det?“ spørger jeg. „Ja“, siger han, „om Deres Brodersøn!“ „Hvad? Du forstrækker mig, sig hurtig, hvad er det?“ spurgte jeg. Nu kunde han ikke holde sig længer, men begyndte at skrigge op som en gal Mand. Jeg skjød min Lænestol tilbage fra ham, man kunde ikke faa et Ord fremført, saaledes busede han løs. „De klagede over“, siger han, „at han ikke bestiller Noget, og lærer ham selv at spille sin Tid.“ „Jeg?“ „Ja, De. Hvem var det, der gjorde ham bekendt med Julia?“ Jeg maa sige Dig, at han allerede anden Dagen efterat have gjort denne Dames Bekendtskab begyndte at kalde hende ved Fornavnet. „Hvad Ulykke er der i det?“ siger jeg. „Den“, siger han, „at han nu sidder hos hende fra Morgen til Aften . . .“

Alexander blev med Et ganske rød.

— „Der skal man se, hvor han lyver af Arrigskab“, tænkte jeg, fortsatte Peter Ivanitsch, medens han saae paa sin Brodersøn: — Alexander skulde sidde der fra Morgen til Aften! Det har jeg ikke bedt ham om; vel?

Peter Ivanitsch lod sit kolde og rolige Blik hvile paa Brodersønnen, hvem det forekom som et formeligt Tidblif.

— Ja, jeg kommer der . . . undertiden . . . munde Alexander.

— Undertiden — det er en anden Sag, fortsatte Dikken: — det var ogsaa det, jeg bad om; men ikke hver Dag. Jeg vidste nok, at han lyver. Hvad skulde Du bestille der, hver Dag? Man maatte jo kjede sig!

— Nej! hun er et overmaade klogt Fruentimmer . . . med en fortrinlig Opdragelse . . . lynder Musik . . . sagde Alexander utydelig, med smaa Ophold, medens han gned Øjet, skjøndt det slet ikke fløede, og glattede paa sin venstre Tinding, tog et Lommetørklæde frem og tørrede sine Øer.

Lisavetta Alexandrovna, som vedvarende havde stjaalet sig til at se paa ham fra Siden, vendte sig om til Vinduet og smilede.

— Ah! nu, saameget desto bedre, sagde Peter Zvanitsch: — dersom Du blot ikke har kjedet Dig. Og jeg frygtede hele Tiden for, at jeg skulde have skaffet Dig et ubehageligt Arbejde. Saa siger jeg til Surkoff: „Tak, Kjære, for den Deltagelse, Du viser min Brodersøn; jeg er Dig meget, meget taknemlig . . . men naar Du blot ikke overdriver Sagen? Ulykken er endda ikke saa stor . . .“ „Ikke saa stor!“ skreg han: — „Han bestiller ikke noget Ordentligt; et ungt Menneske maa arbejde . . .“ „Der er heller ingen Ulykke i det; hvad angaar det ogsaa Dig?“ „Hvad det angaar mig!“ siger han: „naar han finder paa at modarbejde mig paa en underfundig Maade . . .“ „Ah, der har vi Ulykken!“ drillede jeg ham. „Fanden maa vide“, siger han, „hvad det er, han har foresnaakt Julia om mig! Jeg skal lære ham, det Blødestjæg —“ undskyld, jeg gjentager blot hans Ord — „bilder han sig ind at kunne staa sig imod mig?

Han er kun gaaet tilbærks med Bagtalesse; jeg haaber, at De vil gjøre ham det indlysende . . .” „Jeg skal tage ham under Behandling, det kan Du stole paa!” siger jeg; „men er det blot ogsaa sandt? Hvormed har han ærgret Dig?” Har Du maaske foræret hende Blomster?

Peter Ivanitsch standsede igjen, som om han ventede paa Svar. Alexander tav.

Peter Ivanitsch vedblev: „Hvad!” siger han, „ikke sandt?” Hvorfor bringer han hende hver Dag en Buket Blomster? Nu er det Vinter,” siger han . . . „hvad koster ikke det? jeg veed nok,” siger han, „hvad disse Buketter betyder.” „Her ser man”, tænkte jeg ved mig selv, „hvad Ens egne har at sige: Slægtskab er ikke Noget, som er grebet ud af Lusten. Vilde Du maaske have haft al den Ulejlighed for en Anden? „Men er det ogsaa sandt: hver Dag?” siger jeg. „Vent, jeg vil spørge ham selv; det kan nok være, at Du lyver.” Han har naturligvis løjet. Ikke? Det er jo umuligt, at Du . . .

Alexander ønskede, han maatte synke i Jorden. Men Peter Ivanitsch saae ham uden Skaansel lige i Øjnene og ventede paa Svar.

— Undertiden har jeg . . . vistnok bragt . . . jagde Alexander, uden at se op.

— Nu, saa er det alligevel „undertiden”, ikke hver Dag: det vilde virkelig have været højt mærkeligt. Sig mig forresten, hvad Alt dette koster Dig; jeg vil ikke, at Du skal have Udgifter for min Skyld: det er allerede nok, at Du har Ulejligheden. Lad mig saa Regningen. Nu, Surkoff blev længe ved med sine Feberphantasier.

„De gjør altid“ siger han „Spadsferetoure ene To tilfods eller tilbogns der, hvor der er mindre med Folk . . .“

Alexander vred sig lidt ved disse Ord: han trak Benene frem under Stolen og stak dem pludselig tilbage igjen.

— Jeg rystede mistroisk paa Hovedet, vedblev Onklen: — „Han skulde spadserere hver Dag!“ siger jeg. „De kan jo spørge Folk ad“, siger han. „Nej, jeg vil hellere spørge ham selv,“ sagde jeg . . . Det er naturligvis ikke sandt?

— Jeg har rigtignok . . . et Par Gange . . . spadseret med hende . . .

— Men saa dog ikke hver Dag: det har jeg ikke bedt om; jeg vidste nok, at han hver. „Nu“, siger jeg, „hvad mærkeligt er der saa i det? Hun er Enke, der er ingen Mandfolk i Familien, Alexander er stille og besteden — ikke saadan en Gribsfyr, som Du. Derfor tager hun ham ogsaa med: hun kan dog ikke godt gaa alene.“ Men han vilde ikke høre Noget. „Nej“, siger han, „mig skal man ikke føre bag Lyset; jeg veed, hvad det betyder. Han er stadig med hende i Theatret. Jeg selv“, siger han, „staffer undertiden Loge og Gud skal vide med hvormegen Ulejlighed, men han sidder der og breder sig med hende!“ Jeg kunde ikke bare mig længer, men gav mig til at le: „Saadan skal Du have det, Din Tosse!“ tænkte jeg. Ej, ej, Alexander: det kan man kalde en Brodersøn. Jeg er blot skamfuld over, at Du har al den Ulejlighed for min Skyld.

Alexander var som paa Pinebænken. Store Sveddraaber trillede ned ad hans Pande. Han horte neppe, hvad Onklen sagde, og vovede hverken at se paa ham eller paa Tanten.

Lisavetta Alexándrovna havde Medlidenshed med ham. Hun rystede paa Hovedet ad sin Mand, som en Bebrejdelse for, at han pinte sin Brodersøn. Men Peter Ivanitsch lod sig ikke bevæge.

— Surkoff fandt af Skinsyge paa at ville forsikre mig, vedblev han: — at Du allerede var forelsket i Tasájeva til op over begge Dyrerne. „Nej, det maa Du undstykke“, siger jeg til ham: „det er ikke sandt: efter alt Det, som er hændet ham, vil han ikke blive forelsket. Han kender altfor godt Fruentimmerne og foragter dem . . .“ Ikke sandt?

Alexander nikkede med Hovedet uden at se op.

Lisavetta Alexándrovna led med ham.

— Peter Ivanitsch! sagde hun, for paa en eller anden Maade at faa en Ende paa hans Tale.

— Ah! Hvad er det?

— Fornylig var her en Tjener fra Lukjanov's med et Brev.

— Godt, jeg veed det. Hvor var det, jeg slap?

— Begynder Du nu igjen, Peter Ivanitsch, at kaste Cigaraſke paa mine Blomster! Se her, hvad skal det bethde?

— Det gjør ikke Noget, Kjære! man siger, at Afse beforder Bærten . . . Altsaa, hvad det var jeg vilde sige . . .

— Er det ikke paa Tiden, Peter Ivanitsch, at spise til Middag?

— Godt, lad Maden komme paa Bordet. Det var belejligt, at Du mindede om Middagsmaden. Surkoff siger, Alexander, at Du næsten hver Dag er der til Middag og at det er Grunden til, at Du ikke kommer til os om Fredagen, og at I skal tilbringe hele Dage

sammen alene . . . Fanden veed, hvad han løj mig for, han kjædede mig rædsomt, og tilsidst jog jeg ham paa Døren. Det viser sig ogsaa, at han har løjet. I dag har vi Fredag, og her er Du jo i egen Person.

Alexander kastede stiftevis det ene Ben over det andet og hældede Hovedet mod den venstre Skulder.

— Jeg er Dig ganske overordentlig taknemlig. Det er baade en Venskabs- og en Slægtskabs-Tjeneste! sagde Peter Ivanitsch til Slutning: — Surkoff overbeviste sig om, at der ikke var Noget for ham at gjøre og trak sig tilbage: „Hun tror“, siger han, „at jeg vil sukke for hende; men hun tager fejl! — Og jeg havde endogsaa i Sinde, at lade Lejligheden gjøre helt om og Gud veed alt Det, jeg vilde gjøre! Hun“, siger han, „drømte maaske ikke engang om den Lykke, som forestod hende. Jeg“, siger han, „vilde ikke haft Noget imod at gifte mig, dersom hun havde forstaaet at sængsle mig til sig. Nu er Alt forbi“, siger han. „De har raadet mig godt, Peter Ivanitsch! Jeg sparer baade Penge og Tid.“ Og nu gaar den gode Tyr omkring à la Byron, med en bedrøvelig Mine og beder ikke om Penge. Og jeg siger tilligemed ham: Alt er forbi! Jeg er beroliget for lang Tid. Nu behøver Du ikke at sætte Foden indenfor Døren der mere: jeg kan tænke mig, hvor det maa være kjedeligt! . . . Hav mig endelig undskyldt! . . . Jeg skal nok se at gjøre mig fortjent dertil paa en eller anden Maade. Naar Du faar Brug for Penge, saa kom Du kun til mig. Visa! Giv Ordre til, at der kommer Champagne paa Bordet: saa vil vi drikke paa det gode Udfald af Sagen.

Peter Ivanitsch gik ud af Værelset. Lisavetta stjal sig et Par Gange til at se paa Alexander, og da han

ikke sagde et Ord, gif hun ogsaa ud for at give nogle Ordre til Folkene. Alexander sad som i Tanker og saae stadig paa sine Knæer. Tilslidst løftede han Hovedet, kastede et Blik omkring sig: der var Ingen. Han trak Vejret og saae paa Uhret: Klokken var fire. Derpaa tog han skyndsomt sin Hat og skottede i den Retning, hans Dufel var gaaet, og gif sagte, paa Taaspidserne, medens han saae sig om til alle Sider ud i Forværelset, hvor han tog sin Overfrakke paa Armen, kastede sig over Hals og Hoved ned ad Trapperne og kjørte hen til Tasájeva.

Surkoff havde ikke løjet: Alexander elskede Julia. Det var næsten med Forfærdelse, at han fornåm de første Anfald af denne Kjærlighed, som om det kunde have været en eller anden smitsom Sygdom. Han led af Frygt og Skam. Frygt — for igjen at underkaste sig alle hans eget og et fremmed Hjertes Vilkaarligheder, Skam — ligeoverfor Andre og navnlig for sin Dufel. Han vilde give Meget til at kunne skjule det for ham. For ikke mere end tre Maaneder siden havde han saa stolt og afgjort frasagt sig Kjærligheden, endog saa skrevet en Gravskrift paa Væg over denne urolige Tølelse, som hans Dufel havde læst, endelig ligesrem foragtet Fruentimmerne: og paa een Gang ligger han igjen for en Kvindes Fodder! Igjen et Bevis for en barnagtig Ustadighed! Gud! naar skal han dog befries fra Dufels uovervindelige Indflydelse! Skal hans Liv virkelig aldrig tage en uventet og særegen Vending, men evig vedblive at gaa saaledes, som Peter Ivanitsch forudsiges det? Denne Tanke bragte ham til Fortvivlelse.

Han vilde gjerne have flyet fra sin nye Kjærlighed; men hvorhen skulde han fly? Hvilken Forstjæl mellem hans Kjærlighed til Nádinka og hans Kjærlighed til Julia! Den første Kjærlighed var slet ikke Andet end en ulykkelig Fejltagelse af Hjertet, som krævede Næring, og et uersfarent Hjerte forstaar saa daarlig at vælge: det tager til Taffe med den første den bedste, det moder. Men Julia! Det er ikke et lunefuldt Pigebarn, som hverken forstaar ham, sig selv eller Kjærlighed. Det er en fuldt udviklet Kvinde, med et svagt Legeme, men med en energisk Sjæl — for Kjærlighed, ja, hun — er lutter Kjærlighed. Andre Betingelser for Lykken eller for Livet kjender hun ikke. Det synes maaske let at elske. Men det er dog ogsaa en Evne, og Julia er et Geni heri. Det var den Kjærlighed, han sværmede for: den skulde være selvbevidst og forstandig, men tillige stærk og ikke kjende til nogetsomhelst udenfor sig selv. „Jeg taber ikke Vejret af Glæde, som et Dyr“, sagde han ved sig selv: — „jeg daaner ikke, men der fuldkommes en betydningsfuldere og højere Proces i mig: jeg er mig min Lykke bevidst, jeg kan tænke over den, og saaledes er den stærkere om end maaske mere stille . . . Med hvilken Værdighed, fri for al Forstillelse og Knibskhed, har Julia ikke hengivet sig til sin Følelse! Det var, som om hun havde ventet paa et Menneſte med en dyb Forstaaelse af Kjærligheden, og dette Menneſte viste sig. Som en lovlig Magthaver overtog han Styrelsen af sin rige Arvelod og blev anerkjendt med Underdanighed. „Hvilken Fryd, hvilken Salighed“, tænkte Alexander paa Vejen til hendes Landsted: — „at vide, at der i Verden er et Væsen, som, hvor det end monne være, og hvad det end syſler med, tænker paa En og forener alle sine Drømme, Glæder

og Sorger i en eneste Tanke om den elskede Gjenstand! Det er, som om det kunde være Ens Dobbeltgænger. Hvad den end hører og ser, hvormed den end kommer i Berøring — Alt sammenlignes med de Indtryk, som Dobbeltgængereren modtager af det Samme. Begge er fortrolige med dette Indtryk, de kender hinanden udenad, og Indtrykket, som paa denne Maade er bleven prøvet, optages og indpræges i Sjælen med uudslettelige Træk. Dobbeltgængereren siger sig løs fra sine personlige Fornemmelser, dersom de ikke kunne deles eller optages af den Anden. Han elsker det, som den Anden elsker, og hader, hvad han hader. De leve uadskillelig for en eneste Tanke, een Følelse, de har eet Syn, een Hørelse, een Forstand, een Sjæl . . ."

— Herre! Hvor skal vi holde paa Vitajnoji? spurgte Hylrekusten.

Julia elskede Alexander endnu højere end han hende. Hun var sig end ikke hele sin Kjærligheds Styrke bevidst og anstillede ingen Betragtninger herover. Hun elskede første Gang — det var endda ingen Ulykke — man kan jo dog umulig gjøre Begyndelsen med den anden. Men Ulykken bestod i, at hendes Indbildningskraft tilligemed hendes Hjerte var udviklede til det Umulige, opfødt med Romaner og forberedt ikke blot til en første, anden eller tredje Kjærlighed, men til en saadan Kjærlighed, som findes i Romaner, men ikke i Naturen, og som derfor altid er ulykkelig, fordi den ikke lader sig virkeliggjøre. Imidlertid kunde Julias Forstand ikke i en blot og bar Romanlæsning finde sund Føde for Sjælen og blev langt tilbage for Hjertet. Hun var ikke i Stand til at forestille sig en rolig og ligefrem Kjærlighed uden stormfulde Begivenheder og en overdreven Omhed. Hun vilde øje-

bliffelig ophøre at elske et Menneske, dersom han ikke „faldt for hendes Fodder“ ved en passende Lejlighed, dersom han ikke tilsvor hende „af al sin Sjæls Kraft“, dersom han ikke „brændte hende til Aske i sine Omfavnelser“ eller tillod sig at beskæftige sig med noget som helst Andet end Kjærlighed og ikke blot tømte „Livets Skaal“ Draabe for Draabe af hendes Taarer og Kyss. Hun levede i sin egen Verden. Saasnart der blot i den ligesfremme Verden hændte Noget, som ikke gik efter dennes særegne Love, saa blev hendes Hjerte forkrømt, og hun led. Den iforvejen svage kvindelige Natur undergik af og til stærke Rystelser. De hyppige Sindsbewægelser foruroligede hendes Nerver og bragte dem tilsidst i en fuldstændig Uorden. Heraf kommer denne Falden i Tanker og Sorgmodighed uden Grund og det mørke Blik paa Livet hos mange Fruentimmer. Derfor er det, at den almindelige Orden i den menneskelige Tilværelse, som er saa viist indrettet, i sin regelmæssige Gang forkommer dem som en tung Lænke. Derfor er det, fort sagt, at Virkeligheden affrækker dem og bevæger dem til at indrette sig en Verden i Lighed med et Fatamorgana.

Hvem var det, som havde ladet sig det være magtpaaliggende for Tiden at udvikle Julias Inderbildningskraft saa uforholdsmæssig og lade hendes Forstand blive i No? Hvem! Hint klassiske Triumvirat af Pædagoger, som paa Forældrenes Opfordring er mødt for at tage den ungdommelige Forstand under sin Omfarg, aabenbare den „alle Tings Væsen og Ophav“, rive Sløret fra Fortiden og vise, at der baade under os og over os og i os selv — gives en besværlig Pligt! Derfor havde man ogsaa hidkaldt tre Nationaliteter til at fuldkomme denne store Gjærning. Forældrene selv tog ingen Del i Opdragelsen,

i den Formodning, at deres Omsorg var endt med i Tillid til gode Benners Anbefalinger at antage Franskmanden Poulé til at give Undervisning i fransk Litteratur og andre Videnskaber, dernæst Tydskeren Schmidt, fordi det nu engang var Skik og Brug at tage Undervisning i Tydsk, men langtfra lære det til Fuldkommenhed, og endelig en Lærer i Russisk, Ivan Ivanitsch. „Disse russiske Lærere ser alle saa lurvede ud“, sagde Moderen: — de er altid slet klædte, værre end en Lask at se til; undertiden lugter de endogsaa af Brændevin...“ „Hvorledes skulde man kunne undvære en russisk Lærer? det gaar ikke?“ sagde Faderen bestemt: „Men vær bare rolig: jeg skal nok selv vælge En af de bedre.“

Franskmanden tog nu fat paa Sagen. Baade Faderen og Moderen viste ham al mulig Opmærksomhed. Man indbød ham til at komme i Huset som en Gæst og omgives ham med megen Agtelse: det var en dyr Franskmand. Han havde let ved at lære Julia: taffet være Gouvernanten, kunde hun allerede passiare paa Fransk, ligesom hun ogsaa læste og skrev det saagodtsom uden Fejl. M. Poulé behøvede kun at give hende Opgaver. Han gav hende forskjellige Thema'er: snart, at beskrive Solens Opgang, snart at bestemme Kjærlighed og Ven-skab, skrive et Vhønsknings-Brev til Forældrene eller udgyde sin Sorg over Adskillelsen fra en Veninde. Men Julia kunde fra sit Vindu blot se, hvorledes Solen gik ned bag ved Kjøbmand Garin's Hus; hun havde aldrig vidst, hvad det var at skilles fra en Veninde, og Ven-skab og Kjærlighed . . . Her fik hun den første, lette Forestilling om disse Følelser. Man maatte dog en Gang lære dem nærmere at kjende. Efter at have udtømt hele dette Forraad af Thema'er, besluttede Poulé tilsidst at

skride til dette dyrebare, lille Hefte, paa hvis Titelblad der staar skrevet med store Bogstaver: Cours de littérature française. Hvem husker ikke dette lille Hefte? Efter to Maaneders Forløb kunde Julia den franske Litteratur udenad, det vil sige: et tyndt lille Hefte, og tre Maanedes efter havde hun glemt det igjen. Hun vidste, at der havde været En, som hed Voltaire, og tillagde ham af og til Martyrerne, og Chateaubriand tilskrev hun Dictionnaire philosophique. Om Molière sagde hun, at han „skriver“ for Theatret, og af Racine havde hun lært den berømte Tirade udenad: A peine nous sortions des portes de Trezènes. I Mythologien fandt hun stort Behag i den Komedie, som blev spillet af Vulcan, Mars og Venus. Hun vilde først have taget Vulcans Parti, men da hun hørte, at han var halt og plump og ovenikjøbet Smed, gik hun strax over paa Mars's Side. Hun yndede ogsaa Fablen om Semele og Jupiter, om Apollos Forjagelse og hans Bedrifter paa Jorden, idet hun tog Alt, som det var skrevet, uden at ane nogen som helst anden Betydning i disse Fortællinger. Om Fransmanden selv anede Noget, maa Gud vide! Paa hendes Spørgsmaal om Oldtidens Religion, rynkede han Panden og svarede hende med en vigtig Mine: „Des bêtises! Mais cette bête de Vulcain devait avoir une drôle de mine . . . écoutez . . .“ tilføjede han derpaa, idet han kneb det ene Øje lidt sammen og flappede hende paa Haanden: — „que feriez vous à la place de Venus?“ Hun svarede ikke Noget, men blev rød for første Gang i sit Liv af en hende ganske ubekendt Grund.

Fransmanden fuldendte endelig Julias Opdragelse ved at lade hende stifte et ikke blot theoretisk, men

ogsaa praktisk Bekjendtskab med den nye Skole i den franske Litteratur. Han gav hende saadanne Bøger, som i sin Tid havde vaart stort Røre: *Le manuscrit vert*, *Les sept pêchés capitaux*, *L'ane mort* og en hel Galang af Bøger, som dengang oversvømmede Frankrig og Europa. Den stakkels unge Pige kastede sig med Begjærlighed ud i dette grændseløse Ocean. Hvilke Helte forekom hende ikke Janin, Balzac, Druin; hvad var vel den miserable Fortælling om Vulcan imod deres vidunderlige Skilbringer? Venus selv var i Sammenligning med Nutidens Heltinder kun en ynkelig Naivitet. Og hun læste med Begjærlighed den nye Skole og læser den ganske vist endnu.

Medens Franskmanden allerede var kommen saa vidt, havde den solide Tydsker endnu ikke opnaaet at komme Grammatiken igjennem: han sammenstillede med stor Højtidelighed Tabeller for Deklination og Konjugation og udtænkte alle Slags listige Midler for at hjælpe paa Hukommelsen for de forskjellige Kasus-Endelser, hvorved han just ikke lagde nogen synderlig Kjendskab til det russiske Sprog for Dagen. Men naar man bad ham om at begynde med Litteraturen, rystede han paa Hovedet og svarede haardnakket: „Nein, det er ikke Noget for en ung Pige!“ Man viste ham Franskmandens Hefte, men han rystede igjen paa Hovedet og gjentog: „Ikke paa nogen Maade“, idet han tilføjede, at der var en Læsebog af Allier, hvori man kunde finde alle Forfattere tilligemed deres Skrifter, og at Touren kom til den om et Par Aar. Men dermed slap han ikke fri; man vedblev at plage ham, for at han, ligesom M. Boulé, skulde gjøre Julia bekjendt med Forfatterne.

Tydskeren lovede det endelig og kom hjem i stor

Tvivlsraadighed. Han aabnede et Skab eller rettere sagt tog det fra hinanden, idet han tog en Dør helt af og stillede den op imod Væggen, fordi Skabet fra umindelige Tider af hverken havde haft Hængsler eller Laas; derpaa trak han forskjellige Sager frem, som: et Par gamle Støvler, en halv Top Sukker, en Flaske med Snustobak, en Karaffel med Brændevin og en Brødsforpe, dernæst en ituslaaet Kaffemølle, fremdeles et Barberfutteral, tilligemed et Stykke Sæbe og en lille Borste i en Pomadefrukke, et Par gamle Seler, en Sten til at flibe Pennenknive paa og andet Lignende. Endelig kom der en Bog til Syne, en anden, tredie, fjerde — og femte, det var hele Antallet. Han bankede den ene imod den anden, hvorved Støvet steg i Vejret som en Røgsky og højtidelig overskyggede Pædagogen. Den første Bog var Gesners Idyller — „Gut!“ sagde Thydskeren og læste med stor Nydelse Idyllen om den ituslagne Kruffe. Han aabnede den næste Bog: det var en Gotha Kalender fra 1804. Han bladede den igjennem og fandt de forskjellige europæiske Herskere, Afbildninger af flere Slotte og Bandsald: — „Sehr gut!“ sagde Thydskeren. Den tredie var Biblen; han lagde den tilside med et andægtigt: „Nein!“ Den fjerde var Young's Rattetanker: han rystede paa Hovedet og mumlede: „Nein!“ Den sidste var Weiße! Thydskeren smilede triumferende: „Da habe ich's!“ sagde han. Da han i Tankerne flygtig gennemløb Schiller, Goethe og Andre, rystede han hæftig paa Hovedet og sagde gjenstridig: „Nein! det er ikke Noget for en ung Pige! Om to Aar skal vi læse dem hos Aller!“ Julia gabede, saa snart Thydskeren blot havde oversat hende den første Side af Weiße og hørte siden slet ikke efter. Men til Aller naaede de ikke. Man gav snart

Tydsferen Afsted, og den eneste Grindring, hun beholdt om ham, var de listige Midler, han havde udfundet til at hjælpe paa Sukommelsen.

Og den russiske Lærer? Han gjorde sine Sager endnu mere samvittighedsfuldt end Tydsferen. Han forfikrede Julia, næsten med Taarer i Øjnene, at et Hovedord eller et Gjerningsord er saadan en Del i Talen og Forholdsordet saadan en Del, og opnaaede tilsidst, at hun trode ham og lærte alle Taledelenes Benævnelser udenad. Hun var endog saa i Stand til i eet Træk at opregne alle Forholdsord, Vindeord og Biord, og naar Læreren med Salvelse spurgte hende: „Hvilke ere Udraabsord for Skræk og Forundring?“ fremsagde hun pludselig uden at trække Vejret: „Å, aa, ej, ve, hu, ha, o, ah, ej, ih, nu, aha!“ og Pædagogen var henrykt. Hun gjorde Bekjendtskab med nogle Sandheder om Ordspøjningslæren, men var aldrig i Stand til at bringe dem i Udførelse og vedblev at begaa Fejl imod Grammatiken hele sin Levetid. Af Historien fik hun at vide, at der havde været en Alexander af Macedonien, at han havde ført mange Krige, været overordentlig tapper . . . og naturligvis overordentlig smuk; . . . men hvad Betydning forresten han eller hans Tid havde, det var Noget, som hverken hun eller hendes Lærer havde nogen Anelse om, og desuden udbreder Rajdanoff sig heller ikke videre derom. Da man forlangte, at Læreren skulde bruge Noget af Litteraturen, flæbte han en hel Bunke af gamle Bøger med sig. Her var baade Kantemir og Sumardkoff, dernæst Lomondsoff, Derfchavin, Oseroff. Alle forundrede sig; man aabnede forsigtig en af Bøgerne og lugtede til den, hvorpaa man kastede den bort og for-

langte Noget, som var mere nyt. Læreren bragte Karamsin.

Men efter den nye franske Skole at læse Karamsin! Julia læste „Arme Vise“ helt igjennem og enkelte Sider af „Rejsebeskrivelser“, hvorpaa hun leverede den tilbage. Under disse Bestjæftigelser havde den stakkels Elev fuldt op af Mellemakter. Forstanderen begyndte at falde saa smaatt i Sovn, medens Hjertet slog Allarm. Her indfandt en tjenstfærdig Fætter sig og bragte hende meget belejlig nogle Kapitler af „Dnégin“, „Fangen paa Kavkasus“ og lignende. Og den russiske Digtningss „Sødme gik op for Pigen“. Dnégin blev lært udenad og forlod ikke Julias Hovedpude. Men Fætteren forstod ligesaa lidt som de andre Lærere at forklare hende denne Frembringelses Betydning og Værd. Hun tog Tatjana til sit Mønster og gjentog i Tankerne til sit Ideal de glødende Linier i Tatjanas Brev til Dnégin, og hendes Hjerte led og bankede. Indbildningskraften søgte snart en Dnégin, snart en eller anden Helt af den nyere Skoles Mestres — bleg, sorgmodig, fortvivlet . . . En Italiener tilligemed nok en Franskmand fuldendte hendes Opdragelse, idet de bibragte hendes Stemme og Bevægelser et ligeligt Forhold, det vil sige, lærte hende at dandse og synge eller bedre: — at spille Fortepiano, til hun blev gift, men lærte hende ikke Musik.

Saaledes er hun nu bleven atten Aar, og hun viser sig for Verden i Salonerne med et allerede til Stadhed takkefuldt Blik, en interessant Blegghed, en seagtig Figur og en lille Fod.

Tafajeff blev opmærksom paa hende. Det var en Mand med alle Attributer paa en Brudgom; det vil sige: en antagelig Rang, en god Formue og baade med

Karriere og Lykke. Man kunde ikke sige om ham, at han var et slet og ret godt Menneske. Nej, han lod sig ikke komme for nær og dømte overmaade sundt om Ruslands nærværende Stilling, om, hvad der mangler det i Henseende til Økonomi og Foretagelses-Øvne, og var i sin Sfære anset for en dygtig Mand. Den blege og tankefulde unge Pige gjorde ved en beshnderlig Modsigelse til hans stærke Natur et dybt Indtryk paa ham. I Aftenselskaber gik han ofte bort fra Spillebordet og fik et usædvanligt Ansald af Tankefuldhed ved at betragte dette lustige Væsen, som svævede foran ham. Naar hendes smægtende Blik — tilfældigvis, naturlig — faldt paa ham, blev han, denne kjække Gladiator i Salon-Samtalerne, forlegen ligeoverfor den frygtsumme unge Pige og vilde undertiden sige hende Noget, men var ikke i Stand dertil. Det blev han tilsidst kjed af og besluttede at gaa mere virksomt tilværks, ved Hjælp af forskjellige Tanter. Forespørgsler om Medgiften besvaredes i høj Grad tilfredsstillende: „Nu, vi passer jo for hinanden!“ ræsonnerede han for sig selv: „Jeg er ikke mer end fem og fyrrer, og hun er atten: med vor Formue kan vi nok komme ud af det, selv om vi var flere. Hvad det Ydre angaar, saa staar hun ikke tilbage for Andre, og jeg er, hvad man kalder en fremtrædende Personlighed. Hun skal være en Pige med Dannelse, nu, jeg har ogsaa engang studeret; jeg kan huske, vi lærte baade Latin og den romerske Historie. Jeg har endnu ikke glemt, at der var en Konsul, — hvad var det nu, han hed? . . . gid Tanden havde ham! Jeg husker ogsaa, at vi læste om Reformationen . . . og disse Vers: Beatus ille . . . hvad saa videre? puer, pueri, puesro . . . nej, det var ikke det . . . Tanden maa vide, jeg har glemt det Altsammen.

Det er ogsaa sandt, man studerer blot for at glemme det igjen. Baade han der og den Anden er Folk med Rang og Forstand, men ikke En af dem skal kunne sige, hvad den Konsul hed . . . eller hvad Mar de Olympiske Lege fandt Sted. Rimeligvis lærer man blot . . . fordi det nu engang er antaget, at det blot skal se ud, som om man lærte Noget. Hvordan skulde man ogsaa bære sig ad med ikke at glemme det: man hører jo siden aldrig Tale derom, og hvis Nogen vilde begynde derpaa, saa kunde han risikere at faa Grovheder. Nej, vi To passer for hinanden!"

Julia havde neppe traadt sine Børnesko, da hun ved det første Skridt i Livet mødte den allersorgeligste Birkelighed — en Mand, som Folk er flest. Hvor langt han var fra at ligne de Helte, som Indbildningskraften og Poesien havde skabt hende!

Fem Aar tilbragte hun i denne kjedelige Slummer, som hun kaldte Egteskabet, uden Kjærlighed, og pludselig viste der sig baade Frihed og Kjærlighed. Med et Smil sluttede hun dem i sine hede Favntag og hengav sig til sine Videnskaber, som et Menneske hengiver sig til et voldsomt Ridt. Han farer afsted med det kraftige Dyr og glemmer Rum og Afstand. Mandedrættet standser, Gjenstandene flyve tilbage; der vifter Frihed i hans Ansigt, Brystet kan neppe rumme de salige Følelser . . . Eller som et Menneske i en Baad, der sorgløst lader sig bære af Strømmen: Solen varmer ham, de grønne Bredder farer ham forbi, de kaade Bølger kjæler for Stavnen, og hvister saa sødt, medens de løber forud og stadig vinker længer og længer bort paa den uendelige Strøm . . . Og han lader sig henrive. Der er ingen Tid nu til at se efter og tænke over, hvad Enden vil

blive paa Rejsen: om Hesten farer ned i en Afgrund, eller om Volgen løfter mod et Stjær. Tanterne bæres bort af Vinden, Djet sukker sig, Fortryllesen er uimodstaaelig . . . Og hun stod heller ikke imod; men lod sig rive hen og rive hen . . . Livets poetiske Øjeblikke var endelig komne for hende: hun forelskede sig i denne snart søde, snart pinefulde Sjælens Uro, opsogte selv Sindsbevægelserne og udtænkte sig baade Kvaler og Lykke. Hun fik en Passion for sin Kjærlighed, som man faar en Passion for Opium, og drak begjærlig den søde Gift.

Forventningen havde allerede sat Julia i Sindsbevægelse. Hun stod ved Vinduet, og hendes Utaalmodighed vovede med hvert Øjeblik. Hun nippede Bladene af en chinesisk Rose og kastede dem ærgerlig paa Gulvet, medens Hjertet næsten ophørte at slaa: det var et tungt Øjeblik. Hun legede i Tanterne med Spørgsmaal og Svar: han kommer, han kommer ikke! og al hendes Overvejelses Kraft var rettet paa at løse denne svære Opgave. Naar Overvejelsen talte bekræftende, smilede hun, hvis ikke, blev hun bleg.

Da Alexander holdt for Døren, sank hun ganske bleg og udmattet ned i Lænestolen: i den Grad arbejdede hendes Nerver. Da han traadte ind . . . Det er umuligt at beskrive det Blik, hvormed hun modtog ham, den Glæde, som øjeblikkelig udgjød sig over alle hendes Træk; det var, som om de ikke havde set hinanden et helt Aar, og det var dog ikke længere siden end igaar. Hun pegede tabs paa Taffeluhret; men nepde havde han begyndt at fremstamme en Retfærdiggjørelse, førend hun, uden at have hørt ham til Ende, trode ham, tilgav ham og glemte al sin Utaalmodigheds Smerte, rakte ham Haanden, og de satte sig begge paa Sofaen, hvor de

talte længe og saae længe paa hinanden. Hvis Tjeneren ikke havde mindet dem om det, saa havde de glemt at spise til Middag.

Hvilken Uendelighed af Nyheder! Alexander havde aldrig drømt om et saadant Maal af „oprigtige og hjertelige Udgydelser“. Om Sommeren spadserede de alene udenfor Byen, og dersom et eller andet, som Musik eller Fyrværkeri, loffede Mængden sammen, saae man kun et Glimt af dem mellem Træerne i det Fjerne, hvor de spadserede med hinanden under Armen. Om Vinteren kom Alexander hver Dag til Middag, og efter Bordet sad de ved Kaminen, til det blev Nat. Undertiden lod de Kanen spænde for, og medens de foer om i de mørke Gader, fortsatte de Samtalen, som de havde begyndt ved Themastinen. Alt, hvad der viste sig udenfor dem, enhver forbigående Bevægelse af Tanken eller Følelsen — Alt blev bemærket og delt ligelig imellem dem. Alexander var saa bange for at træffe sin Onkel, som for Ild. Han kom undertiden til Visavetta Alexandrovna, men hun opnaaede aldrig at vinde hans Fortrolighed. Han var altid bange for, at hans Onkel skulde træffe ham hos sig og igjen give en eller anden Scene, hvorfor han stadig afstortede sine Visiter.

Om han var lykkelig? Om Andre kan man i et saadant Tilfælde sige baade Ja og Nej, men om ham maatte man sige Nej: hos ham begyndte Kjærligheden med Videlse. I Øjeblikke, hvor det lyffedes ham at glemme det Forbigangne, trode han paa Muligheden af at finde Lykken hos Julia og i hendes Kjærlighed. Til andre Tider kunde han pludselig blive forlegen midt i de allerhjemteligste Udgydelsers Hede og hørte frygteligt paa hendes lidenskabelige og begejstrede Phantasien.

Det forekom ham, at hun hvert Øjeblik kunde svigte ham, eller at et eller andet uventet „Slag af Skjæbnen“ i et Nu skulde tilintetgjøre denne prægtige Lyksaligheds Verden. Medens han nød det glade Øjeblik, vidste han godt, at man maa kjøbe det med Lidelser, og Sorgmodigheden kom atter over ham. Vinteren var alligevel gaaet og Sommeren begyndt, uden at Kjærligheden havde faaet Ende. Julia hængte endnu stærkere ved ham. Der indtraf hverken en Omstiftelse eller et „Slag af Skjæbnen“, men noget helt Andet. Hans Blik opklaredes. Han vænnede sig til Tanken om Muligheden af en bestandig Hengivenhed. „Nu er denne Kjærlighed ikke saa heftig . . .“ tænkte han engang ved at se paa Julia: — „men til Gjengæld er den varig, maaſke evig! Ja, det er der ingen Tvivl om. Ah! endelig forſtaar jeg Dig, Skjæbne! Du vil belønne mig for mine fordums Kvaler og efter en langvarig Færden føre mig i Fredens Havn. „Der har altsaa Lykken sit Bo . . . Julia!“ udbrød han højt.

Det gjøs i hende.

— Hvad er der? spurgte hun.

— Ikke Noget. Det var blot : .

— Ikke Noget! sig det: De havde en eller anden Tanke.

Alexander vilde ikke ud med Sproget. Hun trængte paa.

— Jeg tænkte, at der, for at vor Lykke ſkal være fuldkommen, mangler . . .

— Hvilket? spurgte hun urolig.

— Nej, ikke Noget! Jeg ſik ſaadan en beſynderlig Ide . . .

Julia blev mere urolig.

— Af! saa plag mig dog -ikke! sig det hurtigt! bad hun.

Alexander tænkte efter og talte sagte som for sig selv.

— Erhverve sig Ret til ikke at forlade hende et Øjeblik, ikke behøve at gaa hjem . . . overalt, bestandig være sammen med hende. I Verdens Dine være hendes lovlige Herre . . . Hun kalder mig med lydelig Stemme, uden at rødme eller blegne, sin . . . og saaledes hele Livet! og bestandig kunne være stolt deraf . . .

I denne høje Stil, hvori hvert Ord var betonet, kom han endelig til Ordet: „Hymen“; Julia skjælvede og brast i Graad. Hun rakte ham Haanden med Udtrykket af en ubeskrivelig Æmhed og Erkjendtlighed, de levede Begge op og talte paa eengang i Munden paa hinanden. Det blev Alexander overdraget at tale med Tanten og bede om hendes Assistance i denne vanskelige Sag. Af Glæde vidste de slet ikke, hvad de skulde gjøre. Det var en herlig Aften. De begav sig udenfor Byen til et affides Sted, og efter med stort Besvær at have fundet en Holm, satte de sig der og tilbragte hele Aftenen med at se paa den nedgaaende Sol, sværme over det Liv, som de vilde føre i Fremtiden, medens de bestemte at indskrænke sig til en snever Kreds af Bekjendte, men hverken modtage eller selv gjøre tomme Visiter. Derpaa vendte de hjem og begyndte at tale om den tilkommende Orden i Huset, om Bærelsernes Beliggenhed o. s. v. De kom til, hvorledes Bærelserne skulde indrettes. Alexander foreslog, at hendes Paatlædningsværelse skulde støde op til hans Kabinet, saaledes at dette befandt sig ved Siden af Sovestuen.

— Hvilke Møbler ønsker De i Kabinettet? spurgte hun.

— Jeg kunde ønske Røddetræs Møbler med grønt Flojls Betræk.

— Det er nydeligt, og det pletter heller ikke saa let; til et Herre-Kabinet maa man absolut vælge mørke Farver: de lyse blive snart fordærvede af Tobaksrøgen. Her i denne lille Passage, som fører fra Deres tilkommende Kabinet til Sovestuen, indretter jeg en lille Væghytte — det bliver nydeligt, ikke sandt? Der stiller jeg en Vængstol, hvori jeg kan sidde med en Bog eller et Haandarbejde og paa samme Tid se Dem i Kabinettet.

— Snart skal jeg ikke mere have nødig saaledes at tage Afsted med Dem! sagde Alexander, idet han kyskede hendes Haand.

Hun holdt ham for Munden.

Næste Dag begav Alexander sig hen til Lisabetta Alexandrovna for at aabne hende, hvad hun allerede længe havde vidst, og bede hende om Raad og Hjælp. Peter Ivanitsch var ikke hjemme.

— Det er jo godt! sagde hun efterat have hørt hans Skriftemaal til Ende: — De er ingen Dreng mere og er nu i Stand til selv at dømme om Deres Følelser og raade Dem selv. Men forhast Dem blot ikke: lær hende først rigtig godt at kjende.

— Ak! ma tante, dersom De kjendte hende . . . saa mange gode Egenskaber! . . .

— For Exempel?

— Hun elsker mig saa højt . . .

— Det er naturligvis en vigtig Egenskab, men det er ikke den eneste, som udfordres til Egtet. . .

Hun anførte nogle almindelige Sandheder med

Gensyn til det ægteskabelige Forhold, om hvorledes Egtemanden og hvorledes Hustruen bør være.

— Vent blot lidt. Nu begynder Efteraaret, tilføjede hun: — og Alle tager til Byen. Saa vil jeg aflægge en Visit hos Deres Brud; vi gjør hinandens Bekjendtskab, og saa skal jeg nok tage mig varmt af Sagen. Forlad hende ikke: jeg er overbevist om, at De bliver den lykkeligste Egtemand!

Hun var glad nu. — Det er forstræffeligt, saa Fruentimmerne holde af at saa et Mandfolk gift. Undertiden se de meget godt, at Egteskabet ikke rigtig vil komme i Stand og egentlig talt slet ikke burde komme i Stand, men de gjør dog deres Bedste for at hjælpe paa Sagen. Det kommer dem kun an paa at saa Brylluppet til at at løbe af Stabelen, og siden kan de Nygifte selv se, hvorledes de kommer ud af det. Gud maa vide, hvorfor de har saa travlt!

Alexander bad Tanten, ikke at sige Nogetsomhelst til Peter Ivanitsch om Sagen, for den var forbi.

Sommeren gif hen og det kjedelige Efteraar slæbte sig langsomt afsted. Den anden Vinter begyndte. Abujeff og Julia saaes ligesaa hyppig som før.

Det var, som om hun holdt et nøjagtigt Regnskab over alle de Dage, Timer og Minuter, som det var muligt at tilbringe sammen. Hun søgte enhver Lejlighed dertil.

— Gaar De tidlig paa Kontoret imorgen? spurgte hun undertiden.

— Klokken elleve.

— Saa kom til mig Klokken ti, og lad os spise Frokost sammen. Eller kunde De ikke rent lade være

at gaa? Man skulde maaske ikke kunne undvære Dem der? . . .

— Hvorledes? Fædrelandet . . . Pligten . . . sagde Alexander.

— Det var jo rart! Men De kan sige, at De elsker og er elsket. Skulde Deres Chef virkelig aldrig have elsket? Dersom han har Hjerte, saa vil han forstaa det. Eller tag Deres Arbejde med Dem herhen: Hvem kan forbyde Dem at gjøre det her?

En anden Gang lod hun ham ikke gaa i Theatret og sjelden, næsten aldrig til Bekjendte. Da Lisavetta Alexandrovna havde gjort hende sin Visit, varede det længe, før Julia kunde komme til sig selv igjen ved at se, hvor ung og smuk Alexanders Tante var. Hun havde forestillet sig hende som en slet og ret Tante: tilaars og grim, som de fleste Tanter. Og her saae hun et Fruentimmer for sig paa sex, syv og tyve Aar, som tilmed var en Skjønhed! Hun gav Alexander en Scene, og tillod ham kun sjeldent at besøge sin Onkels.

Men hvad var vel hendes Skinsyge og Despotisme i Sammenligning med Alexanders? Han var overbevist om hendes Hengivenhed og havde set, at Omskiftelse og Afkjøling i Tølelserne ikke laa i hendes Natur, — og dog var han skinsyg: og hvorledes! Hans Skinsyge var ikke som den, der opstaar af altfor megen Kjærlighed, og som en kvalfuld Smerte faar til at græde, stonne og sukke, medens den skjælver af Frygt for at miste sin Lykke, — den var ligegyldig, kold, ond. Han tyranniserede det arme Fruentimmer saaledes af Kjærlighed, som Andre ikke tyranniserer af Had. Det forekommer ham til Exempel, at hun om Aftenen, naar der er Gjæster, ikke ser tilstrækkelig længe, omt eller ofte paa

ham, og han kaster et Par Øjne omkring sig som et Rovdyr, og ve! dersom der ved denne Lejlighed i Julias Nærhed befinder sig et ungt Menneske, ja ikke engang ungt, blot et Menneske, ofte et Fruentimmer — undertiden en livløs Gjenstand. Fornærmelser, Spydheder, den sorteste Mistanke og Bebrejdelser drysse som Hagl. Hun er nødsaget til paa Stedet at retfærdiggjøre sig og gjøre det godt igjen med forstjellige Opoffrelser og den mest ubetingede Udydighed: forpligte sig til ikke at tale med Den og Den, ikke sidde her, ikke staa der og finde sig i de Tilstedeværendes ondskabsfulde Smil og Skumlerier, blegue, rødme og kompromittere sig.

Dersom hun fik en eller anden Indbydelse, saa svarede hun ikke strax, men kastede først et spørgende Blik paa ham. Og saasnart han blot rynkede Bryn, blev hun bleg, skjælvede og gav øjeblikkelig et Afslag. Undertiden giver han sin Tilladelse, — hun forbereder sig, klæder sig paa og skal lige til at sætte sig i Vognen, da han med Et af en øjeblikkelig Kaprice forbyder det, og hun maa igjen klæde sig om og Vognen spændes fra. Senere begynder han vel at bede om Forladelse, foreslaar at kjøre; men saa skal man igjen gjøre Toilet og spænde Kjøretojet for? Og saa bliver hun hjemme. Det var ikke Skjønhed, Mand eller Talent, som gjorde ham skinsyg, men selv en Banstafning, eller ligefrem det, at Bedkommendes Physiognomi ikke behagede ham. Engang kom der en Gæst fra den Egn, hvor hendes Slægtninge bode. Gæsten var en ældre Mand, temmelig grim og talte stadig om Høsten og om sin Sag i Senatet, saa Alexander, led og kjed af at høre paa ham, gik ind i det tilstødende Værelse. Her var ingen Grund til Skinsyge. Gæsten lavede sig endelig til at gaa.

— Jeg har hørt, sagde han: — at De er hjemme om Onsdagen; tillader De ikke, at jeg slutter mig til Kredsens af Deres Bekjendte?

Julia smilede og vilde lige til at sige: „Med Fornøjelse!“ da der pludselig fra Sideværelset lød en Hvisten stærkere end ethvert Raab: „Lad være!“

— Lad være! gentog Julia hurtig og højt, idet hun skjælvede.

Men Julia fandt sig i Alt. Hun nægtede sig hjemme for Gæster, tog ingen Steder hen og sad stadig under fire Dine med Alexander.

De vedblev systematisk at nyde Lykken i lange Drag. Efterat have udtømt hele Forraadet af de almindelige Nydelser, begyndte de at finde paa nye. Hvilken Opfindelsesevne Julia her lagde for Dagen! Men ogsaa denne Gave blev udtømt. Der begyndte en Gjentagelse. De havde ikke mere at ønske eller fordre.

Der var ikke et eneste Sted udenfor Byen, som de ikke havde besøgt, ikke et eneste Skuespil, som de ikke havde set, ikke en Bog, som de ikke havde læst og kritiseret sammen. De havde lært hinandens Følelser, Tænkemaade, Egenstaber og Mangler udenad, og der var ikke længere Noget, som hindrede dem i at bringe den paa-tænkte Plan til Udførelse.

De hjertelige Udgydelser tog af. De kunde undertiden sidde hele Timer uden at sige et Ord. Men Julia var ogsaa lykkelig i Tavsshed.

Fra Tid til anden henvender hun et Spørgsmaal til Alexander og faar til Svar: Ja eller Nej — og er tilfreds; men faar hun det ikke, saa ser hun stift paa ham: han smiler til hende, og hun er lykkelig. Dersom han hverken smiler eller svarer Noget, begynder hun at

vogte enhver Bevægelse, ethvert Blik og at udlægge det, som hun bedst kan, og nu er der ingen Ende paa hendes Bebrejdelser.

Om Fremtiden talte de ikke mere, fordi Alexander herved følte en underlig Forlegenhed og Ubehjælpssomhed, som han ikke var i Stand til at forklare sig selv, og søgte derfor stadig at give Samtalen en anden Vending. Han begyndte at overveje og falde i Tanke. Den magiske Kreds, hvormed Elskoven havde omgivet hans Liv, var revet i Stykker paa nogle Steder, og han saae i det Fjerne, snart sine Venners Ansigter og en Række af Fornøjelser, snart glimrende Baller med hele Skarer af Skjønheder, snart den evig beskæftigede og virksomme Onkel, snart sine egne Arbejder, som han havde lagt til Side . . .

I en saadan Sindsstemning sad han en Aften hos Julia. Det var Snevejr udenfor. Sneen slog imod Vinduet og klæbede i hele Klumper fast mod Ruderne. Vinden brød ind i Kaminen og tudede en sorgelig Sang. I Værelset lød den ensformige Tikken af Perpendikelen i Stueuhret af og til blandet med Julias Sukke. Af Mangel paa anden Beskæftigelse lod Alexander sit Blik fare omkring i Værelset, saae derefter paa Uhret — Klokken var ti, saa han havde endnu to Timer at sidde i: han gæbede. Hans Blik standsede ved Julia. Hun stod med Ryggen imod Kaminen, det blege Ansigt holdt imod Skulderen og fulgte Alexander med Øjnene; dog var Udtrykket ikke mistroisk eller spørgende, men omt, fuldt af Kjærlighed og Lykke. Hun brødes aabenbart med en hemmelig Tølelse, et sødt Sværmeri og lod til at være udmattet. Hendes Nerver arbejdede saa stærkt, at selv hendes Omheds Skjalven bragte en sygelig Mat-

hed over hende. Alexander sendte hende et tørt, uroligt Blik. Han gik hen til Vinduet og begyndte sagte at tromme med Fingrene paa Ruden, medens han saae ud paa Gaden. Der lød en blandet Larm af Stemmer og Vognkjørsel op derfra. Overalt i Vinduerne tændtes Lys og kom Skygger til Syn. Hvor der var stærkest oplyst, forekom det ham, at der forsamlede sig en lystig Skare; maaske foregik der en levende Vexel af Tanker, ildefulde og lette Følelser: der er Liv og Glæde. Men der, bagved hint svagt oplyste Vindu, sidder rimeligvis en værdig Arbejder over en alvorlig Opgave. Og Alexander betænkte hvorledes han nu snart i to Aar havde ført et ledigt og tomt Liv, det vil sige to Aar fra Summen af Livets Aar, — og alt Det af Kjærlighed!

„Og hvad er det for en Kjærlighed!“ tænkte han: — „hvor døsig og uden al Energi! Dette Fruentimmer har givet efter for Følelsen uden Kamp, uden Anstrengelse, uden Hindringer, uden Døse: hvilket svagt, karakterløst Fruentimmer! Den første den bedste, hun mødte, lyksaliggjorde hun med sin Kjærlighed; havde jeg ikke været, vilde hun have forelsket sig ganske paa samme Maade i Surkoff; hun begyndte allerede at blive forelsket: ja! det hjælper ikke, hvad hun siger — jeg saae det selv! Og var der kommen En, som var mere rask paa det og mere behændig end jeg, saa vilde hun have hengivet sig til ham er formelig umoralsk! Det er ikke Kjærlighed! Hvor . . . Det er denne Sjælenes Sympathi, som forkyndes af alle omtførende Sjæle? Og det var ikke langt fra, at vi skulde have tilhørt hinanden med Liv og Sjæl, være gaaet op i hinanden for evig, jo, jeg takker! Fanden veed, hvad det er for Noget, man kan ikke blive klog paa det!“ hvistede han ærgerlig.

— Hvad bestiller De der? Hvad tænker De paa? spurgte Julia.

— Tugting . . . sagde han, idet han gavede, satte sig saa langt som muligt fra hende i Sofaen og med den ene Haand greb om Hjørnet af den broderede Sofapude.

— Sæt Dem her, nærmere.

Han rørte sig ikke og svarede ikke Noget.

— Hvad er der med Dem? vedblev hun, idet hun nærmede sig til ham: — De er utaalelig idag.

— Jeg veed ikke . . . sagde han dvast: — det er, ligesom jeg . . .

Han var selv endnu ikke rigtig klar over, hvad der foregik med ham.

Hun satte sig ved Siden af ham, begyndte at tale om Fremtiden og kom lidt efter lidt i Aande. Hun fremstillede skjælst et lykkeligt Billede af Familielivet, og sluttede rigtig ømt:

— De er min Mand! Se blot, sagde hun og viste med Haanden omkring sig: — snart vil alt Dette blive Deres. De vil komme til at herske i Huset, som De hersker i mit Hjerte. Nu er jeg uafhængig, kan gjøre, hvad jeg vil, kan rejse, hvorhen jeg lyfter; men da vil Tugting kunne røres af Stedet uden Deres Befaling. Jeg vil selv blive bunden af Deres Villie. Men hvilken skøn Lænke! Fjor mig den snart! Naar? Hele mit Liv har jeg drømt om et saadant Menneſke, om en saadan Kjærlighed . . . og nu er Drømmen gaaet i Opfyldelse . . . og Lykken er nær . . . jeg kan neppe tro det . . . Hør, det forekommer mig som en Drøm. Maaske er det Bønnen for alle mine fordums Lidelser? . . .

Alexander vred sig under disse Ord.

— Hvis jeg nu ophørte at elske Dem? spurgte han pludselig, idet han stræbte at antage en spøgefuld Tone.

— Saa skulde jeg ordentlig ruske Deres Drer! svarede hun og tog ham ved Dret; derpaa sukkede hun og blev alvorlig ved den blotte spøgefulde Hentydning. Han tav.

— Men hvad fejler De? spurgte hun pludselig levende: — De tier, hører knapt paa mig, ser til en anden Side . . .

Her rykkede hun hen til ham, lagde sin Haand paa hans Skulder og begyndte igjen at tale sagte, næsten hviskende om det samme Thema, kun ikke slet saa sikkert. Hun mindede om Begyndelsen af deres Tilnærmelse, deres Kjærlighed, om dens første Ytringer, de første Glæder. Hun talte sig næsten aandeløs i Følelsens Omhed; der udbredte sig to rosenrøde Pletter paa hendes blege Kinder; de blussede efterhaanden mere og mere op, hendes Øjne straaledede, men tabte derpaa Glansen og luskede sig halvt, hendes Bryst aandede stærkt. Hun talte neppe forstaaelig og lod den ene Haand lege med Alexanders bløde Haar, hvorefter hun saae ham i Øjnene. Han befriede sagte sit Hoved fra hendes Haand, tog en Kam op af Lommen og kjæmmede omhyggelig sit Haar, som var kommet i Uorden. Hun rejste sig op og saae stift paa ham.

— Hvad fejler Dem dog, Alexander? spurgte hun urolig.

„Hun bliver ved! Hvad veed jeg?“ tænkte han, men tav.

— De kjeder Dem? sagde hun pludselig; der var baade en Spørgen og Tvivl i hendes Stemme.

„Kjeder mig?“ tænkte han: — „det er Ordet! Ja! Saa dan gaar det! II.

det er en rædsom dræbende Kjedsomhed! I en hel Maaned har denne Orm gnabet paa mit Hjerte . . . O, min Gud, hvad skal jeg gjøre? Og hun snapper om Kjærlighed, om Egteskab! Hvorledes skal man tale hende til Fornuft?"

Hun satte sig ved Klaveret og spillede nogle af hans Vndlingsstykker. Han hørte ikke efter, men var blot beskjæftiget med sine egne Tanker.

Julia lod Hænderne synke. Hun trak Bejret dybt, indhyllede sig i sit Shawl og kastede sig hen i det andet Hjørne af Sofaen, hvorfra hun med et tungt Hjerte iagttog Alexander.

Han tog sin Hat.

— Hvor vil De hen? spurgte hun forundret.

— Hjem.

— Klaffen er endnu ikke elleve.

— Jeg maa skrive til min Moder; det er længe siden, jeg har skrevet til hende.

— Længe siden: De skrev jo iforgaars.

Han tav: der var ikke Noget at sige. Han havde ganste rigtig skrevet og sagt hende det i Forbigaaende men glemt det igjen; men Kjærlighed glemmer ikke den mindste Ubetydelighed. I dens Dine bliver Alt, som kun har Hensyn til den elskede Gjenstand, en vigtig Begivenhed. Hos Den, der elsker, forarbejder Sjælen et mangeartet Væv af Sagtagelser, fine Betragtninger, Erindringer og Aelser om Alt, hvad der omgiver den Elskede, foregaar i hans Sphære og har Indflydelse paa ham. Kjærligheden behøver blot et Ord, en Hentydning . . . ikke engang en Hentydning! et Blik, en næppe mærkelig Bevægelse af Læberne for at faa en Aelse, derfra gaa over til en Betragtning, fra Betragtning til

en afgjort Slutning og dernæst plage sig eller være lykkelig i sine egne Tanker. De Forelskedes Logik, som undertiden er falsk, undertiden forbavsende rigtig, kan hurtig opføre en hel Beregning af Anekdoter og Mistanke; men Kjerlighedens Styrke river den endnu hurtigere ned til Grunden: hertil behøver den ofte kun et Smil, en Taare, naar det kommer højt, et varmt Ord — saa farvel Mistanke! Denne Art Kontrol er det umuligt at dykke i Sovn eller bedrage paa nogensomhelst Maade. En Forelsket kan snart pludselig falde paa Noget, som en Anden aldrig har drømt om, snart ikke se det, som ligger lige for Næsen, snart er han fremsynet som en Profet, snart fortsynet indtil Blindhed.

Julia soer op fra Sofaen som en Kat og greb ham ved Haanden.

— Hvad skal det betyde? Hvorhen? spurgte hun.

— Ingenting, det er virkelig Ingenting: jeg er blot søvrig. Jeg fik ikke sovet ud i Nat, — det er det Hele.

— Ikke sovet ud! Og De sagde selv imorges, at De havde sovet i ni Timer, saa De endogsaa havde Hovedpine af den Grund? . . .

Igjen forfærdet.

— Nu, jeg har Hovedpine . . . sagde han, en Smule forvirret: — derfor tager jeg ogsaa afsted.

— Men efter Middag sagde De, at Hovedpinen var gaaet over.

— Gud Fader, hvad De ogsaa har for en Husomdelse! det er utaaleligt! Nu, jeg har ligesom Lyst til at tage hjem.

— Har De det maaske ikke godt her? Hvorfor vil De tage hjem?

Hun saae ham i Øjnene og rystede mistroisk paa Hovedet. Han fik hende nogenlunde beroliget og tog bort.

„Skald jeg nu lod være at tage hen til Julia idag?“ spurgte Alexander sig selv, da han vaagnede næste Morgen. Han gik et Par Gange frem og tilbage i Bærelset. „Jeg tager ikke derhen!“ sagde han bestemt.

— Jevséi! Bring mine Klæder. — Og nu gik han ud og drev i Byen.

„Hvor morsomt, hvor behageligt det er at spásere alene!“ tænkte han: — „at gaa, hvorhen man vil, staa stille og læse et Skilt, se ind af Vinduet paa et Magazin . . . det er aldeles mageløst! Friheden er et stort Gode! Ja! Friheden i udstrakt og høj Forstand vil netop sige at spásere alene!“ Han stødte med sin Spásere stol i Fortovet og hilste fornøjet paa sine Bekjendte. Da han gik ind i Morstøji fik han i et Vindu Øje paa et bekjendt Ansigt. Den Bekjendte vinkede med Haanden, at han skulde komme op. Han saae nærmere til: „Bah! Her er jo Dumée!“ sagde han og gik op, spiste til Middag og blev siddende der til om Aftenen: om Aftenen gik man i Theatret og fra Theatret hen at spise til Aften. Han bestræbte sig for ikke at tænke paa Hjemmet: han vidste, hvad der ventede ham der. Og i Virkeligheden fandt han ved sin Hjemkomst omtrent et halvt Dussin Billetter paa Bordet og en søvnlug Sakaj i Forbærelset. Tjeneren havde Ordre til at oppebie hans Tilbagekomst. I Billetterne var der Bæbrejdselser, Forspørgsler og Spor af Taarer. Næste Dag maatte han retfærdiggjøre sig. Han undskyldte sig med Embedsforretninger. Der kom en Art Forsoning i Stand. Efter tre Dages Forløb gjentog det Samme sig paa begge Sider. Det gik hyppigere og hyppigere paa. Julia

blev mager, tog ingen Steder hen og saae Ingen hos sig, men tav, fordi Alexander ikke holdt af Bebrejdelser.

To Uger efter traf Alexander Aftale med sine Venner om at vælge en Dag til at slaa Gjæffen løs; men den samme Morgen fik han en Billet fra Julia med Bøn om at tilbringe hele Dagen hos hende og komme lidt tidlig. Hun skrev, at hun var syg og sørgmodig, at hun led af Nervøsitet o. s. v. Han blev vred, men tog alligevel hen for at forberede hende paa, at han ikke kunde blive hos hende, da han havde meget at bestille.

— Ja, naturligvis: Middag hos Dumée, Skuespil, Kanetoure — er overmaade vigtige Sager . . . sagde hun mat.

— Hvad skal det sige? spurgte han misfornøjet: — det lader til at De udspionerer mig? Det taaler jeg ikke!

Han rejste sig og vilde gaa.

— Vent, hør! sagde hun: — lad os tale sammen.

— Jeg har travlt.

— Et Øjeblik, sæt Dem.

Han satte sig paa Kanten af Stolen.

Hun lagde Armene overkors og saae urolig paa ham, som om hun bestræbte sig for i hans Ansigt forud at læse Svaret paa, hvad hun ønskede at sige.

Han vendte og drejede sig paa Stolen af Utaalmodighed.

— Skynd Dem: jeg har travlt, sagde han tørt.

Hun sukkede dybt.

— De elsker mig ikke mere? spurgte hun med en let Hovedrysten.

— Det er den gamle Bise! sagde han, idet han strog sin Hat med Frakkeærmet.

— Hvor den kjeder Dem! svarede hun.

Han rejste sig og begyndte at gaa hurtig frem og tilbage i Bærelset. Et Øjeblik derefter lod der en Gulten.

— Det manglede blot! sagde han næsten rasende, idet han stod stille foran hende: — har De maaske ikke plaget mig nok!

— Jeg plaget Dem?! udbrod hun og hulkede endnu stærkere.

— Det er ikke til at udholde! sagde Alexander og vilde gaa.

— Jeg holder op, jeg holder op! sagde hun hurtig og astørrede sine Taarer: — Ser De, jeg græder ikke mere, gaa blot ikke, sæt Dem.

Hun bestræbte sig for at smile, men Taarerne trillede ned over hendes Kinder. Alexander blev rørt. Han satte sig og begyndte at vugge med Benet. Han forelagde sig i Tankerne det ene Spørgsmaal efter det andet, og kom til den Slutning, at han var bleven kold og ikke elskede Julia mere. Men hvorfor? Det maa Gud vide! Hun elsker ham højere og højere med hver Dag; maaske er det derfor? Min Gud! hvilken Modsigelse! Her er alle Betingelser for Lykken. Intet staar ham i Vejen, ingen anden Fjælselse har revet ham med sig, men han er dog bleven kold! O, hvad er Livet! Men hvorledes skal man trøste Julia? Ofre sig selv? henslæbe lange kjedelige Dage i hendes Selskab? Forstille sig — vil sige det Samme, som hvert Øjeblik at se Taarer, høre Bebrejdelser, plage hende og sig selv . . . Udenvidere at meddele hende Dnklens Theori om

Forandring og Kulde — jeg siger saa mange Tak! Hun græder nu, da hun ingen Ting ser, men saa vil det blive rent galt! Hvad skal man gjøre?

Da han vedblev at tie, tog Julia hans Haand og faae ham ind i Øjnene. Han vendte sig langsomt bort og gjorde lempelig sin Haand fri. Han følte ikke blot ingen Tilbøjelighed for hende; men ved hendes Berøringer føer der en kold og ubehagelig Gysen igjennem ham. Hun fordoblede sine Kjærtegn. Han besvarede dem ikke og blev endnu mere kold og tvær. Bludselig rev hun sin Haand løs fra ham og blussede af Brede. Den kvindelige Stoltthed vaagnede i hende tilligemed krænkethed Selvfjærlighed og Skam. Hun rejste sig stolt og kastede Hovedet tilbage, idet hun rødmede af Skamme.

— Forlad mig! sagde hun kort.

Han skyndte sig afsted uden at gjøre nogensomhelst Indvending. Men da Lyden af hans Skridt begyndte at sagtnes, ilede hun efter ham.

— Alexander Fjodoritsch! raabte hun.

Han vendte om.

— Hvor vil De dog hen?

— De sagde jo, jeg skulde gaa.

— Og De var glad ved at løbe Deres Vej. Bliv!

— Jeg har ikke Tid!

Hun tog ham ved Haanden og udgjød sig paany i en øm og flammende Talestrøm, ledsaget af Bønner og Taarer.

Uden med et Blik, et Ord eller en Bevægelse at forraade den ringeste Medfølelse, stod han som en Træmand og løftede snart den ene Fod, snart den anden. Hans Koldblodighed bragte hende ud af sig selv. Det regnede med Trusler og Bebrejdelser. Hvem skulde i

hende have gjenkjendt det venlige, nervesvage Fruentimmer? Hendes Vokser slagrede, Øjnene brændte med en feberagtig Glans, Kinderne glødede, Ansigtstrækkene fordrejede sig sælsomt: „Hvor hun dog er styg!“ tænkte Alexander, idet han fortrak Ansigtet ved at se paa hende.

— Jeg skal hævne mig paa Dem! sagde hun: — De tror, at det er saa let at lege med en Kvindes Skjæbne? De har stjålet Dem ind i mit Hjerte med Smiger og Forstillelse, opnaaet at beherske mig fuldstændig og støder mig fra Dem, da jeg ikke mere er i Stand til at udrive Dem af min Grindring. Nej! jeg slipper Dem ikke: jeg vil følge Dem overalt! Ingen Steder skal De kunne undgaa mig: rejser De paa Landet, saa følger jeg efter Dem, til Udlandet — jeg følger Dem altid og overalt. Jeg opgiver ikke min Lykke saa let. Det er mig ligegyldigt, hvilket Liv jeg skal føre . . . jeg har ikke mere at tabe; men jeg skal ogsaa forgifte Deres! Jeg vil have Hævn, Hævn! Jeg er vis paa, at jeg har en Medbejler! De kunde umulig forlade mig saaledes . . . jeg skal finde hende — og pas paa, hvad jeg saa gjør: De skal heller ikke blive lykkelig! Hvilken Nydelse det nu vilde være for mig at høre om Deres Undergang . . . Jeg kunde dræbe Dem med egen Haand! skreg hun vildt i Raseri.

„Hvor det er dumt og flovt!“ tænkte Alexander, idet han trak paa Skuldrene.

Ved at se, at Alexander ogsaa var ligegyldig for hendes Trusler, slog hun pludselig om i en stille, sorgmodig Tone og saae tavst paa ham.

— Hav Medlidenhed med mig! sagde hun: — Forstod mig ikke; hvad skal jeg nu gjøre uden Dem? Jeg kan ikke bære Skilsmissten! Jeg dør! Betænk:

Rvinderne elste anderledes end Mændene: ommere, stærkere. For dem er Kjærlighed — Alt, især for mig; Andre kofettere, elste Selskabslivet, Varmen, Travlheden. Jeg er ikke vant hertil, jeg har en ganske anden Karakter. Jeg elsker Stilhed, Afsondrethed, Bøger, Musik og Dem over Alt i Verden! . . .

Alexander viste Utaalmodighed.

— Nu, godt! De behøver ikke at elste mig, vedblev hun ivrig: — men opfyld Deres Løfte: gift Dem med mig, vær blot hos mig . . . De bliver fri: De kan gjøre, hvad De vil, elste . . . hvem De vil, naar jeg blot af og til en enkelt Gang maa se Dem . . . O, for Guds Skyld, vær barmhjertig, vær barmhjertig! . . .

Hun brast i Graad og var ikke i Stand til at fortsætte. Sindsbevægelsen havde udtømt hendes Kræfter, hun sank om paa Sofaen, bedækkede sine Øjne, Tænderne slog sammen, og Munden fortrak sig krampagtig. Hun fik et hysterisk Anfald. Lidt efter lidt kom hun til Bevidsthed og saa sig om. Stuepigen var ivrig beffæstiget om hende.

— Men hvor er dog? . . . spurgte hun.

— Han er kjørt bort.

— Kjært bort! gjentog hun, idet hun slog Hænderne sammen og sad længe tavst og ubevægelig.

Dagen efter modtog Alexander den ene Billet efter den anden. Han kom ikke og gav heller intet Svar. Tredie og fjerde Dag den samme Historie. Julia skrev til Peter Ivanitsch og bad ham komme til sig i Anledning af en vigtig Sag. Hun kunde ikke lide hans Hustru, fordi hun var ung og smuk og Alexanders Tante.

Peter Ivanitsch traf hende syg for Alvor, næsten

doende. Han tilbragte to Timer hos hende og begav sig derefter hen til Alexander.

— Du er mig en hul Patron, hvad? sagde han.

— Hvad skal det sige? spurgte Alexander.

— Vil man se, han lader, som det slet ikke kom ham ved! Han forstaar ikke at gjøre Fruentimmer forelsket i sig, men blot at gjøre dem todsede i Hovedet.

— Jeg forstaar ikke, Onkel . . .

— Hvad forstaar Du ikke? Vist gjør Du saa! Jeg var hos Tasájeva: hun har sagt mig det Hele.

— Hvorledes! mumlede Alexander forvirret: — det Hele!

— Ja. Hvor hun elsker Dig! Du Lykkelige! Du græd jo bestandig over, at Du ikke kunde finde Liden- skab: her har Du Liden skab, skulde jeg mene! Trøst Dig! Hun gaar fra Forstanden, piner sig af Skinshge, græder, raser . . . Jeg veed blot ikke, hvorfor I blander mig ind i Jeres Sager. Nu begynder Du ogsaa at skaffe mig Fruentimmer paa Halsen: det manglede blot! Jeg har spildt hele Formiddagen hos hende. Jeg tænkte: hvad kan det være for en Sag? Vil hun maaske pantsætte sit Gods i Formynderiet . . . det talte hun engang om . . . og saa var det af den Grund: det kan man kalde en Sag!

— Hvad vilde De hos hende?

— Hun bad mig om at komme, hun beklagede sig over Dig. Du maa virkelig ogsaa skamme Dig: at være saa uopmærksom! Ikke vise sig i fire Dage — det er saamænd ingen Spøg! Hun dør, den Stakkel! gaa, skynd Dig!

— Hvad har De sagt hende?

— Hvad man almindelig siger: at Du ogsaa elsker

hende til Vanvid; at Du længe har søgt et ømtfølsende Hjerte, at Du holder forfræffelig meget af „hjertelige Udgydelser“ og heller ikke kan leve uden Kjærlighed; jeg sagde, at hun ikke behøvede at være urolig: Du vilde nok komme igjen; jeg raadede hende til ikke at lægge Baand paa Dig; men af og til lade Dig gaa lidt paa egen Haand . . . ellers, sagde jeg, gjorde I hinanden kjede af det . . . Nu, hvad man almindelig siger ved den Slags Lejligheder. Hun blev saa fornøjet, at hun fortalte mig, I skulde have Bryllup, og at min Hustru ogsaa var med i den Historie. Og ikke et Ord derom til mig, — det er kjønt! Nu, Gud give, det maa komme i Stand! Hun har dog Noget; I vil nok komme ud af det. Jeg sagde hende, at Du ganske bestemt vilde opfylde Dit Løfte . . . Jeg har idag gjort for Dig, hvad jeg kunde, Alexander, af Taknemlighed for den Tjeneste, Du har beviist mig . . . jeg forsikrede hende, at Du elsker „saa flammende, saa ømt“ . . .

— Hvad har De gjort, Onkel! sagde Alexander, idet han skiftede Farve: — Jeg . . . jeg elsker hende ikke mere! jeg vil ikke gifte mig! . . . Jeg er saa kold som Is overfor hende . . . Jeg vil hellere styrte mig i Vandet, end . . .

— Oho! sagde Peter Ivanitsch med forstilt Forundring: — Er det Dig, der taler? Var det ikke Dig, der sagde — kan Du huske? — at Du foragtede den menneskelige Natur og især den kvindelige? at Du ikke kunde finde et Hjerte i Verden, som var Din Kjærlighed værdig? . . . Og hvad sagde ikke det for kjønne Ting? . . . Lad mig bare huske mig om . . .

— For Guds Skyld! ikke et Ord mere, Onkel: lad det være Nok med denne Lære, hvorfor vil De oven-

ikjøbet holde en moralsk Forelæsning? De tror, at jeg ikke forstaaer . . . O, Folk, Folk!

Han gav sig pludselig til at le; Onklen lo ogsaa.

— Se, det er bedre! sagde Peter Ivanitsch: — Jeg sagde Dig, at Du vilde komme til at le af Dig selv, — og her kan Du se . . .

De lo Begge igjen.

— Lad os høre, vedblev Peter Ivanitsch: — Hvad mener Du om denne . . . hvad er det, hun hedder? Paschenka? hende med Borten?

— Onkel, det er ikke smukt af Dem!

— Nej, jeg spørger blot, for at saa at vide, om Du foragter hende endnu?

— Tal ikke om det, for Guds Skyld! men hjælp mig hellere nu med at komme ud af en frygtelig Stilling! De er saa klog, saa skarpsindig . . .

— Ah! Nu kommer Du med Komplimenter, Smiger! Nej, gaa Du kjønt hen og gift Dig.

— Ikke for nogen Pris, Onkel! Jeg bønfaalder Dem, hjælp mig! . . .

— Det er Tingen, Alexander: godt, at jeg for længe siden er kommen efter Dine Historier . . .

— Hvad, for længe siden!

— Netop: jeg har vidst om denne Din Kjærlighed ligesaa Begyndelsen.

— Ma tante har sikkert sagt Dem det.

— Nej, det var mig, der fortalte hende det. Hvad mærkeligt er der i det? Det Hele stod jo at læse i Dit Ansigt. Nu, lad det være glemt: jeg har allerede hjulpet Dig.

— Hvorledes! Naar?

— Endnu i Formiddags. Vær Du ganske rolig. Tafsajeva vil ikke forurolige Dig mere . . .

— Hvorledes har De baaret Dem ad? Hvad har De sagt til hende?

Det er en lang Historie at gjentage, Alexander: og kjedelig.

— Men Gud maa vide, hvad De der kan have sagt hende om mig. Hun vil hade, foragte mig . . .

— Kan det ikke være det Samme? Jeg har beroliget hende, — og det er tilstrækkeligt. Jeg sagde, at Du ikke var i Stand til at elske, at det ikke var værd at gjøre sig Ulejlighed for Din Skyld . . .

— Og hun?

— Hun er ovenikjøbet nu glad over, at Du har forladt hende.

— Hvad, glad! sagde Alexander estertænksum.

— Ja, glad.

— De mærkede hverken Beflagelse eller Sorg hos hende: Det er hende ligegyldigt? Hvad ligner det!

Han begyndte at gaa urolig frem og tilbage i Bærelset.

— Glad, rolig! gentog han: — det var jo rart! Jeg tager strax hen til hende.

— Saaledes er Folk! sagde Peter Ivanitsch: — Der ser Du, hvad Hjertet har at betyde: følg det — saa skal det nok gaa godt! Var det ikke Dig, som frygtede for, at hun skulde sende Bud efter Dig? Var det ikke Dig, som bad om Hjælp? Og nu bliver Du urolig over, at hun ikke dør af Sorg ved at stilles fra Dig!

— Glad, tilfreds! gentog Alexander, medens han gik frem og tilbage, uden at høre paa sin Onkel: —

Aha! Saa har hun ikke elstet mig! Hverken Sorg eller Taarer. Nej jeg maa tale med hende.

Peter Ivanitsch trak paa Skuldrene.

— Sig, hvad De vil, Onkel; men jeg kan ikke lade det blive ved det! tilføjede Alexander, idet han snappede sin Hat.

— Nu, saa gaa til hende igjen: saa slipper Du heller ikke løs mere; men saa skal Du ikke komme til mig: jeg blander mig ikke i den Sag igjen, — derpaa giver jeg Dig mit Ord! Jeg har blot taget mig af Sagen, fordi det er mig selv, som har bragt Dig i denne Stilling. Lad det nu være godt: hvad er der at hænge med Næbet efter?

— Jeg skammer mig for at leve! . . . sagde Alexander med et Suk.

— Og ikke tage sig noget Ordentligt for! tilføjede Onklen: — Basta! Kom hen til os idag: saa kan vi le sammen af Din Historie ved Middagsbordet og bagefter tage os en Kjøretour ud paa Fabrikken.

— Hvor jeg er smaalig, lav! sagde Alexander i Tanke: — Jeg har ikke noget Hjerte! jeg er en ynkelig, ussel Sjæl!

— Og Altsammen af Kjærlighed! afbrød Peter Ivanitsch: — Hvad det dog er for en dum Beskjæftigelse: overlad den til Folk, som Surkoff. Men Du er en flink Fyr. Du er i Stand til at tage Dig noget mere Vigtigt for. Lad det nu være Nok med at rende efter Fruentimmerne.

— Men De elsker jo dog Deres Hustru?

— Ja, naturligvis. Jeg har vænnet mig meget til hende; men det afholder mig ikke fra at passe mine Forretninger. Nu, Farvel! Lad mig se, Du kommer.

Alexander sad forvirret og mørk. Jevséi stjal sig ganske sagte hen til ham med en Støble paa den ene Arm.

— Vil De behage, Herre, at se, sagde han med Velbehag: — hvad det er for en Sværte: naar man blanker med Den, er Støvlen som et Spejl, og den koster dog kun femogthve Koppek.

Alexander kom til sig selv, saae mekanisk paa Støvlen og dernæst paa Jevséi.

— Pak Dig! sagde han: — Du er et Fæ!

— Saa skulde De sende mig ud paa Landet . . . begyndte Jevséi igjen.

— Pak Dig, siger jeg, pak Dig! raabte Alexander næsten grædende: — Du plager Livet af mig, Du lægger mig i Graven med Dine Støvler . . . Du . . . Barbar!

Jevséi skyndte sig ud i Forværelset det bedste, han kunde.

IV.

— Hvor kan det være, at Alexander ikke kommer til os? Jeg har ikke set ham i tre Maaneder, sagde Peter Ivanitsch en Dag til sin Hustru efter at være kommen hjem.

— Jeg har allerede opgivet Haabet om at se ham mere, svarede hun.

— Hvad kan der være i Bejen med ham? Skulde han maaske igjen være forelsket?

— Jeg veed det ikke.

— Er han rast?

— Ja.

— Gjør mig den Tjeneste at skrive til ham; jeg maa nødvendigvis tale med ham. Der er igjen Forandring hos dem i Rancelliet, og jeg tænker, han veed det ikke engang. Jeg forstaar ikke, hvad det er for en Sorgløshed.

— Jeg har allerede skrevet en halv Snøs Gange og bedt ham komme. Han siger, han har ikke Tid, og sidder imens og spiller Dam med en snurrig Patron eller gaar ud og fisker. Tag Du hellere selv derhen: saa faar Du da at vide, hvad der fejler ham.

— Jeg har ikke Lyst. Vi kan sende Tjeneren.

— Alexander kommer ikke.

— Lad os forsøge.

Som sagt, saa gjort. Tjeneren kom snart tilbage.

— Nu, er han hjemme? spurgte Peter Ivanitsch.

— Ja. Han bad at hilse.

— Hvad bestiller han?

— Han ligger paa Sofaen.

— Hvad, paa denne Tid?

— Han ligger nok altid.

— Sover han da?

— Paa ingen Maade. Jeg trode selv i Begyndelsen, at han slumrede, men Djuene stod aabne: han saa og saa op i Loftet.

Peter Ivanitsch trak paa Skuldrene.

— Kommer han? spurgte han.

— Paa ingen Maade. „Hils“, sagde han, „og sig Onkel, at han maa have mig undskyldt: jeg er ikke rigtig rask.“ Han bad ogsaa at hilse Dem, naadig Frue.

— Hvad har han nu igjen for? Det er ligesom mærkeligt! Fanden veed, hvem han har det fra! Lad Bognen komme. Der er ikke Andet for, jeg tørre. Men saa lover jeg, det skal være sidste Gang.

Peter Ivanitsch traf ogsaa Alexander paa Sofaen. Ved Onkels Indtrædelse rejste han sig op og satte sig.

— Er Du ikke rask? spurgte Peter Ivanitsch.

— Nej, ikke saadan rigtig . . . svarede Alexander, idet han gavede.

— Hvad bestiller Du egentlig?

— Ingenting.

— Og Du er i Stand til ikke at tage Dig Noget for?

— Ja.

— Jeg horte idag, Alexander, at Ivanoff nok gaar af.

- Det gjør han ogsaa.
- Hvem faar hans Plads?
- Itsch'enko, siger man.
- Men hvad siger Du til det?
- Jeg? Ingenting.
- Ingenting! Men hvorfor er det ikke Dig?
- Man finder mig ikke værdig dertil.
- Men for Guds Skyld, Alexander, her maa gøres Noget. Du skulde tale med Direktøren.
- Nej, sagde Alexander og rystede paa Hovedet.
- Det synes at være Dig ligegyldigt?
- Det er det ogsaa.
- Men det er nu tredie Gang, man forbigaar Dig.
- Det kan være det Samme: lad dem det!
- Nu, vi faar at se, hvad Du vil sige, naar Din tidligere Undergivne begynder at befale over Dig, eller naar han kommer ind, og Du maa rejse Dig og hilse.
- Hvad er der saa i det? jeg rejser mig og hilser.
- Og Din Selvfjærlighed?
- Jeg har ingen.
- Men Du maa dog alligevel have nogle Interesser i Livet?
- Slet ingen. Jeg havde engang, men det er forbi.
- Det er umuligt: een Slags Interesser afsløses af andre. Du kan ikke være blottet for Alle. Du er ikke tredive Aar endnu . . .

Alexander trak paa Skuldrene.

Peter Ivanitsch havde slet ingen lyst til at fortsætte denne Samtale. Han kaldte det Hele Kapricer. Men han vidste, at han ved sin Tilbagekomst ikke vilde slippe for Spørgsmaal af sin Hustru, og fortsatte derfor imod sin Villie.

— Du skulde adspredde Dig med Et og Andet, gaa i Selskab, sagde han: — læse.

— Jeg har ingen Vyst, Dnkel.

— Man begynder allerede at tale om Dig, at Du har . . . Du veed nok . . . ladet Dig røre af Kjærlighed . . . og at Du har Dmgang med saadan nogle løjerlige Fyre . . . Jeg kom blot af den Grund.

— Lad dem sige, hvad de vil!

— Hør, Alexander, Spøg til Side. Det er Alt sammen Smaating. Du kan hilse eller ikke hilse, gaa i Selskab eller ikke, — det er ikke Det, det kommer an paa. Men husk, at Du saavel som enhver Anden maa gjøre en Art Karriere. Tænker Du undertiden herpaa?

— Ja, hvad Andet? Jeg har allerede min særdis.

— Hvorledes det?

— Jeg har draget mig en Kreds for min Virksomhed og agter ikke at gaa udenfor denne Kreds. Her er jeg Herre: det er min Karriere.

— Det er Dovenskab.

— Maaske.

— Du er ikke berettiget til at ligge og drive, naar Du er i Stand til at gjøre Et og Andet, mens Du endnu har Kræfter.

— Jeg arbejder. Ingen skal kunne forekaste mig Lediggang. Om Formiddagen er jeg beskæftiget i Kancelliet, og at arbejde over det — er Luxus, en frivillig Pligtsag. Hvorfor skal jeg have saa travlt?

— Alle har travlt af en eller anden Grund. En arbejder, fordi han anser det for sin Pligt at bruge sine Evner saameget som muligt; en Anden for Pengenes Skyld, en Tredie for Vren . . . Skulde Du alene gjøre en Undtagelse?

— Vre, Penge! I Særdeleshed Penge! Hvad skal de til? Føden og Klæderne har jeg dog.

— Nu, hvad Klæderne angaar, er det smaat bevendt, bemærkede Onklen: — Ligesom det var det Hele, Du behøvede?

— Det Hele.

— Men en Luxus af Aandens og Sjælens Nødder, Kunsten . . . begyndte Peter Ivanitsch i Alexanders Tone: — Du kan gaa fremad: Din Bestemmelse er af en højere Art; Pligten kalder Dig til ædel Anstrengelse . . . Har Du glemt Din ophøjede Stræben?

— Saa De begynder ogsaa at tale skruet, Onkel? Det har De dog ellers ikke givet Dem af med før, sagde Alexander: — Er det maaske for min Skyld, saa er det spildt Ulejlighed! Jeg stræbte en Gang efter noget Højere, — det husker De nok, — hvad kom der ud af det?

— Jeg husker, hvorledes Du paa een Gang strax vilde være Minister og siden Forfatter. Men da Du saae, at der til ethvert højt Kald fører en lang og besværlig Vej, og at en Forfatter behøver Talent, saa sadlede Du strax om. Mange af Dine Vige kommer hertil med højere Anstuelser, men kan ikke se det, som ligger lige for Næsen af dem. Naar De skal skrive et Dokument, saa ser man strax, hvad de duer til . . . Jeg taler ikke om Dig; Du har viist, at Du kan arbejde og med Tiden blive til Noget. Men det er kjedeligt at vente saa længe. Man vil have, at det skal gaa strax; det gaar ikke, og saa hænger man med Hovedet.

— Jeg vil ikke vide af nogen højere Stræben at sige. Jeg vil blive ved at være den, jeg er: har jeg maaske ikke Ret til at vælge mig selv en Bestjæftigelse,

og om den er under mine Evner eller ikke, — hvad figer det? Hvis jeg udfører mit Arbejde samvittighedsfuldt, saa gjør jeg min Pligt. Saa maa man gjerne forekaste mig, at jeg ikke duer til noget Højere; det skulde ikke i mindste Naade gaa mig til Hjerte, om det virkelig ogsaa var sandt. De har jo selv sagt, at der er Poesi i en beffeden Lod og bebrejder mig nu, at jeg har valgt den allerbeffedneste. Hvem kan forbyde mig at gaa et Par Skridt lavere og blive staaende paa det Trin, som behager mig? Jeg vil ikke have nogen højere Betydning — hører De, jeg vil det ikke!

— Jeg hører! jeg er ikke døv; men det er kun uheldige Sofismer.

— Det er lige meget. Jeg har nu fundet mig en Plads, og der vil jeg blive fiddende for bestandig. Jeg har fundet Folk, som er ligesfremme og fri for alle Runster; og hvad gjør det, at de er indskrænkede: vi spiller Dam og fister sammen, — det gaar udmærket! Lad mig saa kun efter Deres Mening blive straffet derfor, miste Gratialex, Penge, Anseelse, Betydning — Alt, som smigrer Dem saa meget. Jeg frasiger mig for bestandig . . .

— Alexander, Du vil anstille Dig rolig og ligegyldig for Alt, men man hører dog tydelig, hvorledes Uergrelsen koger i Dine Ord. Der er megen Galde i Dig, men Du veed ikke, hvem Du skal udgyde den over, fordi Du selv ene og alene har Skylden.

— Lad saa være!

— Hvad vil Du egentlig? Menneffet maa dog absolut ville Noget.

— Jeg vil, at man skal lade mig forblive i min

ubekjendte Sphære, jeg vil være fri for Travlhed og nyde min Ro.

— Er det maaske et Liv?

— I mine Tanker er det Liv, som De fører, ikke Liv: maaske har jeg ogsaa Ret.

— Du kunde ønske at indrette Livet efter Din Smag: jeg kan forestille mig, det vilde blive herligt imellem lutter Rosenbuske, hvor der spaserede Elskere og Venner Arm i Arm . . .

Alexander sagde ikke Noget.

Peter Ivanitsch saae tabs paa ham. Han var igjen bleven mager. Øjnene var indfaldne. Der viste sig Rynker for Tiden paa hans Kinder og Pande.

Peter Ivanitsch trode kun lidt paa Sindslidelser, men frygtede for, at der under denne nedtrykte Stemning skulde skjule sig Begyndelsen til en eller anden fysisk Svaghed. „Syren kan gjerne gaa fra Forstanden,“ tænkte han, „saa vil man saa det at klare med Moderen: det bliver en Brevbærling! Man skal saa at se, at hun ruller hertil selv!“

— Jeg ser, Du er fortvivlet, Alexander!

„Hvorledes,“ tænkte han, „skal man saa ham tilbage til hans Vndlings-Ideer . . .“

— Hør en Gang, Alexander, sagde han, — Du har ladet det komme altfor vidt. Ryk denne Apathi af Dig; den duer ikke noget! Hvor skriver den sig fra? Maaske har Du taget Dig det altfor nær til Hjerte, at jeg undertiden har udtalt mig temmelig skjodesløst om Kjærlighed og Venstab. Men det gjorde jeg i Spøg og mest for at dæmpe Din Begejstring, som i vor solide Tid ikke er rigtig paa sin Plads, især her i Petersborg, hvor Alt er afmaalt og glat, saa vel Moderne, som

Videnstaberne, Forretninger og Fornøjelser, hvor Alt er vejet, kjendt og vurderet efter sin Pris . . . hvor Alt er anvist sine bestemte Grændser. Hvorfor skal en Enkelt stille sig udenfor den almene Orden? Tror Du virkelig, at jeg er følesløs, at jeg ikke anerkjender Kjærlighed? Kjærlighed — er en skøn Følelse: der gives intet helligere Forbund mellem tvende Hjerter eller for at tage Venskabet til Exempel . . . Jeg er inderlig overbevist om, at Følelsen sikkert maa være stadig, evig . . .

Alexander gav sig til at le.

— Hvad skal det sige? spurgte Peter Ivanitsch.

— De taler saa struet, Onkel. Onsker De ikke en Cigar? Lad os røge: saa kan De fortsætte Deres Tale, mens jeg hører efter.

— Hvad gaar der af Dig?

— Jeg befinder mig meget vel. De tror at kunne løbe af med mig! Og De har dog selv i sin Tid kaldt mig et Menneſke med Forstand! De vil spille med mig som med en Voldt, det er frænkende! Man skal dog ikke hele Livet igjennem være ungdommelig. Den Skole, jeg har prøvet, maa dog have været godt for Noget. Hvor De med Gæt er bleven veltalende: som om jeg ikke havde Dine at se med: De har kun gjort et Hofuspokus, og jeg har set til.

„Hvad vilde jeg paa den Galej?“ tænkte Peter Ivanitsch: — „jeg maa sende ham til min Hustru.“

— Besøg os, sagde han: — min Hustru længes meget efter at se Dig.

— Jeg kan ikke, Onkel.

— Er det maaske smukt af Dig saaledes at glemme hende?

— Det er maaske meget slet; men hav mig for Guds Skyld undskyldt, og vent mig ikke nu. Lad der blot hengaa en lille Tid, saa skal jeg nok komme.

— Nu, som Du vil! sagde Peter Ivanitsch og kjørte saa hjem igjen.

Han sagde til sin Hustru, at han overlod Alexander til sig selv, at han maatte gjøre, som han vilde, og at han, Peter Ivanitsch, havde gjort Alt, hvad han kunde og vaskede sine Hænder.

Efter at Alexander havde slyet Julia, styrtede han sig i en Malstrøm af larmende Glæder og druknede sin Sorg i Vin ved „Glædesbordet“ i en Kreds af syv gode Venner. „Vort med Sorgen!“ raabte de: „Vort med alle Betsymringer, lad os forøde, tilintetgjøre, forbrænde, tømme Livet og Ungdommen til den sidste Draabe. Hurra!“ Glas og Flaster fløj i Skaar hen ad Gulvet. Frihed, larmende Selskaber og et sorgløst Liv lod ham for en Tid glemme Julia og sin Sorg. Men det var bestandig Et og det Samme: om Middagen paa Restaurationerne, de samme Ansigter med sløve Øjne, Dag for Dag det samme dumme Baas af hans Bordfæller, og saa var Maven tilmed i Uorden: nej, det var ikke Noget for ham. Alexanders Organisme, som var svag baade i legemlig og sjælelig Henseende og stemt for en sørgmodig og elegisk Tone, kunde ikke udholde den Slags Fornøjelser. Han flyede „de muntre Lege ved Glædesbordet“ og befandt sig igjen alene i sit Værelse med sig selv og de glemte Bøger. Men Bogen faldt ud af Haanden paa ham, og Pennen vilde ikke lystre Begjæringens Indskydelser. Schiller, Goethe, Byron viste ham Mennefskedheden fra dens mørke Side, den lyse havde han ingen Tanke for. Men hvor lykkelig havde han ikke

været en Gang i dette Bærelse! Han var ikke alene, men et skjønt Drommesyn omgav ham med sin Nærværelse, velsignede ham om Dagen ved det travle Arbejde og vaagede om Natten ved hans Hovedgærde. Han levede den Gang i Selskab med alskens Sværmerier, Fremtiden laa indhyllet i en Taage, som ikke bebudede Graabejr, men var som den Taage ved Daggrø, som skjuler den lyse Morgenrøde. Bagved hin Taage skjulte der sig Noget, sikkert var det Lykken . . . Men nu? Ikke blot hans Bærelse, hele Verden syntes ham tom; selv var han opfyldt af Kulde, Sorg . . . Ved en nærmere Betragtning af Livet og ved at undersøge sit Hjerte og Hoved, saa han med Forfærdelse, at der hverken det ene eller det andet Sted var bleven en eneste Drøm, et eneste rosenfarvet Haab tilbage: Alt tilhørte allerede det Forbigangne: Taagen lettede, og foran ham udbredte den nøgne Virkelighed sig som en Steppe. Gud! hvilken uoverskuelig Flade! Hvilket sorgeligt, trostesløst Syn! Fortiden er gaaet til Grunde, Fremtiden er tilintetgjort, der gives ingen Lykke: Alt er en Indbildning, — og man skal dog leve!

Hvad han vilde, vidste han ikke selv; men der var faare meget, som han ikke vilde. Hans Hoved var som i en Taage. Han sov ikke, men var ligesom fraværende. En uendelig Række af tunge Tanker drog igjennem hans Hoved. Han tænkte:

„Hvad skulde vel kunne henrive ham? Haabets Fortryllelser, Sorgløsheden — nei! han kjendte Alt, hvad der var forud. Anseelse, at vandre ad Grens Vej? Hvad var det for ham? Er det maaske Ulegheden værd for en tyve, tredive Aars Skyld at plage sig som Fisken mod Isen? Kan det maaske varme Hjer-

tet? Kan det fryde Din Sjæl, at et Par Menneſter
 bøjer ſig dybt for Dig, medens de maaske hemmelig
 onſter: „Gid Guden havde Dig!“ — Kjærlighed?
 Der ſkal vi have det! Han kjender den udenad og har
 desuden tabt Evnen til at elſke. Dog ſkal den tjenſt-
 færdige Hukommelse ſtadig, ſom det kunde være paa
 Trods, minde ham om Rådinka, ikke den uſkyldige Rå-
 dinka — herom mindede den aldrig — men abſolut den
 omſtiſtelige Rådinka med alle Omgivelſer, med Træerne,
 Stien, Blomſterne og midt i alt Dette: den lille Slange
 med det velbekjendte Smil, med Omhedens og Blufær-
 dighedens Rodme . . . Alt for en Anden, ikke for
 ham!“ . . . Han ſoer ſukkende med Haauden til Hjer-
 tet. „Venſtab,“ tænkte han: — „det er ogſaa en Daar-
 ſtab! Alt har man prøvet, der gives intet Nyt, det
 Gamle gjentager ſig ikke, og man ſkal dog leve!“

Han trode Jngen, Intet mere, og fandt ikke Glem-
 ſel i Ryddelen, men nød den koldt, ſom man nyder en
 Læſter Ret uden Appetit, idet han vidſte, at derefter ſøl-
 ger Kjedsomhed, og at der ikke gives noget Middel til at
 fylde Sjælens Tomhed. Tro paa Følelſen? Den be-
 drager, foruroliger blot Sjælen og tilføjer endnu et Par
 Saar til de tidligere. Naar han ſaae Folk, ſom Kjær-
 ligheden havde forenet, og ſom var ude af ſig ſelv af
 Henrykkelse, ſmilede han ironiſt og tænkte: „Vent, kom
 til Jer ſelv igjen; efter de første Glæder kommer Skin-
 ſyge, Forſonings-Scener og Taarer. De, ſom lever
 ſammen til Stabighed, kjeder hinanden til Døden, og
 ſkilles de, græder de ſaa meget deſto mere. Forenes de
 paany, er det værre endnu. Det er ligefrem affindigt!
 Ildelig Strid, ſure Miner, Skinſyge, en kort Forſoning
 for ſiden at blive endnu værre Uvenner, og det kalder

man Kjærlighed, Hengivenhed! Men dog siger de Allesammen, selv om de har Taarer i Øjnene af Fortvivlelse, at det er „Lykken!“ Og hvad deres Venstebangaaar . . . „Den er let at lokke, som gjerne efter vil hoppe!“

Han var bange for at ønske, da han vidste, at Skjæbnen i samme Øjeblik, som man har naaet det Ønskede, river En Lykken ud af Haanden og byder noget helt Andet, som man slet ikke har bedt om. Og selv om den endelig giver det Ønskede, saa skal den først pine, udmatte og fornedre En i Ens egne Øjne, hvorpaa den kaster det til En, som man kaster et Ben til en Hund, medens man først lader den krybe hen til den lækre Bid, se paa den, holde den paa Næsen, tabe den i Støvet, staa paa Bagbenene og saa — haps! Han frygtede saavel for et periodisk Overmaal af Lykke som af Ulykke i Livet. Glæden forudsaa han ikke, men Sorgen ventede han stadig, som Noget man ikke kan undgaa. Alle er undergibne en fælles Lod; efter hans Mening var der tildelt Alle en ligelig Lod af Lykke og Ulykke. For ham var Lykken ikke mere til. Hvad er vel Lykken? Et Skyggebillede, et Bedrag. Kun Sorgen er virkelig, og den forestaar. Saa er der ogsaa Sygdomme, Alderdom, forskjellige Tab, ja maaske endogsaa Trang . . . Alle disse „Skjæbnens Slag“, som Tanten fra Landet sagde, ruger over ham, og hvilke Glæder gives der vel? Han er bleven skuffet i at vinde digterisk Berømmelse; man vælter en tung Byrde af simpelt Arbejde paa hans Skuldre og kalder det Pligt! Der bliver kun de ubetydelige Goder tilbage, som Penge, Komfort og Rang kan give . . . Hvad bryder han sig vel om det! O, hvor

det er sørgeligt at se Livet nøje efter, at forstaa, hvad det er værd, men ikke forstaa, hvad det er til!"

Saaledes ræsonnerede han i sin sørgmodige Stemning og saae ingen Udvej til at komme op af dette Dyb af Tvivl. Erfaringen pinte ham blot til ingen Nytte, uden at give hans Liv Sundhed og Styrke, rense Lusten og bringe Lyk. Han vidste ikke, hvad han skulde gjøre: han laa i Sofaen og drejede sig fra den ene Side til den anden, begyndte at gennemlobe sine Bekjendte i Tankerne og blev kun mere sørgmodig. En passer sin Stilling fortræffelig, nyder Anseelse og Ry som en udmærket Administrator; en Anden har omgivet sig med en Familie og foretrækker et stille Liv for alle Verdens Goder, uden at misunde Noget eller ønske Noget; en Tredie . . . Kort sagt, Alle, Alle er forsørgede paa en eller anden Maade, har indtaget en Stilling og gaar henad den lyse Vej, de selv forud har bestemt sig. „Kun jeg alene . . . Hvad er da jeg?" Her begyndte han at prøve sig selv, om han kunde være Administrator, Kommandør af en Eskadron? Om han kunde være tilfreds i Familielivet? Og han saae, at hverken det Ene eller det Andet vilde kunne tilfredsstille ham. Der var en lille Trolb, som stadig rørte sig i ham og bestandig tilhvijsede ham, at alt Dette var for smaat for ham, at han skulde flybe højere . . . men hvorhen og hvorledes, det kunde han ikke afgjøre. Han havde taget Feil af Forfatterstabet. Hvad skulde han gjøre, hvad skulde han tage sig for, spurgte han sig selv og vidste ikke, hvad han skulde svare. Imidlertid nagede Fortrydelsen ham: Om ikke Andet, saa dog Administrator eller Eskadrons-Kommandør . . . men nei: det var for sent, man maatte begynde med ABC. Fortvivlelsen pressede Taarer ud af

hans Dine, Taarer af Uergrelse, Misundelse og Uvillie imod Alle — de allerbitreste Taarer.

Han fortroed bittert, at han ikke havde villet høre sin Moder og var taget bort fra sin Uldorf. „Moders Hjerte anede den fjerne Sorg“, tænkte han: — „der vilde alle disse heftige Udbrud have ligget i en dyb Søvn; der havde ikke været Tale om denne voldsomme Rasten hid og did, som dette indviklede Liv fører med sig. Imidlertid vilde jeg ogsaa der være bleven hjemfugt af de sædvanlige menneskelige Følelser og Lidenskabers: Selvfjærlighed, Stolthed, Uergjerrighed, — Alt, i mindre Forhold, vilde have berørt Hjertet indenfor vor Distriktsbys snevre Grændser, og Alt vilde have været, som det skulde være. Den Første i Distriktsbysen! Alle Betingelser er tilstede. Den guddommelige Gnift af en himmelsk Ild, som mer eller mindre brænder i Enhver af os, vilde ubemærket være slukket i mig der og snart være hendøet i et mageligt Liv eller være luet op i Hengivenhed for Hustru og Børn. Tilværelsen vilde ikke have været forgiftet. Jeg vilde stolt have fuldkommet min Bestemmelse. Vandringen igjennem Livet var bleven stille, den havde forekommet mig simpel og forstaaelig, Livets Opgave havde været efter mine Kræfter, jeg vilde have bestaaet Kampen med det . . . Og Kjærligheden? Den vilde have udfoldet sig til en Pragtblomst og have givet hele mit Liv Fylde. Sofia vilde have elsket mig der i Stilheden. Jeg vilde have plukket lutter Roser, uden at kjende til Torne, ja ikke engang til Skinsyge, da der manglede Arbejdere.

Hvad vinkede mig dog saa stærkt og blindt ud i det Fjerne, i Taagen, til en ulige og usikker Kamp med Skjæbnen? Hvor skjønt forstod jeg den Gang baade

Livet og Menneffene! Saaledes vilde jeg ogsaa have forstaaet dem nu, i Stedet for, at jeg Ingenting forstaaer. Jeg ventede mig den Gang saa Meget af Livet, og dersom jeg ikke havde faaet beset det nærmere, vilde jeg endnu stadig have ventet mig Et og Andet af det. Hvor mange Skatte opdagede jeg den Gang i min Sjæl: hvor er de nu? Jeg lod dem gaa paa Dmgang i Livet, hengav mit Hjertes Oprigtighed, dets første hellige Videnskab — og hvad opnaaede jeg? En bitter Skuffelse, jeg erfarede, at Alt er Bedrag, usikkert, at man aldrig kan stole hverken paa sig selv eller paa Andre, — saa jeg begyndte at frygte baade for mig selv og for Andre . . . Under denne Analyse var jeg ikke i Stand til paa samme Tid, som jeg indsaa, hvor ubetydeligt Livet er, at være tilfreds med det, som Dufel og mange Andre . . . Og nu sidder jeg i det!”

Nu ønskede han blot Et: Glemsel af det Forbigangne, No, Sjælens Søvn. Han blev mere og mere kold for Livet og saae paa Alt med søvnige Øjne. I Mennefevrimslen, i Selstavernes Larmen, overalt fandt han Kjedsomhed; han flyede dem, men Kjedsomheden fulgte efter ham.

Det undrede ham, hvorledes Folk kan more sig, idelig være beskæftiget med Et og Andet og hver Dag lade sig optage af nye Interessser. Det forekom ham besynderligt, at ikke Alle gif søvnige omkring, som han, ikke græd og i Stedet for at snakke om Vejrret ikke talte om Smerter og fælles Lidelser; men naar de talte om Smerter, saa var det i Venene eller et andet Sted, om Rheumatisme eller Hæmorrhoider. Det er kun Legemet, som volder dem Bekymring, om Sjælen er der ikke Tale! „Hvor Folk er tomme, intetfigende, rene Dyr!” tænkte

han. Undertiden kunde han synke hen i en dyb Tvivlsraadighed. „De er saa mange, disse intetsigende Mennesker,“ sagde han ikke uden Uro til sig selv: „men jeg er alene. Skulde de virkelig Allesammen være intetsigende . . . have Uret . . . men jeg?“

Her forekom det ham, at det nok ikke var langt fra, at han alene havde Uret, hvad der gjorde ham end mere ulykkelig.

Sine gamle Bekjendte saae han ikke. Efter Samtalen med sin Onkel, var han sunken endnu dybere i sin apathiske Sovn: hans Sjæl laa fuldstændig i Dvale. Han hengav sig til en Art følesløs Vigegyldighed, levede orkesløst og fjernede sig halsstarrig fra Alt, hvad der blot mindede ham om den dannede Verden. „Det kan være det Samme, hvorledes man lever,“ sagde han: „naar man bare faar Ende paa det. Enhver maa forstaa Livet, som han vil, og naar man en Gang dør . . .“ Han søgte Omgang med Folk med et galdehygt, vredt Sind, et forhærdet Hjærte og fandt Lindring ved at høre paa deres ondskabssfulde Spot over Skjæbnen, eller ogsaa tilbragte han Tiden med Folk, som hverken var hans Lige i Forstand eller Opdragelse, især med den gamle Kostjakóff, som Bajescháloff vilde have gjort Peter Ivanitsch bekjendt med.

Kostjakóff boede paa „Sandbunken“ og gik om i sin egen Gade med en lakeret Kasket og i en Slaabrok, som var fastbunden om Livet med et Lommelørklæde. Han havde en Koffepige, som han spillede Kort med om Aftenen. Naar der var Ildløs, var han den Første til at give Møde og den Sidste til at gaa bort. Naar han gik forbi en Kirke, hvor der blev sunget over en Afdød, banede han sig Vej igjennem Mængden for at se den

Døde i Ansigtet*) og gif derefter med i Følget ud paa Kirkegaarden. Han var i det Hele taget en lidenskabelig Elsker af alle Slags Ceremonier, saavel glædelige, som sorgelige; han holdt ogsaa af at overvære forskjellige extraordinære Begivenheder saasom: Slagsmaal, Ulykkes-tilfælde, Nedstyrtninger af Loftet osv. og læste med særlig Nydelse i Alviserne Beretningerne om den Slags Sager. Han læste desuden ogsaa medicinske Bøger „for“, som han sagde, „at vide, hvad Mennesket indeholder.“ Om Vinteren spillede Alexander Dam med ham, og om Sommeren gif de udenfor Byen paa Fiskeri. Den Gamle talte baade om Dit og Dat. Naar de gif over Markerne, talte han om Kornet og om Saaning, paa Strandsbredden om Fisk og Skibsfart, paa Gaden gjorde han Bemærkninger om Husene, om Bygningsarbejder, om Materia'ler og Indtægter . . . det Abstrakte gav han sig ikke af med. Et saadant Menneske var ikke farligt for Alexander og skulde ikke bringe hans Sjæl i Dyrer.

Alexander var ligesaa omhyggelig for at dræbe enhver aandelig Spire i sig, som en Gneboer bestræber sig for at spæge Legemet. I Kancelliet var han ordnap, og ved Mødet med sine Bekjendte gjorde han det af med et Ord, idet han undskyldte sig med Travlhed og løb bort. Til Gjengjæld saaes han hver Dag med sin Ven, Kostjakóff. Enten sad den Gamle hele Dagen hos ham eller bad Aldujeff hjem til sig til Raalsuppe. Han havde allerede lært Alexander at lave Vikor og tage forskjellige

*) I Rusland bliver Kistelaaget i Almindelighed først slaaet til paa Kirkegaarden, efter at den Afdøde har ligget til Skue hjemme og i Kirken, hvor Familie og Venner tager Afsted med ham. D. A.

Netter. Siden tog de ud til en eller anden nærliggende Landsby. Kostjakoff havde overalt mange Bekjendte. Med Bønderne talte han om deres Forhold, spøgede med Konerne og det var virkelig en gemtlig Fyr, som Zajescháloff havde anbefalet ham. Alexander lod ham tale saa meget, han vilde, men tab for det meste selv.

Han sølte allerede, hvorledes Ideerne fra den Verden, som han havde forladt, indfandt sig sjeldnere hos ham og bevægede sig langsommere i hans Hoved. I hans Sjæl var der vildt og tomt, som i en tilgroet Have. Han manglede kun Vidt i at blive en fuldstændig Træmand. Endnu et Par Maaneder — og Farvel! Da hændtes der Følgende.

Alexander og Kostjakoff var en Dag gaaet ud at fiske. Kostjakoff, i Jakke og med en Læderkaffet paa Hovedet, havde plantet adskillige Stænger paa Bredden med Snorer af forstjellig Længde, saavel til at ligge paa Bunden, som med Flaad, med Bjælder og smaa Klover. Han røg af en kort Pibe, og mens han spyttede til Siden uden at blinke med Øjnene, holdt han selv Øje med hele dette Batteri af Medestænger, Alexanders iberegnet, da Alexander selv stod lænet op mod et Træ og saae til en anden Side. Saaledes stod de længe uden at vegle et Ord.

— De har Vid! pas paa, Alexander Fjodoritsch! sagde Kostjakoff pludselig hviskende.

Alexander saae paa Vandet og vendte sig bort igjen.

— Nej, det syntes Dem blot saaledes af Vandgangen, sagde han.

— Se, se! skreg Kostjakoff: — Der er Vid, ved Gud, der er Vid! Hal, hal, hold fast!

Flaadet dykkede virkelig under Vandet, trak hurtig
Saadan gaar det! II.

Snoren efter sig og rev Stangen løs af Busten. Alexander greb Stangen og tog derefter fat i Snoren.

— Sagte, ganske smaat, ikke saaledes . . . hvad er det, De gjør? skreg Kostjakóff, medens han snappede Stangen fra ham: — Herre Gemini, hvor den er svær! Lad være at rykke; fir, fir, ellers gaar Snoren over! Saaledes: til Højre til Venstre, herhen til Bredden! Gaa tilbage! længere endnu; hal, hal nu, kun ikke paa een Gang; saaledes, saaledes . . .

Der viste sig en umaadelig stor Gjedde paa Overfladen af Vandet. Den snoede sig hurtig i en Ring, mens den glimtede med sine solvagtige Skjæl, slog med Halen til Højre og Venstre og overstankede dem Begge med Vand. Kostjakóff blegnede.

— Sikken en Gjedde! raabte han forskrækket, idet han bøjede sig udover Vandet, snublede mellem fine Snorer og fangede med begge Hænder efter Gjeddén, som hængte over Vandet: — Nu, i Land, i Land med den, derhen, længere bort! Der skal den blive vores, hvormeget den saa snor sig! Se engang, hvor den vrider sig, som en rigtig Djævel! Na, sikken en Tamp!

— Na! var der Nogen, som gjentog bagved.

Alexander vendte sig om. To Skridt fra dem stod en ældre Herre med en smuk ung Pige under Armen; hun var høj af Væxt, barhovedet og holdt en Parasol i Haanden. Hendes Djenbryn trak sig en lille Smule sammen. Hun bøjede sig lidt forover, og hendes Dje fulgte med den største Interessé enhver af Kostjakóff's Bevægelser. Hun lagde ikke engang Mærke til Alexander.

Dette uventede Syn forvirrede Adujeff. Han lod Stangen falde ud af Haanden: Gjeddén dumpede i Vandet, slog gratiøst med Halen og forsvandt i Dybet,

idet den trak Snoren med sig. Det Hele varede et Øjeblik.

— Alexander Fjodoritsch! Hvad er det, De gjør? skreg Kostjakoff som en Rasende og snappede efter Snoren. Han trak i den, men fik kun Enden halet op uden Krog og uden Gjedde.

Han vendte sig ganske bleg om til Alexander, viste ham Enden af Snoren og saae et Øjeblik tavs paa ham med et Udtryk af indædt Forbitrelse, hvorpaa han spyttede.

— Dersom jeg nogensinde mere skal gaa ud at fiske med Dem, saa vil jeg være fordømt! sagde han og gik tilbage til sine Snorer.

I dette Øjeblik bemærkede den unge Pige, at Alexander saae paa hende; hun blev rød og traadte et Skridt tilbage. Den gamle Herre, som lod til at være hendes Fader, hilste paa Adujeff. Denne svarede tvært paa hans Hilsen, kastede Snoren ud og satte sig en halv Snæs Skridt længere borte paa en Bænk under et Træ.

„Iffe engang her kan man have No!“ tænkte han: — „Det lader til at være en Odip med sin Antigone. Igjen et Fruentimmer! Man kan da heller ikke blive fri for dem! Gud, hvor der vrimler af dem overalt!“

— De er mig en rar Zister! sagde Kostjakoff, idet han ordnede sine Snorer og af og til kastede et vredt Blik paa Alexander; — Kan De fange Zist? Naar De endda vilde fange Mus derhjemme paa Deres Sofa; men De vil fange Zist! Hvor skulde De kunne fange Noget, naar det slipper bort mellem Hænderne paa Dem? Vi havde den næsten i Munden, det manglede blot, den skulde have været stegt! Seg undrer mig over, at Zistene ikke løber fra Dem paa Tallerkenen!

— Er der Vid? spurgte den gamle Herre.

— Ja, ser De, svarede Rostjakóff: — jeg sidder her med sex Snorer og kan ikke saa saameget som en forbißret Aborre paa Krogen. Men hos ham der kommer paa denne Tid af Dagen, — og ikke paa en Bundsnøre, men paa en ligesrem Snøre med Flaad — en morderlig Gjedde paa ti Pund, og saa kan han ikke engang passe paa. Dersom den havde revet sig løs for mig, var jeg sprunget i Vandet efter den; jeg skulde nok have faaet den fat! Og her løber Gjedden os lige ind i Munden, men vi sover . . . Og saa kalder De Dem ovenikjøbet for en Difter! Hvad er De for en Difter? Værer en Difter sig maaske saaledes ad? Nej, om man saa styder med Kanoner ved Siden af, saa vil en rigtig Difter ikke saameget som blinke med Øjnene. Og De skal kaldes Difter? Hvad forstaaer De Dem paa at fiste!

Den unge Pige havde imidlertid havt Lejlighed til at iagttage, at Alexander var et ganske anderledes Menneske end Rostjakóff. Alexanders Kostume lignede heller ikke Rostjakóff's, ligesaa lidt som hans Figur, Alder, Manerer og det Hele. Hun mærkede hurtig Tegn paa Dannelse hos ham, læste Forstand i hans Ansigt, og selv dets lette Skjær af Tungesind undgik hende ikke.

„Men hvorfor løb han bort?“ tænkte hun: — „Det er mærkeligt! Jeg synes dog, at jeg ikke er af dem, som man løber for . . .“

Hun rettede sig stolt og slog Øjenbrynene ned; derpaa løftede hun dem igjen og saae højest unaadig paa Alexander.

Det ærgrede hende. Hun trak Faderen med sig og gik med en fornem Mine forbi Alexander. Den gamle

Herre hilste igjen paa Alexander, men Datteren værdigede ham ikke engang et Blik.

„Lad ham kun føle, at man slet ikke interesserer sig for ham!“ tænkte hun, idet hun kastede stjaalne Blikke tilbage for at erfare, om Alexander ikke saae efter hende. Det gjorde han vel ikke, men han havde dog uvilkaarlig indtaget en mere malerist Stilling.

„Sm! Han ser ikke engang paa En!“ tænkte den unge Pige: — „Hvor uforskammet!“

Næste Dag overtalte Rostjakóff igjen Alexander til at gaa paa Fiskeri.

I to Dage var der Intet, som forstyrrede deres Ensomhed. Alexander saae sig i Begyndelsen om, som det kunde være med Frygt; men da han ikke saae Nogen, blev han igjen beroliget. Den tredie Dag fangede han en umaadelig stor Aborre. Rostjakóff forsonede sig halvvejs med ham.

— Men det er alligevel ikke Gjedden! sagde han med et Suk: — At have Lykken mellem Hænderne og ikke forstaa at benytte sig deraf! det sker ikke to Gange. Og jeg har igjen Ingenting! Ser Snorer og ikke det, der ligner! Ej, der er Vid . . .

— De skulde ringe med Smaaklokkerne! sagde en Bonde, som stod stille i Forbigaaende og saae paa, hvorledes det gik med Fiskeriet: — Maaſte Fiſken vil gaa paa, naar det ringer til Aftenſang.

Rostjakóff tilkastede ham et forbitret Blik.

— Ei stille, Du, udannede Menneſte! sagde han: — Bonde!

Bonden gif sin Vej.

— Din lange Knippel! ſkreg Rostjakóff efter ham: — Hoved, ſaadan et Hoved! Du ſkulde ſpase med Folk

af Dine Lige, fordømte Karl! Hoved, siger jeg Dig! Bondelømmel! Alt forstyrre En med sit Vaas!

De fiskede stiltiende videre, medens De havde Bliffet ufravendt fæstet paa Vandet, da de horte det rasle bagved sig. Alexander vendte sig om og joer sammen, som om han var bleven stuffet af en Myg. Det var den gamle Herre og den unge Pige. Skjondt Abujeff skjævede til dem og neppe besvarede den gamle Herres Hilsen, lod det dog til, at dette Besøg ikke kom ham saa ganske uventet. Sædvanligvis, naar han gik paa Fiskeri, var han temmelig skjodesløst klædt; men den Dag havde han iført sig en ny Overfrakke, bundet et blaat Tørklæde om Halsen med en koket Sløjfe, pudset sit Haar, ja, det lod næsten til, at han havde ladet sig krølle en lille Smule og begyndt at antage Lighed med en idyllist Fisker. Efterat have ventet saalænge, som Anstanden krævede det, gik han bort og satte sig under Træet.

— Cela passe toute permission! tænkte Antigone, idet hun blussede af Brede.

— Undskyld! sagde Odip til Abujeff: — Maaſke har vi forstyrret Dem?

— Nej! svarede Abujeff: — Jeg er træt.

— Er der Bid? spurgte han Koftjakoff.

— Hvor ſkulde der være Bid, naar man bliver forstyrret hvert Øjeblik! svarede Denne vredt: — Her gik fornylig ſaadan en Barub forbi og ſludrede Noget i Skjægget, og ſiden har her ikke været det, der ligner Bid! Men De bor nok her i Nærheden? spurgte han Odip.

— Det er vort Landſted der med Balkonen, svarede Denne.

— Er Lejen dyr, om man tør ſpørge?

— Femhundrede Rubler for Sommeren.

— Det lader til at være et godt Landsted og indrettet for en Husholdning; der er mange Tilbygninger i Gaarden. Værten har det nok ikke under tredive Tusind?

— Saa omtrent.

— Og det er Deres Datter?

— Ja.

— En prægtig Frøken! De spaserer nok?

— Ja, vi spaserer. Naar man bor paa Landet, maa man spásere.

— Netop, netop, vist maa man det! Vi har et udmærket Vejr nu; ikke som det var i forrige Uge. Hvad det dog var for et Vejr: Gud fri os! Det vil nok svidde til Høsten.

— Med Guds Hjælp, bliver det nok godt igjen.

— Med Guds Hjælp!

— Saa De fanger ikke Noget idag?

— Nej, jeg ikke; men vil De behage at se hos min Sidemand.

Han viste dem Aborren.

— Jeg maa sige Dem, vedblev han: — Det er ligesom mærkeligt, som han er heldig! Kun Skade, at han ikke har Tante for det, ellers skulde vi med hans Lykke aldrig have nødig at gaa hjem med tomme Hænder. At lade saadan en Gjedde gaa!

Han sukede.

Antigone begyndte at høre mere ibrig efter, men Koftjakoff tav pludselig.

Den gamle Herre og hans Datter begyndte at komme hyppigere og hyppigere. Abdujeff værdigede omstider at stænke dem Opmærksomhed. Undertiden vekslede han endogsaa et Par Ord med den gamle Herre, men Datteren

havde han endnu ikke talt med. I Begyndelsen ærgrede det hende, siden sølte hun sig krænketh, og tilsidst bedrovede det hende. Men dersom Abujeff havde indladt sig i Samtale med hende eller blot vist hende en almindelig Opmærksomhed, vilde hun snart have glemt ham igjen. Det menneskelige Hjerte synes blot at leve af Modsigelser: uden dem er det, som om det slet ikke var til i Byrystet.

Antigone udtænkte en skræffelig Plan til Hævn, men opgav den dog lidt efter lidt.

En Dag, da den gamle Herre tilligemed Datteren nærmede sig vore to Venner, lagde Alexander sin Snore over en Bust og gik efter et Øjebliks Forløb, som sædvanlig, hen og satte sig paa sin Plads, hvorfra han saae mekanisk, snart paa Faderen og snart paa Datteren. De stod med Siden til ham. Ved Faderen var der ikke noget Særligt at bemærke. Han var iført en hvid Blouse, Rankins Benklæder og en lav Hat med en bred Skygge, som var underlagt med grønt Plyds. Men Datteren derimod! Med hvilken Ynde, hun støttede sig til den gamle Mands Arm! Vinden legede omkring hende og blæste snart Lokkerne fra hendes Ansigt, som var det for at vise Alexander den smukke Profil og hvide Hals, snart løstede den hendes Silke-Mantille i Bejret og viste hendes slanke Figur, snart legede den med Kjolen og blottede en smuk lille Fod. Hun saae tankesfuld paa Vandet.

Alexander kunde længe ikke vende Blikket fra hende og sølte, hvorledes der lob en feberagtig Gysen over hans Legeme. Han vendte sig bort fra det forføriskste Syn og gav sig til med en tynd Kjæp at slaa Hovedet af Blomsterne.

„D, jeg veed, hvad det betyder!“ tænkte han: — „vil man blot give efter, saa skal det snart gaa! Og saa er Kjærligheden færdig! hvor det er dumt! Onkel har Ret. Men en blot dyrist Jølelse skal ikke rive mig med sig, — nej, saa dybt vil jeg ikke fornedre mig!“

— Kan jeg fiske lidt? spurgte den unge Pige frygt-
somt, henvendt til Kostjakóff.

— Vijs kan De det, naadige Frøken! hvorfor skulde De ikke kunne fiske? svarede Denne og gav hende Adujeffs Snøre.

— Der har De faaet Dem en ny Kammerat! sagde Faderen til Kostjakóff og, idet han lod Datteren blive tilbage, slentrede han langsomt henad Strandbredden.

— Lad mig se, Pisa, at Du fanger Fisk til Aftens-
maden! tilføjede han.

Der opstod en kort Tavshed.

— Hvorfor er Deres Kammerat saa tungsindig? spurgte Pisa sagte Kostjakóff.

— Man er gaaet ham tre Gange forbi, naadige Frøken.

— Hvad? spurgte hun med en let Rynken af Øjen-
brynene.

— Det er tredie Gang, han ikke bliver forfremmet. Hun rystede paa Hovedet.

„Nej, det er umuligt!“ tænkte hun: — „Det er ikke det!“

— De tror mig ikke, Frøken? Men det er sandt alligevel og saa husker De nok den Gjedde, han lod gaa, — det er ogsaa Skylden.

„Ikke det, ikke det!“ tænkte hun bestemt: — „Jeg veed nok, hvorfor han lod Gjeden gaa.“

— Gj, ej! skreg hun pludselig: — Se bare, det rører sig, det rører sig!

Hun trak i Snøren, uden at fange Noget.

— Den har revet sig løs! sagde Rostjakkoff, idet han saae paa Snøren: — Se bare, hvor den har nappet Ormen: det maa have været en stor Aborre. Men De forstaar ikke, hvorledes De skal høre Dem ad, Froken. De gav den ikke Tid til at bide ordentlig paa.

— Er det maaske ogsaa en Kunst?

— Ja, som Alt, sagde Alexander.

Hun foer sammen og vendte sig rask om, idet hun igjen lod Snøren falde i Vandet. Men Alexander saae allerede til en anden Side.

— Hvorledes skal man da lære den Kunst?

— Ved at øve sig oftere, svarede Alexander.

„Aha!“ tænkte hun, medens hendes Hjerte bævede af Glæde: — „Det vil sige: komme her oftere, — jeg forstaar! Godt, jeg vil komme, men jeg skal pine Dem, min Hr. Bildmand, for al Deres Uforstammethed . . .“

Saaledes oversatte Rofetteriet Alexanders Svar for hende; men det var ellers Alt, hvad han sagde den Dag.

„Gud maa vide, hvad hun kan falde paa!“ sagde han ved sig selv: — „Hun vil begynde at gjøre sig lækker, kofettere . . . hvor det er dumt!“

Fra denne Dag af gjentog Faderens og den unge Piges Besøg sig hver Dag. Undertiden kom Lisa uden Faderen med sin Barnepige. Hun bragte Haandarbejde, Bøger med sig og satte sig under Træet, men viste sig samtidig fuldstændig ligegyldig overfor Alexander.

Hermed tænkte hun at pirre hans Stolthed og, som hun kaldte det, „pine“ ham. Hun talte højt med Barnepigens om Huset og om Husholdningen, for at vise, at

hun ikke engang lagde Mærke til Abdujeff. Han lagde af og til virkelig heller ikke Mærke til hende, og naar han pludselig fik Øje paa hende, hilste han kort og uden at sige et Ord. Ved at se, at denne mere almindelige Manøvre ikke vilde lykkes hende, forandrede hun sin Angrebsplan: tiltalte ham et Par Gange selv og laante undertiden hans Snøre. Alexander begyndte lidt efter lidt at blive mere meddelsom, men var yderst forsigtig og lod det aldrig komme til nogensomhelst Fortrolighed. Enten det nu var Beregning fra hans Side eller maaske, de „tidligere Saar ingen Lægedom havde fundet“, som han sagde, saa var han i det Hele temmelig kold imod hende. En Dag lod den gamle Herre Themastinen bringe ned paa Bredden; Lisa stjænkede The, men Alexander afflog haardnakket at drikke Theen, idet han sagde, at han ikke drak The om Aftenen. „Dette Thevæsen fører Tilnærmelser med sig . . . Bekjendtskab . . . nej Tak!“ tænkte han.

— Hvad siger De? og igaar drak De hele fire Glas! sagde Kostjakóff.

— Jeg drikker ikke The i Luften, tilføjede Alexander skyndsomt.

— Nu, det er en Fejl! sagde Kostjakóff: — Theen er aldeles udmærket: Blomsterthe til femten Rubler Bundet. Endnu et Glas, min naadige Frøken. Lidt Rom var ikke af Vejen.

Rommen blev strax bragt.

Den gamle Herre bad Alexander besøge sig, men han gav et kort og godt Afslag. Ved at høre dette gav Lisa sig til at surmule. Hun vilde vide Grunden til hans Uheldfæbelighed. Men hvor listig hun end førte Samtalen hen paa denne Gjenstand, saa forstod Alex-

ander endnu mere listig at komme fra det. Denne
 Hemmelighedsfuldhed æggede kun Nysgjerrigheden og
 maaske endnu en anden Følelse hos Lisa. Paa hendes
 Ansigt, som hidtil havde været saa klart som Sommer-
 himlen, viste sig en lille Sky af Uro og Tankesuldhed.
 Hun fæstede ofte et sorgmodigt Blik paa Alexander, men
 vendte det bort igjen med et Suk og slog det mod
 Jorden, mens det lod, som hun tænkte ved sig selv:
 „De er uhykkelig, maaske bedraget . . . O, hvor jeg
 skulde vide at gjøre Dem lykkelig! Hvor jeg skulde
 vaage over Dem, hvor jeg skulde elske Dem . . . ja, jeg
 skulde beskytte Dem imod Skjæbnen selv; jeg . . .“ osv.
 Saaledes tænke de fleste Fruentimmer, og de fleste be-
 drage dem, som tro denne Sirenesang. Alexander lod,
 som om han ikke mærkede Noget. Han talte med hende,
 som han kunde tale med en Ven eller med sin Døkel:
 der var ikke Skysse af den Omhed, som ellers uvilkaar-
 lig indsniger sig i Venskabsforholdet imellem Mand og
 Kvinde og gjør, at disse Forhold saa lidt ligne Venskab.
 Derfor hedder det ogsaa, at der hverken gives eller kan
 gives Venskab imellem Mand og Kvinde, og at det saa-
 kaldte Venskab imellem dem ikke er Andet end Begyn-
 delsen til Kjærlighed, Levninger deraf eller endelig
 Kjærligheden selv. Men ved at se Adrijess Optraeden
 ligeoverfor Lisa var man i Stand til at tro, at et
 saadant Venskab eksisterer. Det var alligevel kun tildels,
 at han aabenbarede eller vilde aabenbare hende sine
 Anskuelser. Han tog en Bog paa Bænken, som hun
 havde bragt med sig. Det var Child-Harold i fransk
 Oversættelse. Alexander rystede paa Hovedet, sukkede og
 lagde stiltiende Bogen paa sin Plads.

— Holder De ikke af Byron? sagde hun: Byron er saadan en stor Digter, — og De synes ikke om ham?

— Jeg siger slet Jngenting, men De falder allerede over mig, sagde han.

— Hvorfor rystede De paa Hovedet?

— Fordi jeg beklager, at denne Bog er falden Dem imellem Hænderne.

— Hvem beklager De: Bogen eller mig?

Alexander tav.

— Hvorfor skulde jeg ikke læse Byron? spurgte hun.

— Af to Grunde, sagde Alexander efter en lille Pausse. Han lagde sin Haand paa hendes Haand, maaske for at give sine Ord mere Eftertryk, maaske fordi hun havde saadan en hvid og blød lille Haand — og begyndte at tale sagte, afmaalt, medens han lod sine Dine glide hen over Lisas Loffer, hendes Hals og slanke Figur. I Forhold til disse Obergange hævede ogsaa hans Stemme sig gradvis: — For det Første, sagde han, fordi De læser Byron paa Fransk, hvorved De selvfølgelig gaar tabt baade af den Skønhed og Magt, der ligger i Digterens eget Sprog. Se engang, hvad dette er for et blegt, farveløst og ynkeligt Sprog! Det er kun den store Digters Afse: hans Ideer er, som de kunde være tyndede ud med Vand. Den anden Grund, hvorfor jeg ikke vilde raade Dem til at læse Byron, er, at . . . han maaske vil berøre saadanne Strengte i Deres Sjæl, som ellers evig vilde have tiet stille . . .

Her gav han hendes Haand et stærkt og udtryksfuldt Tryk, som om han dermed vilde give sine Ord større Vægt.

— Hvorfor skulde De læse Byron? vedblev han:

— Maaske vilde Deres Liv rinde stille hen som denne Bæk: De ser, hvor den er lille og grundet; den kan ligesaa lidt optage et Billede af hele Himlen, som af Uvejrsstuen; der er hverken Klipper eller Afgrunde langs med dens Bredder; den løber muntert afsted, og kun en svag Bølgekrusning bevæger dens Overflade; den afspejler kun de grønne Bredder, en Stump af Himlen og smaa Skyer . . . Saaledes vilde sandsynligvis ogsaa Deres Liv rinde hen; men de søger selv at bringe unyttige Sindsbevægelser og Storme over Dem; De vil se paa Livet og paa Folk igjennem et dunkelt Glas . . . Lad det være, læs ikke mere af det! Se paa Alt med et Smil og lad ikke Djet fortabe sig i det Fjerne, lad hver Dag sørge for sig, og indlad Dem ikke paa at undersøge de mørke Sider af Livet og hos Folk, ellers . . .

— Hvad ellers?

— Jngenting! sagde Alexander, som om han kunde være kommen til Besindelse.

— Nej, sig mig det: De maa sikkert have prøvet Noget?

— Hvor er min Snøre? Tillad mig, det er paa Tiden, at jeg kommer hjem. — Han lod til at være urolig over at have udtalt sig saa uforsigtig.

— Nej, endnu et Ord, sagde Lisa: — En Digter skal jo dog vække Medfølelse for sig. Byron er en stor Digter; hvorfor vil De ikke, at jeg skulde føle med ham? Er jeg maaske saa dum og ubetydelig, at jeg ikke forstaar ham? . . .

Hun var fornærmet.

— Slet ikke. Hav Medfølelse for Det, som er ejendommeligt for Deres kvindelige Hjerte, søg Det, som harmonerer dermed, ellers kan der indtræffe en frygtelig

Dissonants . . . faavel i Hovedet som i Hjertet. — Her rystede han paa Hovedet, hvorved han gav tilkjende, at han selv var et Offer for denne Dissonants: — En, sagde han, viser Dem en Blomst og lader Dem nyde dens Duft og Skjønhed, medens en Anden blot gjør opmærksom paa den giftige Saft i dens Bæger . . . og saa har De tabt baade Skjønheden og Aromaen. Han faar Dem til at beklage, hvad denne Saft skal til der, og De glemmer, at der ogsaa er Skjønhed tilstede. Der er Forskjel mellem disse to Slags Folk ligesom imellem Sympathien for dem. Søg ikke efter Giften, stræb ikke efter at komme til Grunden for Alt, hvad der foregaar om os og i os; søg ikke en overflødig Erfaring: den fører ikke til Lykke. — Han tav. Hun hørte tillidsfuld og eftertænkfuld paa ham.

— Tal, tal . . . sagde hun med barnlig Ydmyghed: — Jeg kunde høre paa Dem hele Dage, underkaste mig Dem . . .

— Mig? sagde Alexander koldt: — Hvad tænker De paa? Hvad Ret har jeg til at bestemme over Deres Willie? . . . Undskyld, at jeg har tilladt mig at gjøre en Bemærkning. Læs, hvad De finder for godt . . . Child Harold er en særdeles god Bog, Byron — er en stor Digter!

— Nej, forstil Dem ikke! Tal ikke saaledes. Sig mig, hvad skal jeg læse?

Han foreslog hende med pedantisk Vigtighed nogle historiske Værker og Rejse-Beskrivelser; men hun sagde, at det havde hun faaet Nok af i Pensionen. Saa anviste han hende Walter Scott, Cooper, adskillige franske og engelske Forfattere og Forfatterinder, to eller tre russiske Forfattere, hvorved han bestræbte sig for, ligesom til-

fældig, at lægge sin literære Smag og Taft for Dagen. Det var den eneste Samtale af den Slags, som fandt Sted imellem dem. Alexander vilde bestandig løbe sin Vej. „Hvad er Fruentimmerne for mig?“ sagde han: — „Elste dem kan jeg ikke: jeg er færdig med dem . . .“ „Det er godt nok!“ indvendte Rostjakóff: — „Gif Dem bare, saa faar De at se. Jeg selv i min Tid vilde ogsaa blot spase med de unge Døse; men da Tiden kom til Giftermaal, var det, som man kunde have slaaet mig en Pæl i Hovedet: saaledes puffede og stødte det til mig: gift Dig!“

Alexander løb til Slutning ikke bort. Alle de tidligere Sværmerier levede igjen op i ham. Hjertet begyndte at slaa i et stærkere Tempo. Han havde bestandig Lissas Figur, hendes lille Fod eller Loffer for Øje, og Livet begyndte igjen saa smaat at klare op for ham. I tre Dage var det ikke Rostjakóff mere, som bad ham, men han slæbte selv Rostjakóff med paa Fiskeri. „Ilgjen! igjen den gamle Historie!“ sagde Alexander: — „Men jeg staar fast!“ Imidlertid skyndte han sig afsted til Strømmen. Lissa ventede hver Gang utaalmelig paa de to Benneres Ankomst. Rostjakóff fik hver Aften en Kop aromatisk The med Rom i — og det kan gjerne være, at Lissa for en Del kunde talke denne Lyst for, at de ikke lod en eneste Aften gaa over. Dersom de kom senere end sædvanlig, saa gif Lissa dem imøde med Faderen. Naar ugunstigt Vejr holdt Bennerne hjemme, var der den næste Dag ingen Ende paa de Vebrejdselser, som baade de og Vejret maatte høre.

Alexander tænkte og tænkte og besluttede sig til for en Tid at holde inde med sine Spaseretoure, Gud maa vide, i hvilken Hensigt, han vidste det ikke engang selv,

og gif ikke paa Zisteri en hel Uge. Koftjakóff gif heller ikke. Endelig gjorde de det dog igjen. En hel Verst fra Stedet, hvor de fiskede, mødte de Lisa med Barne-pigen. Hun udstødte et Skrig ved at se dem, blev forelegen og rødmede. Aldu Jeff hilste koldt, Koftjakóff lod Munden løbe. „Her er vi!“ sagde han. „Det ventede De nok ikke? He, he, he! jeg ser, at De ikke ventede det: her er ingen Themassine! Det er længe, længe siden, min Raadige, at vi saaes sidst! Er der Vid! Jeg vilde stadig bryde op, men kunde ikke faa overtalt Alexander Bjodoritsch: enten sidder han hjemme, eller ligger han hele Dagen og driver.“

Hun saae bebrejdende paa Aldu Jeff.

— Hvad betyder det? spurgte hun.

— Hvilket?

— At De ikke har været her en hel Uge?

— Ja, vi har nok ikke været her en Uge.

— Men hvorfor?

— Jeg havde ingen Lyst . . .

— Ingen Lyst! sagde hun forundret.

Hun tav, men lod til at tænke. „Er det muligt, at De ikke skulde have Lyst til at komme her?“

— Jeg vilde have sendt Papa til Dem i Byen, sagde hun; — men jeg vidste ikke, hvor De bor.

— I Byen? til mig? hvorfor?

— Det var et nydeligt Spørgsmaal! sagde hun i en fornærmet Tone: — Hvorfor! For at erkjendige sig, om der ikke var tilstødt Dem Noget, om De ogsaa var rast? . . .

— Men hvad kan det interessere Dem?

— Mig? Gud!

— Gud?

Saa dan gaar det! II.

— Hvad det kan interessere mig! . . . De maa dog huske . . . jeg har Deres Bøger . . . Hun blev forlegen: — Ikke komme en hel Uge! tilføjede hun.

— Er jeg maaske absolut forpligtet til at komme her hver Dag?

— Absolut!

— Hvorfor?

— Hvorfor, hvorfor! hun saae sørgmodig paa ham og gjentog: — „Hvorfor, hvorfor!“

Han saae paa hende. Hvad er det? Taarer, Sindsbevægelser, Glæde og Behrejdelse? Hun er bleg, lidt mere mager end ellers, har røde Øjne . . .

„Saaledes at forstaa! Allerede!“ tænkte Alexander: — „Jeg ventede det ikke saa hurtig!“ Derpaa gav han sig til at le ganske højt.

— Hvorfor, siger De. Hør . . . vedblev hun. Der lyuede som en Art Beslutning i hendes Øjne. Hun var aabenbart i Færd med at sige noget meget Vigtigt, men i dette Øjeblik kom hendes Fader hen til dem: — Lad det være til imorgen, sagde hun: — jeg maa tale med Dem imorgen: idag kan jeg ikke: mit Hjerte er altfor fuldt . . . Kommer De imorgen? Ja, hører De? De glemmer os ikke? De vil ikke forstøde os? . . . Hermed løb hun bort uden at vente paa Svaret. Faderen saae opmærksomt paa hende, derefter paa Abdujeff, men sagde ikke Noget. Alexander fulgte hende tavst med Øjnene. Det var, som om han baade beklagede og ærgrede sig over sig selv, fordi han saaledes ubemærket havde bragt hende i denne Tilstand; Blodet foer ham til Hovedet og ikke til Hjertet.

„Hun elsker mig,“ tænkte Alexander, da han fjørte hjem. — „Min Gud, hvor det er kjædeligt! hvor flot!

Nu kan man da heller ikke engang komme her mere, og her bider det netop saa godt . . . hvor det er ærgerligt!

Imidlertid lod det til, at han af en eller anden Grund slet ikke var utilfreds dermed; han blev munter og passiarede uafbrudt med Koftjakóff.

Den tjenstfærdige Indbildningskraft tegnede ham ligesom paa Trods Visas Portræt ligesom i fuld Legemsstørrelse med de prægtige Skuldre, den slanke Figur, den lille Fod ikke at forglemme. Der rørte sig en sølsom Følelse hos ham, der løb atter en Skjelven over Legemet, men den naaede ikke til Sjælen og døde hen igjen. Han undersøgte denne Følelse lige fra Begyndelsen til Enden: „Dyr!“ mumlede han for sig selv: — „det er saadan en Tanke, som ruger i Hovedet paa Dig . . . ah! nøgne Skuldre, Figur, en lille Fod . . . At benytte sig af Tillidsfuldhed og Mangel paa Erfaring . . . at bedrage . . . Og naar man har bedraget, hvad saa? Den samme Kjedsomhed, maaste ovenikjøbet Samvittighedsnag og hvorfor? . . . Nej, nej! Jeg vil ikke lade det komme saa vidt med mig, og heller ikke føre hende paa Gled . . . Jeg føler tilstrækkelig Sjælsrenhed og Noblesse i Følelsen . . . Jeg vil ikke falde selv — og heller ikke forlede hende.

Lisa ventede ham hele Dagen, skjælvede af Fornøjelse, men siden trak Hjertet sig sammen; hun blev bange, uden selv at vide hvorfor, faldt i sørgelige Tanker og ønskede næsten, at Alexander vilde blive borte. Da den fastsatte Time kom, og Alexander endnu ikke viste sig, gik hendes Utaalmodighed over til en tung og sørgmodig Stemning. Med den sidste Solstraale sluffedes ethvert Haab; hun gav sig til at græde. Næste Dag

levede hun op igjen, var igjen munter fra Morgenstunden af, men henimod Aften begyndte Hjertet at svulme og knuges endnu stærkere af Frygt og Haab. Det Samme gjentog sig tredie og fjerde Dagen. Men Haabet drog hende stadig ned til Bredden, og saasnart der blot i det Fjerne viste sig en Baad eller to mennefskelige Skygger paa Bredden, begyndte hun at skjælve og var nærved at forgaa under Vægten af den glade Forventning. Men naar hun da saae, at det ikke var dem, der sad i Baaden og at det ikke var deres Skygger, lod hun atter tungsindig Hovedet synke ned imod Brystet . . . I næste Djeblig tilhviſtede det bedrageriske Haab hende imidlertid en beroligende Grund til Forsinkelse, og Hjertet bankede igjen af Forventning. Men Alexander trak det ud, som det kunde være med Forsæt. Endelig, da hun halvt fyg, med Haabløshed i Hjertet, en Dag sad paa sin Plads under Træet, hørte hun pludselig en Raslen: hun saae op og skjælvede af glad Forstrækkelse: foran hende stod Alexander med Armene korsede over Brystet. Med Glædestaarer rakte hun ham Haanden og var længe ude af Stand til at komme til sig selv igjen. Han tog hendes Haand og saae hende ligeledes med Sindsbevægelse stivt i Øjnene.

— De er bleven mager! sagde han sagte: De lider? Hun sukkede.

— Hvor det er længe siden, De har været her! sagde hun.

— Ventede De mig da?

— Jeg? svarede hun levende: — O, dersom De vidste! . . . Hun endte Svaret med at trykke hans Hænder fast i sine.

— Og jeg kom for at tage Afsked med Dem! sagde

han, idet han standsede for at se, hvad Virkning det vilde gjøre paa hende.

Hun saae paa ham med et Udtryk af Forskrækkelse og Bantro.

— Det er ikke sandt! sagde hun.

— Jo! svarede han.

— Hør mig! tog hun pludselig tilorde, idet hun saae sig frygtsomt om til alle Sider: — Rejs ikke, for Guds Skyld, rejs ikke! jeg vil betro Dem Noget . . . Her kan Papa se os fra Vinduet: lad os gaa ind i vor Have, i Lysthuset . . . det vender ud til Marken; jeg skal vise Dem Bejen.

De gif. Alexander saae uafbrudt paa hendes Skuldre, hendes slanke Figur og folte en feberagtig Gysen.

„Hvad er der saa i det,“ tænkte han, medens han fulgte hende: — „at jeg gaar med? Jeg vil bare se . . . hvorledes der ser ud i Lysthuset hos dem . . . Hendes Fader har jo indbudt mig, saa jeg kunde gaa aabent og ligefremt . . . men det være langt fra mig at lade mig friste; det beviser jeg jo ved at komme for blot at sige, at jeg rejser . . . skjøndt der ikke er tale om nogen Rejse! — Nej, Dæmon, mig skal Du ikke forføre!“ Men her var det ligesom den lille Trolld i Kryloff's Fabel, som kommer frem bagved Ovnen hos Eremiten, ogsaa hvifsede til ham: „Men hvorfor kom Du for at sige det? Det var slet ikke nødvendigt; Du skulde blot ikke have vist Dig, saa vilde Du være glemt om to Uger.“ Men Alexander fandt, at han optraadte ædelst ved selv at møde til Selvfornegtelsens Stordaad og kjæmpe Ansigt til Ansigt med Fristelsen. Den første Trofæ af hans Sejr over sig selv var et Kys, som han røvede fra Pija, derefter lagde han sin Arm om hendes Liv og

sagde: at han ikke rejste nogen Steder, men at det var et Paafund af ham for at prøve hende og forvisse sig om, at hun virkelig elskede ham. For at sætte Kronen paa sin Sejr, lovede han hende tilsidst at indfinde sig igjen i Lysthuset Dagen efter paa det samme Klokkeslet. Paa Vejen hjem overvejede han sin Handlemaade og folte afvejlende baade Kulde og Hede. Han blev greben af Forsærdelse og vilde neppe tro sig selv. Endelig besluttede han, ikke at komme imorgen — og mødte for den fastsatte Tid.

Det var i August Maaned. Tusmørket var begyndt at falde paa. Alexander havde lovet at komme Klokken ni og kom Klokken otte alene og uden Snorer. Som en Tyv sneg han sig hen til Lysthuset, medens han snart faae sig frygtsomt om, snart løb over Hals og Hoved. Men der var Nogen, som kom ham i Forkjøbet. Denne løb ogsaa skyndsomt og aandeløst ind i Lysthuset og satte sig i Sofaen i et mørkt Hjørne.

Det lod næsten til, at man bevogtede Alexander. Han aabnede Døren sagte i stærk Sindsbevægelse, gik paa Taaspidserne hen til Sofaen og tog En ved Haanden, — det var Lisas Fader. Det gav et Sæt i Alexander, han sprang op og vilde løbe, men den Gamle greb ham i Skjødets og tvang ham til at sætte sig ved Siden af sig i Sofaen.

— Hvorledes gaar det til, lille Ven, at De kommer her? spurgte han.

— Jeg kom . . . efter Fisk . . . mumlede Alexander, næsten uden at bevæge Læberne. Tænderne klappede i Munden paa ham. Den Gamle var slet ikke saa skrækkelig, men som enhver Tyv, der bliver greben

paa ferie Gjerning, rystede Alexander, som om han havde Feber.

— Efter Fjiff! gjentog den Gamle spottende: — De kjenner nok Ordsproget: „I rørte Bænder er godt at fiske“? Jeg har længe holdt Dje med Dem, og nu har jeg endelig lært Dem at kjennde; min Lise kjenner jeg, fra hun laa i Svøbet: hun er god og tillidsfuld; men De, De er en farlig Slynge!

Alexander vilde rejse sig op, men den Gamle holdt ham tilbage ved Haanden.

— Ja lille Ven, bliv ikke vred! De gav den Ulykkelige og undgik Lise paa Skramt, De vakte hendes Tilbøjelighed, forsikrede Dem derom og vilde benytte Dem af Lejligheden . . . Var det smukt? Hvad skal man kalde Dem?

— Jeg sværger Dem ved min Vre, jeg har ikke forudset Følgerne . . . sagde Alexander i en Tone af den dybeste Overbevisning: — Jeg vilde ikke . . .

Den Gamle tav et Øjeblik.

— Det kan ogsaa være! sagde han: — Maaſke er det ikke af Kjærlighed, men blot i Mangel af anden Betsjæftigelse, at De har gjort den arme Pige or i Svøbet, uden selv at vide, hvad det vilde føre til. Lykkes det, — var det godt, hvis ikke — gjorde det heller ikke Noget. Saadanne Fyre er der mange af i Petersborg . . . Ved De, hvorledes man behandler den Slags Kavalerer?

Alexander sad og saae ned for sig. Han havde ikke Mod til at forsvare sig.

— I Begyndelsen havde jeg bedre Tanker om Dem; men jeg tog fejl, storlig fejl! Hvor godt De forstod at give den Stilsfærdige! Gudsfelov, at jeg kom

efter det i Tide . . . Hør mig: her er ingen Tid at spille; det taabelige Pigebarn, skal man se, kommer snart til Stævnemødet. Jeg holdt Dje med Dem igaar. Hun maa ikke se os sammen. De gaar og vender naturligvis aldrig mere tilbage; hun vil tænke, at De har be-
draget hende, og det vil tjene hende som en Lære. Men
sørg kun for, ikke at vise Dem her mere; find Dem et
andet Sted for Deres Sisleri, ellers . . . skal jeg give
Dem en mindre venlig Afsted . . . Det er Deres Lykke,
at Lisa endnu kan se mig lige i Djnene; jeg har påsjet
paa hende hele Dagen . . . ellers skulde De ikke komme
herfra paa den Maade . . . Farvel!

Alexander vilde have sagt Noget, men den Gamle
aabnede Døren og stødte ham næsten ud af den.

I hvilken Tilstand Alexander gik bort, — kan
Læseren domme om, hvis han ikke skulde genere sig for
blot et Øjeblik at sætte sig i hans Sted. Min Helt
brast endog saa i Graad: det var Taarer af Skam, ra-
sende Forbitrelse paa sig selv, Fortvivlelse . . .

„Hvorfor lever jeg?“ sagde han højt: — „Hvad
er det for et modbydeligt, dræbende Liv! Og jeg, jeg
. . . Nej, dersom jeg ikke havde Kraft nok til at modstaa
Forsførelsen . . . saa har jeg idetmindste Mod til at
ende denne unyttige, stjændige Tilværelse . . .“

Han gik med hurtige Skridt ned til Strømmen.
Den var sort. Der løb nogle lange, phantastiske og
vanskabte Skygger hen over Bølgerne. Bredden, som
Alexander stod paa, var lav og grundet.

— Her kan man ikke engang dø! sagde han for-
agtelig, gik henimod Broen og saae ned i Vandet.
Han tog i Tankerne Afsted med Livet, sendte mangt et

Suk til sin Moder, velsignede Tanten og tilgav endogsaa Nådinka. Der faldt Taarer ned over hans Kinder. Han bedækkede Ansigtet med sine Hænder . . . Det er uvidt, hvad han vilde have gjort, da Broen med Et begyndte at ghyge under hans Fødder; han saae op: Gud! han stod ved Randen af en Afgrund, Graven gabede foran ham: Halvdelen af Broen var gaaet løs og svømmede bort . . . der gik Bramme igjennem; endnu et Øjeblik — og Farvel! Han samlede alle sine Kræfter og gjorde et fortvivlet Spring . . . til den anden Side. Der stod han stille, trak Vejret og greb sig med Haaenden til Hjertet.

— Hvad, blev De bange Herre? spurgte Brovægteren.

— Det tror jeg, min Fa'er! det var ikke langt fra, jeg var falden ned i Midten! svarede Alexander med bævende Stemme.

— Vor Herre bevares! Der kan snart ske en Ulykke! sagde Brovægteren, idet han gabede: — Forrige Sommer var der en Baadfører, som faldt i.

Alexander gik hjem, medens han stadig holdt Haaenden paa Hjertet. Af og til saae han tilbage paa Floden og paa den aabnede Bro, ryttede, vendte sig strax om og fordoblede sine Skridt.

Imidlertid klædte Lissa sig koldt paa, tog hverken Faderen eller Barnepigens med sig, og sad hver Aften under Træet til Natten faldt paa.

De mørke Aftener begyndte. Hun ventede bestandig; men de to Venner lod sig hverken høre eller se.

Efteraaaret kom. De gule Blade faldt af Træerne og laa højt paa Bredderne. Grønsværet faldede; Strømmen antog et blyfarvet Skjær; Himlen var stadig

graa, og der blæste en kold Vind med en let Støvregn. Saavel Strømmen, som dens Bredder laa øde: der lød ingen muntre Sange mere, ingen Latter, de klangfulde Stemmer forstummede paa Bredderne; Baade og Pramme ophørte at gaa frem og tilbage. Ikke et eneste Insekt hummede i Græsset, ikke en Fugl kvadrede i Træet; kun Alsker og Krager sænkede Mismod over Sjælen med deres Skrig; Fjstene bed heller ikke mere.

Men Lissa ventede stadig: hun maatte absolut tale med Alexander og „aabenbare ham sin Hemmelighed“. Hun sad stadig paa Bænken under Træet. Hun var bleven mager; hendes Djne var lidt indfaldne, og der var bundet et Tørklæde om hendes Kinder. Saaledes traf Faderen hende en Dag.

— Kom, nu kan det være nok med at sidde her, sagde han med en sur Mine og rystende af Kulde: — Se kun, Dine Hænder er blaa; Du er ganske forfrosen. Lissa! hører Du? Lad os gaa.

— Hvorhen?

— Hjem: vi flytter til Byen idag.

— Hvorfor? spurgte hun forundret.

— Hvorfor! Efteraaret staar for Døren; vi er de Gnefte, som er blevne tilbage paa Landet.

— Ak, Gud! sagde hun: — Her maa ogsaa være rart om Vinteren: lad os blive.

— Det var ogsaa et Indfald! Lad os nu gaa!

— Vent! sagde hun med bedende Stemme: — Der vil endnu komme smukke Dage.

— Hør! sagde Faderen alvorlig, idet han klappede hende paa kinden og pegede paa det Sted, hvor Bennerne havde fiskeet: — De kommer ikke igjen . . .

— Ikke igjen! gjentog hun med en sørgmodig spørgende Stemme, hvorpaa hun tog Faderen under Armen og gik langsomt hjem med bøjet Hoved, medens hun af og til saae sig tilbage.

Men Abdujeff og Kostjakóff fiskede allerede for længe siden paa et Sted, som laa i en ganske modsat Retning.

V.

Lidt efter lidt lykkedes det Alexander at glemme baade Lisa og den ubehagelige Scene med hendes Fader. Han blev igjen rolig, endogsaa munter og lo tidt hjertelig ad Kostjakoffs drøje Vittigheder. Dette Menneskes Blik paa Livet morede ham. De lagde endogsaa Planer til at rejse længere bort og paa Bredden af en Flod, som var rig paa Fisk, bygge en Hytte, hvori de kunde henleve Resten af deres Dage. Alexander's Sjæl begyndte igjen at drukne i den materielle Verdens tarvelige Begrebers Dynd, men Skjæbnen vaagede, og det lykkedes ham ikke at drukne helt og holdent i dette Dynd.

I Efteraaret modtog han en Billet fra sin Tante, i hvilken hun paa det Indstændigste bad ham om at ledsage sig til en Concert, da Onklen ikke var rigtig rask. Der var kommen en vis Artist til Byen, en europæisk Berømt.

— Hvad, til en Concert! sagde Alexander i stærk Bevægelse: — Til en Concert: igjen i Mængden, vække det Forbigangne, støde sammen med Folk, gaa ind i deres Interesser, se Andres Vanstabsbed og forevise sin egen: og hvorfor? Har jeg ikke haft nok af Skændsel . . . Nej, jeg gaaer ikke.

— Man skal se, det koster ovenikjøbet en fem Rubler, bemærkede Kostjakoff, som netop var tilstede.

— Billetten koster femten Rubler, sagde Alexander: — men jeg gav gjerne halvtreds for at slippe fri.

— Femten Rubler! raabte Kostjakoff og slog ud med Armene: — Saadan en Tyveknekt! Antichrist! De kommer blot hertil for at snyde os og trække Penge ud af Landet! Gaa ikke derhen, Alexander Fjodoritsch. Hvis det endda var en eller anden Gjenstand, som man kunde tage hjem og stille paa sit Bord eller Noget, man kunde spise. Men her skal man bare høre, og — er De ikke saa god at rykke ud med femten Rubler! For femten Rubler kan man kjøbe et Føl.

— Undertiden betaler man dyrere endnu blot for at gjøre sig en behagelig Aften, sagde Alexander.

— Gjøre sig en behagelig Aften! Beed De hvad: lad os gaa i Badstuen. Hver Gang jeg kjeder mig, saa gaar jeg derhen. Man kommer Klokken sex og gaar Klokken tolv. Man baade varmer sig og plejer sin Krop, og undertiden kan man stifte saadan et rigtig rart Bekjendtskab. Snart kommer der en Kirkens Mand, snart en Kjøbmand eller en Officer: og saa taler man om Handelen eller om Verdens Undergang . . . og har slet ingen Lyst til at gaa igjen! Og det Hele koster femten Koppek.

Alexander gik dog. Han iførte sig med et Suk sin Kjole fra ifjor, som han ikke længe havde haft fremme, og tog hvide Handsker paa.

— Handskerne koster fem Rubler, det er tyve Rubler i Alt! beregnede Kostjakoff, som var tilstede ved Alexanders Toilette: — Tyve Rubler paa een

Aften --- blot for at høre! Saa maatte man da heller gaa hen paa Balkins Beværtning: der er et Orgel, som har kostet ti Tusind. Man spiser og drikker og saa har man Taffelmusik i Tilgift.

Alexander var rent afvænt med at klæde sig ordentlig paa. Om Formiddagen gik han til Rancelliet i en beskvem dagligdags Uniform, og om Aftenen trak han i en gammel Frakke eller Paletot. Kjolen generede ham. Her var den for snever, der var den for kort, og hans Hals havde det altfor hedt i det Atlaskes Tørklæde.

Tanten kom ham venlig imøde og takkede ham, fordi han for hendes Skyld havde kunnet overvinde sig til at forlade sit Eneboer-Liv, men talte ikke et Ord om hans Levemaade og Beskæftigelser. Efter at have fundet Lisavetta Alexandrovna's Plads i Salen, hældede Adujeff sig til en Pille i Lø af en skulderbred Musik-løve og begyndte at kjede sig. Han gabede saa smaat i Haanden, men havde endnu ikke faaet luffet Munden, før der lød en øredøvende Haandklappen, hvormed man modtog Kunstneren. Alexander saae ikke en Gang paa ham. Introductionen begyndte. Efter nogle Minuters Forløb begyndte Orkestret at dø hen. Dets sidste Toner fortsattes med en neppe hørlig Overgang af andre, først livlige og muntre som en Grindring om Barndommens Lege: det var, som om man kunde høre den muntre Larm af Barnestemmer; derefter blev Tonerne mere fyldige og mandige; de syntes at udtrykke Ungdommens Sorgløshed, dens Kjæthed, Formaal af Liv og Kræfter. Saa lød de igjen langsomme og sagte, som om de kunde udtrykke Kjærlighedens omme Udgydelser, en hjertelig Samtale, og idet de sagtnedes lidt efter lidt, gik de over i en lidenskabelig Hvijsen, som ube-

mærket forstummede . . . Men Mængden hørte endnu efter. Ingen vovede at røre sig. Menneſſe-Maſſen ſad aandeloſ og tavſ. Tilſidſt lød der et eenſtemmigt „Ha!“, og der gik en Mumlén gjennem Salén. Mængden vilde lige til at røre ſig; men da vaagnede Tonerne paany i et Crescendo, udgjøde ſig i en rivende Stróm, ſom pludſelig ſtyrtede ned i tuſinde ſmaa Vandfald, der ſprang lyſtig aſted og trængte ſig imellem hverandre. Skínſhygens Vebrejdelſer, Vidénſkabens Raſeri ſyntes at brúſe og koge i dem, Dret fik ikke Tid til at fange dem, — og pludſelig afbrødes de, ligesom Inſtrumentet havde udtómt alle ſine Kræfter og Toner. Snart lød det igjen, ſom der under Buen løsrev ſig en dump og afbrudt Stónnen, ſnart hórtes der grædende og bønſaldende Toner, og det Hele endte med et ſmerteligt, vedholdende Suk. Hjertet blódté: det var ſom Tonerne ſang om bedragen Elſkov og om en haabloſ Kummer. Alle den menneſkelige Sjæls Lidelſer og Sorger hórte man i dem. Alexander bævede. Han løſtede Hovedet og ſaae igjennem Taarer over Skulderen paa ſin Nabo. Den indfaldne Tydſker ſtod bøjet over ſit Inſtrument lige over for Mængden, ſom var undergíven hans Herſfermagt. Han endte og aſtørrede ligeghyldig Pande og Hænder i ſit Lommelórklæde. Der lød en forfærdelig Raaben og Applauſ i Salén. Og pludſelig kom Touren til Kunſtneren, at bøje ſig for Mængden og takke den med ydmýg Buſken og Skráben.

„Ogſaa han bøjer ſig for den“, tænkte Alexander med et ængſteligt Blik paa denne tuſindhovedede Hydra: „han, ſom ſtaar ſaa højt over den!“ . . .

Kunſtneren løſtede Buen, og i et Øjeblik var Alt ſtílle. Den bølgende Maſſe formede ſig igjen til et

eneste, ubevægeligt Legeme. Der lod andre, mægtige og højtidelige Toner, som fik Tilhørerne til at rette Ryggen, løfte Hovedet og stifke Næsen i Vejret, som vakte Stolthed i Hjertet og fødte Drømme om Hæder. Orkestret begyndte dumpt at gjentage ligesom den fjerne Larm af Mængden, af et Folke-Opør. Alexander blegnede og lod Hovedet synke. Det var, som om disse Toner fortalte ham det Forbigangne, hele hans Liv, som havde været saa bittert og fuldt af Skuffelser.

— Se blot, hvad han der har for en Mine! sagde En og pegede paa Alexander: — Jeg forstaar ikke, hvor det er muligt at give sig saaledes hen: jeg har dog hørt Paganini, men det bragte ikke en Mine i mit Ansigt til at forandre sig.

Alexander forbandede saavel Tantens Indbydelse som Kunstneren, men dog især Skæbnen, som ikke lod ham have No til at glemme.

„Og hvorfor? I hvilken Hensigt?“ tænkte han: — „Hvad vil den mig? Hvorfor erindre mig om min Afmagt, om en spildt Fortid, som jeg ikke kan kalde tilbage?“

Efter at have ledsaget Tanten til hendes Bolig, vilde han have kjørt hjem, men hun holdt ham tilbage.

— Gaar De virkelig ikke med indenfor? spurgte hun bebrejdende.

— Nej.

— Men hvorfor?

— Det er saa sent nu; jeg vil heller komme igjen en anden Gang.

— Og det kan De afflaa mig?

— Dem mere end nogen Anden.

— Hvorledes det?

— Det er en vidtloftig Historie. Farvel!

— Kun en halv Time, Alexander, hører De? ikke mere. Dersom De afflaar det, saa betyder det, at De aldrig har havt det mindste Venstab for mig. — Hun bad saa inderlig, saa overtalende, at Alexander ikke havde Hjerte til at sige Nej, og han fulgte efter hende med højet Hoved. Peter Ivanitsch var alene i sit Arbejdsværelse.

— Har jeg virkelig ikke fortjent andet af Dem, Alexander, end Ringeagt? spurgte Lisavetta Alexandrovna, efter at have taget Plads tillige med ham ved Kammen.

— De tager fejl: det er ikke Ringeagt, svarede han.

— Hvad betyder det da? Hvad skal man kalde det: saa tidt og ofte, som jeg har skrevet til Dem og indbudt Dem, kom De dog ikke, og tilsidst har De ophørt med at svare paa mine Billetter.

— Det er ikke Ringeagt.

— Hvad er det da?

— Ingenting! sagde Alexander og sukede; — Farvel, ma tante!

— Vent dog! Hvad har jeg gjort Dem? Hvad fejler Dem, Alexander? Hvorfor er De saaledes? Hvorfor er De bleven ligegyldig for Alt, gaar ingen Steder og søger Selskab, som ikke passer sig for Dem?

— Hvorfor, ma tante? Fordi denne Levevis behager mig; det er saa rart at føre et roligt Liv; det passer sig netop for mig . . .

— For Dem? De skulde finde Gode for Anden og Hjertet i et saadant Liv, med saadanne Følelser?

Alexander nikkede med Hovedet.

Saadan gaar det! II.

— De forstiller Dem, Alexander. Der maa være Noget, som nager Dem stærkt; men De vil ikke ud med Sprøget. Før vidste De dog, hvem De kunde betro Deres Sorg; De vidste, at De bestandig vilde finde Trøst eller i det mindste Medfølelse: har De maaske Ingen mere nu?

— Nej!

— De tror Ingen?

— Ingen.

— Tænk De maaske ikke undertiden paa Deres Moder . . . paa hendes Kjærlighed til Dem . . . hendes Omhed? . . . Er det virkelig ikke falden Dem ind, at der maaske ogsaa her er En, som holder af Dem, om end ikke saaledes som hun, saa dog idetmindste som en Søster eller, endnu mere, som en Veninde?

— Farvel, ma tante! sagde han.

— Farvel, Alexander: jeg holder Dem ikke mere tilbage! svarede Tanten. Taarerne stod hende i Øjnene.

Alexander havde taget sin Hat, men lagde den fra sig og saae paa Lisabetta Alexandrovna.

— Nej, jeg kan ikke løbe fra Dem: det har jeg ikke Kraft til! sagde han: -- Hvad er det, De gjør ved mig!

— Vær igjen den fordums Alexander, om end kun for et Øjeblik. Fortæl, betro mig Alt . . .

— Ja, jeg kan ikke tie over for Dem: jeg vil sige Dem alt, hvad jeg har paa Hjertet. De spørger, hvorfor jeg skjuler mig for Folk, hvorfor jeg er ligegyldig for Alt, hvorfor jeg ikke engang besøger Dem? . . . hvorfor? Veed De, at Livet forlængst er bleven mig modbydeligt, og at jeg derfor har valgt mig en saadan Til-

værelse, hvor jeg kunde mærke mindre til det. Jeg vil Intet, jeg søger Intet uden No, Sjælens Sovn. Jeg har prøvet al Livets Tomhed og Intetsfigenhed og foragter det dybt. Den, som har levet og brugt sin Forstand, kan ikke Andet, end foragte Menne-
skene i sit Indre. Jeg er led og kjed af al den travle Virksomhed, alle disse Betsymringer og Udspreddelser. Jeg higer ikke efter Noget, jeg har intet Maal, fordi, hvad man end lader sig ribe hen af, saa viser det sig dog, naar man har opnaaet det, at det Hele var et Blendværk. Glædens Tid er forbi for mig, jeg er kold for den. I den dannede Verden, sammen med Folk føler jeg denne Tvedragt med Livet stærkere, men alene med mig selv, fjernt fra Mængden, er jeg bleven til en Træmand, og det er mig det Samme, hvad der saa foregaar i denne Sovn, — jeg mærker hverken Noget til Folk eller til mig selv. Jeg bestiller Ingenting, jeg er fri for at se, baade hvad Andre og hvad jeg selv gjør, — og jeg er rolig. Jeg er lige glad: Lykken er ikke til, og Ulykken tuder mig ikke Ørene fulde . . .

— Det er skrækkeligt, Alexander, sagde Tanten: — i den Alder at være bleven saa kold for Alt . . .

— Hvorledes kan det forundre Dem? Gaa for et Øjeblik udenfor den snevre Horizont, som holder Dem indespærret og se paa Livet, paa Verdenen: hvad er det for Noget? Det, som igaar var stort, er ubetydeligt idag; det, man vilde igaar, vil man ikke idag, igaar var man Ven, idag er man Fjende. Er det Umagen værd at anstrenge sig for Noget, at elske, søge Hengivenhed, skjændes, forsones — med eet Ord: leve? Er det ikke bedre, at lade Manden og Hjertet sove? Jeg sover ogsaa, men derfor gaar jeg heller ingen Steder og

mindst til Dem . . . Jeg vilde være falden helt i Dvale, men De vækker baade Aanden og Hjertet og støder dem igjen ned i Malsstrømmen. Dersom De ønsker, at se mig glad og sund, livlig, endogsaa lykkelig efter Onkels Begreber, — saa lad mig blive der, hvor jeg nu er. Lad disse Sindsbevægelser komme til Ro; lad Sværmerierne saa Ende, lad Forstanden stivne helt og holdent, Hjertet blive til Sten, Djet afvænnedes med Taarer, Læben med Smilet — og da, efter et Aar eller to, vil jeg komme til Dem sig og færdig til hvilken som helst Prøve. Da skal man ikke vække Noget, hvor meget man saa vil anstrenge sig, men nu . . .

Han gjorde en fortviblet Bevægelse.

— Ser De, Alexander, afbrød Tanten levende: — i et Øjeblik er De bleven helt forandret: De har Taarer i Øjnene, De er endnu bestandig den Samme; men saa forstil Dem dog heller ikke, hold ikke Følelsen tilbage, giv den frit Løb . . .

— Til hvad Nytte? Jeg bliver ikke bedre derfor, men vil blot pine mig saa meget desto mere. Denne Aften har tilintetgjort mig i mine egne Øjne. Jeg forstod klart, at jeg ikke har Ret til at give Noget Skylden for min Sorg. Jeg har selv fordærvet mit Liv. Jeg drømte om Hæder, Gud maa vide, med hvad Ret, og forsømte mit Arbejde; jeg har fordærvet min beskædne Lod, og nu er det for sent at hjælpe paa det Forbigangne! Jeg flyede for Mængden, jeg foragtede den; og denne Tydsker med hans dybe, stærke Sjæl og poetiske Natur siger sig ikke løs fra Verden og løber ikke for Mængden: han er stolt af dens Haandklap. Han forstaar, at han er en neppe mærkelig Ring i Menneskehedens uendelige Kæde; han kjender ogsaa det

Hele ligesom jeg: han er fortrolig med Lidelse. Hørte De, hvorledes han fortalte hele Livet i Toner, dets Glæder og Sorger, Sjælens Lykke og Kummer? Han har forstaaet Livet. Hvor ubethdelig, intetsigende jeg paa een Gang følte mig idag i mine egne Dine med mine Sorger og Lidelser! Han vakte mig til en bitter Erkjendelse af, at jeg er stolt — og asmægtig . . . O, hvorfor indbød De mig! Farvel! lad mig gaa . . .

— Hvad har jeg da forbrudt, Alexander? Skulde jeg virkelig kunne have vakt en bitter Følelse hos Dem — jeg?

— Det er netop Ulykken! Deres gode, englelige Ansigt, ma tante, Deres milde Tale, venlige Haandtryk, — alt Dette forvirrer mig, rører mig: jeg faar Lykt til at græde, jeg vil igjen leve, anstrenge mig . . . men til hvad Nytte?

— Hvorledes? Bliv hos os for bestandig, og hvis De blot anser mig for at være en Smule værdig til Deres Venstreb, saa vil De sikkert ogsaa finde Trøst hos en Anden; jeg er ikke den Eneste . . . man vil vide at skatte Dem.

— Ja! De tænker, at Dette altid vil trøste mig? De tænker, at jeg tror paa denne øjeblikkelige Rørelse? De er virkelig 'en Kvinde i Ordets bedste Forstand; De er skabt til at gjøre en Mand glad og lykkelig; men kan man ogsaa forlade sig paa denne Lykke? Kan man ogsaa svare for, at den er varig, at ikke Skæbnen idag eller imorgen vender op og ned paa dette lykkelige Liv, — det er Spørgsmaalet! Kan man overhovedet tro Noget som helst eller noget Menneske, ja blot sig selv? Er det ikke bedre at leve uden alle Haab og Sinds-

bevægelser, ikke vente Noget, ikke søge Glæden og faaledes slippe for at begræde Tabet?

— De kan ikke undgaa Deres Skjæbne, Alexander; den vil ogsaa forfølge Dem, hvor De nu er.

— Det er sandt; men der vil Skjæbnen kun ikke faa Noget at more sig over; det bliver snarere mig, som vil more mig over den, naar det viser sig, hvad det Hele drejer sig om: snart, at Fisken river sig løs af Krogen, naar man allerede har rakt Haanden ud efter den, eller det bliver Regnvejr, naar man har belabet sig paa at tage udenfor Byen, eller Vejret er godt, men man har ingen Lyft . . . Er det ikke komisk?

Lisavetta Alexandrovna vidste ikke mere, hvad hun skulde indvende.

— De gifter Dem . . . De vil komme til at elske . . . sagde hun usikkert.

— Gifte mig? Det manglede blot! Antager De virkelig, at jeg vil betro min Lykke til en Kvinde, selv om jeg ogsaa blev forelsket, hvad der heller ikke er muligt. Eller antager De virkelig, at jeg vilde paatage mig at gjøre en Kvinde lykkelig? Nej, jeg veed, at vi bedrager hinanden og bedrager os selv. Onkel Peter Zvanitsch og Erfaringen har lært mig . . .

— Peter Zvanitsch! ja han har megen Skyld! sagde Lisavetta Alexandrovna med et Suk: — Men De havde Ret til ikke at høre paa ham . . . og saa havde De nu været lykkelig i Ægteskabet . . .

— Ja, paa Landet, naturligvis; men nu . . . nej, ma tante, Ægteskabet er ikke Noget for mig. Jeg kan ikke forstille mig nu, naar jeg ikke elsker mere og har ophørt at være lykkelig. Jeg kan heller ikke undlade at lægge Mærke til, at min Hustru forstiller sig; saa vil vi

Begge spille Komedie med hinanden som . . . for Exempel, De og Dufel . . .

— Vi? spurgte Lisabetta Alexándrovna, baade forundret og forstræffet.

— Ja, De! Lad os høre, er De virkelig saa lykkelig, som De engang drømte om at blive det?

— Hvor falder De paa, at min Mand og jeg skulde spille Komedie med hinanden? Jeg er meget lykkelig . . . om end ikke saaledes, som jeg havde drømt mig det . . . Men jeg er lykkelig paa en anden Maade, mere fornuftig, maaske, mere . . . svarede Lisabetta Alexándrovna forvirret: — Jeg beder Dem, som en Ven, udtal aldrig denne besynderlige Ide for Peter Ivanitsch; han kan tro, den kommer fra mig og bebrejde mig . . .

— Vær De ganske rolig, ma tante, jeg skal ikke sige Noget. Mere fornuftig, siger De? Dersom det ikke var Dem, der talte, skulde man tro, man hørte Dufel selv! Jeg kjenner nok den Lykke, efter hans Methode: den er mere fornuftig, — det er sandt, men er den ogsaa større? For ham er Alt Lykke, Ulykken kjenner han ikke. Gud være med ham! Men mit Liv er udtømt; jeg er træt og kjed af Livet.

De tav Begge. Alexander saae paa sin Hat. Tanten overvejede, hvormed hun endnu skulde holde ham tilbage.

— Men Talentet! sagde hun pludselig med Liv.

— Na, ma tante! Hvor kan det more Dem at have mig tilbedste. De har glemt det russiske Ordsprog: „Man slaar ikke den Faldne“. Jeg har intet Talent, afgjort intet. Jeg har Følelse; jeg var et ungt Brudehoved, som tog Phantasi for Skaberevne og vilde skabe. Jeg fandt fornylig et Par af mine gamle Synder, og

da jeg læste dem igjennem, maatte jeg le af mig selv. Onkel havde Ret, da han tvang mig til at brænde Alt, hvad der var. Ak! dersom jeg kunde faa det Forbigangne tilbage! Jeg vilde have gjort en anderledes Brug deraf!

— Opgiv ikke Haabet til Enden! sagde hun med et Suk: Enhver af os har faaet sit tunge Kors at bære . . .

— Hvem har faaet det Kors? spurgte Peter Ivanitsch, som i det Samme traadte ind i Værelset: — Goddag, Alexander! Er det ogsaa Dig? Peter Ivanitsch gik bøjet og flyttede Benene med Besvær.

— Ikke det, som Du tænker paa, sagde Lisabetta Alexandrovna: — Jeg taler om det tunge Kors, som Alexander maa bære . . .

— Hvad har han nu igjen faaet at bære paa? spurgte Peter Ivanitsch, idet han med den yderste Forsigtighed satte sig i Lænestolen. Na, hvor det gjør ondt! Hvad det dog er for en Plage!

Lisabetta Alexandrovna hjalp ham med at sætte sig tilrette, lagde ham en Pude bag Ryggen og skjød ham en Skammel under Fødderne.

— Hvad fejler Dem, Onkel? spurgte Alexander.

— Du ser, jeg bærer et tungt Kors! Na, mine Lænder! Det kan man kalde for et Kors! Har jeg tjent mig til det paa den Maade? Na, min Gud! . . .

— Hvorfor skal Du ogsaa sidde saameget: Du kjender Klimaet her, sagde Lisabetta Alexandrovna: — Doktoren har beordret Dig til at gaa mere, men nej; hele Formiddagen skriver Du, og om Aftenen spiller Du Kort.

— Skal jeg maaske gaa omkring og gabe paa Gaden og spille Tiden?

— Nu er Du straffet for det.

— Den Slags undgaar man ikke her, dersom man vil bestille Noget. Hvem har ikke Lændesmerter? Det er næsten som en Art Udmærkelses-Tegn for ethvert virksomt Menneske . . . Na! Man kan ikke engang rette Ryggen. Nu, hvad tager Du Dig for, Alexander?

— Det Samme, som før.

— Ah! Saa faar Du heller ikke Lændesmerter. — Det undrer mig virkelig!

— Hvad undrer Du Dig over? Er Du ikke for en Del selv Skyld i, at han er bleven saaledes . . . sagde Lisabetta Alexandrovna.

— Jeg? Jeg skulde have lært ham ikke at bestille Noget?

— Netop Omkel, De har ingen Grund til Forundring, sagde Alexander: — De har hjulpet Omstændighederne meget til at gjøre det ud af mig, som jeg er nu. De viste mig Livet i dets mest affstikkende Røgenhed og i hvilken Alder? Da jeg egentlig kun burde kjende det fra den lyse Side.

— Det vil sige, jeg bestræbte mig for at vise Dig Livet, som det er, for at Du ikke skulde sætte Dig Noget i Hovedet, som ikke er til. Jeg husker nok, hvad Du var for en Pofferss Karl, da Du kom hertil fra Landet: det var dog nødvendigt at vare Dig ad, at man ikke kommer nogen Vej med Det her. Jeg har maaske bevaret Dig for mange Fejltagelser og Dumheder.

— Maaske. Men De glemte, at Mennesket er lykkeligt i sine Vildfarelser, Sværmerier og Forhaabninger; Virkeligheden gjør ikke lykkelig . . .

— Den Mening har Du bragt med Dig ligesaa den asiatiske Grændse: i Europa har man for længe siden ophørt at tro det. Sværmerier er ikke Andet end Legetøj, Bedrag, — det er Altsammen kun Noget for Fruentimmer og Børn; men en Mand maa forstaa Sagen, som den er. Det mener Du maaske, er værre end at lade sig bedrage?

— Ja, Dufel, sig, hvad De vil; men Lykken er dannet af Illusioner, Forhaabninger, Tillid til Folk og Sikkerhed i sig selv; dernæst af Kjærlighed og Venstabs . . . Men De lod mig bestandig høre, at Kjærlighed er noget Vaas, en tom Følelse, og at det er let, ja endogsaa bedre, at leve den foruden; at en lidenskabelig Kjærlighed ikke har Stort at betyde, og at Dyrene ikke staar tilbage for os heri, hvad Elegancen angaar . . .

— Du skulde dog huske paa, hvorledes Du vilde elske: Du skrev daarlige Vers og talte skruet, saa Du nær havde kjedet Livet af Din, hvad var det, hun hed . . . Grunje? Er det maaske paa den Maade, at man vinder et Fruentimmer?

— Hvorledes da? spurgte Lisabetta Alexándrovna alvorlig.

— Na, hvor det stikker i Ryggen! stønnede Peter Ivanitsch.

— Senere paastod De, vedblev Alexander: — at der slet ikke gives nogen dybere Tilbøjeligheder, men at Alt kommer af Vanen . . .

Lisabetta Alexándrovna saae paa sin Mand.

— Det vil sige, jeg . . . ser Du, det sagde jeg Dig . . . forat Du . . . skulde . . . au, au, min Ryg!

— Og det sagde De, vedblev Alexander: — til en tyveaars Knos, for hvem Kjærligheden er Alt, hvis

Virksomhed og Stræben kun drejer sig om denne Jø-
 lelse; ved den alene kan han blive reddet eller gaa
 tilgrunde.

— Det er, ligesom Du kunde være født for to
 hundrede Aar tilbage! brummede Peter Ivanitsch: —
 Du skulde have levet under Urte-Czaren!

— De forklarede mig, sagde Alexander: — hele
 Kjærlighedens, Bedragets, Falskhedens, Omskiftelsens
 Theori . . . og hvorfor? jeg vidste alt Det, før jeg be-
 gyndte at elske, og da jeg elskede, analyserede jeg allerede
 Kjærligheden, som en Elev anatomiserer et Legeme under
 Professorens Vejledning og i Stedet for Formernes
 Skjønhed kun ser Muskler, Nerver . . .

— Jeg husker, at det alligevel ikke forhindrede Dig
 i at gaa fra Forstanden af Kjærlighed til denne . . .
 hvad er det hun hedder? . . . Daschenka?

— Ja, men De lod mig ikke bedrage mig selv. Jeg
 vilde i Nádinkas Falskhed have set et ulykkeligt Tilfælde
 og ventet Lykke af Fremtiden; i denne Forventning vilde
 jeg have levet saalænge, til jeg ikke mere havde Brug
 for Kjærlighed; men De var strax ved Haanden med
 Theorierne og viste mig, at det er den alminde-
 lige Tingenes Orden, og femogtyve Aar gammel havde
 jeg allerede tabt al Fortrøstning til Lykken og Livet
 og var bleven ældet i Sjælen. De forfæstede Ven-
 skabet, kaldte ogsaa det for en Vane; selv kaldte De
 Dem, rimeligvis i Spøg, for min bedste Ven, maaske
 af den Grund, at De allerede havde faaet godtgjort, at
 Venstabet ikke er til.

Peter Ivanitsch hørte og gned sig med den ene
 Haand paa Ryggen. Han svarede skjodesløst, som en

Mand, der syntes med et eneste Ord at kunne tilintetgjøre alle de Beskyldninger, man fremførte imod ham.

— Det var ogsaa et rart Begreb, Du havde om Venskab, sagde han: — Du fordrede en lignende Komedie af Din Ven, som man siger, at de to Narre opførte i Oldtiden . . . hvad var det, De hed? Hvor den ene blev tilbage i Pant, medens Vennen rejste for at gjense . . . Hvad skulde det blive til, dersom Alle vilde tænke saaledes? Hele Verden blev jo til en Daarekiste!

— Jeg holdt af Mennesker, vedblev Alexander: — jeg trode paa Folks gode Egenskaber, ansaa dem for Brødre og gif dem imøde med aabne Arme . . .

— Det var ogsaa overordentlig nødvendigt! Jeg huser nok Dine aabne Arme, afbrød Peter Ivanitsch: — Du gjorde mig dengang kjed nok af det.

— Men De viste mig, hvad Folk var værd; istedenfor at vejlede mit Hjerte i dets Tilbøjeligheder, lærte De mig — ikke at føle, men at undersøge, efterse og tage mig iagt for Folk: jeg undersøgte dem og tabte al Kjærlighed til dem.

— Hvem kunde vide det? Det er jo grueligt, som Du er hidsig paa det! Jeg tænkte, det skulde blot gjøre Dig mere overbærende imod Folk. Jeg kjender dem dog, men jeg hader dem ikke . . .

— Hvorledes, har Du da Kjærlighed til Folk? spurgte Lisabetta Alexandrovna.

— Jeg har vænnet mig til dem, svarede han.

— Vænnet Dig til dem, gentog hun monotont.

— Han vilde ogsaa have vænnet sig til dem, sagde Peter Ivanitsch: — dersom han ikke allerede i Forvejen havde været grundig fordærvet af sin Tante paa Landet og gule Blomster; derfor gaar det ogsaa saa smaat med hans Udvikling.

— Dernæst trode jeg paa mig selv, begyndte Alexander igjen: — De godtgjorde mig, at jeg var værre end Andre, og nu hadede jeg ogsaa mig selv.

— Dersom Du overvejede Sagen mere koldblodig, saa vilde Du se, at Du hverken er værre eller bedre end alle Andre, hvad der ogsaa var det, jeg fordrerede af Dig. Saa vilde Du heller ikke have hadet hverken Andre eller Dig selv, men blot mere ligegyldig have baaret over med de menneskelige Daarskaber og været mere opmærksom for Dine egne. Jeg kjenner nu mit eget Værd, jeg ser, at jeg er ikke, som jeg skulde være; men dog, tilstaar jeg, elsker jeg mig selv saare højt.

— Ah! Her elsker Du, her er det ikke Bane! bemærkede Elisabeth Alexandrovna.

— Na, min Ryg! stønnede Peter Ivanitsch.

— Endelig har De med et eneste Slag, fortsatte Alexander, — uden nogensomhelst Forberedelse, uden Skaansel, tilintetgjort min skønneste Drøm: jeg tænkte, at der var en Gnist af poetisk Begavelse i mig; men De beviste mig grusomt, at jeg ikke var kaldet til at være en af det Skjønnes Præster; De rev paa en smertelig Maade denne Splint ud af mit Hjerte og foreslog mig — Arbejde, som var mig modbydeligt. Uden Dem havde jeg skrevet . . .

— Og været kjendt af Publikum som en talentløs Forfatter . . . afbrød Peter Ivanitsch.

— Hvad brød jeg mig om Publikum? Jeg arbejdede blot for mig selv; mine Uheld havde jeg tilskrevet Ondskab, Misundelse og Mangel paa god Villie; jeg var efterhaanden bleven fortrolig med den Tanke, at det ikke var værd at skrive mere, og selv have begyndt

paa noget Andet. Hvor kan Det undre Dem, om jeg efter alle disse Erfaringer tabte Modet?

— Hvad siger Du til Det? spurgte Lisabetta Alex-
androva.

— Hvad skal man vel svare paa saadan noget
Vaas? Det er min Skyld, at Du, dengang Du rejste
hertil, forestillede Dig, at det Hele bestod af gule Blomster,
Kjærlighed og Venstab; at det Eneste, Folk her bestiller,
er, at Nogle skriver Vers og Andre hører paa dem, og
at man kun en sjelden Gang til en Forandring griber
til Prosaen? . . . Jeg beviste Dig, at Mennesket i det
Hele taget overalt og her i Særdeleshed maa arbejde
og det dygtig, til han faar Bærf i Ryggen . . . gule
Blomster er her ikke, men her er Arbejde, Penge, og det
er meget bedre! Det var det, som jeg vilde bevise Dig.
Jeg haabede, at Du tilsidst vilde forstaa, hvad Livet har
at bethyde og navnlig saaledes, som man nu forstaar det.
Du forstod det ogsaa; men da Du saae, at det kun har
lidt af Blomster og Vers, saa forestillede Du Dig Livet
som — en storartet Fejltagelse og mente, naar Du kunde
se det, maatte Du ogsaa have Ret til at kjede Dig.
Andre ser det ikke og lader derfor fem være lige.
Hvorned er Du nu misfornøjet? Hvad mangler Du?
En Anden i Dit Sted, vilde velsigne sin Skjæbne.
Hverken Trang eller Sygdom eller nogen virkelig Sorg
har berørt Dig. Hvad savner Du vel? Er det maaske
Kjærlighed? Har Du ikke faaet Nok af det endnu? Du
har elsket to Gange og været generet. Man svigtede
Dig, og Du gjorde Gjengjæld. Vi blev enige om, at
Du har Venner, som Andre kun sjældent har. De springer
ikke i Vandet for Dig, det er sandt, bestiger ikke Baalet
og er heller ikke Yndere af Omfavnelser. Det er jo dog

i yderste Grad dumt, forstaa dog til syvende og sidst! Men til Gjengjæld finder Du bestandig Raad, Hjælp, Penge, om det skulde være . . . Er det maaske ikke Venner? Med Tiden vil Du gifte Dig, Du har en Karriere for Dig, naar Du blot vil arbejde, og saa kommer ogsaa nok Fortuna. Gjør Alt, ligesom de Andre, saa vil Skæbnen heller ikke gaa Dig forbi: Du kommer nok til Din Ret. Men det er komisk at ville indbilde sig, at man er en stor og usædvanlig Mand, naar man dog ikke er skabt dertil!

— Jeg bebrejder Dem Intet, Onkel, tværtimod, jeg forstaar at statte Deres Hensigter og taffer Dem derfor af Hjertet. Hvad skal man sige, de gif ikke i Opfyldelse. Men saa ret dog heller ikke Bebrejdelser mod mig. Vi har ikke forstaaet hinanden, det er hele vor Ulykke! Hvad der kan tiltale og være godt for Dem, for en Anden og en Tredie — tiltaler ikke mig . . .

— Hvad der kan tiltale mig, en Anden og en Tredie! . . . Er jeg maaske den Eneste, der handler og tænker saaledes, som jeg lærte Dig at tænke og handle? . . . Se Dig omkring: betragt Massen — Hoven, som Du skalder den — ikke den, som bor paa Landet: det vil vare længe, før den kommer saa vidt, men den samtidige, dannede, tænkende og handlende: hvad den vil, og hvad den stræber efter? hvorledes den tænker? Og Du vil saa at se, at det er netop saaledes, som jeg lærte Dig. Hvad har jeg fordret af Dig, — det er jo dog ikke mig, som har opfundet alt Dette.

— Hvem da? spurgte Lisabetta Alekandrovna.

— Tiden.

— Er det da absolut nødvendigt at efterkomme Alt,

hvad Din Tid finder paa? spurgte hun: — Er det Alt sammen afgjort og sandt?

— Afgjort og sandt! sagde Peter Ivanitsch.

— Hvorledes! er det sandt, at man skal tænke mere end føle? Ikke give Hjertet Lust, afholde sig fra at lade Følelsen komme til Udbrud? Ikke give sig hen og ikke tro paa en hjertelig Udgydelse?

— Ja, sagde Peter Ivanitsch.

— Overalt handle efter Methode, tro Folk saa lidt som mulig, anse Alt for upaalideligt og leve udelukkende for sig selv?

— Ja.

— Er det ogsaa afgjort, at Kjærligheden ikke er Hovedsagen i Livet, at man bør holde mere af sit Arbejde end af den Elskede, ikke stole paa Nogens Hengivenhed, tro, at Kjærligheden ender med Kulde, Falskhed eller Bane? At Venstreb er en Bane? Er alt dette sandt?

— Det har altid været sandt, svarede Peter Ivanitsch: — kun vilde man ikke tro det før; men nutildags er det blevet en almindelig bekjendt Sandhed.

— Er det ogsaa afgjort, at man maa undersøge Alt nøje, beregne og overlægge Alt, ikke tillade sig at glemme sig selv, at sværme lidt og lade sig rive hen, selv om det var af et Bedrag, naar det blot kunde gjøre En lykkelig?

— Det er afgjort, fordi det er fornuftigt, sagde Peter Ivanitsch.

— Er det ogsaa sandt, at man skal lade Forstanderen raade, selv overfor dem, som staar Ens Hjerte nærmest?

— Jeg har aldrig havt saa ondt i Ryggen som

nu . . . Na! stønnede Peter Ivanitsch, idet han vred sig i Stolen.

— Det er en god Tid, man kan ikke sige Andet!

— Overmaade god, min Kjære; med Kapricer alene kommer man ingen Vej; overalt maa der være Fornuft, Narisag, Erfaring, Fremskridt, og som en Følge deraf vil man ogsaa have Held med sig. Alt stræber henimod Fuldkommenhed og mod det Gode.

— Der kan maaske være nogen Sandhed i Deres Ord, Onkel, sagde Alexander: — men den trøster mig ikke. Jeg kender Alt efter Deres Methode; jeg ser paa Tingene med Deres Øjne, jeg er en Elev af Deres Skole; men ikke desto mindre finder jeg det kjedeligt, tungt, utaaleligt at leve . . . hvoraf kommer det?

— Af Mangel paa Bane til den nye Tingenes Orden. Du er ikke den Eneste, der er ogsaa Andre, som ikke kan komme med, det er Allesammen „Lidende“. De er virkelig ynkværdige, men hvad er der at gjøre? For en Haandsfuld Folks Skyld kan jo dog ikke den hele Masse blive tilbage. Imod alt Det, hvorfor Du strax har beskyldt mig, sagde Peter Ivanitsch efter en kort Overvejelse: — har jeg een væsentlig Retfærdiggjørelse: huster Du, hvorledes jeg, da Du kom hertil, efter en fem Minuters Samtale med Dig raadede Dig til at rejse hjem igjen? Du vilde ikke høre mig. Hvorfor overfalder Du mig nu? Jeg forudsagde Dig, at Du ikke kunde vænne Dig til den nærværende Tingenes Orden; men Du stolede paa min Vejledning, bad om Raad . . . og talte i høje Toner om Aandens Fremskridt i Samtiden, om Menneskehedens Stræben . . . om en praktisk Retning i Tiden, — og nu sidder Du i det! Jeg kunde dog ikke gaa om Dig fra Morgen til Aften, som Din

Barnepige: hvorfor skulde jeg ogsaa det? Jeg kunde hverken lægge et Tørklæde over Munden paa Dig om Natten for Fluerne eller slaa Kors for Dig. Jeg har sagt Dig, hvad der var det Rigtige at gjøre, fordi Du bad mig derom, men hvad der kom ud deraf, det angaar ikke mig. Du er ikke noget Barn og heller ikke dum, Du kan meget godt dømme selv . . . Men i Stedet for at passe Dit Arbejde, saa jamrer Du Dig snart over et Pigebarns Utroskab, snart over at være skilt fra Din Ven, saa lider Du af Tomhed i Sjælen, saa igjen af altfor megen Jølelse — hvad er det for et Liv! Se engang paa Nutidens Ungdom: hvorledes den syder af aandelig Virksomhed og Energi, hvor let og behændig den forstaar at klare sig fra alt det Baas, som paa vort gamle Sprog hedder „Sjælens Storme“, „Hjertets Sønderknuselse“ . . . og Fanden veed, hvad mere!

— Hvor let Du dømmer! sagde Lisabetta Alexandrovna: — Og det gør Dig ikke ondt for Alexander?

— Nej! Ja, dersom han havde Lænderværk, saa vilde det gjøre mig ondt: det er ikke noget Paasund, ikke en Drøm, ikke Poesi, men en virkelig Ulykke . . . Na!

— Saa lær mig idetmindste, Dufel, hvad jeg nu skal gjøre? Hvorledes vil De, med Deres Forstand, løse denne Opgave?

— Hvad Du skal gjøre? Ja . . . rejse hjem paa Landet.

— Paa Landet? gjentog Lisabetta Alexandrovna:

— Er Du rigtig klog, Peter Ivanitsch? Hvad skal han bestille der?

— Paa Landet! gjentog Alexander; og han og Tanten saae paa Peter Ivanitsch.

— Ja, paa Landet. Der vil Du se Din Moder

igjen og trøste hende; Du søger jo et roligt Liv: her sætter Altting Dig i Bevægelse; men hvor skulde der være mere roligt end der ved Søen, med Din Tante . . . Du skulde virkelig tage afsted! Hvem veed? Maaske vil Du . . . Na!

Han foer med Haanden til Ryggen.

To Uger efter havde Alexander taget sin Afsted og kom for at sige Farvel til sin Onkel og Tante. Tanten og Alexander var sørgmodige og tavse. Lisavetta Alexandrovna havde Taarer i Øjnene. Peter Ivanitsch var som sædvanlig.

— Hverken Karriere eller Fortuna! sagde han, idet han rystede paa Hovedet: — Det var ogsaa Noget at rejse efter! Du har gjort Abujeff's Slægt tilskamme!

— Saa hold dog op, Peter Ivanitsch! sagde Lisavetta Alexandrovna: — Du har gjort En Kjæd af det med Din Karriere!

— Hvorledes, Kjære, i hele otte Aar ikke bestille det allermindste!

— Farvel, Onkel! sagde Alexander: — Jeg takker Dem for Alt, for Alt . . .

— Ingen Aarsag! Farvel, Alexander! Har Du ikke Brug for Penge paa Rejsen?

— Nej, Tak, jeg er forsynet.

— Hvad er dog det, Du siger altid Nej! Det gjør mig tilfidsst gal. Nu, Gud være med Dig!

— Og det gjør Dig ikke ondt at skilles fra ham? sagde Lisavetta Alexandrovna.

— M—m! brummede Peter Ivanitsch: — Jeg . . . er bleven vant til ham. Husk, Alexander, at Du har en Onkel og en Ven — hører Du? Og dersom Du faar Brug for et Embede, en Bestjæftigelse eller det lave

Metal, saa kan Du dristig henvende Dig til mig: Du vil altid forefinde saavel det ene, det andet, som det tredie.

— Og dersom De behøver Deltagelse, sagde Lisavetta Alexandrovna: — Trost i Sorgen, et varmt og trofast Venstreb . . .

— Og hjertelige Udgydelser, tilføjede Peter Ivanitsch.

— . . . saa husk, vedblev Lisavetta Alexandrovna: — at De har en Tante og Veninde.

— Nu, Kjære, det behøver man ikke at være forlegen for paa Landet; sagde Peter Ivanitsch: — der er Alt, hvad man kan ønske: baade Blomster, Kjærlighed, hjertelige Udgydelser, ja, endog saa en Tante.

Alexander var dybt rørt. Han var ikke i Stand til at fremsøre et eneste Ord. Ved Afskeden fra sin Onkel, bredte han Armene ud for at omfavne ham, om end ikke saa levende, som for otte Aar siden. Peter Ivanitsch omfavnede ham ikke, men tog blot begge hans Hænder i sine og trykkede dem mere kraftig end for otte Aar siden. Lisavetta Alexandrovna svømmede i Taarer.

— Ah! det var en Sten fra Hjertet, Gud være lobet! sagde Peter Ivanitsch, da Alexander var rejst: — Det er næsten ogsaa, som om Ryggen var lidt bedre!

— Hvad har han gjort Dig? sagde hans Hustru grædende.

— Hvad? Det var en ren Plage! værre end med Fabrikksfolkene. Naar de faar Nykker, saa sætter man dem i Raskotten; men hvad gør man med ham?

Tanten græd hele Dagen, og da Peter Ivanitsch vilde spise til Middag, sagde man ham, at Maden ikke

var færdig, da Fruen havde lukket sig inde i Kabinettet og ikke vilde tage imod Koffen.

— Igjen Alexander! sagde Peter Ivanitsch: — Hvad det dog er for en Plage med ham!

Han brummede og brummede og tog hen for at spise til Middag i den engelske Klub.

Tidlig den næste Morgen, slæbte Diligencen sig langsomt ud af Byen og førte Alexander Fjodoritsch og Jevsêi med sig.

Alexander stak Hovedet ud af Vognvinduet og bestræbte sig paa enhver Maade for at komme i en elegisk Stemning, hvorefter han i Tankerne blev forløst med en Monolog.

Frisører, Dentister, Modehandlere og rige Folks Huse foer dem forbi. „Farvel!“ sagde han, idet han rystede paa Hovedet og tog sig i sit tynde Haar: „Farvel, Du By for falske Haar og forlorne Tænder, Bat=Ester= ligninger af Naturen, runde Hatte, Byen for høflig Fornemhed, kunstige Følelser og en livløs Tummel! Farvel, I pragtfulde Vigtister for Sjælens dybe, stærke, omme og varme Rørelser! I ti Aar har jeg her staaet Ansigt til Ansigt med Samtidens Liv og med Ryggen til Naturen, og den har vendt sig fra mig: jeg har spildt Kraften til at leve og er bleven gammel i en Alder af niogthve Aar; men der var en Tid . . .“

Her gjorde Diligencen en brat Omdrejning ved Barrieren, Byen skjulte sig for hans Øjne, uden at have hørt Enden paa hans Udgydelser . . .

VI.

Det var en smuk Morgen. Den Læseren velbekjendte So ved Kirkelandsbhyen Gratschach laa stille, medens Overfladen krusedes af en ganske svag Volgegang. Djet pressede sig uvilkaarlig sammen ved det blændende Skjær af Solstraalerne, der funkede i Vandet, som Gnister af Diamanter og Smaragder. Taarepile badede deres Grene i Søen, og paa enkelte Steder var Bredderne bevoxede med Senegræs, hvori der skjulte sig nogle store gule Blomster, som hvilede paa brede Blade, der flød paa Vandet. Der løb undertiden lette Skyer forbi Solen, og da syntes det, som om den pludselig vendte sig bort fra Gratschach: baade Søen, Skoven og Landsbhyen blev formørkede i et Øjeblik; kun det Fjærne laa i et klart Lys. Skyen drager forbi: Søen skinner igjen, og Pilene straalere som det blanke Guld.

Anna Pavlovna har siddet paa Balkonen lige fra Kloffen fem. Hvad har vel kaldt hende ud: er det Solens Opgang, den friske Luft eller Lærkens Sang? Nej! Hun ser uafbrudt hen ad Vejen, som gaar igjennem Skoven. Der kom Agrafena for at bede om en Nøgle. Anna Pavlovna gav hende hele Knippet uden at se paa hende eller vende Djet fra Vejen og spurgte ikke en Gang hvortil. Saa kom Koffen. Hun gav ham en Mængde

Ordrer uden heller at se paa ham. Det var den anden Dag, at der blev lavet Middagsmad til ti Personer. Anna Pavlovna var igjen alene. Pludselig lyfte hendes Øjne; alle hendes Sjæls og Legems Kræfter samlede sig i Blikket: der viste sig noget Sort paa Bejen. Der kommer Nogen kjørende, men saa sagte og langsomt. Na! Det er et Væs, som kjører ned ad Bakken. Anna Pavlovna rynkede Brynene.

„Poffer maa vide, hvad de skal kjøre der for!“ brummede hun: „de kan aldrig kjøre udenom, men skal Allesammen ad den Vej!“

Hun sank igjen misfornøjet ned i Vænestolen og fæstede igjen Blikket i ængstelig Forventning paa Skoven, uden at lægge Mærke til Noget omkring sig. Og der var vel Noget at lægge Mærke til: Dekorationen begyndte at undergaa en Forandring. Middagsluften, der ophevedes af Solstraalerne, blev lummer og besværlig. Der skjulte Solen sig igjen, det blev mørkt. Baade Skoven, de fjerne Landsbyer og Græsset — Alt blev overghydt af en ubestemt, ligesom ildevarslende Farve. Anna Pavlovna kom pludselig til sig selv igjen og saae i Vejret. Gud! Hvad er det? Fra Vesten strakte sig som et levende Uhyre, en sort, uformelig Plet, med et kobberfarvet Skjær paa Kanterne, og bevægede sig hurtig hen imod Landsbyen og Skoven, idet den udbredte sig som et Farumaadelige Vinger til begge Sider. Overalt var der trist i Naturen. Køerne hang med Hovederne, Hestene slog med Halerne, spilede Næseboerne op og knyste, idet de ryttede deres Maner. Støvet under Hovene steg ikke i Vejret, men spredte sig tungt som Sand under Sjulene. Uvejrsfyer nærmede sig truende. Snart rullede en dump Larm i det Fjerne. Alt blev stille, som om der

var noget Usædvanligt i Vente. Hvor var nu disse Fugle blevne af, som fløj saa lystig omkring og sang i Solen? Hvor var nu Insekterne, der summede saa mange- stemmig i Græsset? Alt havde skjult sig og forstummede. Selv sjælløse Gjenstande syntes at dele den ildevarslen- de Forudsølelse. Træerne ophørte med at bugge sig og sno Kvistene i hverandre; de rettede dem i Vejret og højede kun af og til deres Toppe imod hverandre, som om de hvissende gjenfærdig advarede hinanden mod den fore- staaende Fare. I Landsbyen sørgede Alle for at komme hjem i rette Tid. Der indtraadte en gennemgaaende højtidelig Tavshed. Fra Skoven kom som første Bud- bringer en frisk Lustning, der viftede Kølning i Ansigtet paa Vandrerens, susede i Bladene, slog i Forbifarende en Port i til en Bondegård og efter at have fejlet Støvet sammen paa Gaden, døde hen i Buskene. Strax efter kom en stormende Hvirvelvind farende, som langsomt drev en Støvsky foran sig paa Vejen; nu brød den ind i Landsbyen, rev nogle raadne Brædder løs fra Kirken, bar et Straatag afsted, snoede Skjortet om Benene paa en Kone, som gik og bar Vand, og fejede Hænder og Høns ned ad Gaden, idet den blæste dem i Halerne. Vinden lagde sig; det blev stille igen. Alle fik travlt med at skjule sig; kun et dumt Faar havde ingen Anelse om Noget: det stod ligegyldig midt paa Vejen og tyggede Drøv og saae stadig i een Retning, uden at forstaa den almindelige Uro; en Fjer og et Halmstraa laa og snurrede rundt paa Vejen, medens de anstrengte sig for at følge med Vinden. Der faldt et Par store Regndraaber — og paa een Gang begyndte det at lyne. En gammel Mand rejste sig fra Jordsætningen om Huset og førte skyndsomt sine smaa Børnebørn ind i Hytten; en gammel

Kone luffede hurtig Vinduet, idet hun gjorde Korsets Tegn. Tordenen bragede og rullede højtidelig hen i Luften og overdøvede Menneſtens Spektakel. En ſky Heſt rev ſig løs fra Tøjrepælen og ſoer ud i Marken med Tøjret ſlæbende efter ſig; Bonden forfølger den til ingen Nytte. Og imens piſker og ſkyller Regnen ned i Strømme, ſtærkere og ſtærkere mod Tagene og Ruderne. En lille Haand ſkyder frygtſomt Gjenſtanden for ſin zarte Omſorg — Blomſter — ud paa en Balkon.

Bed det første Tordenskrald gjorde Anna Pavlovna Korsets Tegn og gik ind fra Balkonen.

„Nej, idag, kan man ſe, er der ikke Noget at vente efter,“ ſagde hun med et Suk: — „han er rimeligviſ thyet ind etſteds for Uvejret. Maaske til Matten . . .“

Bludſelig lod Vognrummel, kun ikke fra Skoven, men fra den anden Side. Der var Nogen, ſom kjørte ind i Gaarden. Anna Pavlovnas Hjerte holdt op at ſlaa.

„Hvorledes fra den Kant?“ tænkte hun: — „han ſkulde dog vel aldrig komme bag paa os? Nej, der gaar Vejen ikke.“

Hun vidſte ikke, hvad hun ſkulde tænke; men ſnart kom det Hele til en Forklaring. Et Øjeblik efter traadte Anton Ivanitſch ind i Stuen. Hans Haar havde ſaaet et ſolvgraat Skær; men han var ellers bleven fed. Hans Kinder var oppuſtede af Lediggang og Graadſeri. Han var iført den ſamme Frakke og de ſamme vide Bentſlæder;

— Hvor jeg dog har ventet paa Dem, Anton Ivanitſch! begyndte Anna Pavlovna: — Jeg tænkte, at De ikke kom og havde nær opgivet Haabet . . .

— De maa ikke tænke ſaadant Noget, lille Mo'r! Hvis Talen var om enhver Anden — ſaa kunde

det passere! Jeg springer ikke for Alle og Enhver . . . men med Dem er det en anden Sag. Forsinkelsen er ikke min Skyld: De veed, at jeg for Tiden kun kjører med een Hest.

— Hvorledes det? spurgte Anna Pavlovna adspredt, medens hun rykkede nærmere hen til Vinduet.

— Na, lille Mo'er, den Spettede har været halt lige siden Varnedaaben hos Povel Savitsch: Fanden stod i deres Kust, saa han havde lagt en gammel Dør fra Pakhuset over Groften . . . fattige Folk, ser De! Man havde ingen nye Brædder tilovers! Og i denne hersens Dør var der et Søm eller en Slags Krog — Fanden veed, hvad det var! Lige saa snart Hesten havde sat Foden frem, fastede den sig til Siden, saa jeg nær havde brækket Halsen . . . det gemene Kram! Og den har haltet siden . . . Der gives virkelig saadanne gjerrige Hunde! De tror ikke, lille Mo'r, hvorledes det ser ud hos dem . . . Folk er undertiden bedre forsergede i Fattighuset. I Moskow sætter man hvert Aar ti Tusind til paa Smedebroen!

Anna Pavlovna hørte adspredt paa ham og rystede saa smaat med Hovedet, da han var færdig.

— Jeg maa lade Dem vide, at jeg har faaet Brev fra Saschenka, Anton Ivanitsch! asbrød hun ham: — Han skriver, at han kan være her hen imod den Tyvende: saa jeg gik rent ud af mig selv af Glæde.

— Det har jeg hørt, lille Mo'r! Proscha fortalte det; men i Begyndelsen kunde jeg ikke blive klog paa ham, saa jeg trode, at han allerede var ankommen; jeg svedte formelig af Glæde.

— Gud velsigne Dem, Anton Ivanitsch, fordi De holder saa meget af os!

— Det tror jeg, at jeg holder af Dem! Jeg har jo baaret Alexander Fjodoritsch paa mine Arme: jeg er, ligesom jeg kunde være en af Deres egne.

— Det skal De ret have Tak for, Anton Ivanitsch:
— Gud lønne Dem! Det er nu den anden Nat, at jeg ikke sover og heller ikke under Folkene Sovn; dersom han skulde komme, naar vi mindst ventede det og vi Alle laa og sov, — det vilde jo være smukt! Igaar og iforgaars gif jeg tilfods til Skoven; jeg vilde ogsaa have gaaet derud idag, men den forbistrede Alderdom har faaet Overtaget. De søvnløse Nætter tager ogsaa paa Kræfterne. Sæt Dem ned, Anton Ivanitsch! Men De er jo ganske gjennemblødt; vil De ikke drikke lidt og spise Frokost? Vi kommer maaske til at spise sent til Middag, mens vi venter paa vor dyrebare Gæst.

— Jeg siger ikke Nej til en lille Bid. Ellers maa jeg tilstaa, hvad Frokosten angaar, saa har jeg spist.

— Hvor fik De det bestilt?

— Undervejs tog jeg ind til Maria Karpovna. Jeg maatte jo der forbi; det var mere for Hestens Skyld end for min egen; der lod jeg den puste lidt. Det er saamænd ingen Spøg i den Hede, vi nu har, at tage tolv Verster paa sin Samvittighed! Ved samme Veilighed tog jeg mig en lille Forfriskning. Godt var det, at jeg ikke lod mig overtale til at blive, ellers havde Tordenvejret holdt mig der hele Tiden.

— Naa, hvorledes lever Maria Karpovna?

— Tak, Gud være lovet! Hun sender Dem sin Hilsen.

— Værdødigst Tak! Men hvorledes gaar det Datteren, Sofia Michajlovna, med sin Mand?

— Det gaar an, lille Mo'r; der er allerede det sjette Varn i Anmarsch. Man venter det om to Uger. De bad mig komme ved denne Tid. Der er saa fattigt i Huset, at det er en Gru. Skulde man tro, de havde Tanker for Børn? Na, jo, de skal ogsaa være med!

— Hvad siger De!

— Bed Gud! Alle Karmene i Bærelserne er skjæve; Gulvet synker formelig under Ens Fodder, og det løber gennem Taget. De har ikke Noget at gøre i Stand for, til Middag faar man Suppe, Ostekager og Bedekjød, — det er det Hele! Men De skal dog altid bede En saa indstændig!

— De havde ogsaa deres Garn ude efter min Saschenka, for at saa ham ind i deres Ravnerede!

— Na, lille Mo'er, hvor skulde hun naae den Falk! Jeg er umaadelig nysgerrig efter at se et lille Glimt af ham; han er nok, hvad man kalder en Skjønhed! Jeg har en lille Anelse, Anna Pavlovna: maaske har han friet der til en eller anden Fyrstinde eller Grevinde og kommer nu for at anholde om Deres Velsignelse og bede Dem til Brylluppet!

— Hvad siger De, Anton Ivanitsch! sagde Anna Pavlovna, næsten daanefærdig af Glæde.

— Ganske vist!

— Ak, kjæreste Ven, Gud velsigne Dem! . . . Ja, det havde jeg glemt; jeg vilde have fortalt Dem Noget, men glemte det igjen; jeg tænker og tænker, hvad det dog kan være, jeg har det paa Tungen, og man skal se, det var ikke langt fra, at jeg havde glemt det. Men vil De ikke først spise Frokost, eller skal jeg fortælle det nu?

— Det kommer ud paa Et, lille Mo'er: selv om

det var under Frokosten, saa skal jeg ikke tabe det mindste Stykke . . . Ord vilde jeg sige.

— Nej altsaa, begyndte Anna Pavlovna, da Frokosten var bragt, og Anton Ivanitsch havde sat sig tilhørd.

— Jeg ser . . .

— Men vil De maaske ikke selv spise lidt? spurgte Anton Ivanitsch.

— Ih! Har jeg nu Takke for at spise? Jeg kan ikke saa en Bid ned; for nylig maatte jeg lade en Kop The staa. — Jeg ser, at jeg sidder saaledes, som jeg sidder nu, og der lige over for mig staar Agrafena med Præsenterbaffen. Jeg siger til hende: „Men hvad er det, Agrafena, Præsenterbaffen er jo tom?“ Men hun tier og ser bestandig paa Døren. „Ak, Gud Fader bevares!“ tænkte jeg ved mig selv i Drømmen, „hvorfor staar hun dog og stirrer derhen?“ Jeg ser . . . og hvad ser jeg? paa een Gang kommer Saschenka saa sørgmodig hen til mig og siger — det var, som jeg kunde have været lysvaagen —: „Farvel,” siger han, lille Mo’er, jeg rejser langt bort, derhen,” — han pegede paa Soen — „og“, siger han, „jeg kommer ikke mere tilbage.“ „Hvor vil Du dog hen, Kjære?“ spørger jeg, og det begyndte ordentlig at skjære mig i Hjertet. Han tav og saae saa underlig og medlidende paa mig. „Hvor kommer Du dog fra, lille Ven?“ spurgte jeg igjen. Den kjære Sjæl sukkede og pegede igjen paa Soen. „Fra Dybet“ sagde han neppe hørlig: — „fra Havfolket.“ Jeg rystede formelig over hele Kroppen og vaagnede. Min Hovedpude var gennemblødt af Taarer og, skjøndt jeg var vaagen, kunde jeg endnu ikke komme til mig selv igjen; jeg blev siddende i Sengen, græd og græd, svømmede formelig

i Taarer. Saa stod jeg op og tændte Lampen foran Guds Moders Billed. Jeg tænkte: maaske vil hun, vor barmhjertige Bestytterinde, bevare ham for alstens Ulykker og Modgang!" Jeg kom i en saadan Tvivl, ved Gud! Jeg forstaar slet ikke, hvad det skal betyde? Skulde der maaske være tilstødt ham Noget? I saadan et Uvejr . . .

— Det er godt, lille Moer at græde i Søvn: det er et godt Tegn! sagde Anton Ivanitsch, idet han slog et Wg itu mod Tallerkenen: — Imorgen har vi ham ganske bestemt.

— Og jeg tænkte, om vi ikke efter Frokosten skulde gaa ud til Skoven for at tage imod ham; jeg havde da nok slæbt mig afsted; men nu er det jo blevet saadan et grueligt Jøre!

— Nej, idag kommer han ikke: jeg har mine Mærker.

I dette Øjeblik bar Vinden Lyden af Klokker med sig fra det Tjerne og tav pludselig stille igen. Anna Pavlovna vovede ikke at trække Vejret.

— Ak! sagde hun og lettede Brystet med et Suk:
— Og jeg trode . . .

Pludselig lod det igen.

— Min Gud og Fader! Er det ogsaa en Klokke? sagde hun og styrtede hen imod Balkonen.

— Nej, svarede Anton Ivanitsch; — det er et Jøl, som græsser her i Nærheden med en Klokke om Halsen. Jeg saae det selv paa Vejen. Jeg kyste det oveni-kjøbet, da det lavede sig til at gaa ind i Rugen.

Pludselig ringede Klokken, som det kunde være lige under Balkonen og lod bestandig stærkere og stærkere.

— Ak, min Gud! det er virkelig Tilfældet: man

fjører herhen! Det er ham, ham! raabte Anna Pavlovna: — Ak, ak! Løb, Anton Ivanitsch! Hvor er Folkene? Hvor er Akrasena? Her er slet Ingen! . . . Vigesom han kunde komme til Fremmede, Gud, min Gud!

Hun tabte helt sin Fatning. Og imens ringede Kloffen, som det kunde være lige i Stuen.

Anton Ivanitsch sprang op fra Bordet.

— Det er ham, ham! raabte Anton Ivanitsch: — Der er ogsaa Jedséi paa Bunken! Hvor har De Helgenbilledet, Brød og Salt? Kom med det i en Fart! Hvad skal jeg bære ud til ham i Døren? Det gaar jo dog ikke an uden Brød og Salt! man har Exempler . . . Hvad er det for en Morden hos Dem! Det er der Ingen, som har tænkt paa! Og hvorfor staar De selv her, Anna Pavlovna og gaar ikke ud for at tage imod? Løb, hurtig . . .

— Jeg kan ikke! sagde hun besværlig: — Mine Ben vil ikke bære mig.

Med disse Ord sank hun ned i Lænestolen. Anton Ivanitsch snappede et Saltkar og et Stykke Brød fra Bordet, lagde begge Dele paa en Tallerken og styrtede henimod Døren.

— Der er heller ingen Ting i Orden! brummede han.

Tre Sakajer og to Piger styrtede ham imøde gennem den samme Dør.

— De kommer! De kommer! raabte de blege og forstrækkede, som om der holdt en Røverbande for Døren.

Lige efter dem kom Alexander.

— Saschenka! min egen Ven! . . . udbrodt Anna Pavlovna; men holdt pludselig inde og saae forundret paa Alexander.

— Men hvor er Saschenka? spurgte hun.

— Det er jo mig, lille Mo'er! svarede han og kyskede hendes Haand.

— Dig? — Hun saae stift paa ham: — Er det ogsaa Dig? sagde hun og trykkede ham heftig til sig. Bludselig saae hun igjen paa ham.

— Men hvad fejler Dig? Er Du ikke rask? spurgte hun urolig, uden at slippe ham ud af sin Favn.

— Jo, jeg er rask, lille Mo'er.

— Rask! Hvad er der dog foregaaet med Dig, min kjæreste Dreng? Var det saaledes, jeg sendte Dig afsted?

Hun trykkede ham til sit Hjerte og græd bittert; hun kyskede hans Hoved, hans Kinder og hans Øjne.

— Hvor er Dit Haar? Det var saa fint som Silke! sagde hun gjennem Taarer: — Dine Øjne lyste, som det kunde være to Stjerner; Dine Kinder var som Mælk og Blod; Du var som et modent Æble! Man kan se, onde Mennesker har gjort Dig Fortræd; de var misundelige paa Din Skjønhed og min Lykke! Hvorfor har Din Onkel ikke passet paa? Jeg overgav Dig til ham i Et og Alt, som til en Mand, man kan stole paa! Han kunde ikke værne om saadan en Skat! Min egen Ven!

Den gamle Kone græd og overøste Alexander med Kjærtegn.

„Alligevel — denne Graad i Søvn var ikke til det Gode!“ tænkte Anton Ivanitsch.

— Hvad er det, lille Mo'er, De græder jo over ham, som om han kunde ligge Vig! hviskede han: — Det er ikke rigtigt. Man har Eksempler!

— Velkommen, Alexander Fjodoritsch! sagde han:

— Saa lader Gud os dog se hinanden igjen engang i denne Verden.

Alexander rakte ham stiltiende Haanden. Anton Ivanitsch gik ud for at efterse, om ogsaa Alt var slæbt ud af Vognen, og kaldte derefter Gaardens Folk sammen for at byde Herren Velkommen. Men de myldrede allerede i Forbærelset og paa Trappegangene. Han stillede dem Alle i Orden og lærte Enhver, hvorledes han skulde hilse paa Herren: hvem der skulde kysse Herren paa Haanden, paa Skulderen eller blot paa Fligen af hans Klæder, og hvad der skulde siges ved denne Lejlighed. En ung Knøs jog han afsted med de Ord: „Gaa først hen og vask Djæset og pudt Din Næse!“

Jeséi stod med en Rem om Livet, tilstøvet fra Øverst til Nederst, med forvildede Øjne, og hilste paa Tjenerkabet, som trængte sig i en Kreds omkring ham. Han uddelte Gaver fra Petersborg. En fik en Sølvring, en Anden en Snustobakksdaase af Virketræ. Ved Synet af Algrasena holdt han inde som forstenet og saae tavs paa hende med et Udtryk af dum Begejstring. Hun skottede til ham fra Siden, men forandrede snart ubilkaarlig, lo af Glæde og vilde derpaa til at græde, men vendte sig bort og gav sig til at sløjte.

— Har Du tabt Mælet? sagde hun: — Saadan en Klods: han kan ikke engang hilse!

Men han var ikke i Stand til at sige Noget. Han nærmede sig til hende med det samme dumme Smil. Det var knap nok, hun lod ham omfavne sig.

— Fanden maa vide, hvad Du vilde her! sagde hun vredt, medens hun af og til stjal sig til at se paa ham; men saavel hendes Øjne som Smilet vidnede om,

hvor himmelglad hun var: — Disse Petersborgere har nok gjort Hovedet kruset paa Dig og Herren! — Siffen et Par Knebelsharter, han har lagt sig til!

Han tog en lille Papirs-Æske op af Lommen og rakte den til hende. Den indeholdt et Par Ørenringe af Bronze. Dernæst hentede han en Pafke op af Sæffen, hvori der var indsvøbt et stort Tørklæde.

Hun rev begge Dele til sig og stak dem i en Fart ind i et Skab, uden at have set paa dem.

— Lad os se Foræringerne, Agrafena Ivanovna, sagde Nogle af Tjenerstabet.

— Naa, hvad er der at se paa? Gaa Jeres Vej! Her er ikke Noget for Jer at bestille! raabte hun til dem.

— Her er Noget endnu! sagde Jevséi og gav hende nok en Pafke.

— Lad os se det, lad os se det! trængte Nogle paa. Agrafena rev Papiret itu, hvorved der drossede en Bunte næsten nye Spillekort paa Gulvet.

— Det var ogsaa Noget at bringe med! sagde Agrafena: — Du tror, jeg har ikke Andet at gjøre end at spille Kort? Er Du nu ikke et Fæ!

Kortene blev ogsaa gjemte. En Time efter sad Jevséi allerede igjen paa det gamle Sted mellem Bordet og Øvnen.

— Gud Fader! hvor her er stille og roligt! sagde han, idet han rettede Benene: — Her har man da No! Men hos os i Petersborg lever man et rent Slaveliv! Har De ikke Lidt at bide paa, Agrafena Ivanovna? Fra den sidste Station har jeg ikke nydt det Allerringeste!

— Saa Du har endnu den gamle Vane? Der!

Se bare, hvor han hugger i sig! Man har nok sultet Jer godt der.

Alexander gik om i alle Værelserne og derefter ned i Haven, hvor han stod stille ved hver en Bust og hver en Bænk. Moderen ledsagede ham. Hun sukede ved at se ind i hans blege Ansigt, men turde ikke græde, da Anton Ivanitsch havde gjort hende bange. Hun udspurgte Sønnen om, hvorledes han havde levet, men var ikke i Stand til at erfare Grunden, hvorfor han var bleven mager og bleg, og hvor hans Haar var blevet af. Hun foreslog ham baade at spise og drikke, men han vilde ikke have Noget, sagde, at han var træt af Rejsen og trængte til Sovn.

Anna Pavlovna eftersaa, om Sengen var godt redt, og skjændte paa Pigen, da hun fandt den haard; hun lod den rede om i sin Nærværelse og gik ikke, før Alexander havde lagt sig til Ro. Hun gik ud paa Taa-spidsjerne og befalede Folkene strengelig, at de ikke maatte saameget som trække Vejret og skulde gaa uden Støvler. Derefter lod hun Zevséi kalde til sig. Han kom tilligemed Agrafena. Zevséi faldt paa Knæ og hilste Fruen med tre Bøjninger mod Jorden, rejste sig og kyskede hendes Haand.

— Hvad er der foregaaet med Saschenka? spurgte hun truende: — Han ligner ikke sig selv mere — hvad?

— Hvorfor tier Du stille? sagde Agrafena: Hører Du ikke, at Fruen spørger Dig?

— Hvorledes er han bleven saa mager? sagde Anna Pavlovna: — Hvor er hans smukke Haar blevet af?

— Det kan jeg ikke vide, naadig Frue! sagde Zevséi: — Det er Herfabels Sag!

— Det kan Du ikke vide! Hvorledes har Du da påstet paa?

Jevsúi vidste ikke, hvad han skulde svare, og tav.

— Det var ogsaa En at stjælte Tiltro, naadig Frue! sagde Agrafena med et kjærligt Blik paa Jevsúi: — Havde det endda været et Menneske! Hvad har Du bestilt der? Svar Fruen! Det er til Dig, hun taler!

— Jeg skulde ikke have gjort mit Bedste, naadig Frue? sagde Jevsúi frygtfomt, medens han afvæglende saae paa Fruen og Agrafena: — Jeg har tjent for Sandhed og Ret, det kan De forhøre hos Archipitsch.

— Hvad for en Archipitsch?

— Gaardskarlen der i Huset.

— Hvad er dog det, han staar og væver! sagde Agrafena: — Hvad vil De høre paa ham, naadig Frue? Han skulde spærres inde i Kostalden, saa vilde han nok give bedre Bæst!

— Jeg er villig til at udføre Alt, hvad det naadige Herfskab vil befale, sagde Jevsúi: — om det skulde være at dø paa Stedet! Jeg vil gjøre min Ed paa Helgenbilledet . . .

— Ja, snakte kan I Allesammen! sagde Anna Pavlovna: — men, naar det kommer til Handling, saa kan man lede efter Jer! Man kan se, Du har påstet Herren godt: det er kommen saa vidt, at han har mistet Helbreden, den kjære Sjæl! Men jeg skal nok tale nærmere med Dig . . .

Hun truede ad ham.

— Har jeg ikke påstet paa, naadig Frue? I hele otte Aar er der kun bleven een Skjorte borte af Herrens Lintøj, men ellers er de alle fuldtallige, om det saa er de opslidte.

— Og hvorledes kom den bort? spurgte Anna Pavlovna hister.

— Den kom bort hos Vasterkionen. Jeg meldte det dengang til Alexander Fjodoritsch, for at han kunde trække af derfor paa Regningen, men han sagde ikke Noget.

— Den skammelige Kvind! sagde Anna Pavlovna.

— Ikke passet paa! vedblev Zevséi: — Gud give, Enhver maatte passe sit Embede saa godt! Mens Herren endnu laa og sov, løb jeg til Bageren . . .

— Hvad spiste han for Hvedebrød?

— De var hvide og smagte godt.

— Jeg veed nok, de var hvide, men var det fint Brød eller Fastebrød?

— Hvad det dog er for en Træblof! sagde Agra-fena: — han kan ikke engang give et ordentligt Svar og er ovenikjøbet en Petersborger!

— Nej! svarede Zevséi: — det var Fastebrød.

— Fastebrød! O, Du Misdæder, Morder, Røver som Du er! sagde Anna Pavlovna, blussende af Brede: — Du kunde lade ham spise Fastebrød! og siger ovenikjøbet, at Du har passet paa.

— Jeg havde ingen Ordre desangaaende naadig True . . .

— Ingen Ordre! Den fjære Sjæl — det er ham ligemeget, hvad man saa sætter for ham — han spiser Altting. Og ikke engang Det kunde Du sige Dig selv? Har Du maasse glemt, at han her bestandig kun spiste fint Brød? At kjøbe Fastebrød! Du har nok bragt Pengene et andet Sted hen? Jeg skal give Dig! Hvad saa videre? Tal!

— Efterat have druffet The, vedblev Zevséi forknytt:

— gif Herren paa Kontoret, og jeg tog fat paa Stovlerne. Jeg blankede paa dem hele Formiddagen og blankede dem om igjen, sommetider tre Gange, og naar Herren tog dem af om Aftenen, blankede jeg dem igjen. Jeg har ikke set saadan et Par Stovler hos nogen anden Herre. Peter Ivanitsch's er ikke engang saa godt borte, skjondt han holder tre Lakajer.

— Men hvorfor er han saa forandret? spurgte Anna Pavlovna noget formildet.

— Det maa nok være af Skrивeriet, naadig Frue.

— Skrev han da saameget?

— Meget; hver Dag.

— Hvad skrev han da? Papirer eller . . . ?

— Ja, det var nok Papirer.

— Hvorfor sagde Du ikke, han skulde lade det være?

— Det gjorde jeg ogsaa, naadig Frue: — nu kan det være nok med at sidde, Alexander Fjodoritsch, sagde jeg: vær'sgod at gaa ud at spasere; Vejret er godt; der er mange fine Folk ude idag. Hvad skal den Skriven til? De spolerer Bryttet, Moder bliver vred . . .

— Og hvad sagde han?

— Pak Dig, sagde han: — Du er et Fæ!

— Et Fæ: det er vistnok! sagde Agravena. .

Jevsfei saae herved paa hende og vedblev derefter igjen at se paa Fruen.

— Men kunde Dufel da ikke holde ham fra det?

— Paa det Lav, naadig Frue! Naar han kom og fandt den naadig Herre uden Arbejde, saa vælte han sig formelig over ham. „Hvad skal det betyde“, siger han, „at Du Jngenting bestiller! Her“, sagde han, „er vi ikke paa Vandet, her maa man arbejde“, sagde han,

„og ikke ligge og drive! Du sværmer bare!“ Saa skjældte han ogsaa ud . . .

— Skjældte han ud! Hvad sagde han?

— „Provinds“ . . . sagde han . . . og saa kan det nok være, det gif løs; det var tidt ikke til at holde ud at høre paa!

— Gid han saa en Ulykke! sagde Anna Pavlovna og spyttede: — Lad ham først lægge sig Unger til selv, saa kan han skjælde ud paa dem! I Stedet for at holde igjen paa sin Brodersøn, saa . . . Min Gud og himmelske Fader! udbrod hun: — Hvem skal man nutildags kunne stole paa, naar Ens egne Slægtninge er værre end vilde Dyr? Om det saa er en Hund, saa vaager den over sine Hvalpe, og her vil en Onkel ruinere sin kjædelige Brodersøn. Du er ogsaa en god Tosse, at Du ikke kunde sige Onkel, at han værs'god skulde lade være at gå ad den naadig Herre og se, han kunde komme afsted. Lad ham skrigge op mod sin Hustru, det skammelige Fruentimmer! Han veed, hvem han skal skjælde ud! „Arbejd, arbejd!“ Lad ham selv arbejde, til han styrter! Det er jo en formelig Koter, Gud forlade mig! Det var en god Slave, han har fundet sig til at arbejde!

Der opstod en Tavshed.

— Er det længe siden, Saschenka er begyndt at blive saa mager?

— Det kan nu være tre Aar siden, svarede Jevsiei:

— Alexander Bjodoritsch blev svært sorgmodig og tog kun lidt Føde til sig; saa begyndte han paa eengang at skjæmme sig og skjæmme sig og smeltede som et Lys.

— Hvorover sørgede han?

— Gud maa vide det, naadig Frue! Peter Ivanitsch behagede at sige Noget i den Anledning: jeg hørte

rigtignok efter, men det var mig for svært; jeg kunde ikke blive klog paa det.

— Hvad sagde han da?

Zevséi tænkte sig lidt om, idet han øjensynlig anstrengte sig for at komme efter, hvad det var, og bevægede Læberne.

— Han kaldte den naadig Herre for Noget; men hvad det var, kan jeg ikke huske . . .

Anna Pavlovna og Agrafena saae paa ham og ventede med Utaalmødighed paa Svaret.

— Naa? . . . sagde Anna Pavlovna.

Zevséi tav.

— Naa, Du Alodrian, sig dog Noget! tilføjede Agrafena: — Fruen venter.

— My . . . saaledes var det nok, Myiti . . . friskeret, sagde Zevséi tilsidst.

Anna Pavlovna saae forundret paa Agrafena, Agrafena paa Zevséi, Zevséi paa dem Begge, men Ingen sagde Noget.

— Hvad? spurgte Anna Pavlovna.

— My . . . Mystifrisikeret, affurat, nu husker jeg det! sagde Zevséi i en bestemt Tone.

— Hvad er nu det for en Ulykke? Himmelske Fader! Er det maaske en Sygdom? spurgte Anna Pavlovna ængstelig.

— Ak, vil det ikke sige spoleret, naadige Frue? spurgte Agrafena ivrig.

Anna Pavlovna blegnede og spyttede.

— Gid Du saa Pip paa Tungen! sagde hun: — Gif han i Kirke?

— Man kan ikke sige, naadig Frue, at det gif saa svært tidt paa . . . svarede han usikkert: — man kan

næsten sige, at han slet ikke gif . . . der gaar Herstaberne af den fine Slags kun lidt i Kirke . . .

— Der har vi det! sagde Anna Pavlovna med et Suk, idet hun korsede sig: — Mine Bonner har ikke fundet Naade for Gud, Drømmen har ikke løjet; det er virkelig, som om han kunde have løsbrevet sig fra Forførelsen, den kjære Sjæl!

Her kom Anton Ivanitsch.

— Middagsmaden bliver kold, Anna Pavlovna, sagde han: — er det ikke paa Tiden at vække Alexander Fjodoritsch?

— Nej, nej! for Guds Skyld! svarede hun: — han vilde ikke, at man skulde vække ham. „Spis kun alene“, sagde han, „jeg har ingen Appetit; jeg vil hellere sove lidt“, sagde han, „Sønnen vil gjøre mig godt; maaske jeg faar Lyft henad Aften“. Saa, veed De hvad, Anton Ivanitsch, bliv ikke vred paa mig, gamle Kone: jeg gaar og tænder Lampen foran Helgenbilledet og beder, mens Saschenka sover; jeg har ingen Lyft til at spise, saa jeg vil bede Dem holde Maaltid alene.

— Godt, lille Mo'er, godt, det skal jeg nok; stol De kun paa mig.

— Og vis Dem som en Velgjører, vedblev hun: — De er vor Ven og holder saameget af os, — kald paa Jevsji og udspørg ham grundig, hvoraf Saschenka er bleven saa takfuld og mager, og hvor hans smukke Haar er bleven af? De er et Mandfolk: for Dem er det lettere . . . Har man ikke været slemme imod ham der? Der gives jo saadanne onde Menneſter i Verden . . . Se at faa Alting at vide.

— Godt, lille Mo'er, godt: jeg skal undersøge Sagen og bringe Hemmeligheden for Lyset. Send kun

Jevséi til mig, mens jeg spiser til Middag, — Alt skal blive besørget.

— Velkommen, Jevséi! sagde han, idet han satte sig tilbords og befæstede Servietten ved sit Halstørklæde: — hvorledes har Du det?

— Hilsen og Sundhed naadig Herre! Hvorledes skulde vi vel have det? Det gaar kun smaat. Men De har taget til i Huld, maa jeg sige.

Anton Ivanitsch spyttede.

— Spaa ikke, min Ven: der kan snart ske en Ulykke! tilføjede han og begyndte at spise Kaalsuppe.

— Nu, hvorledes levede I saa der? spurgte han.

— Hvad skal man sige: ikke saa farlig godt.

— Kosten er dog nok god? Hvad fik Du at spise?

— Hvad jeg fik at spise? Der tog man lidt kold Mad og en Postej i Butiken, — og det var hele Middagsmaden!

— I Butiken: hvorledes det? Og Jeres eget Kjøkken?

— Vi lavede ikke Mad hjemme. Der holder ugifte Herrer ikke deres eget Bord.

— Hvad siger Du! sagde Anton Ivanitsch, idet han lagde Skeen fra sig.

— Det er den rene Sandhed: vor naadig Herre fik ogsaa Maden bragt fra en Traktor.

— Det var et rart Zigeunerliv! Hvad? Og saa skulde man ikke blive mager! Der, driks!

— Allerærbødigst Tak, Herre! Deres Belgaaende! Herefter opstod der en Tavshed. Anton Ivanitsch spiste.

— Hvad er Prisen der paa Agurker? spurgte han, idet han lagde sig en Agurk paa Tallerkenen.

— Firsindstyve Kopet Snejen.

— Na Snak!

— Ved Gud! men hvad er det, Herre? Med Skam at tale om, saa henter de undertiden saltede Agurker fra Moscow.

— Na, Gud Fader bevares! Naa, og saa skulde man ikke blive mager!

— Hvor skulde man saa saadan en Agurk at se der? vedblev Zevséi, idet han pegede paa en Agurk: — Den ser man ikke engang i Drømme. Det er Altsammen saadan noget smaat Kram; man vilde ikke engang se paa det her; men der spiser Herskaberne det! Der træffer man sjældent Golt, Herre, som bager deres eget Brød. Og hvad det angaar, at forsyne sig med Kaal, salte Kjøb og lægge Paddehatte i Blød — saa er slet ikke Noget af det i Gang der.

Anton Zvanitsch rystede paa Hovedet, men sagde ikke Noget, da han sad med hele Munden fuld.

— Hvorledes det? spurgte han efterat have tygget færdig.

— Man tager Altting i Butiken; men hvad de ikke har i Butiken, det finder man strax ved Siden af hos Pølsehandleren, og har han det ikke, saa hører man hos Konditoren, og har Konditoren det heller ikke, saa behøver man bare at gaa hen i det engelske Magazin: der er Alt at faae!

Tavsshed.

— Naa, og hvad koster Parret af Grisene? spurgte Anton Zvanitsch, idet han lagde sig næsten en halv Gris paa Tallerkenen.

— Det veed jeg ikke; dem købte vi ikke; men de er nok dyre, saadan en to Rubler Parret.

— Di, oi, oi! og saa skulde man ikke blive mager! det var jo en forstræffelig Pris!

— De spises ikke meget af fine Folk; det er mere Noget for Embedsmændene.

Tavshed.

— Nu, hvorledes kom I saa ud af det der? smaat? spurgte Anton Ivanitsch.

— Ja, Gud fri os, det var kun smaat! Naar man blot vil tage den Kvasj, vi har her! Der er Olet tyndere, og den Kvasj, man faar der, koger formelig i Maven paa En hele Dagen! Det Gæste, som duer der, er Blankesvæerten: det kan man kalde Sværte! Det er en ren Fornøjelse at se paa! Og som den lugter godt: man kunde gjerne spise den!

— Er det muligt!

— Ved Gud!

Tavshed.

— Naa, hvorledes var det saa? spurgte Anton Ivanitsch efter at have thygget af Munden.

— Som sagt.

— Smaat med Føden?

— Smaat. Det, Alexander Fjodoritsch tog til sig, er ikke værd at tale om: den naadige Herre er rent afvænt med at holde Maaltid; han spiste ikke en Gang et Pund Brød til Middagsmaden.

— Og saa skulde man ikke blive mager! sagde Anton Ivanitsch: — Det kommer vel af, at Alting er saa dyrt?

— Ja, der er baade dyrt, og saa har man heller ikke for Skik der, at spise sig rigtig mæt hver Dag. Fine Folk spiser, som om de kunde stjæle dem til det, een Gang om Dagen og det endda kun, naar de kan

faa Tid til det, ved det Lav Klossen fem eller sex; ellers tager de en Vid, hvor det kan falde sig, og det er det Hele. Det er det Sidste, de tænker paa; først gjør de alle deres Sager færdige og faa spise de.

— Det var et Liv! sagde Peter Ivanitsch: — Og faa skulde man ikke blive mager! Det er et Vidunder, at I ikke døde der! Og saaledes gaar det evig og altid?

— Nej, om Helligdagene, naar de fine Herrer undertiden kommer sammen, faa Gud fri os for alt Det, de kan gjøre i dem! De tager hen til en eller anden tydst Traktor, og spiser hundrede Rubler op, veed De. Og som De kan drikke — Gud Fader bevares! — værre end os Smaafolk. Naar det traf sig, at der kom Gjæster til Peter Ivanitsch, faa sætter de sig tilbords Al. sex og rejser sig fra Bordet Klossen fire om Morgenens.

Anton Ivanitsch spillede Djnene op.

— Hvad siger Du! udbrod han: — og spiser de hele Tiden?

— Hele Tiden!

— Det kunde jeg have lyst til at se paa! Det er noget Andet end her! Hvad spiser de faa?

— Ja, egentlig Herre, ligner det Jngenting. Tidt veed man ikke engang selv, hvad man spiser. Gud maa vide, hvad det er, Tydsterne kommer i Maden: man har næsten ikke lyst til at tage det i Munden. De har ogsaa en anden Slags Peber end vi, og hældes noget i Saucen af Glasfer, som de faar fra Udlandet . . . Klossen hos Peter Ivanitsch beværtede mig engang med Herskabs-Mad, faa jeg havde Dndt af det tre Dage efter. Jeg saae, at der var Oliven i Maden og tænkte, det var Oliven, som dem, vi har her; jeg bed en over og faa

ser jeg, at der ligger en lille Fisk inden i; jeg blev saa led ved det, at jeg spyttede den ud igjen og tog en anden, det var det Samme, og saaledes var de allesammen . . . Fanden skulde komme efter dem, de Gæsthybe!

— Men hvordan gaar det til? Lægger de selv det inden i?

— Vorherre maa vide det! Jeg spurgte ad; men Thyrene grinte og sagde, at saaledes var de af Naturen. Hvad er det ogsaa for en Mad! Først kommer der Suppe, som Stik er, med Postejer; men det kan nok være, det er Postejer: de er ikke større end et Fingerbøl, saa man paa en Gang tager en sex Stykker i Munden; men naar man vil til at tygge, saa er de alle væk og smeltede . . . Efter Suppen kommer der paa een Gang Sukkergodt, siden Rjødmad, saa Is, saa en Slags Urter og saa igjen Rjødmad . . . Fanden veed, hvor de kan faa det ned!

— Saa der var ingen Fld i Jeres Rjokken? Og saa skulde man ikke blive mager! sagde Anton Ivanitsch, idet han rejste sig fra Bordet.

„Jeg takker Dig, min himmelske Fader,“ sagde han højt, med et dybt Suk! — „at Du har mættet mig med dine himmelske Goder . . . hvad er det, jeg siger! Tun-gen løber løbsk . . . „jordiske Goder, og unddrag mig ikke Dit himmelske Rige.“

— Tag af Bordet, Herstabet vil ikke spise. Lad nok en Gris stige til Aftensmaden . . . eller er der ikke en Ralkun? Alexander Bjodoritsch holder meget af Ralkunsteg; han vil nok være sulten til den Tid. Og nu kan Du bringe mig noget friskt Hø op paa Loftskammeret. Jeg vil puste lidt en to Timers Tid, saa kan Du vække

mig til Theen. Saa snart Alexander Sjodoritsch skulde røre sig, saa lad mig se, Du rusker mig op.

Efterat have sovet ud, gif han til Anna Pavlovna.

— Naa, Anton Ivanitsch, hvorledes gaar det saa?

— Ved det Gamle, lille Mo'er; ærbødigt Tak for god Beværtning! . . . Jeg har sovet sødt; Soet er saa friskt og aromatisk . . .

— Velbekomme Dem, Anton Ivanitsch! Men hvad siger Jevsji? Har De spurgt ham ud?

— Det tror jeg! jeg har faaet Alting at vide. Det har ingenting at sige: Alt vil blive godt igjen. Det Hele kommer af, ser De, at det var smaat med Føden.

— Føden?

— Ja, jeg veed ikke, hvad De synes: firjindsthye Røpke for Snesen af Ugurker, to Rubler for en Gris, og hele Anretningen tager man fra Konditoren, saa man veed ikke, hvad det er at spise sig mæt. Hvor kan man saa Andet end blive mager! Men vær De ganske rolig, lille Mo'er, her skal vi nok saa ham paa Benene igjen og kurere ham, kan De tro! Sorg blot for at have en god Beholdning af Vinkelikør; jeg skal give Dem Opstriften; jeg fik den af Prokófja Astásjtscha. Lad ham saa en Snaps eller to deraf Morgen og Aften; til Middag kan heller ikke skade; man kan blande det med lidt Vievand . . . det har De vel?

— Ja, ja; De har jo selv bragt os det.

— Det har jeg virkelig ogsaa. Saa maa De vælge fede Spiser. Jeg har allerede sagt, at man skal stege en Gris eller en Kalkun til Aftensmaaden.

— Det skal De ret have Tak for, Anton Ivanitsch.

— Ingen Aarsag, lille Mo'er! Skulde man ikke ogsaa beordre Kyllinger med hvid Sauce?

— Det skal jeg strax selv besørge . . .

— Hvorfor De selv? Hvad er jeg da til? Lad mig om det.

— Gjør Deres Bedste, hjælp os, kjæreste Ven!

Han gik og hun faldt i Tanker.

Det kvindelige Instinkt og Moderhertet sagde hende, at det var ikke Føden, som var Hovedgrunden til Alexanders Tankefuldhed. Hun søgte at erfare den ved fine Hentydninger, medens hun talte om ganske andre Ting, men Alexander forstod ikke disse Hentydninger og tav. Saaledes forløb to, tre Uger. Grise, Kyllinger og Kalfeuner gik med i stor Mængde for Anton Ivanitsch's Bedkommende, men Alexander vedblev at være tankesfuld og mager, og Haaret vilde ikke til at vøge.

Da besluttede Anna Pavlovna sig til at tale ligefrem med ham.

— Hør mig, Saschenka, min Ven, sagde hun til ham en Dag: — nu har Du været her snart en Maaned, men endnu har jeg ikke set Dig smile en eneste Gang. Du gaar omkring som en Uvejrsfisk og ser ned mod Jorden. Eller har Du slet ikke Noget tilovers for Dit Hjem? Holder Du mere af det Fremmede? Længes Du efter det, hvad? Mit Hjerte bløder ved at se paa Dig. Hvad er der hændet Dig? Fortæl mig det: hvad mangler Du? Jeg sparer ikke paa Noget. Eller har man fornærmet Dig, saa skal jeg ogsaa nok klare den Sag.

— Bliv ikke urolig, lille Mo'er, sagde Alexander: det har ikke Noget at betyde! Jeg er kommen til Skjælsaar og Alder og kan dømme bedre: derfor er jeg ogsaa bleven tankesfuld . . .

— Men hvorfor er Du saa mager? og hvor er Dit Haar blevet af?

— Jeg skal ikke kunne sige, hvoraf det kommer . . . det er umuligt at fortælle Alt, hvad der er hændt i otte Aar . . . maaske er ogsaa min Helbred kommen lidt i Vorden . . .

— Hvor gjør det ondt?

— Det gjør ondt her og her. — Han pegede paa Hovedet og Hjertet.

Anna Pavlovna lagde Haanden paa hans Pande.

— Hede er der ikke, sagde hun: — Hvad kan det dog være? Suser det for Ørerne?

— Nej . . .

— Saschenka! lad os sende Bud efter Ivan Andrejitsch.

— Hvad er det for en Ivan Andrejitsch?

— Den nye Doktor; det er to Aar siden, han kom hertil. Han er saa klog, at det gaar over alle Grændser! Han foreskriver næsten aldrig Medicin; men laver selv saadan nogle smaabitte Korn, — og de hjælper. Bore's Soma havde saadan en Mavepine, at han laa i tre Døgn og brølede værre end en Tyr: Doktoren gav ham blot tre Korn, og saa var han frisk igjen. Lad Dig kurere, min egen søde Ven!

— Nej, lille Mo'er, han kan ikke hjælpe mig: det gaar over.

— Men hvorfor sørger Du? Hvad i al Verden fejler Dig?

— Ikke Noget.

— Hvad har Du Lyst til?

— Det veed jeg ikke engang selv; jeg har ikke Lyst til Noget.

— Hvorledes skal man forstaa det? Det veed jeg, ved Gud, ikke! Maden, finder Du, er god, Du har alle mulige Bequemmeligheder, en smuk Rang . . . hvad skulde man saa kunne ønske mere? Men Du har ikke Lyst til Noget! Saschenka! sagde hun efter en Pausse sagte: er det ikke paa Tiden for Dig at gifte Dig?

— Hvad tænker De paa! Nej, jeg gifter mig ikke.

— Og jeg har en Pige til Dig — en ren Duffe, rød og fin som en Rose: den yndigste Skabning, man vil se for sine Djne. Hun har saadan en smuk og slank Figur; hun er oplært i en Pension i Byen. I Medgift har hun fem og halvfjersindstyve Sjæle, fem og tyve Tusinde i rede Penge og et prægtigt Udstyr; det er lavet i Moskow, og saa er hun af saadan en god Familie . . . Hvad? Saschenka? Jeg har engang bragt det paa Talen med Moderen ved en Kopp Kaffe og lod i Spøg et Ord falde: hun havde nær tabt Hovedet af Glæde.

— Jeg gifter mig ikke, gjentog Alexander.

— Hvad, aldrig?

— Aldrig.

— Gud forbarme sig! Hvad skal det føre til? Alle andre Menneſter kan man forstaa; men Gud veed hvorledes man skal blive klog paa Dig! Og hvad det vilde være for en Glæde for mig! Saa fik jeg med Guds Hjælp smaa Børnebørn at pusle om. Hør, gift Dig med hende; Du vil komme til at holde af hende . . .

— Jeg kan ikke forelske mig, lille Mo'er; det er forbi med min Kjærlighed.

— Hvorledes kan Din Kjærlighed være forbi, naar Du ikke har været gift? Hvem har Du elsket der?

— En Pige.

— Hvorfor giftede Du Dig da ikke?

— Hun bedrog mig.

— Hvorledes kunde hun bedrage Dig? Du var jo dog ikke gift med hende endnu?

Alexander tav.

— Det er mig nogle rare Piger, I har der: de elsker for Brylluppet! Og hun bedrog Dig! Det skammelige Fruentimmer! Lykken kommer hende selv imøde, men hun forstaaer ikke at sætte Pris derpaa, saadan en pjanket Tos! Dersom jeg mødte hende, saa vilde jeg spytte hende lige i Djuene. Hvorledes er det, Onkel har passet paa? Jeg gad nok se, hvem det er, hun har kunnet foretrække! . . . Men er hun maaske den Eneste? Du vil endnu blive forelsket.

— Det blev jeg ogsaa.

— I hvem var det?

— En Enke.

— Nu, hvorfor giftede Du Dig saa ikke?

— Hende bedrog jeg selv.

Anna Pavlovna saae paa Alexander uden at vide, hvad hun skulde sige.

— Bedrog Du hende, gjentog hun: — Det maa have været et daarligt Fruentimmer, tilføjede hun derpaa: — Det er jo den rene Fordærvelse, Gud forlode mig! De elsker for Brylluppet, uden Kirkens Indvielse! Bedrage hinanden . . . For alt Det, der dog sker i Verden, naar man ser rigtig til! Dommедag maa snart være for Haanden! . . . Men sig mig nu, er der ikke Noget, Du onsker? Maaske er Maden ikke efter Din Smag? Jeg vil forskrive en Kot fra Byen . . .

— Nej, Tak: Alt er godt, som det er.

— Eller maaske Du kjæder Dig alene: saa vil jeg sende Bud efter vore Naboer.

— Nej, nej. Vær ikke bekymret, lille Mo'er! Her har jeg det godt og roligt; det vil Altsammen gaa over . . . Jeg er ikke kommen rigtig tilrette endnu.

Og det var Alt, hvad Anna Pavlovna kunde erfare.

„Nej,“ tænkte hun, „jeg ser, uden Gud kommer man ingen Vej“. Hun foreslog Alexander, at følge hende til Messen i den nærmeste Kirkelandsby; men han sov over sig to Gange, og hun kunde ikke beslutte sig til at vække ham. Endelig bad hun ham gaa med til Aftenmessen. — „Lad gaa“, sagde Alexander, hvorpaa de tog afsted. Moderen gik ind i Kirken og stillede sig lige ved Choret, medens Alexander blev staaende ved Indgangen. Solen gik allerede ned og kastede Straaler ind fra Siden, som, medens de snart spillede paa de forgyldte Helgenbilleder, snart opløste de Helliges mørke og strenge Ansyn, med deres Glands tilintetgjorde Lysenes svage og ængstelige Skjær. Kirken var næsten tom, da Bønderne var paa Markarbejde. Kun i et Hjørne ved Udgangen stod en Klynge gamle Koner med hvide Tørklæder bundne om Hovedet. Andre sad i sorgmodige Tanker med Kinden støttet i Haanden paa Trappen til Kapellet og udstødte af og til lydelige og tunge Suk, Vorherre maa vide, om det var over deres Synder eller over deres huslige Sager, Andre, som knælede, laa længe med Hovedet imod Jorden og bad. En frisk Lustning trængte ind af Vinduet igjennem Jerngitteret, løftede Klædet paa Alteret, legede med Præstens lange, graa Haar eller vendte Bladene i Bogen og slukkede Lysen. Præstens og Diaconisens Skridt lød paa Stengulvet i den tomme Kirke, medens deres Stemmer bares

klagende om i Hvalvingerne. Foroven i Kuppelen lod der Strig og Kvadder af Alliker og Spurve, som fløj fra det ene Vindu til det andet, og Larmen af deres Vinger, tilligemed Klokkelangen, overdøvede undertiden Gudstjenesten . . . „Saalænge Livets Kræfter syder i et Menneske“, tænkte Alexander: — „saalænge Dødsen og Lidenstaber driver deres Spil med ham, er han sandelig optaget og undflyr hin beroligende, ophøjede og højtidelige Betragtning, som Religionen fører til . . . Hans Tid for at søge Trøst hos den kommer, naar han har sluttet og udtømt sine Kræfter, naar hans Haab har lidt Skibbrud og Alderen tynger paa ham . . .“

Lidt efter lidt, ved Synet af de kjendte Gjenstande, vaagnede Erindringerne i Alexanders Sjæl. Han gjennemløb i Tankerne sin Barndom og Ungdom indtil Afreiseen til Petersborg; han erindrede, hvorledes han som Barn gjentog Bønnerne efter Moderen, hvorledes hun bestandig mindede ham om Skytsengelen, som staar paa Vagt ved Menneskesjælen og idelig ligger i Strid med den urene Aand; hvorledes hun viste ham Stjernerne og sagde, at det er Guds Engles Øjne, som ser ned paa Verden og tæller Menneskenes gode og onde Gjerninger, hvorledes Himmelbeboerne græder, naar der i Summen vises sig flere onde end gode Gjerninger, og hvor de glæder sig, naar de gode Gjerninger overstiger de onde. Hun viste paa det Blaa i den fjerne Horizont og sagde, at det var Sion . . . Alexander sukede ved at finde sig hensejket i disse Erindringer.

„Al! dersom jeg endnu kunde tro derpaa!“ tænkte han: — „Jeg har tabt Barndommens Tro, og hvad Ryt og Rigtigt har jeg faaet i Stedet? Intet: jeg fandt Tvivl, Meninger, Theorier . . . og kom endnu længere

bort fra Sandheden, end jeg var . . . Hvortil fører denne Tvivlen, dette Forstandsvæsen? O Gud! . . . Hvorledes skulde man kunne være lykkelig, naar Troens Gede ikke varmer Hjertet? Er jeg mere lykkelig nu?"

Messen var forbi. Alexander kom endnu mere sorgmodig hjem, end han var taget afsted. Anna Pavlovna vidste slet ikke, hvad hun skulde gjøre. En Morgen vaagnede han tidligere end sædvanlig og hørte en Raslen ved sit Hovedgjærde. Han vendte sig om og saa en gammel Kone staae bøjet over ham og hviske Noget for sig selv. Hun forsvandt strax, saasnart hun saa, at hun var bemærket. Alexander fandt en Slags Urter under sin Hovedpude og, at man havde bundet ham en Talisman om Halsen.

— Hvad skal det bethyde? spurgte Alexander Moderen: — hvad er det for en gammel Kone, som var i mit Værelse?

Anna Pavlovna blev forlegen.

— Det er Nikitischna, sagde hun.

— Hvad for en Nikitischna?

— Hun . . . ser Du, min Ven . . . Du bliver ikke vred?

— Ja, hvad er det? Sig det bare!

— Hun skal hjælpe Mange . . . Hun hvisker blot over lidt Vand og aander paa en Sovende . . . saa gaar det Hele over.

— For tre Aar siden, sagde Agrasena: fløj hver Nat en Ildslange ned gjennem Skorstensrøret til Enten Sidoricha . . .

Anna Pavlovna spyttede ved Ordet Ildslange.

— Nikitischna, vedblev Agrasena: sagde blot et Par Ord til Slangen, og saa holdt den op med at flyve.

— Men hvorledes gif det Sidoricha? spurgte Alexander.

— Hun kom ned: Barnet var saa magert og sort! Det døde tre Dage efter.

Alexander brast i Latter, maaske for første Gang efter sin Ankomst til Landsbhyen.

— Hvor har I faaet fat i denne Nikititschna? spurgte han.

— Anton Iwanitsch har bragt hende, svarede Anna Pavlovna.

— Jeg veed ikke, hvor I gider høre paa den Tøsse!

— Tøsse! Al, Saschenka, hvad er det dog, Du siger! Det er jo syndigt! Kalder Du Anton Iwanitsch for en Tøsse? Hvor kunde Du dog faa det over Din Mund? Anton Iwanitsch: det er jo vor Ven og Belgjører!

— Hør, lille Mo'er, tag denne Talisman og giv den til vor Ven og Belgjører og lad ham hænge den om Halsen paa sig selv.

Fra den Tid af luffede han for sig om Ratten.

Der hengik to, tre Maaneder. Ensomhed, Stilhed og det huslige Liv med al dets materielle Velvære hjalp lidt efter lidt Alexander til at gjenvinde sit tidligere gode Udseende. Og Uvirkelighed, Sorgløshed og Fraværelse af enhver moralsk Rystelse, gav igjen hans Sjæl den Fred, som han forgjæves havde søgt i Petersborg. Der flygtede han fra Ideens og Kunstens Verden, som indeluffes af dens Stenmure, og vilde sove Muldvarpens Sovn, men blev idelig vækket af Misundelsens Uro og afsmægtige Onsker. Enhver Fremtoning i Videnskabens og Kunstens Verden, enhver ny Berømmethed for-

anledigede ham til at spørge sig selv: „Hvorfor er det ikke mig, hvorfor ikke mig?“ Der stodte han ved ethvert Skridt i Selskabslivet paa Sammenligninger, som ikke faldt ud til hans Fordel, snublede saa ofte og saae alle sine Svagheder som i et Spejl . . . Der var den ubønhørlige Onkel, som forfulgte hans Tænkemaade, Dovenskab og fuldstændig ugrundede Værgjerrighed; der var det Skønnes Verden og Mæsser af Begavelse, mellem hvilke han ikke spillede nogen som helst Rolle. Endelig bestræber man sig der for at føre Livet ind under visse, givne Betingelser, at klare dets mørke og gaadefulde Sider, ikke give hverken Følelserne, Videnskaberne eller Sværmeriet altfor frit Spillerum, og idet man berøver Tilværelsen al poetisk Tiltrækningskraft, vil man bestemme en kjedelig, tør, ensformig og ubehagelig Form for den. . . . Men hvor her var frit! Her var han den bedste og klogeste! Her var han den fælles Afgud i flere Versters Omkreds. Desuden aabnede hans Sjæl sig her, ved ethvert Skridt Ansigt til Ansigt med Naturen, for fredelige og beroligende Indtryk. Vækkens Mumlén, Bladenes Hvísten, Kjøligheden, undertiden selv Naturens Tavshed — Alt fødte Tanker og vakte Følelsen. Saavel i Haven, i Marken, som i Hjemmet fik han Besøg af sin Barndoms og Ungdoms Erindringer. Undertiden, naar Anna Pavlovna sad ved Siden af ham, var det, som om hun kunde gjætte hans Tanker. Hun hjalp ham med at opfriske Mindet om mange Smaating som var Hjertet dyrebare, eller hun fortalte ham, hvad han selv ikke huskede mere.

— Disse Vindetræer her, sagde hun, idet hun pegede paa Haven: — har Din Fader plantet. Jeg var dengang svanger med Dig. Jeg sad tidt her paa Balkonen

og saae paa ham. Han arbejdede og arbejdede og saae op paa mig, mens Sveden hagtede ned over hans Ansigt. „Ah! Du er her?“ sagde han: — „saa kan jeg forstaa, at det gaar saa let med Arbejdet!“ og saa tog han fat igjen. Og der er den lille Eng, hvor Du legede med Bornene; hvad Du var for en vred lille En: saasnart det ikke gik, som Du vilde have det, saa skreg Du strax i vilden Sky. Agaschka — hun, som nu er gift med Kusmá; hans Hytte er den tredie fra Byen — kom engang til at støde Dig omkuld, saa Du slog Din Næse tilblods: Fader smurte hende og smurte hende, saa jeg nær aldrig havde saaet ham til at holde op igjen.

Alexander forøgede disse Grindringer med andre. „Paa den Bænk der under Træet“, tænkte han: — „saa jeg med Sofia og var lykkelig dengang. Og der henne, mellem de to Syrenbuske, gav hun mig det første Kys . . .“ og det Hele stod for hans Øjne. Han smilede ved disse Grindringer og kunde sidde hele Timer paa Balkonen, mens han betragtede Solens Opgang eller dens Nedgang og lyttede til Fuglenes Sang, til Søens Skvulp og til de usynlige Insekters Summen.

„Min Gud! hvor her er godt at være!“ sagde han under Indflydelsen af disse milde Indtryk: — „Fjernt fra Travlheden, fra dette smaalige Liv, denne Myretue, hvor Folk

stuvet i Klynger og kvalme Luft
ikke aande Morgenens Friskhed
eller Engens Foraarsduft.

Hvor man bliver træet af at leve der, og hvor Sjælen hviler sig ud her, i dette simple Liv, frit for alle Bæmseligheder og Vidtløstigheder! Hjertet bliver ungt igjen, Brystet aander friere, og Forstanden ligger

ikke i en uendelig Proces med Hjertet og plager sig med kvalfulde Tanker og alskens Undersøgelser: begge er i god Forstaaelse med hinanden. Her er ikke Noget at gruble over. Sorgløs, fri for svære Tanker, mens Hjertet og Forstanden slumrer og man fornemmer en let Skjelven, lader man Bliffet glide fra Skoven til Marken, fra Marken til Holmen og derefter fordybe sig i Himlens uendelige Blaa.

Undertiden satte han sig ved Vinduet, som vendte ud til Gaarden og til Gaden i Kirkelandsbyen. Her viste sig et andet Billede à la Teniers, fuldt af et travlt Husliv. Barbofs har strakt sig i Heden udenfor sit Hus med Flaben paa Poterne. En halv Snes Høns hilser paa Morgenens og tagler med smaa Pabser. Hanerne slaas. Paa Gaden drives en Flok Kvæg ud i Marken. Undertiden er en Ro af Flokken bleven tilbage og brøler klagende, medens den staar midt paa Gaden og ser sig om til alle Sider. Bønder og Bondekoner, med Leer og Riber over Skuldrene, gaa paa Markarbejde. Undertiden opsnapper Vinden et Par Ord af deres Samtaler og bærer dem op til Vinduet. Der kjører en Bondevogn larmende over Broen og bagefter slæber sig langsomt et Læs med Hø. Smaaabørn med hvide og stribe Haar, traske omkring i Moserne i bare Skjorter, som de holder op om sig. Ved at se paa dette Billede, begyndte Alexander at fatte den Poesi, der kan ligge i „Graavejr, et ituslaaet Plankværk, en Laage, en smudsig Bæk og en Folkedands“. Den snevre, moderne Trafke havde han stiftet med en hjemmegjort Slaabrok. I enhver Ytring af dette fredelige Liv, i ethvert Indtryk, saavel af Morgenens, som af Aftenen,

af Maaltiderne og Hvilen var Moderkjærlighedens aldrig slumrende Øje tilfiede.

Hun kunde ikke noksom glæde sig ved at se, hvorledes Alexander blev federe, hvorledes Rødmændene kom tilbage paa hans Kinder, og hvorledes hans Øjne oplyvedes af en stille Glæde. „Nun hans Haar vil ikke voxe“, sagde hun med et Suk: — „og det var som Silke!“

Alexander spaserede ofte i Omegnen. Engang mødte han en Flok Bondekoner og Piger, som søgte Champignons i Skoven: han sluttede sig til dem og spaserede omkring hele Dagen. Efterat være kommen hjem, roste han Pigen Mascha for hendes Raskhed og Behændighed, og Mascha blev taget i Huset „for at gaa om den naadige Herre“. Han tog undertiden ud for at se paa Markarbejdet og af Erfaring lære det at kjende, som han havde oversat og skrevet om i Maanedsskriftet. „Hvor vi dog tidt har løjet der . . .“ tænkte han, rystende paa Hovedet, og gav sig til at lære Sagen at kjende i Virkeligheden.

Engang i daarligt Vejr forsøgte han paa at arbejde, satte sig til at skrive og var fornøjet med denne Begyndelse. Han skulde søge nogle Oplysninger i en Bog og skrev til Petersborg; Bogen blev sendt. Han tog nu alvorlig fat og forskrev endnu flere Bøger. Forgjæves søgte Anna Pavlovna at overtale ham til at lade være at skrive, for ikke at „spolere Brystet“: han vilde Intet høre. Hun sendte Anton Zvanitsch til ham, men Alexander hørte heller ikke paa ham og vedblev at skrive. Da der var gaaet tre, til fire Maaneder, og det var saa langt fra, at Skriveriet havde gjort ham mager, at han snarere var bleven endnu mere fed, lod Anna Pavlovna

sig berolige. Saaledes gik halvandet Aar. Alt vilde have været godt, men henimod Slutningen af dette Tidrum begyndte Alexander igjen at blive taktsfuld. Duster havde han ingen af, og de, han havde, kunde let blive tilfredsstillende, da de ikke gik udenfor Familielivets Grændser. Intet foruroligede ham: hverken Bekymringer eller Tvivl, men han længtes! Han blev lidt efter lidt fjed af den snevre huslige Kreds; Moderens Omhu begyndte at falde ham besværlig, og Anton Ivanitsch var bleven ham modbydelig. Arbejdet kjedede ham ogsaa, og Naturen fængslede ham ikke mere. Han sad tavs ved Vinduet saa allerede ligegyldig paa Faderens Lindetræer og ærgrede sig over Soens Skulp. Han begyndte at tænke over Grunden til denne nye Sorg og opdagede, at han længtes — efter Petersborg! Det Liv, han havde fjernet sig fra, begyndte han nu at savne. Blodet sydede endnu i ham, Hjertet bankede, Forstanden sov ikke og krævede Virksomhed . . . Altså en Opgave! Gud! Han var ikke langt fra at græde ved denne Opdagelse. Han tænkte, at denne Længsel skulde gaa over, at han skulde leve sig ind i Landlivet og vænne sig til det — men Nej: jo længere han bode der, desto mere sørgede Hjertet og vilde igjen tilbage i Malstrømmen, som nu ikke længere var ham ubekjendt. Han havde forsonet sig med det Forbigangne og faaet det kjær. Hadet, det mørke Blif paa Livet, Brantenheden, Uselfabeligheden var bleven formildet i Ensomhed og Betragtning. Det Forbigangne viste sig for ham i et renere Lys, og selv den svigefulde Nádinka var ikke langt fra at staa med en Glorie om Hovedet. „Hvad bestiller jeg ogsaa her?“ sagde han ærgerlig: — „hvorfor svinder jeg hen? hvorfor gaar min Begavelse tilgrunde? Hvorfor skal

jeg ikke udmærke mig der ved mit Arbejde? . . . Nu forstaaer jeg Tingene bedre. Hvad har Onkel forud for mig? Skulde jeg maaske ikke kunne finde mig en Vej? Det er ikke lykkedes mig hidtil, fordi jeg tog fejl af min Bestemmelse; men hvad er der at gjøre ved det? Nu er jeg kommen til Besindelse: det er paa Tiden, paa Tiden! Jeg har Stof nok: det er ikke alene Blomsterne i Naturen, som jeg har lært nærmere at kjende, jeg ser ikke blot op paa Himlen, men ogsaa ned i Jorden; jeg veed, hvad den er værd, hvad den frembringer og, hvad Menneskets Arbejde er værd. Og min Rundstab til alt Dette og til Livet selv har jeg nu ikke blot af Bøger . . . Det er paa Tiden! Min Afrejse vil blive et frygteligt Slag for Moder! Men det er absolut nødvendigt at rejse; jeg kan dog ikke gaa tilgrunde her! Baa'de den Ene og den Anden er kommen i Vej der og tjener Fædrelandet . . . Hvor er min Karriere? . . . Jeg alene er bleven tilbage . . . men hvorfor, hvorfor? Han pinte sig paa alle mulige Maader, men vidste dog ikke, hvorledes han skulde meddele Moderen sin Beslutning om at rejse. Men Moderen sparede ham snart for det Besvar: hun døde.

Her har man, hvad han skrev til Onklen og Tanten i Petersborg: Til Tanten:

„For min Afrejse fra Petersborg gav De, ma tante, med Taarer i Øjnene, mig nogle dyrebare Ord med paa Rejsen, som for bestandig har præget sig i min Huskommelse. De sagde: „Dersom jeg nogensinde trængte til et varmt Venstab og en oprigtig Deltagelse, saa vilde der bestandig være en Plads tilovers for mig i Deres Hjerte.“ Øjeblikket er kommet, som har ladet mig forstaa disse Ords fulde Værd. De Rettigheder, som De saa

højmodig gav mig over Deres Hjerte, indeholder for mig et Pant paa Fred, Stilhed, Trøst, No, ja maaske paa hele mit Livs Lykke. For tre Maaneder siden døde min kjære Moder: mere tilføjer jeg ikke. De veed af hendes Breve, hvad hun var for mig, og forstaar, hvad jeg har tabt i hende . . . Jeg slyr nu bort herfra for bestandig. Men hvorhen skulde jeg ensomme Vandrer vel styre min Vej, om ikke til de Steder, hvor De er? . . . Sig blot et Ord: finder jeg Det i Dem, som jeg forlod for halvandet Aar siden? Har De ikke forjaget mig af Deres Erindring? Er De villig til med det Venstak, som mer end een Gang har frelst mig fra Kummer, at overtage det lidet lystelige Hverv at læge mit nye og dybe Saar? Jeg sætter mit hele Haab til Dem og til den anden, mægtige Forbundsfælle — Virksomhed. Det undrer Dem — ikke sandt? Det er sælsomt for Dem, at høre det af mig? at læse disse Linier, som er skrevne i en rolig Tone, der ellers ikke ligner mig? Men De skal ikke forundre Dem eller ængste Dem over min Tilbagekomst: Det er ingen Galning, ingen Sværmer, ingen Fortvivlet, ingen Provindsialist, som kommer til Dem, men et slet og ret Meuneske, af den Slags, som der er mange af i Petersborg, og som jeg forlænge siden burde have været. Forbered især Onkel, hvad det angaar. Naar jeg betragter mit tidligere Liv, maa jeg skamme mig baade for Andre og for mig selv. Men det kunde ikke være anderledes. Først nu, i en Alder af tredive Aar, er jeg kommen til Besindelse! Den svære Skole, jeg gjennemgik i Petersborg, og de senere Betragtninger her paa Landet har fuldkomment ladet mig forstaa min Skjæbne. I en passende Afstand fra Onkels Undervisning og de Erfaringer, jeg selv har

gjort, har jeg forstaaet dem bedre her i Stilheden og her, hvad de forlænge siden burde have fort mig til, og hvor ynkelig og uoverlagt jeg undveg den lige Vej til Maalet. Nu er jeg rolig: jeg er hørt op med at plage mig selv; men jeg gjør mig dog ikke til heraf; maaske skriver denne No sig foreløbig fra Egentjærlighed; dog føler jeg, at mit Blik paa Livet snart vil vinde en saadan Klarhed, at jeg skal finde en anden og renere Kilde til No. Endnu kan jeg ikke lade være at beklage, at jeg allerede har naaet den Grændse, hvor — desværre! — Ungdommen ender og Tiden for Overvejelsen begynder, da man undersøger og prøver enhver Sindsbevægelse: Selvbevidsthedens Tid.

Omendstjøndt min Mening om Jolk og om Livet maaske kun har forandret sig ubetydelig, er det vist, at mange Forhaabninger er svundne, mange Duster opgivne, med eet Ord: jeg har tabt Illusionen; selvfølgelig vil jeg heller ikke saa ofte lade mig bedrage eller tage fejl, og det er allerede en stor Trost! Derfor har jeg ogsaa faaet et klarere Blik paa Fremtiden: det tungeste er lagt tilbage; Sindsbevægelserne ængster mig ikke; der er ikke mange tilbage, de væsentligste er overstaaede, og jeg velsigner dem. Jeg skammer mig, naar jeg husker, at jeg i den Tanke, at jeg var en Martyr, forbandede min Skjæbne og Livet. Forbandede! Hvilken taabelig Barmhertighed og Utaknemlighed! Hvor sent jeg indsaa, at Lidelserne renser Sjælen, at de alene gjør et Menneſte taabeligt for Andre, som for sig selv, hæver ham . . . Jeg erkjender nu, at Den, som ikke har faaet sin Del af Lidelsen, heller ikke tilfulde kan forstaa Livet; de indeholder mange vigtige Betingelser, hvis endelige Løsning vi maaske neppe faar at se her. Jeg ser i disse

Rørelser Forsynets Haand, der, som det synes, har givet Mennesket en evig Opgave, at stræbe fremad, lutre sig, forbedre sig, gaa ud over det bestemte Maal under en idelig Kamp med skuffende Haab og kvalfulde Hindringer. Ja, jeg ser, hvor vigtig denne Kamp og disse Rørelser er for Livet, hvorledes det uden dem ikke vilde være Liv, men en Stilstand, en Sovn . . . Naar Kampen ender, — saa ender ogsaa Livet: Mennesket har været beskæftiget, har elsket, nydt og lidt, gjort sin Gjerning og selvsølgelig levet! Ser De, hvorledes jeg nu tænker: jeg er kommen ud af Mørket og ser, at Alt, hvad jeg hidtil har gennemlevet, har været en Art vanstelig Forberedelse til den rette Vej, en indviklet Være for Livet. Der er Noget, som siger mig, at den øvrige Del af Vejen vil blive lettere, mere rolig og forstaaelig . . . De mørke Steder er blevne opklarede, de vanskelige Knuder har løst sig af sig selv, og Livet begynder at vise sig som et Gode, ikke som et Onde. Snart vil jeg igjen sige: hvor Livet er skjont! men sige det — ikke som en Ungling, der er beruset af en øjeblikkelig Nydelse, men med fuld Erkjendelse af dets virkelige Nydelser og Sorger. Herefter er Døden heller ikke skrækelig: den fremstiller sig ikke som et Skræmsel, som en Tilintetgjørelse for bestandig, men kun som en Overgang til Gjenfødselen. Jeg føler allerede nu en usforklarlig Ro i Sindet: de barnagtige Vrgrelser, Udbrud af en saaret Egenkærlighed, den drengagtige Pirrelighed og komiske Brede paa Verden og paa Mennesker, som ligner Moppens Brede paa Elefanter, — er der ikke Spor tilbage af.

Jeg er igjen bleven Ven med Folk, som jeg for længe siden har fjernet mig fra, Folk, som, det bemærker jeg i Forbigaaende, her er de samme som i Petersborg,

kun mindre polerede, grovere og mere naragtige. Men her vækker de ikke min Brede, og i Petersborg vil det endnu mindre kunne blive Tilfældet. Her har De en Prøve paa min Sagtmodighed: En snurrig Patron, Anton Ivanitsch, kommer her i Besøg, som det hedder, for at dele min Sorg; imorgen tager han til Bryllup hos min Nabo for at dele Glæden og fiden et andet Sted hen for at besørge en Jordmoders Forretninger. Men hverken Sorgen eller Glæden hindrer ham i at spise hos dem allesammen fire Gange om Dagen. Jeg ser, at han er lige glad, om et Menneske fødes eller gifter sig, men jeg bliver dog ikke modbydelig ved ham, ærgrer mig heller ikke over ham . . . jeg taaler ham og jager ham ikke paa Døren . . . Det er et godt Tegn — ikke sandt, ma tante? Hvad mon De siger ved at læse dette rosende Ord om mig selv?" . . .

Til Onklen:

„Kjæreste, bedste Onkel og ydermere Deres Excellence!

Med hvilken Glæde erfarede jeg, at Deres Karriere nu er fuldkommet efter Fortjeneste; med Fortuna har De allerede længe staaet paa en fortræffelig Fod. De er virkelig Etatsraad, De er Rancelli Chef! Tør jeg bove, at minde Deres Excellence om det Løfte, De gav mig ved Afrejsen: „Naar Du faar Brug for et Embede, Bestjæftigelser eller Penge, saa kan Du trostlig henvende Dig til mig!“ sagde De. Og se, nu har jeg baade faaet Brug for Embede og Bestjæftigelser; Penge vil jeg naturligvis ogsaa faa Brug for. Den stakkels Provindsialist fordrister sig til at bede om en Plads og om Arbejde. Hvilken Lod venter mit Andragende? Mon den samme, som i sin Tid Bajeschaloff's opnaaede, som

bad Dem om at tage Dem af hans Sag? . . . Hvad „Skaberiet“ angaar, som De var haardhjertet nok til at omtale i et af Deres Breve, saa . . . skammer De Dem ikke ved at røre op i disse Dumheder, som er glemte for længe siden, og som jeg selv rødmer over? Al ja, lille Dufel! al ja, Deres Excellence! Hvem har ikke været ung og dum i enkelte Stykker? Hvem har ikke haft et eller andet besynderligt, saakaldet „helligt“ Sværmeri, som det aldrig er givet at blive til Virkelighed? Min Nabo her tilhøjre ansaa sig for en Helt: han vilde forbygge Verden med sine Bedrifter . . . og det Gæle endte med, at han tog sin Afsted som Løjtnant, uden at have været i Krigen, og i al Fredelighed dyrker Kartofler og saar Hvideroer. En Anden tilvenstre drømte om, at han vilde omkalstare hele Verden og Rusland; men da han i nogen Tid havde skrevet Papirer i Retten, traf han sig tilbage her og har til Dato ikke været i Stand til at lave sit gamle Plankeværk om. Jeg tænkte, at der var nedlagt en Skaberevne i mig ovenfra og vilde indvie Verden i nye og ubekjendte Hemmeligheder, uden at have en Anelse om, at det slet ikke var Hemmeligheder, og at jeg ikke er nogen Profet. Vi er Alle komiske; men hvem kan vel, uden at rødme for sig selv, beslutte sig til at kaste Stenen paa disse ungdommelige, ædle, heftige, om end ikke altid maadeholdne Sværmerier? Hvem har ikke i sin Tid næret frugtesløse Drifter eller set sig som Helten i en eller anden Stordaad? Hvem har ikke grædt af Medfølelse for det Døphøjede og Skjønne? Hvis der findes et saadant Menneske, saa lad ham kun kaste sin Sten paa mig, — jeg misunder ham ikke. Jeg rødmer over mine ungdommelige Sværmerier; men jeg fornægter dem ikke: de er et Pant paa

Hjertets Renhed, et Tegn paa, at man har en ædel Sjæl, som vil det Gode. Jeg veed vel, at disse Beviser ikke er tilstrækkelige for Dem. De behøver et solidt og praktisk Bevis; vel, her er det: sig, hvorledes skulde begavede Naturer kunne blive kjendte og komme til Udvikling, hvis unge Mennesker vilde undertrykke disse tidlige Tilbøjeligheder hos dem, hvis de ikke gav deres Sværmerier Tøjlen, men slavisk fulgte en angiven Retning, uden at have prøvet deres Kræfter? Er det endelig ikke en almindelig Lov i Naturen, at Ungdommen skal være heftig, sydende, undertiden affindig, dum, og at Sværmeriet efterhaanden fortager sig hos Enhver, som det nu har fortaget sig hos mig? Er Deres egen Ungdom maaſke ubekjendt med disse Svagheder? Tænk Dem om, rør lidt op i Deres Huskommelse. Jeg ser herfra, hvorledes De med Deres rolige Blik, som aldrig lader sig forstyrre, ryster paa Hovedet og siger: „Ikke Noget, det jeg veed.“ Tillad at man fanger Dem for Eksempel i Kjærlighed . . . De negter det? Negt ikke: Beviset er i mine Hænder . . . Høst, at jeg var i Stand til at undersøge Sagen paa selve Gjerningsstedet. Scenen for Deres Kjærligheds Eventyr ligger her for mine Øjne, — det er den Sø, De veed nok. Der voger endnu gule Blomster paa den; en, som er tørret paa behørig Vis, har jeg den Ære at sende Deres Excellence til behagelig Grindring. Men der er frygteligere Baaben imod Deres Forsøgen af Kjærligheden i Almindelighed og af min i Særdeleshed — et Dokument . . . Rynker De Panden? og hvilket Dokument!!! Bleguede De? Jeg har røbet denne kostelige Oldtidslevning fra Tante, fra hendes ikke mindre antikvariske Brykst, og fører det med mig som et evigt Bevis imod

Dem, og som et Børn for mig selv. Stjælv Onkel! Ikke nok dermed, jeg kjender Deres Kjærligheds Historie indtil de mindste Enkeltheder, da Tante hver Morgen ved Theen og ved Aftensmaden og inden Hvilens Timer fortæller mig om dette interessante Faktum, og jeg indfører hele dette kostelige Stof i en særlig Memoire. Jeg skal ikke undlade, at tilstille Dem den personlig, tilligemed mine Arbejder paa Landvæsenets Omraade, hvormed jeg nu allerede har beskæftiget mig her et Aar. Jeg anser det desuden for min Pligt at forsikre Tante om, at Deres „Følelser“ for hende, som hun udtrykker sig, er uforandrede. Naar jeg befindes værdig til at modtage et gunstigt Svar fra Deres Excellence paa mit Andragende, vil jeg have den Være at indfinde mig hos Dem med en Levering af tørrede Hindbær og Honning, samt Overgivelsen af nogle Breve som mine Naboer har lovet at forsyne mig med angaaende deres Forhold, med Undtagelse af Bajeschaloff, som døde, før han opnaaede at komme til Ende med sin Proces.“

Epilog.

Her er, hvad der, fire Aar efter Alexanders anden Rejse til Petersborg, foregik med denne Romans Hovedpersoner.

Peter Ivanitsch gik en Morgen frem og tilbage i sit Kabinet. Det var ikke mere den fordums mandige, fyldige og ranke Peter Ivanitsch, med det samme altid rolige Blik, det stolt hævede Hoved og den ranke Holdning. Enten det nu var en Følge af Aarene eller af Omstændighederne, lod han til at have tabt sig. Hans Bevægelser var ikke saa kjække, hans Blik ikke saa levende og selvtillidsfuldt. I Bassenbarterne og Tindingerne begyndte adskillige graa Haar at titte frem. Man kunde se, at han havde fejret sit Livs halvtresindstyvende Aars Jubilæum. Han gik en Smule højet. Det var især mærkeligt paa dette tidlig saa lidenskabsløse og rolige Menneſkes Ansigt, at se et mer end bekymret, næsten kummerfuldt Udtryk, selv om det forøvrig bar det ejendommelige Præg af Peter Ivanitschs Karakter. Han lod til at være i Tvivlsraadighed med sig selv. Han gjorde et Par Skridt og standsede pludselig midt i Værelset eller maalte det med hurtige Skridt fra det ene Hjørne til det andet. Han syntes at være optagen af en usædvanlig Tanke. I Lænestolen tæt ved Bordet

sad en velnæret Mand af Middelhøjde med et Kors
 foran paa Halsen*), i en tæt tilknappet Kjole og med
 det ene Ben lagt over det andet. Det manglede blot,
 at han skulde have en Stok i Haanden med en stor
 Guldknap, hin klassiske Stok, paa hvilken Læseren ellers
 strax kjender Doktoren i Romaner og Fortællinger. For
 enhver anden Doktor kunde dette Scepter maaske passe,
 hvormed han i sin fritid spaserer eller sidder hele Timer
 hos de Syge, medens han trøster dem og ofte i sin
 Person forener to, tre Roller: Lægen, den praktiske
 Filosof, Husvennen o. s. v. Alt det kan være godt, hvor
 man har Tid og Frihed nok, hvor Folk kun sjældent
 blive syge, og hvor Doktoren mere er til Stads end til
 Brug. Men Peter Ivanitschs Doktor var en Peters-
 borger-Doktor. Han vidste ikke, hvad det var at gaa
 tilfods, om han vel ogsaa foreskrev sine Patienter Motion.
 Han er Medlem af et vist Raad, Sekretær i et vist
 Selskab, Professor og Læge i flere Regjerings-Anstalter,
 Læge for fattige og en stadig Deltager i alle offentlige
 Debatter; dertil har han en umaadelig Praxis. Han
 tager ikke engang Handsken af den venstre Haand og
 vilde heller ikke tage den af den højre, dersom det ikke
 var nødvendigt at føle Pulsen; han knapper aldrig sin
 Kjole op og sidder kun yderst sjældent. Doktoren havde
 allerede flere Gange af Utaalmodighed lagt snart det
 venstre Ben over det højre, snart det højre over det
 venstre. Han vilde have kjørt for længe siden; men
 Peter Ivanitsch siger stadig ikke Noget. Endelig!

— Hvad skal man gjøre, Doktor? spurgte Peter
 Ivanitsch, idet han pludselig stod stille foran ham.

*) En højere Grad af en Orden bæres i et Bånd om Halsen.

— Tag til Rissingen, svarede Doktoren: — det er det eneste Middel. Deres Anfald begynder at gjentage sig temmelig ofte . . .

— Na! De taler stadig om mig! afbrød Peter Ivanitsch: — Jeg taler til Dem om min Hustru. Jeg er over de halvtreds; men hun er endnu i sin Blomstringstid; hun trænger til at leve, og hvis der skulde være Fare for hendes Helbred i den Alder . . .

— Nu skal der strax være Fare! bemærkede Doktoren: — Jeg har blot meddelt Dem mine Betænkelseheder med Hensyn til Fremtiden; men endnu kan der ikke være Tale om Noget . . . Jeg vilde blot sige, at hendes Sundhed eller Utilpashed, hvad det nu er, tyder paa, at hun ikke er i en normal Tilstand.

— Men kommer det ikke ud paa Gæt? De har gjort Deres Bemærkning i Forbigaaende og glemt den igjen; men jeg har lige siden den Tid iagttaget hende opmærksomt, og med hver Dag opdager jeg nye og foruroligende Omslag hos hende, — og det er nu den tredje Maaned, at jeg ikke kjender til No. Hvorledes jeg ikke har kunnet se det før, det forstaar jeg ikke! Mit Embede og mine Forretninger røver mig min Tid og min Helbred . . . og nu skal man se, ogsaa min Hustru . . .

Han begyndte igjen at gaa frem og tilbage i Værelset.

— Har De forhørt Dem hos hende idag? spurgte han efter en Paase.

— Ja; men hun mærker ikke Noget. Jeg antog i Begyndelsen, at Grunden var en fysisk: hun har ikke havt Børn . . . men det lader til ikke at være det . . . Maaſte er Grunden rent psykologisk . . .

— Det var bedre endnu!

— Maaſte er det ſlet Ingenting. Miſtænkelige Symptomer findes der afgjort ikke! Det er ikke Andet end . . . De har ſiddet altfor længe i dette ſumpige Klimat. Rejs til Syden: ſaml friske Kræfter, nye Indtryk, og De ſkal ſe, det vil nok hjælpe. Anvend Sommeren til en Brøndkur i Kiſſingen, tilbring Efteraaret i i Italien og Vinteren i Paris, og jeg forſikrer Dem, at Slim-Anſamlingerne og Pirreligheden . . . ſkal være ſom blæſt bort.

Peter Ivanitsch hørte næſten ikke paa ham.

— En psykologiſt Grund! ſagde han halv ſagte og rystede paa Hovedet.

— Ja, ſer De, hvorfor jeg ſiger psykologiſt, ſagde Doktoren: — En Anden, ſom ikke kjen- der Dem, kunde formode, at her var en eller anden Bety- mring tilſtede og om juſt ikke Bety- mring, ſaa . . . undertrykte Onſter . . . undertiden kan det være en Trang, en Mangel, ſom . . . jeg vilde føre Dem paa Tanken . . .

— Trang, Onſter! afbrød Peter Ivanitsch: — Jeg kommer ethvert af hendes Onſter i Forſjøbet; jeg kjen- der hendes Smag, hendes Vaner. Hvad Mangler angaar . . . Hm! De kjen- der bort Huſ, De veed, hvorledes vi lever . . .

— Huſet er godt, udmærket, ſagde Doktoren: — mageløſt . . . Ikke at tale om Koffen og Cigarerne! Men hvorledes er det med Deres Ven i London . . . har han ophørt med at ſende Dem Keres? . . . I de ſidſte Aar har man ikke ſet den hos Dem . . .

— Hvor Skjæbnen dog er lumpen, Doktor! Kan Nogen have været mere forſigtig end jeg? begyndte Peter Ivanitsch med en Varme, ſom ellers ikke var ham egen: — Jeg veed ikke, at jeg har gjort et Skridt uden

Overvejelse . . . men nej, den skulde dog finde et Sted til at spænde Ben for mig! Og naar? Mens Alt er gaaet godt, med en saadan Karriere . . . Hvad?

Han slog med Haanden og vedblev at gaa.

— Hvorfor er De saa urolig? spurgte Doktoren:

— Der er ikke Spor af nogen Fare. Jeg gjentager, hvad jeg sagde Dem første Gang, at hendes Organisme ikke har lidt: — der findes slet ingen skadelige Symptomer. Blodmangel, lidt Svækkelse . . . det er det Hele.

— Smaating! sagde Peter Ivanitsch.

— Hendes Upasselighed er af en negativ, men ikke af en positiv Art, vedblev Doktoren: — Som om det blot var hende? Betragt alle dem, der ikke er fødte her: hvad ligner de vel? Se at komme bort herfra. Men dersom det er umuligt at rejse, saa adspred hende, lad hende ikke sidde saameget, søj hende, før hende omkring; sørg for at hendes Sjæl og Legeme faar saamegen Bevægelse, som muligt: de ligger begge i en unaturlig Dvale hos hende. Naturligvis kan det med Tiden slaa sig paa Lungerne eller . . .

— Farvel, Doktor! jeg gaar til hende, sagde Peter Ivanitsch og gik hurtig ind i sin Hustrus Værelse. Han standsede ved Døren, trak forsigtig Portiererne tilside og kastede et uroligt Blik paa sin Hustru.

Hun . . . Hvad særligt kunde vel Doktoren finde at bemærke hos hende? Enhver, som saae hende for første Gang, fandt, at hun var som de fleste Damer i Petersborg. Hun er bleg, det er sandt; hendes Blik er mat, Blusen folder sig frit og bekvemt over de faste Skuldre og det glatte Bryst; Bevægelserne er langsomme, næsten trevne . . . Men er maaske Rødme, glandsfulde Øjne eller livlige Bevægelser de Kjendtegn, som udmærker

vore Skjønheder? Og hvad Formernes Pragt angaar . . . saa vilde hverken Phidias eller Praxiteles her finde en Venus for sin Mejsel. Det er ikke den plastiske Skjønhed, som man skal søge hos de nordiske Skjønheder: de — er ikke Statuer; dem er ikke de antike Stillinger givne, som har foreviget de græske Kvinder; hvor skulde de ogsaa tage disse Stillinger fra? Disse regelmæssige Konturer, som ikke taaler den mindste Dabel, mangler de ganske. Følelsen vælder ikke ud af deres Øjne i en Strøm af varme Straaler; paa de halvtåbnede Læber aander ikke det naivt — vellystige Smil, som brænder paa Sydens Kvinders Mund. Vore Kvinder er bleven en anden, højere Skjønhed tildele. Mejslen kan ikke fange dette Tankens Spil i deres Ansigtstræk, denne Williens Kamp med Lidenstaben, denne Leg af sjælelige Rørelser, som Tungen ikke har Ord for, med alle de tallose, fine Afskygninger af List, forstilt Uvidenhed, Brede og Hjertensgodhed, tilbagetrængte Glæder og Sorger

Det være nu, som det vil, men Den, der saae Lisavetta Alexandrovna for første Gang, bemærkede ikke nogen-
somhelst Utilpashed hos hende. Kun Den, der havde kjendt hende tidligere, som huskede hendes friske Ansigtssfarve og glandsfulde Blik, der undertiden gjorde det vanskeligt at stjæle Øjnenes Farve, saaledes druknede de i et glimrende, hølgender Lyshav — kun Den, som huskede hendes prægtige Skuldre og smukke Figur, vilde nu betragte hende med en pinlig Forundring. Hans Hjerte vilde snøre sig sammen af Medlidenhed, dersom hun ikke var ham fremmed, som det nu maaske snørte sig sammen hos Peter Ivanitsch, hvad han frygtede for at tilstaa sig selv.

Han traadte sagte ind i Kabinettet og satte sig ved Siden af hende.

— Hvad bestiller Du? spurgte han.

— Jeg gennemser Bogen over Udgifter, svarede hun: — Forestil Dig, Peter Ivanitsch: i forrige Maaned er der gaaet omtrent halvandet Tusinde Rubler med blot i Bordpenge: hvad ligner dog det!

Uden at sige et Ord tog han Bogen fra hende og lagde den paa Bordet.

— Hør engang, sagde han: — Doktoren siger, at min Sygdom kan forværre sig her: han raader mig, at rejse til Udlandet og bruge en Brøndkur. Hvad siger Du til det?

— Hvad skulde jeg vel sige? Her, tænker jeg, er Doktorens Stemme vigtigere end min. Naar han raader til det, maa Du rejse.

— Men Du? Kunde Du ogsaa have Lyst til at gjøre denne Tour?

— Hvorfor ikke?

— Men Du havde maaske mere Lyst til at blive her?

— Godt, det kan jeg ogsaa.

— Men hvad vælger Du? spurgte Peter Ivanitsch med nogen Utaalmodighed.

— Bestem Du baade for Dig selv og for mig, svarede hun med en sørgmodig Sigegyldighed: — naar Du vil, saa rejser jeg; vil Du ikke, saa bliver jeg her . . .

— Der kan ikke være Tale om at blive her, sagde Peter Ivanitsch: — Doktoren siger, at Din Helbred ogsaa har lidt noget af . . . Klimatet.

— Hvor falder han paa det? — Jeg er rask, jeg mærker ikke Noget.

— En vedvarende Rejsen, sagde Peter Ivanitsch:

— kan maaske ogsaa blive trættende for Dig; vil Du ikke bo hos Din Tante i Moskow, mens jeg er i Udlandet?

— Godt, jeg kan gjerne tage til Moskow.

— Eller skulde vi ikke Begge tilbringe Sommeren paa Krim?

— Paa Krim vilde ogsaa være godt.

Peter Ivanitsch kunde ikke beherske sig mere: han rejste sig fra Sofaen og begyndte at gaa frem og tilbage, som før i sit eget Kabinet, hvorefter han stod stille foran hende.

— Det er Dig ligegyldigt, hvor Du saa er? spurgte han.

— Ligegyldigt, svarede hun.

— Hvorfor?

Uden at give noget Svar herpaa, tog hun igjen Udgiftsbogen fra Bordet.

— Sig, hvad Du vil, Peter Ivanitsch, tog hun tilorde: — men vi maa indskrænke vore Udgifter. Hvor kan man bruge halvandet Tusind blot til Maden . . .

Han tog Hestet fra hende og kastede det under Bordet.

— Hvorfor interesserer Du Dig saameget for Det? spurgte han: — Gjør det Dig maaske ondt for Pengene?

— Hvorledes, skulde det ikke interessere mig? Jeg er jo dog Din Hustru! Du har selv lært mig det . . . og bebrejder mig nu, at jeg beskæftiger mig . . . Jeg gjør min Gjerning!

— Hør mig, Lisa! sagde Peter Ivanitsch efter en kort Tavshed: — Du vil forandre Din Natur, gjøre Bold paa Willien . . . det er ikke rigtigt. Jeg har aldrig tvunget Dig, og Du faar mig ikke til at tro, at dette

Snarvs (han pegede paa Regnskabsbogen) skulde kunne interessere Dig. Hvorfor vil Du lægge Baand paa Dig selv? Jeg giver Dig den fuldstændigste Frihed . . .

— Min Gud! hvad Brug har jeg for Frihed? sagde Lisavetta Alexandrovna: — Hvad skal jeg gjøre med den? Du har hidtil sørget saa godt og forstandig baade for Dig selv og for mig, at jeg rent er afvænt med at have min egen Villie; bliv ogsaa ved herefter; jeg har ingen Frihed nødig.

De tab Begge.

— Det er længe siden, Lisa, begyndte Peter Ivanitsch igjen: — at jeg har hørt Dig komme med en Anmodning, et Ønske eller et Løfte.

— Jeg behøver ikke Noget, svarede hun.

— Har Du slet ingen særlige, . . . skjulte Ønsker? spurgte han deltagende, idet han saae vist paa hende.

Hun vaklede, om hun skulde tale eller ikke.

Peter Ivanitsch bemærkede dette.

— Sig det, for Guds Skyld, sig det! vedblev han — Dine Ønsker skal være mine Ønsker; jeg skal efterkomme dem som en Lov.

— Nu, godt, svarede hun: — dersom Du kan gjøre det for min Skyld . . . saa gjør en Ende paa vore Fredage . . . disse Middage trætter mig saa usigelig . . .

Peter Ivanitsch tænkte efter.

— Du lever indelukket nok nu, sagde han efter en Paase: — men naar vore Bekjendte ikke mere skal samles hos os om Fredagene, vil Du komme til at leve fuldstændig i en Ørken. Forresten, som Du vil; naar Du ønsker det, — skal det ske. Hvad vil Du bestille?

— Overgiv mig Dine Regnskaber, Dine Boger og

Sager . . . jeg vil bestjæftige mig, sagde hun og bøjede sig under Bordet for at tage Udgiftsbogen op.

Dette forekom Peter Ivanitsch som en slet dulgt Forstillelse.

— Lisa! sagde han bebrejdende.

Bogen forblev liggende under Bordet.

— Og jeg tænkte, om Du ikke vilde forny nogle Bekjendtskaber, som vi rent har ophørt at holde gaaende? Derfor vilde jeg gjøre et Val, for at Du kunde adsprede Dig og selv gjøre Visiter . . .

— O, nej, nej, sagde Lisabetta Alexandrovna for-
fkræffet: — For Guds Skyld, lad det være! . . . hvor-
ledes er det muligt . . . Et Val!

— Hvor kan det gjøre Dig saa forfkræffet? I Din Alder har et Val endnu ikke tabt sin Tiltrækningskraft; Du kan danse endnu . . .

— Nej, Peter Ivanitsch, jeg beder Dig, lad det være! sagde hun levende: — At skulle tænke paa Toilette, klæde sig paa, tage imod en Masse Menneſter, gjøre Visiter — Gud fri mig!

— Vil Du da hele Ugen gaa i Bluse?

— Ja, hvis Du tillader det, saa vilde jeg ikke lægge den af. Hvorfor ſkal man pynte sig? Det er kun at spille Penge og have en overflødig Ulejlighed uden nogensomhelst Nytte.

— Ved Du hvad, sagde Peter Ivanitsch pludselig:

— Man ſiger, at Rubini er engageret hertil for Vinteren; vi ſaar en ſaſt italiensk Opera; jeg har bedt om at holde en Loge tilbage til os, — hvad mener Du?

Hun tav.

— Lisa!

— Det skulde Du ikke have gjort . . . sagde hun frygtsomt: — jeg tror, at det ogsaa vil falde mig besværligt . . . det trætter mig.

Peter Ivanitsch gif med højet Hoved hen til Ræminen, støttede sig op til den og saae herfra længe tavst paa hende. I hendes livløse, matte Dine, i hendes Ansigt, som var berøvet ethvert Spil af levende Tanker og Følelser, i hendes lade Stilling og langsomme Bevægelser, læste han blot Apathi, den uheldbrekelige Lige-gyldighed for Alt, som han var bange for at spørge om. Han havde allerede gjættet Svaret, dengang da Doktoren blot lod et Ord falde til ham om disse Formodninger. Han tænkte sig om og begyndte at forstaa, hvorledes han paa samme Tid, som han methodisk omgjærdede sin Hustru imod enhver Udskejelse, som kunde have skadet deres ægteskabelige Interesser, ikke havde filllet hende andre fordelagtige Vilkaar istedenfor de muligvis uprivilegerede Glæder, som hun kunde have mødt udenfor Ægteskabet; at hendes Verden i Hjemmet ikke var Andet end en Fæstning, som, talfet være hans Methode, vel var utilgængelig for Fristelsen, men hvor man ogsaa ved hvert Skridt stødte paa Vagtposter selv imod enhver lovlig Følelses Øtring.

Det Methodiske og Torre i hans Omgang med hende udstrakte sig uden hans Vidende og Villie til et koldt og raffineret Tyranni og hvorover? Over et Kvindeherte! For dette Tyranni betalte han hende med Rigdom, Luxus, med alle ydre Betingelser for Lykke efter hans Anskuelser — en skræffelig Fejltagelse, saameget skræffeligere, som den ikke fremgik af Ube-kjendtskab med Hjertet eller en plump Opfattelse deraf, — han kjendte det — men af Skjodesløshed, af Egoisme!

Han glemte, at hun ikke havde et Embede, ikke spillede Kort, at hun ikke havde en Fabrik, og at et udmærket Bord og den bedste Vin næsten slet intet Værd har i en Kvindes Øjne, medens han dog nødte hende til at at leve dette Liv. Peter Ivanitsch var god af Hjerter, og om ikke af Kjærlighed til sin Hustru, saa dog af Retfærdighedssølelse vilde han have givet, Gud veed hvad, for at gjøre dette Onde godt igjen; men hvorledes? Mer end een Nat havde han tilbragt uden Sovn siden den Tid, Doktoren meddelte ham sine Betænkeligheder med Hensyn til hans Hustrus Helbred, medens han anstrengte sig for at finde Midler til at forsone hendes Hjerter med dets nærværende Stilling og give de synkende Kræfter nyt Liv.

Herover tænkte han ogsaa nu, medens han stod ved Kaminen. Det faldt ham ind, at hun maaske allerede skjult var paa Spiren til en farlig Sygdom, at hun var dræbt af et tomt og glædeløst Liv . . . Den kolde Sved trængte frem paa hans Pande. Han vidste ikke, hvilket Middel han skulde gribe til; han søgte, at der til at finde det skulde mere Hjerter end Hoved. Men hvor skulde han tage det fra? Der var Noget, som sagde ham, at dersom han kunde kaste sig for hendes Fødder, kjærlig slutte hende i sin Favn og med Lidenstaben's Stemme sige hende, at han kun levede for hende, at hun var Maalet for al hans Stræben, Uro, Karriere, Erhvervslyst, at det Methodiske i hans Optræden ligeoverfor hende, kun var indgivet ham af et brændende, vedholdende, stinsygt Ønske om at sikre sig hendes Hjerter . . . han forstod, at saadanne Ord vilde virke som Galvanisme paa det døde Legeme, at hun pludselig vilde

blomstre af Sundhed og Lykke, saa det kunde være det Samme med at tage til Badene.

Men sagt og gjort er to forskjellige Ting. For at gjøre det maa man virkelig have Videnskab, og trods al sin Sogen fandt Peter Ivanitsch ikke Spor deraf i sin Sjæl. Han søgte blot, at han skattede hendes gode Egenskaber og agtede hende som en upaaflagelig Guldbyrderste af den simple Gjerning og lidet vanskelige Pligt, som han selv havde givet hende at udføre. Det var det Eneste, han udtrykte, og desuden, at hans Hustru var ham uundværlig — det er sandt, men det var i Righed med andre Livsfornødenheder, som bliver uundværlige ved Banen. Han vilde maaste ikke have sagt Nej til at give Elsterens Rolle, hvor komisk det end kunde være, pludselig i de Halvtreds at føre Videnskabens Sprog; men vil en Kvinde ogsaa lade sig bedrage af Videnskaben, hvor den ikke er tilstede? Vil man ogsaa senere have Heltomod og Kunst nok til at gennemføre Rollen til den Grændse, hvor Hjertets Fordringer forstumme? Og vil ikke den krænkede Stolthed give hende Raadestødet, naar hun opdager, at Det, som for nogle Aar siden vilde have været en Trylledrik for hende, nu bydes hende som et Lægemiddel? Nej, paa sin sædvanlige, grundige Maade vejede og bedømte han dette sene Skridt og kunde ikke beslutte sig dertil. Han tænkte at gjøre det Samme, det vil sige, give hende et uomstødeligt Bevis paa sin Hengivenhed, bringe et Offer, men paa en anden Maade, saaledes som dette nu behøvedes og lod sig gjøre, hvorved han kunde blive sine Anskuelser og sin Karakter tro. Ellers vilde hun ikke tro derpaa og heller ikke tage derimod. Han havde allerede i tre Maaneder gaaet om med en Tanke, som

Saa dan gaar det! II.

han tidligere vilde have anset for meningsløs, men nu — var det en anden Sag! Han havde gjemt den til det yderste Djeblik: nu var det kommet, og han besluttede at udføre sin Plan.

„Dersom Det ikke hjælper,“ tænkte han, „saa er der ingen Redning! Se, hvad der vil!“

Peter Ivanitsch gik med faste Skridt hen til sin Hustru og tog hendes Haand.

— Du veed, Lisa, sagde han, at jeg anses for den allerdygtigste Embedsmand i Ministeriet. Jaar vil jeg blive indstillet til Gehejmerraad og bliver det naturligtvis. Jeg tænker ikke, at min Karriere skulde ende dermed, jeg kan endnu gaa fremad . . . og vilde ogsaa . . .

Hun saae forundret paa ham og ventede paa, hvad det skulde føre til.

— Jeg har aldrig tvivlet om Dine Evner, sagde hun: — Jeg er overbevist om, at Du ikke vil blive staaende paa Halvvejen, men gaa lige til Enden . . .

— Nej, det vil jeg ikke: en af Dagene tager jeg min Afsted.

— Afsted? spurgte hun med Forundring, idet hun rettede sig op i Stolen.

— Ja.

— Hvorfor?

— Hør videre. Det er Dig bekendt, at jeg har gjort Afregning med mine Kompagnoner, saa Fabrikken nu tilhører mig alene. Den giver mig indtil fyrrfetyve Tusind i rent Overskud om Aaret, uden nogensomhelst Ulejlighed. Den gaar som et Uhrværk.

— Det veed jeg; men hvad saa? spurgte Lisabetta Alexándrovna.

— Jeg sælger den.

— Hvorledes, Peter Ivanitsch! hvad gaar der af Dig? spurgte Lisabetta Alexandrovna med tiltagende Forundring, idet hun saae forskrækket paa ham: — Hvad skal alt Det til? Jeg kan ikke komme til mig selv igjen . . . jeg forstaar ikke . . .

— Forstaar Du det virkelig ikke?

— Nej! . . . sagde Lisabetta Alexandrovna tvivlsraadig.

— Du kan ikke forstaa, at jeg, ved at se, hvorledes Du kjeder Dig, hvorledes Din Sundhed lider . . . af Klimatet, skulde sætte min Karriere, min Fabrik højere og ikke føre Dig bort herfra? Ikke sige mig løs fra ethvert andet Maal . . .

— Saa det er for min Skyld! sagde Lisabetta Alexandrovna, idet hun med Rød og neppe kunde samle sig: — Nej, Peter Ivanitsch! vedblev hun i stærkt Sindsbælgelse: — For Guds Skyld, gør ikke noget Offer for min Skyld! Jeg modtager det ikke — hører Du? Jeg modtager det ikke paa nogen Maade! Du skulde ophøre med at arbejde, udmærke Dig, forøge Din Rigdom — og for min Skyld! Gud fri mig! Jeg er ikke det Offer værd!

— Det er ikke noget Offer, afbrød han hende: — Du alene er Maalet for mit Liv.

— Nej, det er jeg ikke: sig ikke det! sagde hun bestemt: — Hør . . . tilgiv mig, jeg har været ringe for Dig, for ubetydelig og svag til at kunne forstaa og skatte Din Stræben og Dit Arbejde . . . Det var ikke en saadan Kvinde, Du behøvede . . . Hun revsede ham med sin Højmodighed; men han lod sig ikke mærke med Smerten, hverken i Ord eller Blif.

— Min Beslutning staar fast, Visa! sagde han, medens han i stærkt Sindsbevægelse gik frem og tilbage.

— Min Gud, hvad har jeg gjort! Jeg har været kastet som en Sten paa Din Vej; jeg forsthyrrer Dig . . . Hvad jeg dog har for en sælsom Skjæbne! tilføjede hun næsten fortvivlet: — Naar man ikke har Lykt til at leve, naar man er oversflødig . . . skulde Gud da virkelig ikke forbarme sig og kalde mig til sig? At være Dig i Vejen . . .

— Jeg gjentager, Du maa ingenlunde tro, det er et Offer. Det kan nu være nok med dette forstenede Liv! Jeg er selv træt; jeg har ogsaa Lykt til at hvile og komme til Ro; men hvor skulde jeg vel finde den, uden alene med Dig? . . . Vi rejser til Italien.

— Peter Ivanitsch! sagde hun næsten grædende: — Du er god, ædel . . . jeg veed, at Du er i Stand til at forstille Dig af Højmodighed . . . Men maaske er, Ofret unyttigt, maaske er det allerede . . . for sent, og Du opgiver blot Dit Arbejde . . .

— Skaan mig, Visa, og nær ikke denne Tanke, sagde Peter Ivanitsch: — Du vil ellers faa at se, at jeg ikke er skabt af Jern . . . Jeg gjentager Dig, at jeg vil ikke blot lade Hovedet raade: endnu er ikke Alt stivnet i mig.

Hun saae stivt og vantro paa ham.

— Er det ogsaa . . . oprigtig ment? spurgte hun efter en Paase: — Du ønsker virkelig Ro, Du rejser ikke blot for min Skyld?

— Nej, ogsaa for min egen.

— Men hvad vil Du tage Dig til i Italien: Du, som er vant til Virksomhed?

— At rejse — er ogsaa en Art Bestjæftigelse. Vi vil læse, studere Oldtiden . . . Og hvor jeg skal gjøre

Kur til Dig! Det skal være baade mit Embede og min Tidsfordriv. — Han tog begge hendes Hænder i sine og saae mere forstende end ømt i hendes Øjne.

— Og alt Det er for min Skyld! gjentog hun sorgmodig.

— Nej, nej! Jeg er selv ikke rast, og træet . . . jeg trænger til Hvile.

Hun rakte ham Haanden. Han kyskede den med Varme.

— Altsaa rejser vi til Italien? spurgte han.

— Godt, saa rejser vi, svarede hun med et Suk.

Det var en Sten fra Hjertet for Peter Ivanitsch. „Nu vil vi saa at se!“ tænkte han: „Jeg har gjort Alt, hvad der var muligt!“

De sad længe, uden at vide, hvad de skulde sige til hinanden. Det er uvist, hvem der først vilde have brudt Tavsheden, dersom de endnu var forblevne alene. Men paa eengang lod der hurtige Skridt i Sideværelset. Det var Alexander. Hvor han havde forandret sig! Hvor han var bleven fed og skaldet og rødmsket! Med hvilken Værdighed, han bar sin lille Dykmave og Ordenen om Halsen! Hans Øjne straaede af Glæde. Det var med en usædvanlig Jøselse, at han kyskede sin Tantes Haand og trykkede Onklens.

— Hvor kommer Du fra? spurgte Peter Ivanitsch.

— Gjæt engang! svarede Alexander bethdningsfuldt.

— Der maa være noget Særdeles paa Færde med Dig idag, sagde Peter Ivanitsch, idet han saae spørgende paa ham.

— Jeg vil vædde, at De ikke gjætter, hvad det er! sagde Alexander.

— Jeg huffer, hvorledes Du for ti eller tolv Aar

tiden engang kom farende saadan ind til mig, sagde Peter Ivanitsch: — Du slog ogsaa Noget i Stykker for mig . . . Dengang gjættede jeg strax, at Du var forelsket, men nu . . . Skulde det nu være galt igjen? Nej, det er umuligt: Du er altfor slog til . . .

Han saae paa sin Hustru og tav pludselig.

— Kan De ikke gjætte det? spurgte Alexander.

Dnksen saae paa ham og overvejede stadig.

— Du . . . gifter Dig vel aldrig? spurgte han ubestemt.

— Der har De gjættet det! sagde Alexander i en højtidelig Tone: — Dnss mig til Lykke!

— Er det Alvor? Med hvem? spurgte baade Dnksen og Tanten.

— Med Alexander Stepánitsch's Datter.

— Er det muligt? Hun er jo en rig Brud, sagde Peter Ivanitsch: — og Faderen . . . har ikke Noget imod det?

— Jeg kommer ligesra dem. Hvad skulde Faderen have imod det? Tværtimod, han hørte paa mit Andragende med et Smil, som om det var Noget, han havde ventet, omfavnede mig og sagde, at nu kunde han dø rolig, da han vidste, hvem han skulde betro sin Datters Lykke . . . „Gaa blot i Deres Dnks Fodspor!“ sagde han.

— Det sagde han? Ser Du: ogsaa her maa Dnksen være med!

— Men hvad sagde Datteren? spurgte Lisabetta Alexandrovna.

— Ja, hun . . . veed De: er ligesom alle unge Piger, svarede Alexander: — hun sagde ikke Noget, men

blev bare rød, og da jeg tog hendes Haand, saa spillede hendes Fingre ligesom paa Fortepiano indeni min.

— Hun sagde ikke Noget! bemærkede Lisavetta Alexándrovna: — Har De virkelig ikke gjort Dem den Ulejlighed at forhøre Dem hos hende, før De anholdt om hendes Haand?

— Jeg prøvede paa det, ma tante: et Par Gange bragte jeg det paa Taler; men det førte ikke til Noget. Hun blev forlegen, græd . . .

— Men De selv da: elsker De hende?

— Hvad skal man sige, ma tante? hun er ganske vakker, har faaet en god Opdragelse, selvfølgelig . . .

— Hvorfor gifter De Dem? Har De gjort Dem selv det Spørgsmaal?

— Hvorfor? Man kan dog ikke stadig drive saadan omkring. Man bliver kjed af den enlige Stand; Tiden kommer, da man slaar sig ned, lægger en Grund, indretter sig et Hjem og gjør sin Pligt. Bruden er vakker og rig . . . Onkel her vil kunne sige Dem, hvorfor man gifter sig: han fortæller saa omstændelig . . .

Peter Ivanitsch vinkede forsigtig ad ham med Haanden, saa at hans Hustru ikke saa det, for at faae ham til at tie og lade være at støtte sig paa ham; men Alexander bemærkede det ikke.

— Maaſte synes hun ikke om Dem? sagde Lisavetta Alexándrovna: — Maaſte kan hun ikke elſte Dem, — hvad ſiger De ſaa til Det?

— Hvad ſkal man ſige, Onkel? De har Ordet mere i Deres Magt end jeg . . . Eller jeg vil anføre Deres egne Ord, vedblev han uden at lægge Mærke til, at Onklen vendte og drejede ſig paa ſin Plads og hoſtede betydningsfuldt for at give Samtalen en anden Vending:

— „Man gifter sig af Kjærlighed“, sagde Alexander:
 — „Kjærligheden forgaar og man lever sammen af Vane; eller man gifter sig ikke af Kjærlighed — og kommer dog til det samme Resultat: man bliver vant til sin Hustru. Kjærlighed for sig og Ægteskabet for sig; de to Ting følges ikke altid ad, og bedst er det, hvor de ikke følges ad . . .“ Ikke sandt, Onkel? Det er jo saaledes, at De lærte . . .

Han saae paa Peter Ivanitsch og holdt pludselig inde ved at se det biftre Blik, som Denne tilkastede ham. Han saae tvivlsraadig paa Tanten, derefter igjen paa Onklen og tav. Elisabeth Alexandrovna rystede tankefuldt paa Hovedet.

— Altsaa, Du gifter Dig? sagde Peter Ivanitsch:
 — Ja, nu er det paa Tiden, Gud være med Dig! Det var en anden Sag, da Du vilde have giftet Dig, treogtyve Aar gammel.

— Ungdom, Onkel, Ungdom!

— Det er Sagen, Ungdom!

Alexander tænkte efter og smilede.

— Hvad er det? spurgte Peter Ivanitsch.

— Jeg kom blot til at tænke paa en Art Uoverensstemmelse . . .

— Hvilken?

— Dengang jeg elskede, svarede Alexander nøgende . . . da vilde det ikke gaa med Ægteskabet . . .

— Og nu Du gifter Dig, vil det ikke gaa med Kjærligheden, tilføjede Onklen, og de gav sig Begge til at le.

— Heraf følger Onkel, at De har Ret, naar De holder Banen for at være Hovedsagen . . .

Peter Ivanitsch tilkastede ham igjen et biftert Blik.

Alexander tav uden at vide, hvad han skulde tænke.

— At gifte sig, naar man er femogtredive Aar, sagde Peter Ivanitsch: — det er i sin Orden. Men kan Du huske, hvorledes Du formelig rasede her og skreg, at det oprørte Dig at se de ulige Giftermaal, hvor man slæber Bruden afsted som et Offer, smykket med Blomster og Diamanter, og kaster hende i Armene paa et ældre Menneſke, for største Delen grim og ſkalbet; lad os engang ſe Hovedet!

— Ungdom, Onkel, Ungdom! jeg forstod ikke, hvad det egentlig kom an paa, ſagde Alexander, medens han glattede paa Haaret med Haanden.

— Hvad det egentlig kom an paa! gjentog Peter Ivanitsch: — Men kan Du huske, da Du var forelsket i denne, hvad er det, hun hedder . . . Natascha? „Rasende Skinſyge, lidenſkabelige Udbrud, himmeľſt Salighed“ . . . hvor er alt Det nu?

— Naa, lad det nu være godt, Onkel! ſagde Alexander og blev rød.

— Hvor er „den kolofſale Videndſkab, Taarerne“?

— Onkel!

— Hvad! Saa Du har faaet nok af „hjertelige Udgydelſer“ nok af at plukke gule Blomſter! „Man bliver kjed af den enlige Stand“ . . .

— O, lille Onkel! hviſ det kommer an paa at viſe, at jeg ikke er den Eneste, ſom har elſket, raset af Skinſyge og grædt . . . Tillad, tillad, jeg er i Beſiddendſe af et Brev ſom Dokument.

Han tog ſinommebog frem, og eſterat have ſøgt temmelig længe imellem forſkjellige Papirer, trak han endelig et Blad frem, ſom neppe kunde holde ſammen og var bleven ganſke gult af Alder.

— Her, ma tante, sagde han: — er Beviset for, at Onkel ikke altid har været den forstandige, sarkastiske og solide Mand, som han er nu. Ogsaa han har kjendt til „hjertelige Udgydelser“ og overgivet dem ikke blot til stemplet Papir men desuden med en særegen Sort Blæk. I fire Aar har jeg slæbt denne Lap omkring med mig og bestandig ventet paa en Lejlighed til at fange Onkel. Jeg vilde rent have glemt den, men De huskede mig selv paa den.

— Hvad er det for noget Vaas? Jeg forstaar Ingenting, sagde Peter Ivanitsch, medens han saae paa Lappen.

— Nu, se nærmere til.

Alexander holdt Papiret lige hen for Onkels Øjne. Peter Ivanitsch blev pludselig ganske mørk i Ansigtet.

— Giv mig det, giv mig det, Alexander! raabte han skyndsomt og snappede efter Papirlappen. Men Alexander tog i en Fart Haanden bort. Elisabeth Alexandrovna saae nysgjerrig paa dem.

— Nej, Onkel, jeg giver det ikke fra mig, sagde Alexander: — saalænge De ikke tilstaar her for Tante, at De ogsaa engang har elsket ligesom jeg og alle Andre . . . I modsat Fald overgives dette Dokument i hendes Hænder til en evig Behrejdelse imod Dem.

— Barbar! raabte Peter Ivanitsch: — Hvad gjør Du ved mig?

— Saa De vil ikke?

— Jovist: jeg elskede. Giv mig det!

— Nej, tillad: De rasede, var skinsyg?

— Ja, jeg rasede, var skinsyg . . . sagde Peter Ivanitsch med en sur Mine.

— Græd?

— Nej, jeg græd ikke.

— Det er ikke sandt! Jeg har det fra Tante: tilstaa det kun.

— Tungen vil ikke lystre, Alexander; men Du kan maaske snart faa mig til at græde.

— Ma tante! Her er Dokumentet!

— Lad mig se, hvad er det for Noget? spurgte hun og rakte Haanden frem.

— Jo, jeg græd, jeg græd! Lad mig faa det! raabte Peter Ivanitsch fortvivlet.

— Ved Soen?

— Ved Soen.

— Og plukkede gule Blomster?

— Ja. Er Du saa særdig? Giv hid!

— Nej, ikke endnu: giv Deres Wresord paa, at De vil overgive mine Dumheder til en evig Glemmel og ikke forekaste mig dem mere.

— Paa Wresord!

Alexander overgav Dokumentet. Peter Ivanitsch snappede det fra ham, tændte en Svovlstik og brændte Papiret paa Stedet.

— Sig mig dog i det Mindste, hvad det er? spurgte Elisabeth Alexandrovna.

— Nej, Kjære, det siger jeg ikke engang paa Domens Dag! svarede Peter Ivanitsch: — Skulde jeg virkelig ogsaa have skrevet det? Det er umuligt! . . .

— De selv, Onkel! afbrød Alexander: — Jeg kan gjerne sige, hvad der stod skrevet, jeg kan det udenad: „Engel, Du som jeg tilbeder“ . . .

— Alexander! Vi bliver Uvenner for Livstid! raabte Peter Ivanitsch forbitret.

— De rødmer, som om det kunde være en Forbrydelse — og hvad er det saa? sagde Lisabetta Alexandrovna: — Den første, omme Kjerlighed!

Hun traf paa Skuldrene og vendte sig bort fra dem.

— Denne Kjerlighed har saameget . . . Dumt ved sig, sagde Peter Ivanitsch blødt og indsmigrende: — Mellem os To har der nu aldrig været det, der ligner „hjertelige Udgydelser“, Blomster, Spaseretoure i Maane-
skin . . . men Du elsker mig jo dog . . .

— Ja, jeg har vænnet mig meget til Dig, svarede Lisabetta Alexandrovna adspredt.

Peter Ivanitsch begyndte takfuld at stryge sine Bæffenbarter.

— Na, Onkel? spurgte Alexander hvissende: — Det er saaledes det skal være?

Peter Ivanitsch blinkede af ham, som om han vilde sige: „Ti stille!“

— Peter Ivanitsch maa man holde en saadan Tænk- og Handlemaade tilgode, sagde Lisabetta Alexandrovna: — han har længe været saaledes, og jeg tror ikke, der er Nogen, som har kjendt ham anderledes; men af Dem, Alexander, havde jeg ikke ventet en saadan Forandring.

Hun sukede.

— Hvorover suffer De, ma tante? spurgte han.

— Over den fordums Alexander, svarede hun.

— Kunde De virkelig ønske, ma tante, at jeg var forbleven den Samme, som jeg var for ti Aar siden? indvendte Alexander: — Onkel har Ret, naar han siger, at dette dumme Sværmeri . . .

Peter Ivanitsch begyndte igjen at se bister ud. Alexander tav.

— Nej, ikke den Samme, svarede Lisabetta Alexandrovna: — som for ti Aar, men som for fire Aar siden: huster De, hvad det var for et smukt Brev, De skrev til mig fra Landet?

— Deri sværmede jeg nok ogsaa, sagde Alexander.

— Nej, De sværmede ikke. Deri forstod De og forklarede Dem selv Livet, deri var De saa god, saa menneskelig, saa forstandig . . . Hvorfor er De ikke vedbleven, at være saaledes? Hvorfor var det kun i Ord, paa Papiret, men ikke i Gjerningen? Al denne Herlighed kom kun tilsyne som Solen bag en Sky — for et Øjeblik . . .

— Dermed vil De sige, ma tante, at jeg nu ikke er god og heller ikke klog . . .

— Gud fri mig! Nej! Men nu er De klog og god paa en anden Maade, end den, som jeg holder af . . .

— Hvad skal man gjøre, ma tante? sagde Alexander med et lydeligt Suk: — Saaledes er Tiden. Jeg følger med den: man kan jo dog ikke blive tilbage! Jeg holder mig til Dufel og anfører hans Ord . . .

— Alexander! sagde Peter Ivanitsch bister: — Lad os gaa et Øjeblik ind i mit Kabinet: jeg har et Ord at sige Dig.

— Hvad er det dog, som Du i Dag er forhippet paa at anføre mine Ord? sagde Peter Ivanitsch: — Du ser, i hvilken Forfatning min Hustru er.

— Hvad er der paa Færde? spurgte Alexander forstrækket.

— Du ser ikke Noget? Der er Det paa Færde, at jeg siger mig løs fra mit Embede, mine Forretninger, fra Alt og rejser med hende til Italien.

— Hvad siger De, Onkel? Jaar maa De jo blive Gehejmerraad . . .

— Du ser jo, det er smaat med Gehejmerraad-
inden . . .

Han gik et Par Gange tankesuld frem og tilbage i
Bærelset.

— Nej, sagde han: — min Karriere er forbi!
Jeg har gjort min Gjerning: Skjæbnen vil ikke, at
jeg skal gaa videre . . . lad saa være! Han slog med
Haanden.

— Lad os hellere tale om Dig, sagde han: — det
lader til, at Du gaar i mine Fodspor.

— Det vilde jeg nok ønske, Onkel!

— Ja, vedblev Peter Ivanitsch: — kun et Par
og tredive Aar gammel: Kollegial-Raad med en god
fast Gage og desuden betydelige Indtægter, som Du
erhverver Dig ved Arbejder udenfor Tjenesten; Du gifter
Dig i rette Tid med en rig Pige. Ja, disse Adjeffer
forstaa deres Sager. Du er mig helt op ad Dage; det
Æneste, Du mangler, er Bærk i Lænderne . . .

— Jeg mærker dog allerede af og til, at det
stikker . . . sagde Alexander idet han tog sig til Ryggen.

— Alt det kan være meget godt, forstaar sig, med
Undtagelse af Bærk i Lænderne, vedblev Peter Ivanitsch:
— men jeg vil dog bekjende, jeg troede ikke, at der skulde
være kommet noget Ordentligt ud af Dig, da Du kom
hertil. Du havde stadig Hovedet fuldt af Spørgsmaal,
som ikke var af denne Verden og svævede omkring i
Skyerne . . . men alt Det er nu forbi — og Gud være
lovet! Jeg kunde sige til Dig: bliv ved med i Et og
Alt at gaa i mine Fodspor, kun . . .

— Kun hvilket, Onkel?

— Jeg vilde blot give Dig nogle Raad . . . med Hensyn til Din tilkommende Hustru . . . tilføiede han alvorlig.

— Hvad for Noget? det er interessant. De vil naturligvis give et klogt, praktisk Raad, — og jeg skal nok følge det.

— Nej! vedblev Peter Ivanitsch efter en Pause: — Jeg er bange for at gjøre det værre. Gjør, som Du selv finder bedst: maaske gjætter Du, hvad det er . . . Lad os hellere tale om Dit Giftermaal. Man siger, at Din Tilkommende faar to hundrede Tusinde i Medgift — er det sandt?

— Ja, Faderen giver to hundrede, og hundrede var der efter Moderen.

— Saa er det tre hundrede! sagde Peter Ivanitsch.

— Desuden giver Faderen os ogsaa sine fem hundrede Sjæle til fuld Raadighed, imod at udbetale ham tre Tusinde om Aaret. Vi skal bo sammen.

Peter Ivanitsch rejste sig fra Lænestolen med en for ham usædvanlig Livlighed.

— Stop, stop! sagde han: — Du har gjort mig rent døv: har jeg ogsaa hørt rigtig? Gjentag, hvor meget var det?

— Fem hundrede Sjæle og tre hundrede Tusinde i rede Penge, gjentog Alexander.

— Du . . . spøger ikke?

— Hvorledes skulde jeg spøge, Onkel?

— Og Godset . . . er ikke pantsat?

— Nej.

Onklen lagde Armene overkors paa Brystet og saae nogle Øjeblikke med Agtelse paa Brodersønnen.

— Her er baade Lykke og Karriere! sagde han

næsten ved sig selv, medens han nød Synet af ham: —
Og hvilken Lykke! Alexander! tilføjede han stolt, højtidelig: — Du er mit Blod! Du — er en Udvejff! Lad
saa være: omfavn mig!

De omfavnede hinanden.

— Det er første Gang, Onkel, sagde Alexander.

— Og sidste! svarede Peter Ivanitsch: — Det er
ved en overordentlig Lejlighed. Men skulde Du virkelig
heller ikke nu have Brug for det lave Metal? Lad mig
dog eengang have Lov at hjælpe Dig!

— Al! svær Brug, Onkel! Jeg har fuldt op af
Udgifter. Dersom De kan overlade mig en ti, femten
Tusinde . . .

— Endelig, for første Gang! udbrød Peter Ivanitsch.

— Og sidste, Onkel! Det er en overordentlig Lejlighed! sagde Alexander.

